

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

*Національній академії
педагогічних наук України –
25 років*

СЕРІЯ «АКАДЕМІКИ НАПН УКРАЇНИ»
ВИПУСК 28

**ТВОРЧИЙ ДОРОБОК
ВАСИЛЯ ГРИГОРОВИЧА КРЕМЕНЯ
В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ
ОСВІТИ УКРАЇНИ**

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК
4-те видання, доповнене

Київ
Знання України
2017

УДК 016:929Кремень
Т28

*Рекомендовано до друку вченою радою
Державної науково-педагогічної бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 6 від 24.04.2017 р.)*

Т28 Творчий доробок Василя Григоровича Кременя в інноваційному розвитку освіти України: біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – 4-те вид., допов. – Київ : Знання України, 2017. – 319 [1] с. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 28).
ISBN 978–966–316–413–7

У покажчику представлено науковий доробок президента НАПН України В. Г. Кременя, доктора філософських наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НАН України, дійсного члена (академіка) НАПН України, президента товариства «Знання» України, який складає 1280 друкованих праць за 27 років (1990–2016). До покажчика ввійшла також література про наукову й громадську діяльність В. Г. Кременя.

Покажчик адресовано педагогічним та науково-педагогічним кадрам, бібліотекарям, студентам і всім, хто цікавиться питаннями педагогічної науки, освіти, філософії та політології.

УДК 016:929Кремень

ISBN 978–966–316–413–7

© Державна науково-педагогічна бібліотека
України імені В. О. Сухомлинського, 2017

Упорядники:	<p><i>Самчук Л. І.</i>, завідувач відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності</p> <p><i>Вербова В. В.</i>, науковий співробітник відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності</p> <p><i>Горбенко Н. А.</i>, науковий співробітник відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності</p> <p><i>Деміда Є. Ф.</i>, молодший науковий співробітник відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності</p> <p><i>Мойсеюк Ю. М.</i>, молодший науковий співробітник відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності</p>
Вступна стаття	<i>Ткаченко Л. І.</i> , журналіст, член Національної спілки журналістів України
Науковий редактор	<i>Березівська Л. Д.</i> , доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
Науковий консультант	<i>Ткаченко Л. І.</i> , кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору науково-аналітичної обробки і поширення інформації відділу наукових і керівних кадрів та міжнародних наукових зв'язків Президії НАПН України
Бібліографічний редактор	<i>Самчук Л. І.</i> , завідувач відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
Літературний редактор	<i>Редько-Шпак Л. В.</i> , провідний редактор відділу наукової реферативної та аналітичної інформації у сфері освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
Рецензенти	<p><i>Сухомлинська О. В.</i>, доктор педагогічних наук, дійсний член НАПН України, професор, головний науковий співробітник сектору сухомліністики відділу історії освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського</p> <p><i>Добко Т. В.</i>, доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник, завідувач відділу науково-бібліографічної інформації Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського</p>

NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCES OF UKRAINE
V.O. SUKHOMLYNSKYI STATE SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL LIBRARY
OF UKRAINE

*The National Academy
of Educational Sciences of Ukraine
is celebrating its 25th anniversary*

Academics of the NAES of Ukraine Series
28th Issue

VASYL HRYHOROVYCH KREMEN'S WORKS
IN THE INNOVATIVE DEVELOPMENT
OF THE UKRAINIAN EDUCATION

BIBLIOGRAPHY INDEX
4th Enlarged Edition

KYIV 2017

UDC 016:929Kremen
K82

*Recommended for publication by the Scientific Council
of V. O. Sukhomlynskyi State Scientific
and Pedagogical Library of Ukraine
(Minutes No. 6 dated on 24 April 2017)*

K82 **Vasyl Hryhorovych Kremen's Works in the Innovative Development of the Ukrainian Education:** Bibliogr. Ind. / the NAES of Ukraine, V. O. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine. – 4th enl. ed. – Kyiv : Ukrainian Knowledge society Publ., 2017. – 319 [1] p. – (Academics of the NAES of Ukraine Series ; 28th Iss.).

ISBN 978–966–316–413–7

The index presents the scientific heritage of the President of the NAES of Ukraine V.H. Kremen, PhD, Professor, Honoured Science and Technology Worker of Ukraine, academician of the NAS of Ukraine, full member (academician) of the NAES of Ukraine, President of the Ukrainian Knowledge society; it contains 1280 works published during 27 years (1990–2016). The literature about his scientific and social activity is also included to the index.

The index is addressed to the pedagogical and scientific-pedagogical staff, librarians, students and those who are interested in pedagogy, education, philosophy and political science.

UDC 016:929Kremen

ISBN 978–966–316–413–7

© V.O. Sukhomlynskyi State Scientific and
Pedagogical Library of Ukraine, 2017

- Compilers:** *Samchuk L. I.*, head of the Department of scientific information and bibliographic activity
Verbova V. V., research worker of the Department of scientific information and bibliographic activity
Horbenko N. A., research worker of the Department of scientific information and bibliographic activity
Demyda Y. F., junior research worker of the Department of scientific information and bibliographic activity
Moiseiuk Y. M., junior research worker of the Department of scientific information and bibliographic activity
- Introductory article** *Tkachenko L. I.*, journalist, member of the National Union of Journalists of Ukraine
- Scientific editor** *Berezivska L. D.*, doctor of pedagogical sciences, Professor, corresponding member of the NAES of Ukraine, Director of V. O. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine
- Scientific consultant** *Tkachenko L. I.*, PhD (Education), senior researcher, head of the Sector of scientific-analytical processing and dissemination of information at the Department of scientific and management personnel and international scientific relations of the Presidium of the NAES of Ukraine
- Bibliographic editor** *Samchuk L. I.*, head of the Department of scientific information and bibliographic activity at V. O. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine
- Copy editor** *Redko-Shpak L. V.*, senior editor of the Department of scientific abstract and analytical information in the sphere of education at V. O. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine
- Reviewers:** *Sukhomlynska O. V.*, Doctor of Pedagogical Sciences, full member of the NAES of Ukraine, Professor, chief researcher of the Sector on study of V. O. Sukhomlynskyi's activity at the History of education department at V. O. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine
Dobko T. V., Doctor of Social Communication Studies, senior researcher, head of the Department of scientific and bibliographic information at V. I. Vernadskyi National library of Ukraine.

КРЕМЕНЬ ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ

ВІД УПОРЯДНИКІВ

У двадцять восьмому випуску покажчика із серії «Академіки НАПН України» представлено науковий доробок президента НАПН України Василя Григоровича Кременя, доктора філософських наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НАН України, дійсного члена (академіка) НАПН України, президента товариства «Знання» України, який складає 1280 друкованих праць за 27 років (1990–2016), зокрема це – монографії, навчально-методичні посібники, підручники, довідкові видання, статті, розміщені в наукових збірниках, матеріалах наукових конференцій, та публікації в періодичних виданнях, електронні ресурси. До покажчика увійшла також література про наукову й громадську діяльність В. Г. Кременя за цей період (усього – 958 документів), законодавчі та нормативно-правові документи України за 2000–2005 рр. (усього – 212 документів). Посібник є четвертим доповненим виданням біобібліографічних покажчиків «Василь Григорович Кремень – філософ, учений, освітянин, державний діяч», підготовлених фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у 2006, 2008, 2012 рр.

Покажчик відкриває ґрунтовна стаття Л. І. Ткаченко «Особистість як чинник цивілізаційних перетворень», в якій аналізується наукова (філософсько-соціальна, філософсько-політична, філософсько-освітня) творчість В. Г. Кременя. Творчу біографію академіка продовжують біографічні нотатки з життя В. Г. Кременя, що включають основні дати життя й діяльності вченого, поколінний розпис родоводу, пряму гілку Василя Григоровича та пояснення до родоводу.

Покажчик складається з чотирьох розділів.

Розділ «Покажчик праць В. Г. Кременя» містить бібліографічні описи праць вченого. Їх згруповано й розміщено в хронологічному порядку – за прямою хронологією з виокремленням років видання, а в межах року – за видами документів, а саме:

- книги та брошури українською й російською мовами, далі іноземними мовами;
- статті та інші матеріали з періодичних, неперіодичних видань і видань, що продовжуються (мовний принцип розташування такий самий);
- рецензії (позначка «Рец.»);
- реферати (позначка «Реф.»);
- видання, де вчений є упорядником, укладачем чи одним із укладачів (позначка «Упоряд.»);
- наукові праці, де вчений є науковим керівником (консультантом) (позначка «Наук. керівник», «Наук. консультант»);

- праці, у підготовці яких учений брав участь як головний або відповідальний редактор, голова або член редколегії (помітка «Ред.»);
- видання, де вчений є відповідальним за випуск (помітка «Відп. за вип.»).

Розділ «Література про життя й діяльність ученого» відображає публікації про життєвий шлях, науково-педагогічну й громадську діяльність Василя Григоровича. Матеріал розміщено в хронології, а в межах року – за абеткою прізвищ авторів або назв праць.

У розділі «Законодавчі та нормативно-правові документи України, у підготовці яких брав участь В. Г. Кремень як народний депутат і міністр освіти і науки України» увійшли закони України та накази й рішення Міністерства освіти і науки України, яке очолював на той час В. Г. Кремень. Ці важливі документи (всього 212) запустили механізм втілення інноваційних процесів у освітянській галузі, ініціатором яких є науковець і державний діяч В. Г. Кремень, здійснюючи інтеграцію освіти України в європейський освітній простір. Документи розміщено в прямій хронології їх публікації з виокремленням років, а в межах року – за абеткою назв.

Розділ «В. Г. Кремень – редактор та член редакційних колегій періодичних видань» містить бібліографічні описи журналів та газет, у підготовці яких бере участь учений. Бібліографію розміщено за абеткою назв видань.

Допоміжний апарат біобібліографічного посібника представлено:

- *іменним покажчиком*, в якому наведено прізвища співавторів, упорядників, редакторів, авторів рецензій та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах;

- *абетковим покажчиком назв праць В. Г. Кременя та праць за редакцією вченого*;

- *абетковим покажчиком назв міжнародних і всеукраїнських з'їздів, конференцій, семінарів, круглих столів та інших заходів, у яких брав участь В. Г. Кремень* (їхні дати й місце проведення вказано вибірково);

- *статтею «Від упорядників»*;

- *схемою групування (зміст)*.

У додатку до біобібліографічного покажчика вміщено перелік міжнародних угод про співробітництво в галузі освіти і науки, підписані Василем Григоровичем Кременем на посаді міністра освіти і науки України або ж підготовлені під його керівництвом.

Бібліографічний опис і скорочення слів здійснено за чинними в Україні стандартами. Квадратні дужки застосовано у разі відсутності заголовку до матеріалу або за потреби доповнення назви певної статті чи наведення інших важливих відомостей. Розкриттю змісту матеріалів

розділу «Література про життя й діяльність вченого» сприяють анотації до бібліографічних описів.

Для підготовки покажчика використано фонди Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого та інших державних бібліотек. Публікації, які увійшли до покажчика, переглянуто *de visu*.

Покажчик адресовано педагогічним та науково-педагогічним кадрам, бібліотекарям, студентам і всім, хто цікавиться питаннями педагогічної науки, освіти, філософії та політології.

ОСОБИСТІТЬ ЯК ЧИННИК ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Серед найвідоміших і найшанованіших громадян незалежної України вирізняється постать Василя Кременя. Утворюючи єдине ціле зі своїм народом, увібравши найкращі його риси, він увиразнює мудрість і шляхетність, інтелект і людяність. Нині Василь Григорович – учений, державний і громадський діяч – відзначає своє 70-річчя.

Доктор філософських наук, професор, дійсний член Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук України, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, лауреат Державної премії в галузі освіти, повний кавалер ордена «За заслуги», нагороджений орденами Ярослава Мудрого IV і V ступенів, народний депутат України 3-го скликання, міністр освіти і науки України 2000–2005 рр., президент Національної академії педагогічних наук України, президент Товариства «Знання» України. І це далеко не всі офіційні посади, титули і звання.

Звідки така звитяга, наснага до невтомної праці й творчості? Звідки у сільського хлопця з далекого Любитового, що на Сумщині, така далекоглядність, прозорливість, державницька думка й воля? Звідки у батьків-колгоспників, які цілісний день на роботі – батько головою колгоспу, а мати – у ланці на полі, син – філософ, знаний не лише в Україні (наукові праці якого видаються не тільки на теренах СНД, а й в інших країнах)?

...Рід Кременів – відомий козацький рід на Сумщині, який документально простежується й не переривається з початку XVIII сторіччя. Традиція козацької звитяги – прагнення освіти й освіченості, честі, гідності, державності, а надто – вольності й свободи, особистої і національної, – у козацькому роді передається від діда-прадіда до сина й онука. Ці риси яскраво проявилися у Василі з роду Кременів, нашому сучасникові. Батьки – Григорій Мусійович і Варвара Іванівна – обдарували сина найкращими людськими якостями...

Але отримати гарну спадковість – то ще не все. Треба – створити себе. Звичайно, працею твориться людина й відповідальністю за власну роботу, власні вчинки. За словами самого Василя Григоровича, праця для дітей у сільській місцевості починається рано – пастушком домашньої птиці й худоби, погоничем на полі, згодом – на косовиці, а там – і за плугом. Але у Василька Кременя, крім роботи, були ще й захоплення – навчання, спорт, читання. Встигав усе: і вчитися відмінно, і в районних та обласних предметних олімпіадах місця виборювати, і у спортивних

змаганнях перемагати (практично, в усіх видах). І до останньої книжки сільської бібліотеки перечитати, включаючи й непрості твори теоретиків марксизму-ленінізму. Коня непокірного колгоспного об'їздити – Василь зголосився (та ще за цю небезпечну роботу дев'ять трудоднів у колгоспі заробив). Батьки вирішили нову хату ставити – і тут Василь перший батьків помічник.

Життя вирувало й захоплювало юнака своєю неповторністю, нерозгаданістю. Що старшим ставав Василь, то більше замислювався над проблемами суспільного буття й пошуками шляхів їх розв'язання. Філософська освіта, здавалося, дасть відповіді на всі запитання. Вступаючи після школи, яку закінчив із золотою медаллю, до Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, не добрав Василь Кремень півбала до прохідного. Почув серед абітурієнтів, що з такими вступними оцінками нібито можна стати «вільнослухачем» університету, лише потрібно звернутися до високого начальника з Міністерства освіти. Поїхав у міністерство, знайшов потрібну відповідальну особу, а на своє прохання почув: «А чому ви із села – і на філософський факультет? Чому не в сільгоспакадемію?» Розгубився юнак від такого питання, що перекреслило мрію і, до того ж, відверто підкреслило нюанси тодішніх суспільних відносин, і поїхав додому. Чи міг уявити той недолугий чиновник, що так спритно відшив майбутнього міністра національної освіти? Василь не повернувся у село (адже, як кажуть, живемо не хлібom єдиним), а щосили готувався до подолання вступного бар'єру університету, водночас працюючи слюсарем Конотопського автопарку.

... А щодо національної освіти, очолюваної міністром Василем Кременем у 2000–2005 рр., то практичні кроки освіти і науки України, здійснені під його керівництвом, були концептуально цілісними і логічно продовжували теоретичні наукові дослідження. Саме з його ініціативи й за безпосереднього керування в країні відбувається активний процес переходу від авторитарної педагогіки до педагогіки толерантності, освітня система України наближається до освітніх систем розвинутих європейських країн, втілюється в життя інноваційна державна політика в галузях освіти і науки.

Загальноосвітня школа переходить до нового змісту та дванадцятирічного навчання. Запроваджено вивчення іноземної мови з другого класу. Українська мова як державна вивчається всіма учнями. Кількість учнів, що навчається українською, зросла з 62 % до майже 75 %. Причому без будь-якого тиску і супротиву. Навчальні досягнення оцінюються позитивною дванадцятибальною шкалою. Обґрунтовується перехід старшої школи до профільності. Переважно здійснено комп'ютеризацію загальноосвітніх закладів. Розпочато виконання програми «Шкільний автобус». Ухвалено програму з виготовлення та постачання до навчальних закладів обладнання нового покоління для вивчення

природничо-математичних та технологічних дисциплін. Розпочато експеримент із впровадження зовнішнього незалежного оцінювання школярів.

Системні зміни відбуваються і у вищій освіті України. Вища школа була підготовлена до входження у Болонський процес, приєднання до якого формально сталося в травні 2005 р. Упродовж декількох років було підготовлене отримання позики Світового банку для розвитку освіти України, що розпочалося з 2006 р. Істотно збільшилась кількість студентів вищих навчальних закладів.

Переміни торкнулися й економічної сфери галузі. Зросло фінансування науки і освіти. Утверджуються нові форми її організації, у тому числі технопарки. Повністю ліквідовано заборгованість із заробітної платні вчителям і науковцям. Значно поліпшено умови роботи викладачів, стипендія студентів тільки в 2004 р. зросла більше ніж удвічі. Вперше в сучасній історії середня заробітна плата в освіті перевищила відповідний показник у сферах охорони здоров'я, культури та ін.

Саме за керівництва галуззю міністра В. Г. Кременя відбувся злам у свідомості суспільства щодо доленосної функції освіти і науки.

А в далекому 1966-му, нарешті відчувши себе студентом Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, Василь Кремень ще не знав, що вже «приречений» стати одним із провідних філософів славетної, всесвітньо відомої Київської філософської школи, засновником якої по праву вважається Володимир Іларіонович Шинкарук, тоді – декан філософського факультету. Цей видатний учений свого часу за роботу з філософії Гегеля отримав золоту медаль Гегелевського товариства (Париж, Франція). Володимир Шинкарук був філософом, який яскраво втілював гуманістичні традиції українського типу філософування, у центрі якого стояла проблема «людина – світ» і де у філософському творчому пошуку замість знеособленої марксистської «людини народної маси» поставала особистість з її переживаннями, сподіваннями та очікуваннями. Лідером цієї найгуманнішої філософської традиції згодом став його учень – Василь Кремень. Саме він серед когорти інших українських філософів-гуманістів, на новій хвилі філософської свідомості незалежної України, продовжив дослідження філософської проблеми щастя людини, цінностей людського життя, самореалізації і самоздійснення особистості.

Повага до індивідуальності, розвиток особистості, такої, якою її створила природа, виявлення її обдаровання і схильностей – ця ідея стає лейтмотивом усієї наукової (філософсько-соціальної, філософсько-політичної, філософсько-освітньої) творчості В. Г. Кременя, метою усієї його суспільно-політичної і громадської діяльності.

... А життя тим часом плинуло за своїми одвічними законами. У незабутні студзагонівські часи, на цілині, познайомився Василь Григорович із гарною дівчиною, яка запала в душу не лише осяяною посмішкою, граційністю, але й розумом, завзятістю. І звали її найкращим іменем – Люба. За рік там само, у Кустанайській області, вони взяли одне одного за чоловіка і дружину. Стала Любов Олексіївна вірною подругою, чудовою мамою двох менших Кременів – сина Василя й дочки Тетяни. А згодом – бабусею милих онучок Юлії і Дар'ї.

Завзятість студентсько-аспірантських років усі труднощі перетворює на романтику – і маленькі ніжки Кременя-молодшого бігли до дитсадка поряд зі стрімкими кроками Кременя-старшого, який поспішав до *alma mater*. Університет став не лише науковою колицею Василя Кременя. З рідним університетом пов'язані й викладацька діяльність, і перша відповідальна посада. Викладач, заступник декана філософського факультету з роботи з іноземними студентами – складна робота, але проста його не обирала. 1976-го захищає кандидатську дисертацію. І Люба, красуня-газдиня, зовсім не прагнучи щось доводити чоловікові, просто завдячуючи рисам характеру, згодом захистила кандидатську дисертацію, стала доцентом.

Активний, розумний, небайдужий до людей і до справи, Василь Кремень у 1979 був рекомендований на роботу в ЦК Компартії України, до відділу науки і навчальних закладів. Відтак, з Перестройкою, в якій робили ставку на молодих та інноваційно налаштованих, опинився в Москві, у ЦК КПРС.

Докторська дисертація В. Г. Кременя, тему якої він обирає абсолютно свідомо і відповідально, присвячена дослідженню співвідношення колективності та індивідуальності в площині думки і в реальній практиці. Непроста діяльність у керівних партійних органах, де Василь Григорович більше десяти років опікувався проблемами розвитку освіти і науки, давала змогу бачити проблеми об'ємно й наскрізно, а правдива вдача науковця змушувала шукати відповідей на злободенні запити суспільства пізнього соціалізму. Наукові дослідження вченого склали підґрунтя висновків про необхідність відійти від стереотипів, коли абсолютизація самих по собі потрібних колективістських начал, доведення їх до крайності призводили до деіндивідуалізації особистості, розвитку якої не приділялося достатньої уваги. Зазначений процес був характерним як для суспільства загалом, так і для освіти зокрема. Саме в докторській дисертації, яку було захищено в 1991 р., Василь Кремень обґрунтовує термін «тоталітаристський колективізм», проводить глибокий аналіз минулого і сьогодення через призму колективності й індивідуальності. Власне на основі цього дослідження Кремень-філософ окреслює проблеми минулого суспільства радянського соціалізму, а також завдання нового, нинішнього суспільного устрою, і зокрема освіти.

Якісно нове наукове розуміння основоположних життєвих принципів Василь Григорович реалізував на практиці вже у своїй державі – незалежній Україні, коли 1992-го почав працювати в Інституті стратегічних досліджень України. Тоді ж прийшло й усвідомлення, що формування самодостатньої розвиненої особистості – ключ до змін у суспільстві, до того ж не поверхових, а глибинних. Саме це є шляхом до сталої демократії, ефективного ринку, а отже й успішної держави.

Формування розвинутої особистості, безумовно, – справа освіти. Отже, на часі – її реформування і модернізація, згодом – піднесення української науки до нових рубежів. Вочевидь, саме ці глибокі переконання щодо методологічних засад розвитку країни приводять до того, що Василь Кремень – на той час уже президент Академії педагогічних наук України і член президії НАН України, депутат Верховної Ради – погоджується вийти на «рубіж вогню» у перебудові свідомості особистості й суспільства і стає міністром освіти і науки України.

Від висновків він переходить до дії. Основні напрями розвитку освіти України розкрито в його доповіді на II Всеукраїнському з'їзді освітян (2001), у Національній доктрині розвитку освіти, авторський колектив якої він очолював, численних публікаціях. Як підсумок багаторічної практичної діяльності міністра у 2005 р. вийшла монографія Василя Григоровича Кременя «Освіта і наука в Україні: інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати». У ній – довгострокові плани модернізації, їх аналітично-прогностичне обґрунтування і напрями практичного здійснення.

У ці роки під керівництвом президента НАПН України Василя Кременя і за участі великого наукового колективу розпочинається підготовка і створення першої в українській історії «Енциклопедії освіти». Саме за такими виданнями у світі оцінюють ступінь зрілості суспільства та його інтелектуальний потенціал. «Енциклопедія освіти» вийшла 2008 р. і одразу стала бестселером. Також уперше, з ініціативи та за редакцією В. Г. Кременя, у 2010–11 рр. кількома накладами поспіль виходить «Біла книга національної освіти України», у якій міститься докладний науковий аналіз усіх освітніх ланок і сфер, зазначено їхні проблеми і подано прогнози щодо їх подолання. Уперше на теренах України створено і такий вагомий документ, підготовлений науковцями Академії, очолюваної Василем Кременем, як «Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні». У 2016 р. документ під такою самою назвою випущено до 25-річчя незалежності України, у якому враховано нові реалії часу й вимоги до розвитку освітньої галузі.

Усе це свідчить про те, що Національна академія педагогічних наук України, що була створена 25 років тому на базі Інституту педагогіки та Інституту психології, а також Педагогічного музею України, справді

зайняла лідируючі позиції в суспільстві й повністю відповідає своєму статусу – національна. Тепер це наукова установа, до складу якої входять нині 15 наукових інститутів і наукових центрів, де розробляється, зокрема для середньої школи, більшість навчальної літератури України, яка очолює провідні наукові напрями в різних освітніх сферах. І величезна особиста заслуга в цьому розвитку належить її президентові, академіку Василю Кременю, який нещодавно був переобраний на цю посаду односторонньо на наступних п'ять років. Важко переоцінити внесок Національної академії педагогічних наук України у становлення української освіти періоду незалежності: від основоположних методологічних освітніх документів – до зміни гуманітарної складової у змісті освіти і загальному світогляді суспільства.

Але освітянськими проблемами далеко не вичерпуються інтереси В. Г. Кременя, науковця і громадянина. У 1992 р., одразу після повернення з Москви, Василь Григорович обіймає посаду заступника директора з наукових досліджень і завідувача відділу методології соціально-політичного розвитку Інституту стратегічних досліджень при Президентові України. Він разом із колегами-науковцями започатковує ряд досліджень соціально-політичного розвитку незалежної України, що здійснювалися кілька років щоквартально і щорічно. Результати цих досліджень давали розгорнутий детальний аналіз ситуації в Україні, на основі якого розроблялися стратегії розвитку держави. Ці дослідження були дуже потрібними і своєчасними на той період, а напрацьована методологічна база залишається актуальною і нині. У 2000 році наукова еліта України визначила В. Г. Кременя дійсним членом Національної академії наук України.

Велику увагу приділяє В. Г. Кремень-філософ і цілісному політичному аналізу основних етапів української історії, за результатами якого вийшло кілька монографій (у співавторстві), які є найбільш вдалою спробою в цій царині. У 1996 р. виходить праця «Україна: альтернативи поступу (критика історичного досвіду)», в якій висловлено думки щодо переосмислення історичного досвіду українського народу на шляху самоствердження в державі-нації, запропоновано конструктивну дискусію про шляхи подальшого розвитку України як однієї з найбільших європейських держав. За три роки потому з'являється монографія «Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації», в якій висвітлено специфіку перетворень в Україні за доби незалежності у контексті багатовікового історичного досвіду і виокремлено два стратегічних завдання – побудова правової соціальної держави та розвиток громадянського суспільства.

Логічним продовженням цієї лінії наукових досліджень пізніше стає монографія «Україна: ідентичність у добу глобалізації : (начерки метододисциплінарного дослідження)» (у співавт. з Василем Ткаченком), що

вийшла друком у 2013 р. У монографії піддано аналізу геополітичну ситуацію в Україні у зв'язку із подіями Майдану гідності., коли стало зрозумілим, що у країні присутній феномени і української політичної нації, і громадянського суспільства.

Індивідуальна монографія «Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум» (2007) відкриває шерг одноосібних фундаментальних видань. Тут автор пропонує своє бачення вирішення проблем розвитку незалежної України – шляхом формування єдиної для всієї держави-нації національної ідеї – прийняття спільної історії народу, національної філософії та освіти в єдності теорії і практики. Дослідження виявляє генезу української ідеї – від формування національної ідентичності до становлення незалежної держави, від культурної самотності до національної духовності. Книгу було помічено польськими науковцями і видано як «Filosofia edukacji» (Radom, 2008).

Глибокі наукові пошуки шляху розвитку України у фарватері прогресивного поступу історії змушують академіка В. Г. Кременя замислитися над світоглядними основами, які відповідали б сучасним запитам до фундаментальної науки про принципи й перспективи людського існування. І вчений осягає: це філософія людиноцентризму як відповідь на виклики сучасного глобального світу, як новий тип метасвітогляду, безпосередньо дотичного до вищих смислів буття особистості й водночас такого, що забезпечує повсякденне, наповнене гуманістичним змістом і цінностями життя кожного індивіда, соціуму, людства загалом. У 2009 р. виходить друком монографія «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору». Надзвичайно затребувана в наукових колах і широкій сучасній культурній спільноті, ця праця видається в наступні роки (2010, 2011) як «Філософія людиноцентризму в освітньому просторі». Максимально використовуючи досягнення сучасної науки, автор розкриває природу людини, визначає шляхи її самоствердження через творчість, аналізує можливість розвитку у балансі національного і глобального, духовного й раціонального, інноваційного і традиційного. Надзвичайну цінність цієї праці становить занурення теоретичних основ у праксеологію освіти – сфери, що покликана сформувати нову людину, яка мислить і живе у цивілізаційних вимірах сучасності. Друкується монографія й у Польщі (у перекладі) як «Filosofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni» (Warszawa, 2011), здобувши високу оцінку закордонної наукової громадськості. Не можна обійти й того факту, що ідеї філософії людиноцентризму були сприйняті російськими вченими, й монографія виходить і в Росії як «Философия человекоцентризма в стратегиях образовательного пространства» (Москва, 2013).

Філософська думка, як і життя, ніколи не зупиняється. Вона пульсує в такт з потребами людини, зі суспільними викликами та цивілізаційними

змiнами. Опрацьований ранiше в монографiях концепт людиноцентризму в освiтнiй дiяльностi й розвитку особистостi тепер висвiтлено i в пiдручнику. Тому в 2011 р. виходить пiдручник «Фiлософiя: Iсторiя, суспiльство, освiта» (у спiвавт. з Л. В. Губерським та В. В. Льїним), що не лише вiдображає iсторичний розвиток фiлософськoї думки, а й вiддзеркалює iнновацiйнi сучаснi її аспекти. У виданнi постають роздiли, присвяченi фiлософськoму осмисленню потреб людини й соцiуму на сучасному етапi – фiлософiя освiти i фiлософiя людиноцентризму.

У 2012 р. з'являється праця, що мiстить iнновацiйне бачення розвитку у параметрах мислення постмодерну, – «Синергетика в освiтi: концепт людиноцентризму» (у спiвавт. з В. В. Льїним) – монографiя, у якiй дослiджено розвиток освiти як суспiльного iнституту у параметрах синергетичної системи. Цей пiдхiд дозволяє з'ясувати основи формування нового стилю мислення i знання, показати можливостi й перспективи нової парадигми у побудовi моделей розвитку соцiокультурних та освiтнiх процесiв. Тодi ж, на пiдтримку iдеї профiльного навчання та на потребу розвитку обдарованої молодi (на той час у Малiй академiї наук України вiдкрито вiддiлення фiлософiї) було створено пiдручник «Фiлософiя» для одинадцятих класiв загальноосвiтнiх навчальних закладiв (профiльний рiвень).

I все-таки, що вирiзняє Василя Кременя, робить його особливим, винятковим, заслужено любимим мiльйонами спiвгромадян? Друзi стверджують:

– Якщо одним словом сказати, то це – людянiсть. Він у кожному бачить собi подiбну i собi спiвмiрну людину. Він не нав'язує власної думки, а радиться з людиною. Увесь його колосальний професiйний досвiд множитьсiя на його внутрiшню генетичну розумнiсть, помiркованiсть, мудрiсть... Він завжди йшов разом iз людьми i задавав параметри прогресу в освiтi, науцi, культурi, фiлософiї, якими власне й живемо!

Справдi, кожна з актуальних проблем суспiльства чи кожен з необхідних напрямiв розвитку суспiльних наук знаходить у В. Г. Кременя негайну вiдповiдь у виглядi фiлософськoго аналізу й осмислення шляхiв задоволення нагальних потреб. Так, одна за одною з'являються потрiбнi науково-освiтнiй сферi й широкому загалу книги за авторства, спiвавторства чи пiд керiвництвом багаторiчного члена президiї Нацiональної академiї наук України i президента Нацiональної академiї педагогiчних наук України Василя Кременя. У 2005 роцi виходить пiдручник «Фiлософiя: Мислителi. Iдеї. Концепцiї», який започаткував новий напрям у пiдручникотвореннi для вищої школи: авторам вдалося уникнути традицiйної моноiдеологiчної та теоретичної односторонностi у викладi матерiалу. Чи не вперше у пiдручнику з фiлософiї подано ґрунтовний

і всебічний аналіз фундаментальних проблем світової філософської думки, зміст основних філософських ідей, теорій, поглядів, які дістали загальне визнання та практичне підтвердження, розкрито їхній генезис у процесі еволюції культури. Продовженням у 2006 р. став том «Філософія: Логос. Софія. Розум» (у тому ж співавторстві), в якому розкрито смисл філософського знання, що еволюціонувало від «Логосу» (слова), через «Софію» (мудрість) до «Рацію» (розуму). Аналіз філософських шкіл, напрямів, основоположних думок представлено у їхньому впливові на розвиток духовної культури людства. Особливістю видання є також значна увага до течій сучасної філософії, стратегій розвитку світової духовної культури, а також генези української філософської думки. Добру традицію інноваційного підручникотворення продовжено навчальним виданням «Філософія: Історія, суспільство, освіта», що оприлюднено у 2011 р. З'являються підручники «Філософія управління», «Політологія: наука про політику» та інші.

Триває філософське осмислення проблем сучасності, яке втілюється у колективних монографіях «Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура» (2008), «Україна в Європі: контекст міжнародних відносин», «Еліта: витоки, сутність, перспектива», «Філософія спілкування» (видані в 2011 р.). В усіх працях В. Г. Кремень розглядає методологічні питання через заломлення в освітній і педагогічній сферах, оскільки провідною думкою його філософсько-освітніх орієнтирів є така: «Освіта наповнює людину духовністю, змушує її задумуватися над смислом і цінностями свого існування. Саме вона окреслює для неї основні контури справжньої культури, в яку вписані добро, краса й істина».

Недарма про Василя Кременя говорить президент Національної академії наук України, славетний академік Борис Євгенович Патон:

– Певний того, що Василь Григорович далеко ще не сказав свого останнього слова. Це людина, якій працювати ще до ста років. І я йому цього щиро бажаю. Я його люблю, поважаю, бо це справжня людина. Людина, на яку ми повинні рівнятися.

... А в рідному Любитові хата, що будували разом із батьком, увібравши працьовитість і тепло батькових – Григорія Мусійовича – рук і душі, стоїть як нова і зараз. Жаль тільки, що, пройшовши горнило Другої світової, поранений, батько пішов із життя, ледь переступивши поріг своєї золотої середини. Прибрана вишитими материними – Варвари Іванівни – рушниками та фіранками, простирадлами та подушками, чекає приїзду гостей хата. Мала батьківщина підтримувала свого сина у далеких краях, коли представляв Василь Григорович молоду незалежну державу як міністр освіти й науки України. І коли у 1999-му, як президент Спортивної студентської спілки України, ніс прапор України в Пальма де Майорка. І тоді, коли представляв світові

Україну як Антарктичну державу, здатну здійснювати наукові дослідження. І коли підписував у Євросоюзі угоди щодо Європейської освітньої інтеграції. Гостинно запрошує батькова хата й нині, святково виграючи яскравими дивами кролевецької вишивки. Лише не вийде зустрічати рідна мати, яка аж до весни 2014 щоразу радісно всміхалася назустріч синові...

Учені стверджують, що особистістю не народжуються, що особистістю людина стає завдяки власним зусиллям, коли має мету, усвідомлює обраний шлях і, незважаючи на перепони, долає його. Є такі особистості, як Василь Кремень, за яким український соціум звіряє свій поступ. Оскільки мета його задумів і здійснень завжди збігалася з найвищою на землі – щастям людини, народу, держави – нашої України.

*Лідія Ткаченко,
журналіст,
член Національної спілки
журналістів України*

БІОГРАФІЧНІ НОТАТКИ З ЖИТТЯ В. Г. КРЕМЕНЯ

Основні дати життя й діяльності В. Г. Кременя

- 1947 р. – народився 25 червня у с. Любитове Кролевецького району Сумської області
- 1965 р. – закінчив Черноплатівську середню школу Конотопського району із золотою медаллю
- 1965–1966 рр. – слюсар автопарку у м. Конотопі Сумської області
- 1966–1971 рр. – навчався в Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка, на філософському факультеті
- 1971–1979 рр. – аспірант, асистент, старший викладач, заступник декана філософського факультету Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка
- 1976 р. – за результатом захисту кандидатської дисертації присуджено вчений ступінь кандидата філософських наук
- 1979–1986 рр. – працює інструктором, консультантом, завідувачем сектором вузів у відділі науки і навчальних закладів ЦК Компартії України
- 1986–1991 рр. – працює в ЦК КПРС інструктором, помічником завідуючого відділом, завідуючим сектором, де опікується проблемами розвитку освіти і науки
- 1991 р. – за результатом захисту докторської дисертації присуджено науковий ступінь доктора філософських наук
- 1991–1992 рр. – заступник директора Інституту соціально-політичних досліджень Російської академії наук
- 1992–1994 рр. – заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу методології прийняття соціально-політичних рішень Національного інституту стратегічних досліджень України
- 1993 р. – обрано членом Академії політичних наук України
- 1994 р. – присуджено наукове звання професора
- 1994–1998 рр. – керівник служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України, заступник глави – керівник управління внутрішньої політики – Адміністрації Президента України
- 1995 р. – обрано дійсним членом Академії педагогічних наук України
- 1997 р. – обрано президентом Академії педагогічних наук України;
– отримав почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»
- 1998 р. – обрано членом Президії НАН України;
– обрано президентом Товариства «Знання» України;
– удостоєний звання лауреата Міжнародної премії ім. Г. С. Сковороди
- 1998–2000 рр. – депутат Верховної Ради України, голова підкомітету з фахової освіти Комітету з науки і освіти

- 1999 р. – обрано президентом Спортивної студентської спілки України;
– обрано головою Наглядової ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
- 1999 – лютий 2005 р. – міністр освіти і науки України
- 2000 р. – обрано академіком Національної академії наук України;
– призначено членом Ради з питань науки та науково-технічної політики при Президентові України
- 2001 р. – обрано іноземним членом Російської академії освіти
- 2002 р. – нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня;
– призначено на посаду заступника голови Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки;
– призначено членом Президії ВАК України;
– призначено головою Державної акредитаційної комісії;
– почесний доктор Хмельницького національного університету
- 2004 р. – нагороджено орденом «За заслуги» II ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради, орденом Нестора-літописця
- 2005 р. – удостоєний Державної премії України в галузі науки і техніки;
– почесний доктор Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
- 2006 р. – почесний професор Маріупольського державного університету;
– удостоєний премії НАН України ім. М. І. Костомарова
- 2007 р. – нагороджено орденом «За заслуги» I ступеня;
– нагороджено почесною відзнакою Української Ради Миру «Орден Миру» I ступеня
– почесний доктор Східно-Українського національного університету імені Володимира Даля;
– почесний доктор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
- 2008 р. – обрано головою Наглядової ради Житомирського державного університету імені Івана Франка;
– почесний доктор Дніпропетровського національного університету імені Олеса Гончара;
– почесний доктор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
- 2009 р. – кращий освітянин року, лауреат відзнаки «Засвіти вогонь»;
– обрано головою Наглядової ради Глухівського Національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;
– почесний доктор Житомирського державного університету імені Івана Франка;
– почесний професор Київського університету імені Бориса Грінченка

- 2010 р.
  - нагороджено золотою медаллю Російської академії освіти «За досягнення в науці»;
  - почесний професор Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського
- 2011 р.
  - призначено заступником голови Комітету з Державної премії в галузі освіти;
  - почесний професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
- 2011 р.
  - нагороджено пам'ятним знаком з нагоди 20-ї річниці підтвердження на Всенародному референдумі Акту проголошення незалежності України;
  - почесний доктор Луганського Національного університету імені Тараса Шевченка
- 2012 р.
  - почесний доктор Національного авіаційного університету;
  - почесний доктор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;
  - нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня
- 2013 р.
  - удостоєний Державної премії України в галузі освіти
- 2014 р.
  - присвоєно звання Почесного доктора Вищої менеджерської школи у Варшаві;
  - обрано до складу Наглядової ради Національного університету «Львівська політехніка»;
  - обрано до складу Наглядової ради Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
- 2015 р.
  - нагороджено медаллю «М. І. Пирогов – попечитель Київського навчального округу»;
  - член піклувальної ради Університету сучасних знань
- 2016 р.
  - почесний доктор Львівського державного університету фізичної культури

Родовід
Кременя Василя Григоровича
поколінний розпис

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові, інші відомості про представника року	№ батька
I		
1	Корній Кремень , жив у середині XVIII ст.	
II		
2	Іван Корнійович , народився приблизно 1757 р. У ревізькому реєстрі за 1811 рік записаний серед козаків с. Спаського Кролевецького повіту. Помер в 1799 р. <i>Діти</i> – Трохим, Кирило, Григорій	1
III		
3	Трохим Іванович , народився приблизно 1776 р. Помер 22 червня 1846 р. <i>Дружина 1</i> – Ксенія. Померла в липні 1814 р. <i>Діти</i> – Ганна. <i>Дружина 2</i> – Ганна Пилипівна, народилася приблизно 1786 р. <i>Діти</i> – Антон, Прокіп, Марфа, Олексій	2
4	Кирило Іванович , народився приблизно 1790 р. Помер у 1798 р.	2
5	Григорій Іванович , народився приблизно в 1793 р. У рекрутах з 1810 р.	2
IV		
6	Ганна Трохимівна , народилася приблизно 1807 р. <i>Чоловік</i> – Буйвол Іван Павлович	3
7	Антон Трохимович , народився приблизно 1814 р. Шлюб – 20 жовтня 1835 р. <i>Дружина</i> – Муравей Марфа Григорівна, народилася приблизно 1814 р. <i>Діти</i> – Никифор, Марко, Уляна, Килина, Євгенія, Семен, Гнат, Васса, Марія, Мотрона	3
8	Прокіп Трохимович , народився 27 лютого 1818 р. Поступив на службу в 1839 р. <i>Дружина</i> – Феодора Кононівна, народилася приблизно 1828 р. <i>Діти</i> – Іван	3
9	Марфа Трохимівна , народилася 4 липня 1820 р.	3

10	Олексій Трохимович , народився приблизно 1828 р. Шлюб – 22 жовтня 1844 р. <i>Дружина</i> – Демченко Марія Климівна, народилася приблизно 1827 р. Померла 26 листопада 1878 р. <i>Діти</i> – Параскева, Леонтій, Йосип, Варвара, Агафія, Марфа, Микита, Андрій, Леонтій	3
V		
11	Никифор Антонович , народився 9 лютого 1838 р.	7
12	Марко Антонович , народився 30 березня 1841 р.	7
13	Уляна Антонівна , народилася 22 червня 1843 р. Померла 5 вересня 1860 р.	7
14	Кирина Антонівна , народилася 16 червня 1847 р. Шлюб – 9 жовтня 1866 р. <i>Чоловік</i> – Данько Олександр Трохимович, народився приблизно 1846 р.	7
15	Євгенія Антонівна , народилася 1 січня 1851 р. Померла 3 січня 1851 р.	7
16	Семен Антонович , народився 3 лютого 1852 р. Шлюб – 6 травня 1870 р. <i>Дружина</i> – Сухоженко Уляна Василівна, народилася приблизно 1851 р.	7
17	Гнат Антонович , народився 2 січня 1855 р.	7
18	Васса Антонівна , народилася приблизно 1857 р.	7
19	Марія Антонівна , народилася 23 березня 1857 р.	7
20	Мотрона Антонівна , народилася 23 березня 1857 р.	7
21	Іван Прокопович , народився 23 вересня 1859 р. <i>Дружина</i> – Пелагія Пилипівна. <i>Діти</i> – Григорій, Йосип, Мусій, Ганна, Уляна, Петро, Михайло	8
22	Параскева Олексіївна , народилася 28 липня 1847 р.	10
23	Леонтій Олексійович , народився 25 червня 1849 р. Помер 9 серпня 1850 р.	10
24	Йосип Олексійович , народився 4 квітня 1851 р.	10
25	Варвара Олексіївна , народилась 1 січня 1853 р. Шлюб – 21 січня 1870 р. <i>Чоловік</i> – Кисиль Трохим Захарович, народився приблизно 1851 р.	10
26	Агафія Олексіївна , народилася 20 серпня 1854 р.	10
27	Марфа Олексіївна , народилася 1 вересня 1856 р. Померла 19 лютого 1857 р.	10
28	Микита Олексійович , народився 2 квітня 1858 р.	10
29	Андрій Олексійович , народився 16 жовтня 1860 р. Помер 8 серпня 1861 р.	10
30	Леонтій Олексійович , народився 18 червня 1863 р.	10

VI		
31	Йосип Іванович , народився 1887 р.	21
32	Григорій Іванович , народився 1890 р.	21
33	Мусій Іванович , народився 26 липня 1892 р. Шлюб – 23 січня 1913 р. <i>Дружина</i> – Тищенко Ірина Романівна, народилася 1895 р. <i>Діти</i> – Ганна, Килина, Євдокія, Іван, Григорій, Марія	21
34	Ганна Іванівна , народилася 21 березня 1894 р.	21
35	Уляна Іванівна , народилася 6 червня 1897 р. Померла 6 листопада 1897 р.	21
36	Михайло Іванович , народився 1898 р.	21
37	Петро Іванович , народився приблизно 1900 р.	21
VII		
38	Ганна Мусіївна , народилася 18 листопада 1913 р.	33
39	Килина Мусіївна , народилася 30 травня 1915 р.	33
40	Євдокія Мусіївна , народилася 2 серпня 1916 р.	33
41	Іван Мусійович , народився 31 травня 1919 р.	33
42	Григорій Мусійович , народився 11 вересня 1921 р. Шлюб – 3 грудня 1945 р. <i>Дружина</i> – Калиш Варвара Іванівна, народилася 2 грудня 1928 р. <i>Діти</i> – Василь, Михайло	33
43	Марія Мусіївна , народилася 19 серпня 1925 р.	33
VIII		
44	Василь Григорович , народився 25 червня 1947 р. Шлюб – 16 серпня 1969 р. <i>Дружина</i> – Уткіна Любов Олексіївна, народилася 12 червня 1947 р. <i>Діти</i> – Василь, Тетяна	41
45	Михайло Григорович , народився 3 березня 1950 р.	41
IX		
46	Василь Васильович , народився 26 липня 1970 р.	43
47	Тетяна Василівна , народилася 16 лютого 1979 р.	43
X		
48	Юлія Василівна , народилася 14 серпня 2000 р.	45
49	Дар'я Василівна , народилася 6 квітня 2007 р.	45

Пряма гілка Кременя Василя Григоровича

Корній

I пол. XVIII ст.

Іван

н. 1757 р.

п. 1799 р.

Трохим

н. 1776 р.

п. 22.06.1846 р.

1) Ксенія п. 07.1814 р.

2) Ганна Пилипівна

Прокіп

н. 27.02.1818 р.

Феодора Кононівна

н. приблизно 1828 р.

Іван

н. 23.09.1859 р.

Пелагея Пилипівна

Мусій

н. 26.07.1892 р.

(23.01.1913 р.)

Ірина Романівна Тищенко

н. 1895 р.

Григорій

н. 11.09.1921

(3 грудня 1945 р.)

Варвара Іванівна Калиш

н. 02.12. 1928 р.

Василь

н. 25.06.1947 р.

(16 серпня 1969 р.)

Любов Олексіївна Уткіна

н. 12.06.1947 р.

Пояснення до родоводу Кременя Василя Григоровича

Представники роду Кременів були козаками, про що свідчать записи в ревізьких казках та метричних книгах церков, де їх хрестили, вінчали, відспівували.

Перша згадка про рід Кременів була знайдена в ревізькій казці за 1811 рік по с. Спаському Кролевецького повіту Чернігівської губернії, в якій серед козаків цього села були записані діти вже померлого на той час Івана Корнійовича Кременя – Трохим, Кирило, Григорій. Кирило помер у восьмирічному віці, а молодший Григорій був забраний в рекрути в 1810 р. Таким чином, рід Івана Корнійовича Кременя продовжив старший син Трохим, який до 1811 р. вже одружився і мав дочку Ганну. Але в 1814 р. помирає його дружина Ксенія, і він одружується вдруге з Ганною Пилипівною. Від цього шлюбу у Трохима Івановича народилося троє синів – Антон, Прокіп, Олексій та донька Марфа. Старший Антон та молодший Олексій, одружившись, мали великі родини. Так, у Антона з десяти народжених дітей померло тільки двоє в малолітньому віці, а у Олексія з дев'яти – вижило семеро дітей.

Міг би мати велику родину і середній син Прокіп, але він, згідно із записом в ревізькій казці за 1850 р., поступив на службу в 1839 р. Можна припустити, що він під час служби одружився, про що свідчить запис в ревізькій казці за 1858 р., в якому зазначено, що в родині Кременя Антона жила «Антоня невестка солдата жена Феодора», котрій на той час виповнилося 30 років. Пізніше було з'ясовано, що ім'я бабусі діда Василя Григоровича Кременя було Феодора Кононівна.

23 вересня 1859 р. у Прокопа і Феодори народився єдиний син Іван. У метричному записі про народження записано, що його батьками були «солдат Прокоп Алексеевич Кремень и законная его жена Феодора Кононовна». Ймовірно, священик помилився, записавши Прокопа по батькові Олексійовичем. Це можна пояснити тим, що батько Прокопа – Трохим – помер в 1846 р., а Прокіп, повернувшись зі служби додому, жив зі своїм братом Олексієм, тому священик і записав його Олексійовичем.

У метричних книгах Преображенської церкви с. Спаського Кролевецького повіту були знайдені записи про народження у Івана Прокоповича і його дружини Пелагеї Пилипівни сина Мусія (нар. 26.07.1892 р.) і доньок Ганни (нар. 21.03.1894 р.) і Уляни (нар. 06.06.1897 р. пом. 06.11.1897 р.), а також синів – Григорія, Йосипа, Петра, Михайла. У 1913 р. Мусій Іванович одружується з Тищенко Іриною Романівною. Згідно зі знайденими записами в метричних книгах Троїцької церкви с. Любитове Кролевецького повіту і книгах реєстрації РАГС по с. Любитове Алтинівського району Конотопської округи, у Мусія Івановича і Ірини Романівни народилося чотири доньки – Ганна, Килина, Євдокія і Марія, а також двоє синів – Іван (1919 р.) та Григорій (11 вересня 1921 р.), який є батьком Василя Григоровича.

ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ В. Г. КРЕМЕНЯ

1990

1. **Индивидуальное и коллективное: антиподы или стороны одной медали?** – М. : Знание, 1990. – 61 с. – (Новое в жизни, науке, технике ; № 12).
2. **Коллективность и индивидуальность: судьба одной из ключевых социалистических идей** : [монография] / Всесоюз. дом полит. просвещения при ЦК КПСС. – М. : [б. и.], 1990. – 246, [1] с. – Библиогр.: с. 245–246.
3. **Ленинская концепция социалистического строительства и перестройка** : к 120-летию со дня рождения В. И. Ленина. – Киев : О-во «Знание» УССР, 1990. – 48 с. – (Сер. 1, Время и общество ; № 3).
4. **Изучать жизнь без предвзятости** : к началу нового учеб. года в системе полит. образования : [беседа с В. Г. Кременем / записал Станислав Сендюков] // Парт. жизнь. – 1990. – № 17. – С. 18–23.
5. **Индивидуализация личности и коллективность** // Филос. и социол. мысль. – 1990. – № 12. – С. 77–81.
6. **Ідейно-теоретичні джерела і генезис поглядів В. І. Леніна на колективістську сутність соціалізму** : до 120-річчя від дня народж. В. І. Леніна // Укр. іст. журн. – 1990. – № 1. – С. 13–23.
7. **Коллективность и индивидуальность: цивилизационный срез проблемы** // Социол. исслед. – 1990. – № 8. – С. 13–21.
8. **Перебудова і колективістська сутність соціалізму** // Трибуна лектора. – 1990. – № 2. – С. 21–23.
9. **Свобода мысли и раскрепощение личности** // Под знаменем ленинизма. – 1990. – № 18. – С. 5–10.
10. **Сила «рози вітрів» чи жорсткість керманіча?** : [про причини сталін. деформації соціалізму] // Наука і сусп.-во. – 1990. – № 4. – С. 18–21.
11. **Соціалістичною аж ніяк не назвеш** : про колективність в її сталінські деформованому вигляді // Під прапором ленінізму. – 1990. – № 6. – С. 37–43.
12. **Сталинская деформация коллективности социализма: сущность и истоки** // Науч. коммунизм. – 1990. – № 3. – С. 13–25.
13. **Формирование духовной культуры молодежи: проблемы, поиски, решения** : [материалы дискус., г. Москва, дек. 1989 г.] // Соц.-полит. науки. – 1990. – № 6. – С. 24–50. – Из содерж.: [Выступление В. Кременя]. – С. 27–28.
14. **Цілісність світу і перебудова** : скороч. варіант лекції // Трибуна лектора. – 1990. – № 6. – С. 6–8.

1991

15. **Проблемы диалектики коллективности и индивидуальности в социалистической мысли и современность** : автореф. дис. ... д-ра филос. наук : специальность 09.00.01 «Онтология, гносеология, феноменология» / АН УССР, Ин-т философии. – Киев, 1991. – 38 с.
16. **От формально-бюрократической коллективности к коллективности демократической** // Соц.-полит. науки. – 1991. – № 5. – С. 17–26.

1992

17. **Основные направления дальнейшего осуществления социально-политических и экономических реформ в России** / [авт. коллектив]: Г. В. Осипов (рук.), А. В. Брушлинский, В. Г. Кремень [и др.]. – М., 1992. – 48 с.
18. **У якому суспільстві живемо?** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / вів Л. Побігай] // Демократ. Україна. – 1992. – 26 груд. (№ 155). – С. 2.

1993

19. **Політичні партії України: порівняльний аналіз програмних документів** / В. Г. Кремень, Є. Г. Базовкін. – Препринт. – Київ, 1993. – 90 с. – (Наук. доп. / НАН України. Нац. ін-т стратег. дослідж. ; вип. 18).

20. **Соціально-політична ситуація в Україні: стан і тенденції розвитку (середина 1993 року)** : наук. доп. / В. Г. Кремень, Є. Г. Базовкін, М. Д. Міщенко [та ін.]. – Київ, 1993. – 56 с. : іл. – (Наук. доп. / НАН України. Нац. ін-т стратег. дослідж. ; вип. 15).
21. **Барометр – як ненастю** / В. Кремень, П. Сьтнік // Раб. газета. – 1993. – 20 авг. (№ 24). – С. 2.
22. **Без риторики – до прагматичного партнерства** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / від Л. Байдак, голов. ред. журн.] // Політика і час. – 1993. – № 12. – С. 18–25.
23. **Ідеологія і цілісність української держави** // Куди йдемо? : матеріали наук.-практ. конф. «Ідеологія та ідейно-політичні засади державного будівництва в Україні» (Київ, 24–25 груд. 1992 р.) / Укр.-фін. ін-т менеджменту і бізнесу; за ред. М. І. Михальченко, Б. І. Корольова. – Київ, 1993. – С. 46–48.
24. **Кавалерійська атака чи виважені кроки?** / В. Кремень, П. Ситник // Віче. – 1993. – № 2. – С. 20–31.
25. **Кримськотатарська проблема і шляхи її вирішення** / В. Кремень, О. Маначинський, В. Поповкін, Б. Парахонський // Розбудова держави. – 1993. – № 1. – С. 47–53.
26. **Політичні партії в дзеркалі громадської думки** / В. Кремень, Є. Базовкін // Сіл. вісті. – 1993. – 17 серп. (№ 120). – С. 2.
27. **Соціально-політична ситуація в Україні на кінець 1992 року: стан і тенденції розвитку** / Василь Кремень, Петро Ситник, Михайло Міщенко, Віктор Небоженко // Політол. читання. – 1993. – № 1. – С. 54–89.
28. **Україна: из прошлого в будущее** // Правда Украины. – 1993. – 19 авг. (№ 144). – С. 2 ; 20 авг. (№ 145). – С. 2.
29. **Україна сьогодні** / В. Кремень, Е. Базовкін, М. Міщенко [и др.] // Киев. новости. – 1993. – 22 окт. (№ 43). – С. 4–6 ; 29 окт. (№ 44). – С. 1.
30. **Україна в геополітичному просторі: об'єктивні тенденції і суб'єктивні очікування** // Політика і час. – 1993. – № 10. – С. 17–22.
31. **Україна і Росія: сфери конфронтації і співробітництва** / В. Кремень, Б. Парахонський, П. Ситник // Розбудова держави. – 1993. – № 2. – С. 3–12.
32. **Україна: Куди йдемо? Кого підтримуємо? На що чекаємо?** / В. Кремень, С. Пирожков, М. Міщенко // Демократ. Україна. – 1993. – 17 серп. (№ 96). – С. 1 ; 19 серп. (№ 97). – С. 1–2.
33. **Что думают люди о сегодняшнем дне** / В. Кремень, М. Міщенко, П. Сьтнік, В. Небоженко // Правда Украины. – 1993. – 6 янв. (№ 3). – С. 2.
34. **Рец.: Філософія і політика** // Демократ. Україна. – 1993. – 10 серп. (№ 93). – С. 3. – Рец. на кн.: Гаевский, Б. А. Философия политики / Борис Аркадиевич Гаевский ; КГУ им. Т. Шевченко, Политол. центр. – Киев : ВІПОЛ, 1993. – 118 с.
35. **Реф.: Сравнительная политология** : [реф. на кн.: П. Шаран «Сравнительная политология» (Нью-Дели, 1984)] // Политологическое обозрение : реф. сб. / Киев. ун-т им. Т. Шевченко, Каф. политологии, Политол. центр. – Киев, 1993. – Вып. 1. – С. 94–108.

1994

36. **Вибори до Верховної Ради України: досвід та уроки** / В. Г. Кремень, Є. Г. Базовкін, А. О. Білоус [та ін.]. – Препринт. – Київ, 1994. – 71 с. : іл. – (Наук. доп. / НАН України, Нац. ін-т стратег. дослідж. ; вип. 25). – Бібліогр. у кінці ст.
37. **Стратегії розвитку України: виклики часу та вибір** / [наук. доп. під керівництвом Пирожкова С. підгот. кол. авт.: Базовкін Є., Білоус А., Кремень В. та ін.]. – Київ : [б. в.], 1994. – 177 с. – (Наук. доп. / Нац. ін-т стратег. дослідж. ; вип. 22).
38. **Виклик часу: до концепції стратегічного розвитку України** / В. Кремень, С. Пирожков // Демократ. Україна. – 1994. – 17 лют. (№ 17). – С. 1–2 ; 19 лют. (№ 18). – С. 1–2 ; 22 лют. (№ 19). – С. 2.
39. **Людина через призму суспільства** : новий навч. рік – ще один крок у світовому цивілізац. процесі // Освіта. – 1994. – 31 серп. (№ 56/57). – С. 2–3.

40. **Партии Украины: кто есть кто?** / Василий Кремень, Евгений Базовкин // Киев. новости. – 1994. – 25 февр. (№ 9). – С. 8–9; 10 марта (№ 11). – С. 4; 18 марта (№ 12). – С. 3, 13–14; 15 апр. (№ 16). – С. 4.
41. **Погоду диктує Сибір?..** : (рос. вплив у зовніш. політиці України) // Скарб. – 1994. – № 2. – С. 48–53. – Текст парал. англ.
42. **Політична стратегія України: порівняльні перспективи** // Віче. – 1994. – № 10. – С. 3–12; № 11. – С. 17–30.
43. **Соборна Україна в цілісному світі** // Проблеми соборності України в ХХ столітті : [матеріали «круглого столу», присвяч. 75-річчю Акту Злуки УНР і ЗУНР]. – [Київ], 1994. – С. 150–156.
44. **Соціально-політична ситуація в Україні: стан і тенденції розвитку (середина 1993 року)** : [текстол. опрац. варіант частини одноймен. брошури] / Василь Кремень, Євген Базовкін, Михайло Міщенко [та ін.] // Політол. читання. – 1994. – № 1. – С. 22–73.
45. **США: крок до зближення** // Скарб. – 1994. – № 3. – С. 38–39. – Текст парал. англ.
46. **Украинско-российские политические отношения: деструктивные факторы** // Россия и соврем. мир. – 1994. – Вып. 1. – С. 17–19.
47. **Чи можливий баланс сил? Парламентські вибори та референдум в Росії: деякі уроки та висновки** / В. Кремень, Ю. Шилковцев // Політика і час. – 1994. – № 3. – С. 21–28.
48. **Штрихи до портрета майбутньої Верховної Ради, або Конспективні витяги з інформаційно-аналітичного дослідження «Політичні партії України: порівняльний аналіз програмних документів»**, виконаного доктором філософських наук Василем Кременем та доктором філософських наук Євгеном Базовкіним з Національного інституту стратегічних досліджень [НАН України] / підгот. Володимир Олійник // Молодь України. – 1994. – 8 лют. (№ 13). – С. 1.
49. **Рец.: Праці з філософії політики** // Політол. читання. – 1994. – № 4. – С. 280–282. – Рец. на кн.: Сергієнко, П. П. Соборність України: поняття, ідея, реальність / П. П. Сергієнко. – Київ, 1993. – 80 с.; Його ж. Массовое политическое сознание : проблемы формирования и развития. – Киев : Лыбидь, 1991. – 176 с.; Його ж. Политология сегодня и завтра. – Київ, 1991. – 47 с.

1995

50. **Політичне рішення: механізм прийняття** / Вадим Євгенович Абизов, Василь Григорович Кремень. – Препринт. – Київ, 1995. – 63 с. – (Наук. доп. / НАН України. Нац. ін-т стратег. дослідж.; вип. 40). – Бібліогр.: с. 63.
51. **Орієнтири на майбутнє: Росія – Україна – Білорусь: чи можливий східнослов'янський трикутник?** // Політика і час. – 1995. – № 4. – С. 27–39.
52. **Партия власти, возможно, будет социал-демократической** // Финансовая Украина. – 1995. – 6 июля (№ 27). – С. 9.
53. **Політична стратегія України. Порівняльні перспективи** // Віче. – 1995. – № 11. – С. 17–30.
54. **Украинско-российские отношения: сущность и перспективы** // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве : (материалы «круглого стола») / НАН Украины, Ин-т нац. отношений и политологии, М-во по делам национальностей, миграции и культов Украины, Междунар. ин-т глобал. и регион. безопасности; [редкол.: И. Ф. Курас и др.]. – Киев, 1995. – С. 18–27.

1996

55. **Соціально-політична ситуація в Україні: поступ п'яти років** : монографія / В. Г. Кремень, Д. М. Безлюда, В. Д. Бондаренко [та ін.]; Рада нац. безпеки і оборони України, Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ : НІСД, 1996. – 105, [2] с. : табл. – (Стратегія політики і політичний аналіз; вип. 2). – Бібліогр. у підрядк. прим.
56. **Україна: альтернативи поступу** : (критика іст. досвіду) / Василь Кремень, Дмитро Табачник, Василь Ткаченко. – Київ : Arc-Ukraine, 1996. – 794 с. : іл.

57. **Гуманітарна політика для України: стратегічний вибір** / О. Валевський, С. Здіорук, В. Кремень [та ін.] // Віче. – 1996. – № 8. – С. 22–30.
58. **Етнокультурні «сюжети» нових законопроектів України** // Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ, 1996. – С. 482–483.
59. **Європа як універсум** : [до візиту Президента Чеської Республіки Вацлава Ґавела в Україну] // Демократ. Україна. – 1996. – 19 листоп. (№ 132). – С. 3.
60. **Національні меншини (шляхи розв'язання проблем)** // Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ, 1996. – С. 561.
61. **Основні напрямки трансформації політичної системи України** / Василь Кремень, Віктор Бондаренко // Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України : доп. і реф. двосторон. політол. симпозиуму в приміщенні Австр. посольства в Києві, 16–18 листоп. 1995 р. / Філія Австр. Ін-ту Сх. і Півд.-Сх. Європи у Львові, Ін-т нац. відносин і політології НАН України. – Львів, 1996. – С. 68–77.
62. **«Чим більше мов ти знаєш, тим більше ти людина»** / [інтерв'ю з В. Г. Кременем / вів Г. Пивоваров] // Київ. правда. – 1996. – 12 груд. (№ 140). – С. 1, 3.
63. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 1. Дохристиянські вірування. Прийняття християнства / Укр. асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г. Сковороди НАН України, Укр. центр духов. культури ; за ред. Б. Лобовика ; [редкол.: Д. Єсипенко, А. Колодний (голова), В. Кремень та ін.]. – Київ : Центр духов. культури, 1996. – 384 с. – Бібліогр.: с. 373–382.
64. **Ред.: Мала енциклопедія етнодержавознавства** / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ : Генеза : Довіра, 1996. – 942 с. – Член редкол.

1997

65. **Гуманітарний аспект процесу державотворення в Україні** // Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність : матеріали наук.-практ. конф., 22–23 листоп. 1996 р., [м. Київ] / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, М-во освіти України, Акад. правових наук України. – Київ, 1997. – С. 19–23.
66. **Держава та українське суспільство: стан і проблеми соціо-гуманітарного розвитку** / Василь Кремень, Віктор Бондаренко // Україна на перехідному етапі. Політика. Економіка. Культура = Ukraine in Transition. Politics. Economy. Culture / за ред. Т. Степанкової, П. Дуткевича, М. Гхош. – Київ, 1997. – Розд. 3. – С. 41–61. *Зміст розд. 3*: Проблеми соціального середовища. – С. 41–44; Демографічна ситуація. – С. 44–46; Проблеми довілля. – С. 47–48; Охорона здоров'я. – С. 48–49; Система освіти. – С. 49–52; Науково-технічний розвиток. – С. 52–54; Культура. – С. 55–56; Релігія. – С. 57–61.
67. **Жодний національний рух не гарантує демократичної політики** / В. Кремень, В. Ткаченко // Віче. – 1997. – № 2. – С. 18–32.
68. **Загрози національній безпеці в гуманітарній сфері** // Національна безпека України, 1994–1996 рр. : наук. доп. / Рада нац. безпеки і оборони України, Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ, 1997. – Розд. 2, пункт 5. – С. 64–67.
69. **«Конституція провела історичну межу»** // Уряд. кур'єр. – 1997. – 21 черв. (№ 111/112). – С. 5.
70. **Орієнтири на перспективу** / В. Кремень, В. Ткаченко // Шлях освіти. – 1997. – № 2. – С. 2–6.
71. **Ресурс влади** // Уряд. кур'єр. – 1997. – 8 лип. (№ 122). – С. 4.
72. **Сфера, яка формує людину** : освіта і держава... : як складаються взаємини між ними? : [бесіда з В. Г. Кременем про стан і значення освіти в Україні / записала Ольга Коваленко] // Освіта України. – 1997. – 15 серп. (№ 33). – С. 1–2.
73. **Україна: з учора – в завтра** : [заверш. розд. монографії «Україна: альтернативи поступу : критика іст. досвіду»] / Василь Кремень, Дмитро Табачник, Василь Ткаченко // Демократ. Україна. – 1997. – 13 берез. (№ 29). – С. 2 ; 15 берез. (№ 30). – С. 2.

74. **Україна нагадує велосипедиста, який упаде, коли зупиниться** : на запитання «УМ» відповідає керівник упр. внутр. політики Адмін. Президента Василь Кремень / записав Юрій Дорошенко // Україна молода. – 1997. – 21 черв. (№ 111). – С. 3.
75. **Шість років зверхень і сподівань** // Демократ. Україна. – 1997. – 23 серп. (№ 95). – С. 1–2.
76. **Шість років пошуків і сподівань** // Уряд. кур'єр. – 1997. – 9 серп. (№ 145/146). – С. 3.
77. **Шляхи підвищення політичної стабільності** / В. Г. Кремень, М. Д. Міщенко, С. Г. Рябов, П. К. Ситник // Національна безпека України, 1994–1996 рр. : наук. доп. / Рада нац. безпеки і оборони України, Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ, 1997. – Розд. 3, пункт 1. – С. 133–137.
78. **Ювілей національного самоствердження** : до 80-ліття Української революції 1917–1920 років : [відповіді на запитання] // Демократ. Україна. – 1997. – 20 берез. (№ 32). – С. 1–2.
79. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 2. Українське православ'я / Укр. асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г. Сковороди НАН України, Укр. центр духов. культури ; за ред. П. Яроцького ; [редкол.: Д. Єсипенко, А. Колодний (голова), В. Кремень та ін.]. – Київ : Центр духов. культури, 1997. – 373 с. – Бібліогр.: с. 361–372 (317 назв).
80. **Ред.: Основи етнодержавознавства** : підруч. для студентів гуманітар. спец. вищ. закл. освіти / [редкол.: Ю. Римаренко (голова), В. Кремень, І. Курас та ін.]. – Київ : Либідь, 1997. – 655 с.
81. **Ред.: Хто є Хто в Україні, 1997** : біогр. слов. / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманітар. дослідж. – Київ : Фенікс, 1997. – 469 с. – Член редкол.

1998

82. **Політична безпека України: концептуальні засади та система забезпечення** : монографія / В. Кремень, І. Білько, С. Головащенко ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. – Київ : МАУП, 1998. – 90, [1] с. : табл. – (Серія: Стратегія політики і політичний аналіз). – Бібліогр.: с. 89 (14 назв).
83. **Соціологія** : підручник / [авт. кол.: В. Андрущенко, В. Волович ... В. Кремень та ін.]; за заг. ред. В. Андрущенко, М. Горлача. – Вид. 3-тє, перероб. і допов. – Київ ; Харків : [б. в.], 1998. – 621, [1] с.
84. **Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації** : навч. посіб. / В. Г. Кремень, В. М. Ткаченко. – Київ : ДрУк, 1998. – 446 с.
85. **Філософія** : учеб. для студентів высш. учеб. заведений / под общ. ред. В. П. Андрущенко, Н. И. Горлача, В. К. Рыбалко ; [авт. кол.: В. П. Андрущенко, В. И. Волович ... В. Г. Кремень и др.]. – Киев ; Харьков : [б. и.], 1998. – 639 с. : фот. – Библиогр. в конце гл.
86. **Веління часу: плекати національну гордість у молоді** // Пед. газета. – 1998. – Лип. (№ 7). – С. 1.
87. **[Вступне слово на загальних зборах АПН України]** // Освіта України. – 1998. – 23 груд. (№ 52). – С. 8. – (Освіта і вчитель у державотворенні).
88. **Журналу «Професійно-технічна освіта»** : вітання працівникам проф.-техн. освіти з виходом першого фах. журн. // Проф.-техн. освіта. – 1998. – № 1. – 2-га с. обкл.
89. **Напутнє** : [про значення й потребу формування демократ. політ. культури] // Освіта. – 1998. – 25 листоп. (№ 70/71). – С. 3.
90. **Освіта наших дітей** // Голос України. – 1998. – 11 верес. (№ 174). – С. 4.
91. **Особистісно розвивальне навчання як науковий пріоритет** // Рідна шк. – 1998. – № 11. – С. 53–57.
92. **Педагогічна наука: час методологічної рефлексії** // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 2. – С. 9–15.
93. **Передмова** // Психологія на перетині тисячоліть : зб. наук. пр. учасників П'ятих Костюків. читань : в 3 т. / АПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Т-во психологів України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, Ін-т соц. та політ. психології. – Київ, 1998. – Т. 1. – С. 3–4.

94. **Підняти освіту не можна, не піднявши авторитет учителя** : [бесіда з В. Г. Кременем / вела Ольга Коваленко] // Освіта України. – 1998. – 24 черв. (№ 26). – С. 5.
  95. **Попереду велика робота!** : заключ. слово на звіт-вибор. заг. зборах АГПН [України] // Пед. газета. – 1998. – Січ. (№ 1). – С. 2.
  96. **Психолого-педагогічна наука в ідеологічній проекції** // Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія : матеріали методол. семінару АГПН України, 12 листоп. 1998 р. / АГПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Ін-т соц. та політ. психології. – Київ, 1998. – С. 3–6.
  97. **Спадщина Василя Сухомлинського в контексті нової філософії** : [з доп. на Міжнар. наук.-практ. конф. «Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох» та V Всеукр. пед. читаннях «Василь Сухомлинський і сучасність»] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. (№ 41). – С. 6. – (Могутній талант Василя Сухомлинського виріс із великої любові до дитини. І до України).
  98. **«Україна має бути незалежною і демократичною»** : [відповіді на питання та уривки з кн. «Україна: шлях до себе: проблеми суспільної трансформації»] / матеріал підгот. Т. Мостова // Освіта України. – 1998. – 9 груд. (№ 50). – С. 8.
  99. **Філософія освіти у спадщині великого педагога** : [до 80-річчя від дня народж. В. О. Сухомлинського] // Пед. газета. – 1998. – Жовт. (№ 10). – С. 1. – (Міжнародна науково-практична конференція «Педагогіка В. Сухомлинського на зламі епох»).
  100. **Пед.: Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія** : матеріали методол. семінару АГПН України, 12 листоп. 1998 р. / АГПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Ін-т соц. та політ. психології ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.), С. Д. Максименко, М. М. Слюсаревський та ін.]. – Київ : Гнозис, 1998. – 604 с.
- 1999**
101. **Политология: наука о политике** : учеб. для высш. шк. / [В. П. Андрущенко, Н. И. Горлач, В. Г. Кремень и др.]; под общ. ред. В. П. Андрущенко, Н. И. Горлача. – Изд. 2-е, испр. и доп. – Киев ; Харьков : [б. и.], 1999. – 671 с.
  102. **Психологія професійної діяльності офіцера** : підруч. для військ. вузів / [авт. кол.: В. Г. Кремень, Б. М. Олексієнко, С. Д. Максименко та ін.]. – Хмельницький : Вид-во Акад. ПВУ, 1999. – 487 с. – (Бібліотека військового педагога).
  103. **Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації** : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Василь Кремень, Василь Ткаченко. – Київ : ДрУК, 1999. – 446 с.
Рец.: Білоусько, О. А. Про потрібну вчителям книгу В. Г. Кременя, В. М. Ткаченка «Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації» / О. А. Білоусько // Постметодика. – 1999. – № 1. – С. 7.
  104. **Академія і формування національної системи освіти** // Пед. газета. – 1999. – Січ. (№ 1). – С. 1–2.
  105. **Архітектоніка сучасного суспільного організму** : [про зв'язок педагогіки і психології] // Пед. газета. – 1999. – Черв. (№ 6). – С. 4.
  106. **Без реформи освіти не розбудуємо державу** // Директор шк. – 1999. – Жовт. (№ 40). – С. 2 ; Пед. газета. – 1999. – Жовт. (№ 10). – С. 1.
  107. **Веління часу – плекати національну гордість у молоді** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 59–62.
  108. **[Виступ на VI Всеукраїнських педагогічних читаннях «Василь Сухомлинський і сучасність», м. Харків]** // Освіта України. – 1999. – 27 жовт. (№ 44). – С. 8. – (Сухомлинський належить уже всьому світові / Т. Мостова).
  109. **Все життя я ставлю собі надзавдання** : [бесіда з В. Г. Кременем / вела Наталія Григоровук] // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 70–77.
  110. **Вчитель у нас – це духовна і соціальна опора і учня, і суспільства** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / провела Т. Мостова] // Освіта України. – 1999. – 15 груд. (№ 51). – С. 6.

111. **До читачів журналу** // Журн. для батьків. – 1999. – № 1. – С. 3.
112. **Домінанти вчительського фаху** // Пед. газета. – 1999. – Серп. (№ 8). – С. 1 ; Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 52–54.
113. **«Еліта, інтелігенція – провідники нації»** : [розмова з В. Г. Кременем / записала Т. Мостова] // Освіта України. – 1999. – 8 верес. (№ 37/38). – С. 7 ; Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 63–67.
114. **Журналу «Українська література в загальноосвітній школі»** : [привітання] // Укр. літ. в загальноосвіт. шк. – 1999. – № 1. – 2-га с. обкл.
115. **Заключне слово В. Кременя, президента АПН України** [на розширеному засіданні Президії АПН України, 12 травня 1999 р.] // Пед. газета. – 1999. – Трав. (№ 5). – С. 4.
116. **Зміст освіти й дидактична стратегія** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 30–35.
117. **Культ знань – запорука майбутнього** // Проф.-техн. освіта. – 1999. – № 2. – С. 10–11.
118. **Культ знань і освіти має стати складовою української національної ідеї** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / провела К. Гудзик] // День. – 1999. – 26 трав. – С. 6 ; Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 68–69.
119. **Національна освіта як соціокультурне явище** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 10–17.
120. **Освітня ідеологія і політика в Україні і світі** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 2–9.
121. **Особистісно розвивальне навчання як науковий пріоритет** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 36–43.
122. **Педагогічна наука: час методологічної рефлексії** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 27–29.
123. **Психолого-педагогічна наука в ідеологічній проекції** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 22–24.
124. **Раціональність як діяльнісний феномен школяра** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 46–51.
125. **Спадщина Василя Сухомлинського в контексті нової філософії** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 57–58.
126. **Сучасна освіта в контексті реформування** // Освіта України. – 1999. – 29 верес. (№ 40). – С. 6 ; Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 18–21.
127. **Сучасні проблеми філософії педагогічної освіти** : [доп. у скороченому вигляді на Міжнар. наук.-практ. конф. «Психолого-педагогічні проблеми підготовки інженерно-педагогічних кадрів для закладів професійно-технічної освіти»] // Освіта України. – 1999. – 31 берез. (№ 13). – С. 6. – (Кадри для професійної освіти).
128. **Сходження до апогею** : [психол.-пед. умови виховання особистості] // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 25–26.
129. **Товариство «Знання» – не рудимент минулого, а діюча і корисна структура** : розмова з нар. деп. України В. Кременем про громад. просвіт. орг. // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 78–80.
130. **Філософія освіти у спадщині великого педагога** : [до 80-річчя від дня народж. В. О. Сухомлинського] // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 55–56.
131. **Формування особистості в умовах розвитку української державності** : тези доп. на заг. зборах АПН України, 15–16 груд. 1999 р. // Освіта. – 1999–2000. – 29 груд. – 5 січ. (№ 60/61). – С. 3 ; Освіта України. – 1999. – 22 груд. (№ 52). – С. 6 ; Пед. газета. – 1999. – Груд. (№ 12). – С. 1–2.
132. **Рец.: Педагогічна майстерність: новаторська ідея** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 1999. – № 3. – С. 380–386. – Рец. на кн.: Педагогічна майстерність : підруч. для вищ. пед. навч. закл. / [І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.]; за ред. І. А. Зязюна. – Київ : Вища шк., 1997. – 348, [1] с.
133. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 3. Православ'я в Україні / Укр. асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Вид-во «Світ знань»; [редкол.: А. Колодний (голова), В. Кремень, П. Яроцький та ін.]. – Київ : Світ Знань, 1999. – 559 с.

2000

134. **Енциклопедія етнокультурознавства.** Понятійно-термінологічний інструментарій, концептуальні підходи. Ч. 1. Особа, нація, культура, кн. 1. А – Є / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтв; [авт. кол.: Ю. Римаренко, В. Чернець (керівники) ... В. Кремень та ін.; ред. рада: Ю. І. Римаренко (голова), В. Г. Чернець (співголова) ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ : [Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтв], 2000. – 332 с.
135. **Становлення національної системи вищої освіти в Україні в контексті загальної тенденції цивілізаційного розвитку** : доп. міністра освіти і науки України : Всеукр. конф. «Сучасний стан вищої освіти в Україні: проблеми та перспективи», 24–25 трав. 2000 р. – Київ : [б. в.], 2000. – 14 с.
136. **Філософія** : підручник / [В. П. Андрущенко, В. І. Волович, В. Г. Кремень та ін.]; за заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Консум, 2000. – 671 с.
137. **«Алло, Кремень слухає»** : «гаряча» лінія телефон. зв'язку з міністром освіти і науки України В. Кременем / записала Ольга Коваленко // Освіта України. – 2000. – 2 лют. (№ 5). – С. 1–2 : фот.
138. **Без реформи освіти не розбудуємо державу** // Математика в шк. – 2000. – № 1. – С. 2–4.
139. **[Виступ на V з'їзді профспілки працівників освіти і науки України]** // Освіта України. – 2000. – 30 листоп. (№ 48). – С. 4. – (Одне з головних завдань профспілки – добитися істотного підвищення зарплати працівникам освіти).
140. **Від учителя до академіка** : до ювілею П. Т. Тронька // Освіта України. – 2000. – 12 лип. (№ 28). – С. 3.
141. **Відаючи пріоритет освіти й науці** : [розмова з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем про актуал. проблеми освіти і науки в Україні / провела Ірина Корчевна] // Світло. – 2000. – № 3. – С. 3–5.
142. **Вітальна телеграма** (до 195-річчя Ніжинського педуніверситету ім. М. Гоголя) // Сіверянський літопис. – 2000. – № 5. – С. 4.
143. **«Возлюби... і самого себе»** : [світогляд. орієнтири цінності життя] // Освіта. – 2000. – 19–26 квіт. (№ 20). – С. 2.
144. **Духовність нації: перші кроки до полілогу** : думки, погляди, пропозиції // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – № 2/3. – С. 6–12. – Із змісту: Ексклюзивне інтерв'ю з В. Г. Кременем про духовність та релігію. – С. 11–12.
145. **Єдність завдань модернізації і стабільності – запорука розвитку вищої школи в Україні** : з доп. В. Кременя на підсумк. колегії МОН [України], 19 жовт. 2000 р. // Пед. газета. – 2000. – Листоп. (№ 11). – С. 1–2.
146. **Єдність завдань реформування й забезпечення стабільності – запорука розвитку вищої школи** : [доп. на підсумк. колегії МОН України, 19 жовт. 2000 р.] // Освіта України. – 2000. – 23 жовт. (№ 43). – С. 2, 4.
147. **Єдність завдань реформування й забезпечення стабільності – запорука розвитку вищої освіти** : [пленар. доп.] // Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи : методол. семінар, 22 листоп. 2000 р. / АПН України, Т-во «Знання» України, Ін-т вищ. освіти; за заг. ред. В. Андрущенка. – Київ, 2000. – Вип. 3. – С. 4–17.
148. **«Забезпечимо пріоритетність освіти заради дітей, заради країни»** : з доп. на підсумк. колегії МОН України // Освіта. – 2000. – 23–30 серп. (№ 37). – С. 1–2.
149. **Засадничі положення державної освітянської політики** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – № 1. – С. 6–10 : фот.
150. **Звернення [до учасників міжнародної конференції «Українознавство і питання розвитку української освіти»]** / В. Г. Кремень, Б. М. Жебровський, П. П. Кононенко // Освіта. – 2000. – 25 жовт. – 1 листоп. (№ 47/48). – С. 7.

151. **«І світло совісті ознаменує поступ»** : [розмова з В. Г. Кременем / записала О. С. Коноваленко, голов. ред. «Освіти»] // Освіта. – 2000. – 8–15 берез. (№ 15). – С. 1.
152. **Інтерв'ю з міністром освіти і науки Василем Григоровичем Кременем** [про актуальні проблеми сучасної освіти та виховання учнівської молоді, розвитку психолого-педагогічної науки і шкільної психології / провели: О. В. Губенко, В. Г. Панок] // Журн. для батьків. – 2000. – № 3. – С. 3–4; **Практ. психологія та соц. робота.** – 2000. – № 5. – С. 2–6.
153. **Інтерв'ю під час перебування у Бучанській школі-інтернаті** // Освіта України. – 2000. – 7 черв. (№ 23). – С. 2–3. – (Василь Кремень: «Ми, дорослі, маємо пам'ятати про дітей кожного дня, а не тільки в свята» / М. Корюненко).
154. **Ключові проблеми розвитку загальної середньої, дошкільної, позашкільної та професійно-технічної освіти** // Освіта. – 2000. – 22 серп. (№ 34). – С. 4–12; **Педагогіка толерантності.** – 2000. – № 3. – С. 4–12.
155. **Василь Кремень: «В этом году абитуриентам будет разрешено поступать в несколько вузов одновременно»** : [по материалам беседы с президентом АПН Украины, министром образования и науки В. Кременем / записал Виктор Григоренко] // Независимость. – 2000. – 18 февр. – С. 3.
156. **«Ми всі повинні усвідомлювати пріоритет знань»** : [розмова з В. Г. Кременем / записала Л. Волга] // Наука і сусп.-во. – 2000. – № 9/10. – С. 2–5.
157. **Міністр науки та освіти України Василь Кремень: На ринку праці в ціні не липовий диплом, а професіоналізм** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем про найважливіші завдання, що належить вирішити у сфері освіти та науки / записали: Лариса Івшина, Олег Іванцов, Олександр Фандєєв, Людмила Рябоконт, Олександр Міхельсон] // День. – 2000. – 17 берез. (№ 47). – С. 19; **Постметодика.** – 2000. – № 1. – С. 2–5.
158. **«Нам треба подивитись дітям в очі»** : [розмова з В. Г. Кременем / записала О. С. Коноваленко] // Освіта. – 2000. – 23 лют. – 1 берез. (№ 12). – С. 1, 4–5.
159. **Наука і освіта – фундамент розбудови інформаційного суспільства України** // Міжнародний конгрес «Інформаційне суспільство в Україні – стан, проблеми, перспективи» / Нац. техн. ун-т України «Київський політехнічний інститут» [та ін.]. – Київ, 2000. – С. 17–20.
160. **Нова доба нового прагне діла** : [розмова з В. Г. Кременем / записала О. С. Коноваленко] // Освіта. – 2000. – 1–8 берез. (№ 13/14). – С. 1–3.
161. **Новий міністр образования и науки определяет приоритеты** : [отрывки из интервью для газеты «Зеркало недели» / записала Л. Суржик] // Директор шк. Україна. – 2000. – № 2. – С. 3–9.
162. **О состоянии и направлениях развития высшей школы Украины** // Мир образования. – 2000. – № 2. – С. 33–40.
163. **Освіта зорієнтована на перспективу** : діалог з міністром / розмову вела Ольга Гергель // Уряд. кур'єр. – 2000. – 19 лют. (№ 32). – С. 6–7 : фот.
164. **Освіта і наука – фундамент соціально-економічного та науково-технологічного розвитку** : [доповідь] // Інформація, аналіз, прогноз – стратегічні важелі ефективного державного управління : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 23–24 трав. 2000 р. / МОН України, Укр. ін-т наук.-техн. і екон. інформації. – Київ, 2000. – С. 5–8.
165. **Переднє слово** // Перспективні освітні технології : наук.-метод. посіб. / [за заг. ред. Г. С. Сазоненко]. – Київ, 2000. – С. 5–8.
166. **Підготовка творчої індивідуальності як основне завдання освітньої системи ХХІ століття** // Творча особистість у системі неперервної професійної освіти : матеріали Міжнар. наук. конф., 16–17 трав. 2000 р. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Харків. держ. політехн. ун-т. – Харків, 2000. – С. 3–4.
167. **Пріоритетність вітчизняної освіти** // Проф.-техн. освіта. – 2000. – № 4. – С. 3–10.
168. **Пріоритетність та фінансування освіти** : міністр освіти і науки Василь Кремень та голова ЦК профспілки працівників освіти і науки Леонід Сачков відпо-

- відають на запитання голов. ред. журн. // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – № 2/3. – С. 13–15.
169. **Реформа освіти – запорука майбутнього держави** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – № 1. – С. 6–9.
170. **Реформування освіти: позиція виважена, кроки впевнені** : прес-конф. міністра освіти і науки України В. Кременя / записала О. Жованик // Освіта України. – 2000. – 16 серп. (№ 33). – С. 1, 4.
171. **Розуміти пріоритетність вітчизняної освіти** : з доп. на підсумк. колегії МОН України // Укр. мова й літ. в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 5. – С. 4.
172. **Система освіти України: сучасні тенденції і перспективи** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щоріч.] / за ред. Т. Левовицького [та ін.]. – Ченстохова ; Київ, 2000. – Вип. 2. – С. 11–30.
173. **Соціальний розвиток дитини в системі освіти** // Вісн. Харків. нац. ун-ту. Серія: Психологія / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2000. – № 493 : Розвивальне навчання в Україні: стан і перспективи : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції. – С. 6–9.
174. **Стан і шляхи розвитку вищої освіти України** // Університетська освіта України XXI століття: проблеми, перспективи, тенденції розвитку : міжнар. наук.-практ. конф., 15–16 груд. 2000 р. : тези доп. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Ін-т вищ. освіти АПН України. – Харків, 2000. – С. 3–8.
175. **«Творити культ знань»** : [бесіда з В. Г. Кременем / записали: О. Онаць, В. Левченко] // Директор шк. – 2000. – Верес. (№ 33). – С. 2–3.
176. **Треба творити таку школу, щоб «учні шанували своїх учителів, але й учителі їх не зневажали»** : ключові проблеми розвитку заг. серед., дошк., позашк. та проф.-техн. освіти : [з доп. на підсумк. колегії МОН України] // Освіта України. – 2000. – 22 серп. (№ 34). – С. 2, 4.
177. **Удосконалення національної системи освіти** : заключ. слово на заг. зборах АПН України, трав. 2000 р. // Пед. газета. – 2000. – Черв. (№ 6). – С. 1.
178. **Україна: шлях до себе**. Проблеми суспільної трансформації : фрагм. з кн. / В. Г. Кремень, В. М. Ткаченко // Постметодика. – 2000. – № 1. – С. 8–14.
179. **Цього року абітурієнтам буде дозволено вступати до кількох вищих навчальних закладів одночасно** // Освіта України. – 2000. – 23 лют. (№ 8). – С. 1–2, 4.
180. **Через пріоритетний розвиток освіти, виховання до динамічного національного прогресу** // Педагогіка толерантності. – 2000. – № 4. – С. 4–8.
181. **Чому ж на зарплату освітян не вистачило коштів?** : з виступу // Освіта. – 2000. – 22–29 листоп. (№ 54). – С. 1 : фот. – (3 трибуни V з'їзду профспілки працівників освіти і науки).
182. **«Я считаю, что вузы негосударственной формы собственности имеют все основания с оптимизмом смотреть в будущее»** : міністр образования Василий Кремень беседует с шеф-ред. журн. Владимиром Гориславцем // Персонал. – 2000. – № 4. – С. 8–9.
183. **Якомога більше громадян України зможуть здобути кваліфіковану вищу освіту, бо саме від рівня інтелектуалізації залежить майбутнє** : доп. на підсумк. колегії МОН [України], 19 жовт. 2000 р. // Освіта. – 2000. – 25 жовт. – 1 листоп. (№ 47/48). – С. 1–3.
184. **Ред.: Вища освіта України: стан та тенденції** : матеріали до підсумк. колегії М-ва освіти і науки України : стат. огляд. – Київ, 2000. – 225 с. : табл. – Заг. ред.
185. **Ред.: Енциклопедія етнокультурознавства**. – Див. № 134.

2001

186. **Енциклопедія етнокультурознавства**. Понятійно-термінологічний інструментарій, концептуальні підходи / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтв ; [авт. кол.: Ю. Римаренко,

- В. Чернець (керівники) ... В. Кремень та ін. ; ред. рада: Ю. І. Римаренко (голова), В. Г. Чернець (співголова) ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ : [Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтв], 2001.
- Ч. 1 : Особа, нація, культура, кн. 2 : Е – Н. – 521 с.
- Ч. 1 : Особа, нація, культура, кн. 3 : Н – Я. – 247 с.
- Ч. 2 : Культура і мистецтво в етнонаціональному вимірі, кн. 1 : А – Л. – 458 с.
- Ч. 2 : Культура і мистецтво в етнонаціональному вимірі, кн. 2 : М – Р. – 376 с.
- Ч. 2 : Культура і мистецтво в етнонаціональному вимірі, кн. 3 : С – Я. – 325 с.
187. **Людина і світ** : підруч. для учнів загальноосвіт., проф.-техн. та вищ. навч. закл. I–II рівнів акредитації / [Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, А. О. Приятельчук та ін. ; редкол.: В. П. Андрущенко, Л. В. Губерський, В. Г. Кремень та ін.]; голов. ред. Л. В. Губерський. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ : ККО Т-ва «Знання», 2001. – 349 с.
188. **Міжнародні відносини та зовнішня політика, 1980–2000 роки** : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / [Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губерський та ін.]. – Київ : Либідь, 2001. – 621 с. – Бібліогр.: с. 617–621.
- Із змісту:* Україна в міжнародних відносинах кінця ХХ століття / Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень. – С. 541–596.
189. **Політологія: наука про політику** : підруч. для вищ. шк. / за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача ; [авт. кол.: Андрущенко В. П., Афанасенко В. С., Кремень В. Г. та ін.]. – 3-тє вид., випр. і допов. – Київ ; Харків : Єдинокор, 2001. – 638, [1] с. – Бібліогр. в кінці розд.
190. **Будь-які зміни завжди сприймаються по-різному** [бесіда з В. Г. Кременем / провів О. Гавриш] // Дзеркало тижня. – 2001. – 21 квіт. (№ 16). – С. 12.
191. **[Виступ В. Кременя на урочистому засіданні з нагоди Міжнародного дня толерантності, 15 листопада 2001 р.]** // Педагогіка толерантності. – 2001. – № 3/4. – С. 9–10.
192. **Вступне слово** // Освіта України : норм.-прав. док. : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти / МОН України. – Київ, 2001. – С. 5.
193. **Главное, чтобы ребенок учился самостоятельно мыслить** : [інтерв'ю об итогах шк. реформи / провела Анна Андрущенко] // Мир семьи. – 2001. – № 11. – С. 29 : фот.
194. **Готувати еліту прориву** : [інтелектуалізація сусп-ва і освіта] / Василь Кремень, Юрій Таран, Георгій Пігоров // Дзеркало тижня. – 2001. – 31 берез. (№ 13). – С. 13.
195. **Добрий початок – половина успіху** : інтерв'ю міністра освіти і науки України В. Кременя / розмову вела О. Гергель // Початкова шк. – 2001. – № 1. – С. 1–2.
196. **Доповідь міністра освіти і науки України Василя Григоровича Кременя на II Всеукраїнському з'їзді працівників освіти, 8 жовтня 2001 р.** // Освіта. – 2001. – 10–17 жовт. (№ 57/58). – С. 5–8.
197. **«За межею пішохідної доступності до шкіл – 245 тисяч дітей»** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем щодо проблеми реформування серед. освіти та роль вчителя в цьому процесі / записала Л. Рябоконе] // День. – 2001. – 1 верес. (№ 156). – С. 4.
198. **Заключне слово Міністра освіти і науки України В. Г. Кременя** // II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовтня 2001 р. / МОН України. – Київ, 2001. – С. 129–131.
199. **Заключне слово Президента АПН України Василя Кременя на загальних зборах АПН України** // Пед. газета. – 2001. – Квіт. (№ 4). – С. 6.
200. **Зберегти в освіті все те добре, що маємо, і разом з тим досягти якісно нового її стану** // Освіта України. – 2001. – 17 лип. (№ 29). – С. 1–2 ; Укр. мова й літ. в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2001. – № 4. – С. 19–23.
201. **«К сожалению, у нас есть еще школы, где никто из преподавателей компьютера в глаза не видел. Но мы стараемся изменить положение»** : пряма лінія / подгот.: Марина Евграшина, Ирина Тумаркина, Леонид Горбик // Факты и комент. – 2001. – 29 авг. (№ 152). – С. 7, 11.
202. **Ключові завдання: утвердження пріоритетності і модернізація освіти** : з доп. на II Всеукр. з'їзді працівників освіти // Дошк. виховання. – 2001. – № 11. – С. 5–9.

203. **Конспект на майбутнє** : доп. міністра освіти і науки України В. Кременя на II Всеукр. з'їзді працівників освіти : (уривки) // Завуч. – 2001. – Груд. (№ 34). – С. 4–5.
204. **Василь Кремень: «Будь-які зміни завжди сприймаються по-різному»** : [розмова з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем про зміни у вищ. і серед. шк. України / записав Олег Гавриш] // Дзеркало тижня. – 2001. – 20 квіт. (№ 16). – С. 12.
205. **Василь Кремень закликав об'єднатися всім, щоб піднятися на ту висоту, яка відповідала б XXI століттю** : [виклад доп. на засід. Верхов. Ради України] // Освіта України. – 2001. – 1 квіт. (№ 15/16). – С. 1–2 : фот.
206. **Луганська область** : [про позитивні зміни в освіті області] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – № 5. – 2-га с. обкл.
207. **Модернізація освіти – важливий чинник соціального, економічного і політичного розвитку України** // Україна на порозі XXI століття: уроки реформ та стратегія розвитку : матеріали наук. конф., 15–16 листоп. 2000 р. / Нац. техн. ун-т України «Київський політехнічний інститут». – Київ, 2001. – С. 146–148. *Те саме* // Вісн. НАН України. – 2001. – № 3. – С. 22–25.
208. **Наукове забезпечення вищої освіти України в XXI столітті** // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С. 8–10.
209. **«Наши страны может разъединить только собственная глупость»** : [інтерв'ю спеціально для «Учительской газеты» / записала О. Максимович] // Учит. газета. – 2001. – 20 нояб. (№ 48). – С. 3 ; Педагогіка толерантності. – 2001. – № 3/4. – С. 233–238.
210. **Неперервна освіта – стратегічний ресурс** : [відповіді на запитання кореспондента] // Уряд. кур'єр. – 2001. – 6 жовт. (№ 182). – С. 6.
211. **О состоянии и перспективах развития высшего образования Украины** // Наука и образование на пороге III тысячелетия / НАН Белоруси [и др.]. – Минск, 2001. – С. 168–174.
212. **Освіта без рожевих окулярів** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем про найголов. проблеми шк. освіти / провела Наталя Бородюк] // Уряд. кур'єр. – 2001. – 6 квіт. (№ 63). – С. 4–5.
213. **Освіта в Україні** : доп. міністра освіти і науки України В. Кременя на II Всеукр. з'їзді працівників освіти // Пед. газета. – 2001. – Жовт. (№ 10). – С. 3–5.
214. **Освіта в Україні: стан і перспективи розвитку** : (доп. на II Всеукр. з'їзді працівників освіти, 8 жовт. 2001 р.) // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2001. – № 4. – С. 7–17 ; Проф.-техн. освіта. – 2001. – № 4. – С. 5–10.
215. **Основні завдання на виконання рішень II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти та Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні»** : доп. президента АПН України В. Кременя на заг. зборах АПН України, 7 груд. 2001 р. // Пед. газета. – 2001. – Груд. (№ 12). – С. 1–3.
216. **Перспективи розвитку освіти на 25 років** : [виступ на круглому столі, що відбувся в рамках II Всеукр. з'їзду працівників освіти] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2001. – № 5/6. – С. 9–14.
217. **Про підсумки роботи загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів у 2000–2001 навчальному році та основні завдання на новий навчальний рік** : тези доп. на підсумк. колегії МОН України, 16 серп. 2001 р. // Освіта. – 2001. – 22–29 серп. (№ 45/46). – С. 4–7 ; Пед. газета. – 2001. – Верес. (№ 9). – С. 1–3.
218. **Про стан освіти в Україні та Національну доктрину її розвитку** : [доп. на II Всеукр. з'їзді працівників освіти] // II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовтня 2001 року / МОН України. – Київ, 2001. – С. 7–28.
219. **Пружний крок** : [про пропозиції до проекту Нац. доктрини розвитку освіти] // Освіта. – 2001. – 3–10 жовт. (№ 56). – С. 1.
220. **Ресурси освітніх змін** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2001. – № 4. – С. 6–11.

221. **Система освіти в Україні: сучасні тенденції і перспективи** // Соціокультурні чинники розвитку інтелектуального потенціалу українського суспільства і молодь : наук. пр. та матеріали конф. / НАН України, АПН України, Т-во «Знання», Ін-т вищ. освіти АПН України. – Київ, 2001. – Вип. 1. – С. 5–17.
222. **Стратегія і перспективи розвитку освіти в Україні** // Образование без границ. – 2001. – № 1. – С. 11–20.
223. **Учасником проекту** [«Реформування ПТО в Україні»] // Проф.-техн. освіта. – 2001. – Спецвипуск. – 2-га с. обкл. – Укр., рос., англ.
224. **Учиться быть умным** : Национальная доктрина образования нацелена на то, чтобы концептуально изменить методы преподавания : [интервью с В. Г. Кременем / записала Виктория Полушкина] // Киев. ведомости. – 2001. – 30 окт. – С. 10.
225. **Через модернізацію освіти до оновлення і згуртування нації** // Освіта Донбасу. – 2001. – № 1. – С. 8–11.
226. **Чи буде підвищено заробітну плату з 1 січня 2002 року** : [відповіді на запитання делегатів II Всеукр. з'їзду працівників освіти] // Освіта України. – 2001. – 27 листоп. (№ 59/60). – С. 2.
227. **Чи не повертаємося ми до паперотворчості як показника роботи вчителя?** : [відповіді на запитання делегатів та учасників II Всеукр. з'їзду працівників освіти] // Освіта України. – 2001. – 4 груд. (№ 61). – С. 2.
228. **Чи передбачається підвищення зарплати начальникам і спеціалістам відділів освіти?** : [відповіді на запитання делегатів та учасників II Всеукр. з'їзду працівників освіти] // Освіта України. – 2001. – 14 груд. (№ 59/60). – С. 2.
229. **Чи правильна практика відключення навчальних закладів від енергопостачання?** : [відповіді на запитання делегатів та учасників II Всеукр. з'їзду працівників освіти] // Освіта України. – 2001. – 7 груд. (№ 62). – С. 2.
230. **Чому робота старшої піонервожатої не входить до педагогічного стажу?** : [відповіді по прямій телефон. лінії / записала Л. Марченко] // Освіта України. – 2001. – 11 квіт. (№ 15/16). – С. 5 : фот.
231. **Що таке сучасний світогляд учня** : відповіді на запитання учасників II Всеукр. з'їзду працівників освіти // Освіта України. – 2001. – 16 листоп. (№ 56). – С. 2.
232. **Якісна освіта формує майбутнє держави і її громадян** // Дзеркало тижня. – 2001. – 2 черв. (№ 21). – С. 12.
233. **Ред.: II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовтня 2001 року** / МОН України. – Київ : Нічлава, 2001. – 229 с. : фот. – Голова редкол.
234. **Ред.: Енциклопедія етнокультурознавства**. – Див. № 186.
235. **Ред.: Золота книга української еліти** : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. – Київ : Євроімідж, 2001. – Т. 1–6. – Член редкол.
236. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 4. Католицизм / Укр. асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Вид-во «Світ знань» ; [редкол.: А. Колодний (голова), В. Кремень, П. Яроцький та ін.]. – Київ : Світ знань, 2001. – 598, [1] с.
237. **Ред.: Людина і світ** : підруч. для учнів загальноосвіт., проф.-техн. та вищ. навч. закл. I–II рівнів акредитації. – Див. № 187.
238. **Ред.: Освіта України** : інформ.-аналіт. огляд : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти / МОН України. – Київ : Нічлава, 2001. – 224 с. : іл. – Заг. ред.
239. **Ред.: Освіта України** : норм.-прав. док. : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти / М-во освіти і науки України. – Київ : Міленіум, 2001. – 470 с. – Голова редкол.
240. **Ред.: Освіта України за роки незалежності: стан, факти, події** / М-во освіти і науки України. – Київ : Вища шк., 2001. – 159 с. – Заг. ред.
241. **Ред.: Політологія: наука про політику**. – Див. № 189.
242. **Ред.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. Вип. 26 / Програма рівних можливостей ПРООН, Наук.-метод. центр вищ. освіти, Міжнар. фонд «Відродження» ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Київ : Наук.-метод. центр вищ. освіти, 2001. – 240 с. – Бібліогр. у кінці ст.

243. **Ред.: Україна на порозі XXI століття: уроки реформ та стратегія розвитку** : матеріали наук. конф., 15–16 листоп. 2000 р. / Нац. техн. ун-т України «Київський політехнічний інститут». – Київ : НТУУ КПІ, 2001. – 338 с. – Член редкол.
244. **Ред.: Філософія** : підручник / [авт.: В. П. Андрущенко, В. І. Волович, М. І. Горlach та ін.] ; за заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалки. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Консум, 2001. – 671 с.
245. **Відп. за вип.: Освіта і наука в Україні** : матеріали Укр.-Нім. конф., Бонн, лют. 2001 / [відп. за вип.: Кремень В. Г., Степко М. Ф., Левківський К. М. та ін.]. – Київ : [б. в.], 2001. – 73 с. – Текст парал. нім.

2002

246. **История философии** : учеб. для высш. шк. / [авт. коллектив: В. И. Волович, Н. И. Горлач, В. Г. Кремень]; под ред. Н. И. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалко. – Харьков : Консум, 2002. – 751 с. – Библиогр. в конце гл.
247. **Охорона інтелектуальної власності в Україні** / С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. Г. Кремень [та ін.]. – Київ : Форум, 2002. – 319 с. – Бібліогр.: С. 309–314.
248. **Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку** : навч. посіб. для студентів вищ. закл. освіти / І. Ф. Курас, Ф. М. Рудич, В. Г. Кремень [та ін.] ; за ред. Ф. М. Рудича. – Київ : Парлам. вид-во, 2002. – 327 с. *Із змісту*: Розд. 2 : Україна: політична стратегія. – С. 34–52.
249. **Політологія** : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / Київ нац. торг.-екон. ун-т; за заг. ред. Ю. І. Кулагіна, В. І. Полуріза; [авт. кол.: Кремень В. Г., Андрущенко В. П., Воронкова В. Г. та ін.]. – Київ : Альтерпрес, 2002. – 611, [1] с. : табл. – Бібліогр. в кінці гл. *Із змісту*: Передмова. – С. 5–8.
250. **Політологія: наука про політику** : підруч. для вищ. шк. / за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача; [авт. кол.: Андрущенко В. П., Афанасенко В. С., Кремень В. Г. та ін.]. – Вид. 4-те, випр. і допов. – Київ ; Харків : Єдинорог, 2002. – 638, [1] с. – Бібліогр. в кінці розд.
251. **Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства у XXI столітті** : доп. [у скор. вигляді] на підсумк. колегії МОН [України], 28 лют. 2003 р. // Вища шк. – 2002. – № 4/5. – С. 3–33 : діягр.
252. **«Вища освіта стає обов'язковим етапом у житті людини»** : доп. міністра освіти і науки України Василя Кременя на засід. Спільки ректорів України в Запоріжжі // Освіта України. – 2002. – 11 черв. (№ 46). – С. 2; 14 черв. (№ 47). – С. 4–5.
253. **Відверті запитання, чіткі відповіді** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / записав Микола Щербань] // Освіта. – 2002. – 6–13 берез. (№ 14/15). – С. 2–3.
254. **Дванадцять балів проти принижень та зневіри** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем про реформи в освіті, надане під час перебування на V Міжнар. конгресі українців, м. Чернівці / провела Оксана Лещик] // Молодий Буковинець. – 2002. – 27 серп. (№ 102/103). – С. 1, 3.
255. **Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя на підсумковій колегії МОН [України] 16 серпня 2002 року** // Освіта. – 2002. – 28 серп. – 4 верес. (№ 42). – С. 3–5.
256. **З доповіді міністра В. Г. Кременя** [на засіданні підсумкової колегії МОН України про підсумки 2001/2002 навч. рік та завдання на новий навч. рік, 16 серпня 2002 р.] // Дошк. виховання. – 2002. – № 9. – С. 4–5.
257. **Кожна дитина повинна мати можливість для всебічного розвитку** : [розмова з В. Г. Кременем / записала О. Гергель] // Початкова шк. – 2002. – № 3. – С. 8–9.
258. **«Ми повинні якнайшвидше зробити все можливе для зміни авторитарної педагогіки «педагогікою толерантності»** : з виступу на ювілейній сесії [10 років] АПН України «Філософія освіти XXI століття» // Педагогіка толерантності. – 2002. – № 4. – С. 7–10.
259. **Наукова та організаційна діяльність АПН за звітний період** : доповідь // Освіта України. – 2002. – 28 груд. (№ 102/103). – С. 7, 10–11.

260. **Національна доктрина розвитку освіти** : затв. указом Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347/2002 // Дошк. виховання. – 2002. – № 7. – С. 4–9; Київ. правда. – 2002. – 26 квіт. – Вісник. – С. 1–4; Проф.-техн. освіта. – 2002. – № 3. – С. 2–8. – У співавт. – Авт. не зазначено.
261. **«Не бачу альтернативи змінам»** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / провела Павлина Семиволос] // Дзеркало тижня. – 2002. – 26 квіт. – 10 трав. (№ 16). – С. 13 : фот.
262. **«Не могу уявити своє життя і свою діяльність поза турботою про освіту»** : [з прес-конф.] // Освіта. – 2002. – 15–22 трав. (№ 29). – С. 2.
263. **Освіта в XXI столітті стає пріоритетом у будь-якому суспільстві, в будь-якій державі** : [доп. на семінарі-наradі «Роль і місце педагогічних і фахових видань України в науково-методичному забезпеченні навчального процесу в закладах освіти»] // Пед. газета. – 2002. – Жовт. – листоп. (№ 10/11). – С. 1–2. – (До 10-річчя АПН України); Математика в шк. – 2002. – № 6. – 2-га с. обкл., с. 2–3.
264. **Освіта XXI століття – на шляху реформ** : on line-інтерв'ю з В. Г. Кременем // Я, студент. – 2002. – № 3. – С. 4–5.
265. **Освіта і наука визначають авторитет держави** : (виступ на семінарі-наradі голов. ред. пед. фахових видань України) // Проф.-техн. освіта. – 2002. – № 4. – С. 2–5; Фіз. виховання в шк. – 2002. – № 4. – С. 2–5.
266. **Освіта і наука визначають авторитет держави** : (з доп. на семінарі-наradі голов. ред. пед. фахових видань України «Роль і місце педагогічних і фахових видань України в науково-методичному забезпеченні навчального процесу в закладах освіти») // Історія в шк. України. – 2002. – № 6. – С. 2–4.
267. **Освіта України в умовах глобалізації або – зміни, котрі назріли** // Українознавство. – 2002. – № 4. – С. 74–77.
268. **Основні завдання Академії педагогічних наук** : на виконання рішень II Всеукр. з'їзду працівників освіти та Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні» : [доп. на заг. зборах АПН України, 7 груд. 2002 р. (подається скорочено)] // Упр. освітою. – 2002. – Лют. (№ 4). – С. 2–3.
269. **[Пам'яті В. І. Шинкарука]** / Л. Д. Кучма, І. С. Плющ ... В. Г. Кремень [та ін.] // Вісн. НАН України. – 2002. – № 2. – С. 72.
270. **Поступ до нової філософії освіти в Україні** // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992–2002 : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України : [у 2 ч.] / АПН України. – Харків, 2002. – Ч. 1. – С. 9–23.
271. **Пріоритети розвитку освіти України на початку XXI століття** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. : у 2 ч. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Вінниця, 2002. – Вип. 2, ч. 1. – С. 3–10.
272. **Про наукову та організаційну діяльність АПН України в 1998–2002 рр.** : тези доп. // Пед. газета. – 2002. – Груд. (№ 12). – С. 1–2. – (До загальних звітньо-виборних зборів АПН України 1998–2002 рр.).
273. **Про підсумки роботи загальноосвітніх та професійно-технічних закладів у 2001/2002 навчальному році та основні завдання на новий навчальний рік** : доп. міністра освіти і науки України Василя Кременя [на засід. колегії МОН України, 16 серп.] // Освіта України. – 2002. – 21 серп. (№ 66/67). – С. 1–4; Пед. газета. – 2002. – Серп. – верес. (№ 8/9). – С. 1–2.
274. **Скоординувати діяльність педагогічної преси на користь освіти** : [виступ на семінарі-наradі «Роль і місце педагогічних фахових видань України в науково-методичному забезпеченні навчального процесу в закладах освіти»] // Фізика та астрономія в шк. – 2002. – № 6. – С. 1–2.
275. **Скоро комп'ютер заговорить українською мовою** : наука в Україні / розмову вели: В. Кремень і Ю. Кузнецов, голов. ред. газети «Освіта України» // Освіта України. – 2002. – 5 лют. (№ 11). – С. 1–3, 6.
276. **Сучасна філософія освіти і педагогічна наука** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2002. – № 4. – С. 11–20.

277. **Українська освіта в добу глобалізації** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – № 6. – С. 4–12.
278. **Учитися життя** : [інтерв'ю] // Шаров І. 100 сучасників: роздуми про Україну / Ігор Шаров. – Київ, 2002. – С. 218–224.
279. **Фізична культура в школі: проблеми і перспективи** : [відповіді на запитання освітян] // Освіта України. – 2002. – 15 берез. (№ 22). – С. 2 ; 19 берез. (№ 23). – С. 2 ; 22 берез. (№ 24/25). – С. 2. – (Колонка міністра).
280. **Філософія освіти XXI століття** : виступ на наук. ювілейній сесії АПН України, присвяч. 10-річчю АПН [України, 19 груд. 2002 р.] // Вища шк. – 2002. – № 6. – С. 9–17 ; Освіта. – 2002. – 18–25 груд. (№ 58). – С. 1–3 : фот. ; Освіта України. – 2001. – 28 груд. (№ 102/103). – С. 6–7 : фот.
281. **Штрихи до різновидів освіти** : [проф.-техн. освіта, вища освіта] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – № 6. – С. 8–9.
282. **«Яка Ваша оцінка передбачуваного фінансування освіти і науки в майбутньому бюджеті 2003 року?»** : [відповідь на запитання] // Освіта. – 2002. – 30 жовт. – 6 листоп. (№ 51). – С. 1.
283. **Ред.: II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовтня 2001 року** / [редкол.: В. Г. Кремень, В. О. Зайчук, В. П. Романенко та ін.]; голов. ред. В. Г. Кремень. – Київ : Нічлава, 2002. – 229 с.
284. **Ред.: Закон України «Про вищу освіту»** : наук.-практ. комент. / [авт. кол.: Гончаренко Владлен Гнатович, Левківський Казимир Михайлович, Лисенков Сергій Леонідович та ін.]; за заг. ред. Кременя В. Г. – Київ : СДМ-Студіо, 2002. – 323 с.
285. **Ред.: Історія філософії**. – Див. № 246.
286. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 5. Протестантизм в Україні / Укр. асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Вид-во «Світ знань»; за ред. П. Яроцького; [редкол.: А. Колодний (голова), В. Кремень, П. Яроцький та ін.]. – Київ : Світ знань, 2002. – 423, [6] с. : фот.
287. **Ред.: Політологія: наука про політику** : підруч. для вищ. шк. / Є. М. Воробйов, М. І. Горлач, Г. Т. Головаченко [та ін.]; за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. – 4-те вид., випр. і допов. – Київ ; Харків : Єдинокор, 2002. – 640 с. : іл. – Бібліогр. в кінці розд.
288. **Ред.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. / Програма рівних можливостей ПРООН, Наук.-метод. центр вищ. освіти, Міжнар. фонд «Відродження»; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Київ : Наук.-метод. центр вищ. освіти, 2002. Вип. 27. – 314 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 28. – 191 с. – Бібліогр. у кінці ст.
289. **Ред.: Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992–2002** : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України : [у 2 ч.] / АПН України; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ОВС, 2002. Ч. 1. – 639 с. – Бібліогр. у кінці ст. Ч. 2. – 415 с. – Бібліогр. у кінці ст.

2003

290. **Історія філософії** : підруч. для вищ. шк. / [авт. кол.: Кремень В. Г., Афанасенко В. С., Волович В. І. та ін.]. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харків : Прапор, 2003. – 765, [2] с. – Бібліогр. у кінці глав.
291. **Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття** : у 3 кн. / МОН України; [авт.-упоряд.: Володимир Литвин (керівник), Віктор Андрущенко ... Василь Кремень]. – Київ : Навч. кн., 2003. Кн. 1 : Пріоритет інтелекту. – 639 с. Кн. 2 : Освіта і наука: творчий потенціал державо- і культуротворення. – 671 с. Кн. 3 : Модернізація освіти. – 943 с.
292. **Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз** / [Андрущенко В. П., Зязюн І. А., Кремень В. Г. та ін.]; за ред. В. Г. Кременя; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Київ : Наук. думка, 2003. – 852 с.

- Із змісту:* Розд. 1 : Система освіти в Україні: сучасні тенденції і перспективи. – С. 9–98.
Рец.: Романовський, О. Г. Істотний внесок у сучасну філософію неперервної професійної освіти / Романовський О. Г., Пазиніч С. М. // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2004. – № 1. – С. 112–118 ; Пехота, О. М. [Рецензія] / О. М. Пехота // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2003. – Вип. 1. – С. 239–240.
293. **Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи).** – Київ : Грамота, 2003. – 214 с. – Бібліогр.: с. 202–203.
Рец.: Корольов, Б. Торуючи шляхи модернізації освіти: роздуми над сторінками нової книги / Борис Корольов // Освіта. – 2003. – 25 черв. – 2 лип. (№ 30). – С. 3 : фот.
294. **Україна: проблеми самоорганізації :** монографія : у 2 т. / Василь Кремень, Дмитро Табачник, Василь Ткаченко. – Київ : Промінь, 2003.
 Т. 1 : Критика історичного досвіду. – 383 с.
 Т. 2 : Десятиріччя суспільної трансформації. – 463 с.
Рец.: Євтух, В. Осмислюючи історію, аналізуючи сучасність / Володимир Євтух // Уряд. кур'єр. – 2004. – 13 трав. (№ 88). – С. 7 ; Його ж. Історіософська інтерпретація минулого і сучасного України / Володимир Євтух // Політ. менеджмент. – 2004. – № 4. – С. 155–165 ; Рудич, Ф. Україна: перспективи сталого розвитку / Ф. Рудич, А. Кудряченко // Голос України. – 2004. – 15 черв. (№ 108). – С. 3 ; Шкляр, Л. Є. Хто ми? Ким були, ким ми є і ким хочемо бути? / Л. Є. Шкляр // Трибуна. – 2004. – № 9/10. – С. 23–25 ; Горенко, О. Національне самоусвідомлення і пошук цілісності історичного простору / Олег Горенко // Соц. психологія. – 2004. – № 4. – С. 176–183 ; Картунов, О. Глибока і фундаментальна монографія / Олексій Картунов // Іст. журн. – 2004. – № 9. – С. 84–86 ; Кудряченко, А. Україна: витоки становлення і самоорганізації / Андрій Кудряченко, Фелікс Рудич // Віче. – 2004. – № 8. – С. 77–79 ; Кулініч, М. Щоб усвідомити уроки історії / М. Кулініч, В. Ціватий // Політика і час. – 2004. – № 2. – С. 55–60 ; Реєнт, О. П. [Рецензія] / О. П. Реєнт, А. І. Кудряченко // Укр. іст. журн. – 2004. – № 5. – С. 135–141.
295. **Академіки АПН [України] в очікуванні загальних зборів :** [бесіда з президентом АПН України, міністром освіти і науки України В. Г. Кременем про заг. збори АПН України, на яких буде обговорено роботу академії в 2002 р. та розглянуто проект держ. стандартів для серед. заг. освіти / записала І. Жовта] // Освіта України. – 2003. – 8 квіт. (№ 26). – С. 1, 7 : фот.
296. **Без прийняття змін до Закону «Про вищу освіту» держава зазнає інтелектуальних втрат :** [відповіді на два запитання / записала Лілія Долганова] // Освіта України. – 2003. – 28 лют. (№ 16). – С. 1, 5 : фот.
297. **Болонський процес: зближення, а не уніфікація** // Дзеркало тижня. – 2003. – 13–19 груд. (№ 48). – С. 15.
298. **В умовах прийому до ВНЗ є зміни :** [відповіді на запитання кор. М. Корюненко] // Освіта України. – 2003. – 13 трав. (№ 34). – С. 1, 5 : фот.
299. **Вимога часу – модернізація освіти :** [доп. на підсумк. колегії МОН України, 21 серп. 2003 р.] // Освіта. – 2003. – 27 серп. – 3 верес. (№ 39). – С. 2–5.
300. **Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства у XXI столітті** // Зб. наук. пр. НДІ українознавства / за заг. ред. П. П. Кононенка. – Київ, 2003. – Т. 1 : Українознавство: теорія, методологія, практика. – С. 24–44.
301. **Вища освіта і наука: пріоритетні сфери розвитку суспільства у XXI столітті :** [доп. у скор. варіанті на підсумк. колегії МОН України] // Освіта України. – 2003. – 18 берез. (№ 20). – С. 6, 8 ; Сільська шк. – 2003. – 19 берез. (№ 11/12). – С. 2–5 ; Українознавство. – 2003. – № 2/3. – С. 32–39.
302. **Від «кіоскової» психології – до освіти протягом життя** // Дзеркало тижня. – 2003. – 1–7 лют. (№ 4). – С. 14.
303. **Відкрита студія :** бесіда кор. О. Зарічанської з головою Держ. ком. телебачення і радіомовлення України І. Чижем та Міністром освіти і науки України В. Кременем : [текст передачі програми першого каналу держ. радіо «Відкрита студія» на

- тему «Суспільна мораль в час суспільно-політичних перетворень», 23 квіт. 2003 р.] // Педагогіка толерантності. – 2003. – № 2. – С. 4–10.
304. **Відтворення кваліфікованих трудових ресурсів країни залежить від ефективного функціонування професійно-технічної освіти** : доп. В. Кременя на Дні уряду [у Верхов. Раді України] // Освіта України. – 2003. – 4 квіт. (№ 25). – С. 6–7.
  305. **XXI сторіччя: нова освітня політика** // Дошк. виховання. – 2003. – № 1. – С. 3–5.
  306. **Дистанційна освіта – перспективний шлях розв'язання сучасних проблем розвитку професійної освіти** // Вісн. Акад. дистанц. освіти. – 2003. – № 1. – С. 4–11.
  307. **[Доповідь і відповіді на запитання на Дні уряду у Верховній Раді України «Про стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні, 11 березня 2003 року** : стенограма] // Стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні : зб. док. і матеріалів / Верхов. Рада України, Ком. з питань науки і освіти. – Київ, 2003. – С. 7–33.
  308. **Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя на підсумковій колегії Міністерства освіти і науки України 21 серпня 2003 року** «Про підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002/2003 навчальному році та завдання на 2003/2004 навчальний рік, що випливають з послання Президента України до Верховної Ради України, Національної доктрини розвитку освіти та Програми діяльності Кабінету Міністрів України» // Освіта України. – 2003. – 28 серп. (№ 64/65). – С. 2, 4–6 : фот. ; Сільська шк. – 2003. – 3 верес. (№ 33/34). – С. 3–5.
  309. **Доповідь міністра освіти і науки України В. Кременя на 32-й Генеральній конференції ЮНЕСКО** // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2003. – № 21/22. – С. 4–5 ; Упр. шк. – 2003. – № 32. – С. 2–3.
  310. **Думка академіка** // Освіта України. – 2003. – 22 жовт. (№ 79). – С. 4. – (Василь Кремень: Має бути утверджена нова методологія ставлення до інвалідів – вони такі самі, як і всі люди / Лідія Ткаченко).
  311. **Думки на межі літ** : [про підсумки 2002 р. та перспективи розвитку на 2003 р.] // Уряд. кур'єр. – 2003. – 9 січ. (№ 3). – С. 5.
  312. **Здобутки та перспективи середньої освіти** : [за підсумками 2002/2003 навч. року] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2003. – № 3. – С. 4–5.
  313. **Зміст освіти й дидактична стратегія** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар. – Київ, 2003. – С. 759–766.
  314. **«...І універсальність підготовки випускника, і його адаптованість до ринку праці**» : [доп. на підсумк. колегії МОН України, присвяч. діяльності вищ. шк. України] // Освіта. – 2003. – 12–19 берез. (№ 12). – С. 4–5.
  315. **Інтелект працює краще, якщо він надійно захищений** : ще раз про деякі важливі аспекти і засоби охорони «віртуальної» власності : [беседа] / В. Кремень, М. Паладій // Дніпро. – 2003. – № 11/12. – С. 104–112.
  316. **Інтерв'ю редакторів педагогічних видань з міністром освіти і науки України Василем Кременем** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2003. – № 4. – С. 5, 7, 9.
  317. **Василий Кремень відкрит сесією** : [беседа / вел Л. Денисенко] // Дайджест пед. ідей та технологій. Шк.-парк. – 2003. – № 2. – С. 52–58.
  318. **Василь Кремень: Модернізація освіти – сьогодні і завтра** : [уривки з кн. «Освіта і наука України: шляхи модернізації» / підгот. Т. Мостова] // Освіта України. – 2003. – 10 черв. (№ 42/43). – С. 11.
  319. **Василь Кремень: Результати роботи системи освіти минулого року дають можливість сподіватися на розвиток усіх освітанських напрямів** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / провела Лілія Долганова] // Освіта України. – 2003. – 19 серп. (№ 62/63). – С. 1–2.
  320. **Василь Кремень: Цього року вперше повною мірою виконується програма комп'ютеризації сільських шкіл** : [розмова з В. Г. Кременем / записала Ірина Жовта] // Освіта України. – 2003. – 23 груд. (№ 96). – С. 4–5.

321. **Любити до глибини кишені** : чому Петро Яцик зініціював конкурс з укр. мови в Україні : [на запитання радіожурналістки Ольги Зарічанської відповідають міністр освіти і науки України В. Г. Кремень і виконав. директор Ліги укр. меценатів М. Ф. Слабошпицький / записала Світлана Короненко] // День. – 2003. – 21 трав. (№ 85). – С. 8.
322. **«Людина ХХІ століття навчаться все життя»** : Україну обрано до Міжнар. бюро освіти : [доп. на круглому столі міністрів освіти країн світу «Сприяння якості освіти» у рамках 32-ї Генеральної конф. ЮНЕСКО] // Гуманітар. науки. – 2003. – № 2. – С. 8–10 : фот.
323. **Методологічні засади модернізації освітянської галузі України** // Вісн. укр. від-ня Міжнар. акад. наук вищ. шк. – 2003. – № 1. – С. 6–15.
324. **Ми зацікавлені у співпраці з неурядовими аналітичними центрами** : [відповіді В. Г. Кременя на запитання Центру Разумкова] // Нац. безпека і оборона. – 2003. – № 10. – С. 34. – (Представники органів влади про співробітництво з неурядовими аналітичними центрами).
325. **Модернізація системи освіти як важливий чинник інноваційного розвитку держави** : доп. на наук.-практ. конф. «Утвердження інноваційної моделі розвитку економіки України» // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут». – Харків, 2003. – Вип. 1. – С. 3–9.
Те саме // Освіта України. – 2003. – 13 трав. (№ 34). – С. 2 ; Освіт. дайджест. Акцент-панорама. – 2003. – № 2. – С. 2–4.
326. **Національна освіта як соціокультурне явище** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар. – Київ, 2003. – С. 750–758.
327. **Освіта в Україні** : доп. міністра освіти і науки України В. Г. Кременя на II Всеукр. з'їзді працівників освіти // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар. – Київ, 2003. – С. 734–750.
328. **Освіта і наука визначають авторитет держави** : (виступ на семінарі-нараді голов. ред. пед. фахових вид. України) // Труд. підгот. в закл. освіти. – 2003. – № 1. – С. 2–5 : фот.
329. **Освітня політика у контексті соціал-демократичних цінностей** // Освіта. – 2003. – 26 листоп. – 3 груд. (№ 54). – С. 2.
330. **Парадигма інноватизації і програми підготовки еліти прорыва** / Г. С. Пирогов, В. Г. Кремень, А. Г. Величко, В. П. Иващенко, О. Н. Кукушкин // Элитное техническое образование : тр. Междунар. конф. в рамках симпозиума, г. Москва, 2003 г., 11–13 нояб. / Ассоц. инженер. образования России, Томский политехн. ун-т. – Томск, 2003. – С. 21–24. – Библиогр.: 5 назв.
331. **Перший крок щодо профілізації старшої школи буде зроблено наступного навчального року** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / провела Ірина Жовта] // Освіта України. – 2003. – 11 лют. (№ 11). – С. 2 : фот.
332. **Підвищення ефективності вищої освіти і науки як дієвого чинника суспільного розвитку та інтеграції в європейське співтовариство** : доп. на підсумк. колегії МОН України (27 лют. 2004 р., м. Одеса) // Вища шк. – 2003. – № 6. – С. 3–23.
333. **Підготовка вчителя в умовах переходу загальноосвітньої школи на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання** : [доп. на семінарі-нараді начальників упр. освіти, ректорів ВНЗ III–IV рівнів акредитації та ін-тів післядиплом. пед. освіти, м. Умань, 27 трав. 2003 р.] // Вища шк. – 2003. – № 1. – С. 3–11 ; Освіта України. – 2003. – 28 трав. – 4 черв. (№ 24/25). – С. 2–4.
334. **Підсумки минулого навчального року, завдання на рік новий** : [за матеріалами доп. на підсумк. колегії МОН України «Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002–2003 навчальному році та завдання, що впливають з послання Президента України до Верховної Ради України,

- Національної доктрини розвитку освіти та Програми діяльності Кабінету Міністрів України», 21 серп. 2003 р.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2003. – № 4. – С. 4–18.
335. **Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти в Україні** : [тези доп. на підсумк. колегії МОН України «Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002–2003 навчальному році та завдання, що впливають з послання Президента України до Верховної Ради України, Національної доктрини розвитку освіти та Програми діяльності Кабінету Міністрів України», 21 серп. 2003 р.] // Світ. – 2003. – № 31/32. – С. 1.
336. **Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002–2003 навчальному році та завдання на 2003–2004 навчальний рік** : [тези доп. на підсумк. колегії МОН України, 21 серп. 2003 р.] // Вища шк. – 2003. – № 2/3. – С. 3–17 ; Упр. освітою. – 2003. – Жовт. (число 19). – С. 2–3, 6–7.
337. **Привітання** : з нагоди виходу в світ першого номера наук. й громад.-інформ. журн. «Вісник Українського відділення Міжнародної академії наук вищої школи» // Вісн. Укр. від-ня МАН ВШ. – 2003. – № 1. – С. 3.
338. **Про дотримання загальноприйнятих норм моралі в діяльності засобів масової інформації** : [бесіда з міністром освіти і науки України Василем Кременем / вела Ольга Зарічанська] // Педагогіка толерантності. – 2003. – № 2. – С. 4–10.
339. **Проблеми профтехосвіти мають далеко не галузевий характер** : [виступ на слуханнях у Ком. з питань науки і освіти «Про проблеми розвитку професійно-технічної освіти та удосконалення законодавства», 19 лют. 2003 р.] // Стан та перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні : зб. док. і матеріалів / Верхов. Рада України. Ком. з питань науки і освіти. – Київ, 2003. – С. 114–121. *Те саме* // Директор шк. – 2003. – Квіт. (№ 14). – Вклад. арк.: Пан. Україна. Огляд. – Число 4. – С. 12–13 ; Освіта України. – 2003. – 7 берез. (№ 18). – С. 2–3.
340. **Рушій поступу – інтелект** : [розмова з В. Г. Кременем щодо заходів уряду в сфері інтелект. власності та визнання України державою, де права інтелект. власності надійно захищені / записав П. Селецький] // Уряд. кур'єр. – 2003. – 17 жовт. (№ 195). – С. 8.
341. **Стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні** : (виступ у Верхов. Раді України на Дні уряду) // Проф.-техн. освіта. – 2003. – № 2. – С. 6–9.
342. **Студентських місць стане ще більше. Умови прийому покращаться** // Освіта. – 2003. – 21–28 трав. (№ 22/23). – С. 1.
343. **Україна: альтернативи поступу** : критика іст. досвіду / Василь Кремень, Дмитро Табачник, Василь Ткаченко // Філософія політики : хрестоматія : у 4 т. / НАН України, АПН України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2003. – Т. 4. – С. 277–310.
344. **Україну обрано до Міжнародного бюро освіти** : [доп. на круглому столі міністрів країн світу під час 32-ї Ген. конф. ЮНЕСКО, Париж] // Освіта України. – 2003. – 17 жовт. (№ 78). – С. 1, 4, 6.
345. **Філософія освіти XXI століття** : [доп. на ювілейній наук. сесії АПН України «Основні тенденції модернізації освітньої системи України», 19 груд. 2002 р.] // Вестн. образования России. – 2003. – № 7. – С. 3–12. – Рос. ; Педагогіка і психологія. – 2003. – № 1. – С. 6–16 ; Українознавство. – 2003. – № 1. – С. 63–65 ; Пед. газета. – 2003. – Січ. (№ 1). – С. 1–2 ; Світ. – 2003. – Січ. (№ 3/4). – С. 7–8 ; Уряд. кур'єр. – 2003. – 6 лют. (№ 23). – С. 7–8 ; Шлях освіти. – 2003. – № 2. – С. 2–6.
346. **16 запитань міністрів освіти і науки Василю Кременю** : [розмова / вела Анжеліна Пугач // Рідна шк. – 2003. – № 9. – С. 3–5 : фот.
347. **Шукати шляхи модернізації освіти: Це повинні робити усі: і керівники навчальних закладів, і підприємці** : доп. міністра освіти і науки Василя Кременя на Всеукр. нараді вищ. навч. закл. I–II рівнів акредитації // Освіта України. – 2003. – 19 груд. (№ 95). – С. 4–5.
348. **Якість освіти. Як ми її вдосконалюємо** : інтерв'ю з міністром освіти і науки, президентом Т-ва «Знання» України, акад. Нац. акад. наук В. Г. Кременем / записала В. Меншун // Трибуна. – 2003. – № 7/8. – С. 14–16.

349. **Упоряд.**: **Філософія політики** : хрестоматія : у 4 т. / НАН України, АПН України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; [авт. і керівник проекту А. В. Толстоухов ; авт.-упоряд.: В. П. Андрущенко (керівник), М. І. Бойченко, В. Г. Кремень та ін. ; редкол.: Л. В. Губерський, В. П. Андрущенко, В. Г. Кремень]. – Київ, 2003.
Т. 1. – 363 с.
Т. 2. – 369 с.
Т. 3. – 406 с.
Т. 4. – 428 с.
350. **Ред.**: **«Знання»: традиції і сучасність (1948–2004)** / Т-во «Знання» України ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. В. Губерський, О. С. Онищенко та ін. ; упоряд.: Є. П. Кравченко, В. Ф. Василяшко]. – Київ : Укр. Центр духов. культури, 2003. – 305 [1] с.
351. **Ред.**: **Історія української школи і педагогіки** : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя. – Київ : Знання, 2003. – 765, [1] с. : табл. – (Вища освіта XXI століття). – Заг. ред.
352. **Ред.**: **Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз.** – Див. № 292.
353. **Ред.**: **Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. Вип. 34 / Програма рівних можливостей ПРООН, Наук.-метод. центр вищ. освіти, Міжнар. фонд «Відродження» ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Київ : Наук.-метод. центр вищ. освіти, 2003. – 297 с. – Бібліогр. у кінці ст.
354. **Ред.**: **Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2003.
Вип. 1. – 635 с.
Вип. 2. – 618 с.
355. **Ред.**: **Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Закарпатська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Різак І. М. (голова) [та ін.]. – Ужгород : Закарпаття, 2003. – 788 с.
356. **Ред.**: **Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Черкаська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Чабан А. Ю. (голова) [та ін.]. – Черкаси : Тясмин, [2003]. – 528 с.
357. **Ред.**: **Стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні** : зб. док. і матеріалів / Верхов. Рада України, Ком. з питань науки і освіти ; [упоряд.: С. М. Ніколаєнко, Б. Г. Чижевський ; редкол.: Л. О. Бржестовська, В. С. Вовк ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ : Парлам. вид-во, 2003. – 171 с.
358. **Ред.**: **Філософія політики.** – Див. № 349.

2004

359. **Воспоминания родных, близких, коллег, учеников об академике К. Ф. Стародубове** / Патон Б. Е., Яцуба В. Г., Кремень В. Г. – Днепропетровск : ДнепрVAL, 2004. – 270 с. : ил.
360. **Концепції сучасного природознавства** : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / [авт. кол.: Я. С. Карпов, В. В. Кисельник, В. Г. Кремень та ін.] ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». – Київ : Професіонал, 2004. – 495 с. : іл. – Бібліогр.: с. 492–495 (81 назва).
361. **Логіка** : для вищ. техн. закл. : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, П. П. Резніков [та ін.] ; Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут». – Харків : НТУ «ХПІ», 2004. – 635 с. – Бібліогр.: с. 626. – Текст парал. укр. та рос.
362. **Політологія** : хрестоматія : навч. посіб. / [авт.-упоряд.: В. Г. Кремень та ін. ; редкол.: В. І. Полуріз та ін.] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – Київ : Альтерпрес, 2004. – 827 с.

363. **Технологічні парки: світовий та український досвід** / МОН України, Технол. парк «Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона»; [авт. кол.: Табачник Д. В., Кремень В. Г., Гуржій А. М. та ін.]. – Київ : ТП ІЕЗ, 2004. – 48 с. : іл.
364. **Філософія** / [В. І. Волович, Г. Т. Головаченко ... В. Г. Кремень і др.]; под общ. ред. В. Г. Кременя, Н. И. Горлача. – Изд. 4-е, перераб. и доп. – Харьков : Прапор, 2004. – 638, [1] с.
365. **Філософія** : підруч. для вищ. шк. / [авт. кол.: Афанасенко В. С., Волович В. І. ... Кремень В. Г. та ін.]; за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. – Вид. 3-тє, перероб. та допов. – Харків : Прапор, 2004. – 733, [2] с. – Бібліогр. в кінці глав.
366. **Шляхи інноваційного розвитку України** / Д. В. Табачник (керівник авт. кол.), В. Г. Кремень, А. М. Гуржій [та ін.]. – Київ : Людопринт Україна, 2004. – 542 с. *Рец.*: Сухоруков, А. Інноваційна парадигма економічного розвитку України / А. Сухоруков // Економіка України. – 2006. – № 7. – С. 92–95; Александров, В. П. Перспективи інноваційного розвитку України / В. П. Александров // Економіка і прогнозування. – 2006. – № 1. – С. 151–153.
367. **Антарктика: зберегти еталон середовища** : [про участь укр. делегації в роботі XXVII Консультат. наради країн-учасників Договору про Антарктику (КНДА) в Кейптауні (Півд.-Африк. Республіка) / інтерв'ю вів В. Бочкарьов] // Уряд. кур'єр. – 2004. – 24 лип. (№ 138). – С. 7.
368. **Болонський процес: зближення, а не уніфікація** // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2004. – № 4. – С. 4–7.
369. **[Виступ на четвертому Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика]** // Літ. Україна. – 2004. – 27 трав. (№ 20). – С. 3. – (Вітаймо п'ятий конкурс ім. П. Яцика).
370. **[Відповіді на запитання журналістів / розмову вели: М. Корюненко, Л. Марченко, І. Подоляна]** // Освіта України. – 2004. – 24 груд. (№ 100). – С. 6. – (Психологічні проблеми модернізації освіти в Україні).
371. **Вступне слово** // Профтехосвіта України, ХХ століття : енциклопед. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Київ, 2004. – С. 3–6.
372. **Головний капітал України – її науковий потенціал** : [матеріали круглого столу до Дня науки] / В. Кремень, А. Гуржій, В. Свіженко ; розмову вела О. Коваленко // Освіта України. – 2004. – 14 трав. (№ 37). – С. 2–3 : фот.
373. **Дійовий фактор суспільного розвитку та інтеграції в європейське співробітництво** : [перспективи розвитку вищ. освіти в Україні] // Трибуна. – 2004. – № 1/2. – С. 10–13.
374. **До читачів польсько-українського, українсько-польського щорічника «Професійна освіта: педагогіка і психологія»** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щоріч.] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2004. – Вип. 6. – С. 9–12.
375. **Донецька область** : [привітання освітянам Донец. обл. з високими здобутками] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2004. – № 2/3. – 2-га с. обл.
376. **Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя** : [доп. на Дні уряду у Верхов. Раді України «Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні», 8 черв. 2004 р.] // Освіта. – 2004. – 9–16 черв. (№ 27). – С. 4–5.
377. **Забезпечувати рівний доступ до якісної освіти** : [проблеми підготовки кваліфік. робітн. кадрів] // Проф.-техн. освіта. – 2004. – № 4. – С. 3–6.
378. **Заради миру на землі** : інтерв'ю Василя Кременя [щодо здорового способу життя] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2004. – № 2/3. – С. 214.
379. **Звернення учасників Всеукраїнської наради ректорів вищих технічних навчальних закладів «Вища технічна освіта України і Болонський процес», м. Харків, 17–18 березня 2004 року** / В. Г. Кремень, М. З. Згуровський, Л. Л. Тованянський // Новий колегіум. – 2004. – № 1/2. – С. 5.

380. **Знай, люби і бережи природу** : [інтерв'ю з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем / записали: Володимир Тимошенко, Олександр Троценко] // Юний натураліст. – 2004. – № 12. – С. 1.
381. **Зроблено чимало. А могли б більше** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / провела В. І. Меншун] // Трибуна. – 2004. – № 5/6. – С. 5–7.
382. **Із виступу на IV з'їзді товариства «Знання» України** // Наука і сусп.-во. – 2004. – № 7/8. – С. 2–6.
383. **Інтерв'ю з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем** / спілкувалася Ольга Голикова // Помічник абітурієнта. – 2004. – № 3. – С. 6–9.
384. **Київському національному університету імені Тараса Шевченка – 170 років** // Вища шк. – 2004. – № 2/3. – С. 3–5.
385. **Василь Кремень: Головне завдання сучасного етапу розвитку освіти – це приведення її у відповідність із потребами людини XXI століття** : відповіді на запитання кореспондента // Університет. – 2004. – № 1. – С. 4–5.
386. **Василь Кремень: Студентів, відрахованих з політичних мотивів, поновлено** : [інтерв'ю з міністром освіти і науки В. Г. Кременем / записала Тетяна Галковська] // Дзеркало тижня. – 2004. – 11 груд. (№ 50). – С. 14 : фот.
387. **Лист міністру** : [відповідь на лист учня 8-го кл. Шешорської ЗОШ І–ІІ ступенів Івано-Франків. обл. про вплив поведінки учня на виставлення балів] // Освіта України. – 2004. – 16 квіт. (№ 29). – С. 1.
388. **Людиноцентризм – основа національної доктрини розвитку освіти в Україні** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Харків, 2004. – Вип. 5. – С. 3–10.
389. **Модернізація вищої школи України в контексті принципів Болонської декларації** : [виступ на Всеукр. нараді ректорів вищ. техн. навч. закл. «Вища технічна освіта України і Болонський процес», Харків, 17–18 берез. 2004 р.] // Вища шк. – 2004. – № 5/6. – С. 32–39.
390. **Найближчими роками треба подвоїти фінансування вищої освіти України** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем / записала І. Жовта] // Освіта України. – 2004. – 11 трав. (№ 36). – С. 1–2 : фот.
391. **Нові часи – нові знання, нові підходи** : з доп. на IV з'їзді Т-ва «Знання» України, 18 черв. 2004 р. // Трибуна. – 2004. – № 7/8. – С. 6–11 : фот.
392. **Олюднення знань** : [розмова про сьгодніш. стан освіти / записав К. І. Ляшенко] // Дніпро. – 2004. – № 1/2. – С. 79–90.
393. **Освітянський простір і соціальна робота в Україні: сучасна парадигма взаємодії** // Особливості соціальної молодіжної політики в Україні та ФРН на сучасному етапі : наук. зб. / Міжрегіон. акад. упр. персоналом. – Київ, 2004. – С. 31–37. – Бібліогр.: 7 назв.
394. **«Політику розширення доступу до вищої освіти слід продовжувати** : з виступу на парлам. слуханнях, 13 трав. 2004 р. // Освіта. – 2004. – 12–19 трав. (№ 23). – С. 1.
395. **Президентові Польсько-Українського товариства, професору, доктору хабілітованому Хенрику Беднарському** : [привітання з 70-річчям від дня народж.] // Освіта України. – 2004. – 21 трав. (№ 39). – С. 8.
396. **Примножуймо вічну силу знань!** : передне слово // «Знання»: традиції і сучасність (1948–2004) / Т-во «Знання» України; [упоряд.: В. Василяшко, Е. Кравченко]. – Вид. 2-ге. – Київ, 2004. – С. 3–8.
397. **Про підсумки розвитку освіти у 2003–2004 навчальному році та завдання на 2004–2005 рік щодо забезпечення рівного доступу до здобуття якісної освіти** : доп. на засід. підсумк. колегії МОН України, 19 серп. 2004 р. // Вища шк. – 2004. – № 4. – С. 22–38; Освіта. – 2004. – 25 серп. – 1 верес. (№ 38). – С. 2–6; Освіта України. – 2004. – 31 серп. (№ 66/67). – С. 2–5.

398. **Профтехосвіта виконує надзвичайно важливу функцію** : [вступ. слово на заг. зборах АПН України] // Проф.-техн. освіта. – 2004. – № 1. – С. 3.
399. **Рівний доступ до якісної освіти** : [бесіда з В. Г. Кременем / записала Світлана Печера] // Вісн. Пенсійн. фонду України. – 2004. – № 9. – С. 10 : фот.
400. **Розвитку духовності немає альтернативи** : [виступ на круглому столі «Духовність народу і українська школа: фактори творення духовності»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2004. – № 1. – С. 4–6 : фот.
401. **Розвиток педагогічної освіти України та її інтеграція в європейський освітній простір** : [доп. на Всеукр. нараді ректорів пед. і класич. ун-тів з питань розвитку пед. освіти України та її інтеграції в європ. освіт. простір, м. Харків, 29 верес. 2004 р.] // Освіта України. – 2004. – 19 жовт. (№ 81/82). – С. 4–5, 10.
402. **Співдоповідь міністра освіти і науки В. Г. Кременя** : [доп. на парлам. слуханнях про вищу освіту, 13 трав. 2004 р.] // Про стан і перспективи розвитку вищої освіти в Україні : матеріали парлам. слухань у Верхов. Раді України, 13 трав. 2004 р. / Верхов. Рада України. – Київ, 2004. – С. 21–27.
Те саме // Педагогіка толерантності. – 2004. – № 2/3. – С. 117–122.
403. **«Створюємо освіту майбутнього»** : [виступ і відповіді на запитання на Першій міжнар. виставці ЗМІ «Інтер-преса. Українська журналістика – 2004», 5 черв. 2004 р. / записала Надія Дронова] // Освіта. – 2004. – 9–16 черв. (№ 27). – С. 1–2.
404. **Стратегічні напрями модернізації освіти і науки України** / інтерв'ю записала В. І. Меншун // Трибуна. – 2004. – № 3/4. – С. 12–14.
405. **Студент і викладач – повноправні партнери** // Юрид. вісн. України. – 2004. – 24–30 січ. (№ 4). – С. 5.
406. **Сучасна освітня політика у контексті соціал-демократичних цінностей** : [пріоритет. напрями соціал-демократ. доктрини освіти та її практ. реалізації на прикладі діяльності МОН України] // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Філософія. Політологія / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2004. – № 63/65. – С. 18–19.
407. **Сучасна філософія освіти і проблеми формування національної еліти** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Харків, 2004. – Вип. 3. – С. 5–9.
408. **Сучасна філософія освіти як визначальний фактор авторитету соціальної держави** // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2004. – № 2. – С. 3–10.
409. **Тест для міністра** : [інтерв'ю з В. Г. Кременем щодо питання рівного доступу до якісної освіти / записали: Лариса Івшина, Олег Іванцов, Ганна Шеремет та ін.] // День. – 2004. – 6 квіт. (№ 61). – С. 1, 7 ; 7 квіт. (№ 62). – С. 6.
Зміст № 61 : Право платити : [платна освіта] ; Обов'язок «не брати» : [проблеми корупції та рівня зарплати педагогів] ; Шанс на ринку праці.
Зміст № 62 : Середня школа ; Болонський процес ; Підручник і комп'ютери ; Як на духу... : [церква і освіта].
410. **Удосконалення законодавства – основа розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності** : доп. міністра освіти і науки України // Інтелект. власність. – 2004. – № 7. – С. 3–6.
411. **Учитися життя** : [інтерв'ю з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем] // 100 сучасників: роздуми про Україну : навч. посіб. / Ігор Шаров. – 2-ге вид., перероб. – Київ, 2004. – С. 218–224 : фот.
412. **Шляхи модернізації вищої освіти України** : інтерв'ю з міністром освіти і науки України Василем Кременем // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2004. – № 3. – С. 4–7.
413. **Як готуватимемо... духовних батьків людства? Розвиток педагогічної освіти України та її інтеграція в європейський освітній простір** : доп. на Всеукр. нараді ректорів пед. і класич. ун-тів з питань розвитку пед. освіти України та її інтеграції в європ. освіт. простір, м. Харків, 29 верес. 2004 р. // Освіта. – 2004. – 6–13 жовт. (№ 43). – С. 2–4.

414. **Як я обирав свою майбутню професію** : відповіді на запитання читачів журн. // Помічник абітурієнта. – 2004. – № 4. – С. 6.
415. **Рец.: Важкі уроки століття** / В. Кремень, В. Ткаченко // Уряд. кур'єр. – 2004. – 20 верес. (№ 177). – С. 7. – Рец. на кн.: Політична історія України: ХХ століття : у 6 т. / [редкол.: І. Ф. Курас (голова) та ін.]. – Київ : Генеза, 2002–2003. – Т. 1–6.
416. **Рец.: Вища освіта України і Болонський процес** : навч. посіб. / [М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін.]; за ред. В. Г. Кременя. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2004. – 382, [1] с.
417. **Рец.: «Знання»: традиції і сучасність (1948–2004)** / Т-во «Знання» України ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. В. Губерський, О. С. Онищенко та ін. ; упоряд.: Є. П. Кравченко, В. Ф. Василяшко]. – Вид. 2-ге. – Київ : Укр. Центр духов. культури, 2004. – 284, [3] с.
418. **Рец.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка** = Kyiv National Taras Shevchenko University, 1834–2004 : [іл.-інформ. вид. / редкол.: В. Литвин, Д. Табачник, В. Кремень та ін.]. – Київ : Київ. ун-т, 2004. – 184 с. : іл.
419. **Рец.: Основні засади розвитку вищої освіти в Україні в контексті Болонського процесу** : (док. і матеріали 2003–2004 рр.) / [авт. кол.: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. ; за ред. В. Г. Кременя]; Тернопіль. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Київ ; Тернопіль : Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – 146 с.
420. **Рец.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. / Програма рівних можливостей ПРООН, Наук.-метод. центр вищ. освіти, Міжнар. фонд «Відродження»; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Київ : Наук.-метод. центр вищ. освіти, 2004. Вип. 35. – 245 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 36. – 170, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 39. – 288 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 40. – 161 с. – Бібліогр. у кінці ст.
421. **Рец.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. Спец. вип. : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Формування духовно-моральних цінностей у дітей та молоді», 21–22 жовтня 2004 р., м. Вінниця / Вінниця. філія Відкритого міжнар. ун-ту розвитку людини «Україна» [та ін. ; редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Київ ; Вінниця : [б. в.], 2004. – 325, [6] с. – Бібліогр. у кінці ст.
422. **Рец.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ»; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського; [редкол.: Кремень В. Г. (голова), Товажнянський Л. Л., Шумілкін В. А. та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2004. Вип. 3. – 340 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 4. – 343 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 5. – 482 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 6. – 411 с. – Бібліогр. у кінці ст.
423. **Рец.: Профтехосвіта України: ХХ століття** : енциклопед. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти; упоряд.: Н. Ничкало, І. Лікарчук, Н. Падун [та ін.]; наук. рада: В. Кремень (голова), А. Гуржій, С. Дорогунцов [та ін.]. – Київ : АртЕк, 2004. – 872 с.
424. **Рец.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Автономная Республика Крым. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; редкол. Автоном. Респ. Крым: Антипенко В. П. (председатель) [и др.]. – Симферополь : Магистр, 2004. – 408 с.
425. **Рец.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Донецька область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Демидко В. М. (голова) [та ін.]. – Донецьк : Регіон, 2004. – 648 с.
426. **Рец.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Закарпатська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т.

- (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Різак І. М. (голова) [та ін.]. – Ужгород : Закарпаття, 2004. – 800 с.
427. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Запорізька область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Стрюк А. І. (голова) [та ін.]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2004. – 586 с.
428. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Київська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: П. Т. Тронько (голова), О. П. Реєнт (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: М. М. Урупа (голова) [та ін.]. – Київ : Основа, 2004. – 540 с.
429. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Кіровоградська область. Кн. 2. Добровеличківський, Долинський, Знамянський, Кіровоградський та Компаніївський райони / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Неділько С. М. (голова) [та ін.]. – Кіровоград : Антураж А, 2004. – 537 с.
430. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Луганська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Просін В. В. (голова) [та ін.]. – Луганськ : [Луган. обл. друк.], 2004. – 727 с.
431. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Полтавська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Момот І. М. (голова) [та ін.]. – Київ ; Полтава : [АСМІ], 2004. – 720 с.
432. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Черкаська область. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Риженко А. В. (голова) [та ін.]. – Черкаси : Тясмин, [2004]. – 504 с.
433. **Ред.: Українська дипломатична енциклопедія** : наук. вид. : у 2 т. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол.: Л. В. Губерський (голова), В. А. Вергун ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ : Знання України, 2004. Т. 1. – 759 с. Т. 2. – 811 с.
434. **Ред.: Українська фалеристика. 3 історії нагородної спадщини** : у 2 кн. Кн. 1 / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. НАН України, Нац. експерт. ін-т України ; [редкол.: Борис Патон (голова), Ігор Безгін, Василь Кремень та ін.]. – Київ : Либідь, 2004. – 477, [2] с. : іл.
435. **Ред.: Філософія**. – Див. № 364.
436. **Ред.: Філософія**. – Див. № 365.
437. **Ред.: Якісна освіта для всіх молодих людей: виклики, тенденції і пріоритети** = Highlevel education for all youth: challenges, tendencies and priorities : нац. доп. України / редкол.: В. Кремень, М. Степко, В. Огнев'юк [та ін.]. – Київ, 2004. – 83 с. – Текст парал. англ.
438. **Відп. за вип.: Національна доповідь щодо вступу України в Болонський процес** / МОН України ; [відп. ред. М. Ф. Степко ; відп. за вип.: В. Г. Кремень, М. Ф. Степко, К. М. Левківський]. – Київ : Освіта України, 2004. – 31 с.

2005

439. **Вища освіта в Україні** : навч. посіб. / [В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко, М. Ф. Степко (керівник авт. кол.) та ін.]; за ред. В. Г. Кременя, С. М. Ніколаєнка. – Київ : Знання, 2005. – 327 с. – Бібліогр.: с. 321–327 (54 назви).
440. **Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти**: Стратегія. Реалізація. Результати. – Київ : Грамота, 2005. – 447 с. – Бібліогр.: 196 назв.
Рец.: Коваленко, О. Освіта і наука в Україні – під кутом зору інноваційної політики / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2005. – 10 черв. (№ 43). – С. 9 ;

- Корнєєв, В. Розвиток освіти і науки в Україні / Віктор Корнєєв // Пед. газета. – 2006. – Верес. (№ 9). – С. 3.
441. **Соціально-економічні проблеми інформаційного общества** : монографія / [колектив авт.: Л. Г. Мельник, В. М. Геєц, В. Г. Кремень і др.] ; под ред. Л. Г. Мельника. – Суми : Унів. книга, 2005. – 430 с. – (Сер. «Інформаційне общество»). *Из содерж.:* К обществу знаний – через совершенствование системы образования. – С. 34–48. – Библиогр.: 5 назв.
  442. **Філософія: засилителі, ідеї, концепції** : підручник / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – Київ : Книга, 2005. – 525 с. – Бібліогр. в кінці розд.
  443. **Філософський словник соціальних термінів** : довід. вид. / за заг. ред. В. П. Андрущенко ; [редкол.: В. П. Андрущенко (керівник), В. С. Бакіров ... В. Г. Кремень та ін. ; авт. кол.: Андрущенко В. П., Андрущенко Т. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Вид. 3-те, допов. – Харків : Р.И.Ф., 2005. – 669, [1] с.
  444. **Академік Василь Кремень: У революції – юне обличчя** : [бесіда про феномен Майдану та про роль молоді в сучас. соц. процесах / розмову вела Т. Івченко] // Україна молода. – 2005. – 1 груд. (№ 225). – С. 4–5.
  445. **Від учителя залежить майбутнє України** : [виступ на Всеукр. пед. форумі на Полтавщині «Турбота про вчителя – надія на майбутнє»] // Пед. газета. – 2005. – Черв. (№ 6). – С. 1–2.
  446. **Загальноцивілізаційні зміни: яким бачиться у їх контексті розвиток освіти в Україні** // Освіта. – 2005. – 22–29 черв. (№ 26). – С. 8–9; 6–13 лип. (№ 27/28). – С. 8–9. *Те саме* // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]. – Київ, 2005. – С. 715–729.
  447. **Зміст освіти й дидактична стратегія** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]. – Київ, 2005. – С. 693–699.
  448. **К обществу знаний – через совершенствование системы образования** / пер. с укр. В. Г. Подлесной // Социально-экономические проблемы информационного общества / под ред. Л. Г. Мельника. – Суми, 2005. – С. 34–48. – Библиогр.: 5 назв.
  449. **Наукове забезпечення освіти** : [наук.-метод. супровід змін в освіті, здійснюваний АПН України] // Уряд. кур'єр. – 2005. – 21 квіт. (№ 74). – С. 10.
  450. **Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні** // Розвиток особистості в полікультурному освітньому просторі = Развитие личности в поликультурном образовательном пространстве : зб. матеріалів Міжнар. конгр. : IV Слов'ян. пед. читання, 30 черв. – 1 лип. 2005 р. / Міжнар. слов'ян. акад. ім. Я. А. Коменського [та ін.]. – Черкаси, 2005. – С. 3–6. *Те саме* // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щоріч.] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Нічкало. – Ченстохова ; Київ, 2005. – Вип. 7. – С. 25–34.
  451. **Національна освіта як соціокультурне явище** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]. – Київ, 2005. – С. 685–693.
  452. **Нові вимоги до освіти, до вчителя** : [виступ на зустрічі-наradі ректорів ВНЗ, провед. спільно МОН та АПН України у Харків. нац. пед. ун-ті ім. Г. С. Сковороди, 29–30 верес. 2004 р.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2005. – № 1. – С. 5–9. – (Підготовка сучасного вчителя: проблеми, перспективи, реалії).
  453. **«Обговорення завершено. Огляд починаємо. А процес – триває»**: Болонський процес в дії : [укр. вища освіта має всі підстави для її прийняття в Болонську співдружність] // Освіта. – 2005. – 26 січ. – 2 лют. (№ 5). – С. 5. – (Вища школа).
  454. **Освіта повинна готувати справжніх фахівців і свідомих патріотів** : [бесіда з президентом АПН України / провели: Ю. Кузнецов, М. Корюненко] // Освіта України. – 2005. – 18 січ. (№ 5). – С. 1–3.
  455. **Освіта України в контексті знаннєвого суспільства** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2005. – № 5/6. – С. 15–19 : фот.
  456. **Освітнянські керівники у помаранчевій революції: від школи до МОНУ** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2005. – № 3. – С. 12–14.

457. **Особистість в освітній системі** // Теоретико-методологічні проблеми розвитку особистості в системі неперервної освіти : матеріали методол. семінару АПН України, 16 груд. 2004 р. / [АПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка]. – Київ, 2005. – С. 3–17. – Бібліогр.: 10 назв.
458. **Педагогічна освіта України – важливий чинник підвищення ефективності навчання** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]. – Київ, 2005. – С. 699–709.
459. **Першочергові проблеми АПН України** : (виклад доп. на заг. зборах АПН України «Про наукову діяльність АПН України в 2004 році та завдання на 2005 рік» // Проф.-техн. освіта. – 2005. – № 2. – С. 3–5.
460. **Процеси модернізації та інтеграції в освітньому просторі** : [доп. на заг. зборах АПН України 25 берез. 2005 р.] // Пед. газета. – 2005. – Квіт. (№ 4). – С. 1–2.
Te same: Академія має достатній науковий потенціал, щоб модернізувати освіту // Освіта України. – 2005. – 1 квіт. (№ 25). – С. 4–5, 9.
461. **Розвиток освіти України в контексті загальноцивілізаційних змін** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2005. – № 4. – С. 9–16.
462. **Творити життя на основі свободи і відповідальності** : [виховання особистості на основі спадщини В. О. Сухомлинського] // Пед. газета. – 2005. – Жовт. (№ 10). – С. 2. – (XII Сухомлинівські читання).
463. **Україна: осягнення ідентичності** : [проблеми етнополітики, нац. ідентичності] // День. – 2005. – 23 серп. (№ 152). – С. 6.
464. **«Українська школа готує особистість»** : [розмова з В. Г. Кременем із нагоди помаранч. революції та участі в ній молоді й особистого ювілею – п'ятиріччя керівництва освітн. галуззю / провела О. Коваленко] // Освіта. – 2005. – 12–19 січ. (№ 2/3). – С. 4–7.
465. **Філософія людиноцентризму як теоретична складова національної ідеї** // Дзеркало тижня. – 2005. – 13–19 серп. (№ 31). – С. 17.
466. **Філософія освіти** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]. – Київ, 2005. – С. 709–714.
467. **Формування особистості професіонала в контексті вимог ХХІ століття** // Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Київ, 2005. – Вип. 3. – С. 10–20.
468. **Формування особистості професіонала в контексті вимог ХХІ століття** // Дидактика професійної школи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Хмельниц. нац. ун-т. – Хмельницький, 2005. – Вип. 3. – С. 3–6.
469. **Формувати професійну траєкторію учня** : [про підтримку експерим. роботи на базі ПТНЗ, які працюють на інновац. засадах : виступ на засід. Від-ня педагогіки і психології проф.-техн. освіти АПН України, 14 черв. 2005 р.] // Проф.-техн. освіта. – 2005. – № 3. – С. 30–31.
470. **Щоб відстояти національний інтерес у світовій конкуренції** : [виступ на Всеукр. лед. форумі] // Освіта. – 2005. – 24 трав. – 1 черв. (№ 21/22). – С. 4.
471. **Рец.: Рудич, Ф. М.** Політологія : підруч. для студентів виш. навч. закл. / Ф. М. Рудич ; [рецензенти: В. Г. Кремень, В. С. Пазенок]. – Київ : Либідь, 2005. – 480 с.
472. **Рец.: Вища освіта в Україні.** – Див. № 439.
473. **Рец.: Історія української школи і педагогіки** : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар] ; за ред. В. Г. Кременя. – Київ : Знання, 2005. – 767 с.
474. **Рец.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. / МОН України, Наук.-метод. центр вищ. освіти ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Київ, 2005. Вип. 41. – 229 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 42. – 237 с. – Бібліогр. у кінці ст.
475. **Рец.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. Спец. вип. 2 : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Формування духовно-моральних цінностей та професійне становлення молоді в сучасних соціокультурних умовах», 19–21 жовтня 2005 р., м. Вінниця / Вінниц. соц.-екон. ін-т Відкритого міжнар. ун-ту розвитку

- людини «Україна» [та ін.; редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Київ; Вінниця: [Едельвейс], 2005.
 Спец. вип. 2. – 362, [9] с.: іл., табл. – Бібліогр. у кінці ст.
 Спец. вип. 2, ч. 2. – 135 с.: іл., табл. – Бібліогр. у кінці ст.
476. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. Вип. 7/8 / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ»; за ред. Л. Л. Товажаньського, О. Г. Романовського; [редкол.: Кремень В. Г. та ін.]. – Харків: [б. в.], 2005. – 341 с. – Бібліогр. у кінці ст.
477. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Донецька область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Гримчак Ю. М. (голова) [та ін.]. – Донецьк: Регіон, 2005. – 624 с.
478. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Кіровоградська область. Кн. 3. Маловисківський, Новгородківський, Новоархангельський, Новомиргородський, Новоукраїнський райони / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Черниш В. О. (голова) [та ін.]. – Кіровоград: Антураж А, 2005. – 536 с.
479. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Луганська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Гузар З. Т. (голова) [та ін.]. – Луганськ: [Луган. обл. друк.], 2005. – 700 с.
480. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Миколаївська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Садиков О. В. (голова) [та ін.]. – [Миколаїв]: Світогляд, 2005. – 872 с.
481. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Полтавська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Іноземцев В. А. (голова) [та ін.]. – Київ; Полтава: [АСМІ], 2005. – 720 с.
482. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Сумська область : у 3 кн. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Латишева Л. С. (голова) [та ін.]. – Суми: Мрія-1, 2005. – 754 с.
483. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Харківська область. Кн. 1, ч. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Дулуб В. Г. (голова) [та ін.]. – Харків: Оригінал, 2005. – 800 с.
484. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Херсонська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Бабич А. О. (голова) [та ін.]. – Херсон: Наддніпрян. правда, 2005. – 800 с.
485. **Ред.: Філософський словник соціальних термінів** : довід. вид. / під заг. ред. В. П. Андрущенко; [редкол.: В. П. Андрущенко (керівник), В. С. Бакіров ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ; Харків: Р.И.Ф., 2005. – 669, [1] с.

2006

486. **Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності** : підручник / М. В. Вачевський, В. Г. Кремень, В. М. Мадзігон [та ін.]; за ред. М. В. Вачевського. – Київ: Професіонал, 2006. – 447 с.
487. **Соціологія** : підруч. для вищ. шк. / [авт. кол.: В. І. Волович, Г. Т. Головченко ... В. Г. Кремень та ін.]. – 5-те вид., перероб. і допов. – Харків: Фактор, 2006. – 767 с. – Бібліогр. в кінці глав.

488. **Higher education in Ukraine** / Co-Editors: Vasil Kremen, Stanislav Nikolajyenko. – Bucharest, 2006. – 99 p. – (Monographs on Higher Education / UNESCO-CEPES).
489. **Академія педагогічних наук має бути Академією розвитку людини** : [інтерв'ю з президентом АПН України В. Г. Кременем / записали: Юрій Кузнецов, Марія Корюненко] // Пед. газета. – 2006. – Квіт. (№ 4). – С. 2.
490. **Виростити демократичне покоління** : [інтерв'ю з д-ром філос. наук, проф., дійсн. членом НАН України, академіком АПН України В. Кременем про проблеми виховання / провела Віра Зоц] // Завуч. – 2006. – Верес. (№ 25). – С. 6–11.
491. **[Виступ В. Г. Кременя]** // Парламентські слухання з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні : матеріали парлам. слухань у Верхов. Раді України, 21 верес. 2005 р. – Київ, 2006. – С. 38–40.
492. **Відзнака Шаталова** : [виступ на презентації проекту «Педагоги-новатори в Україні» АПН України та журн. «Директор школи, ліцею, гімназії»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 6. – С. 36.
493. **Влада сірості** : утопія та реальність передвибор. обіцянок : [погляд на політ.-соц. ситуацію в Україні напередодні виборів в нар. депутати 26 берез. 2006 р.] // День. – 2006. – 18 берез. (№ 44). – С. 4.
494. **Вступне слово про академіка В. І. Шинкарука** // Людина. Філософ. Гуманіст : Третій Шинкарук. філос. читання, 13 трав. 2006 р., м. Житомир / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка [та ін.]. – Житомир, 2006. – С. 8.
495. **Гіду відповідь вилкам ХХІ століття** // Проф.-техн. освіта. – 2006. – № 4. – С. 2–4.
496. **Діти мають бути самостійними** : [розмова з В. Г. Кременем про проблеми виховання / записала Віра Зоц] // Упр. освітою. – 2006. – Жовт. (число 19). – С. 3–5. – За вид.: Завуч. – 2006. – Верес. (№ 25).
497. **[Думки Василя Кременя, президента АПН України та Станіслава Ніколаска, міністра освіти і науки України щодо розбудови освіти в Україні]** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 1. – 2-га с. обкл. : фот.
498. **Запорука конкурентоспроможності** : [про важливість навчання протягом усього життя як для самої людини, так і для держави] // Освіта. – 2006. – 20–27 верес. (№ 36/37). – С. 10–11 : фот.
499. **Захист права дітей на якісну освіту** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 2. – С. 4–6.
500. **Зробити людину успішною й забезпечити системний прогрес суспільства** : з доп. на заг. зборах АПН України (квіт. 2006 р.) // Біологія і хімія в шк. – 2006. – № 3. – С. 2 ; Фізика та астрономія в шк. – 2006. – № 3. – С. 5.
501. **Інноваційна, самодостатня людина як мета інноваційної освіти** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – Київ ; Вінниця, 2006. – Вип. 9. – С. 3–7.
502. **Інноваційність і освіта** // Трибуна. – 2006. – № 7/8. – С. 17–18.
503. **Інтелекція в контексті соціального розвитку держави** / В. Г. Кремень, В. В. Пабат // Трибуна. – 2006. – № 3/4. – С. 13–16.
504. **[Інтерв'ю з В. Кременем про глобалізацію освіти, створення національної моделі освіти та розвитку мистецької освіти / записала Л. Масол]** // Мистецтво та освіта. – 2006. – № 2. – С. 3–6.
505. **[Інтерв'ю з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем]** // Вчені України: 100 видатних імен / Ігор Шаров. – Київ, 2006. – С. 194–195.
506. **Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства** // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності [та ін.]. – Львів, 2006. – Вип. 1. – С. 3–6.
- Te same* // Інформатика та інформ. технології в навч. закл. – 2006. – № 6. – С. 4–8.

507. **Качественное образование: требование XXI века** // Изв. Рос. акад. образования. – 2006. – № 4. – С. 3–11.
508. **Людина і освіта в вимірах економічної цивілізації** // Дзеркало тижня. – 2006. – 21 жовт. (№ 40). – С. 14 ; Освіта. – 2006. – 22–29 листоп. (№ 45/46). – С. 4–5.
509. **Людиноцентризм в освіті: сучасний напрям розвитку духовності нації** // Педагогіка і психологія. Вісн. АПН України. – 2006. – № 2. – С. 17–30.
510. **Людиноцентризм в освіті: філософія нових підходів** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2006. – № 1. – С. 7–18.
511. **Людиноцентризм в освітній діяльності: традиції і нові вимоги** // Філософські проблеми гуманітар. наук. – 2006. – № 8/9. – С. 12–18.
512. **Людиноцентризм як домінанта вирішення нагальних проблем сучасної філософії освіти** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Харків, 2006. – Вип. 11. – С. 3–11. – Бібліогр.: 7 назв.
513. **Людиноцентризм як філософія творення українського суспільства** // Профільне навчання: теорія і практика : зб. наук. пр. за матеріалами методол. семінару АПН України / АПН України, Ін-т педагогіки. – Київ, 2006. – С. 7–14.
514. **Міст через «цивілізаційний розлам»** : Ким ми були? Ким ми є? Ким ми хочемо бути? // День. – 2006. – 10 серп. (№ 133). – С. 1, 4 : фот.
515. **Наш гість – Василь Кремень** : [інтерв'ю з президентом АПН України у Волин. держ. ун-ті ім. Лесі Українки / записала Антоніна Митко] // Наш Університет. – 2006. – № 10. – С. 3 : фот.
516. **Не модно вчитись «на когось»: освіта в контексті суспільства знань** // Україна молода. – 2006. – 26 лип. (№ 134). – С. 6.
517. **Нові вимоги до якісної освіти** // Освіта України. – 2006. – 20 черв. (№ 45/46). – С. 6–7. – Зміст: Інноваційна людина ; Самодостатня демократична особистість ; Дитиноцентризм ; Цінності.
518. **Освіта і система виховання повинні переорієнтуватися на формування у людей інноваційного типу мислення** : з доп. на заг. зборах АПН України // Інзем. мови в навч. закл. – 2006. – № 2. – С. 4 ; Укр. мова й літ. в серед. шк., гімназіях та колегіумах. – 2006. – № 2. – С. 4.
519. **Пріоритети реформування української школи у дослідженнях Академії педагогічних наук України** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 1. – С. 4–12.
520. **Про наукову діяльність АПН України у 2005 році та завдання на 2006 рік** : [тези доп. на заг. зборах АПН України] // Пед. газета. – 2006. – Берез. (№ 3). – С. 1, 3 : фот.
521. **Професійні якості вчителя і виклики XXI століття** // Наук. вісн. Серія: Філософія / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2006. – Вип. 21, ч. 1. – С. 3–7.
522. **Сучасні світові тенденції і розвиток освіти** : [напрями діяльності АПН України в контексті нових вимог в освіт. галузі] // Проф.-техн. освіта. – 2006. – № 1. – С. 19–22.
523. **Сучасні цивілізаційні зміни і нові вимоги до вчителя** : реформа освіти в Україні – це не лише розроблення і втілення нової моделі пед. процесу, а й зміна соц. мети та завдань освіти // Голос України. – 2006. – 18 лип. (№ 130). – С. 8–9. – Зміст: У суспільстві знань житиме нова людина ; Якого треба нам вчителя? ; Вища школа має долучатися до загального процесу змін.
524. **Українська освіта в контексті загальноцивілізаційних змін** // Другий український педагогічний конгрес : зб. матеріалів конгр. [3–4 листоп. 2005 р., м. Львів] / АПН України, Львів. крайове т-во «Рідна школа», Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2006. – С. 12–17.
525. **Філософія людиноцентризму у контексті проблем освіти** // «Гуманізм та освіта» : зб. матеріалів VIII міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 2006 р., 19–21 верес. / Вінниц. нац. техн. ун-т [та ін.]. – Вінниця, 2006. – С. 9–17.

526. **Філософія людиноцентризму як теоретична складова національної ідеї** // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Духовність особистості і сучасні стратегії виховання», 5–7 лютого 2006 р. / АПН України, Всеукр. фонд «Добро». – Київ, 2006. – С. 5–14.
527. **Формувати людину інноваційної культури** : [підсумки наук. діяльності АПН України у 2005 р. та перспект. напрями і завдання розвитку укр. освіти і науки] // Уряд. кур'єр. – 28 квіт. (№ 81). – С. 7.
528. **Час вимагає учителя з новими якостями** : [про нову соц. роль учителя в укр. сусп-ві та необхідність змін у системі підгот. педагогів] // Освіта. – 2006. – 16–23 серп. (№ 32). – С. 4–5.
529. **Шляхи розвитку сучасної філософії інженерної освіти** / Василь Кремень, Станіслав Пазиніч, Олександр Пономарьов // Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С. 7–12. – Бібліогр.: 10 назв.
530. **Якісна освіта: вимоги ХХІ століття** // Дзеркало тижня. – 2006. – 24–30 черв. (№ 26). – С. 14 ; Труд. підгот. в закл. освіти. – 2006. – № 4. – 2-га с. обкл., 3-тя с. обкл.
531. **Якісна освіта: сучасні вимоги** // Педагогіка і психологія. Вісн. АПН України. – 2006. – № 4. – С. 5–17.
532. **Якість освіти – основа розвитку** // Уряд. кур'єр. – 2006. – 28 груд. (№ 247). – С. 6.
533. **Яку людину має готувати освіта: на чому слід зосередити увагу, модернізувати освітню діяльність** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 5. – С. 4–7.
534. **Рец.: Класичний університетський підручник з історії економічних наук** // Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С. 120–121. – Рец. на кн.: Історія економічних учень : підручник / [В. Д. Базилевич, Н. І. Гражевська, Т. В. Гайдай та ін.] ; за ред. В. Д. Базилевича. – Київ : Знання, 2004. – 1300 с.
535. **Рец.: Прогресивні технології навчання – основа для підготовки конкурентоспроможних фахівців** // Вища освіта України. – 2006. – № 3. – С. 109–110. – Рец. на кн.: Державні фінанси : підруч. для студентів вищ. навч. закл. : у 2 т. / за заг. ред. А. А. Мазаракі. – Київ : АВТ, 2004. – Т. 1–2.
536. **Рец.: Другий український педагогічний конгрес** : зб. матеріалів конгр., [3–4 листоп. 2005 р., м. Львів] / АПН України, Львів. крайове т-во «Рідна школа», Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: В. Г. Кремень, В. В. Панасюк, Р. А. Арцишевський та ін.]. – Львів : Камула, 2006. – 600 с.
537. **Рец.: Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 1 / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності [та ін.] ; редкол.: Козяр М. М. (голова), Зязюн І. А. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Львів : ЛДУ БЖД, 2006. – 633 с.
538. **Рец.: Нові технології навчання** : наук.-метод. зб. Вип. 42 / МОН України, Наук.-метод. центр вищ. освіти ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Київ : [б. в.], 2006. – 81 с.
539. **Рец.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. / МОН України, Наук.-метод. центр вищ. освіти ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Київ : Наук.-метод. центр вищ. освіти МОН України, 2006. Вип. 43. – 140 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 44. – 131 с. – Бібліогр. у кінці ст.
540. **Рец.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський, В. А. Шумілін [та ін.] ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського. – Харків : НТУ «ХПІ», 2006. Вип. 9/10. – 462, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 11. – 343 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 12. – 357 с. – Бібліогр. у кінці ст.
541. **Рец.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Автономная Республика Крым / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т.

- (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; редкол. Автоном. Респ. Крим: Антипенко В. П. (председатель) [и др.]. – Симферополь : Антика, 2006. Кн. 2. – 390 с.
Кн. 3. – 384 с.
542. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Вінницька область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Гамрецький І. С. (голова) [та ін.]. – Вінниця : ДКФ, 2006. – 908 с.
543. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Донецька область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Третяк О. Л. (голова) [та ін.]. – Донецьк : Регіон, 2006. – 624 с.
544. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Житомирська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2006. – 774 с.
545. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Запорізька область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Зайковська О. А. (голова) [та ін.]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2006. – 774 с.
546. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Запорізька область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Фролов О. М. (голова) [та ін.]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2006. – 720 с.
547. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Київська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: П. Т. Тронько (голова), О. П. Реєнт (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: В. П. Кондрук (голова) [та ін.]. – Київ : Основа, 2006. – 1040 с.
548. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Миколаївська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Карцев С. М. (голова) [та ін.]. – [Миколаїв] : Світогляд, 2006. – 708 с.
549. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Полтавська область. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Соловей С. А. (голова) [та ін.]. – Київ ; Полтава : [АСМІ], 2006. – 736 с.
550. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Рівненська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Королюк В. М. (співголова) [та ін.]. – Рівне : Рівнен. друк., 2006. – 584 с.
551. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Черкаська область. Кн. 5 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Риженко А. В. (голова) [та ін.]. – Черкаси : Черкас. ЦНТЕІ, [2006]. – 458 с.

2007

552. **Гуманітарна педагогічна парадигма вищої освіти** : монографія / [авт. кол.: Г. Онкович (керівник), В. Андрущенко, М. Бойченко та ін.]; редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.]; Ін-т вищ. освіти АПН України [та ін.]. – Київ : Пед. думка, 2007. – 332 с. – Бібліогр. у кінці розд.
Із змісту: Вступ. – С. 4–10.
553. **Розвиток освіти України в контексті загальноцивілізаційних змін** : [лекція виголошена у Волин. держ. ун-ті ім. Лесі Українки 3 листоп. 2006 р.] / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Вежа, 2007. – 44 с.

554. **Філософія: Логос. Софія. Розум** : підручник / Василь Григорович Кремень, Володимир Васильович Ільїн. – Київ : Книга, 2007. – 430 с.
555. **Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум**. – Київ : Грамота, 2007. – 575 с.
556. **Філософія управління** : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов. – Київ : Знання України, 2007. – 360 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 351–356.
557. **Академія педагогічних наук України: перші здобутки і перспективи** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щоріч.] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2007. – [Вип.] 9. – С. 23–32.
558. **Вища галузева наукова установа України** : [про структуру АПН України та основ. напрями діяльності її підрозділів] // Освіта України. – 2007. – 20 берез. (№ 21). – С. 5, 7.
559. **Вища освіта в соціокультурних змінах сучасності** // Вища освіта України. – 2007. – № 3. – С. 9–13 : фот.
560. **Глобалізаційний вимір раціональності** // Глобальні проблеми людства як фактор трансформації освітніх систем : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф.-семінару керівників ВНЗ та вчених-дослідників із проблем освіти, 1–3 лют. 2007 р., м. Харків / Нар. укр. акад. – Харків, 2007. – С. 6–11.
561. **Деякі питання формування особистості професіонала в контексті вимог сучасного суспільства** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2007 р., м. Хмельницький / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Хмельницький, 2007. – С. 3–6.
562. **Діти мають бути самостійними** : [проблеми виховання дітей в Україні на поч. XXI ст.] // Шк. світ. – 2007. – Лют. (№ 7). – С. 6–7.
563. **Для чого навчання, що не формує особистість?** : про функції сучас. освіти в контексті цивілізац. змін // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 3. – С. 34–41.
564. **Інноваційна людина: Україна на шляху європейської інтеграції** // Агора / [Ін-т Кеннана, Київ. проект]. – Київ, 2007. – Вип. 5 : Україна в європейському контексті. – С. 5–9.
565. **«...Кожен етап освіти – частинка життя людини...»** // «Хроніка 2000» / Фонд сприяння розвитку мистецтв. – Київ, 2007. – Вип. 71 : Україна освітня. – С. 5–16.
566. **Василий Кремень: «Буть лидером, а не пастухом»** : [інтерв'ю Василя Кременя журналістам газети «Киевские ведомости»] // Киев. ведомости. – 2007. – 28 июня (№ 137). – С. 1, 20–21 : фот.
567. **Василь Кремень: «Любов і повага до людини в суспільстві починається з дитиноцентризму в освіті»** : [доп. на пленар. засід. Всеукр. пед. читань «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю» у Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-ті ім. Г. С. Сковороди] // Освіта. – 2007. – 11–18 квіт. (№ 17/18). – С. 6 : фот.
568. **Василь Кремень: Робота АПН спрямована на те, щоб освіта в Україні була на європейському рівні** : інтерв'ю з президентом АПН України В. Г. Кременем з нагоди 15-річчя АПН України / провела М. Корюченко // Освіта України. – 2007. – 13 листоп. (№ 84). – С. 3.
569. **Василь Кремень: «Траскторія мого життя не була випадковою»** : інтерв'ю з президентом АПН України В. Г. Кременем до його 60-річчя / провела Л. Рябонь // Пед. газета. – 2007. – Черв. (№ 6). – С. 2–3 : фот.
570. **Василь Кремень: Я з дитинства хотів стати порядною і самодостатньою людиною** : інтерв'ю з президентом АПН України В. Г. Кременем до його 60-річчя / провела М. Корюченко // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 1, 4–5 : фот. з арх. альб.
571. **Людина і освіта у вимірах економічної цивілізації** // Постметодика. – 2007. – № 1. – С. 2–5.

572. **Людиноцентризм в освіті: сучасний напрям розвитку духовності нації** // Духовність, духовна культура: проблеми, дослідження, практичні здобутки / КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запоріж. облради, Каф. дошк. освіти. – Запоріжжя, 2007. – Дайджест 3. – С. 44–46.
573. **Людиноцентризм у контексті філософії національної ідеї** : [інтерв'ю з академіком НАН України В. Кременем з приводу його кн. «Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум» (Київ, 2007)] // Уряд. кур'єр. – 2007. – 28 верес. (№ 178). – С. 7.
574. **«Майбутнє – за індивідами, які активно мислять, які зуміють умовитися в системі штучного розуму»** : [розмова з президентом АПН України В. Г. Кременем про проблеми існування людини в умовах сьогодення, постмодернізм та сутність «нової людини», людиноцентризм / записала А. Нагірна] // Дзеркало тижня. – 2007. – 23–29 черв. (№ 24). – С. 14.
575. **На міцному фундаменті стоїть педагогічна наука** : [до 15-річчя АПН України] // Голос України. – 2007. – 29 берез. (№ 55). – С. 3.
576. **Наукова діяльність АПН України в 2006 році та завдання на 2007 рік** : тези доп. // Пед. газета. – 2007. – Берез. (№ 3). – С. 3 : фот.
577. **Новий етап модернізації вищої освіти: осучаснення і оновлення** // Наук. вісн. Миколаїв. держ. ун-ту. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Миколаїв. держ. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Ін-т пед. освіти. – Миколаїв, 2007. – Вип. 15. – С. 6–12.
578. **Нові вимоги до людини і освіти** [Електронний ресурс] // Народна освіта : електрон. наук. фах. вид. / Київ. обл. ін-т післядиплом. освіти пед. кадрів, Ін-т педагогіки АПН України, Міжнар. освіт. фонд ім. Ярослава Мудрого. – Текст. дані. – Біла Церква, 2007. – Вип. 1. – Режим доступу: http://www.narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/1/statii/1kremen/1kremen.htm (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.
579. **Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін** : доп. на виїзному засід. президії АПН України та VIII Міжнар. наук.-практ. конф. «Освіта і доля нації» в Харків. нац. пед. ун-ті ім. Г. С. Сковороди // Освіта. – 2007. – 18–25 лип. (№ 29/30). – С. 4 : фот.
580. **Особистість учителя в сучасних соціокультурних контекстах** // Пед. газета. – 2007. – Серп. (№ 8). – С. 6.
581. **Педагогічна освіта в контексті цивілізаційних змін** // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технології : зб. наук. пр. / НТУ «ХПІ». – Харків, 2007. – С. 3–8.
582. **Педагогічна освіта в сучасному суспільстві** // Освіта України. – 2007. – 11 трав. (№ 36). – С. 2.
583. **Підготовка вчителя у контексті сучасних вимог до розвитку особистості** // Професійна підготовка вчителів в умовах упровадження кредитно-модульної системи : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. / Київ. міськ. пед. ун-т ім. Б. Д. Грінченка. – Київ, 2007. – С. 8–9.
584. **Приватні школи потрібні суспільству** : інтерв'ю голов. ред. часопису С. Ветрова з Василем Кременем // Відкритий урок. Пляди. – 2007. – № 9/10. – С. 10–11 : фот.
585. **Приреченість на корпоративізм?** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Політ. менеджмент. – 2007. – № 6. – С. 3–21. – Бібліогр.: с. 20–21 (11 назв).
586. **ПТО: роль сьогоднішня, а що завтра?** : інтерв'ю академіка Василя Кременя журн. «Директор школи, ліцею, гімназії» // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 6. – С. 24–26 : фот.
587. **Результат має бути затребуваним** : [тези доп. на заг. зборах АПН України про наук. діяльність АПН України в 2006 р. та завдання на 2007 р.] // Голос України. – 2007. – 6 квіт. (№ 61). – С. 12.
588. **Суспільство знань і якісна освіта** // Освіта. – 2007. – 21–28 берез. (№ 13/14). – С. 2–3. – (Погляд вченого).
589. **Тези доповіді президента АПН України Василя Кременя «Про діяльність АПН України у 2002–2007 роках» на загальних звітно-виборних зборах 15 листопада 2007 року** // Пед. газета. – 2007. – Жовт. – листоп. (№ 10/11). – С. 2–3 : фот.

590. **«Україна може приростати лише освітою...»** : [бесіда з В. Г. Кременем / записав Дмитро Стус] // Київська Русь. – [2007]. – Кн. 2. – С. 129–142.
591. **Українській педагогічній академії – 15 років** // Проф.-техн. освіта. – 2007. – № 4. – С. 6–9 : фот.
592. **Формування професійної траєкторії учня починається зі школи** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 6. – С. 19–23 : фот.
593. **Форум: роль сьогоднішня, а що завтра?** : інтерв'ю академіка В. Кременя, президента АПН України, журн. «Директор школи, ліцею, гімназії» [про значення другого Міжнар. гуманітар. форуму вчених і вчителів «Відродження, оновлення й розвиток людини», 23–29 квіт. 2007 р., Крим / провела О. Виговська] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 3. – С. 13.
594. **Чим допомагає мені рідна школа сьогодні** : інтерв'ю Василя Кременя журн. «Директор школи, ліцею, гімназії» / провела О. Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 3. – С. 39.
595. **Шлях до стабілізації: збалансування корпоративних інтересів** : [про феномен корпоративізму, бюрократію та зміну парадигми в укр. сусп-ві] // День. – 2007. – 13 черв. (№ 94). – С. 1, 4.
596. **Якісна освіта в контексті загальноцивілізаційних змін** // Педагогіка і психологія. Вісн. АПН України. – 2007. – № 2. – С. 5–17.
Te same // Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти : матеріали методол. семінару, [15 листоп. 2006 р., м. Київ] / АПН України. – Київ, 2007. – С. 7–16.
597. **Якісна освіта і нові вимоги часу** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр. : у 5 т.] / АПН України. – Київ, 2007. – Т. 1 : Теорія та історія педагогіки. – С. 11–24.
598. **Якісна освіта: сучасні виміри** : актуал. інтерв'ю [президента АПН України В. Г. Кременя] / підгот. Л. Рябоконт // День. – 2007. – 15 листоп. (№ 198). – С. 1, 6.
599. **Якісна освіта як вимога XXI століття** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Харків, 2007. – Вип. 15/16. – С. 3–10.
600. **Kształcenie nauuczycieli w kontekście zmian cywilizacyjnych** / tłumaczenie Ihor Rodiuk // Edukacja ustawiczna dorosłych. – 2007. – № 4. – С. 62–67.
601. **Przemiany cywilizacyjne a nowe wymagania wobec nauczyciela** // Ewolucja kwalifikacji nauczycieli w kontekście przemian edukacyjnych : forum polsko-ukraińskie / In-t Technologii Eksploatacji [et al.] ; pod red. F. Szloska. – Warszawa ; Siedlce ; Radom, 2007. – S. 25–32.
602. **Рец. : [Рецензія]** // Україна ХХ ст. : культура, ідеологія, політика : [зб. ст.] / НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2007. – Вип. 11. – С. 529–530. – Рец. на кн.: Недужко, Ю. В. Тисячоліття Хрещення Руси-України. Відзначення світовою громадськістю всесвітньо-історичної події / Ю. В. Недужко. – Луцьк, 2003. – 196 с.
603. **Рец. : Вища освіта України. № 2** : теорет. та наук.-метод. часопис. (Дод. 1). Тем. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології / Ін-т вищ. освіти АПН України; [голов. ред. Віктор Андрущенко; редкол.: Віталій Бабак, Віль Бакіров ... Василь Кремень та ін.]. – Київ; Рівне : РДГУ, 2007.
Т. 1. – 197 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2. – 211 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 3. – 227 с. – Бібліогр. у кінці ст.
604. **Рец. : Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. Дод. 3. Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: моніторинг якості освіти / Ін-т вищ. освіти АПН України; [голов. ред. Віктор Андрущенко; редкол.: Віталій Бабак, Віль Бакіров ... Василь Кремень та ін.]. – Київ : ГНОЗІС, 2007.
Т. 1. – 439 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2. – 449, [2] с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 3. – 431, [5] с. – Бібліогр. у кінці ст.

- Т. 5. – 439 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Т. 6. – 449, [2] с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Т. 7. – 431, [6] с. – Бібліогр. у кінці ст.
605. **Ред.: Гуманітарна педагогічна парадигма вищої освіти** : монографія / [авт. кол.: Г. Онкович (керівник), В. Андрущенко, М. Бойченко та ін. ; редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.]; АПН України, Ін-т вищ. освіти АПН України [та ін.]. – Київ : Пед. думка, 2007. – 332 с. – Бібліогр. у кінці розд.
606. **Ред.: Етнокультурознавство** : енциклопедія : понятійно-термінол. інструментарій, концепт. підходи : [у 2 ч., 4 кн.] / [ред.: В. Г. Кремень та ін.]; Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ : [ДАКККІМ], 2007.
 Ч. 1 : Особа, нація, культура. Кн. 1 : А – М. – 713 с.
 Ч. 1 : Особа, нація, культура. Кн. 2 : Н – Я. – 697 с.
 Ч. 2 : Культура і мистецтво в етнонаціональному вимірі. Кн. 3 : А – М. – 743 с.
 Ч. 2 : Культура і мистецтво в етнонаціональному вимірі. Кн. 4 : Н – Я. – 794 с.
607. **Ред.: Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент** : зб. наук. пр. Вип. 2 / Нац. акад. образотвор. мистецтва і архітектури, Мистец. ін-т худож. моделювання та дизайну; [редкол.: В. М. Мадзігон (голов. ред.), В. Г. Кремень, М. Б. Євтух та ін.]. – Київ : [б. в.], 2007. – 187 с.
608. **Ред.: Модернізація системи вищої освіти: соціальна цінність і вартість для України** : монографія / [авт. кол.: М. Михальченко (керівник), В. Андрущенко, О. Бульвінська та ін. ; редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.]; Ін-т вищ. освіти АПН України. – Київ : Пед. думка, 2007. – 223 с.
609. **Ред.: Освітніанські обрії: реалії та перспективи** : [зб. наук. пр.]. № 3 / Ін-т проф.-техн. освіти АПН України; [редкол.: Ніна Тверезовська (голова), Володимир Манько ... Василь Кремень та ін.]. – [Київ] : ІПТО, 2007. – 372 с. – Бібліогр. у кінці ст.
610. **Ред.: Педагогічна і психологічна науки в Україні** : [зб. наук. пр. : у 5 т.] / АПН України; [ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Мадзігон В. М., Савченко О. Я. та ін.]. – Київ : Пед. думка, 2007. – До 15-річчя АПН України.
 Т. 1 : Теорія та історія педагогіки. – 359 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Т. 2 : Дидактика, методика, інформаційні технології. – 367 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Т. 3 : Психологія, вікова фізіологія та дефектологія. – 375 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Т. 4 : Педагогіка і психологія вищої школи. – 439 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Т. 5 : Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 391 с. – Бібліогр. у кінці ст.
611. **Ред.: Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 10 / МОН України, Ін-т педагогіки АПН України, Ін-т реклами; редкол.: В. М. Мадзігон, Є. А. Антонович ... В. Г. Кремень [та ін.]. – Київ : [б. в.], 2007. – 284 с. – Бібліогр. у кінці ст.
612. **Ред.: Політологічний вісник** : [зб. наук. пр. / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Тараса Шевченка; редкол.: Андрущенко В. П., Ануфрієв Л. О. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : ІНТАС, 2007.
 [Вип.] 23. – 264 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 [Вип.] 24. – 304 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 [Вип.] 25. – 312 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 [Вип.] 26. – 312 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 [Вип.] 27. – 274 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 [Вип.] 28. – 294 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 [Вип.] 29. – 344 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 [Вип.] 30. – 448 с. – Бібліогр. у кінці ст.
613. **Ред.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. / МОН України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти; [редкол.: С. М. Ніколаєнко (голов. ред.), М. Ф. Степко ... В. Г. Кремень та ін.]. – [Б. м. : б. в.], 2007.
 Вип. 47. – 130 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Вип. 50. – 103 с. – Бібліогр. у кінці ст.

614. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ»; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. Товажнянський, І. А. Зязюн та ін. ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2007. Вип. 13/14. – 331 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 15/16. – 387 с. – Бібліогр. у кінці ст.
615. **Ред.: Проблеми якості вищої освіти** : монографія / [авт. кол.: К. Корсак (керівник), Г. Козлакова, А. Похресник та ін. ; редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.]; Ін-т вищ. освіти АПН України. – Київ : Пед. думка, 2007. – 231 с. – Бібліогр.: с. 220–231.
616. **Ред.: Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти** : матеріали методол. семінару, [15 листоп. 2006 р., м. Київ] / АПН України; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон, О. Я. Савченко та ін.]. – Київ : [б. в.], 2007. – 336 с. – Бібліогр. у кінці ст.
617. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Вінницька область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Спіридонова Л. М. (голова) [та ін.]. – Вінниця : ДКФ, 2007. – 848 с.
618. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Донецька область. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Третяк О. Л. (голова) [та ін.]. – Донецьк : [СПД Бледнов], 2007. – 648 с.
619. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Кіровоградська область. Кн. 4. Олександрівський, Олександрійський, Онуфріївський, Петрівський райони / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Черниш В. О. (голова) [та ін.]. – Кіровоград : Антураж А, 2007. – 525 с.
620. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Миколаївська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Гаркуша О. М. (голова) [та ін.]. – [Миколаїв] : Світогляд, 2007. – 656 с.
621. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Полтавська область. Кн. 5 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Соловей С. А. (голова) [та ін.]. – Київ : Полтава : [Оріяна], 2007. – 720 с.
622. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Чернівецька область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Павлюк В. І. (голова) [та ін.]. – Чернівці : Чернівец. обл. від-ня пошук-вид. агентства «Книга Пам'яті України», 2007. – 600 с.
623. **Ред.: Філософські засади трансформації вищої освіти в Україні на початку XXI століття** : монографія / [авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), Л. Горбунова, Л. Зязюн та ін. ; редкол.: В. Кремень, В. Андрущенко, В. Луговий та ін.]; Ін-т вищ. освіти АПН України. – Київ : Пед. думка, 2007. – 349, [1] с. – Бібліогр. у кінці розд.

2008

624. **Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство** : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / [авт. кол.: Горлач М. І., Головченко Г. Т. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : Центр учб. літ., 2008. – 1026 с. – Бібліогр. в кінці розд.
625. **Феномен інновації: освіта, суспільство, культура** : [монографія / авт. кол.: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, С. В. Пролеєв та ін.]; АПН України, Ін-т обдар. дитини; за ред. Василя Кременя. – Київ : Пед. думка, 2008. – 470, [1] с. – Бібліогр. у кінці розд.

- Із змісту:* Вступне слово. – С. 6–8 ; Розд. 1 : Людина перед викликом глобалізації: творчість, людина, освіта. – С. 9–47. – Бібліогр. у кінці розд.
Рец.: Андрущенко, В. П. Інноваційність розвитку в стратегії українського державотворення, розвитку науки, освіти, і культури / В. П. Андрущенко // Вища освіта України. – 2009. – № 2. – С. 120–124.
626. **Філософія управління** : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / Нац. техн. ун-т «ХПІ»; В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов. – Вид. 2-ге, допов. і перероб. – Харків : НТУ «ХПІ», 2008. – 521 с. – Бібліогр.: с. 511–518 (129 назв).
  627. **Filozofia edukacji** / tłumaczenie: Igor Rodiuk ; red. naukowa wydania pol.: Henryk Bednarczyk. – Radom : Wydawnictwo Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB, 2008. – 352, [2] s.
  628. **Filozofia edukacji** / red. nauk. H. Bednarchyk. – Radom : Instytut Technologii Eksploatacji – Panstwowy Instytut Badawczy, 2008. – 184, [1] s.
  629. **Актуальні проблеми філософії соціального управління** / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2008. – № 1. – С. 3–10. – Бібліогр.: с. 10 (6 назв).
  630. **В Україні такої енциклопедії з освіти не було!** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 3. – С. 3 : фот.
  631. **Вельмишановне товариство, професорсько-викладацький складе, співробітники університету, студенти – всі учасники нашого зібрання!** : [вітання президента АПН України В. Г. Кременя учасникам наук.-практ. конф. «К. Д. Ушинський: актуальні проблеми української освіти і педагогічної науки»] // Вісн. Чернігів. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2008. – Вип. 56. – С. 3–4.
  632. **Вельмишановний Борис Євгеновичу!** : [вітання президента АПН України В. Г. Кременя з 90-річним ювілеєм Б. Є. Патона] // Освіта України. – 2008. – 2 груд. (№ 91). – С. 1 ; Пед. газета. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 1, 3 : фот.
  633. **Відзначаємо свої ювілеї плідною працею: 50 кроків за 10 років!** : думки читачів і засн. про журн. та колектив, який його творить / Василь Григорович Кремень, Віктор Петрович Андрущенко, Анатолій Іванович Каташов [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 5. – С. 25–30.
  634. **Віхи просвітительства** : до 60-річчя заснування Т-ва «Знання» України : [інтерв'ю з В. Г. Кременем, академіком НАН України та президентом Т-ва «Знання» про історію та голов. напрямки діяльності т-ва] // Уряд. кур'єр. – 2008. – 25 верес. (№ 178). – С. 11 : фот.
  635. **Глибинні ідеї Антона Макаренка** // Пед. газета. – 2008. – Берез. (№ 3). – С. 4. – (Геній досвіду : до 120-річчя з дня народження Антона Макаренка).
  636. **Дитиноцентризм – провідна лінія сучасної освіти** // Імідж сучас. педагога. – 2008. – № 1/2. – С. 3–4.
  637. **Енциклопедія освіти** // Відкритий урок. Плянди. – 2008. – № 3/4. – С. 57.
  638. **Життєве кредо Івана Язюна – виховання особистості, «облагородженої великою метою добра й любові, істини й краси»** : гуманіст. концепція педагога // Освіта України. – 2008. – 29 лют. (№ 16). – С. 4–5 : фот.
  639. **Інновація в контексті науки і освітньої практики** // Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Київ ; Хмельницький, 2008. – С. 8–16. – Бібліогр.: с. 16 (8 назв).
  640. **Інтеграція педагогічної науки та освіти як ключовий фактор формування людини знаннєвого суспільства** // Интеграция науки и образования – ключевой фактор построения общества, основаного на знаниях : материалы междунар. симп. (Київ, 25–27 окт. 2007 г.) / Междунар. асоц. акад. наук, НАН Украины, Центр исслед. науч.-техн. потенциала и истории науки им. Г. М. Доброва НАН Украины. – Київ, 2008. – С. 70–82.
  641. **Інформаційне середовище в контексті людиноцентризму** // Трибуна. – 2008. – № 9/10. – С. 19–21.

642. **Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства** // Інформатика та інформ. технології в навч. закл. – 2006. – № 6. – С. 4–8.
643. **Василий Кремень: «Демократия не там, где демократично избрана власть, а там, где общество исповедует ее ценности»** / подгот. Юрий Онышкив // Аргументы и факты в Украине. – 2008. – № 36. – С. 8.
644. **Василь Кремень: В XXI столітті життя ставить нові вимоги перед самою людиною** : Т-ву «Знання» – 60 років : [бесіда з президентом Т-ва «Знання» України В. Г. Кременем / провела Ольга Решетилова] // День. – 2008. – 26 верес. (№ 173). – С. 6 : фот.
645. **Василь Кремень: «Людина розумна у XXI столітті – це людина, яка постійно навчається»** : [інтерв'ю з президентом Т-ва «Знання» Василем Кременем до 60-річчя т-ва / спілкувалася Наталія Овдієнко] // Голос України. – 2008. – 25 верес. (№ 182). – С. 12 : фот.
646. **Людина розумна у XXI столітті – це людина, яка постійно навчається** : виповнилося 60 років Т-ву «Знання» // Голос України. – 2008. – 26 верес. (№ 183). – С. 14.
647. **«Мы не должны идти в Европу как бедные родственники!»** : на вопросы читателей «КП» ответил экс-министр образования, президент АПН Украины, академик НАН Украины, президент О-ва «Знание» Василий Кремень // Комсом. правда. – 2008. – 10 сент. – С. 9 : фот.
648. **Наука продукує нові знання, освіта їх олюднює** // Наука і сусп.-во. – 2008. – № 1/2. – С. 2–6 : фот.
649. **Освіта в контексті соціокультурних змін** : [проблеми розвитку сучас. освіти в Україні та шляхи їх вирішення] // День. – 2008. – 20 серп. (№ 148). – С. 1, 6 : фот.
650. **Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін** // Філософія освіти. – 2008. – № 1/2. – С. 15–21.
651. **Освіта і інтелекція** // Соціально-гуманітарні аспекти педагогіки вищої школи / Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. – Харків, 2008. – С. 34–36.
652. **Освіта й інтелект: роздуми про інтелекцію** // Відкритий урок. Пляди. – 2008. – № 1/2. – С. 5–10 : фот. ; Дзеркало тижня. – 2008. – 15 берез. (№ 10). – С. 14 : фот. ; Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2008. – № 1. – С. 7–16.
653. **Освіта як соціальний капітал** : зберегти незалежність та уникнути екон. колапсу країна зможе лише шляхом невідкладного переходу до політики пріоритетного наук.-технол. розвитку, економіки знань та інформ. сусп.-ва // День. – 2008. – 18 січ. (№ 8). – С. 8.
654. **Освітня діяльність і інтелект: проблеми формування національної інтелекції** // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2008. – № 2. – С. 3–11.
655. **Педагогические проблемы формирования экономической личности** // Педагогика, психология и медико-биол. проблемы физ. воспитания и спорта. – 2008. – № 9. – С. 75–79.
656. **Передне слово** / В. А. Гресь, М. В. Томенко, В. Г. Кремень // Академік із Сахнівки / [авт. кол.: Томенко М. В., Гресь В. А., Кремень В. Г. та ін. ; за ред. Кузьмінського А. І.] ; АПН України, Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2008. – С. 7–16.
657. **Про діяльність АПН України у 2002–2007 рр.** : (звітна доп.) // Педагогіка і психологія. Вісн. АПН України. – 2008. – № 1. – С. 5–27 : діагр. – (Загальні збори АПН України 15–16 листопада 2007 р.).
658. **Про модернізацію країни** : [академік НАН України, президент АПН України про соц.-екон. систему постіндустріального сусп.-ва, заснованого на знаннях] // День. – 2008. – 27 берез. (№ 56). – С. 8 : фот.
659. **Про наукову діяльність АПН України в 2007 році та завдання на 2008 рік** : тези доп. президента АПН Василя Кременя на заг. зборах // Пед. газета. – 2008. – Квіт. (№ 4). – С. 1–3 : фот.

660. **Про світочів освіти і проект «Педагоги-новатори в Україні»** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 2. – 2-га с. обл.
661. **Про товариство «Знання» України та питання, на які наші читачі хотіли б почути розумну відповідь розумної людини** : інтерв'ю голов. ред. «Трибуни» з академіком НАНУ, президентом Т-ва «Знання» України, президентом АПН Василем Григоровичем Кременем / інтерв'ю вела В. І. Меншун // Трибуна. – 2008. – № 7/8. – С. 6–7.
662. **5 повних циклів людського життя – відмінні результати Віктора Андрущенка** / Іван Зязюн, Василь Кремень, Іван Бех [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 6. – С. 110–111 : фот.
663. **Слово про ювіляра** : [про голов. ред. часопису «Вища освіта України», д-ра філос. наук, проф., академіка АПН України Віктора Андрущенка – ректора Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова] // Вища освіта України. – 2008. – № 4. – С. 5–9 : фот.
664. **Спогади про майбутнє** : інтерв'ю Василя Григоровича Кременя, президента АПН України, академіка НАН України, д-ра філос. наук, проф., голов. ред. пед. вид-ва «Плеяди» // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2008. – № 1. – С. 7–11 : фот.
665. **Трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації** // Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі : матеріали методол. семінару АПН України, 19 берез. 2008 р. / АПН України [та ін.]. – Київ, 2008. – С. 11–18.
Te same // Освіта. – 2008. – 19–26 берез. (№ 13/14). – С. 10–11 : фот. ; Педагогіка і психологія. Вісн. АПН України. – 2008. – № 2. – С. 5–14. – (Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі: методологічний семінар).
666. **Україна: сучасне майбутнього, сучасне минулого** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Політ. менеджмент. – 2008. – № 3. – С. 51–61. – Бібліогр.: 13 назв.
667. **Українсько-канадське партнерство з проблем розвитку спеціальної освіти** // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації : Друга міжнар. наук.-практ. конф., 18–20 черв. 2008 р., м. Львів, Україна : тези доп. / Нац. ун-т «Львівська політехніка», Міжнар. ін-т освіти, культури та зв'язків з діаспорою. – Львів, 2008. – С. 245–246.
668. **Українсько-канадське партнерство з проблем розвитку спеціальної освіти** // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації : (у рамках Конгресу української діаспори) : Друга міжнар. наук.-практ. конф., 18–20 черв. 2008 р., м. Львів, Україна = The Second International Scientific Conference : Diaspora as a factor in strengthening the Ukrainian State with the international community. The Ukrainian diaspora in the global context (within the congress of Ukrainian diaspora) : зб. доп. / Нац. ун-т «Львівська політехніка», Міжнар. ін-т освіти, культури та зв'язків з діаспорою. – Львів, 2008. – С. 356–360 : табл.
669. **Філософія людиноцентризму у контексті проблем освіти** // Упр. шк. – 2008. – № 19/21. – С. 2–9. – («Педагогіка XXI століття» : міжнародний фестиваль).
670. **Філософія освіти: еліта і інтелігенція** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Харків, 2008. – Вип. 17. – С. 3–9.
671. **Шановні друзі!** : [вітальне слово з нагоди виходу у світ видання «Обдарована молодь України», 2008 р.] // Обдарована молодь України : оцінка сучас. стану та поширення перспект. досвіду роботи з обдар. молоддю в регіонах України / Всеукр. молодіж. громад. орг. «Союз обдарованої молоді»; за ред. Терещицого С. О. – Київ, 2008. – С. 4 : фот.
672. **Шановні друзі!** : [привітання В. Г. Кременя учасникам і організаторам громад. акції «Флагман сучасної освіти України»] // Флагман сучасної освіти України = Flagman of modern education of Ukraine / голов. ред. Шеремета Ю. А. – Київ, 2008. – С. 4–5 : фот. – Текст парал. укр., англ.

673. **Шановні читачі!** : [передмова] // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – Київ, 2008. – С. 3.
674. **Якість освіти і сучасні вимоги до людини** // Витоки педагогічної майстерності. Серія «Педагогічні науки» : зб. наук. пр. Полтав. держ. пед. ун-ту ім. В. Г. Короленка / Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2008. – Вип. 4. – С. 3–12.
675. **Ред.: Березняк, Є. С.** Вибрані педагогічні праці : у 3 т. / Євген Степанович Березняк ; АПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [редкол.: Ярмаченко М. Д. (голова), Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008.
Т. 1. – 341, [2] с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2. – 294, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 3. – 245, [2] с. – Бібліогр. у кінці ст.
676. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. [Дод. 2]. Тем. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології / Ін-т вищ. освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – Київ : ГНОЗІС, 2008.
Т. 1. – 415 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2. – 323 с. – Бібліогр. у кінці ст.
677. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. [№ 3. Дод. 1]. Темат. вип. : Наука і вища освіта в Україні: міра взаємодії / Ін-т вищ. освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – Київ : [б. в.], 2008. – 210 с. – Бібліогр. у кінці ст. – Назва темат. вип. вказана на обкл.
678. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. Дод. 3. Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору / Ін-т вищ. освіти АПН України ; [редкол. вип.: Кремень В. Г., Губерський Л. В., Савченко О. Я. та ін.]. – [Київ] : ГНОЗІС, 2008. – Назва тем. вип. вказана на обкл.
Т. 1 (8). – 521, [7] с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2 (9). – 642, [9] с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 3 (10). – 611 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 4 (11). – 629, [5] с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 5 (12). – 651, [9] с. – Бібліогр. у кінці ст.
679. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. № 4 (Дод. 1). Тем. вип. : Безперервна освіта в Україні: реалії та перспективи / Ін-т вищ. освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – Київ : [б. в.], 2008. – 215 с. – Бібліогр. у кінці ст. – Назва темат. вип. вказана на обкл.
680. **Ред.: Енциклопедія освіти** / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень ; [заст. голов. ред. О. Я. Савченко, В. П. Андрущенко ; члени редкол.: І. Д. Бех, Н. М. Бібік, В. Ю. Бигов та ін.]. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 1036, [2] с.
681. **Ред.: Політологічний вісник** : [зб. наук. пр. / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Тараса Шевченка ; редкол.: Андрущенко В. П., Ануфрієв Л. О. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : ІНТАС, 2008.
[Вип.] 31. – 328 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 32. – 308 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 33. – 276 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 34. – 344 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 35. – 328 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 36. – 368 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 37. – 368 с. – Бібліогр. у кінці ст.
682. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. Товажнянський, І. А. Зязюн та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2008.

- Вип. 17. – 395 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Вип. 18. – 399 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Вип. 19. – 219 с. – Бібліогр. у кінці ст.
683. **Ред.: Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі** : матеріали методол. семінару АПН України, 19 берез. 2008 р. / АПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Від-ня теорії та історії педагогіки, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; [ред. рада: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон (заст. голови), В. І. Луговий (заст. голови) та ін.]. – Київ : [б. в.], 2008. – 727 с. – Бібліогр. у кінці ст.
684. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Автономная Республика Крым. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; редкол. Автоном. Респ. Крым: Умрихина Т. В. (председатель) [и др.]. – Симферополь : АнтикВА, 2008. – 394 с.
685. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Автономная Республика Крым. Кн. 5 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; редкол. Автоном. Респ. Крым: Умрихина Т. В. (председатель) [и др.]. – Симферополь : АнтикВА, 2008. – 354 с.
686. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Дніпропетровська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Бородін Є. І. (голова) [та ін.]. – Дніпропетровськ : [Моноліт], 2008. – 1118 с.
687. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Донецька область. Кн. 5 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Данилюк Ю. З. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Третяк О. Л. (голова) [та ін.]. – Донецьк : [СПД Бледнов], 2008. – 624 с.
688. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Житомирська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Черненко М. А. (голова) [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2008. – 768 с.
689. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Запорізька область. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Фролов О. М. (голова) [та ін.]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2008. – 702 с.
690. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Кіровоградська область. Кн. 1. Бобринецький, Вільшанський, Гайворонський, Голованівський райони / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Дмитренко Т. Т. (голова) [та ін.]. – Кіровоград : Антураж А, 2008. – 662 с.
691. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Луганська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Голенко В. М. (голова) [та ін.]. – Луганськ : [Луган. обл. друк.], 2008. – 695 с.
692. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Миколаївська область. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Гаркуша О. М. (голова) [та ін.]. – Київ ; Миколаїв : [Світогляд], 2008. – 654 с.
693. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Тернопільська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Шевчук Ф. Н. (голова) [та ін.]. – Тернопіль : Збруч, 2008. – 728 с.
694. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Харківська область. Кн. 1, ч. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т.

- (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Терехов І. О. (голова) [та ін.]. – Харків : Оригінал, 2008. – 672 с.
695. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Хмельницька область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Вавринчук М. П. (голова) [та ін.]. – Хмельницький : [ПП Мельник А. А.], 2008. – 933 с.
696. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Чернігівська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Хоменко В. М. (голова) [та ін.]. – Чернігів : Деснян. правда, 2008. – 800 с.
697. **Ред.: Феномен інновації: освіта, суспільство, культура.** – Див. № 625.
- 2009**
698. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Автономна Республіка Крим** / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Багров М. В. ... Кремень В. Г. та ін.]; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2009. – 295 с. : рис., табл.
699. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Житомирська область** / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Андрущенко І. Ф. ... Кремень В. Г. та ін.]; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2009. – 491 с. – Бібліогр.: с. 489–491 (81 назва).
700. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Запорізька область** / [авт. кол.: Аксьонова О. П., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.]; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2009. – 431 с. – Бібліогр.: с. 413–431 (348 назв).
701. **Педагогіка вищої школи** : підручник / [авт. кол.: В. П. Андрущенко, І. Д. Бех ... В. Г. Кремень та ін.]; АПН України, Ін-т вищ. освіти; [за ред. Кременя В. Г., Андрущенка В. П., Лугового В. І.]. – Київ : Пед. думка, 2009. – 255 с. – Бібліогр.: с. 244–255 (253 назви).
Із змісту: Передмова. – С. 7.
702. **Політологія: наука про політику** : підручник / М. І. Горлач, В. Г. Кремень. – Київ : Центр учб. літ., 2009. – 836 с. – Бібліогр. у кінці ст.
703. **Соціологія** : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / [авт. кол.: Волович В. І., Горлач М. І. ... Кремень В. Г. та ін.]. – 6-те вид., перероб. та допов. – Київ : Центр учб. літ., 2009. – 806, [1] с. – Бібліогр. в кінці розд.
704. **Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього** / НАН України, Ін-т европ. дослідж.; керівник авт. кол. і наук. ред. А. І. Кудряченко; [авт. кол.: Кудряченко А. І., Білий О. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : Фенікс, 2009. – 541, [2]с.
Із змісту: Солідаризм: європейський досвід суспільної консолідації для України. – С. 477–495. – Бібліогр.: с. 495 (18 назв).
705. **Устойчивое развитие: теория, методология, практика** : учебник / [Мельник Л. Г., Коблянская И. Г. ... Кремень В. Г. и др.]. – Сумы : Унив. кн., 2009. – 1216 с.
706. **Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору** : [монографія] / АПН України. – Київ : Пед. думка, 2009. – 519 с. – Бібліогр.: с. 504–511 (129 назв).
Рец.: Актуальність філософії людиноцентризму / Прес-служба АПН України // Освіта України. – 2009. – 22 верес. (№ 71). – С. 6; Людиноцентризм як відповідь на виклики світу / Прес-служба АПН України // Пед. газета. – 2009. – Верес. (№ 9). – С. 7.

707. **Артеківські діалоги – 2009** : [про міжнар. форум «Артеківські діалоги» : тези виступів Василя Кременя, Віктора Громова та ін.] / повідомила Валентина Варавя // Завуч. – 2009. – Листоп. (№ 31). – С. 3–6 : фот.
708. **Біла книга національної освіти України** // Освіта. – 2009. – 26 серп. – 2 верес. (№ 39/40). – С. 7 ; Освіта України. – 2009. – 7 серп. (№ 57/58). – С. 5 : фот.
709. **Біла книга самодостатньої особистості** : [роз'яснення голови авт. кол. «Білої книги національної освіти України» Василя Кременя] / записала Лілія Долганова // Уряд. кур'єр. – 2009. – 5 листоп. (№ 205). – С. 7.
710. **Важлива умова подальшого розвитку людини або духовно-моральний вимір людиноцентризму** // Трибуна. – 2009. – № 7/8. – С. 14–17 : фот.
711. **Взаємозв'язок і взаємовідношення феноменів інтелекту і інтелектності** // Філософія і сучасність. – 2009. – Вип. 3. – С. 11–21.
712. **Вибори: чи є вибір?** // Дзеркало тижня. – 2009. – 19–25 груд. (№ 50). – С. 13.
713. **[Виступ на слуханнях «Удосконалення законодавчого забезпечення розвитку вищої освіти в Україні в контексті підготовки нової редакції Закону України «Про вищу освіту» у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти, 18 червня 2008 р.]** // Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи : матеріали слухань у Ком. Верхов. Ради України з питань науки і освіти, 18 черв. 2008 р. – Київ, 2009. – С. 28–30.
714. **Вітальне слово Василя Кременя** [з нагоди започаткування журн. «Порівняльно-педагогічні студії»] // Порівнял.-пед. студії. – 2009. – № 1. – С. 5 : фот.
715. **[Вітальне слово організаторам і учасникам виставки «Інноватика в освіті України»]** // Інноватика в освіті України : виставка-презентація : офіц. каталог виставки / МОН України, АПН України, Компанія «Виставковий Світ». – [Київ, 2009]. – С. 4.
716. **Вітальне слово читачам збірника наукових праць «Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи»** // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Київ, 2009. – Вип. 1. – С. 5–6.
717. **[Вітання директору ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського Павлі Іванівні Роговій з урочистою подією – 10-річчям від дня заснування бібліотеки]** // Пед. газета. – 2009. – Листоп. (№ 11). – С. 1.
718. **Вступне слово президента АПН України** // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : матеріали методол. семінару / АПН України, Ін-т педагогіки. – Київ, 2009. – С. 3–4.
719. **10 років Державній науково-педагогічній бібліотеці ім. В. О. Сухомлинського** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2009. – № 5. – 4-та с. обл. : фот.
720. **10 років Науково-дослідному Інституту духовного розвитку людини** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2009. – № 5. – 4-та с. обл. : фот.
721. **За покликом душі** : [про Олексія Яковича Чебикіна] / Кремень Василь Григорович, Зязюн Іван Андрійович, Савченко Олександра Яківна [та ін.] // Наукова школа академіка Олексія Чебикіна / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського ; [упоряд. І. М. Пивоварчик ; наук. ред. О. А. Колусь]. – Одеса, 2009. – С. 4–10. – (Наук.-док. серія кн. «Наукові школи Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського»).
722. **Інноваційні перетворення як передумова сучасного прогресу** // Трибуна. – 2009. – № 9/10. – С. 12–14.
723. **Інноваційність і освіта** // Позакласний час. – 2009. – № 11/12. – С. 36–38.
724. **Категорії особистості та професіоналізму в сучасному просторі** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 жовт. 2009 р., Хмельницький / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти. – Хмельницький, 2009. – С. 3–6. – Бібліогр.: с. 6 (7 назв).

725. **Креативи інноваційного стилю мислення: реалії і сподівання** // Філософія спілкування: філософія, психологія, соц. комунікація. – 2009. – № 1. – С. 7–13.
726. **Василь Кремень: «Біла книга національної освіти України – перший крок до започаткування традиції періодичного моніторингу, прогнозування тенденцій і проектування практичних заходів у контексті реформування вітчизняної сфери освіти»** : інтерв'ю для «РШ» / підгот. А. Пугач // Рідна шк. – 2009. – № 11. – С. 3–6 : фот.
727. **Василь Кремень: Нам треба розпізнати сутність дитини** : [інтерв'ю президента АПН України В. Кременя «Педагогічній газеті» напередодні нового навч. року] // Пед. газета. – 2009. – Серп. (№ 8). – С. 3 : фот.
728. **Людиновимірна сутність філософських поглядів академіка В. І. Шинкарука** // Історія. Філософія. Релігієзнавство. – 2009. – № 3. – С. 2–5. – Бібліогр.: с. 5 (14 назв).
729. **Модернізація освіти в контексті інноваційних тенденцій розвитку суспільства** // Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., [22–24 квіт. 2009 р., Київ, Житомир] : під патронатом ЮНЕСКО / АПН України, Вища пед. школа Польської спілки вчителів, Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка [та ін.]. – Київ ; Житомир, 2009. – С. 24–36.
730. **Національна ідентичність – невблаганна вимога часу** // Освіта України. – 2009. – 19 трав. (№ 37). – С. 3 : фот.
731. **Новій Україні – освічене громадянське суспільство** : [доп. академіка НАНУ, президента Т-ва «Знання», президента АПН України В. Г. Кременя на святкуванні 60-річчя Т-ва «Знання»] // Трибуна. – 2009. – № 1/2. – С. 8–11 : фот.
732. **Освіта в контексті сучасних цивілізаційних тенденцій та історичних викликів** // Філософія освіти : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / [авт. кол.: Т. Андрущенко, В. Бех, Ю. Бех та ін. ; за заг. ред. В. Андрущенко, І. Предборської]. – Київ, 2009. – С. 24–25. – Уривок друкується за вид.: Кремень, В. Філософія освіти XXI століття / В. Кремень // Уряд. кур'єр. – 2003. – № 23. – С. 7–8.
733. **Особистість у сучасній цивілізації** : освіт. контекст // UNIVERSITATES. Наука и просвещение. – 2009. – № 1. – С. 28–34. – Бібліогр.: С. 34 (7 назв) : фот.
734. **Передмова** : (вступ. слово президента АПН України В. Г. Кременя) // Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи : матеріали методол. семінару, 19 листоп. 2008 р., м. Київ / АПН України, Від-ня заг. серед. освіти, Ін-т педагогіки. – Київ, 2009. – С. 6–8.
735. **[Привітання з нагоди 45-річчя з дня заснування журналу «Трибуна»]** // Трибуна. – 2009. – № 5/6. – С. 7 : фот.
736. **Про «Дитиноцентризм», або Чому освіта України потребує структурних змін** : [про необхідність введення профіл. навчання в 10–12 кл.] // День. – 2009. – 19 листоп. (№ 210). – С. 1, 6.
737. **Про доробок освітян Донеччини** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2009. – № 6. – 2-га с. обкл. : фот.
738. **Про світочі освіти** : проект «Педагоги-новатори в Україні» // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2009. – № 2. – 2-га с. обкл. : фот.
739. **Синергетична модель розвитку освіти В. Г. Кременя** // Філософія освіти : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / [авт. кол.: Т. Андрущенко, В. Бех, Ю. Бех та ін. ; за заг. ред. В. Андрущенко, І. Предборської]. – Київ, 2009. – С. 310–312. – Уривок із кн.: Кремень, В. Г. Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум. – Київ, 2007. – С. 494–499.
740. **Смисл і цінності в системі гуманітарного знання** // Рідна шк. – 2009. – № 8/9. – С. 3–5 : фот. – Бібліогр.: 5 назв.
741. **Стратегія інноваційного розвитку України** : [виступ В. Г. Кременя на парлам. слуханнях] // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 3.
742. **Творчі пошуки ювіляра на науково-педагогічній ниві** : [про Миколу Єгоровича Скибу – ректора Хмельниц. нац. ун-ту] // Вісн. Хмельниц. нац. ун-ту. Технічні науки. – 2009. – № 5. – С. 255–256.

743. **Трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. щоріч., укр.-пол. / за ред. Тадеуша Лєвовицького [та ін.]. – Ченстохова ; Київ, 2009. – [Вип.] 11. – С. 15–23. *Те саме* // Проф.-техн. освіта. – 2009. – № 1. – С. 3–6. – Бібліогр.: с. 6 (5 назв) : фот.
744. **Удосконалювати психолого-педагогічний супровід освітніх реформ** : тези доп. президента АПН України Василя Кременя на заг. зборах АПН України з питання «Про діяльність Академії педагогічних наук України у 2008 р. та завдання на 2009 р.» // Пед. газета. – 2009. – Берез. (№ 3). – С. 1–3 : фот. ; Рідна шк. – 2009. – № 4. – С. 3–9 : фот.
745. **Україна – Польща: неперервна освіта в умовах полікультурності** : [інтерв'ю з президентом АПН України В. Кременем про значення III Наук. форуму польських і укр. педагогів «Неперервна освіта в умовах полікультурності» / записала і підгот. Марія Корюненко] // Освіта України. – 2009. – 18 верес. (№ 70). – С. 4 : фот.
746. **Феномен інновацій** // Вища освіта України. – 2009. – № 4. – С. 11–16 : фот.
747. **Філософія і проблеми сучасності** : (вступ. сторінка редкол.) / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов // Філософія і сучасність. – 2009. – Вип. 2. – С. 6–9.
748. **Філософія інноваційної людини у вимірах її самодостатності й цінності** // Філософія і сучасність. – 2009. – Вип. 2. – С. 78–87.
749. **Філософія історичного дискурсу в час політизації історії та історизації політики** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Політ. менеджмент. – 2009. – № 3. – С. 26–45. – Бібліогр.: с. 45 (11 назв).
750. **Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору** // Трибуна. – 2009. – № 5/6. – С. 24–27.
751. **Філософія людиноцентризму у світлі національної ідеї** // Вища освіта України. – 2009. – № 1. – С. 5–12 : фот. – Бібліогр.: с. 12 (5 назв).
752. **Філософське осмислення феномену спілкування** : (вступ. слово редкол.) / В. Г. Кремень, С. О. Завєтний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування: філософія, психологія, соц. комунікація. – 2009. – № 2. – С. 6–9.
753. **Філософський підхід до аналізу проблем сучасності** : (вступ. сторінка редкол.) / Кремень В. Г., Пазиніч С. М., Пономарьов О. С. // Філософія і сучасність. – 2009. – Вип. 3. – С. 6–10.
754. **Філософські погляди В. І. Шинкарука: людиновимірна сутність** // Наука і сусп.-во. – 2009. – № 3/4. – С. 2–7. – Бібліогр.: с. 7 (14 назв).
755. **Філософські проблеми людського спілкування** : (вступ. слово до читача) / В. Г. Кремень, С. О. Завєтний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування: філософія, психологія, соц. комунікація. – 2009. – № 1. – С. 4–6.
756. **Фінансова криза – етап ствердження фінансової цивілізації** / Василь Кремень, Володимир Ільїн // Вища освіта України. – 2009. – № 3. – С. 14–20 : фот.
757. **Фінансова криза – пролог нового світового порядку?** / Василь Кремень, Володимир Ільїн // День. – 2009. – 23 черв. (№ 105). – С. 5 : фот.
758. **Шановні колеги!** : [вступ. слово] // Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку : колективна монографія / АПН України, Ін-т вищ. освіти ; за заг. ред. В. П. Андрущенко, В. І. Лугового, М. Ф. Степка. – Харків, 2009. – С. 5–7.
759. **Oswiata jako glowny warunek rozwoju zasobow ludzkich** // Filozofia mistrzostwa pedagogicznego : [praca zbiorowa] / [red.: M. Kopsztein, D. Szeligiewicz-Urban, F. Szlosek]. – Radom, 2009. – S. 21–28.
760. **Oswiata w srodowisku polietnicznym: ksztaltowanie obywatelskiej tozsamosci w Ukrainie** // Kształcenie ustawiczne do wielokulturowosci / Akademia Pedagogiki Specjalnej, Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Wyższa Szkoła Pedagogiczna Związku Nauczycielstwa Polskiego, Akademia Podlaska ; pod red. Tadeusza Lewowickiego, Franciszka Szloska. – Warszawa ; Radom, 2009. – S. 32–37. – Bibliogr.: s. 37.
761. **Наук. керівник: Зайчук, В. О.** Сучасні педагогічні технології: дидактично-інформаційний аспект / В. О. Зайчук, А. С. Нісімчук, А. Д. Білан ; [наук. керівник

- проекту В. Г. Кремень]; Луцьк. гуманітар. ун-т, Ін-т пед. технологій. – Луцьк : Твердиня, 2009.
Т. 1. – 288 с.
Т. 2. – 309 с.
762. **Наук. консультант: Полисаєв, О. П.** Соціально-філософське дослідження трансісторичності міфологічного освоєння світу : автореф. дис. ... д-ра філос. наук : [спец.] 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / Полисаєв Олександр Павлович ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [наук. консультант Кремень Василь Григорович]. – Київ : [Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк»], 2009. – 32 с. – Бібліогр.: с. 27–29 (28 назв).
763. **Рец.: Михальченко, М.** Україна розділена в собі: від Леонідії до Вікторії / Микола Михальченко, Віктор Андрущенко ; [рецензенти: В. Г. Кремень, Ю. А. Левенець]; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. – Київ : ІПІЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2009.
Т. 1. – 589 с.
Т. 2. – 556, [1] с.
764. **Ред.: Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи** : матеріали слухань у Ком. Верхов. Ради України з питань науки і освіти, 18 черв. 2008 р. / Верхов. Рада України, Ком. з питань науки і освіти ; [редкол.: В. І. Полохало (голова), Д. В. Табачник ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ : Парлам. вид-во, 2009. – 630, [1] с.
765. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. № 2. Дод. 1. [Темат. вип.] : «Наука і вища освіта в Україні: міра інтеграції» / Ін-т вищ. освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – Київ : [б. в.], 2009. – 307 с. – Бібліогр. у кінці ст.
766. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. [№ 3]. [Дод. 1]. [Темат. вип.] : «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» / Ін-т вищ. освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – Київ : [Гнозис], 2009. – 630 с. – Бібліогр. в кінці ст.
767. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Автономна Республіка Крим.** – Див. № 698.
768. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Волинська область / АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти** ; [ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]. – Київ : Знання України, 2009. – 415 с. – Бібліогр.: с. 407–415 (153 назви).
769. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Житомирська область.** – Див. № 699.
770. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Запорізька область.** – Див. № 700.
771. **Ред.: Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи** : матеріали методол. семінару, 19 листоп. 2008 р., м. Київ / АПН України, Ін-т педагогіки ; [редкол.: Кремень В. Г. (голова), Мадзігон В. М., Луговий В. І. та ін.]. – Київ : Пед. думка, 2009. – 185 с. – Бібліогр. у кінці ст.
772. **Ред.: Житомирський державний університет імені Івана Франка** : [ювілейне вид. до 90-річчя ун-ту] / авт.-упоряд. Я. Я. Білейчук ; редкол.: П. Ю. Саух, В. Г. Кремень, М. В. Попович та ін.]. – Київ : Логос Україна, 2009. – 200 с.
773. **Ред.: Науковий потенціал України. Київський літопис XXI століття** / НАПН України, Нац. акад. мистецтв України, Акад. інж. наук України [та ін. ; ред. рада: Б. Є. Патон (голова), О. Ф. Возіанов ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ : Стройкова Людмила Іванівна, 2009. – 264 с. : іл., фот. – Присвячується 90-річчю НАН України.
774. **Ред.: Науковий часопис Національного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22, Політичні науки та методика викладання соціально-**

- політичних дисциплін** / МОН України; [редкол.: Андрусишин Б. І., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009.
Вип. 1. – 159 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 2. – 118 с. – Бібліогр. у кінці ст.
775. **Ред.: Наукові студії із соціальної та політичної психології** : зб. ст. Вип. 23 / АПН України, Ін-т соц. та політ. психології; [ред. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.]. – Київ: Міленіум, 2009. – 338 с. – Бібліогр. у кінці ст.
776. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 1 / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих; [наук. рада: Кремень В. Г. (голова), Луговий В. І., Олійник В. В. та ін.]. – Київ; Ніжин: [ПП Лисенко], 2009. – 231 с. – Бібліогр. у кінці ст.
777. **Ред.: Педагогіка вищої школи**. – Див. № 701.
778. **Ред.: Політологічний вісник** : [зб. наук. пр. / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Тараса Шевченка; редкол.: Андрущенко В. П., Ануфрієв Л. О. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ: ІНТАС, 2009.
[Вип.] 39. – 496 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 41. – 528 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 42. – 424 с. – Бібліогр. у кінці ст.
779. **Ред.: Проблеми освіти** : наук. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти; [редкол.: І. О. Вакарчук (голов. ред.), В. Д. Шинкарук ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ: [б. в.], 2009.
Вип. 59. – 106 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 60. – 135 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 61. – 188 с. – Бібліогр. у кінці ст.
780. **Ред.: Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції** : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. : під патронатом ЮНЕСКО / АПН України, Вища пед. школа Польської спілки вчителів, Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка [та ін.]; за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисосової; [наук. рада: Василь Кремень (голова), Тадеуш Левовицький (співголова), Іван Зязюн та ін.]. – Київ: КІМ; Житомир, 2009. – 799 с. – Бібліогр. у кінці ст.
781. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ»; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. Товажнянський, І. А. Зязюн та ін.]. – Харків: НТУ «ХПІ», 2009.
Вип. 20. – 327 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 21. – 367 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 22. – 303 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 23/24. – 495 с. – Бібліогр. у кінці ст.
782. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Автономная Республика Крым. Кн. 6 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; редкол. Автоном. Респ. Крым: Умрихина Т. В. (председатель) [и др.]. – Симферополь: АнтикаВА, 2009. – 248 с.
783. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Дніпропетровська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Бородин Є. І. (голова) [та ін.]. – Дніпропетровськ: [Монолит], 2009. – 880 с.
784. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Донецька область. Кн. 6 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Третяк О. Л. (голова) [та ін.]. – Донецьк: [Регион], 2009. – 592 с.
785. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Кіровоградська область. Кн. 5. Світловодський, Ульяновський, Устинівський райони, м. Кіровоград / Ін-т

- історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Ланцюговський С. В. (голова) [та ін.]. – Кіровоград : Антураж А, 2009. – 480 с.
786. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Львівська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Держко І. З. (голова) [та ін.]. – Львів : Астролябія, 2009. – 768 с.
787. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Полтавська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Соловей С. А. (голова) [та ін.]. – Київ ; Полтава : [АСМ], 2009. – 432 с.
788. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Рівненська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Корилюк В. А. (співголова) [та ін.]. – Рівне : Рівнен. друк., 2009. – 612 с.
789. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Хмельницька область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Вавринчук М. П. (голова) [та ін.]. – Хмельницький : [ПП Мельник А. А.], 2009. – 1198 с.
790. **Ред.: Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України** : матеріали методол. семінару / АПН України, Ін-т педагогіки; [ред. рада: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон (заст. голови), В. І. Луговий (заст. голови) та ін.]. – Київ : Пед. думка, 2009. – 359, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.

2010

791. **Біла книга національної освіти України** / [Т. Ф. Алексєєнко, В. М. Аніщенко ... В. Г. Кремень та ін.]; НАПН України; за заг. ред. В. Г. Кременя. – Київ : Інформ. системи, 2010. – 340 с. – Бібліогр.: с. 315–335.
Із змісту: Слово до читача. – С. 6–9; Якісна освіта: методологічні аспекти сучасного розуміння. – С. 15–27.
792. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область** / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Барабаш О. Д. ... Кремень В. Г. та ін.]; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2010. – 335 с. – Бібліогр.: с. 324–335 (202 назви).
Із змісту: Педагогічні надбання Івано-Франківщини / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–12 : табл.
Рец.: Голод, Р. «Світлом науки і знання...» / Роман Голод // Етнос і культура. – 2010. – № 6/7. – С. 185–187.
793. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Миколаївська область** / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Будак В. Д. ... Кремень В. Г. та ін.]; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2010. – 311 с. – Бібліогр.: с. 296–308 (230 назв).
Із змісту: Педагогічні здобутки Миколаївщини / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–11 : табл.
794. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Рівненська область** / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Кремень В. Г., Постоловський Р. М. та ін.]; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2010. – 383 с. – Бібліогр.: с. 378–383 (257 назв).
Із змісту: Педагогіка духовності / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–10 : табл.

795. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Херсонська область** / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Беляєв Ю. І. ... Кремень В. Г. та ін. ; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ: Знання України, 2010. – 447 с. – Бібліогр.: с. 444–447 (77 назв).
Із змісту: Педагогічний поступ Херсонського краю / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–10 : табл.
796. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Хмельницька область** / [авт. кол.: Алещенко М. І., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін. ; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ: Знання України, 2010. – 447 с. – Бібліогр.: с. 420–447 (632 назви).
Із змісту: Педагогічні розписи Поділля / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–10 : табл.
797. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Черкаська область** / [авт. кол.: Авраменко О. Б., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін. ; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ: Знання України, 2010. – 351 с. – Бібліогр.: с. 344–351 (202 назви).
Із змісту: Педагогічні здобутки Черкаського краю / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–10 : табл.
798. **Філософія людиноцентризму в освітньому просторі** : [монографія] / АПН України. – 2-ге вид. – Київ: Т-во «Знання» України, 2010. – 519 с. – Бібліогр.: с. 504–511 (129 назв).
Рец.: Бойченко, М. І. Рецензія на монографічне дослідження академіка НАН України, президента НАПН України В. Г. Кременя «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору» / М. І. Бойченко // Гілея : зб. наук. пр. / Укр. акад. наук, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2013. – Вип. 70. – С. 851–852; Коротяєв, Б. «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору» / Борис Коротяєв, Віталій Курило // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 6. – С. 108–109.
799. **Виступ В. Г. Кременя, президента Національної академії педагогічних наук України** // Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання : матеріали парлам. слухань у Верхов. Раді України 9 черв. 2010 р. / Верхов. Рада України, Ком. з питань науки і освіти. – Київ, 2010. – С. 17–20.
800. **Відданість науці, істині, духовності** : [про сьогодення та перспективи польської педагогіки] // Освіта України. – 2010. – 13 серп. (№ 59). – С. 5, 7.
801. **[Вступне слово]** // Україна наукова = Science in Ukraine : довід.-імідж. вид. / [авт.-упоряд. Болгов В. В.]. – Київ, 2010. – Т. 2 : Національна академія педагогічних наук України. – С. 3 : фот.
802. **Глобалізаційні виклики національній ідентичності й освітні перспективи** // Третій український педагогічний конгрес : [груд. 2009 р., Львів] : зб. наук. пр. / АПН України, Львів. крайове т-во «Рідна мова», Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Каф. заг. та соц. педагогіки [та ін.]. – Львів, 2010. – С. 9–17. – Бібліогр.: 8 назв.
803. **Готовність до змін** // Упр. освітою. – 2010. – Трав. (число 9). – С. 3–6 : фот.
804. **До ювілею Галини Шевченко: постать жінки-керівника у вітальних словах вчених, колег, учнів і друзів** / Василь Кремень, Микола Євтух, Володимир Шевченко [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 3. – С. 93–102 : фот.
805. **[Досвід освітян м. Тернополя – увазі педагогічної громади України]** / Василь Кремень, Роман Заставний // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 4. – 2-га с. обл. : фот.

806. **3 виступів делегатів з'їзду** : 1-й Всеукр. з'їзд пед. працівників дошк. освіти України // Дошк. виховання. – 2010. – № 12. – С. 6–18 : фот.
Із змісту: [Виступ президента НАПН України Василя Кременя]. – С. 17–18 : фот.
807. **Інноваційний вектор в освіті як виклик часу** // Наук. зап. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – Київ, 2010. – Вип. 38. – С. 5–17. – Бібліогр.: с. 16–17 (10 назв).
808. **Інноваційний стиль мислення людини як вимога часу** // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Акад. міжнар. співробітництва з креативної педагогіки. – Київ ; Вінниця, 2010. – № 66, ч. 1. – С. 9–13 ; Креативна педагогіка : наук.-метод. зб. / Акад. міжнар. співробітництва з креативної педагогіки. – Вінниця, 2010. – № 2. – С. 3–9.
809. **Інноваційність людини як вимога часу** // Освіта регіону. Політологія, психологія, комунікації. – 2010. – № 4. – С. 16–21.
810. **Інноваційність як вимога часу** // «Людиноцентризм як домінанта соціокультурних вимірів людського буття» : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 26 квіт. 2010 р., Київ : Шості шинкаруківські читання : (наук. доп. та виступи) / Т-во «Знання» України, Ун-т сучас. знань, Ін-т філософії ім. Г. Сковороди НАН України. – Київ, 2010. – С. 8–16. – Бібліогр. у кінці ст.
811. **Інновація в контексті науки і освітньої практики** // Наук. вісн. Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2010. – Вип. 1.28. – С. 5–11. – Бібліогр.: 5 назв.
812. **Інтелектуальна еліта в контексті людиноцентризму** // Еліта, обдарованість, людиноцентризм : матеріали міжнар. наук. конф., 26 лют. 2010 р., м. Київ / АПН України, Ін-т обдар. дитини. – Київ, 2010. – С. 4–8.
Те саме // Трибуна. – 2010. – № 1/2. – С. 24–25.
813. **Інформаційне середовище – криза культури чи нове буття?** // Вища освіта України. – 2010. – № 1. – С. 20–33 : фот. – Бібліогр.: с. 32–33.
814. **Ключова роль у розвитку людського потенціалу** : з доп. президента НАПН на заг. звіт. зборах 18 берез. 2010 р. // Освіта. – 2010. – 17–24 берез. (№ 13/14). – С. 2–3 : фот.
815. **Людина «маси» чи свідомо творчість мас?!** : роздуми // Наука і сусп.-во. – 2010. – № 1/2. – С. 2–5.
816. **Людиновимірний смисл філософських поглядів В. І. Шинкарука** // Філософські діалоги'2010. Філософсько-антропологічні читання: творча спадщина В. І. Шинкарука та сьогодення / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; [упоряд. Є. І. Андрос]. – Київ, 2010. – С. 14–21. – Бібліогр.: 5 назв. – (До 80-ліття В. І. Шинкарука).
817. **Навіщо навчатися 12 років?** : [про переваги профіл. навчання в 10, 11 і 12 кл. в спец. навч. закл.] // Педагогіка толерантності. – 2010. – № 1. – С. 105–111.
818. **Національна академія педагогічних наук України** // Винаходи та інновації. Винахідники України : іст.-імідж. вид. / [авт.-упоряд. Микола Серб]. – Київ, 2010. – С. 82–83 : фот.
819. **Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Харків, 2010. – Вип. 27, ч. 1. – С. 13–18.
Те саме // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щоріч.] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2010. – [Вип.] 12. – С. 15–21.
820. **Освіта в контексті цивілізаційних змін: освіта – XXI століття** // Шлях освіти. – 2010. – № 4. – С. 2–4.
821. **Освіта в структурі цивілізаційних змін: актуальні проблеми** / підгот. Ольга Коваленко // Коментар до інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2010. – № 12. – С. 12–17 ; Освіта. – 2010. – 24 листоп. – 1 груд. (№ 47/48). – С. 4 : фот. ; Освіта України. – 2010. – 26 листоп. (№ 88). – С. 6 : фот.

822. **Освіта в умовах інноваційного розвитку суспільства** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т математики, фізики і технол. освіти. – Київ ; Вінниця, 2010. – Вип. 23. – С. 3–10.
823. **Освіта і сучасні цивілізаційні зміни** : постановва заг. зборів / голова зборів В. Г. Кремень ; секр. М. І. Бурда ; перший віце-президент В. М. Мадзігон [та ін.] // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 6. – (Загальні збори НАПН України).
824. **Освіта і сучасні цивілізаційні зміни** : [доп. президента НАПН України на заг. зборах] // Пед. газета. – 2010. – Листоп. (№ 11). – С. 1–2 : фот.
825. **Освітнянський простір: варіанти розвитку шкільної освіти** / Дмитро Табачник, Володимир Полохало, Василь Кремень [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 3. – 2-га с. обкл. : фот.
826. **Освітнянський простір: точки уваги педагогічної громади** / Володимир Семиноженко, Дмитро Табачник, Василь Кремень [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 2. – 2-га с. обкл.
827. **Основні вектори філософії спілкування** : (вступ. стаття редкол.) / В. Г. Кремень, С. О. Заветний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування: філософія, психологія, соц. комунікація. – 2010. – № 3. – С. 6–10.
828. **Педагогічна освіта в Україні: сучасні проблеми і перспективи** // *Paradygmaty oswiatowe i edukacja nauczycieli / pod redakcją Wasyla Kremienia, Tadeusza Lewowickiego, Swietiany Sysojewej.* – Warszawa ; Kraków, 2010. – S. 81–91. – Бібліогр.: с. 90 (7 назв).
829. **Посилювати методологічний, науково-методичний супровід європейської інтеграції національної освіти України** : тези доп. президента НАПН України Василя Кременя на заг. звіт. зборів 18 берез. 2010 р. про діяльність академії у 2009 р. та завдання на 2010 р. // Пед. газета. – 2010. – Берез. (№ 3). – С. 1–3 : фот.
830. **Профільна школа: як досягти перспективи** // Освіта. – 2010. – 10–17 берез. (№ 12). – С. 4–5 : фот.
831. **Профільне навчання: шлях до ефективної реалізації** // Освіта України. – 2010. – 15 січ. (№ 3/4). – С. 4 : фот.
832. **Профільність, але в триріччі, а не в класичній школі** : [про профіл. навчання в 10–12-х кл.] // Голос України. – 2010. – 26 берез. (№ 54). – С. 10.
833. **Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення** // Рідна шк. – 2010. – № 6. – С. 3–6 : фот. – Бібліогр.: с. 6 (7 назв).
834. **Тест на виживання: глобалізаційні виклики національній ідентичності** // День. – 2010. – 28 січ. (№ 13). – С. 6.
835. **Точка зору на пріоритети освітянської політики** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 1. – 2-га с. обкл. : фот.
836. **Трансформації особистості в суперечностях епохи** // Вища освіта України. – 2010. – № 3. – С. 15–17 : фот.
837. **Феномен інновацій** // Упр. освітою. – 2010. – Черв. (число 11). – С. 3–5 : фот. – За вид.: Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура : монографія. – Київ : Пед. думка, 2008.
838. **Філософія інноваційного типу світового розвитку** / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов // Філософія і сучасність. – 2010. – № 4. – С. 6–10.
839. **Філософія людиноцентризму: науково-методичний супровід НАПН національної освіти України** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 2. – С. 4–9 : фот.
840. **Філософія самоідентифікації країни в контексті її майбутнього** // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2010. – № 2. – С. 12–18. – Бібліогр.: с. 17 (5 назв).
841. **Філософський погляд на перспективи соціокультурного буття людини** // Філософія і сучасність. – 2010. – Вип. 4. – С. 11–23. – Бібліогр.: с. 23 (4 назв.).
842. **Філософсько-освітня діяльність у вимірах інноваційних проєктів** // Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : II Міжнар. наук. конф. 15–

- 16 квіт. 2010 р., м. Харків / Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв [та ін.]. – Харків, 2010. – С. 3–6.
843. **«Це дійсно видатне видання»** : [вітання колективу газети «Освіта» у зв'язку з 70-річним ювілеєм] // Освіта. – 2010. – 22–29 груд. (№ 51/52). – С. 6 : фот.
844. **Чому освіта?** : розвиток освіти в Україні в контексті загальноцивілізац. змін : [про тенденції, які визначають пріоритет освіт. діяльності в сучасному світі] // Упр. освітою. – 2010. – Лют. (число 3). – С. 6–7 : фот. ; Лют. (число 4). – С. 3–5 : фот.
845. **Шановні організатори і учасники II виставки «Інноватика в освіті України»!** // Інноватика в освіті України : друга виставка : 27–29 жовт. 2010 р., м. Київ : офіц. каталог виставки / НАПН України, Компанія «Виставковий Світ». – Київ, 2010. – С. 4 : фот.
846. **Який патріотизм потрібен сьогодні Україні?** // 2000. – 2010. – 26 фебр. – 4 марта (№ 8). – С. 4 : фот.
847. **Filozofia homocentryzmu Jana Pawla II** // Semper in Altum Zawsze wzwyż / Katolicki uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Zamiejscowy Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli, katedra Pedagogiki Katolickiej ; red.: Jan Zimny, Nella Nyczkało. – Stalowa Wola, 2010. – S. 303–312.
848. **Synergetyczny model rozwoju edukacji jako odpowiedz wyzwaniom terażniejszosci** // Paradygmaty oświatowe i edukacja nauczycieli / pod red. Wasyła Kremienia, Tadeusza Lewowickiego, Swietlany Sysojewej. – Warszawa ; Kraków, 2010. – S. 24–32. – Bibliogr.: s. 30–31.
849. **Наук. консультант: Пінчук, Є. А.** Модернізація української системи освіти як теоретико-філософська і практична проблема : автореф. дис. ... д-ра філос. наук : [спец.] 09.00.10 «Філософія освіти» / Пінчук Євген Анатолійович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти ; [наук. консультант Кремень Василь Григорович]. – Київ : [Вид-ня СГД Кузьмичова Р. Ю.], 2010. – 33 с. – Бібліогр.: с. 27–30.
850. **Рец.: Мазараки, А. А.** Торговля. Історія, цивілізація, мораль / А. А. Мазараки ; Киев. нац. торг.-екоп. ун-т ; [ред. С. В. Бартош ; рецензенти: В. Г. Кремень, С. І. Пирожков]. – Київ : Книга, 2010. – 622 с. – Бібліогр.: с. 616–618 (85 назв.).
851. **Ред.: Біла книга національної освіти України.** – Див. № 791.
852. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. № 1. Дод. 1. Темат. вип. : Наука і вища освіта: технології взаємодії / НАПН України, Ін-т вищ. освіти ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – Київ : [б. в.], 2010. – 282 с. – Бібліогр. у кінці ст.
853. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. № 3. [Дод. 1. Темат. вип.] : «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» / Ін-т вищ. освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Микола Євтух ... Василь Кремень та ін.]. – Рівне : [б. в.], 2010. – Т. 2. – 483 с. – Бібліогр. у кінці ст.
854. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область.** – Див. № 792.
855. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Миколаївська область.** – Див. № 793.
856. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Рівненська область.** – Див. № 794.
857. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Херсонська область.** – Див. № 795.
858. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Хмельницька область.** – Див. № 796.
859. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Черкаська область.** – Див. № 797.
860. **Ред.: Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання** : матеріали парлам. слухань у Верхов. Раді України 9 черв. 2010 р. / Верхов. Рада України, Ком. з питань науки і освіти ;

- [редкол.: Луцький М. Г., Табачник Д. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : Парлам. вид-во, 2010. – 160, [7] с. : табл.
861. **Ред.: Людиноцентризм як домінанта соціокультурних вимірів людського буття** : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 26 квіт. 2010 р., Київ : Шості шинкаруківські читання : (наук. доп. та виступи) / Т-во «Знання» України, Ун-т сучас. знань, Ін-т філософії ім. Г. Сковороди НАН України ; [редкол.: Кремень В. Г., Андрущенко В. П., Власова О. І. та ін.]. – Київ : ХмЦНП, 2010. – 285 с. – Бібліогр. у кінці ст.
862. **Ред.: Науковий часопис Національного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22, Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін / МОН України** ; [редкол.: Андрусишин Б. І., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. Вип. 3. – 212 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 4. – 220 с. – Бібліогр. у кінці ст.
863. **Ред.: Наукові студії із соціальної та політичної психології** : зб. ст. Вип. 24 / НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології ; [ред. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.]. – Київ : Міленіум, 2010. – 300, [1] с.
864. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 2 / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г. (голова), Луговий В. І., Олійник В. В. та ін.]. – Київ : Лисенко М. М., 2010. – 287 с. – Бібліогр. у кінці ст.
865. **Ред.: Проблеми освіти** : наук. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [редкол.: Є. М. Суліма (голов. ред.), Я. Я. Болюбаш ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ : [б. в.], 2010. Вип. 62. – 75 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 64. – 122 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 65. – 147 с. – Бібліогр. у кінці ст.
866. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. Ун-т «ХПІ» ; за ред. Л. Л. Тovaжнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. Тovaжнянський, І. А. Зязюн та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2010. Вип. 25. – 295 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 26. – 323 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 27, ч. 1. – 339 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 27, ч. 2. – 366 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 27, ч. 3. – 330 с. – Бібліогр. у кінці ст.
867. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Вінницька область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Спірідонова Л. М. (голова) [та ін.]. – Вінниця : ДКФ, 2010. – 776 с.
868. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Волинська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Кирилюк О. І. (голова) [та ін.]. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2010. – 784 с.
869. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Донецька область. Кн. 7 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Третяк О. Л. (голова) [та ін.]. – Донецьк : [Реґіон], 2010. – 624 с.
870. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Житомирська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Черненко М. А. (голова) [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2010. – 808 с.
871. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Запорізька область. Кн. 5 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Лімарчук С. В. (голова) [та ін.]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2010. – 524 с.

872. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Миколаївська область. Кн. 5 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Круглов М. П. (голова) [та ін.]. – Київ ; Миколаїв : [Світогляд], 2010. – 654 с.
873. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Одеська область. Кн. 1 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: П. Т. Тронько (голова), О. П. Реєнт (заст. голови) ... В. Г. Кремень [та ін.]; обл. редкол.: Л. В. Ковальчук (голова) [та ін.]. – Одеса : [Коло], 2010. – 800 с.
874. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Хмельницька область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Гавришко В. Д. (голова) [та ін.]. – Хмельницький : [ПП Омельчук В. П.], 2010. – 1125 с.
875. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Черкаська область. Кн. 7 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Чабан А. Ю. (голова) [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., [2010]. – 656 с.
876. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Чернівецька область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Павлюк В. І. (голова) [та ін.]. – Чернівці : Чернівецьк. обл. від-ня пошук-вид. агентства «Книга Пам'яті України», 2010. – 831 с.
877. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Чернігівська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Хоменко В. М. (голова) [та ін.]. – Чернігів : Деснян. правда, 2010. – 710 с.
878. **Ред.: Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи** : II Міжнар. наук. конф., 15–16 квіт. 2010 р., м. Харків / Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв [та ін.]; редкол.: Кремень В. Г. (голова координац. ради), Даниленко В. Я. (заст. голов. ред.), Пазиніч С. М. (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХДАДМ, 2010. – 323 с. – Бібліогр. у кінці ст.
879. **Ред.: Третій український педагогічний конгрес** : [груд. 2009 р., Львів] : зб. наук. пр. / АПН України, Львів. крайове т-во «Рідна мова», Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Каф. заг. та соц. педагогіки ; [редкол.: В. Г. Кремень (співголова), В. В. Панасюк (співголова), Г. П. Васянович та ін.]. – Львів : Сполом, 2010. – 522 с. – Бібліогр. у кінці ст.
880. **Ред.: *Paradygmaty oswiatowe i edukacja nauczycieli* / pod redakcją Wasyla Kremienia, Tadeusza Lewowickiego, Swietiany Sysojewej.** – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP ; Kraków : Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, 2010. – 374 s.

2011

881. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Дніпропетровська область** / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Белікова В. В. ... Кремень В. Г. та ін.]; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін. ; за заг. ред. Я. В. Шрамка]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2011. – 295 с. – Бібліогр.: с. 284–295 (188 назв).
882. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область** / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Буган Ю. В. ... Кремень В. Г. та ін.]; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2011. – 279 с. – Бібліогр.: с. 276–279 (105 назв).
883. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернівецька область** / [авт. кол.: Ангельський О. В., Андру-

- щенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін. ; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.] ; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2011. – 279 с. – Бібліогр.: с. 261–271 (307 назв).
884. **Еліта: витоки, сутність, перспектива** / [авт. кол.: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, С. В. Пролеєв та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя ; НАПН України, Ін-т обдар. дитини, Т-во «Знання» України [та ін.]. – Київ : Т-во «Знання» України, 2011. – 526 с. – Бібліогр. в кінці розд.
Із змісту: Вступне слово. – С. 7–8 ; Розд. 1 : Еліта: пролегомени. – С. 9–60. – Бібліогр.: С. 59–60 (40 назв).
885. **Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні** / [склад авт.: Андрущенко Віктор Петрович, Бех Іван Дмитрович ... Кремень Василь Григорович та ін. ; редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), В. М. Мадзігон та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – Київ : Пед. думка, 2011. – 301 с. – Бібліогр.: с. 138–154 : рис. – До 20-річчя незалежності України.
886. **Розвиток сучасної освіти: освітлогічні наголоси** : наук. пр. : [за матеріалами Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітлогія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»] / НАПН України, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка ; [авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех та ін.]. – Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2011. – 152 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Із змісту: Компетентнісний принцип освіти: «навчитися жити разом» / Кремень В. Г., Ткаченко В. М. – С. 3–26. – Бібліогр.: с. 25–26 (21 назва).
887. **Україна в Європі: контекст міжнародних відносин** : наук. вид. / НАН України, Ін-т європ. дослідж. ; керівник авт. кол. і наук. ред. А. І. Кудряченко ; [авт. кол.: Кудряченко А. І., Богданович І. І. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : Фенікс, 2011. – 631 с. – Бібліогр. в кінці розд.
Із змісту: 5.1. Україна в контексті світ-системного аналізу. – С. 492–518. – Бібліогр.: с. 518 (31 назва).
888. **Філософія обчєнення** : монографія : посвящується 15-лєтєю каф. ЮНЕСКО «Філософія чєловєческого обчєнення» / В. Г. Кремень, Д. І. Мазорєнко, С. А. Завєтний [і др.]. – Харьков : Мєськдрук, 2011. – 439 с. – Бібліогр.: с. 422–431 (146 назв.).
889. **Філософія: історія, суспільство, освіта** : підручник / Л. В. Губєрський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Київ. ун-т, 2011. – 575 с.
890. **Filozofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni** / [tłumaczenie z języka ukraińskiego: Franciszek Szlosek, Aleksandra Bratczuk]. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji-PIB, 2011. – 395, [2] s. : foto.
Рец.: Wiatrowski, Z. Recenzja dzieła Wasyla G. Kremienia – prezydenta Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy – pt. Filozofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni – przetłumaczonego i opublikowanego w Polsce w 2011 r. / Zygmunt Wiatrowski // Профєсійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. щоріч. укр.-пол. / за ред. Тадеуша Левовицького [та ін.]. – Чєнстохова ; Київ, 2012. – [Вип.] 14. – С. 489–492. – Текст пол. ; Lewowicki, T. Wasylia Kremienia filozofia antropocentryczna, filozofia edukacji, współczesna antropozofia / Tadeusz Lewowicki // Ruch pedagogiczny. – 2012. – № 1. – S. 17–24.
891. **Аксіологічний зміст спрямованості національної освіти в Україні** // Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : Третя Міжнар. наук. конф., 13–14 трав. 2011 р., Харків : присвяч. 15-річчю каф. ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» / МОНмолодьспорту України, М-во аграр. політики та продовольства України, НАПН України [та ін.]. – Харків, 2011. – С. 8–14. – Бібліогр. у кінці ст.
892. **Актуальне подія** : точка зору керівника освіти / Борис Жебровський, Василь Кремень, Віктор Андрущенко // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 4. – С. 5 : фот.
893. **Вагомий внесок** : [подяка проф. Івану Жерносеку за передачу іст. матеріалів і док. щодо діяльн. Центр. ін-ту удосконалення учителів] // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 7.

894. **Вітальне слово організаторам і учасникам Чотирнадцятої міжнародної виставки «Сучасна освіта в Україні – 2011»**] // Сучасна освіта в Україні – 2011: Чотирнадцята міжнар. виставка навч. закл. : офіц. каталог виставки / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Київ. Торг.-промисл. палата, Виставкова фірма «КАРШЕ». – [Київ, 2011]. – С. 4.
895. **Вітальне слово читачам наукового журналу «Порівняльна професійна педагогіка»** // Порівнял. проф. педагогіка. – 2011. – Вип. 1. – С. 5 : фот. – (До 20-річчя НАПН України).
896. **Вітчизняне краєзнавство: стратегічні орієнтири сучасної освітньої парадигми** // Краєзнавство. – 2011. – № 3. – С. 10–15.
897. **Гуманітарна політика: звична і несподівана** // День. – 2011. – 12–13 серп. (№ 142/143). – С. 7.
898. **Духовно-моральний вимір людиноцентризму** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. щоріч., укр.-пол. / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; Київ, 2011. – [Вип.] 13. – С. 27–37. – Бібліогр. у підрядк. прим.
899. **Енергія інтелекту** : успіху досягають ті країни, у яких перше місце посідають не національні міфи, а розрахунок та інтелект // День. – 2011. – 13–14 трав. (№ 80/81). – С. 10 ; Освіта. – 2011. – 9–16 берез. (№ 14). – С. 4–5.
900. **Завдання академії – максимум сприяти модернізації освіти в Україні** : доп. Василя Кременя на розширеній колегії МОНмолодьспорту [України] // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 2 : фот.
901. **Знання – фундамент життя. Василь Кремень** : [інтерв'ю президента НАПН України] // 100 особистостей України, 1991–2011 / Ігор Шаров. – Київ, 2011. – С. 232–237 : фот.
902. **Інновація – alter ego глобалізації** // Рідна шк. – 2011. – № 3. – С. 3–9 : фот. – Бібліогр.: с. 8–9 (8 назв).
903. **Інтелектуальна еліта як умова суспільства знань: проблеми становлення** // «Людиноцентризм як основа гуманітарної політики України: освіта, політика, економіка, культура» : матеріали Всеукр. конф. : 22 лют. 2011 р. : (у матеріалах збережено авт. стилістику і орфографію) / НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України. – Київ, 2011. – С. 5–9. – Бібліогр.: с. 9.
904. **Інтересам дошкілля – увагу держави** // І Всеукраїнський з'їзд педагогічних працівників дошкільної освіти (5 листопада 2010 р.) : зб. матеріалів : офіц. вид. / [МОНмолодьспорту України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти]. – Київ ; [Харків], 2011. – С. 75–77 : фот.
905. **Інформатизація освіти – провідний напрям підвищення результативності навчального процесу** : відповіді президента НАПН України Василя Григоровича Кременя на запитання голов. ред. журн. «Комп'ютер у школі та сім'ї» Руденка В. Д. // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2011. – № 1. – С. 3–6 : фот.
906. **Василь Кремень: Найбільша проблема нашої освіти – це нездатність дитини застосовувати знання на практиці** : [інтерв'ю президента НАПН України В. Кременя / спілкувався Максим Короденко] // Освіта України. – 2011. – 8 серп. (№ 59/60). – С. 5 : фот.
907. **Василь Кремень: Часто можна почути: є школа – є село, нема школи – нема села. Але хочу спитати: школа існує для села чи для дитини?** : [інтерв'ю з президентом НАПН України Василем Кременем про концепцію підгот. нового вчителя, необхідність соц.-психол. служби в шк., про проблеми сільської шк. / провів Максим Короденко] // Освіта України. – 2011. – 22 серп. (№ 63/64). – С. 5 : фот.
908. **Людина в трансформаціях «економізму»: утопії і реальність** // Екзистенційні виміри філософсько-антропологічного пізнання: творча спадщина В. Шинкарука : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 14 квіт. 2011 р., [Київ] / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Т-во «Знання» України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Ун-т сучас. знань. – Київ, 2011. – С. 11–17. – Бібліогр.: с. 17 (5 назв).

909. **Людиноцентризм як стратегія національного освітнього простору** // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Акад. міжнар. співробітництва з креативної педагогіки. – Київ ; Вінниця, 2011. – Вип. 67, ч. 1. – С. 7–11. – Бібліогр.: с. 10–11 (7 назв); Вип. 69, ч. 1. – С. 9–13. – Бібліогр.: с. 13 (7 назв).
910. **Людська діяльність як об'єкт філософської рефлексії** // Філософія і сучасність. – 2011. – Вип. 6. – С. 6–11.
911. **Людське спілкування як сфера філософської рефлексії** : (вступ. слово редкол.) / В. Г. Кремень, С. О. Заветний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування: філософія, психологія, соц. комунікація. – 2011. – № 4. – С. 9–12.
912. **Мігранти: в чужій далекій стороні** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Політ. менеджмент. – 2011. – № 3. – С. 3–17. – Бібліогр.: с. 17 (16 назв).
913. **Молодь і майбутнє України** // Трибуна. – 2011. – № 9/12. – С. 4–7 : фот.
914. **Молодь як сьогодення і майбутнє України** // DA (Dialog Avrasya) = Діалог Євразії. – 2011. – № 2. – С. 10–14 : фот.
915. **[Найвагоміші здобутки, перспективні завдання та плани НАПН України]** : з доп. президента НАПН України В. Г. Кременя про діяльність акад. у 2010 р. та завдання на 2011 р. на заг. звіт. зборах 17 берез. 2011 р. // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 2. – 2-га с. обл. : фот.
916. **Національна академія педагогічних наук України** // Флагмани освіти і науки України : [довід.-біогр. вид. / упоряд.: Г. І. Захарченко, Р. В. Захарченко ; наук. консультант Анатолій Шаблій]. – 3-тє вид. – Київ, 2011. – С. 8.
917. **Національна академія педагогічних наук України** : [вітання президента НАПН України В. Г. Кременя] // Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України, [2006–2011: 5 років] : інформ. довід. / [голов. ред. В. О. Радкевич]. – Київ, 2011. – С. 3 : фот.
918. **Національно-духовне в контексті глобально-раціонального** // Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. 13–15 квіт. 2011 р. / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Вища пед. школа Спілки польських вчителів (м. Варшава, Республіка Польща) [та ін.]. – Київ ; Хмельницький, 2011. – С. 19–26. – Бібліогр.: с. 26 (8 назв).
919. **Нелля Григорівна Ничкало – провідний вчений у галузі професійної педагогіки** // Нелля Григорівна Ничкало – академік НАПН України : біобібліогр. покажч. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, ДНПБ України ім. В. О. Сухомилинського ; [упоряд. Штома Л. Н. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – 2-ге вид., допов. – Київ, 2011. – С. 10–12. – (Серія «Академіки НАПН України»; вип. 15). – До 20-річчя НАПН України.
920. **Організаторам і учасникам Другої Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2011»** // Сучасні заклади освіти – 2011 : Міжнар. виставка : офіц. каталог виставки / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Компанія «Виставковий Світ». – [Київ, 2011]. – С. 5.
921. **Освіта в структурі цивілізаційних змін** : (з трибуни заг. зборів НАПН України) // Вища освіта України. – 2011. – № 1. – С. 8–11 : фот.
922. **Освіта в структурі цивілізаційних змін: актуальні проблеми** : матеріали виступу на заг. зборах НАПН України 18.11.10 р. // Упр. освітою. – 2011. – Січ. (число 2). – С. 3–5.
923. **Освіта: виклики сьогодення** / Дмитро Табачник, Василь Кремень, Микола Засульський [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 3. – 2-га с. обл. : фот.
924. **Освіта дорослих: німецький набуток** : [бесіда з академіком НАН України В. Г. Кременем про досвід роботи Народного ун-ту Панкова (м. Берлін, Німеччина) та інших ун-тів європ. країн щодо розвитку освіти дорослих / записали: В. І. Меншун, О. О. Білик] // Трибуна. – 2011. – № 5/8. – С. 24–27.

925. **Освіта і наука: інноваційний аспект** // Наук. вісн. Ін-ту проф.-техн. освіти НАПН України. Професійна педагогіка : [зб. наук. пр.] / Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України. – Київ, 2011. – № 1. – С. 4–7. – Бібліогр.: с. 7 (6 назв).
926. **Освіта має визначити розвиток духовності і культури** // Креативна педагогіка. – 2011. – № 4. – С. 7–13. – Бібліогр.: 5 назв.
927. **Освітнянські керівники про актуальне: міркування, переконання, погляди** / Дмитро Табачник, Василь Кремень, Володимир Луговий [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 1. – 4-та с. обкл. : фот.
928. **Особистість в освітньому просторі сучасної цивілізації** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2011 р. / НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України, Ін-т педагогіки ун-ту Казимира Великого в Бидгощі (Республіка Польща) [та ін.]. – Хмельницький, 2011. – С. 3–7.
929. **Підвищувати конкурентоспроможність вітчизняної освіти в умовах глобалізації** : доп. президента НАПН України В. Г. Кременя // Освіта. – 2011. – 6–13 квіт. (№ 18). – С. 6–7 : [4] фот. ; Пед. газета. – 2011. – Квіт. (№ 4). – С. 4–5 : [2] фот. ; Упр. освітою. – 2011. – Черв. (№ 12). – С. 4–8.
930. **Плідна співпраця** // Проф.-техн. освіта. – 2011. – № 3. – С. 6–7.
931. **Побудова сучасної школи – справа її керівників** : (витяг з листа на ім'я голови ВАК України щодо обґрунтування необхідності започаткувати новий наук. напрям у журн. «Директор школи, ліцею, гімназії») // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 1. – С. 3. – (Філософія школи).
932. **Презентація досвіду роботи переможців конкурсу «Первоцвіт»** : новий формат роботи всеукр. проекту НАПН і журналу «Педагоги-новатори в Україні» / Василь Кремень, Олег Єресько, Олександр Ляшенко [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 3. – С. 18–20 : фот.
933. **[Привітання з ювілеєм Сергія Дмитровича Максименка, академіка НАПН України, директора Інституту психології ім. Г. С. Костюка]** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 5. – 2-га с. обкл. : фот.
934. **Про ціннісні засади і цілі розвитку** : з трибуни підсумк. колегії МОНмолодьспорту // Освіта. – 2011. – 31 серп. – 7 верес. (№ 35/36). – С. 7.
935. **Проблеми професійної підготовки сучасного виробничого персоналу в педагогічній науці** // П'яті міжнародні наукові читання, присвячені пам'яті академіка Сергія Яковича Батишева : матеріали V міжнар. наук. конф. : у 2 т. / за ред. Ничкало Н. Г., Будака В. Д., Яковлевої М. Б. – Миколаїв, 2011. – Т. 1 : Методологічні питання неперервної професійної освіти в умовах інформаційного суспільства. – С. 12–35.
936. **Іван Прокопенко святкує подвійний ювілей** : [вітання з 30-річчям керівництва Харків. нац. пед. ун-том ім. Григорія Сковороди та особистим ювілеєм] / В. Г. Кремень, В. М. Мадзігон, В. І. Луговий [та ін.] // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 8 : фот.
937. **«Результати звіряємо зі світом»** : [інтерв'ю президента НАПН України В. Кременя кор. газети «Освіта»] // Освіта. – 2011. – 7–14 верес. (№ 37). – С. 3.
938. **Розколота ідентичність: Україна перед викликами глобалізму** / В. Г. Кремень, В. М. Ткаченко // Сучасна українська політика / Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України, Укр. центр політ. менеджменту, Асоціація політ. наук України [та ін.]. – Київ, 2011. – Спецвип. : Україна як суб'єкт сучасних цивілізаційних процесів. – С. 183–195. – Бібліогр.: с. 195 (7 назв).
939. **Синергетика і освіта: людина в процесах самоорганізації «відкритих» систем** // Синергетика і творчість : матеріали Всеукр. конф., 11 листоп. 2011 р. / НАПН України, Ін-т обдар. дитини. – Київ, 2011. – С. 4–11. – Бібліогр.: 6 назв.
940. **Слово про ректора** // На життєвих шляхах : до ювілею ректора Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, Героя України Леоніда Васильовича Губерського / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2011. – С. 109–116 : фот.

941. **Смисл, мета і традиції сучасної філософії освіти** // Філософія і сучасність. – 2011. – № 6. – С. 11–20.
942. **Співчуття** [родині, близьким, друзям, колегам пана Професора Тадеуша Вацлава Новацького, Комітету наук педагогічних Польської академії наук з приводу тяжкої втрати – смерті пана Професора Тадеуша Вацлава Новацького] // Пед. газета. – 2011. – Верес. (№ 9). – С. 6 : фот.
943. **Структурна модернізація освіти в контексті цивілізаційних змін** // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2011. – № 2. – С. 5–13.
944. **Толерантність як імператив мультикультурного світу** // «Толерантність як соціо-гуманітарна проблема сучасності» = «Tolerance as the Social and Humanitary Problem of the Modern World»: зб. наук. пр. : (матеріали III Міжнар. наук.-теорет. конф. від 19–20 трав. 2011 р.) / Акад. наук вищ. освіти України, Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка, Бурят. держ. ун-т (Росія). – Житомир, 2011. – С. 7–10.
945. **Толерантність як імператив: національна ідентичність в добу глобалізації** // Наук. вісн. Миколаїв. нац. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2011. – Вип. 1.32. – С. 6–9. *Те саме* // День. – 2011. – 11–12 берез. (№ 42/43). – С. 6.
946. **Толерантність як імператив: національна ідентичність в добу глобалізації** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Політ. менеджмент. – 2011. – № 2. – С. 14–32. – Бібліогр.: с. 32 (17 назв).
947. **У фокусі двох десятиліть** : [на запитання газети відповідають авторитетні і найпоінформованіші у своїх галузях фахівці, зокрема президент НАПН України Василь Кремень] / підгот.: Оксана Онищенко, Лідія Подолян // Дзеркало тижня. – 2011. – 20–26 серп. (№ 29). – С. 12–13.
948. **Філософія людиноцентризму – шлях змін і розвитку** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 4. – С. 33–34 : фот. – (З'їзд освітан країни : замислюємося, сподіваємося, пропонуємо).
949. **Філософсько-методологічні засади модернізації освіти** // Сучасна українська філософія: традиції, тенденції, інновації : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2011. – С. 150–160. – Бібліогр.: с. 159–160 (4 назви).
950. **Энергия интеллекта как проявление одаренности** // Одарен. ребенок. – 2011. – № 2. – С. 8–15.
951. **Як нам реорганізувати освіту** // Дзеркало тижня. – 2011. – 9–15 квіт. (№ 13). – С. 12.
952. **Oddanie nauce, prawdzie, duchowosci** // Badanie. Dojrzewanie. Rozwoj : (na drodze do doktoratu) : Wybrane aspekty badan Komparatystycznych: zaozenia metodologiczne i analizy porownawcze / Instytut Technologii Eksploatacji-PIB w Radomiu, Instytut Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie ; pod red. Franciszka Szloska. – Warszawa ; Radom, 2011. – С. 15–17.
953. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Дніпропетровська область.** – Див. № 881.
954. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область.** – Див. № 882.
955. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернівецька область.** – Див. № 883.
956. **Ред.: Екзистенційні виміри філософсько-антропологічного пізнання: творча спадщина В. Шинкарука** : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 14 квіт. 2011 р., [Київ] / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Т-во «Знання» України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Ун-т сучас. знань. – Київ : Т-во «Знання» України, 2011. – 359 с. – Бібліогр. у кінці ст.
957. **Ред.: Еліта: витоки, сутність, перспектива.** – Див. № 884.
958. **Ред.: Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти** : зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф. 13–15 квіт. 2011 р. / НАПН України, Від-ня заг. педагогіки та філософії освіти, Вища пед. школа Спілки польських вчителів (м. Варшава, Республіка Польща); за ред.

- Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої. – Київ ; Хмельницький : Закоподний М. І., 2011. – 433 с. – Бібліогр. у кінці ст.
959. **Ред.: Матеріали III Всеукраїнського з'їзду працівників освіти / МОНмолодьспорту ; [редкол.: Табачник Д. В. (керівник), Болюбаш Я. Я. ... Кремень В. Г. та ін.].** – Київ ; [Чернівці] : Букрек, 2011. – 382, [1] с.
960. **Ред.: Науковий часопис Національного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22, Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін / МОН України ; [редкол.: Андрущенко В. П., Андрусишин Б. І. ... Кремень В. Г. та ін.].** – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. Вип. 5. – 135 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 6. – 140 с. – Бібліогр. у кінці ст.
961. **Ред.: Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні.** – Див. № 885.
962. **Ред.: Національний освітній глосарій: вища освіта / МОНмолодьспорту України, НАПН України ; [авт.-уклад.: І. І. Бабин, Я. Я. Болюбаш, А. А. Гармаш та ін. ; за ред. Д. В. Табачника, В. Г. Кременя].** – Київ : Плеяди, 2011. – 99 с.
963. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи :** зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [Кремень В. Г. (голова наук. ради) та ін.]. – Київ : [ЕКМО], 2011. Вип. 3, ч. 1. – 337 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 3, ч. 2. – 264 с. – Бібліогр. у кінці ст.
964. **Ред.: Політична енциклопедія / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса ; ред. рада: Володимир Литвин, Валерій Смолій ... Василь Кремень.** – Київ : Парлам. вид-во, 2011. – 808 с. – Бібліогр. у кінці ст. *Рец.:* Павко, А. І. Політична енциклопедія / А. І. Павко // Укр. іст. журн. – 2012. – № 3. – С. 217–220.
965. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти :** зб. наук. пр. Вип. 28 / НАПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, І. А. Зязюн та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2011. – 295 с. – Бібліогр. у кінці ст.
966. **Ред.: Реабілітовані історією :** наук.-док. серія кн. : у 27 т. Донецька область. Кн. 8 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Давиденко Л. І. (голова) [та ін.]. – Донецьк : [Реґіон], 2011. – 624 с.
967. **Ред.: Реабілітовані історією :** наук.-док. серія кн. : у 27 т. Житомирська область / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: П. Т. Тронько (голова), О. П. Реєнт (заст. голови) ... В. Г. Кремень [та ін.] ; обл. редкол.: В. С. Балурко (голова) [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2011. Кн. 4. – 808 с. Кн. 5. – 796 с.
968. **Ред.: Реабілітовані історією :** наук.-док. серія кн. : у 27 т. Київська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: П. Т. Тронько (голова), О. П. Реєнт (заст. голови) ... В. Г. Кремень [та ін.] ; обл. редкол.: А. П. Косенко (голова) [та ін.]. – Київ : Основа, 2011. – 796 с.
969. **Ред.: Реабілітовані історією :** наук.-док. серія кн. : у 27 т. Чернігівська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Хоменко В. М. (голова) [та ін.]. – Чернігів : Деснян. поліграф, 2011. – 600 с.
970. **Ред.: Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи :** Третя Міжнар. наук. конф., 13–14 трав. 2011 р., Харків : присвячується 15-річчю каф. ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» / МОНмолодьспорту України, М-во аграр. політики та продовольства України, НАПН України [та ін.] ; редкол.: Кремень В. Г. (голова оргкомітету та ін.]. – Харків : Миськдрук, 2011. – 443 с. – Бібліогр. у кінці ст.

971. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Львівська область** / [авт. кол.: Андрущенко В., Баб'як М. ... Кремень В. та ін.; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2012. – 267 с. – Бібліогр.: с. 253–261.
972. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Одеська область** : до 195-річчя Південноукр. нац. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського / [авт. кол.: Ананьєв А. М., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти НАПН України, Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. – Київ : Знання України, 2012. – 319 с. – Бібліогр.: с. 299–319.
973. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернігівська область** / [авт. кол.: Адруг А. К., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.; ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Знання України, 2012. – 419 с. – Бібліогр.: с. 413–419.
974. **Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму** : [монографія] / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн ; [НАПН України]. – Київ : Пед. думка, 2012. – 367 с. – Бібліогр.: с. 354–359 та в кінці розд.
975. **В. А. Сухомлинский в размышлениях современных украинских педагогов** : монографія / [авт. коллектив: О. В. Сухомлинская, А. Я. Савченко, В. Г. Кремень и др.]; НАПН Украины, Укр. асоц. Василя Сухомлинского, Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченко. – Луганск : ЛНУ ім. Тараса Шевченко, 2012. – 535 с.
Из содерж.: Василий Александрович Сухомлинский и современная педагогическая наука. – С. 8–14.
976. **В. О. Сухомлинський у роздумах сучасних українських педагогів** : монографія / [авт. кол.: О. В. Сухомлинська, О. Я. Савченко, В. Г. Кремень та ін.]; НАПН України, Укр. асоц. Василя Сухомлинського, Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Луганськ : ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2012. – 503 с.
Из змісту: Василь Олександрович Сухомлинський і сучасна педагогічна наука. – С. 8–13.
977. **Філософія** : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. : (профіль. рівень) / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – Київ : Грамота, 2012. – 247 с. : кольор. іл. – Бібліогр. в кінці тем.
978. **Філософія: історія, суспільство, освіта** / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – [2-ге вид.]. – Київ : МП Леся, 2012. – 556 с. – Бібліогр. в кінці розд. – (Філософія освіти: пошук пріоритетів : у 7 кн. ; кн. 4).
979. **Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Філософія людини і освіта** : [монографія] / В. Г. Кремень. – [3-тє вид.]. – Київ : МП Леся, 2012. – 524 с. – Бібліогр. : с. 511–519. – (Філософія освіти: пошук пріоритетів : у 7 кн. ; кн. 2).
980. **Біля витоків синергетичного мислення** // Трибуна. – 2012. – № 5/8. – С. 9–12.
981. **Бути директором сільської школи складніше, ніж раніше** : [вітальне слово директорам сільських шк., які презентували свій інновац. досвід під час XV Ювілейної Міжнар. виставки «Сучасна освіта в Україні – 2012» у рамках Другого всеукр. конкурсу обдар. молоді та її наставників «Первоцвіт»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 6. – С. 62–63.
982. **В його творах – життя дороговкази** // Уряд. кур'єр. – 2012. – 8 листоп. (№ 205). – С. 7.
983. **Макс Вебер – творець «духу капіталізму»** // Вебер М. Господарство і суспільство : нариси соціології розуміння / Макс Вебер ; з нім. мови пер. Микола Кушнір. – Київ, 2012. – С. 11–20.
984. **[Вітальне слово президента НАПН України В. Г. Кременя організаторам і учасникам Двадцять другої міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта**

- та кар'єра – 2012»** // Освіта та кар'єра – 2012 : офіц. каталог / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Т-во «Знання» України, Нац. Центр ділового та культур. співробітництва «Український дім». – [Київ, 2012]. – С. 2.
985. **[Вітальне слово президента НАПН України В. Г. Кременя учасникам і організаторам Четвертої Національної виставки-презентації «Інноватика в сучасній освіті»]** // Інноватика в сучасній освіті : Четверта виставка-презентація : офіц. каталог виставки / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Виставковий центр. – [Київ, 2012]. – С. 5.
986. **Вступ** / Василь Кремень, Тадеуш Левовицький // Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України [та ін.]. – Житомир, 2012. – С. 8–9.
987. **Входження людини у світ науки і культури в умовах глобалізації** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.]. – Київ ; Вінниця, 2012. – Вип. 29. – С. 7–13. – Бібліогр.: 5 назв.
988. **20 лет НАПН и сотрудничеству с Российской академией образования** : [выступление во время встречи за круглым столом ученых РАО и АПН Украины, представителей прессы и науч. общественности в зале заседаний Ун-та менеджмента образования АПН Украины, проходившей в рамках Дней образования и науки Рос. Федерации в Украине (сент. 2012 г.)] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 5. – С. 35–36.
989. **Для максимальної самореалізації людини** : виступ на засід. колегії МОНмолодьспорту України 28 серп. 2012 р. // Освіта. – 2012. – 29 серп. – 5 верес. (№ 37/38). – С. 4 : фот.
990. **До читачів польсько-українського, українсько-польського щорічника «Освітologia»** // Освітologia = Oświatologia. – 2012. – [Вип.] 1. – С. 7–8. – Текст парал. укр. та пол.
991. **Духовність і культура суспільства визначаються розвитком освіти** // Edukacja w społeczeństwach wielokulturowich / red.: Wasył Kremerń, Tadeusz Lewowicz, Jerzy Nikitorowicz, Swietłana Sysojewa. – Warszawa, 2012. – С. 45–56.
992. **Екзистенція «серця» як пролог філософії людиноцентризму** // Освіта і доля нації: сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., 28–29 верес. 2012 р., м. Харків / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2012. – С. 5–16.
993. **Зміцнювати науковий фундамент освітньої модернізації** : звітна доп. президента НАПН України Василя Кременя «Про діяльність НАПН України в 2011 р. та в період 2007–2012 рр. і завдання перспективного розвитку» // Пед. газета. – 2012. – Квіт. (№ 4). – С. 1–3 ; Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2012. – № 1. – С. 4–13. – (До 20-річчя НАПН України).
994. **Інноваційність і освіта** // Рідна шк. – 2012. – № 4/5. – С. 7–12.
995. **Когнітивно-аксіологічний концепт культури в умовах сучасної глобалізації** // Філософія і сучасність. – 2012. – № 7. – С. 11–18. – Бібліогр.: с. 18.
996. **Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах** : [доп. президента НАПН України В. Г. Кременя на Заг. зборах акад., 8 листоп. 2012 р., м. Київ] // Трибуна. – 2012. – № 9/12. – С. 9–13.
997. **Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах** : доп. президента НАПН України В. Кременя на Заг. зборах [акад., 8 листоп. 2012 р., м. Київ] : (скорочено) // Пед. газета. – 2012. – Листоп. (№ 11). – С. 2–3 : фот.
998. **«Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах»** : з доп. президента НАПН України на Заг. зборах акад. 8 листоп. 2012 р., [м. Київ] // Освіта. – 2012. – 14–21 листоп. (№ 48/49). – С. 4–5.
999. **Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах** : [підгот. за доп. президента НАПН України

- Кременя В. Г. на Заг. зборах акад. (8 листоп. 2012 р., м. Київ) // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 5. – С. 4–10.
1000. **Кордоцентризм Г. С. Сковороди як передумова філософії людиноцентризму** // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / МОНмолодьспорту України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – Київ, 2012. – Вип. 73, ч. 2. – С. 120–125. – Бібліогр.: 10 назв.
Te same // Креативна педагогіка. – 2012. – № 6. – С. 19–24. – Бібліогр.: 10 назв.
1001. **Василь Кремень: «А Україна приростатиме потужним інтелектом»** : [бесіда з президентом НАПН України Василем Кременем / провела Ольга Коноваленко] // Освіта. – 2012. – 1–8 лют. (№ 5). – С. 6–7 : фот.
1002. **Василь Кремень: «Освіта, підготовка молоді до життя завжди були і є найактуальнішими завданнями сучасності»** : [інтерв'ю з президентом НАПН України Василем Кременем з нагоди 20-річчя НАПН України / записала Анжеліна Пугач] // Рідна шк. – 2012. – № 3. – С. 3–6.
1003. **Василь Кремень: У нас поки що авторитарна педагогіка характерна не лише для середньої, а й для вищої школи** / записала Інна Тесленко // Освіта України. – 2012. – 2 лип. (№ 27). – С. 5.
1004. **Василь Кремень: Homo Sapiens, людина розумна – це за великим рахунком, людина, яка постійно навчається** / [інтерв'ю провела] Інна Тесленко // Освіта України. – 2012. – 25 черв. (№ 26). – С. 5.
1005. **Логіко-методологічні проблеми сучасної філософії** : (вступ. сторінка редкол.) / В. Г. Кремень, О. С. Пономарьов, С. М. Пазиніч // Філософія і сучасність. – 2012. – № 7. – С. 6–10.
1006. **Людина в трансформаціях «економізму»: реальність і перспективи** // Філософські проблеми гуманітарних наук : [альманах] / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2012. – № 21. – С. 9–12. – Бібліогр.: 5 назв.
1007. **Людина, яка зробила сама себе** : [про Миколу Івановича Михальченка, укр. філософа, політолога, соціолога] // Рациональний романтик : до 70-річчя М. І. Михальченка / [уклад. Ю. Шайгородський]. – Київ, 2012. – С. 12–15.
1008. **Модернізація освіти на новому етапі інформатизації** // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф., 12–14 листоп. 2012 р. / МОН України, НАПН України, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності [та ін.]. – Київ ; Львів, 2012. – Вип. 3, ч. 1. – С. 3–8.
1009. **Модернізуємо систему освіти заради держави і кожного її громадянина** : інтерв'ю з президентом НАПН України, академіком НАНУ В. Г. Кременем / інтерв'ю вела Валентина Меншун // Трибуна. – 2012. – № 1/4. – С. 4–5 : фот.
1010. **Нових наукових звершень в ім'я України!** : [вітання Борису Євгеновичу Патону з 50-річчям обрання його на посаду президента НАН України] // Пед. газета. – 2012. – Лют. (№ 2). – С. 3 : фот.
1011. **Організаторам, учасникам, гостям виставки «Сучасна освіта в Україні – 2012»** // Сучасна освіта в Україні – 2012 : 15 ювілейна міжнар. виставка навч. закл. : офіц. каталог виставки / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Київ. Торг.-промисл. палата, Виставкова фірма «Карше». – [Київ, 2012]. – С. 4.
1012. **Організаторам, учасникам, гостям виставки «Сучасні заклади освіти – 2012»** // Сучасні заклади освіти – 2012 : Міжнар. виставка : офіц. каталог виставки / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Компанія «Виставковий Світ». – [Київ, 2012]. – С. 5.
1013. **Освіта в спонтанності сучасної цивілізації: синергетичний контекст** // Синергетика і освіта : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 15 берез. 2012 р., м. Київ / НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, 2012. – С. 6–14. – Бібліогр.: 10 назв.
Te same // Освіта та розвиток обдар. особистості. – 2012. – № 1. – С. 4–7. – Бібліогр.: 10 назв.

1014. **Освіта і суспільство в парадигмі синергетичного мислення** // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2012. – № 2. – С. 5–11. – Бібліогр.: 9 назв.
1015. **Освіта у вимірах методології синергетики** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр. : в 5 т.] / НАПН України. – Київ, 2012. – Т. 1 : Загальна педагогіка та філософія освіти. – С. 11–22. – Бібліогр.: 10 назв.
1016. **Переднє слово** // Тадеуш Левовицький – учений, педагог, громадський діяч : біобібліогр. покажч. до ювілею видат. пол. вченого / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ, 2012. – С. 5–6.
1017. **Переднє слово** // Психологія вчинку : шляхами творчості В. А. Роменця : [зб. ст.] / НАПН України. – Київ, 2012. – С. 5–8.
1018. **Розвиток вищої освіти в незалежній Україні** // Zeszyty naukowe WSHE. Ser. C: Nauki Pedagogiczne / Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna we Wrocławku. – Wrocław, 2012. – Т. 34. – S. 155–161.
1019. **Роки наполегливої роботи Академії** : [інтерв'ю з президентом НАПН України В. Кременем про минуле і сьогодення Академії, здобутки й перспективи / бесіду провела Лідія Рапіна] // Пед. газета. – 2012. – Берез. (№ 3). – С. 1–2 : фот.
1020. **Синергетика як методологічна парадигма сучасної освіти** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. щоріч., укр.-пол. / за ред. Тадеуша Левовицького [та ін.]. – Ченстохова; Київ, 2012. – [Вип.] 14. – С. 15–23. – Бібліогр. у підрядк. прим.
1021. **Синергетична модель розвитку освіти: філософський аспект** // Людина в модифікаціях інформаційного світу: синергетичний аспект : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 23 жовт. 2012 р. / Ін-т обдар. дитини НАПН України [та ін.]. – Київ, 2012. – С. 115–123. – Бібліогр.: 9 назв.
1022. **Синергетичне мислення – вимога часу** // Освіта. – 2012. – 28 черв. – 4 лип. (№ 29). – С. 4–5 : фот.
1023. **Слово учасникам** [першого в 2012 р. засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, що присвячувалося проектам Закону України «Про вищу освіту» : фрагм. виступів] / Василь Кремень [та ін.] // Освіта України. – 2012. – 16 січ. (№ 3). – С. 6–7 : портр.
1024. **Співпраця Академії і шкіл: єдині завдання – спільний доробок** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – 2-га с. обкл. : фот.
1025. **Філософсько-освітня діяльність: інноваційні аспекти** // Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи : зб. наук. пр. / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького; МОНмолодьспорту України, НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України [та ін.]. – Житомир, 2012. – С. 10–26. – Бібліогр. у підрядк. прим.
1026. **Час непопулярних змін [в освіті]** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 8–9 : фот.
1027. **Чому і що потрібно змінювати в українській освіті?** // Уряд. кур'єр. – 2012. – 1 листоп. (№ 200). – С. 4.
1028. **Шановні колеги! Дорогі друзі!** : [привітання з 90-річчям наук.-пед. журн. «Рідна школа»] // Рідна шк. – 2012. – № 4/5. – С. 4.
1029. **Школа не повинна «стриножувати» дитину** : [інтерв'ю голов. ред. журн. Ользі Виговській] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 3. – С. 4–8 : фот.
1030. **Рец.: Михальченко, Н. И.** Украина разделенная в себе: от Леонидии к Виктории : пер. с укр. / Н. И. Михальченко, В. П. Андрущенко; [рецензенты: В. Г. Кремень, Ю. А. Левенец]; НАН Украины, Ин-т полит. и этнонац. исслед. им. И. Ф. Кураса. – 2-е изд., доп. – Киев : [б. и.], 2012.
Т. 1. – 584 с.
Т. 2. – 556 с.
1031. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. № 1. Дод. 3. [Темат. вип.] : «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання : (з нагоди 150-річчя з дня народж. Г. І. Челпанова)» / Ін-т вищ. освіти АПН України; [редкол.

- вип.: Кремень В. Г., Савченко О. Я., Маноха І. П. та ін.]. – [Київ : Гнозис], 2012. – Т. 1. – 448, [7] с. – Бібліогр. у кінці ст.
1032. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. № 3 (дод. 2). Темат. вип. : Європейська інтеграція вищої освіти України у контексті Болонського процесу. Т. 1 / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Ін-т вищ. освіти НАПН України [та ін. ; голов. ред. Андрущенко В. ; редкол.: Бакіров В., Євтух М., ... Кремень В. та ін.]. – [Київ : б. в.], 2012. – 133 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1033. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. № 3 (дод. 1). Темат. вип. : «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» : [у 3 т.] / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Ін-т вищ. освіти НАПН України [та ін. ; голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Микола Євтух, ... Василь Кремень та ін.]. – [Київ : б. в.], 2012. Т. 1. – 641 с. – Бібліогр. у кінці ст. Т. 2. – 567 с. – Бібліогр. у кінці ст. Т. 3. – 617 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1034. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Львівська область.** – Див. № 971.
1035. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Одеська область.** – Див. № 972.
1036. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернігівська область.** – Див. № 973.
1037. **Ред.: Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи** : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф., 12–14 листопа. 2012 р. : [у 2 ч.] / МОН України, НАПН України, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності [та ін. ; редкол.: Козяр М. М., Зязюн І. А., ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ ; Львів : ЛДУ БЖД, 2012. Вип. 3, ч. 1. – 345 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 3, ч. 2. – 290 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1038. **Ред.: Модернізація змісту вищої природничої і технічної освіти в умовах переходу до нанотехнологій** : [монографія / авт. кол.: К. В. Корсак, Ю. К. Корсак, З. Є. Тарутіна та ін. ; редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]; НАПН України, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Пед. думка, 2012. – 157 с. – Бібліогр.: с. 151–157. – (Серія «Модернізація вищої освіти: світоглядно-педагогічні проблеми»).
1039. **Ред.: Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22, Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін** : [зб. наук. пр.] / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [редкол.: Андрущенко В. П., Андрусишин Б. І. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. Вип. 7. – 134 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 8. – 87 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 9. – 130 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1040. **Ред.: Наукові студії із соціальної та політичної психології** : зб. ст. / НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології ; [ред. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.]. – Київ : Міленіум, 2012. Вип. 30. – 336 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 31. – 214 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1041. **Ред.: Нові технології навчання** : наук.-метод. зб. / МОНмолодьспорту України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [редкол.: Є. М. Суліма (голов. ред.), Я. Я. Болюбаш (заст. голов. ред.) ... В. Г. Кремень та ін.]. – [Київ : б. в.], 2012. Вип. 72. – 199 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 74. – 183 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1042. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г. (голова) та ін.]. Вип. 4. – Київ ; [Ніжин] : Лисенко М. М., 2012. – 288 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 5. – Київ : Едельвейс, 2012. – 306 с. – Бібліогр. у кінці ст.

1043. **Ред.: Педагогічна і психологічна науки в Україні** : [зб. наук. пр. : в 5 т.] / НАПН України ; [ред. рада: Кремень В. Г. (голова), Мадзігон В. М., Луговий В. І. та ін.]. – Київ : Пед. думка, 2012. – До 20-річчя НАПН України.
Т. 1 : Загальна педагогіка та філософія освіти. – 365, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2 : Психологія, вікова фізіологія та дефектологія. – 398 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 3 : Загальна середня освіта. – 429, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 4 : Професійна освіта і освіта дорослих. – 510 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 5 : Вища школа. – 389 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1044. **Політологічний вісник** : [зб. наук. пр. / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Тараса Шевченка ; редкол.: Андрущенко В. П., Ануфрієв Л. О. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : ІНТАС, 2012.
[Вип.] 59. – 592 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 60. – 582 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 61. – 280 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 62. – 288 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 63. – 312 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 64. – 288 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 65. – 464 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 66. – 368 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 67. – 384 с. – Бібліогр. у кінці ст.
[Вип.] 68. – 408 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1045. **Ред.: Проблеми освіти** / МОНмолодьспорту України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [редкол.: Є. М. Суліма (голов. ред.), Я. Я. Болюбаш (заст. голов. ред.) ... В. Г. Кремень та ін.]. – Київ : [Лисенко М. М.], 2012.
Вип. 70, ч. 1 : наук. зб. – 275 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 70, ч. 2 : наук. зб. – 257 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 71 : наук.-метод. зб. – 154 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 72 : наук. зб. – 117, [3]. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 73 : наук. зб. – 268 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1046. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. Вип. 30/31 / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2012. – 463 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1047. **Ред.: Психологія вчинку: шляхами творчості В. А. Роменця** : [зб. ст.] / НАПН України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Київ : Либідь, 2012. – 294 с. – Бібліогр.: с. 286–290, в кінці ст. та в підрядк. прим. – Бібліогр. пр. В. А. Роменця: с. 279–285.
1048. **Ред.: Реабілітовані історією** : у 27 т. Автономная республика Крым. Кн. 7 / Ін-т історії України НАН України [и др.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. та ін. ; редкол. АРК: Удовина О. М. (председатель) [и др.]. – Симферополь : АнтикВА, 2012. – 327 с.
1049. **Ред.: Реабілітовані історією** : у 27 т. Вінницька область. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т., Реєнт О. П. (в. о. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Спіридонова Л. М. (голова) [та ін.]. – Вінниця : Каштелянов О. І., 2012. – 774 с.
1050. **Ред.: Реабілітовані історією** : у 27 т. Донецька область. Кн. 9 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Фомін В. В. (голова) [та ін.]. – Київ : Донецьк : [Реґіон : Каштан], 2012. – 622 с.
1051. **Ред.: Реабілітовані історією** : у 27 т. Тернопільська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Гоч П. В. (голова) [та ін.]. – Тернопіль : Терно-граф, 2012. – 857 с.

1052. **Ред.: Реабілітовані історією** : у 27 т. Хмельницька область. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Гаврішко В. Д. (голова) [та ін.] – Хмельницький : [б. в.], 2012. – 1162 с.
1053. **Ред.: Реабілітовані історією** : у 27 т. Чернігівська область. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова), Реєнт О. П. (заст. голови) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Хоменко В. М. (голова) [та ін.] – Чернігів : Лозовий В. М., 2012. – 631 с.
1054. **Ред.: Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. / за ред. В. Кременя і Т. Левовицького ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Т. Левовицький (голова), І. А. Зязюн та ін.] ; МОНмолодьспорту України, НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України [та ін.] – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 691 с. – Бібліогр. у підрядк. прим.
1055. **Ред.: Теорія та практика юридичної освіти** : І Всеукр. наук.-практ. конф., [20 квіт. 2012 р., м. Київ : зб. матеріалів] / НАПН України, Європ. ун-т, Нац. акад. внутр. справ України ; [редкол.: Кремень Василь Григорович та ін.] – Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2012. – 223 с.
1056. **Ред.: Філософські проблеми гуманітарних наук** : [альманах] / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [редкол.: Андрущенко В. П., Ермоленко А. М. ... Кремень В. Г. та ін.] – Київ : [Київ. ун-т], 2012.
№ 21. – 71 с. – Бібліогр. у кінці ст.
№ 22. – 79 с. – Бібліогр. у кінці ст.

2013

1057. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Київська область** / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Кремень В. Г., Багно Ю. М. та ін. ; ред. рада: В. Г. Кремень, (голова) та ін.] ; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти НАПН України. – Київ : Знання України, 2013. – 419 с. – Бібліогр.: с. 399–419.
1058. **Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія** : монографія / МОН України, НАПН України, Від-ня заг. педагогіки та філософії освіти [та ін.] ; за ред. Василя Кременя [та ін.] ; наук. рада: Василь Кремень та ін.] – Київ : Едельвейс, 2013. – 459 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Із змісту: Передмова / [Василь Кремень, Тадеуш Левовицький, Віктор Огнев'юк, Світлана Сисоєва]. – С. 15–18 ; Сучасний навчальний процес як синергетична система. – С. 21–46. – Бібліогр.: 19 назв.
1059. **Освітологія** : хрестоматія для студентів вищ. навч. закл. / МОН України, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка ; [уклад.: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. ; рец.: Кремень В. Г. та ін.] – Київ : Едельвейс, 2013. – 742 с. – Бібліогр.: с. 727–742.
Із змісту: Філософія людиноцентризму в контексті проблем освіти. – С. 28 ; Українська освіта в історичних викликах XXI століття. – С. 42–43 ; Філософський дискурс освітнього знання. – С. 274–279 ; Якісна освіта і нові вимоги часу. – С. 45–50 ; Інноваційні проекти філософсько-освітньої діяльності. – С. 50–51 ; Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення. – С. 376–383 ; Компетентнісний принцип освіти: «навчитися жити разом» / Кремень В. Г., Ткаченко В. М. – С. 451–452 ; Філософія людиноцентризму у контексті проблем освіти. – С. 677–681.
1060. **Україна: ідентичність у добу глобалізації** : (начерки метадисциплінар. дослідж.) / Василь Кремень, Василь Ткаченко. – Київ : Знання України, 2013. – 415 с. – Бібліогр.: с. 397–413.
1061. **Україна: ідентичність у добу глобалізації** : (начерки метадисциплінар. дослідж.) / Василь Кремень, Василь Ткаченко. – 2-ге вид., допов. – Київ : Знання України, 2013. – 471 с. – Бібліогр.: с. 452–468.

1062. **Філософія човекоцентризма в стратегіях освітнього пространства** : монографія. – М. : Рос. акад. освіти, 2013. – 183 с. – Библиогр.: 155 назв.
1063. **Філософія** : [підруч. для студентів вищ. навч. закл.] // [Губерський Л. В., Суліма Є. М., Кремень В. Г. та ін.]. – Харків : Фоліо, 2013. – 510, [3] с.
1064. **Вдалося забезпечити випереджальний характер досліджень** : доп. президента НАПН України на заг. звіт. зборах акад. 4 квіт. 2013 р. «Про діяльність НАПН України у 2012 році та завдання на 2013 рік» // Освіта. – 2013. – 3–10 квіт. (№ 17). – С. 6–7 : фот.
1065. **Вимоги – умови – результати – зміни** : концепт. засади підвищення екон. ефективності освіти України в сучас. умовах // Упр. освітою. – 2013. – Січ. (№ 1). – С. 4–9.
1066. **Від діалектики до людини: філософський концепт В. І. Шинкарука** // Ціннісні орієнтації та світоглядні позиції людини у контексті сьогодення. VIII Шинкаруківські читання : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 18 черв. 2013 р. / НАПН України [та ін. ; редкол.: Губерський Л. В., Кремень В. Г., Андрущенко В. П. та ін.]. – Київ, 2013. – С. 12–27. – Бібліогр.: 44 назви.
Te same // Наука і сусп.-во. – 2013. – № 9/10. – С. 6–18. – Бібліогр.: 44 назви.
1067. **[Вітальне слово президента НАПН України Василя Кременя з Днем науки]** // Пед. газета. – 2013. – Трав. (№ 5). – С. 1.
1068. **[Вітальне слово президента НАПН України Василя Кременя з Днем науки]** // Рідна шк. – 2013. – № 4/5. – 1-ша с. обкл.
1069. **[Вітальне слово президента НАПН України Василя Кременя з 70-річчям від дня народження польського вченого-педагога, професора, доктора хабілітованого Франтішека Шльосека]** // Інноваційність у науці і освіті / НАПН України, Ком. пед. наук Польської акад. наук, Хмельниц. нац. ун-т. – Київ ; Варшава ; Хмельницький, 2013. – С. 44.
1070. **[Вітальне слово президента НАПН України В. Г. Кременя організаторам та учасникам Четвертої Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2013»]** // Сучасні заклади освіти – 2013 : Міжнар. виставка : офіц. каталог виставки / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Компанія «Виставковий світ». – [Київ, 2013]. – С. 5.
1071. **Глобалізація та методологія модернізації національної освіти** : доп. Василя Кременя на Заг. збори НАПН України // Пед. газета. – 2013. – Листоп. (№ 11). – С. 1–2.
1072. **Гуманітарні вектори перспектив вищої школи** / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов // Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : IV Міжнар. наук.-практ. конф., 25–26 квіт. 2013 р. / МОНмолодьспорту України, НАПН України, Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв [та ін.]. – Харків, 2013. – С. 3–6.
1073. **Діалог із сучасністю: абсолютне звучання** // Освіта. – 2013. – 18–25 верес. (№ 41). – С. 5 : фот.
1074. **Долаючи консерватизм та безпідставний популізм** : [розмова з президентом НАПН України В. Г. Кременем про реформу шкільної освіти / записала Лідія Мазур] // Жінка. – 2013. – Вересень. – 2-га с. обкл., с. 1–2 : фот.
1075. **Зміни, яких потребує освіта та освітня діяльність** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 2. – С. 16–19 : фот.
1076. **Инновационный человек как цель современного образования** // Современное образование: смыслы и стратегии духовного развития человека : [сб. науч. работ] / Рос. акад. образования, Ин-т науч. и пед. информации. – М., 2013. – С. 214–229.
1077. **Інноваційна людина і сучасна освіта** // Вісн. Чернігів. нац. пед. ун-ту / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2013. – Вип. 110 : Серія: Педагогічні науки. – С. 3–5. – Бібліогр.: 5 назв. – Вип. присвяч. 190-річчю з дня народж. К. Д. Ушинського.
1078. **Інноваційна людина як мета сучасної освіти** // Філософія освіти. – 2013. – № 1. – С. 7–22 : фот. – Бібліогр.: 10 назв.

1079. **Інноваційна освіта в суспільстві знань** // Інноваційність у науці і освіті / НАПН України, Ком. пед. наук Польської акад. наук, Хмельниц. нац. ун-т. – Київ ; Варшава ; Хмельницький, 2013. – С. 66–73. – Бібліогр.: 8 назв.
1080. **Інноваційні аспекти освітньої діяльності** // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2013. – № 1. – С. 7–13. – Бібліогр.: 10 назв.
1081. **Інновація – його кредо** : [про укр. науковця-економіста, д-ра екон. наук, професора, ректора Харків. нац. екон. ун-ту, завідувача каф. інформ. систем Володимира Степановича Пономаренка] // Володимир Степанович Пономаренко : біобібліогр. покажч. : (до 65-річчя від дня народж.) / Харків. нац. екон. ун-т. – Харків, 2013. – С. 96–98.
1082. **Інтелект – сила, потрібна всім...** : [розмова з академіком НАН і НАПН України, президентом Т-ва «Знання» В. Г. Кременем щодо просвітн. діяльності Т-ва / записав кор. газети «Голос України»] // Голос України. – 2013. – 31 серп. (№ 161). – С. 10.
1083. **Категорії «простір» і «середовище»: особливості модельного подання та освітнього застосування** / В. Г. Кремень, В. Ю. Биков // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2013. – № 2. – С. 3–16. – Бібліогр.: 8 назв.
1084. **Концептуальні засади національної стандартної класифікації освіти** : [доп. президента НАПН України на Заг. зборах акад. 31 жовт. 2013 р.] // Проф.-техн. освіта. – 2013. – № 4. – С. 2–5.
1085. **Концептуальні засади національної стандартної класифікації освіти** : [постанова Заг. зборів від 31 жовт. 2013 р.] / В. Г. Кремень, М. І. Бурда // Пед. газета. – 2013. – Листоп. (№ 11). – С. 5.
1086. **Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах** : [доп. президента НАПН України на Заг. зборах акад. 8 листоп. 2012 р.] // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2013. – № 1. – С. 5–14.
1087. **Василь Кремень: «...і індустрія електронного навчання»** : [доп. на підсумк. колегії МОН 27 серп. 2013 р.] // Освіта. – 2013. – 21–28 серп. (№ 37). – С. 7.
1088. **Василь Кремень: На часі наукове осмислення інноваційної педагогічної освіти та її впровадження** : [розмова з президентом НАПН України Василем Кременем про результати діяльності від-нь НАПН України і плани на майбутнє / розмову записала Олена Солодовник] // Освіта України. – 2013. – 8 квіт. (№ 14). – С. 5 : фот.
1089. **Культура спілкування і духовний розвиток соціуму** (вступне слово редакційної колегії) / В. Г. Кремень, С. О. Заветний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування: філософія, психологія, соц. комунікація. – 2013. – № 6. – С. 11–13.
1090. **Людина в суперечностях «відкритого» світу** // Творчість як спосіб пізнання дійсності: синергетична парадигма : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 20 берез. 2013 р., [м. Київ] / НАПН України [та ін.]. – Київ, 2013. – С. 6–9. – Бібліогр.: 5 назв ; Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія і практика : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. – Київ, 2013. – Вип. 1. – С. 9–12. – Бібліогр.: 5 назв.
1091. **Методологічно і науково забезпечувати розвиток інноваційної освіти** : доп. президента НАПН України Василя Кременя «Про діяльність НАПН України у 2012 році та завдання на 2013 рік» на Заг. звіт. зборах акад. // Пед. газета. – 2013. – Квіт. (№ 4). – С. 3, 6 : фот.
1092. **Методологічно і науково забезпечувати розвиток інноваційної освіти** : доп. про діяльність НАПН України у 2012 р. та завдання на 2013 р. // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2013. – № 2. – С. 5–13.
1093. **Методологічно і науково забезпечувати розвиток інноваційної освіти** : доп. президента НАПН України Василя Кременя на Заг. зборах НАПН України // Рідна шк. – 2013. – № 4/5. – С. 7–12 : фот. ; Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 2. – С. 4–13 : фот.

1094. **Навивпередки із запитами життя** : щоб створити умови для самореалізації молоді у XXI столітті, вітчизняна освіт. галузь потребує подальшої модернізації // Уряд. кур'єр. – 2013. – 10 верес. (№ 163). – С. 8.
1095. **Нести знання народу** : з досвіду діяльності Т-ва «Знання» України в умовах розбудови укр. держави // Наука і сусп.-во. – 2013. – № 1/2. – С. 2–7.
1096. **Освіта: ціннісні орієнтири мережевого суспільства** // Вища освіта України № 3 : теорет. та наук.-метод. часопис. Дод. 1 / Ін-т вищ. освіти НАПН України. – Київ ; Ялта, 2013. – Темат. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології, т. 1. – С. 6–10.
Te same // Дзеркало тижня. – 2013. – 30 серп. – 6 верес. (№ 31). – С. 13.
1097. **Освіта в процесах самоорганізації «відкритих» систем: принципи і перспективи** // Евристичний потенціал мислення людини в інформаційному світі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 13 листоп. 2013 р., м. Київ / НАПН України [та ін.]. – Київ, 2013. – С. 5–10. – Бібліогр.: 8 назв.
1098. **Освіта у спонтанності розвитку цивілізації** // Освіта та розвиток обдар. особистості. – 2013. – № 8/9. – С. 7–10 : фот. – Бібліогр.: 9 назв.
1099. **Педагогічна синергетика: понятійно-категоріальний синтез** // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2013. – № 3. – С. 3–19. – Бібліогр.: 19 назв.
1100. **Постулати філософсько-освітньої діяльності** // Рідна шк. – 2013. – № 1/2. – С. 3–7. – Бібліогр.: 3 назви.
1101. **Проект сучасної освіти: інноваційна людина** // Рідна шк. – 2013. – № 8/9. – С. 4–8 : фот. – Бібліогр.: 5 назв.
1102. **Самоорганізований соціум: парадигма людиноцентризму** // Післядиплом. освіта в Україні. – 2013. – № 2. – С. 3–6. – Бібліогр.: 10 назв.
1103. **Стан освітньої діяльності має визначати майбутнє держави і кожного її громадянина** // Труд. підгот. в сучас. шк. – 2013. – № 10. – С. 11–13.
1104. **Трансформації смислових кодів освіти і культури в нелінійності соціального буття** // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України. – Київ, 2013. – Вип. 78. – С. 14–22.
1105. **Учасникам, відвідувачам та організаторам П'ятої Виставки-презентації «Інноватика в сучасній освіті»** // Інноватика в сучасній освіті : П'ята Виставка-презентація : офіц. каталог виставки / МОН України, НАПН України, Компанія «Виставковий світ». – [Київ, 2013]. – С. 5.
1106. **Філософсько-освітня діяльність у контексті міждисциплінарності** // *Interdiscyplinarność pedagogiki i jej subdyscypliny / pod redakcją Zofii Szaroty, Franciszka Szloska.* – Radom, 2013. – С. 31–37.
1107. **Ціннісні орієнтири мережевого суспільства** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Психологія особистості. – 2013. – № 1. – С. 7–20. – Бібліогр.: 17 назв.
1108. **Що робить державу успішною в пору глобалізації?** : промова на зібранні представників Дипломат. корпусу, акредит. в Україні, 11 берез. 2013 р. // Вища освіта України. – 2013. – № 2. – С. 8–10 ; Освіта. – 2013. – 13–20 берез. (№ 13). – С. 3 : фот.
1109. **Якісна освіта і нові вимоги часу** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 4. – С. 4–11 : фот. – Бібліогр.: 6 назв.
1110. **Education in the Structure of Civilization Changes** // *Європейські педагогічні студії.* Педагогічні науки. Філософські науки. Освітня політика. Менеджмент освіти = European pedagogical studies. Pedagogical sciences. Philosophical sciences. Educational policy. Education management / Асоц. пед. ун-тів Європи. – Київ, 2013. – Вип. 3/4. – С. 15–22.
1111. **High quality education and new requirement of time** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2013. – № 4. – С. 12–18. – Bibliogr.: 6 p.
1112. **Innovative Aspects in Educations** // Освіта та розвиток обдар. особистості. – 2013. – № 10. – С. 5–8. – Бібліогр.: 11 назв.
1113. **Рец.: Освітологія.** – Див. № 1059.

1114. **Наук. консультант: Машталер, А. А.** Потенціал освіти в трансформаціях суспільства знань : дис. ... д-ра філос. наук : 09.00.10 / Машталер Антоніна Анатоліївна ; наук. консультант Кремень Василь Григорович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти НАПН України. – Київ : [б. в.], 2013. – 384 с. – Бібліогр.: с. 351–384.
1115. **Ред.: Вища освіта України № 3** : теорет. та наук.-метод. часопис. Дод. 1. Темат. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технологія / Ін-т вищ. освіти НАПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Микола Євтух ... Василь Кремень та ін.]. – Київ ; Ялта : РВВ КГУ, 2013.
Т. 1. – 336 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2. – 284 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1116. **Ред.: Вища освіта України № 3** : теорет. та наук.-метод. часопис. (Дод. 2). Темат. вип. Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу / [Ін-т вищ. освіти НАПН України ; голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Леонід Губерський ... Василь Кремень та ін.]. – Київ : Пріоритети, 2013. – 255, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
1117. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Київська область.** – Див. № 1057.
1118. **Ред.: Гуманітарний вісник** : темат. вип. Дод. 1 до вип. 29 : Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання : з нагоди 100-річчя відкриття Г. І. Челпановим І-го Психол. ін-ту / Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди ; [редкол.: Кремень В. Г. та ін.]. – [Київ] : Гнозис, [2013]. – (III-й Міжнародний фестиваль «Світ психології»).
Т. 1. – 514 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2. – 448 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1119. **Ред.: Європейські педагогічні студії.** Педагогічні науки. Філософські науки. Освітня політика. Менеджмент освіти = European pedagogical studies. Pedagogical sciences. Philosophical sciences. Educational policy. Education management. Вип. 3/4 / Асоц. пед. ун-тів Європи ; [редкол.: Віктор Петрович Андрущенко, Альгідрас Гайжутіс, Йозеф Гінек та ін. ; редкол. за наук. напрямом «Філософські науки»: Віктор Андрущенко, Віль Бакіров, Василь Кремень та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – 224 с.
1120. **Ред.: Інноваційність у науці і освіті** : [зб. наук. пр.] / НАПН України, Ком. пед. наук Польської акад. наук, Хмельницьк. нац. ун-т ; [редкол.: Кремень Василь (голова) та ін.]. – Київ ; Варшава ; Хмельницький : [Хмельницьк. нац. ун-т : Богданова А. М.], 2013. – 578 с. : портр. – До 70-річчя Франтішека Шльосека професора, доктора хабілітованого. – Бібліогр. у кінці ст.
1121. **Ред.: Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22, Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін** / [редкол.: Андрущенко В. П., Андрушин Б. І. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013.
Вип. 10. – 129 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 11. – 120 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 12. – 152 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1122. **Ред.: Наукові студії із соціальної та політичної психології** : зб. ст. Вип. 33 / НАПН України ; [ред. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.]. – [Київ] : Міленіум, [2013]. – 346, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
1123. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 7 / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г. та ін.]. – Київ ; Луганськ : Ноулідж, 2013. – 358, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
1124. **Ред.: Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія.** – Див. № 1058.
1125. **Ред.: Політологічний вісник** : зб. наук. пр. / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Тараса Шевченка ; за заг. ред. Ф. М. Кирилюка, М. І. Хилька ; [редкол.: Андрущенко В. П., Бабкіна О. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : ВАДЕКС, 2013.
Вип. 69. – 588 с. – Бібліогр. у кінці ст.

- Вип. 70. – 472 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Вип. 71. – 584 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1126. **Ред.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. Вип. 76 / МОН України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [редкол.: Є. М. Суліма (голов. ред.), Я. Я. Болюбаш (заступ. голов. ред.) ... В. Г. Кремень та ін. – Київ] : Фахова освіта, 2013. – 116 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1127. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / НАПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2013.
 Вип. 34/35 : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 21–24 травня 2013 р. Кримські педагогічні читання: VI «Нові педагогічні технології в освіті та формування гуманітарно-технічної еліти». – 288 с. – Бібліогр. у кінці ст.
 Вип. 36/37. – 259 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1128. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Волинська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Литвин В. М. (голов. ред.) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Кирилюк О. І. (голова) [та ін.]. – Київ ; Луцьк : [Надстир'я], 2013. – 610 с.
1129. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Житомирська область. Кн. 6 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: П. Т. Тронько (голова), О. П. Ресент (заст. голови) ... В. Г. Кремень [та ін.] ; обл. редкол.: В. С. Балурко [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2013. – 742 с.
1130. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Запорізька область. Кн. 6 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Литвин В. М. (голов. ред.) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Пелих Ю. Г. (голова) [та ін.]. – Київ ; Запоріжжя : Дніпров. металург, 2013. – 484 с.
1131. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Луганська область. Кн. 4 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Литвин В. М. (голов. ред.) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Хунов Ю. А. (голова) [та ін.]. – Луганськ : [б. в.], 2013. – 635 с.
1132. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Миколаївська область. Кн. 6 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Литвин В. М. (голов. ред.) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; авт. кол.: Зайцев Ю. О. [та ін.]. – Київ ; Миколаїв : Світгляд, 2013. – 663 с.
1133. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Рівненська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Литвин В. М. (голов. ред.) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Кривко М. П. (співголова) [та ін.]. – Рівне : ПП ДМ, 2013. – 619 с.
1134. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Сумська область : у 3 кн. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Литвин В. М. (голов. ред.) ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Яговдик І. О. [та ін.]. – Суми : Мрія-1, 2013. – 754 с.
1135. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Тернопільська область. Кн. 3 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф., Литвин В. М. ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Бажан О. Г. [та ін.]. – Тернопіль : [Терно-граф], 2013. – 640 с.
1136. **Ред.: Ціннісні орієнтації та світоглядні позиції людини у контексті сьогодення. VIII Шинкаруківські читання** : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 18 черв. 2013 р. / НАН України, НАПН України ; [редкол.: Губерський Л. В., Кремень В. Г., Андрущенко В. П. та ін.]. – Київ : Знання України, 2013. – 307 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1137. **Орехоміт: Від учительського інституту до національного університету** = From teacher's institute to national university / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомилинського ; [орг. ком.: Табачник Дмитро Володимирович, Круглов Микола Петрович ... Кремень Василь Григорович та ін.]. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 122 с.

1138. **Ідея університету: сучасний дискурс** : монографія / МОН України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; за ред. Л. В. Губерського, А. С. Філіпенка ; [авт.: Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, С. В. Курбатов та ін. – Київ] : Київ. ун-т, 2014. – 367 с.
Із змісту : Гл. 2 : Місія університету: історична ретроспектива та сучасний стан / [В. Г. Кремень, С. В. Курбатов]. – С. 25–55. – Бібліогр.: 38 назв.
1139. **Синергетика і освіта** : [монографія / авт. кол.: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, Ф. П. Власенко та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя ; НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України. – Київ : [Ін-т обдар. дитини], 2014. – 347 с. – Бібліогр. в кінці розд.
Із змісту. Вступ. – С. 6–10 ; Розд. 1. : Синергетика в контексті творчих інтенцій розвитку освіти. – С. 11–42. – Бібліогр.: 32 назви.
1140. **Синергетика і творчість** : [монографія / авт. кол.: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, Ф. П. Власенко та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя ; НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України. – Київ : [Ін-т обдар. дитини], 2014. – 313 с. – Бібліогр. в кінці розд.
Із змісту. Вступне слово. – С. 6–9 ; Ціннісні смисли освітнього процесу в синергетиці пізнання. – С. 10–32. – Бібліогр.: 34 назви.
1141. **Філософія освіти** : хрестоматія : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / МОН України, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ : [Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка], 2014. – 506 с. – Бібліогр.: 56 назв.
Із змісту. Виникнення і сутність глобалізації. – С. 429–433 ; Глобалізм і культура. – С. 433–437 ; Освіта і глобалізація. – С. 437–441 ; Креатив філософії освіти в синергії сучасного знання / Василь Кремень, Володимир Ільїн. – С. 469–473.
1142. **Я-концепція академіка Неллі Ничкало у вимірі професійного розвитку особистості** : [зб. наук. пр.] / НАПН України, Від-ня проф. освіти і освіти дорослих, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Київ : [Фенікс], 2014. – 542 с.
Із змісту. Слово про ювіляра. – С. 7–8 ; Людина як суб'єкт творчої діяльності: інноваційний аспект. – С. 10–18. – Бібліогр.: 7 назв.
1143. **Актуальні проблеми етики і культури спілкування** : (вступ. слово редкол.) / В. Г. Кремень, С. О. Заветний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування: філософія, психологія, соц. комунікація. – 2014. – № 7. – С. 11–14.
1144. **Виступ президента Національної академії педагогічних наук України В. Г. Кременя** // Доступність та якість загальної середньої освіти: стан і шляхи поліпшення : матеріали парлам. слухань у Верхов. Раді України 23 жовт. 2013 р. / Верхов. Рада України. – Київ, 2014. – С. 21–25.
1145. **[Виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на слуханнях у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти «Про стан та законодавче забезпечення фінансування наукової і науково-технічної діяльності в Україні»]** // Стан та законодавче забезпечення фінансування наукової та науково-технічної діяльності в Україні : матеріали слухань у Ком. Верхов. Ради України з питань науки і освіти 13 берез. 2013 р. / Верхов. Рада України, Ком. з питань науки і освіти. – Київ, 2014. – С. 36–38.
1146. **Від інерційної до інноваційної освіти: контекст модернізації НАПН України** : [доп. на Заг. зборах НАПН України 4 квіт. 2014 р. «Про діяльність НАПН України у 2013 році та завдання на 2014 рік»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2014. – № 1/4. – С. 6–13.
1147. **[Вітання президента НАПН України, президента Товариства «Знання» В. Г. Кременя з Новим роком та Різдом Христовим]** // Пед. газета. – 2014. – Груд. (№ 12). – С. 1.
1148. **12-річка і професійна освіта** // Освіта України. – 2014. – 1 верес. (№ 33). – С. 9.
1149. **До інноваційної освіти: контекст модернізації НАПН України** : доп. президента НАПН України Василя Кременя // Рідна шк. – 2014. – № 4/5. – С. 3–6 ; Освіта. – 2014. – 2–9 квіт. (№ 13/14). – С. 4–5 : фот.

1150. **До інноваційної освіти: контекст модернізації НАПН України** : [скор. варіант доп. на заг. зборах НАПН України, 4 квіт. 2014 р.] // Пед. газета. – 2014. – Квіт. (№ 4). – С. 3 : фот.
1151. **[Звернення до наукової і освітньої громадськості України** президента Національної академії педагогічних наук України, міністра освіти і науки України 2000–2005 рр., академіка НАН України і НАПН України Василя Григоровича Кременя щодо національної єдності, спільних зусиль, спрямованих на розвиток України як європейської держави] // Пед. газета. – 2014. – Лют. (№ 2). – С. 1 : фот.
1152. **Інноваційні завдання сучасного етапу інформатизації освіти** / В. Г. Кремень, В. Ю. Биков // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України [та ін.]. – Київ ; Вінниця, 2014. – Вип. 37. – С. 3–15. – Бібліогр.: 20 назв.
1153. **Консолідаційна парадигма модернізації України** // Сучасне філософське антропологічне знання в контексті викликів доби : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 18 квіт. 2014 р. / НАН України, НАПН України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін. ; редкол.: Губерський Л. В., Кремень В. Г., Андрущенко В. П. та ін. – Хмельницький], 2014. – С. 8–16.
1154. **Консолідаційна парадигма модернізації України** // Голос України. – 2014. – 2 жовт. (№ 189). – С. 4.
1155. **Консолідаційна парадигма модернізації України** // Світогляд. – 2014. – № 5. – С. 1–5.
1156. **Консолідація України на основі платформи толерантності** // Наук. вісн. Миколаїв. держ. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. / МОН України, Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: Биков В. Ю., Гладисhev В. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Миколаїв, 2014. – Вип. 1.46. – С. 7–11. – (Присвячено VII Міжнародним та XXI Всеукраїнським педагогічним читанням «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю: вчимося толерантності»).
1157. **Василь Кремень: Відмова від 12-річної освіти була кон'юнктурним, популістським рішенням** : [бесіда з президентом НАПН України В. Кременем про необов'язкові шк. класи, держ.-громад. контроль над освітою і тестування здібностей школярів / записав Максим Короденко] // Освіта України. – 2014. – 4 серп. (№ 29). – С. 5.
1158. **Василь Кремень: Сучасна освіта сформує інноваційну людину** [Електронний ресурс] : [офіц. інтерв'ю президента НАПН України, д-ра філос. наук, академіка В. Г. Кременя освіт. порталу «Педагогічна преса» про проблеми сучас. освіти] // Педагогічна преса : офіц. портал. – Текст. дані. – [Київ : б. в.], 2014. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/108424-vasyl-kremen-suchasna-osvita-sformuje-innovatsijnu-lyudynu-video.html> (дата звернення: 28.02.17). – Назва з екрана.
1159. **Людина як суб'єкт творчої діяльності** // Освіта та розвиток обдар. особистості. – 2014. – № 9/10. – С. 6–10. – Бібліогр.: 8 назв.
1160. **Модернізація України: консолідаційна парадигма** // Нові технології навчання : зб. наук. пр. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України, Акад. міжнар. співробітництва з креативної педагогіки. – Вінниця ; Київ, 2014. – № 83. – С. 6–9.
1161. **О виновности и политической ответственности** // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2014. – № 4. – С. 6–14. – Бібліогр.: 12 назв.
1162. **Обращение Национальной академии педагогических наук Украины к учёным Российской академии образования** // Пед. газета. – 2016. – 2014. – Берез. (№ 3). – С. 1.
1163. **Освіта у викликах сучасності: синергетичний аспект** // Освіта: творчий процес чи соціальна технологія : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 19 берез.

- 2014 р., м. Київ / НАПН України, Ін-т обдар. дитини, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, 2014. – С. 4–10.
1164. **Освітній процес у вимірах синергетичного аналізу** // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часопис. № 3 / Ін-т вищ. освіти НАПН України. – [Київ ; Кіровоград], 2014. – [Тем. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології, дод. 2, т. 1]. – С. 7–15. – Бібліогр.: 16 назв.
1165. **От диалектики к человеку** // Вопр. философии. – 2014. – № 1. – С. 92–103. – Библиогр.: 6 назв.
1166. **От диалектики к человеку** : к пятидесятилетию выхода в свет работы В. И. Шинкарука «Логика, диалектика и теория познания Гегеля» // Шинкарук В. И. Логика, диалектика и теория познания Гегеля : (проблема тождества логики, диалектики и теории познания в философии Гегеля) / В. И. Шинкарук ; М-во образования и науки Украины, Киев. нац. ун-т им. Тараса Шевченко. – [Репринт. воспроизведение изд. 1964 г. – Киев], 2014. – С. III–XXIV. – (Серия «Источники философской мысли в Киевском университете» ; основана в 2013 г.). – Библиогр.: 44 назв.
1167. **Параметри освіти у викликах сучасного мислення** // Освітні та культурні ефекти критичного мислення: від класичного формату до сучасності : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 22 жовт. 2014 р., м. Київ / НАПН України, Ін-т обдар. дитини, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – С. 4–7.
1168. **Полум'яний виступ Василя Кременя викликав овацію учасників виставки** : [виступ президента НАПН України В. Кременя на П'ятій Міжнар. виставці «Сучасні заклади освіти – 2014»] // Освіта. – 2014. – 12–19 берез. (№ 23). – С. 6 : фот.
1169. **Привітання від президента Національної академії педагогічних наук України Кременя Василя Григоровича** [учасникам IV Міжнародної науково-практичної конференції «Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України», яка відбулася 3 жовтня 2014 р. в Київському національному університеті технологій та дизайну] // Вісн. Київ. нац. ун-ту технологій та дизайну. – 2014. – Темат. вип. : «Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України». – С. 5.
1170. **Привітання організаторам та учасникам XI Міжнародної конференції «Культурологічні та патріотичні аспекти формування духовності майбутнього фахівця», 21 березня 2013 р., м. Бар Вінницької обл.** // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України, Акад. міжнар. співробітництва з креативної педагогіки. – Київ, 2014. – № 81 (спецвип.). – С. 5.
1171. **Про діяльність НАПН України у 2013 р. та завдання на 2014 р.** : доп. на заг. зборах НАПН України // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2014. – № 2. – С. 5–13.
1172. **Про консолідацію нації і модернізацію України** // Освіта. – 2014. – 21–28 трав. (№ 23). – С. 7.
1173. **Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін** : [доп. президента НАПН України В. Г. Кременя на заг. зборах НАПН України 30 жовт. 2014 р.] // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2014. – № 4. – С. 5–10.
1174. **Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін** : доп. президента НАПН України Василя Кременя // Рідна шк. – 2014. – № 11. – С. 3–7 ; Директор шк., ліцею, гімназії. – 2014. – № 5/6. – С. 6–11 ; Проф.-техн. освіта. – 2014. – № 4. – С. 5–8 ; Освіта. – 2014. – 29 жовт.–5 листоп. (№ 45/46). – С. 4–5 ; Пед. газета. – 2014. – Листоп. (№ 11). – С. 2–3 : фот.
1175. **Середня освіта вимагає нової структури** : [з виступу президента НАПН України В. Кременя на Заг. зборах акад. на тему: «Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін»] / підгот. Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2014. – 10 листоп. (№ 42). – С. 4 : фот.

1176. **Сучасна освіта в контексті цивілізаційних викликів** : промова президента НАПН України В.Кременя на засід. Сенату Вищої Менеджерської Школи у Варшаві 11 квіт. 2014 р. // Spoleczeństwo i Edukacja / Instytut Studiów Międzynarodowych i Edukacji. – Warszawa, 2014. – № 13 (1). – S. 19–23.
1177. **Учасникам, відвідувачам та організаторам VI Міжнародного форуму-презентації «Інноватика в сучасній освіті»** // Інноватика в сучасній освіті : Шостий міжнар. форум, [21–23 жовт. 2014 р.]: офіц. каталог / МОН України, НАПН України, Компанія «Виставковий Світ». – [Київ, 2014]. – С. 4.
1178. **Учасникам, гостям і організаторам Двадцять шостої міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2014»** // Освіта та кар'єра – 2014, [13–15 листоп. 2014 р.]: офіц. каталог. – [Київ, 2014]. – С. 5.
1179. **Філософські інтуїції Г.Сковороди і завдання модернізації української освіти** // Освіта і доля нації. І. Кант і Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (26–27 верес. 2014 р.) / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2014. – С. 3–4.
1180. **Człowiek innowacyjny celem współczesnej edukacji** / Wasyl Kremień // Ruch pedagogiczny. – Warszawa, 2014. – S. 109–120.
1181. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. № 3 (дод. 1). Темат. вип. : Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу / [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Леонід Губерський ... Василь Кремень та ін.]. – [Київ : Пріоритети], 2014. – 171 с.
1182. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис. № 3. [Дод. 2. Темат. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології] / Ін-т вищ. освіти НАПН України ; голов. ред. Віктор Андрущенко ; [редкол.: Меланія Аствацатрян, Віль Бакіров ... Василь Кремень та ін.]. – [Київ ; Кіровоград : б. в.], 2014. – Присвячується світлій пам'яті академіка Івана Андрійовича Зязюна.
Т. 1. – 380 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2. – 480 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1183. **Ред.: Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації** : матеріали методол. семінару, 3 квіт. 2014 р., м. Київ / НАПН України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Київ : [Ін-т обдар. дитини НАПН України], 2014.
Ч. 1. – 369 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Ч. 1. – 291 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1184. **Ред.: Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія «Педагогічні науки»** : зб. наук. пр. / МОН України, Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: Биков В. Ю., Гладишев В. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014.
Вип. 1.45. – 181 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 1.46. – 184 с. – Присвячено VII Міжнародним та XXI Всеукраїнським педагогічним читанням «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю: вчимося толерантності». – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 1.47. – 343 с. – Присвячено VII Міжнародним та XXI Всеукраїнським педагогічним читанням «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю: вчимося толерантності». – Бібліогр. у кінці ст.
1185. **Ред.: Наукові студії із соціальної та політичної психології** : зб. ст. Вип. 34 / НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології ; [ред. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.]. – Київ : [Міленіум], 2014. – 296 с. – 20-й річниця Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України присвячуємо. – Бібліогр. у кінці ст.
1186. **Ред.: Національний освітній глосарій: вища освіта** / МОН України, НАПН України, Нац. Темпус-офіс в Україні ; [авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий та ін. ; за ред. В. Г. Кременя]. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : [Плеяди], 2014. – 98 с. – Бібліогр.: 46 назв.

1187. **Ред.: Освіта дорослих** : енциклопед. слов. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Ін-т вищ. освіти НАПН України [та ін.]; за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упоряд.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна ; ред. рада: В. Г. Кремень та ін.]. – Київ : Основа, 2014. – 490 с.
1188. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г. (голова) та ін.]. Вип. 1. – Київ : [Ноулідж], 2014. – 283 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 2. – [Київ ; Ніжин : Лисенко М. М.]. – 265 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1189. **Ред.: Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України; голов. ред. Василь Миколайович Мадзігон ; редкол.: Анікін Данило Олександрович, Буркова Людмила Василівна ... Кремень Василь Григорович [та ін.]. – Київ : [Ін-т обдар. дитини НАПН України], 2014. Вип. 1. – 194 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 2. – 132 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1190. **Ред.: Політологічний вісник** : зб. наук. пр. / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Тараса Шевченка ; за заг. ред. Ф. М. Кирилюка, М. І. Хилька ; [редкол.: Андрущенко В. П., Бабкіна О. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ : [Вадекс], 2014. Вип. 72. – 488 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 73. – 584 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 74. – 504 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 75. – 472 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 76. – 400 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1191. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / МОН України, НАПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2014. Вип. 38/39. – 171 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 40/41. – 399 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1192. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Автономная Республика Крым / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Литвин В. М. (голов. ред.) ... Кремень В. Г. [та ін.]. – Київ ; Симферополь : [Ін-т історії України НАН України], 2014. Кн. 8 : [А – Г]. – 448 с. Кн. 9 : [Д – Л]. – 448 с.
1193. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Рівненська область / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Литвин В. М. (голов. ред.) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Павлюк С. І. [та ін.]. – Рівне : ПП ДМ, 2013. Кн. 4. – 570 с. Кн. 5. – 602 с.
1194. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Харківська область. Кн. 2 / Ін-т історії України НАН України [та ін.]; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Литвин В. М. (голов. ред.) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Балута І. М. (голова) [та ін.]. – Київ ; Харків : Оригінал, 2014. – 671 с. : фот.
1195. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Хмельницька область. Кн. 5 / Ін-т історії України НАН України; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф. (голова), Кокін С. А. (заст. голови.) ... Кремень В. Г. [та ін.]; обл. редкол.: Стебло Л. В. (голова) [та ін.]. – Хмельницький : [Поліграфіст-2], 2014. – 896 с.
1196. **Ред.: Розроблення освітніх програм** : метод. рек. / НАПН України, Нац. Темпус/Еразмус+ офіс в Україні ; [авт.: В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова ; за ред. В. Г. Кременя]. – Київ : [Плеяди], 2014. – Бібліогр.: 27 назв.

1197. **Ред.: Синергетика і освіта.** – Див. № 1139.
1198. **Ред.: Синергетика і творчість.** – Див. № 1140.
1199. **Ред.: Сучасне філософське антропологічне знання в контексті викликів доби :** матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 18 квіт. 2014 р. / НАН України, НАПН України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін. ; редкол.: Губерський Л. В., Кремень В. Г., Андрущенко В. П. та ін. – Хмельницький] : Хмельниц. держ. центр науки, інновацій та інформатизації, 2014. – 269 с. – Бібліогр. у кінці ст.

2015

1200. **Любитове – моє рідне село / Василь Кремень.** – Київ : Грамота, 2015. – 319 с. : іл., табл., [8] арк. фот. – Бібліогр.: с. 308–317.
Рец.: Ткаченко, Л. ...Аби збудували нову Україну! : рец. на кн. Василя Кременя [Любитове – моє рідне село / Василь Кремень. – Київ : Грамота, 2015. – 320 с.] / Лідія Ткаченко // Директор шк., лицею, гімназії. – 2016. – № 1/3. – С. 70–71 ; Ткаченко, Л. Небеса над Любитовим : рец. на кн.: Кремень, В. Любитове – моє рідне село / Василь Кремень. – Київ : Грамота, 2015. – 320 с. / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2016. – 24–29 черв. (№ 25/26). – С. 5 ; Коляда, І. Життя села Любитове / Ігор Коляда // Краєзнавство. – 2016. – № 1/2. – С. 279–281. – Рец. на кн.: Кремень, В. Любитове – моє рідне село / Василь Кремень. – Київ : Грамота, 2015. – 320 с. ; Коляда, І. Пам'ятаймо, чиїх батьків – ми діти : відгук на щойно прочитану кн.: Кремень, В. Любитове – моє рідне село / Василь Кремень. – Київ : Грамота, 2015. – 320 с. / Ігор Коляда // Історія в шк. – 2016. – № 2/3. – С. 47–48.
1201. **Педагогіка :** базовий підруч. для студентів вищ. навч. закл. III–IV р. а. / [авт. кол.: І. Ф. Прокопенко, В. Г. Кремень, Є. М. Суліма та ін.] . – Харків : Фоліо, 2015. – 572 с.
1202. **Від сучасності – до майбутнього /** Василь Кремень, Віктор Андрущенко // Освіта для сучасності = Edukacja dla współczesności : [зб. наук. пр. : в 2 т.] / МОН України [та ін.] – Київ, 2015. – Т. 1. – С. 3–5.
1203. **[Вітання президента НАПН України Кременя Василя Григоровича]** організаторам, учасникам та гостям виставки «Сучасні заклади освіти – 2015» // Сучасні заклади освіти – 2015 : Міжнар. виставка : офіц. каталог виставки / МОН України, НАПН України, Компанія «Виставковий Світ». – [Київ, 2015]. – С. 4.
1204. **[Вітання президента НАПН України Кременя Василя Григоровича]** учасникам, відвідувачам й організаторам Сьомого міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті» // Інноватика в сучасній освіті : Сьомий міжнар. форум : офіц. каталог / Компанія «Виставковий Світ», МОН України, НАПН України. – [Київ, 2015]. – С. 4.
1205. **Вітання президента НАПН України Кременя Василя Григоровича** учасникам та гостям Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітації «Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі» (15–16 жовтня 2015 р.) [Електронний ресурс] // Інститут спеціальної педагогіки НАПН України : [офіц. сайт]. – Київ, 2015. – Режим доступу: http://ispukr.org.ua/ukn/17/17_00/mal/n/s/151019/ (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
1206. **Духовні вектори спілкування :** (вступ. слово редкол.) / В. Г. Кремень, С. О. Заветний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування: філософія, психологія, соц. комунікація. – 2015. – № 8. – С. 11–14.
1207. **Інтелект нації: роздуми про роль інтелігенції в державотворенні України** // Наука і сусп.-во. – 2015. – № 5/6. – С. 2–9.
1208. **Концептуальні засади розвитку професійної освіти** // Проф. становлення особистості. – 2015. – № 4. – С. 7–13.
1209. **Василь Кремень – за педагогіку толерантності** [Електронний ресурс : бесіда з президентом НАПН України / бесіду вела Світлана Малиношевська] // Органи влади Кролевецького району : [офіц. сайт]. – Текст дані. – Кролевець, 2015. – Режим доступу: http://krolrlda.gov.ua/last_news/1922-vasil-kremen-za-pedagogiku-tolerantnosti.html (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.

1210. **Василь Кремень: «Завдання – сумістити національні інтереси і європейські стандарти»** : з доп. президента НАПН України В. Г. Кременя на Заг. зборах акад. 3 квіт. 2015 р. // Освіта. – 2015. – 1–8 квіт. (№ 16). – С. 2–3.
1211. **Лебедючий проханець і філософ – речі несумісні** : [про зав. кафедри соц.-гуманітар. дисциплін Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв, академіка НАПН України С. М. Пазиніча] // Станіслав Миколайович Пазиніч : до 75-річчя від дня народж. : біобібліогр. покажч. / Харків. орг. Нац. спілки художників України. – Харків, 2015. – С. 11–13.
1212. **Людський капітал формується завдяки педагогіці** // Голос України. – 2015. – 22 груд. (№ 241). – С. 4.
1213. **Освіта дорослих в умовах суспільства знань** (передмова) // Європейський Союз – Україна: освіта дорослих : зб. матеріалів Форуму до Міжнар. днів освіти дорослих в Україні (Київ, 4–6 листоп. 2014 р.) / Нац. комісія України у справах ЮНЕСКО, МОН України, НАПН України, Т-во «Знання» України, Представництво DW International в Україні. – Київ ; Ніжин, 2015. – С. 7–8.
1214. **Освіта і майбутнє України: точки перетину** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2015. – № 1/3. – С. 6–11. – Бібліогр.: 4 назви.
1215. **Освіта, особистість і соціальний поступ** // Освіта для сучасності = Edukacja dla współczesności : [зб. наук. пр. : 2 т.] / МОН України [та ін.]. – Київ, 2015. – Т. 1. – С. 6–12. – Бібліогр.: 4 назви.
1216. **Освіта, особистість і соціальний поступ** : доп. президента НАПН України Василя Кременя на VI Укр.-пол. наук. форумі // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 2.
1217. **Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін** : [доп. на Заг. зборах НАПН України «Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін», 30 жовт. 2014 р.] // Європейські педагогічні студії. Педагогічні науки. Філософські науки. Освітня політика. Менеджмент освіти = European pedagogical studies. Pedagogical sciences. Philosophical sciences. Educational policy. Education management / Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи. – Київ, 2015. – Вип. 5/6. – С. 13–23.
Te same // Укр. пед. журн. – 2015. – № 1. – С. 8–15.
1218. **Проблеми якості української освіти в нинішніх умовах і на перспективу** // Трибуна. – 2015. – № 1/8. – С. 10–12.
1219. **Професійний розвиток особистості – ключове завдання в умовах євроінтеграції** : передмова // Концептуальні засади професійного розвитку особистості в умовах євроінтеграційних процесів : зб. наук. ст. / НАПН України [та ін.]. – Київ, 2015. – С. 9–11.
1220. **Самоусвідомлення – це передусім самопізнання, без якого неможливе самовиховання** : [доп. на пленар. засіданні XXII Всеукр. пед. читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості», які відбулися у КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» 24–25 верес. 2015 р.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2015. – № 4/5. – С. 160 ; Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 6.
1221. **Складова європейської інтеграції** : [доп. президента НАПН України Василя Кременя на VI Укр.-пол. форумі «Освіта для сучасності»] // Освіта. – 2015. – 16–23 верес. (№ 36/37). – С. 2.
1222. **Стандарт життя в цивілізації** : [на запитання тижневика наскільки освіта дорослих є актуальним і важливим завданням в Україні і чому НАПН України надає важливого значення Дням освіти дорослих і виступає одним з їх організаторів відповідають Василь Кремень, Олександр Співаковський, Нелля Ничкало, Лариса Лук'янова, Аніта Якобсене] // Освіта. – 2015. – 16–23 верес. (№ 36/37). – С. 3 : фот. – Зі змісту: Василь Кремень: «Використовувати знання у практичній діяльності».
1223. **Українсько-польська співпраця – складова європейської інтеграції України** // Освіта і педагогічна наука України і Польщі, 1991–2015 = Edukacja i nauka

- pedagogiczna Ukrainy i Polski, 1991–2015 : бібліогр. покажч. / НАПН України, НПУ ім. М. П. Драгоманова, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України ; [уклад.: Н. І. Тарасова, Л. І. Самчук, Л. Н. Штома, Н. А. Стельмах ; наук. консультанти: Н. Г. Ничкало, О. С. Падалка]. – Київ, 2015. – С. 9–18.
1224. **Усвідомлюючи відповідальність за розвиток людини, консолідацію нації та європейську інтеграцію України** : доп. президента НАПН України В. Кременя на Заг. зборах акад. «Про діяльність НАПН України у 2014 році та завдання на 2015 рік» // Пед. газета. – 2015. – Берез. – квіт. (№ 2). – С. 2.
1225. **Формування глобального конкурентоспроможного людського капіталу – найважливіше завдання професійної освіти** : [доп. на Заг. зборах НАПН України «Концептуальні засади розвитку професійної освіти», 30 жовт. 2015 р.] // Проф.-техн. освіта. – 2015. – № 4. – С. 3–6 ; Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2015. – № 4. – С. 5–10.
1226. **Чи нині наукові академії так само потрібні, як і раніше?** // Голос України. – 2015. – 3 лют. (№ 18). – С. 1, 9.
1227. **Чому ми бідні, якщо такі освічені?** // Дзеркало тижня. – 2015. – 21–27 лют. (№ 6). – С. 13.
1228. **Шановні видавці й читачі Українського педагогічного журналу!** // Укр. пед. журн. – 2015. – № 1. – С. 7.
1229. **Якісна освіта – вимога сьогодення** : з доп. на заг. зборах НАПН України // Дошк. виховання. – 2015. – № 1. – С. 2–4.
1230. **Якісна освіта – вимога сьогодення: проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін** // Учитель початкової шк. – 2015. – № 1. – С. 3–5.
1231. **Наук. консультант: Курбатов, С. В.** Феномен університету в контексті глобальних трансформацій : автореф. дис. ... д-ра філос. наук : [спец.] 09.00.10 «Філософія освіти» / Курбатов Сергій Володимирович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти ; [наук. консультант Кремень Василь Григорович]. – Київ, 2015. – 36 с.
1232. **Ред.: Європейські педагогічні студії.** Педагогічні науки. Філософські науки. Освітня політика. Менеджмент освіти = European pedagogical studies. Pedagogical sciences. Philosophical sciences. Educational policy. Education management. Вип. 5/6 / Асоц. пед. ун-тів Європи ; [редкол.: Віктор Петрович Андрущенко, Альгідрас Гайжутіс, Йозеф Гінек та ін. ; редкол. за наук. напрямом «Філософські науки»: Віктор Андрущенко, Віль Бакіров, Василь Кремень та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – 224 с.
1233. **Ред.: Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання [та ін. ; редкол.: Кремень В. Г. (голова) та ін.]. – Київ ; Львів : ЛДУ БЖД, 2015. Вип. 4, ч. 1. – 242 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 4, ч. 2. – 212 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1234. **Ред.: Концептуальні засади професійного розвитку особистості в умовах євроінтеграційних процесів** : зб. наук. ст. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти [та ін. ; уклад.: М. В. Артюшина та ін. ; за заг. ред. Кременя В. Г., Дмитриченко М. Ф., Ничкало Н. Г.]. – Київ : НТУ, 2015. – 768 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1235. **Ред.: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Стан та перспективи самореалізації людини в Україні. Десяті Шинкаруківські читання»**, 14 травня 2015 року / НАН України [та ін. ; редкол.: Губерський Леонід Васильович, Кремень Василь Григорович, Андрущенко Віктор Петрович]. – Київ : Геопринт, 2015. – 410 с. – (Університет сучасних знань). – Бібліогр. у кінці ст.
1236. **Ред.: Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки** : зб. наук. пр. / Миколаїв. нац. ун-т

- ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: Будак В. Д., Пехота О. М. ... Кремень В. Г. та ін.] . – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015.
№ 1, лютий 2015. – 350, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
№ 2, травень 2015. – 223, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
№ 3, вересень 2015. – 319, [1] с. – Бібліогр. у кінці ст.
№ 4, грудень 2015. – 194 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1237. **Ред.: Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22, Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін / МОН України ; [редкол. серії: В. П. Андрущенко, Б. І. Андрусишин ... В. Г. Кремень та ін.] . – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015.
Вип. 16. – 146 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 17. – 134 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 18. – 135 с. – Бібліогр. у кінці ст.**
1238. **Ред.: Наукові студії із соціальної та політичної психології : зб. ст. / НАПН України ; [ред. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.] . – Київ : Міленіум, 2015.
Вип. 35. – 310 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 36. – 112 с. – Бібліогр. у кінці ст.**
1239. **Ред.: Освіта для сучасності : [зб. наук. пр. : у 2 т.] / МОН України, НАПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ком. пед. наук Польської акад. наук, Наук. т-во «Польща-Україна», Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи ; [редкол.: Василь Кремень (голова), Віктор Андрущенко, Нелля Ничкало та ін.] . – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015.
Т. 1. – 661 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Т. 2. – 517 с. – Бібліогр. у кінці ст.**
1240. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. Вип. 1 / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України ; [наук. рада: Кремень В. Г. та ін.] . – Київ ; Ніжин : Лисенко М. М., 2015. – 271 с. – Бібліогр. у кінці ст.**
1241. **Ред.: Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України ; голов. ред. Василь Миколайович Мадзігон ; редкол.: Анкін Данило Олександрович, Буркова Людмила Василівна ... Василь Григорович Кремень [та ін.] . – Київ : [Ін-т обдар. дитини НАПН України], 2015.
Вип. 1. – 116 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 2. – 124 с. – Бібліогр. у кінці ст.**
1242. **Ред.: Політологічний вісник : зб. наук. пр. / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка ; за заг. ред. Ф. М. Кирилюка, М. І. Хилька ; [редкол.: Андрущенко В. П., Ануфрієв Л. О. ... Кремень В. Г. та ін.] . – Київ : ВАДЕКС, 2015.
Вип. 77. – 472 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 78. – 511 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 79. – 519 с. – Бібліогр. у кінці ст.**
1243. **Ред.: Про зміст загальної середньої освіти : наук.-аналіт. доп. / НАПН України ; [за заг. ред. В. Г. Кременя] . – Київ : [НАПН України], 2015. – 118 с.**
1244. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. «Ідеї академіка Івана Язюна у працях його учнів і соратників», 14–15 трав. 2015 р. / МОН України, НАПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. Товажнянський (співголова), О. Г. Романовський (заст. голови) та ін.] . – Харків : НТУ «ХПІ», 2015.
Вип. 42. – 423 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 43. – 395 с. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 43, ч. 2. – 179 с. – Бібліогр. у кінці ст.**

1245. **Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні** / НАПН України; за заг. ред. В. Г. Кременя; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови) та ін.; склад авт.: Авшенюк Н. М., Аніщенко О. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Київ: [Пед. думка], 2016. – 448 с. – До 25-річчя незалежності України.
1246. **Світ знання: людина, наука, освіта** / НАПН України. – Київ: Знання України, 2016. – 87 с. – Бібліогр.: с. 85–87.
1247. **Виступ В. Г. Кременя на телеканалі Тоніс** [Електронний ресурс] // Товариство «Знання» України: [офіц. портал]. – Електрон. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://znannya.org.ua/index.php/multimedia/osvitne-video/1606-vistup-v-g-kremenya-na-telekanali-tonis> (дата звернення: 06.10.16). – Назва з екрана.
1248. **Виступ В. Г. Кременя під час вшанування Івана Рішняка** – [українського політика, господарника, громадського діяча, державного функціонера, голови Сумського земляцтва в Києві] [Електронний ресурс] // Товариство «Знання» України: [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://znannya.org.ua/index.php/35-storinka-vasilya-kremenya/1605-vistup-v-g-kremenya-pid-chas-vshanuvannya-ivana-rishnyaka> (дата звернення: 06.10.16). – Назва з екрана.
1249. **[Вітальне слово з нагоди 90-річчя Інституту педагогіки НАПН України]** // Укр. пед. журн. – 2016. – № 3. – С. 5.
1250. **[Вітальне слово учасникам, гостям і організаторам Сьомої Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Третьої Міжнародної виставки закордонних навчальних закладів «World Edu»]** // Сучасні заклади освіти – 2016: VII Міжнар. виставка: офіц. каталог // Компанія «Виставковий Світ», МОН України, НАПН України. – [Київ, 2016]. – С. 4.
1251. **[Вітальне слово учасникам, гостям і організаторам Тридцятої міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2016»]** // Освіта та кар'єра – 2016: виставка, 17–19 листоп. 2016 р. / Т-во «Знання» України, МОН України, НАПН України. – [Київ, 2016]. – С. [2].
1252. **Вітальне слово читачам польсько-українського/українсько-польського щорічника «Професійна і неперервна освіта»** // Професійна і неперервна освіта: пол.-укр. наук. щоріч. / Акад. спец. педагогіки ім. Марії Гжегожевської у Варшаві, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – Варшава, 2016. – № 1. – С. 35–37.
1253. **Журнал, що єднає науку і практику**: [вітання з нагоди 105-ї річниці засн. освіт. часопису «Дошкільне виховання»] // Дошк. виховання. – 2016. – № 5. – 2-га с. обкл.
1254. **Василь Кремень: «Нова школа буде максимально зорієнтована за здібності й бажання учня»** / підгот. Анна Луканська // Голос України. – 2016. – 28 жовт. (№ 205). – С. 14.
1255. **Василь Кремень: Переходячи до дванадцятирічки, необхідно суттєво змінити нашу школу**: [інтерв'ю з президентом НАПН України В. Г. Кременем про рівень фінансування науки і її значимість для сусп-ва, про вектори реформування шк. освіти, вдоскон. пед. підготовки і підвищення престижності професії вчителя / записав Максим Короденко] // Освіта України. – 2016. – 1 лют. (№ 4). – С. 5: фот.
1256. **Ми повинні готувати інноваційну людину з інноваційним типом мислення** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2016. – № 4/6. – С. 14–16.
1257. **Наукове підґрунтя навчального року**: [звернення президента НАПН України В. Г. Кременя до педагогів України напередодні 1 вересня] // Освіта України. – 2016. – 15 серп. (№ 32). – С. 10: фот.
1258. **Прекаріат: крик «червоного півня»** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Дзеркало тижня. – 2016. – 9–15 квіт. (№ 13). – С. 1, 12.

1259. **«Пріоритет науки й освіти в Україні»** // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2016. – № 9. – С. 21–23.
1260. **Про результати діяльності НАПН України у 2015 р. та завдання на 2016 р. :** [доп. на Заг. зборх акад. 25 берез. 2016 р.] // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2016. – № 2. – С. 5–13.
1261. **Професійній освіті потрібна цілісна, ефективна державна політика і сучасний науковий супровід** // Проф.-техн. освіта. – 2016. – № 2. – С. 10–13.
1262. **«Суспільство знань» у вимірах сучасних цивілізаційних викликів** // Професійна і неперервна освіта : пол.-укр. наук. щоріч. / Акад. спец. педагогіки ім. Марії Гжегожевської у Варшаві, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – Варшава, 2016. – № 1. – С. 45–59. – Бібліогр.: с. 59 (11 назв).
1263. **Трасформаційний потенціал класичної моделі університету** // Вісн. Київ. нац. ун-ту технологій та дизайну. Серія «Економічні науки». – 2016. – № 5. – С. 8–15 : табл. – Бібліогр.: 21 назва ; Освітologia = Oświatologia. – 2016. – [Вип.] 5. – С. 8–13 : табл. – Бібліогр.: 21 назва.
1264. **Учасникам, відвідувачам і організаторам Двадцять дев'ятої міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2016»** // Освіта та кар'єра – 2016 : виставка, 14–16 квіт. 2016 р. / Т-во «Знання» України, МОН України, НАПН України. – [Київ, 2016]. – С. VIII.
1265. **Учасникам, організаторам і гостям VIII міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті»** // Інноватика в сучасній освіті : Восьмий міжнар. форум : офіц. каталог / Компанія «Виставковий Світ», МОН України, НАПН України. – [Київ, 2016]. – С. 4.
1266. **Філософія як життя в освіті** : до 75-річчя академіка НАН України Л. В. Губерського / Кремень Василь Григорович, Андрущенко Віктор Петрович // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2016. – № 10. – С. 82–88 : фот.
1267. **Філософія освіти в синергії сучасного буття** // Edukacja zawodowa i ustawiczna / Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, Instytut Oświaty Pedagogicznej i Oświaty Dorosłych Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy ; redakcja naukowa: Nella Nyczkało, Adam Solak. – Warszawa, 2016. – С. 13–30. – Бібліогр.: 18 назв.
1268. **Шлях до сучасної школи** // Освіта. – 2016. – 25 трав. – 1 черв. (№ 21/22). – С. 2–3.
1269. **Якою має бути сучасна школа?** // Справи сімейні. – 2016. – № 8. – С. 16–18 : фот.
1270. **Humanism and informational paradigm of bieng of modern civilization** // American Journal of Fundamental, Applied & Experimental Research. – 2016. – № 2. – P. 6–11 : photos. – Ref.: p. 11.
1271. **Salutatory Address to readers of the Polish-Ukrainian/Ukrainian-Polish annual «Continuous Professional Education»** // Професійна і неперервна освіта : пол.-укр. наук. щоріч. / Акад. спец. педагогіки ім. Марії Гжегожевської у Варшаві, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – Варшава, 2016. – № 1. – С. 39–41.
1272. **Trasformational potential of a classic university model** // The Modern Higher Education Review. – 2016. – № 1. – P. 8–14 : tabl. – Bibliogr.: p. 13–14.
1273. **Ред.: Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки** : зб. наук. пр. / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: Валерій Биков, Володимир Гладишев, Василь Кремень та ін.]. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2016. № 1, лютий. – 346 с. – Бібліогр. у кінці ст. № 2, травень. – 223 с. – Бібліогр. у кінці ст. № 3, вересень. – 338 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1274. **Ред.: Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22, Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін.** Вип. 19 / МОН України ; [редкол. серії:

- В. П. Андрущенко, Б. І. Андрусишин ... В. Г. Кремень та ін.] – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. – 205 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1275. **Ред.: Наукові студії із соціальної та політичної психології** : зб. ст. / НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології ; [ред. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.]. – Київ : Міленіум, 2016. Вип. 37. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 38. – Бібліогр. у кінці ст.
1276. **Ред.: Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні.** – Див. № 1245.
1277. **Ред.: Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 1 / НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України ; голов. ред. Василь Михайлович Мадзигон ; члени редкол.: Анікін Данило Олександрович, Буркова Людмила Василівна ... Кремень Василь Григорович [та ін.]. – Київ : [Ін-т обдар. дитини НАПН України], 2016. – 134 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1278. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. за матеріалами II Міжнар. наук.-практ. конф. «Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників», 25–26 трав. 2016 р. / МОН України, НАПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред. О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. Вип. 45, ч. 1. – 396 с. – Бібліогр. у кінці ст. Вип. 45, ч. 2. – 204 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1279. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. : за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених «Психолого-педагогічні аспекти формування управлінського потенціалу сучасної молоді: теорія і практика», 21 жовт. 2015 р. Вип. 44 / МОН України, НАПН України, Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут» ; за ред.: Л. Л. Тovaжнянського, О. Г. Романовського ; [редкол.: В. Г. Кремень та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – 403 с. – Бібліогр. у кінці ст.
1280. **Ред.: Реабілітовані історією** : наук.-док. серія кн. : у 27 т. Черкаська область. Кн. 9 / Ін-т історії України НАН України [та ін.] ; голов. редкол.: Солдатенко В. Ф., Литвин В. М. ... Кремень В. Г. [та ін.] ; обл. редкол.: Овчаренко С. М. [та ін.]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2016. – 640 с.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ УЧЕНОГО

1994

1281. **Про персональний склад Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів, присвячених 50-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 30 груд. 1994 р. № 203/94-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1994. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/203/94-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України у складі Організаційного комітету.

1995

1282. **Про Всеукраїнську нараду економістів «Економіка України та шляхи її дальшого реформування»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 23 серп. 1995 р. № 167/95-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1995. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/167/95-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України у складі Організаційного комітету з підготовки та проведення Всеукраїнської наради економістів.
1283. **Про Державну комісію з питань реорганізації в галузі науки** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 28 серп. 1995 р. № 188/95-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1995. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/188/95-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України у складі Комісії.
1284. **Про затвердження складу організаційного комітету з підготовки та проведення науково-практичної конференції «Політична опозиція: світовий досвід та українська практика»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 24 лют. 1995 р. № 107-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1995. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/107-95-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України у складі Організаційного комітету.
1285. **Про заходи щодо здійснення правової реформи в Україні** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 19 черв. 1995 р. № 458/95 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1995. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/458/95> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України, доктор філософських наук, професор у складі Комітету законодавчих ініціатив при Президентові України.
1286. **Про Комісію з питань реформування вищої освіти в Україні** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 15 берез. 1995 р. № 55/95-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1995. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/55/95-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України – заступник голови Комісії.
1287. **Про Комісію з питань реформування професійно-технічної освіти в Україні** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 21 груд. 1995 р. № 458/95-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1995. –

Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/458/95-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.

В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України – заступник голови Комісії.

1288. **Про підготовку та участь спортсменів України у XXVI Олімпійських та III Паралімпійських іграх** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 7 жовт. 1995 р. № 919/95 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1995. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/919/95> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.

В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України у складі Організаційного комітету з підготовки та участі спортсменів України у XXVI Олімпійських та III Паралімпійських іграх.

1289. **Про проведення Днів культури та мистецтва України у Республіці Білорусь** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 13 січ. 1995 р. № 13 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1995. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/13-95-%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.

В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України – заступник голови Оркомітету з підготовки та проведення Днів культури та мистецтва України у Республіці Білорусь.

1290. **Про утворення робочих груп з підготовки матеріалів до Економічної доповіді Президента України за 1994 р.** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 9 берез. 1995 р. № 48/95-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1995. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/48/95-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.

У складі робочі групи з опрацювання пропозицій щодо розв'язання питань, пов'язаних з організацією системи соціального партнерства в Україні В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України.

1996

1291. **Про відзначення п'ятої річниці незалежності України** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 21 трав. 1996 р. № 115/96-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1996. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/115/96-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.

У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення п'ятої річниці незалежності України – В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України – секретар комітету.

1292. **Про проведення конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України і кращий текст Державного Гімну України** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 2 листоп. 1996 р. № 1328 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1996. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1328-96-%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.

У складі Державної комісії з підготовки та проведення конкурсу на кращий текст Державного Гімну України – В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України.

1293. **Про утворення комісії для вивчення практики ліцензування і трансляції програм на III загальнонаціональному каналі Українського телебачення** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 1996 р. № 682-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. –

Київ, 1996. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/682-96-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.

У складі комісії з вивчення практики ліцензування і трансляції програм на III загальнонаціональному каналі Українського телебачення – В. Г. Кремень, керівник Служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України.

1997

1294. **Кремень Василь Григорович** // Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – Київ, 1997. – С. 180.
1295. **Кремень Василь Григорович** // Хто є Хто в Україні, 1997 : біогр. слов. / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманітар. дослідж. – Київ, 1997. – С. 134.
1296. **Кремень Василь Григорович** // Ярмаченко М. Д. Академія педагогічних наук України: (п'ятиріччя становлення і розвитку) / М. Д. Ярмаченко. – Київ, 1997. – С. 95.
1297. **Мостова, Т.** Цінності освіти і виховання / Таїсія Мостова // Освіта України. – 1997. – 26 груд. (№ 52). – С. 4 : фот.
Про обрання В. Г. Кременя президентом АПН України.
1298. **Про відзначення 275-річчя від дня народження Г. С. Сковороди** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 6 листоп. 1997 р. № 391/97-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1997. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/391/97-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 275-річчя від дня народження Г. С. Сковороди – В. Г. Кремень, заступник Глави Адміністрації Президента України – заступник голови комітету.
1299. **Про відзначення 1000-річчя літописання і книжкової справи в Україні** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 23 груд. 1997 р. № 1375/97 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1997. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1375/97> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів, присвячених 1000-річчю літописання і книжкової справи в Україні, – В. Г. Кремень, заступник Глави Адміністрації Президента України – Керівник Управління внутрішньої політики.
1300. **Про внесення змін і доповнень до Указу Президента України від 24 липня 1995 року № 642 [«Про Положення про Раду по роботі з кадрами»]** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 27 лют. 1997 р. № 186/97 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1997. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/186/97> (дата звернення: 27.01.17). – Назва з екрана.
У складі Ради по роботі з кадрами при Президентові України – В. Г. Кремень, керівник Управління внутрішньої політики Адміністрації Президента України.
1301. **Про Всеукраїнську нараду завідуючих кафедрами гуманітарних дисциплін** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 30 січ. 1997 р. № 95 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1997. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/95-97-%D0%BF> (дата звернення: 27.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення Всеукраїнської наради завідуючих кафедрами гуманітарних дисциплін – В. Г. Кремень, керівник Управління гуманітарної політики Адміністрації Президента України – заступник голови комітету.
1302. **Про підготовку та участь спортсменів України у XVIII зимових, XXVII літніх Олімпійських і XI Параолімпійських іграх, Всесвітніх іграх глухих, Спеціальній Олімпіаді, чемпіонатах світу та Європи** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 18 січ. 1997 р. № 38/97 // Законодавство України / Верхов.

Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1997. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/38/97> (дата звернення: 27.01.17). – Назва з екрана.

У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, керівник Управління гуманітарної політики Адміністрації Президента України.

1303. **Про реєстрацію списку кандидатів у народні депутати України від Соціал-демократичної партії України (об'єднаної) в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі по виборах народних депутатів України 29 березня 1998 року** [Електронний ресурс] : постанова Центр. вибор. комісії від 18.12.97 р. № 47 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1997. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0047359-97> (дата звернення: 27.01.17). – Назва з екрана.
- В. Г. Кремень, заступник Глави Адміністрації Президента України, Керівник Управління внутрішньої політики Адміністрації Президента України – кандидат у народні депутати України для участі у виборах по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу від Соціал-демократичної партії України (об'єднаної).*

1998

1304. **«Нас визнають тоді, коли самі щось зробимо для освіти»** // Освіта України. – 1998. – 11 листоп. (№ 46). – С. 4 : фот.
- Про доповідь В. Г. Кременя «Педагогічна наука і розвиток освіти в Україні» на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Управління національною освітою в умовах становлення і розвитку української державності».*
1305. **Президент Академії педагогічних наук Василь Григорович Кремень** : [біогр. довідка] // Пед. газета. – 1998. – Січ. (№ 1). – С. 1.
1306. **Про відзначення 50-річчя Київського державного лінгвістичного університету** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 13 лип. 1998 р. № 1068 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1998. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1068-98-%D0%BF> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, президент АПН України, народний депутат України.*
1307. **Про відзначення 350-річчя початку Визвольної війни українського народу середини XVII століття** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 26 січ. 1998 р. № 95 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1998. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/95-98-%D0%BF> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з відзначення 350-річчя початку Визвольної війни українського народу середини XVII століття – В. Г. Кремень, заступник Глави Адміністрації Президента України.*
1308. **Про затвердження Організаційного комітету з відзначення 80-річчя Національної академії наук** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 18 трав. 1998 р. № 333-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1998. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-98-%D1%80> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, президент АПН України.*
1309. **Про проведення в Україні у 1998 році Року української педагогіки** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 1998 р. № 510 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1998. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/510-98-%D0%BF> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
- В. Г. Кремень, президент АПН України – голова Організаційного комітету з підготовки та проведення в Україні у 1998 р. Року української педагогіки.*

1999

1310. **Болюбаш, Я.** Нотатки з колеї Міносвіти : [у роботі засід. секції пед. ун-тів та ін-тів узая участь президент АПН України В. Кремень] / Ярослав Болюбаш // Освіта України. – 1999. – 24 берез. (№ 12). – С. 8.
1311. **Боровська, Н.** Визначити конкретні шляхи розвитку освіти : [про участь В. Кременя в прес-конф. керівників освіти і науковців, присвяч. підсумкам роботи галузі за рік та питанням її розвитку] / Наталя Боровська // Освіта України. – 1999. – 22 груд. (№ 52). – С. 7.
1312. **Булавко, В.** Головний пріоритет – людина : розширене засідання АПН України / Віталій Булавко // Освіта України. – 1999. – 26 трав. (№ 21). – С. 4.
Про заключне слово В. Г. Кременя щодо підвищення ефективності роботи АПН України та її основні завдання.
1313. **Булавко, В.** Гуманістична освіта – це діалог / Віталій Булавко // Освіта України. – 1999. – 27 жовт. (№ 44). – С. 3.
Про візне засідання Президії АПН України під головуванням її президента академіка В. Г. Кременя, яке відбулося в Київській дитячій академії мистецтв, та участь в обговоренні доповідей.
1314. **Григоренко, В.** У добру путь, Українсько-Французький центре! / Віктор Григоренко // Освіта України. – 1999. – 15 груд. (№ 51). – С. 7.
Про виступ президента АПН України, народного депутата України В. Г. Кременя на відкритті Українсько-Французького центру з питань змісту його діяльності.
1315. **Корюненко, М.** Навчитися можна лише від учителя / Марія Корюненко // Освіта України. – 1999. – 8 груд. (№ 50). – С. 10 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя на Всеукраїнській нараді-семінарі з питань розвитку післядипломної педагогічної освіти України та важливості андрагогії для гуманізації освіти як пріоритетної галузі соціальних процесів.
1316. **Мовчан, В.** Обговорення доповіді міністра освіти України В. Зайчука на колеї Міносвіти : [в обговоренні доп. взяв участь президент АПН України Василь Кремень] / Віктор Мовчан // Освіта України. – 1999. – 24 берез. (№ 12). – С. 7.
1317. **Мостова, Т.** Регіони мають знати, над чим працює Академія : вісті з АПН [України] / Таїса Мостова // Освіта України. – 1999. – 21 лип. (№ 29). – С. 2.
Про вступне слово президента АПН України В. Г. Кременя щодо недостатнього ознайомлення регіонів з роботою академії.
1318. **Мостова, Т.** Сухомлинський належить уже всьому світові : [про участь В. Кременя в VI Всеукр. пед. читаннях «Василь Сухомлинський і сучасність»] / Таїса Мостова // Освіта України. – 1999. – 27 жовт. (№ 44). – С. 8.
1319. **Перелік посадових осіб, які забезпечують взаємодію Кабінету Міністрів України з комітетами Верховної Ради України** : дод. 2 до розпорядж. Кабінету Міністрів України від 21 верес. 1999 р. № 993 // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 38. – Ст. 1914.
В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України забезпечує взаємодію Кабінету Міністрів України з Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти.
1320. **Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 27 квіт. 1999 р. № 456/99 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1999. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/456/99> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Всеукраїнської координаційної ради з питань розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1321. **Про Раду з питань інтелектуальної власності та трансферу технологій** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 8 жовт. 1999 р. № 1295/99 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1999. –

Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1295/99> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.

У складі Ради – В. Г. Кремень, президент АПН України, народний депутат України.

1322. **Склад Національної ради з питань молодіжної політики при Президентові України** [Електронний ресурс] : затв. указом Президента України від 21 трав. 1999 р. № 543/99 [«Про внесення змін до Указу Президента України від 3 грудня 1995 року № 1129 „Про Національну раду з питань молодіжної політики”] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 1999. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/543/99> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Національної ради – В. Г. Кремень, президент АПН України, народний депутат України.
1323. **Шевченко, В.** Вісті з АПН / Валентин Шевченко // Освіта України. – 1999. – 5 трав. (№ 18). – С. 3.
Про участь В. Г. Кременя в засіданні Президії АПН України з питання: «Стан і перспективи досліджень проблеми диференціації освіти та соціальної дезадаптації учнів». Ученим оцінено результати роботи колективу науковців лабораторії психології соціально дезадапованих неповнолітніх Інституту психології ім. Г. С. Костюка.

2000

1324. **Булавко, В.** «Учителю без знання комп'ютера й іноземної мови не уявляю» / Віталій Булавко // Освіта України. – 2000. – 15 листоп. (№ 46). – С. 7.
Про брифінг міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з проблем виплати заробітної плати та стипендій, переходу на 12-бальну систему оцінювання та 12-річне навчання, запровадження державної мови у вищій школі та забезпечення навчальною літературою.
1325. **Вашуленко, М.** Результати наукової діяльності АПН України за 1999 рік і завдання на 2000 рік : [про вступне слово В. Г. Кременя на заг. зборах АПН України] / М. Вашуленко // Пед. газета. – 2000. – Трав. (№ 5). – С. 1–2.
1326. **Вісті з Президії Академії педагогічних наук** : [розгляд питання «Про основні напрями діяльності Інституту вищої освіти»] // Пед. газета. – 2000. – Берез. (№ 3). – С. 7.
Про виступ В. Г. Кременя на відкритті засідання Президії Академії педагогічних наук.
1327. **Гергель, О.** Василь Кремень і Паскаль Ф'єскі – про освіту / Ольга Гергель // Освіта України. – 2000. – 22 берез. (№ 12/13). – С. 1, 4 : фот.
Про зустріч міністра освіти і науки України Василя Кременя з Надзвичайним і Повноважним Послом Французької Республіки Паскалем Ф'єскі й обговорення подальшої співпраці між Україною та Францією в галузі освіти.
1328. **Гергель, О.** Московські освітяни в гості до нас... / Ольга Гергель // Освіта України. – 2000. – 30 листоп. (№ 48). – С. 1 : фот.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з делегацією московських освітян, конкретні кроки з модернізації освітянської сфери: перехід на 12-бальну шкалу оцінювання знань, посеместрове навчання, можливість вступу до двох і більше закладів вищої школи одночасно, розв'язання питання друкорічників та медалістів.
1329. **Гергель, О.** Освіта і релігія: перехрестя взаєморозуміння / Ольга Гергель // Освіта України. – 2000. – 26 квіт. (№ 17). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на зустрічі працівників Міністерства освіти і науки України, Держкомітету у справах релігій із представниками Всеукраїнської Ради церков і релігійних організацій, присвяченій обговоренню проекту Меморандуму про співпрацю зазначених інституцій.

1330. **Григоренко, В.** АПН України відкрила свою сторінку в Інтернеті / В. Григоренко // Пед. газета. – 2000. – Серп. (№ 8). – С. 1.
Про відкриття В. Г. Кременем презентації проекту «Інформаційне забезпечення розвитку педагогічних досліджень і навчальних технологій в Україні».
1331. **Григоренко, В.** «Сучасна освіта в Україні»: [Третя міжнар. виставка навч. закл.] / Віктор Григоренко // Пед. газета. – 2000. – Квіт. (№ 4). – С. 5.
Про відкриття виставки міністром освіти і науки України В. Г. Кременем.
1332. **Корюненко, М.** Середня освіта переходить на 12-річне навчання восени 2001 року : це питання обговорювали освітяни на Всеукр. нараді-семінарі / Марія Корюненко // Освіта України. – 2000. – 12 лип. (№ 28). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на Всеукраїнській нараді-семінарі «Проблеми організації переходу на новий зміст та структуру загальної середньої освіти» у зв'язку з необхідністю створення національної доктрини освіти, яка б повною мірою враховувала нові потреби часу й суспільних відносин.
1333. **Корюненко, М.** Три мови як мінімум повинен знати наш випускник : тільки в цьому – майбутнє і дитини, і країни / Марія Корюненко // Освіта України. – 2000. – 31 трав. (№ 22). – С. 3.
Про виступ В. Г. Кременя на нараді працівників Міністерства освіти і науки України і начальників обласних управлінь освіти, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій щодо реформування структури міністерства, відзначення новостворених установ АПН України, зокрема Державної науково-педагогічної бібліотеки України.
1334. **Корюненко, М.** Учителю, директору, міністру мають обернутися навколо учня, як планети навколо сонця : [про розмову В. Г. Кременя з журналістами] / М. Корюненко // Освіта України. – 2000. – 15 берез. (№ 11). – С. 1–2.
1335. **Кремень Василь Григорович** // Хто є хто в Україні / Київ. наук. т-во ім. Петра Могили. – Київ, 2000. – С. 239.
1336. **Василь Кремень – міністр освіти і науки** : (біогр. довідка) // Освіта України. – 2000. – 19 січ. (№ 3). – С. 1.
1337. **Василіо Кремено – многая літа** : [поздоровлення з нагоди дня народж.] // Освіта України. – 2000. – 21 черв. (№ 25). – С. 8 : фот.
1338. **Кремінський, Б.** Переможців міжнародних учнівських олімпіад приймав Маріїнський палац / Борис Кремінський // Освіта України. – 2000. – 15 листоп. (№ 46). – С. 2.
Про виступ перед учасниками-переможцями олімпіад міністра освіти і науки України В. Г. Кременя, який наголосив на значенні цих заходів та державної підтримки молоді, відзначив переможців і тих, хто неодноразово брав участь у міжнародних олімпіадах.
1339. **Кузнецов, Ю.** Проблема підручників розв'язує уряд / Юрій Кузнецов // Освіта України. – 2000. – 8 берез. (№ 10). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні при віце-прем'єр-міністрі М. Г. Жулинському 2 березня 2000 р. щодо основних питань підготовки й видання підручників, забезпечення ними школярів та учнів професійно-технічних училищ.
1340. **Кузнецов, Ю.** Реформа ПТО: проблеми і перспективи / Юрій Кузнецов // Освіта України. – 2000. – 17 трав. (№ 19/20). – С. 1, 4 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні Міжгалузевої ради з професійно-технічної освіти щодо наказу МОН України, яким передбачено заходи на 2000 р. із розвитку системи ПТО в нових соціально-економічних умовах.
1341. **Ліщинер, Л.** Наші студенти навчатимуться в Молдові. А їхні – в Україні / Леонід Ліщинер // Освіта України. – 2000. – 5 лип. (№ 27). – С. 1 : фот.
Про зустріч міністрів освіти і науки України В. Кременя та Республіки Молдова І. Гуца, на якій підписано Протокол про співпрацю на 2000/2001 навчальний рік.
1342. **Меншун, В. І.** Особистість яскрава, новаторська, цікава : (штрихи до портрета Василя Григоровича Кременя) / В. І. Меншун // Трибуна. – 2000. – № 1/2. – С. 4–6.

1343. **Міністр освіти і науки Василь Кремень** : [біогр. довідка] // Уряд. кур'єр. – 2000. – 3 лют. (№ 20). – С. 3.
1344. **Осипчук, Н.** Аби учні та вчителі почувалися по-справжньому комфортно : [зустріч переможців Всеукр. конкурсу «Учитель року – 2000» з міністром В. Кременем] / Наталя Осипчук // Освіта України. – 2000. – 14 черв. (№ 47). – С. 1–2.
1345. **Осипчук, Н.** Від школи «індустріального суспільства» – до нової інформаційної доби : прес-конф. міністра освіти і науки Василя Кременя / Наталя Осипчук // Освіта України. – 2000. – 11 жовт. (№ 41). – С. 2.
Про традиційну зустріч В. Г. Кременя з журналістами до Дня працівника освіти, присвячену проблемі заборгованості з виплати заробітної плати освітянам, реформування в галузі, зокрема переходу на 12-бальну систему оцінювання знань та поступовому переходу на 12-річне навчання.
1346. **Осипчук, Н.** Останній шкільний дзвінок як символ надії : прес-конф. в МОН [Україні] : «Підсумки минулого навчального року і перспективи на 2000/2001 н. р.» / Наталя Осипчук // Освіта України. – 2000. – 24 трав. (№ 21). – С. 3.
Про виступ В. Г. Кременя щодо нововведення в освіті: скасування перевірних екзаменів у школі, право абітурієнта одночасно складати іспити до кількох закладів вищої школи, індивідуальне кредитування навчання.
1347. **Перелік посадових осіб, персонально відповідальних за реалізацію основних положень Послання Президента України до Верховної Ради України «Україна: поступ у XXI сторіччя. Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000–2004 роки» з відповідних напрямів** [Електронний ресурс] : затв. розпорядж. Кабінету Міністрів України від 12 квіт. 2000 р. № 182-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/182-2000-%D1%80> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
Міністр освіти і науки України В. Г. Кремень – відповідальний за реалізацію основних положень Послання Президента України з напрямку «Утвердження критичної маси ринкових перетворень» розділу 3 «Політика економічного зростання».
1348. **Перелік посадових осіб, які забезпечують взаємодію Кабінету Міністрів України з комітетами Верховної Ради України** [Електронний ресурс] : дод. 2 до розпорядж. Кабінету Міністрів України від 24 січ. 2000 р. № 50-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/50-2000-%D1%80> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
Міністр освіти і науки України В. Г. Кремень забезпечує взаємодію Кабінету Міністрів України з Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти щодо роз'яснення позиції Кабінету Міністрів України стосовно проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2000 рік» та прийняття законодавчих актів, реалізація яких сприятиме недопущенню втрат бюджету, зменшенню навантаження на видаткову частину бюджету.
1349. **Перелік посадових осіб, які забезпечують у комітетах Верховної Ради України роз'яснення Програми діяльності Кабінету Міністрів України та необхідності прийняття відповідних законодавчих актів для її реалізації** [Електронний ресурс] : дод. 2 до розпорядж. Кабінету Міністрів України від 11 берез. 2000 р. № 119-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/119-2000-%D1%80> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
Міністр освіти і науки України В. Г. Кремень забезпечує у депутатських фракціях (групах) і комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти роз'яснення положень Програми діяльності Кабінету Міністрів України та необхідності прийняття відповідних законодавчих актів для її реалізації.
1350. **[Привітання Василю Григоровичу Кременю з нагоди дня народження]** // Освіта. – 2000. – 21–28 черв. (№ 28). – С. 12.

1351. **Про відзначення 9-ї річниці незалежності України** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 24 трав. 2000 р. № 205/2000-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/205/2000-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі робочої групи з підготовки та відзначення 9-ї річниці незалежності України – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1352. **Про відзначення 10-ї річниці Декларації про державний суверенітет України** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 23 черв. 2000 р. № 818/2000 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/818/2000> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі робочої групи з підготовки та відзначення 10-ї річниці Декларації про державний суверенітет України – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1353. **Про відзначення 250-річчя з дня заснування Білоцерківського державного аграрного університету** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 4 верес. 2000 р. № 341-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/341-2000-%D1%80> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 250-річчя з дня заснування Білоцерківського державного аграрного університету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1354. **Про відзначення 160-річчя від дня заснування Національного медичного університету імені О. О. Богомольця** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 13 груд. 2000 р. № 487-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/487-2000-%D1%80> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 160-річчя від дня заснування Національного медичного університету імені О. О. Богомольця – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1355. **Про внесення змін до складу президії Вищої атестаційної комісії України** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 2 берез. 2000 р. № 44 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/444-2000-%D0%BF> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі президії Вищої атестаційної комісії України – В. Г. Кремень, академік АПН України, президент АПН України, міністр освіти і науки України.
1356. **Про Всеукраїнську нараду з питань дитинства** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 7 груд. 2000 р. № 368/2000-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/368/2000-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення Всеукраїнської наради з питань дитинства – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1357. **Про День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 17 листоп. 2000 р. № 1245/2000 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1245/2000> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів, пов'язаних з 60-ю річницею початку Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1358. **Про затвердження нового складу Організаційного комітету з підготовки та відзначення 55-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від

- 12 квіт. 2000 р. № 630 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/630-2000-%D0%BF> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1359. **Про заходи, пов'язані з Актом закриття Чорнобильської атомної електро-станції** [Електронний ресурс]: указ Президента України від 25 верес. 2000 р. № 1084/2000 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1084/2000> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів, пов'язаних з Актом закриття Чорнобильської атомної електростанції, – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1360. **Про Комісію з підготовки змін до Конституції України та інших законопроектів, що випливають з рішень всеукраїнського референдуму за народною ініціативою** [Електронний ресурс]: указ Президента України від 29 трав. 2000 р. № 727/2000: [станом на 16.11.2000 р.] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/727/2000> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Комісії – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України, президент АПН України.
1361. **Про Комісію з розроблення Концепції розвитку гуманітарної сфери України** [Електронний ресурс]: розпорядж. Президента України від 21 січ. 2000 р. № 19/2000-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/19/2000-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Комісії – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України, президент АПН України.
1362. **Про науково-практичну конференцію «Нові політичні реалії України на рубежі тисячоліть»** [Електронний ресурс]: розпорядж. Президента України від 8 груд. 2000 р. № 369/2000-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/369/2000-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення науково-практичної конференції «Нові політичні реалії України на рубежі тисячоліть» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України, президент АПН України.
1363. **Про новий склад Національної ради з питань молодіжної політики при Президентові України** [Електронний ресурс]: указ Президента України від 26 квіт. 2000 р. № 619/2000 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/619/2000> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Національної ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України, президент АПН України.
1364. **Про Організаційний комітет та заходи щодо відзначення 55-річчя возз'єднання Закарпатської України з Україною** [Електронний ресурс]: постанова Кабінету Міністрів України від 5 трав. 2000 р. № 753 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/753-2000-%D0%BF> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1365. **Про підготовку до відзначення 10-ї річниці незалежності України** [Електронний ресурс]: указ Президента України від 14 квіт. 2000 р. № 597/2000 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/597/2000> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 10-ї річниці незалежності України – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.

1366. **Про підготовку та проведення Всеукраїнського з'їзду працівників освіти** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 31 лип. 2000 р. № 933/2000 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/933/2000> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення Всеукраїнського з'їзду працівників освіти – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України – заступник голови комітету.
1367. **Про поліпшення координації діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 13 верес. 2000 р. № 402-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/402-2000-%D1%80> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
З метою поліпшення координації діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, надання практичної допомоги у розв'язанні гострих соціально-економічних проблем Волинську область закріплено за міністром освіти і науки України В. Г. Кременем.
1368. **Про проведення науково-теоретичної конференції «Стратегія економічного та соціального розвитку України на 2000–2004 роки»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 24 трав. 2000 р. № 204/2000-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/204/2000-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з проведення науково-теоретичної конференції «Стратегія економічного і соціального розвитку України на 2000–2004 роки» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1369. **Про Раду з питань науки та науково-технічної політики при Президентові України** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 22 берез. 2000 р. № 491/2000 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/491/2000> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України, президент АПН України, доктор філософських наук, професор, академік АПН України.
1370. **Про реалізацію розпорядження Президента України від 12 червня 2000 р. № 226 «Про відзначення 40-річчя від дня заснування Національної премії України імені Тараса Шевченка»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 28 груд. 2000 р. № 520-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/520-2000-%D1%80> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 40-річчя від дня заснування Національної премії України імені Тараса Шевченка В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1371. **Про щорічне проведення Всеукраїнської благодійної акції «Милосердя»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 14 верес. 2000 р. № 280/2000-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/2000-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення Всеукраїнської благодійної акції «Милосердя» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1372. **Проблеми розвитку загальної середньої, дошкільної, позашкільної та профтехосвіти** : [підсумк. колегія М-ва освіти і науки України : з доп. виступив В. Кремень] // Пед. газета. – 2000. – Верес. (№ 9). – С. 1–3.

1373. **Рапіна, Л.** «Сучасна освіта в Україні – 2000»: нотатки з Третьої міжнар. виставки навч. закл. / Лідія Рапіна // Освіта України. – 2000. – 5 квіт. (№ 14). – С. 1–2.
У привітанні учасників та гостей виставки В. Г. Кремень, зазначив, що істинні вічні цінності – розвиток людини, розвиток особистості – утверджуються в навчальних закладах.
1374. **Рапіна, Л.** Учителі року – гості міністерства: п'ятьох фіналістів-переможців цьогоріч. Всеукр. конкурсу «Вчитель року» вітали в Міністерстві і науки / Лідія Рапіна // Освіта України. – 2000. – 29 черв. (№ 26). – С. 2: фот.
У привітанні найкращих педагогів України В. Г. Кремень розповів учителям про нову структуру міністерства, плани розвитку середньої школи, зокрема сільської.
1375. **Семиволос, П.** У АПН нова база. В Інтернеті [Електронний ресурс] / Павлина Семиволос // Дзеркало тижня: [електрон. версія газети]. – Текст. дані. – Київ, 2000. – 4 серп. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/EDUCATION/u_apn_nova_baza_v_interneti.html (дата звернення: 24.01.17). – Назва з екрана.
Про презентацію інформаційної бази даних науково-педагогічного призначення «Інфосвіт», що дає змогу дізнатися про розвиток педагогічних досліджень і навчальних технологій в Україні. На заході міністр освіти і науки України Василь Кремень зазначив: «Досвід наших кращих шкіл, кращих педагогів поки що не став надбанням широкої громадськості. А проєкт дозволяє певною мірою розв'язати це завдання. Упродовж вельми тривалого часу ми перебували в освітньому вакуумі, так би мовити, варилися у власному соку. А без взаємодії з педагогічними системами інших країн нам нічого і мріяти про входження в європейський і світовий освітній простір. Без цього ми не зможемо забезпечити нашим громадянам належну підготовку. Я переконаний: тільки та нація матиме майбутнє, яка вирощує фахівців-інтелектуалів, здатних гідно конкурувати в світі, що дедалі глобалізується. Тому презентована база даних має виконувати дві основні функції – знайомити українських педагогів із досвідом роботи їхніх закордонних колег і представляти вітчизняний педагогічний комплекс світовій громадськості».
1376. **Склад Координаційної ради з питань підготовки та проведення Міжнародного конгресу «Інформаційне суспільство в Україні – стан, проблеми, перспективи»** [Електронний ресурс]: дод. до розпорядж. Кабінету Міністрів України від 7 трав. 2000 р. № 229-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/229-2000-%D1%80> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Координаційної ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України – заступник голови ради.
1377. **Склад Організаційного комітету з підготовки та відзначення 75-річчя Міжнародного дитячого центру «Артек»** [Електронний ресурс]: затв. розпорядж. Кабінету Міністрів України від від 27 трав. 2000 р. № 243-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/243-2000-%D1%80> (дата звернення: 31.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1378. **Склад постійно діючого організаційного комітету з підготовки та проведення загальнодержавного огляду меценатства і спонсорства** [Електронний ресурс]: затв. розпорядж. Кабінету Міністрів України від 22 берез. 2000 р. № 143-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/143-2000-%D1%80> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
У складі Постійно діючого організаційного комітету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1379. **Список публікацій В. Г. Кременя в періодичній пресі**: [17 назв] // Постметодика. – 2000. – № 1. – С. 6.

2001

1380. **Булавко, В.** «Маємо вести чесну розмову»: спір між ЦК профспілки освітян та Міносвіти і науки / Віталій Булавко // Освіта України. – 2001. – 7 лют. (№ 6). – С. 19.
Про доповідь В. Г. Кременя на II Позачерговому пленумі ЦК профспілки працівників освіти і науки.
1381. **Гергель, О.** Переможців конкурсу вітали Президент та міністр МОН України: [конкурс знавців укр. мови ім. Петра Яцика] / Ольга Гергель // Освіта України. – 2001. – 30 трав. (№ 22). – С. 1 : фот.
В. Г. Кремень оголошує в івітав переможців.
1382. **Голубєв, К.** Ушанували ветеранів-фронтовиків і «дітей війни»: [міністр освіти і науки України Василь Кремень привітав працівників освіти – ветеранів війни] / Костянтин Голубєв // Освіта України. – 2001. – 16 трав. (№ 20). – С. 2.
1383. **Жовта, І.** «Ділова активність» України і Англії: [про зустріч міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з послом Великої Британії в Україні Роландом Г. Смітом] / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 24 трав. (№ 21). – С. 2 : фот.
1384. **Жовта, І.** Доктрина розвитку освіти незабаром побачить світ / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 7 черв. (№ 23). – С. 4.
Про виступ В. Г. Кременя на прес-конференції у Міжнародному фонді «Відродження».
1385. **Жовта, І.** Закладено фундамент науково-технічної співпраці України і Республіки Корея / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 25 лип. (№ 30). – С. 1, 4.
Про перше засідання Українсько-корейського комітету з науково-технічного співробітництва, протокол якого підписали міністр освіти і науки України В. Г. Кремень та міністр освіти і науки Республіки Корея Кім Йонг Хван.
1386. **Жовта, І.** Василь Кремень: Роль Академії в реформаційних процесах має бути помітнішою для суспільства / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 14 груд. (№ 63/64). – С. 5.
Про доповідь В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України.
1387. **Жовта, І.** Останній варіант національної доктрини розвитку освіти України був представлений на засіданні МОН і АПН [України] / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 27 листоп. (№ 59/60). – С. 1–2.
Про виступ В. Г. Кременя на спільному засіданні колегії Міністерства освіти і науки України та Президії АПН України.
1388. **Жовта, І.** Сільська молодь має впевнено почуватися при вступі до найпрестижніших ВНЗ України / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 20 черв. (№ 25/26). – С. 2.
Про участь В. Г. Кременя у засіданні Національного прес-клубу ринкових реформ на тему «Реформування освіти в Україні: напрями і перемоги».
1389. **Корюненко, М.** Враховуючи світові тенденції, мусимо виходити на передові рубежі розвитку освіти: з семінару МОН [України] у Києві / Марія Корюненко, Лідія Рапіна // Освіта України. – 2001. – 10 січ. (№ 2/3). – С. 3–4.
Про доповідь В. Г. Кременя на семінарі.
1390. **Корюненко, М.** Василь Кремень: «Дитина, яка приходить до школи і навіть до дитячого садка, – це вже певна особистість» / Марія Корюненко // Сільська шк. – 2001. – 28 листоп. (№ 46/47). – С. 1, 4 : фот.
*Про відвідання міністром освіти і науки України В. Г. Кременем разом із начальником Управління освіти і науки України Київської облдержадміністрації І. Л. Лікарчуком навчальних закладів Броварського району Київської області.
На фот.: Василь Кремень у дитячому будинку в с. Мокрець. – С. 1; Василь Кремень у Броварській гімназії ім. Степана Олійника.*
1391. **Корюненко, М.** Василь Кремень: Чим більше мов знає людина, тим більше в неї достоїнства / Марія Корюненко // Освіта України. – 2001. – 26 черв. (№ 27). – С. 6 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя на розширеному засіданні колегії облдержадміністрації у Чернігові «Про хід виконання постанови Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2000 р. № 1717 «Про перехід загальноосвітніх навчальних

- закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання». У виступі йшлося про напрями модернізації освіти: зміна змісту навчання, спрямованість навчального процесу не лише на знання, а й на самостійне оволодіння інформацією, навчання дитини самостійно використовувати здобуті знання в повсякденному житті, професійній та суспільній діяльності.
1392. **Корюненко, М.** Сільська школа вітає міністра / Марія Корюненко // Сільська шк. – 2001. – 13 черв. (№ 23/24). – С. 1 : фот.
Про відвідання міністром освіти і науки України В. Г. Кременем Новошляхівської загальноосвітньої школи Козелецького району Чернігівської області. На фот.: Василь Кремень на кордоні області ; У кабінеті фізики ; Біля школи.
1393. **Корюненко, М.** Указ Президента України поліпшить життя студента / Марія Корюненко // Освіта України. – 2001. – 4 квіт. (№ 14). – С. 3.
Про роз'яснення В. Г. Кременем указу Президента України «Про додаткові заходи щодо реалізації державної молодіжної політики» на брифінгу в Адміністрації Президента України та відповіді на запитання журналістів.
1394. **Корюненко, М.** «Україна – 10 років незалежності» : зустріч представників М-ва освіти і науки з учасниками III Всесвіт. форуму українців / Марія Корюненко // Сільська шк. – 2001. – 22 серп. (№ 34/35). – С. 1–2 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя та його відповіді на запитання зарубіжних гостей форуму. – С. 1, 2.
1395. **Корюненко, М.** Чому наука і освіта в Україні ще не впливають на процеси суспільної трансформації / Марія Корюненко // Освіта України. – 2001. – 28 берез. (№ 13). – С. 1 : фот.
Про вступне слово В. Г. Кременя на колегії МОН України.
1396. **Корюненко, М.** Чотирнадцята угода про визнання нашого диплома за рубежом / Марія Корюненко // Освіта України. – 2001. – 11 лип. (№ 28). – С. 1 : фот.
Про зустріч В. Г. Кременем у МОН України делегації Міністерства освіти і науки Республіки Болгарія та підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Республіки Болгарія про взаємне визнання документів про освіту, науковій ступені й вченій звання.
1397. **Василь Кремень** : міністр освіти і науки України : [біографія] // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. – Київ, 2001. – Т. 3. – С. 240–241. – Текст парал. англ.
1398. **Василь Кремень: На з'їзді була відверта розмова** // Освіта України. – 2001. – 12 жовт. (№ 47). – С. 2.
Про зустріч В. Г. Кременя з журналістами з приводу підбиття підсумків II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти.
1399. **Василь Кремень: Шкільний автобус – це автобус, який перевозиме нашу націю у XXI століття** // Освіта України. – 2001. – 13 черв. (№ 24). – С. 1 : фот.
Про участь В. Г. Кременя у святі освіти, що відбулося в Чернігові.
1400. **Лещенко, З.** На шахівниці міністра – мительшпіль / З. Лещенко // Директор шк. – 2001. – Квіт. (№ 14). – С. 2.
Про прес-конференцію міністра освіти і науки України В. Г. Кременя.
1401. **Лошади – хорошо, но автобус – лучше** // Сьогодні. – 2001. – 13 серп. (№ 179). – С. 12.
Про програму «Шкільний автобус», яка діятиме з 2002 р. За словами міністра освіти і науки України Василя Кременя, гроші на програму повинні виділятися з державного і місцевих бюджетів.
1402. **Марченко, Л.** Школа – для дитини, а не для села / Людмила Марченко // Сільська шк. – 2001. – 28 берез. (№ 13). – С. 1 : фот.
Про виступ міністра освіти і науки України В. Г. Кременя на семінарі в Дніпропетровську з питань системи роботи органів управління освіти та методичних служб з керівними і педагогічними кадрами в умовах освітньої реформи. У виступі міністр наголосив на необхідності ефективних глобальних змін в освіті, зокрема в сільській школі.

1403. **Мацьків, П.** «Інтелектуалізація – визначальний чинник утвердження нації» / Петро Мацьків // Галицька зоря. – 2001. – 25 січ. (№ 7). – С. 1, 4.
Про відвідання вченим, міністром освіти і науки України В. Г. Кременем Дрогобича та високу оцінку ним роботи педагогічного університету міста. У виступі В. Г. Кремень акцентував увагу на пріоритетності в майбутньому інтелектуального чинника. На думку вченого, комп'ютеризація навчального процесу, повноцінне використання Інтернету дасть змогу модернізувати освіту за звітним та формою. Стратегічним освітнім завданням В. Г. Кремень визначає боротьбу за інформаційний простір.
1404. **Міністр, якого любить простий учитель** : [із листів до редакції] // Освіта. – 2001. – 20–27 черв. (№ 32/33). – С. 12.
1405. **Осипчук, Н.** XXI століття – століття освіти. Це широко відоме гасло ЮНЕСКО пріоритетне в роботі АПН [України] : із заг. зборів / Наталія Осипчук // Освіта України. – 2001. – 28 берез. (№ 13). – С. 5.
Про вступне слово В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України.
1406. **Осипчук, Н.** Василь Кремень: Затверджуючи ректора, треба брати до уваги і стан гуртожитків : нотатки із засід. колегії МОН України / Наталія Осипчук // Освіта України. – 2001. – 30 трав. (№ 22). – С. 2.
Про участь В. Г. Кременя у засіданні колегії МОН України.
1407. **Осипчук, Н.** Педагогіка якісно нової освіти : із звіт. зборів АПН [України] / Наталія Осипчук // Освіта України. – 2001. – 21 берез. (№ 12). – С. 1–2 : фот.
Про вступне слово В. Г. Кременя на звітних зборах АПН України.
1408. **Осипчук, Н.** Учора стартувала XX всевітня зимова олімпіада / Наталія Осипчук // Освіта України. – 2001. – 7 лют. (№ 6). – С. 1–2 : фот.
Про напутнє слово В. Г. Кременя до спортсменів у зв'язку із стартом XX все-світньої зимової олімпіади.
1409. **Про відзначення 800-річчя від дня народження Данила Галицького** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 17 берез. 2001 р. № 96-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/96-2001-%D1%80> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки і відзначення 800-річчя від дня народження Данила Галицького – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1410. **Про відзначення 200-річчя Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 16 листоп. 2001 р. № 527-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/527-2001-%D1%80> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – голова Організаційного комітету з підготовки та відзначення 200-річчя Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.
1411. **Про відзначення 280-річчя від дня народження Григорія Сковороди** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 13 груд. 2001 р. № 567-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/567-2001-%D1%80> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 280-річчя від дня народження Г. С. Сковороди – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1412. **Про відзначення 50-річчя створення першої в Україні електронно-обчислювальної машини** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 28 груд. 2001 р. № 1279/2001 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1279/2001> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.

- У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів, присвячених 50-річчю створення першої в Україні електронно-обчислювальної машини – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України, академік НАН України.
1413. **Про відзначення 130-річчя від дня народження Лесі Українки** [Електронний ресурс]: розпорядж. Кабінету Міністрів України від 31 січ. 2001 р. № 22-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/22-2001-%D1%80> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки і відзначення 130-річчя від дня народження видатної української поетеси Лесі Українки – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1414. **Про відзначення 425-річчя Національного університету «Острозька академія»** [Електронний ресурс]: розпорядж. Президента України від 29 черв. 2001 р. № 172/2001-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/172/2001-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – заступник голови Організаційного комітету з підготовки та відзначення 425-річчя Національного університету «Острозька академія».
1415. **Про Всеукраїнський конкурс на кращу наукову роботу серед студентів і аспірантів вищих навчальних закладів з питань виборів та референдумів в Україні** [Електронний ресурс]: постанова Центр. вибор. комісії від 27.12.2001 р. № 64 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0064359-01> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – співголова оргкомітету Всеукраїнського конкурсу на кращу наукову роботу серед студентів і аспірантів вищих навчальних закладів з питань виборів та референдумів в Україні.
1416. **Про затвердження складу наглядової ради Національного університету «Острозька академія»** [Електронний ресурс]: постанова Кабінету Міністрів України від 31 січ. 2001 р. № 70 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/70-2001-%D0%BF> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі Наглядової ради Національного університету «Острозька академія» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1417. **Про зміни у складі Наглядової ради Національного фонду соціального захисту матерів і дітей «Україна – дітям»** [Електронний ресурс]: указ Президента України від 15 жовт. 2001 р. № 977/2001 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/977/2001> (дата звернення: 24.01.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – у складі Наглядової ради.
1418. **Про наукову конференцію «Конституція України – основа модернізації держави і суспільства»** [Електронний ресурс]: розпорядж. Президента України від 27 квіт. 2001 р. № 122/2001-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/122/2001-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення наукової конференції «Конституція України – основа модернізації держави і суспільства» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1419. **Про Національний атлас України** [Електронний ресурс]: указ Президента України від 1 серп. 2001 р. № 574/2001 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/574/2001> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.

У складі Координаційної ради з підготовки та видання Національного атласу України – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України, президент АПН України, академік НАН України, доктор філософських наук.

1420. **Про новий склад Організаційного комітету з підготовки та проведення III Всесвітнього форуму українців** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 23 лют. 2001 р. № 41/2001-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/41/2001-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1421. **Про організацію проведення в Україні у 2001 році Міжнародного року волонтерів** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 22 берез. 2001 р. № 67/2001-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/67/2001-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі Координаційної ради з підготовки і проведення в Україні Міжнародного року волонтерів – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1422. **Про підготовку до відзначення 1100-річчя заснування м. Ромни Сумської області** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 6 трав. 2001 р. № 163-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/163-2001-%D1%80> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1423. **Про підготовку та участь спортсменів України в Олімпійських і Паралімпійських іграх, Всесвітніх іграх глухих, Всесвітніх Універсиадах, чемпіонатах світу та Європи** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 25 черв. 2001 р. № 470/2001 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/470/2001> (дата звернення: 24.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та участі спортсменів України в Олімпійських і Паралімпійських іграх, Всесвітніх іграх глухих, Всесвітніх Універсиадах – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1424. **Про призначення В. Кременя [міністром освіти і науки України]** : указ Президента України від 5 черв. 2001 р. № 406/2001 // Рідна шк. – 2001. – № 7. – С. 47 : фот.
1425. **Про проведення Року України в Російській Федерації** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 27 листоп. 2001 р. № 153/2001 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/153/2001> (дата звернення: 24.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення Року України в Російській Федерації – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1426. **Про серію подарункових видань «Книга від Президента України»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 13 лип. 2001 р. № 88/2001-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/188/2001-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі редакційної колегії серії подарункових видань «Книга від Президента України» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1427. **Про утворення Комісії Кабінету Міністрів України з питань науково-технологічного розвитку** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 14 груд. 2001 р. № 1690 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1690-2001-%D0%BF> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – заступник голови Комісії.

1428. **Про утворення Міжвідомчої ради з координації фундаментальних досліджень** : постанова Кабінету Міністрів України від 21 лют. 2001 р. № 164 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 8. – Ст. 326.
У складі Міжвідомчої ради з координації фундаментальних досліджень – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України, президент АПН України.
1429. **Семиволос, П.** Доктрину – до жовтня! [Електронний ресурс] / Павлина Семиволос // Дзеркало тижня : [електрон. версія газети]. – Текст. дані. – Київ, 2001. – 1 черв. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/EDUCATION/doktrinu_do_zhovtnya.html (дата звернення: 24.01.17). – Назва з екрана.
Про прес-конференцію, присвячену підготовці проекту Національної доктрини розвитку освіти на наступні десять років. Наголошено, що розробники ґрунтовно вивчили зарубіжний досвід щодо розвитку систем освіти різних держав і успішних прикладів реформування освітнього сектора. Міністр освіти і науки України Василь Кремень переконаний, що сьогодні без такого аналізу ніяк не можна. Позаяк в умовах глобалізації будь-яка країна, що не прагне до інтеграції у світовий простір, перебуває осторонь від загальнопланетарних тенденцій, приречена себе на існування на задвірках цивілізації.
1430. **Семиволос, П.** Перевернути піраміду, або Більше програм хороших і різних [Електронний ресурс] / Павлина Семиволос // Дзеркало тижня : [електрон. версія газети]. – Текст. дані. – Київ, 2001. – 1 черв. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/EDUCATION/perevernuti_piramidu_abo_bilshe_program_horoshih_i_riznih.html (дата звернення: 24.01.17). – Назва з екрана.
Про конференцію ректорів вищих технічних навчальних закладів країн Центральної, Східної Європи та СНД «Вища технічна освіта на межі століть», що відбулася 21–23 травня 2001 р. у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут» під егідою ЮНЕСКО. У виступі міністр освіти і науки України Василь Кремень зазначив: «Модернізуючи технічну освіту, ми зобов'язані зберегти і примножити її незаперечні переваги і кращі традиції – широкопрофільність підготовки на початковому етапі і вузька спеціалізація на останньому. Слід значно більше уваги приділяти проблемам працевлаштування випускників: у плані прогностичного вивчення ринку праці й орієнтування в підготовці майбутніх спеціалістів на потреби суспільства».
1431. **Семиволос, П.** Ударимо новою доктриною по старій освіті! [Електронний ресурс] / Павлина Семиволос, Ольга Суржик // Дзеркало тижня : [електрон. версія газети]. – Текст. дані. – Київ, 2001. – 12 жовт. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/EDUCATION/udarimo_novoyu_doktrinoyu_po_stariy_osviti.html (дата звернення: 24.01.17). – Назва з екрана.
Про II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти. З доповіддю виступив міністр освіти і науки України Василь Кремень, який окреслив основні тенденції сучасної української школи, зокрема динамізм та орієнтування на розвиток особистості.
1432. **Суржик, О.** Довше вчишся – далі будеш? [Електронний ресурс] / Ольга Суржик // Дзеркало тижня : [електрон. версія газети]. – Текст. дані. – Київ, 2001. – 2 серп. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/EDUCATION/dovshe_vchishsya_dali_budesh.html (дата звернення: 24.01.17). – Назва з екрана.
Про виступ міністра освіти і науки України В. Г. Кременя на розширеній колегії Міністерства освіти і науки України «Про підсумки 2000/2001 навчального року та завдання на новий навчальний рік».
1433. **Ткаченко, Л.** Василь Кремень: В Українській державі немає чужої освіти. Вся освіта наша / Лідія Ткаченко // Директор шк. – 2001. – Листоп. (№ 44). – С. 5 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні Президії АПН України з питань діяльності вищих закладів освіти недержавної форми власності.

1434. **Ткаченко, Л.** Проект Національної доктрини розвитку освіти України XXI століття / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2001. – Трав. (№ 5). – С. 5.
Про виступ В. Г. Кременя на обговоренні проекту Національної доктрини розвитку освіти України XXI століття 23 квітня 2001 р.
1435. **Філософія у вищих навчальних закладах України: проблеми викладання** : II методол. семінар «Філософія освіти XXI століття : проблеми і перспективи», 30 листоп. 2001 р. : [програма семінару] / АПН України, Ін-т вищ. освіти АПН України [та ін.]. – Київ : [б. в.], 2001. – 25 с.
У складі оргкомітету семінару (голова) – В. Г. Кремень, який виступив зі вступним словом «Філософія в контексті модернізації освіти». – С. 5.
1436. **«Через модернізацію освіти – до оновлення і згуртування нації»** : [про прес-конф. з В. Кременем] / записала О. Гергель // Освіта України. – 2001. – 10 січ. (№ 2/3). – С. 2.

2002

1437. **Акіменко, А.** Ромен: історія одинадцяти років / Алла Акіменко // День. – 2002. – 28 верес. (№ 176). – С. 10.
Про участь міністра освіти і науки України В. Г. Кременя в урочистостях з нагоди 1100-літнього ювілею м. Ромни Сумської обл.
1438. **Белова, Л.** Перший в Україні пам'ятник учителю : [про виступ міністра освіти і науки України В. Кременя перед учасниками свята] / Людмила Белова // Освіта України. – 2002. – 8 жовт. (№ 80). – С. 1–2.
1439. **В Ірані вивчатимуть українську** // Освіта України. – 2002. – 28 жовт. (№ 86). – С. 2.
Про зустріч у Київському національному університеті ім. Т. Шевченка президента Ісламської Республіки Іран пана Мохаммада Хатамі з ректором університету В. Скопенком та з В. Кременем.
1440. **Видання підручників – під прискіпливою увагою уряду** // Освіта України. – 2002. – 30 серп. (№ 68/69). – С. 1–2.
Про зустріч В. Г. Кременя з прем'єр-міністром України А. К. Кінахом в ДАК «Укрвидавполіграфія» та виступ міністра з приводу випуску українськими видавцями високоякісних підручників нового покоління, які відповідають сучасним педагогічним технологіям.
1441. **Горенко, І.** Руху юних техніків України – 75 / Ігор Горенко // Юний технік України. – 2002. – № 2. – С. 1–3.
Про привітання міністра освіти і науки України В. Г. Кременя учасників Всеукраїнського зльоту юних техніків із ювілеєм – 75-ю річницею руху юних техніків України та відзначення їхньої ролі в системі позашкільного виховання молоді.
1442. **Жовта, І.** Василь Кремень: Кошти, передбачені в бюджеті на наступний рік, консервують нинішній стан освіти / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 8 листоп. (№ 89/90). – С. 1–2.
Про прес-конференцію В. Г. Кременя в МОН України щодо основних питань нинішнього стану та розвитку освітньої й наукової сфер країни.
1443. **Жовта, І.** Василь Кремень: Шану і повагу до старших ми повинні обов'язково передати молодому поколінню / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 14 трав. (№ 38/39). – С. 4–5.
Про вітальне слово міністра освіти і науки України В. Г. Кременя ветеранам війни.
1444. **Жовта, І.** Науково-технічна співпраця України і Південно-Африканської Республіки / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 29 листоп. (№ 95). – С. 3.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з міністром мистецтв, культури, науки і технологій ПАР паном Неубане з нагоди підписання Рамкової програми співробітництва між країнами. Під час зустрічі Василь Кремень відзначив співпрацю України в галузі науки з 60 країнами світу й висловив побажання щодо подальшої співпраці.

1445. **Жовта, І.** Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова помолодшав майже на дві тисячі першокурсників / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 20 верес. (№ 75). – С. 2.
Міністр освіти і науки України, голова наглядової ради університету В. Г. Кремень привітає першокурсників із вступом до університету.
1446. **Жовта, І.** Рівний доступ до якісної освіти / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 13 груд. (№ 98/99). – С. 6.
Про участь В. Г. Кременя в урочистому підписанні Угоди про виконання гранту уряду Японії на підготовку проекту «Рівний доступ до якісної освіти» та висловлення подяки Японії її Посольству Японії в Україні.
1447. **Жовта, І.** Робота ВНЗ має відповідати сучасним ринковим умовам / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 10 груд. (№ 97). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні колегії МОН України щодо стану роботи ВНЗ, запобігання порушенням, службовим зловживанням, хабарництву в системі освіти, узгодження правил роботи навчальних закладів із сучасними ринковими умовами.
1448. **Жовта, І.** У кожній школі має бути психолог : з прес-конф. міністра [В. Г. Кременя] / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 11 жовт. (№ 81). – С. 2.
1449. **Жовта, І.** Уряд опікується журналістською освітою / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 29 жовт. (№ 86). – С. 2.
Про зустріч В. Кременя з членами науково-методичної комісії з питань журналістики та виступ про потребу максимальної індивідуалізації підготовки журналістів, зокрема в аспірантурі.
1450. **Жовта, І.** Успіхи вінничан – результат спільної роботи освітан і місцевої влади: освіта Вінниччини – її нинішній стан, розвиток протягом кількох років – стала предметом розмови членів колегії М-ва освіти і науки [України] та запрошених / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 20 груд. (№ 101). – С. 2.
Про доповідь міністра освіти і науки України В. Г. Кременя щодо створення в кожному навчальному закладі умов для ефективного навчання.
1451. **З ювілеєм!** : Василю Григоровичу Кременю 25 черв. цього року виповнюється 55 // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – № 3. – 2-га с. обл.
1452. **Коноваленко, О.** І завітус сто квіток : [до 55-річчя від дня народж. В. Г. Кременя] / Ольга Коноваленко // Освіта. – 2002. – 26 черв. – 3 лип. (№ 34). – С. 5 : фот.
1453. **Корюненко, М.** Велич нації починається із самоповаги, з любові до рідного слова : урочистості з нагоди закриття другого Міжнар. конкурсу з укр. мови ім. Петра Яцика / Марія Корюненко // Освіта України. – 2002. – 28 трав. (№ 41). – С. 1–2.
У привітанні переможців В. Г. Кремень відзначив особливу участь Петра Яцика в започаткуванні цього конкурсу.
1454. **Корюненко, М.** До науки треба залучати талановиту молодь : ця тема була головною на спільному засіданні МОН [України] і НАН [України] / Марія Корюненко // Освіта України. – 2002. – 18 черв. (№ 48). – С. 2.
Про співдоповідь міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з проблеми оновлення наукових кадрів.
1455. **Корюненко, М.** Мово! Пресвята Богородице мого народу / Марія Корюненко // Освіта України. – 2002. – 15 листоп. (№ 91). – С. 1 : фот. ; 22 листоп. (№ 93). – С. 2–3 : фот.
Про виступ міністра освіти і науки України В. Г. Кременя, в якому йшлося про значення конкурсу в розбудові української держави, підвищенні престижу української мови серед молоді та у вихованні пошани до державної мови.
1456. **Корюненко, М.** Не лишати дітей на узбіччі життєвого шляху / Марія Корюненко // Освіта України. – 2002. – 25 черв. (№ 50/51). – С. 2–4 : фот.
Про участь В. Г. Кременя у Всеукраїнській нараді-семінарі «Забезпечення конституційних вимог щодо обов'язковості здобуття загальної середньої освіти дітьми і підлітками», 19 червня 2002 р. У доповіді висвітлено питання

щодо завдань центральних і місцевих органів у справі забезпечення конституційного права молоді на здобуття загальної середньої освіти та запобігання дитячій бездоглядності.

1457. **Василеві Кременю – 55!** : [привітання з нагоди 55-річчя від дня народж.] // Освіта України. – 2002. – 25 черв. (№ 50/51). – С. 5.
1458. **Василь Кремень: Ми повинні зберегти профтехосвіту** // Освіта України. – 2002. – 4 жовт. (№ 79). – С. 4.
Про участь В. Г. Кременя в засіданні колеги МОН України.
1459. **Василь Кремень: Україна не може розвиватися без огляду на процеси, що відбуваються в світі** : [про темат. зустріч В. Кременя «Реформування освіти в Україні в умовах світового глобалізаційного процесу»] // Освіта України. – 2002. – 4 жовт. (№ 79). – С. 2.
1460. **Кремень Василь Григорович** : [біогр. довідка] // Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. – Київ, 2002. – С. 307.
1461. **Кремень Василь Григорович** : [біогр. довідка] // Шаров І. 100 сучасників: роздуми про Україну / Ігор Шаров. – Київ, 2002. – С. 218.
1462. **Кремень Василь Григорович** : до 55-річчя від дня народж. : каталог виставки / АПН України, ДНПБ України ; [уклад. Л. І. Ніколюк ; відп. за вип. П. І. Рогова]. – Київ : [б. в.], 2002. – 24 с. – (Ювіляри АПН України ; вип. 6).
1463. **Михайленко, М.** Подяка журналістам від міністра / Марія Михайленко // Освіта України. – 2002. – 18 черв. (№ 48). – С. 2.
Про привітання В. Г. Кременем представників преси з Днем журналіста та висловлення подяки за увагу до освітянського з'їзду, обговорення Національної доктрини. Прокоментував суперечки щодо намірів українсько-російської комісії підготувати єдиний для шкіл обох країн підручник історії.
1464. **Мінецька, І.** Українська вища школа – складова загально-європейської освіти / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2002. – 28 трав. (№ 41). – С. 2.
Про участь В. Г. Кременя в Міжнародному семінарі «Вища освіта України та Болонський процес».
1465. **Міністр, якого знають усі: Василеві Кременю – 55!** // Освіта України. – 2002. – 25 черв. (№ 50/51). – С. 5 : фот.
На фот.: Художній керівник кінного театру «Запорозькі козаки» О. Григор'єв вручив В. Г. Кременю грамоту про його зарахування до славного загалу запорозьких козаків.
1466. **Міністрові освіти і науки України Василеві Кременю – 55!** : [привітання] // Рідна шк. – 2002. – № 7. – С. 3.
1467. **Наукова підтримка переходу на 12-річну загальноосвітню школу – головне завдання науковців АПН [України] на найближчі кілька років** : [про прес-конф. міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з нагоди 10-річ. ювілею АПН України, 13 груд. 2002 р.] // Освіта України. – 2002. – 17 груд. (№ 100). – С. 1–3 : фот.
1468. **Пасемко, І.** Доктор Євген Федоренко в Україні / Іван Пасемко // Рідна Шк. (Нью-Йорк). – 2002. – № 131. – С. 10–13.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Кременя з організатором і керівником Шкіл Українознавства, ученим секретарем УВАН у США, академіком АПН України професором Є. Федоренком. Під час зустрічі В. Г. Кремень порушив питання спільного видання підручників для ЗОШ та ВНЗ України, стану та перспектив розвитку українознавства як науки та навчальної дисципліни в Україні, проблеми комп'ютеризації українських шкіл, комплектування бібліотек шкіл та ВНЗ, стажування українських студентів у США.
1469. **Про відзначення 775-річчя заснування міста Кременця Тернопільської області** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 15 лют. 2002 р. № 72-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/72-2002-%D1%80> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.

- У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення Всеукраїнської благодійної акції «Милосердя» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1470. **Про затвердження складу наглядової ради Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 25 лип. 2002 р. № 402-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2002. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/402-2002-%D1%80> (дата звернення: 01.02.16). – Назва з екрана.
У складі наглядової ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1471. **Про нагородження орденом «За заслуги»** [Кременя Василя Григоровича – міністра освіти і науки України, академіка НАН України] : указ Президента України від 25 черв. 2002 р. № 579/2002 // Освіта України. – 2002. – 5 лип. (№ 53). – С. 1.
Про нагородження В. Г. Кременя орденом «За заслуги» за вагомі особисті заслуги в розвитку національної освіти і науки, активну громадсько-політичну діяльність.
1472. **Про новий склад Державної акредитаційної комісії** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 29 берез. 2002 р. № 435 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2002. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-2002-%D0%BF> (дата звернення: 26.01.16). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України – голова Державної акредитаційної комісії.
1473. **Про підготовку та проведення 5-ї Всеєвропейської конференції міністрів охорони навколишнього середовища «Довкілля для Європи»** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 22 трав. 2002 р. № 479/2002 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2002. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/479/2002> (дата звернення: 01.02.16). – Назва з екрана.
У складі Національного організаційного комітету з підготовки та проведення 5-ї Всеєвропейської конференції міністрів охорони навколишнього середовища «Довкілля для Європи» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1474. **Про утворення Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів у зв'язку з 70-ми роковинами голодомору в Україні** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 17 серп. 2002 р. № 448-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2002. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/448-2002-%D1%80> (дата звернення: 01.02.16). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1475. **Про утворення робочої групи з розроблення проекту Концепції розвитку гуманітарної сфери** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 1 берез. 2002 р. № 95-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2002. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/95-2002-%D1%80> (дата звернення: 01.02.16). – Назва з екрана.
У складі робочої групи з розроблення проекту Концепції розвитку гуманітарної сфери – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України, президент АПН України.
1476. **Реформи в освіті не матимуть зворотної дії** : [про прес-конф. В. Г. Кременя щодо підсумків роботи освіт. галузі за I півріччя] // Освіта України. – 2002. – 8 лют. (№ 12). – С. 2.
1477. **Реформування освіти триває** : [про прес-конф. В. Г. Кременя з приводу підсумків півріччя в роботі загальноосвіт. шк., проф.-техн. і вищ. навч. закл. та наук. колективів] // Уряд. кур'єр. – 2002. – 2 лют. (№ 22). – С. 4 : фот.
1478. **Рух юних техніків треба не просто реанімувати. А вивести його на рівень нових умов інформаційного суспільства** // Освіта України. – 2002. – 20 верес. (№ 75). – С. 4–5.
Про візит В. Г. Кременя до Українського державного центру науково-технічної творчості учнівської молоді. – С. 4.

1479. **Сніцарьова, Д.** Якщо міністр мріє... : [коментар після прес-конф. з В. Кременем] / Д. Сніцарьова // Дзеркало тижня. – 2002. – 9 лют. (№ 5). – С. 15.
1480. **Ткаченко, Л.** Автоматизація і комп'ютеризація – наступний етап розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2002. – 7 черв. (№ 45). – С. 1, 4.
Про засідання Президії АПН України та виступ В. Г. Кременя щодо подальшого розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України.
1481. **Ткаченко, П.** Дбайливе слово міністра / Петро Ткаченко // Юний технік України. – 2002. – № 1. – С. 2–3 : фот.
Про відвідання міністром освіти і науки В. Г. Кременем Українського державного центру науково-технічної творчості учнівської молоді.
1482. **Україна – Кіпр: домовленість про співробітництво в освіті** // Освіта України. – 2002. – 13 груд. (№ 98/99). – С. 1–2 : фот.
Про зустріч В. Кременя з міністром освіти і культури Кіпру У. Іоаннідісом, під час якої досягнуто домовленостей щодо підписання угоди про співробітництво в галузі науки, освіти та культури.
1483. **Філіал Тернопільської державної академії народного господарства – у Вірменії** // Освіта України. – 2002. – 29 листоп. (№ 95). – С. 1, 3 : фот.
Про нагородження Василем Кременем директора Среванської філії Тернопільської державної економічної академії народного господарства Саака Гудратяна знаком «Відмінник освіти України».

2003

1484. **«Від рівня якості вищої освіти дедалі більше залежатиме доля народу, держави і життя кожного громадянина»,** – так відзначив пріоритетність галузі в загальному поступі суспільства міністр освіти і науки України В. Г. Кремень на підсумковій колегії МОН [України] / матеріал підгот. А. Подставкіна // Рідна шк. – 2003. – № 4. – С. 9.
1485. **Ворона, В.** Володимир Філіппов і Василь Кремень відвідали НАУ / Валерій Ворона // Освіта України. – 2003. – 14 лют. (№ 12). – С. 2 : фот.
Про відвідання у рамках Року Росії в Україні Василем Кременем разом із Володимиром Філіпповим, міністром освіти Російської Федерації, Національного авіаційного університету України.
1486. **Дідківська, І.** Найбільшою цінністю стають знання : у час переходу до інформаційного суспільства / Інна Дідківська // Освіта України. – 2003. – 8 лип. (№ 50/51). – С. 10.
Про доповідь В. Г. Кременя на ювілейному засіданні пленуму Товариства «Знання» України.
1487. **Долганова, Л.** Зустріч міністрів освіти і науки України та Республіки Болгарія / Лілія Долганова // Освіта України. – 2003. – 4 лют. (№ 9). – С. 1–2 : фот.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Кременя з міністром освіти і науки Республіки Болгарія В. Атанасовим із питань перспективи обміну учнями та студентами для оздоровлення під час канікул, розширення обмінів викладачами української та болгарської мов і літератур для довгострокової педагогічної роботи у вищій школі.
1488. **Жовта, І.** Зовнішнє тестування: у цьому експерименті візьмуть участь університети Києва, Львова, Одеси і Харкова / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 15 квіт. (№ 28/29). – С. 2.
Про прес-конференцію В. Г. Кременя щодо майбутнього експерименту із зовнішнього тестування.
1489. **Жовта, І.** Василь Кремень: Ми не можемо утримувати матеріально-технічну базу навчальних закладів, якщо не впишемось у сучасні ринкові відносини / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 4 квіт. (№ 25). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні колегії МОН України.

1490. **Жовта, І.** Василь Кремень: Співпраця із США є одним з пріоритетів у міжнародній діяльності МОН / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 14 листоп. (№ 85). – С. 2 : фот.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Кременя з президентом Американських Рад Д. Девідсоном та підписання Протоколу про наміри.
1491. **Жовта, І.** Оновлення професійної освіти та підготовки в Україні / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 28 листоп. (№ 28). – С. 3.
Про виступ В. Г. Кременя на спільному засіданні колеги МОН України та Президії АПН України й обговорення проекту Концепції розвитку професійної освіти в Україні.
1492. **Жовта, І.** Першого вересня Дмитро Табачник і Василь Кремень вітали малюків дитячого будинку [«Материнка», м. Біла Церква] / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 3 верес. (№ 66). – С. 2.
1493. **Жовта, І.** Реформування вищої освіти і Болонський процес / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 9 груд. (№ 92). – С. 3.
Про виступ В. Г. Кременя на семінарі, який проводили представники Ради Європи для керівників українських інститутів, університетів та академії.
1494. **Жовта, І.** «Сучасна освіта в Україні – 2003» : у Києві відкрилась Шоста міжнар. виставка навч. закл. / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 7 лют. (№ 10). – С. 3.
Про виступ В. Г. Кременя на урочистому відкритті виставки, в якому відзначено потужність, авторитетність та популярність заходу.
1495. **Жовта, І.** Учасники VIII Української антарктичної експедиції відправились на українську антарктичну станцію «Академік Вернадський» / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 7 лют. (№ 10). – С. 1 : фот.
Про напутнє слово В. Г. Кременя, у якому наголошено на важливості роботи українських учених в Антарктиді та зазначено, що VIII Українська антарктична експедиція є результатом спільної діяльності МОН України та уряду України.
1496. **Жовта, І.** Філії російських ВНЗ у нас та українських – у Росії працюватимуть у рамках міжурядової угоди / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 4 лют. (№ 9). – С. 2.
Про зустріч В. Г. Кременя з міністром освіти Російської Федерації В. М. Філіпповим та підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Російської Федерації про порядок створення і діяльності філій російських вищих навчальних закладів в Україні та українських – у Російській Федерації, а також Протоколу про внесення змін і доповнень до міжурядової угоди між країнами щодо взаємного визнання та еквівалентності документів про освіту і вчені звання.
1497. **Калакура, Я.** Подвижники розумного, доброго, вічного / Ярослав Калакура // Українознавство. – 2003. – № 4. – С. 435–436.
Про виступ президента Товариства «Знання» України, академіка НАН України Василя Кременя з нагоди 55-річчя Товариства, в якому він наголосив, що в умовах переходу людства від індустріального до постіндустріального, науково-інформаційного суспільства домінантою прогресу є зростання інтелектуального потенціалу нації, розвиток особистості, а пріоритетними сферами стають наука й освіта, поширення, засвоєння і впровадження знань.
1498. **Коваленко, О.** Міжнародний рівень для української менеджмент-освіти / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2003. – 21 берез. (№ 21). – С. 1, 3.
Про підписання В. Г. Кременем від уряду України меморандуму про взаєморозуміння між урядами України та США щодо співпраці у вдосконаленні менеджмент-освіти в українських закладах вищої школи, відзначення високого потенціалу науки й освіти України.
1499. **Кузнецов, Ю.** Посли іноземних держав цікавилися освітою в Україні / Ю. Кузнецов // Освіта України. – 2003. – 1 квіт. (№ 24). – С. 2.
Про зустріч В. Г. Кременя з працівниками дипломатичних місій, акредитованих в Україні, що відбулася в Міністерстві закордонних справ України.

1500. **Куцева, Е.** Плохо, когда наши дети не знают украинского языка, но также плохо, когда они не знают и русского / Екатерина Куцева // Донбасс. – 2003. – 20 дек. (№ 235). – С. 2.
Про перевірку міністром освіти і науки України В. Г. Кременем виконання державної програми розвитку української мови у Донбасі. Міністр відвідав низку міських, районних та сільських шкіл Донецчини. В. Г. Кремень провів спільне засідання колегії МОН України і Донецької облдержадміністрації та висловив думку про необхідність оволодіння молоддю трьома мовами – українською як державною, російською та однією з іноземних мов.
1501. **Малиношевська, С.** Хто виховує міністрів : [про матір В. Г. Кременя – Варвару Іванівну] / Світлана Малиношевська // Освіта України. – 2003. – 17 черв. (№ 44/45). – С. 5 : фот.
1502. **Меншун, В.** Видатні особистості України : [В. Г. Кремень] / Валентина Меншун // Трибуна. – 2003. – № 7/8. – С. 14.
1503. **Меншун, В.** «Знання» – у «Трибуні» і «Трибуна» – у «Знанні» / Валентина Меншун // Трибуна. – 2003. – № 3/4. – С. 22–29.
Про публікації міністра освіти і науки України, президента Товариства «Знання» України В. Г. Кременя в журналі «Трибуна». – С. 27–28.
1504. **Мінецька, І.** Народні депутати обговорювали проект Програми дій уряду / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2003. – 4 квіт. (№ 25). – С. 4.
Про представлення В. Г. Кременем урядового документа, зокрема розділів, присвячених сфері освіти й науки.
1505. **Міністр освіти і науки [України] Василь Кремень зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Польща паном Мареком Зюлковським** // Освіта України. – 2003. – 28 берез. (№ 23). – С. 2.
Про обговорення питання підготовки до проведення форуму вчителів і викладачів польської мови, підписання угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Республіки Польща щодо взаємного визнання документів про освіту та наукові ступені.
1506. **Міністр освіти і науки [України] Василь Кремень зустрівся із послом Великої Британії в Україні Робертом Брінклі** // Освіта України. – 2003. – 4 квіт. (№ 25). – С. 2.
Про зустріч з питань вищої освіти, фінансування освіти в цілому, інформатизації й комп'ютеризації навчальних закладів, осучаснення матеріально-технічної бази, співпраці обох країн на ниві освіти.
1507. **Міністр освіти і науки України зустрівся з представниками дипломатичного корпусу зарубіжних країн** // Педагогіка толерантності. – 2003. – № 1. – С. 120.
Про зустріч з В. Г. Кременя з представниками майже 50 дипломатичних місій, акредитованих в Україні. Міністр розповів про перетворення в усіх ланках освітньої сфери України, наголосив на потребі переходу до гуманної толерантної педагогіки.
1508. **Олійник, М.** «Дитино-центризм» : міністр Василь Кремень про реформу школи задля інтересів учнів / Мар'яна Олійник // День. – 2003. – 8 лют. (№ 24). – С. 3.
Про інтерв'ю міністра освіти і науки В. Г. Кременя газеті «День», в якому наголошено, що МОН України одним із своїх головних завдань бачить забезпечення дітям і молоді доступу до якісної освіти.
1509. **Про відзначення 85-річчя від дня народження Олеса Гончара** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 31 берез. 2003 р. № 192-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/192-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів, присвячених 85-річчю від дня народження Олеса Гончара – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.

1510. **Про відзначення 85-річчя від дня народження В. О. Сухомлинського** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 21 серп. 2003 р. № 530-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/530-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – голова Організаційного комітету з підготовки та відзначення 85-річчя від дня народження В. О. Сухомлинського.
1511. **Про відзначення 12-ї річниці незалежності України** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 4 лип. 2003 р. № 188/2003-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/188/2003-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 12-ї річниці незалежності України – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1512. **Про відзначення 2500-річчя заснування міста Балаклави** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 15 трав. 2003 р. № 280-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280-2003-%D1%80> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 2500-річчя заснування міста Балаклави – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1513. **Про відзначення 225-річчя заснування міста Херсона** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 19 трав. 2003 р. № 283-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/283-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 225-річчя заснування міста Херсона – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1514. **Про відзначення 200-річчя Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 20 серп. 2003 р. № 521-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/521-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 200-річчя Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1515. **Про відзначення 75-річчя від дня заснування Київського національного університету технологій та дизайну** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 24 лип. 2003 р. № 460-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/460-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – заступник голови Організаційного комітету з підготовки та відзначення 75-річчя від дня заснування Національного університету технологій та дизайну.
1516. **Про відзначення 75-річчя Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 16 жовт. 2003 р. № 626-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/626-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – голова Організаційного комітету з підготовки та відзначення 75-річчя Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут».
1517. **Про відзначення 170-річчя Київського національного університету імені Тараса Шевченка** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України

- від 16 січ. 2003 р. № 4-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4-2003-%D1%80> (дата звернення: 01.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 170-річчя Київського національного університету імені Тараса Шевченка – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1518. **Про відзначення 130-річчя від дня народження гетьмана України Павла Скоропадського** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 23 квіт. 2003 р. № 232-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/232-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів щодо вшанування пам'яті гетьмана України Павла Скоропадського – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1519. **Про відзначення 60-річчя Перемоги та пам'ятних подій Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 26 берез. 2003 р. № 276/2003 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/276/2003> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з підготовки і відзначення 60-річчя Перемоги та пам'ятних подій Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1520. **Про делегацію України для участі у роботі 32-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 29 верес. 2003 р. № 306/2003-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/306/2003-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – заступник глави делегації України.*
1521. **Про затвердження нового складу Головної редакційної колегії науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією»** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 31 берез. 2003 р. № 428 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/428-2003-%D0%BF> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Головної редакційної колегії – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1522. **Про затвердження нового складу Міжвідомчого центру з організації перепідготовки управлінських кадрів для сфери підприємництва та нового складу наглядової ради цього Центру** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 1 берез. 2003 р. № 274 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/274-2003-%D0%BF> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі наглядової ради Міжвідомчого центру з організації перепідготовки управлінських кадрів для сфери підприємництва – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1523. **Про затвердження нового складу Міжгалузевої ради з професійно-технічної освіти** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 26 серп. 2003 р. № 1344 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1344-2003-%D0%BF> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – голова Міжгалузевої ради.*
1524. **Про затвердження нового складу наглядової ради Національного медичного університету імені О. О. Богомольця** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 24 лют. 2003 р. № 76-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу:

- <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/76-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
У складі Наглядової ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1525. **Про затвердження складу Державної акредитаційної комісії** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 21 січ. 2003 р. № 107 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/107-2003-%D0%BF> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – голова Державної акредитаційної комісії.
1526. **Про затвердження складу наглядової ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 18 січ. 2003 р. № 15-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/15-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
У складі Наглядової ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1527. **Про затвердження складу наглядової ради Національного фармацевтичного університету** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 24 лют. 2003 р. № 75-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/75-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
У складі Наглядової ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1528. **Про затвердження складу наглядової ради Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 31 берез. 2003 р. № 429 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/429-2003-%D0%BF> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – заступник голови Наглядової ради.
1529. **Про заходи щодо відзначення 2500-річчя заснування м. Євпаторії** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 12 берез. 2003 р. № 126-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/126-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 2500-річчя заснування м. Євпаторії – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1530. **Про заходи щодо відзначення 500-річчя заснування м. Бахчисарай** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 23 квіт. 2003 р. № 247-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/247-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 500-річчя заснування м. Бахчисарай – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1531. **Про заходи щодо вшанування пам'яті гетьмана України Кирила Розумовського** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 15 трав. 2003 р. № 268-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/268-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – голова Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів щодо вшанування пам'яті гетьмана України Кирила Розумовського.
1532. **Про зміну складу Комісії з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 26 берез. 2003 р. № 379 // Законодавство України / Верхов.

- Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/379-2003-%D0%BF> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – заступник голови Комісії.*
1533. **Про новий склад Наглядової ради Національного фонду соціального захисту матерів і дітей «Україна – дітям»** [Електронний ресурс] : указ Президента України 25 лют. 2003 р. № 160/2003 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/160/2003> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Наглядової ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1534. **Про підготовку та відзначення 350-річчя заснування м. Харкова** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 23 квіт. 2003 р. № 251-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/251-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 350-річчя заснування м. Харкова – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1535. **Про проведення конференції Всесвітнього консорціуму установ вищої аграрної освіти і досліджень у сільському господарстві** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 23 квіт. 2003 р. № 226-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/226-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- Кремень В. Г., міністр освіти і науки України – заступник голови Організаційного комітету з підготовки і проведення конференції Всесвітнього консорціуму установ вищої аграрної освіти і досліджень у сільському господарстві.*
1536. **Про проведення Міжнародного молодіжного фестивалю «Дружба – 2003»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 11 черв. 2003 р. № 343-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/343-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з підготовки і проведення Міжнародного молодіжного фестивалю «Дружба – 2003» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1537. **Про 150-річчя Східної (Кримської) війни 1853–1856 років** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 22 лип. 2003 р. № 739/2003 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/739/2003> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з підготовки і проведення заходів до 150-річчя Східної (Кримської) війни 1853–1856 років – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1538. **Про утворення Координаційної ради з питань розвитку та підтримки волонтерського руху** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 23 квіт. 2003 р. № 225-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/225-2003-%D1%80> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Координаційної ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1539. **Про 60-ту річницю депортації з Криму кримських татар і осіб інших національностей** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 15 верес. 2003 р. № 286/2003-рп № 739/2003 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/739/2003> (дата звернення: 06.02.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів, пов'язаних із 60-ю річницею депортації з Криму кримських татар і осіб інших національностей – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*

1540. **Рапіна, Л.** Міністр освіти і науки [України] зустрівся з учителями року / Лідія Рапіна // Освіта України. – 2003. – 24 черв. (№ 46/47). – С. 2.
Про зустріч В. Г. Кременя з переможцями Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року – 2003».
1541. **Сніцарьова, Д.** Алло, скривдили студента! / Дарина Сніцарьова // Дзеркало тижня. – 2003. – 4–10 жовт. (№ 38). – С. 15.
Про прес-конференцію В. Г. Кременя з питань досягнень і проблем освітньої галузі, приурочену до Дня працівників освіти.
1542. **Ткаченко, Л.** Василь Кремень: Захистити права дитини, утвердивши демократичний стиль відносин між суспільством і дитиною / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2003. – 28 берез. (№ 23). – С. 5.
Про виступ В. Г. Кременя на березневому засіданні Президії АПН України про хід виконання національної програми «Діти України».
1543. **Товариству «Знання» України – 55 років** // Трибуна. – 2003. – № 3/4. – 1-ша с. обкл. : фот.
*Академік НАН України, президент Товариства «Знання» України, міністр освіти і науки України В. Г. Кремень організував роботу товариства, дібравши ініціативну команду, до якої увійшли голова правління Товариства, кандидат філософських наук В. І. Кушерець, його заступник В. А. Глушко, керівник центру духовної культури Товариства «Знання» Д. М. Єсіпенко, головний редактор журналу «Трибуна» В. І. Меншун.
На фот.: В. Г. Кремень, В. І. Кушерець, В. А. Глушко, Д. М. Єсіпенко, В. І. Меншун.*
1544. **Україні необхідний мовний прорив, вважає міністр освіти і науки Василь Кремень** : [про прес-конф. в Сімферополі] // Світ. – 2003. – Верес. (№ 35/36). – С. 1.
1545. **Учора завершився третій конкурс, щоб сказати «добридень» четвертому** : урочисте нагородження переможців III Міжнар. конкурсу з укр. мови ім. П. Яцика – в Нац. опері України // Освіта України. – 2003. – 23 трав. (№ 37). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на урочистому нагородженні переможців конкурсу.

2004

1546. **Булавко, В.** «Освіта України – 2004» / Віталій Булавко // Освіта України. – 2004. – 12 жовт. (№ 79/80). – С. 1–2 : фот.
Про привітання В. Г. Кременем учасників виставки та відзначення плідної роботи «Педагогічної преси» – одного з провідних освітянських видавництв.
1547. **Важливий крок до визнання України членом європейського освітнього простору** // Освіта України. – 2004. – 2 черв. (№ 42/43). – С. 6 : фот.
Про участь В. Кременя у Міжнародному семінарі «Гарантії якості, європейська система передачі і накопичення кредитів та практика імплементації Болонського процесу в різних європейських країнах».
1548. **Василяшко, В.** Відзначено учнів-ерудитів / Василь Василяшко // Освіта України. – 2004. – 13 лип. (№ 54/55). – С. 9 : фот.
*Про вручення В. Кременем нагород переможцям Всеукраїнського радіоконкурсу учнівської молоді «Феномен знань».
На фот.: Василь Кремень вручає нагороду Миколі Єршоміну.*
1549. **Дмитренко, К.** II спортивні ігри школярів України відкрито / Костянтин Дмитренко // Освіта України. – 2004. – 18 трав. (№ 38). – С. 2.
З привітанням виступив міністр освіти і науки України В. Кремень, який зазначив, що заняття фізкультурою – це турбота не тільки про своє здоров'я, а й здоров'я народу, країни.
1550. **Долганова, Л.** Взаєморозуміння у сфері науки / Лілія Долганова // Освіта України. – 2004. – 9 листоп. (№ 88). – С. 2.
Про зустріч міністра освіти і науки України Василя Кременя з делегацією Малайзії на чолі з парламентарським секретарем Міністерства вищої освіти доктором Адхамом Нохом.

1551. **Долганова, Л.** Візит міністра освіти і науки України Василя Кременя до Чеської Республіки / Лідія Долганова // Освіта України. – 2004. – 9 січ. (№ 1/2). – С. 3 : фот. *Про зустріч Василя Кременя з міністром освіти, молоді та спорту Чеської Республіки Петрою Бузковою та підписання Угоди «Про співробітництво в галузі освіти і науки на 2003–2006 роки». В. Г. Кремень відвідав Карлов університет, консерваторію для дітей з вадами зору та Чеську вищу політехнічну школу, зустрівся з ректорами та науково-викладацькими колективами цих закладів.*
1552. **Долганова, Л.** Україна – Іран: Співробітництво в освіті / Лілія Долганова // Освіта України. – 2004. – 12 берез. (№ 19). – С. 5. *Про проведення В. Кременем на чолі української делегації переговорів з делегацією Ісламської Республіки Іран, очолюваною міністром Дж. Тоуфігі.*
1553. **Жовта, І.** Високі нагороди – учасникам Всесвітньої універсиади / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 8 черв. (№ 44/45). – С. 1, 4. *Про вручення В. Г. Кременем державних нагород переможцям і призерам XXII літньої Всесвітньої універсиади та відзначення важливості успіху національної команди.*
1554. **Жовта, І.** За одрученням Президента України Леоніда Кучми Василь Кремень вручив високі державні нагороди / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 9 січ. (№ 1/2). – С. 1, 2. *Про вручення В. Г. Кременем високих державних нагород ученим і керівникам інститутів НАН України, науковцям провідних столичних закладів вищої школи, працівникам МОН України. В. Г. Кремень зазначив, що на сто відсотків виконано державний бюджет з фінансування педагогічної й наукової галузей, а також триває тенденція до зростання кількості молоді, яка навчається у вищих навчальних закладах.*
1555. **Жовта, І.** Забезпечення рівного доступу до якісної освіти для дітей з особливими потребами / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 19 жовт. (№ 81/82). – С. 7. *Про участь В. Г. Кременя у Всеукраїнському семінарі «Роль органів управління освітою в забезпеченні рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування».*
1556. **Жовта, І.** Зовнішнє тестування відчинить двері до вищої школи обдарованим дітям / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 30 січ. (№ 8). – С. 1–2 : фот. *Про виступ В. Г. Кременя на нараді в МОН України щодо організації експерименту з впровадження зовнішнього тестування. Міністр виділив дві загрози на шляху його реалізації: зловживання, що можуть виникнути в загальнонаціональній системі перевірки знань та небезпека перетворення навчання у випускних класах на «натаскування учнів на відповіді до тестів», що суперечить ідеї гармонійного розвитку дитини як особистості.*
1557. **Жовта, І.** Кожен другий випускник має шанс здобути вищу освіту за державний кошт / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 23 квіт. (№ 31). – С. 2. *Про виступ В. Г. Кременя на прес-конференції в МОН України та презентацію Типових навчальних планів для 12-річної школи.*
1558. **Жовта, І.** Міністр освіти і науки Василь Кремень узяв участь в урядовій «Гарячій лінії» / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 15 черв. (№ 46/47). – С. 1, 4.
1559. **Жовта, І.** Напередодні нового року члени колегії МОН [України] обговорювали проблеми вищої школи / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 28 груд. (№ 101). – С. 2. *За підсумками обговорення В. Г. Кремень зазначив, що загострення питання якості вищої освіти потребує рішучих кроків МОН України і Державної акредитаційної комісії для його вирішення.*
1560. **Жовта, І.** Нашу освіту високо цінують й у В'єтнамі / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 9 листоп. (№ 88). – С. 2. *Про підписання угоди між Кабінетом України та урядом Соціалістичної Республіки В'єтнам «Про взаємне визнання документів про освіту, наук. ступені*

- і вчені звання», яка на думку В. Г. Кременя, стане поштовхом до розширення студентських обмінів і двосторонніх відносин між вищими навчальними закладами обох країн, а також сприятиме розвитку дружніх стосунків, які вже стали традиційними.*
1561. **Жовта, І.** «Освіта та кар'єра – 2004» – до дня студента / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 17 листоп. (№ 90). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на урочистому відкритті виставки, відзначення її ролі в наданні можливості вищій школі презентувати свій досвід і більше дізнатися про роботу колег з інших регіонів, а молоді – визначитися з майбутнім місцем навчання, професією, кар'єрою.
1562. **Жовта, І.** Педагогів цікавить заробітна плата, а батьків – побори в школах та шанси їхніх дітей здобути вищу освіту / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 12 берез. (№ 19). – С. 2.
Про відповіді В. Г. Кременя під час «Урядової гарячої лінії».
1563. **Жовта, І.** Профспілка – важливий партнер міністерства / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 27 квіт. (№ 32/33). – С. 2 : фот.
Про підписання міністром освіти і науки України В. Кременем та головою ЦК Профспілки працівників освіти і науки України Л. Сачковим Галузевої угоди між МОН України та профспілкою.
1564. **Жовта, І.** Рішення Конституційного суду відповідає інтересам молоді / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 12 берез. (№ 19). – С. 5.
Про коментар В. Г. Кременем рішення Конституційного суду щодо навчання у закладах вищої школи на платній основі.
1565. **Жовта, І.** У міністерстві освіти і науки вітали освітян – ветеранів ВВВ зі святом Перемоги / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 11 трав. (№ 36). – С. 3.
Про привітання В. Г. Кременем ветеранів-освітян з 59-ю річницею перемоги у Великій Вітчизняній війні.
1566. **Жовта, І.** У НПУ готуватимуть фахівців для системи Мінпраці / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 26 берез. (№ 23). – С. 4 : фот.
*Про виступ В. Г. Кременя на Дні відкритих дверей у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова.
На фот.: В. Андрущенко, М. Папів та В. Кремень під час підписання Угоди про підготовку фахівців для соціальної сфери країни.*
1567. **Золотарьова, Е.** Виставка «Освіта та кар'єра» / Е. Золотарьова, І. Жовта // Освіта України. – 2004. – 27 квіт. (№ 32/33). – С. 1–2.
Про участь В. Г. Кременя в роботі виставки «Освіта та кар'єра – Абітурієнт – 2004».
1568. **Коваленко, О.** Студентський спорт починається із спортивних клубів / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2004. – 13 січ. (№ 3). – С. 1, 5.
Про виступ В. Г. Кременя на III звітно-виборній конференції Спортивної студентської спілки України.
1569. **Корюненко, М.** Електронні підручники з Луганщини / Марія Корюненко // Освіта України. – 2004. – 13 лют. (№ 12). – С. 1, 8.
Про участь В. Г. Кременя у виставці «Сучасна освіта України – 2004». Міністр зазначив, що представлені на виставці новітні електронні підручники мають упроваджуватися в педагогічну практику, та передав підручник з футболу на розгляд до Федерації футболу.
1570. **Корюненко, М.** Василь Кремень: У 2004 році «Шкільний автобус» фінансуватиметься з центрального бюджету : прес-конф. в МОН [Україні] / Марія Корюненко, Світлана Красовська // Освіта України. – 2004. – 23 січ. (№ 6). – С. 1–2.
Про підбиття підсумків міністром освіти і науки України В. Г. Кременем діяльності МОН України у 2003 р. та окреслення перспектив модернізації освітянської галузі в новому році.

1571. **Корюненко, М.** Психологічні проблеми модернізації освіти в Україні / Марія Корюненко, Людмила Марченко, Ірина Подолян // Освіта України. – 2004. – 24 груд. (№ 100). – С. 1, 4–6 : фот.
*Про виступ В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України.
На фот.: В. Кремень вручає Є. Березняку диплом Почесного академіка.*
1572. **Василь Кремень – вчений, політик, людина – в баченнях і сприйнятті освітян :** [листи щиросердя на адресу міністра] // Освіта. – 2004. – 23–30 черв. (№ 29). – С. 4.
1573. **Кремень Василь Григорович :** [біогр. довідка] // Кияни : біогр. слов. / Укр. т-во істориків науки, ін-т гуманітар. дослідж. Укр. АН. – Київ, 2004. – С. 192–193 : фот.
1574. **Кремень Василь Григорович :** [коротка біогр. довідка] // 100 сучасників : роздуми про Україну : навч. посіб. / Ігор Шаров. – 2-ге вид., перероб. – Київ, 2004. – С. 218 : фот.
1575. **Кушерець, В.** Новий етап поширення знань і концепція його розвитку / Василь Кушерець // «Знання»: традиції і сучасність (1948–2004) / Т-во «Знання» України. – Вид. 2-ге. – Київ, 2004. – С. 74–105.
Про активізацію діяльності Товариства «Знання» України під керівництвом В. Г. Кременя.
1576. **Малиношевська, С.** Один лист з пошти міністра / Світлана Малиношевська // Кропівецький вісн. – 2004. – 8 верес. (№ 73). – С. 7.
Про особливу увагу В. Г. Кременя, міністра освіти і науки України, до листів громадян. На думку міністра, листування сприяє ефективній роботі очолюваного ним міністерства, є своєрідним барометром, можливістю відчувати пульс життя. Завдяки увазі В. Г. Кременя змінилася доля багатьох знедолених родин.
1577. **Марченко, Л.** Документи про освіту і вчені звання Україна і Перу взаємно визнаватимуть / Людмила Марченко // Освіта України. – 2004. – 27 лип. (№ 58/59). – С. 1 : фот.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з делегацією Республіки Перу на чолі з міністром закордонних справ М. Р. Куадросом та обговорення питання підготовки на компенсаційних засадах у ВНЗ України фахівців із числа громадян Перу.
1578. **Марченко, Л.** Парламентські слухання окреслили стан і перспективи розвитку вищої освіти / Людмила Марченко, Ольга Коваленко, Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 25 трав. (№ 40). – С. 4–7 : фот.
Про доповідь В. Г. Кременя. – С. 5, 7.
1579. **Марченко, Л.** Україна і Болгарія – стосунки міцнішають / Людмила Марченко // Освіта України. – 2004. – 8 черв. (№ 44/45). – С. 1–2.
Про зустріч В. Кременя з міністром освіти і науки Республіки Болгарія І. Дамьяновим та підписання Протоколу про співробітництво й обміни між міністерствами освіти і науки на 2004/2005 – 2006/2007 навчальні роки.
1580. **Марченко, Л.** Який саме автобус поїде до сільських шкіл? / Людмила Марченко // Освіта України. – 2004. – 8 черв. (№ 44/45). – С. 1.
Міністр освіти і науки В. Г. Кремень оглянув шкільні автобуси, представлені у МОН України.
1581. **Мінецька, І.** Країни – учасниці Болонського процесу – на перше місце ставлять забезпечення якості вищої освіти / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2004. – 24 груд. (№ 100). – С. 3 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя на нараді-семінарі голів комісії з вищої освіти Науково-методичної ради МОН України.
1582. **Мінецька, І.** Українська освіта змінює обличчя з огляду на вимоги сьогодення / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2004. – 8 черв. (№ 44/45). – С. 2.
Про участь В. Г. Кременя у засіданні Всеукраїнського прес-клубу в рамках Першої міжнародної виставки засобів масової інформації «Інтер-преса» та спілкування міністра з журналістами на тему пріоритетності освітньої й наукової сфери в житті суспільства.

1583. **Ничкало, Н. Г.** Василь Григорович Кремень / Н. Г. Ничкало // Профтехосвіта України: ХХ століття : енциклопед. вид. / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти.; [упоряд.: Нелля Ничкало та ін.]. – Київ, 2004. – С. 647 : фот.
1584. **Про відзначення 200-річчя від дня заснування Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 11 берез. 2004 р. № 138-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/138-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з відзначення 200-річчя від дня заснування Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1585. **Про відзначення 200-річчя від дня народження М. Максимовича** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 17 черв. 2004 р. № 382-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/382-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з відзначення 200-річчя від дня народження М. Максимовича – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1586. **Про відзначення 200-річчя Національного фармацевтичного університету** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 17 листоп. 2004 р. № 826-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/826-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з відзначення 200-річчя Національного фармацевтичного університету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1587. **Про відзначення 200-річчя Харківського державного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 31 берез. 2004 р. № 193-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/193-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з відзначення 200-річчя Харківського державного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1588. **Про відзначення 250-річчя заснування м. Кіровограда** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 2 черв. 2004 р. № 357-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/357-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з відзначення 250-річчя заснування м. Кіровограда – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1589. **Про відзначення 75-річчя Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 8 жовт. 2004 р. № 728-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/728-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з відзначення 75-річчя Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1590. **Про відзначення 13-ї річниці незалежності України** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 20 лип. 2004 р. № 175/2004-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим

- доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/175/2004-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з відзначення 13-ї річниці незалежності України – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.*
1591. **Про Всеукраїнський конкурс інноваційних технологій** : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2004 р. № 1421 // Уряд. кур'єр. – 2004. – 10 листоп. (№ 214). – Орієнтир. – № 43. – С. 3–4.
Про склад Оргкомітету з проведення конкурсу, головою якого призначено В. Г. Кременя, міністра освіти і науки України.
1592. **Про затвердження нового складу Організаційного комітету з підготовки та відзначення 200-річчя Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 25 серп. 2004 р. № 625-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/625-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1593. **Про затвердження складу наглядової ради Національного дендрологічного парку «Софіївка»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 29 квіт. 2004 р. 273-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/273-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Наглядової ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1594. **Про Наглядову раду Національного фонду соціального захисту матерів і дітей «Україна – дітям»** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 30 січ. 2004 р. № 111/2004 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/111/2004> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Наглядової ради – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1595. **Про новий склад Міжвідомчої комісії з питань усиновлення іноземцями дітей, які є громадянами України** : указ Президента України від 11 лют. 2004 р. № 182/2004 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 6. – Ст. 311.
Про включення до складу Міжвідомчої комісії В. Г. Кременя, міністра освіти і науки України.
1596. **Про підготовку та відзначення 70-річчя заснування Національного заповідника «Софія Київська»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 28 жовт. 2004 р. № 801-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/801-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 70-річчя заснування Національного заповідника «Софія Київська» – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1597. **Про склад Організаційного комітету з підготовки та відзначення 75-річчя Харківського державного економічного університету** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 13 лип. 2004 р. № 470-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/470-2004-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.
1598. **Про утворення Міжвідомчої комісії з питань участі України в Болонському процесі** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів від 25 серп. 2004 р. № 1131 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1131-2004-%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Міжвідомчої комісії – В. Г. Кремень, міністр освіти і науки України.

1599. **Розвиток держави залежить від розвитку освіти і науки** // Уряд. кур'єр. – 2004. – 17 січ. (№ 9). – С. 4.
Про прес-конференцію В. Г. Кременя.
1600. **Рябокоть, Л.** Студентів за політичні погляди обіцяють не переслідувати / Людмила Рябокоть // День. – 2004. – 26 листоп. (№ 216). – С. 9.
Про виступ міністра освіти та науки В. Г. Кременя із заявою про те, що студентів не будуть переслідувати за політичні переконання: «Міністерство освіти та науки України заявляє, що будь-які переслідування студентів за їхню участь у суспільно-політичних акціях, які здійснюються відповідно до законодавства України, вважаються недопустимими».
1601. **Торжества, посвященные юбилею ИЭС им. Е. О. Патона** // Автоматическая сварка. – 2004. – № 10. – С. 3–4; Современная электрометаллургия. – 2004. – № 4. – С. 3–4.
Про захід з нагоди 70-річного ювілею Інституту електрозварювання імені Є. О. Патона НАН України. Серед почесних гостей – міністр освіти і науки України В. Г. Кремень, льотчик-космонавт двічі Герой Радянського Союзу О. А. Леонов та ін. В. Г. Кремень привітав колектив Інституту електрозварювання від імені Міністерства освіти і науки України. За його словами, «це свято світової науки». Він дав пораду молодим студентам «писати своє життя» з академіка Б. Є. Патона. Зупинившись на діяльності технопарків в Україні, В. Г. Кремень наголосив на високій ефективності роботи технопарку «ІЕЗ ім. Є. О. Патона» та пообіцяв «зелену вулицю» його інноваційним проектам.
1602. **Хлебнікова, Т.** Київ – Стамбул: дні освіти й дружби : [співпраця в галузі освіти і науки між ГУОН Києва і Департаментом освіти і культури Стамбула] / Тетяна Хлебнікова // Освіта України. – 2004. – 12 жовт. (№ 79/80). – С. 4 : фот.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з делегацією керівників професійних ліцеїв Стамбула. Міністр розповів гостям про освітні зміни в Україні, високу якість української освіти та обопільну зацікавленість у розширенні співпраці.
1603. **Хлебнікова, Т.** Василь Кремень: Я б затвердив культ здоров'я : урочисте закриття II Спорт. ігор школярів / Тетяна Хлебнікова // Освіта України. – 2004. – 26 жовт. (№ 84). – С. 1–2.
Про участь В. Г. Кременя в урочистостях, присвячених закриттю II Спортивних ігор школярів.
1604. **Хлебнікова, Т.** Український золотоуст / Тетяна Хлебнікова // Освіта України. – 2004. – 6 лип. (№ 52/53). – С. 6 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя на IV з'їзді Товариства «Знання» України та звіт вченого про роботу товариства між III і IV з'їздами. В. Кремень відзначив, що незважаючи на брак бюджетного фінансування та інші труднощі, організація не тільки вижила, а й навіть працювала активніше, ніж будь-коли, завдяки госпрозрахунковій діяльності, налагодженню контактів з ученими, насамперед із НАН України, фахівцями з АПН України, з вищою школою, завдяки уваженню вченим науково-просвітницьких потреб сучасного суспільства. Президентом Товариства «Знання» IV з'їздом одногослосно обрано В. Г. Кременя.

2005

1605. **Бібліографія наукових праць, статей та публічних виступів В. Г. Кременя (у скороченому варіанті)** // Кремень В. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати / В. Кремень. – Київ, 2005. – С. 431–444.
1606. **Всеукраїнський молодіжний конкурс** // Пед. газета. – 2005. – Черв. (№ 5). – С. 3.
Про церемонію нагородження переможців I та II турів Всеукраїнського молодіжного конкурсу «Молодь України – XXI століття», у якій узяв участь президент АПН України В. Г. Кремень.

1607. **Експериментальні майданчики ПТО діють** : [про чергове засід. Від-ня педагогіки і психології проф.-техн. освіти АПН України, на якому було заслухано підсумки та звіти про роботу експерим. майданчиків у ВПУ № 14 м. Ромни Сум. обл. і ВПУ № 14 м. Кам'янець-Подільського] / підгот. В. Булавко // Освіта України. – 2005. – 14 жовт. (№ 76). – С. 3 : фот.
На фот.: Н. Ничкало, В. Кремень, Т. Десятов, О. Щербак.
1608. **Коваленко, О.** Освіта всього світу : [четверта щоріч. спеціаліз. виставка «Освіта та кар'єра – Абітурієнт–2005»] / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2005. – 15 квіт. (№ 29). – С. 4.
Президент АПН України В. Г. Кремень наголосив на вагомості освіти в розбудові конкурентоспроможної держави та вихованні висококваліфікованих фахівців не лише в Україні, а й у Європі загалом.
1609. **Кремень Василь Григорович** // Хто є хто на Сумщині. Видатні земляки : довід.-бібліогр. вид. / [авт. ідеї та авт.-упоряд. Болгов В. В.]. – Київ, 2005. – Вип. 1. – С. 92–93 : фот.
1610. **Марченко, Л.** На освіту і науку в 2006 році заплановано виділити близько 30 мільярдів гривень : із комітету Верхов. Ради [з питань науки і освіти] / Людмила Марченко // Освіта України. – 2005. – 7 жовт. (№ 74). – С. 2.
Президент АПН України В. Кремень повідомив про потребу фінансування фундаментальних досліджень у педагогіці, видання експериментальної навчальної й науково-методичної літератури, реалізацію державної програми «Вчитель».
1611. **Марченко, Л.** Польща зацікавлена в співпраці з АПН щодо підготовки науково-педагогічних кадрів / Людмила Марченко // Освіта України. – 2005. – 31 трав. (№ 40). – С. 1–2.
Про зустріч президента АПН України В. Кременя з ректором Академії Підляської Республіки Польща Е. Павловські, керівником кафедри дидактики К. Жезналемом і заступником керівника Польсько-Української асоціації дослідників Ф. Шльосеком.
1612. **Мінецька, І.** Наш науково-технічний потенціал спроможний забезпечити економіку держави : НАН України підбивала підсумки своєї роботи / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2005. – 20 трав. (№ 36). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на загальних зборах НАН України.
1613. **Ничкало, Н. Г.** Польська академія запросила наших академіків-педагогів : [презентація АПН України в Польщі] / Нелля Ничкало // Освіта України. – 2005. – 11 листоп. (№ 84). – С. 2, 4.
Про висвітлення президентом АПН України В. Г. Кременем у доповіді питань, пов'язаних з історією становлення й розвитку АПН України, її структурою та основними напрямками діяльності. Про проведення між головою Комітету педагогічних наук Польської академії наук Т. Левовицьким і президентом АПН України В. Кременем переговорів щодо подальшої співпраці. В. Кремень вручив польським ученим нагрудний знак МОН України «За наукові досягнення» під час проведення у Варшаві польсько-української конференції «Дороги й бездоріжжя в підготовці вчителя», яка відбувалася одночасно з презентацією.
1614. **Панчук, Н.** Низький уклін нашому університету : 170 років Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова / Н. Панчук // Освіта України. – 2005. – 26 квіт. (№ 31). – С. 5.
Серед тих, хто прийшов привітати ювілярів, – президент АПН України В. Г. Кремень.
1615. **Про присудження Державних премій в галузі науки і техніки 2005 року** : указ Президента України від 19 груд. 2005 р. № 1782/2005 // Уряд. кур'єр. – 2005. – 30 груд. (№ 250/251). – С. 22.
Про присудження премії академікові НАН України, президентові АПН України В. Г. Кременю за шеститомне видання «Енциклопедія етнокультурознавства».
1616. **Психологічні проблеми модернізації освіти в Україні** : [матеріали заг. зборів АПН України] // Пед. газета. – 2005. – Січ. (№ 1). – С. 1–6.
Про виступ (прикінцеве слово) В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України. – С. 6.

1617. **Регейло, І.** Аспірантура – фундамент наукового зростання / Ірина Регейло // Пед. газета. – 2005 – Черв. (№ 6). – С. 5.
Про виступ президента АПН України, академіка НАН України і АПН України, доктора філософських наук, професора В. Г. Кременя з лекцією «Розвиток освіти України в контексті загальноцивілізаційних змін» перед аспірантами і здобувачами в установах АПН України.
1618. **Романенко, А.** Джерело політичних знань / Анатолій Романенко // Політ. менеджмент. – 2005. – № 6. – С. 166–167.
Про презентацію підручника «Політологія», створеного доктором філософських наук, академіком Української академії політичних наук Ф. Рудичем, що відбулася в Інституті політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. На презентації висловили свою думку щодо підручника такі вчені, як академік НАН України В. Кремень, академік НАН України О. Онищенко, член-кореспондент НАН України М. Михальченко та ін.
1619. **Ткаченко, Л.** Нагода пізнати й розкрити себе : [про VI Міжнар. тиждень освіти дорослих в Україні «Освіта дорослих для свободи совісті і віри»] / Лідія Ткаченко, Віталій Булавко // Освіта України. – 2005. – 14 жовт. (№ 76). – С. 6.
Про виступ президента АПН України В. Г. Кременя на засіданні першого секційного дня «Свобода совісті і віри: філософські, педагогічні, психологічні виміри».
1620. **Ткаченко, Л.** Презентація української педагогічної науки в Польщі : [міжнар. акція в рамках Року України в Польщі] / Лідія Ткаченко // Уряд. кур'єр. – 2005. – 12 листоп. (№ 216). – С. 5.
Про виступ президента АПН України, академіка НАН України В. Г. Кременя щодо історії становлення й розвитку АПН України.
1621. **Ткаченко, Л.** Сучасна педагогічна освіта – це інноваційна педагогічна культура плюс дитиноцентризм / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2005. – 27 трав. (№ 38/39). – С. 10–11.
Про виступ В. Г. Кременя на виїзному засіданні Президії АПН України і вченої ради Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди щодо проблем підготовки майбутніх учителів з огляду на сучасний розвиток подій у світі й завдання освітньої галузі.
1622. **Турбота про вчителя – надія на майбутнє** : Всеукр. пед. форум з участю Президента України В. Ющенка / матеріали підгот.: М. Корюненко, І. Жовта // Освіта України. – 2005. – 26 трав. (№ 38/39). – С. 1–4, 8.
Про виступ В. Г. Кременя на Всеукраїнському педагогічному форумі. – С. 8.
1623. **Шулікін, Д.** Освітнянські бібліотеки. Погляд у майбутнє / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2005. – 8 листоп. (№ 83). – С. 6 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освітнянські бібліотеки України. Історичні тенденції. Сучасний стан та перспективи розвитку», організованої Міністерством освіти і науки України, Академією педагогічних наук України, Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського.

2006

1624. **Бандальєр, Г.** Як звучить українське слово? : круглий стіл «Мова та культура» (21 лют. 2006 р., Київ) / Г. Бандальєр // Вісн. НАН України. – 2006. – № 3. – С. 74–77.
Про круглий стіл «Мова та культура», присвячений презентації нових монографій (за результатами роботи 2005 р.) й інтегрованої лексикографічної системи «Словники України». В обговоренні актуальних проблем української мови, її визначальної ролі у становленні вітчизняної культури взяли участь міністр культури і туризму України І. Д. Лиховий, академіки НАН України В. Г. Кремень, І. М. Дзюба та ін.
1625. **Без науки університету немає** : [заг. збори АПН України] // Освіта України. – 2006. – 1 груд. (№ 90). – С. 4 : фот.

- Про виступ В. Г. Кременя щодо інтеграції української системи вищої освіти в європейський простір.*
1626. **Булаво, В.** Безперервне навчання – це економічний розквіт держави / Віталій Булаво // Освіта України. – 2006. – 18 верес. (№ 70). – С. 4.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у відкритті VII Міжнародного «Тижня освіти для дорослих».
1627. **Булаво, В.** Завдання педагогів і суспільства – формувати вільну самодостатню особистість / Віталій Булаво // Освіта України. – 2006. – 17 січ. (№ 4). – С. 4.
Про прес-конференцію президента АПН України В. Г. Кременя для журналістів, педагогічних працівників, науковців. Учений розповів про дослідження, які здійснюють наукові установи АПН України за державними програмами. Академік В. Г. Кремень розглянув проблеми якості освіти XXI ст., педагогізації суспільства та наголосив на необхідності формування людини інноваційного типу.
1628. **Виставка «Сучасна освіта в Україні – 2006»** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 1. – С. 49–51 : фот.
Виставку відкрили і привітали відвідувачів міністр освіти і науки С. М. Ніколаєнко, народний депутат Верховної Ради України О. О. Мороз, президент АПН України В. Г. Кремень.
На фот.: В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко, О. О. Мороз. – С. 50.
1629. **Гожик, П. Ф.** Антарктида : до 10-річчя станції «Академік Вернадський» / П. Ф. Гожик, В. П. Корнєєв // Географія. – 2006. – № 17. – С. 15–20. – Бібліогр.: 5 назв.
Про роботу В. Г. Кременя, уповноваженого Президента України, над здійсненніям проекту передачі станції «Фарадей» Україні. – С. 19.
Академік В. Г. Кремень проводив переговори з представниками британської антарктичної служби в Україні та був організатором першої української морської експедиції. Він очолював урядову делегацію в Кейптауні на засіданні з питань прийняття України до членів Міжнародного наукового комітету з проблем вивчення природи Антарктиди. В. Г. Кремень дипломатично довів доцільність участі України в антарктичних дослідженнях материка і право бути членом Міжнародного наукового комітету.
1630. **25 червня день народження Василя Григоровича Кременя** // Освіта. – 2006. – 21–28 черв. (№ 26/27). – С. 12.
1631. **Дмитренко, К.** Василь Кремень: Ми повинні готувати самодостатню демократичну особистість : [про методол. семінар «Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти»] / Костянтин Дмитренко // Освіта України. – 2006. – 28 листоп. (№ 89). – С. 12.
Про доповідь президента АПН України В. Г. Кременя «Якісна освіта в контексті загальноцивілізаційних змін», в якій окреслено програму дій щодо виконання ключових завдань із забезпечення якісної освіти.
1632. **Долганова, Л.** Українсько-польські відносини в освіті / Лідія Долганова // Освіта України. – 2006. – 12 груд. (№ 93). – С. 1–2 : фот.
Про зустріч президента АПН України В. Кременя та іноземного члена АПН України, голови наукового товариства «Польща – Україна», директора Інституту педагогіки Академії спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевської Ф. Шльосека з питань розвитку українсько-польських відносин у галузі професійно-технічної освіти. Під час зустрічі сторони дійшли висновку про необхідність підписання рамкової Угоди про співпрацю між АПН України та Комітетом педагогічних наук Польської академії.
На фот.: О. Савченко, В. Кремень, Ф. Шльосек та ін.
1633. **Коваленко, О.** Підручник – головна тема дослідницької роботи / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2006. – 12 трав. (№ 34). – С. 5.
Про засідання Президії АПН України на тему «Стан підготовки і апробації підручників в умовах переходу на новий зміст шкільної освіти». Президент АПН України В. Г. Кремень у заключному слові окреслив проблеми з підручником-творення, зокрема відсутність видавництва в АПН України, недостатнє

- фінансування, брак кадрів, наголосив на необхідності підготовки вчителів-експериментаторів, розроблення критеріїв ефективності підручників, створення та апробації електронних навчальних видань.
1634. **Колесніченко, О.** Міжнародні драгомановські читання / Олег Колесніченко // Освіта України. – 2006. – 3 листоп. (№ 82). – С. 8–9.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в науковій конференції «Другі міжнародні драгоманівські читання» з нагоди 165-річчя від дня народження Михайла Драгоманова, яка відбулася в Національному педагогічному університеті. На думку академіка доцільним є не лише вивчення спадку М. Драгоманова, а й порівняння його із сучасними реаліями.
1635. **Кремень Василь Григорович (1947 р. н.).** Розвивати особистість // Вчені України : 100 видатних імен / Ігор Шаров. – Київ, 2006. – С. 192–195 : фот.
Про життєвий шлях ученого, перебування його на державних посадах, науковій та творчій здобутки.
1636. **Василь Кремень: Освіта і система виховання повинні переорієнтуватися на формування в людей інноваційного типу культури /** підгот. Людмила Марченко // Освіта України. – 2006. – 4 квіт. (№ 25). – С. 2–5.
Про виступ В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України з основною доповіддю, в якій учений підбив підсумки наукової діяльності АПН України у 2005 р. та визначив завдання на 2006 р.
1637. **[Василь Кремень, президент АПН України – кращий освітянин 2006 р., лауреат відзнаки «Народ мій завжди буде»]** // Освіта. – 2006. – 4–11 січ. (№ 1). – С. 9.
1638. **[Василь Кремень – президент АПН України, цьогорічний ювіляр, державний і громадський діяч]** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 3. – 1-ша с. обкл. : портр.
1639. **Василь Григорович Кремень – філософ, учений, освітянин, державний діяч :** біобібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І., Моїсеєва І. П.]. – Київ : Т-во «Знання», 2006. – 139 с. – (Серія «Академіки АПН України»; вип. 6).
1640. **Лекція академіка В. Г. Кременя** // Київ. політехнік. – 2006. – 19 січ. (№ 2). – С. 2.
Про лекцію В. Г. Кременя перед студентами та співробітниками Київської політехніки «Сучасні цивілізаційні зміни та нові вимоги до освіти» у рамках семінару «Проблеми системних міждисциплінарних досліджень» 27 грудня 2006 р.
1641. **Марченко, Л.** МОН аналізує національне підручникотворення / Людмила Марченко // Освіта України. – 2006. – 13 берез. (№ 20). – С. 2.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в роботі колеги МОН України.
1642. **Меншун, В. І.** Його біографія зіткана з глибинного знання, професійної майстерності і незаплямованого сумління: академік АПН України В. Г. Кремень / В. І. Меншун // Трибуна. – 2006. – № 7/8. – С. 16.
1643. **Мінецька, І.** У Києві та Москві відбулася Міжнародна нарада-семінар з актуальних проблем педагогічної освіти / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2006. – 22 верес. (№ 71). – С. 2–3 : фот.
На фот.: Б. Жебровський, В. Рябов, В. Кремень у Московському міському педагогічному університеті.
1644. **Питання Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 19 квіт. 2006 р. № 314/2006 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2006. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/314/2006> (дата звернення: 09.12.16). – Назва з екрана.
Кремень В. Г., президент АПН України, академік НАН України – заступник голови Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки.
1645. **Пріоритети МОН – якісна освіта, демократизація, духовність :** із колегії МОН України / підгот.: Ірина Жовта, Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 29 серп. (№ 64/65). – С. 2–5.

- Про виступ В. Г. Кременя з питань доступної і якісної освіти, демократизації середньої та вищої шкіль, моральності й духовності в освіті.*
1646. **Про підготовку та відзначення 150-річчя від дня народження О. М. Ляпунова** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 3 лип. 2006 р. № 370-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2006. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/370-2006-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 150-річчя від дня народження О. М. Ляпунова – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1647. **Ткаченко, Л.** Василь Кремень: Кожен освітянин має знати напрацювання Академії [педагогічних наук України] / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2006. – 28 лют. (№ 16). – С. 6.
Про засідання президії АПН України щодо стану і перспектив розвитку видавничої діяльності академії, на якому В. Кремень проаналізував видавничу діяльність, запропонував реалізовувати спільні проекти з іншими міністерствами й відомствами, а також передавати до бібліотеки рукописи завершених досліджень з подальшим визначенням їх затребуваності.
1648. **Ткаченко, Л.** Василь Кремень: Філософія освіти має стати предметним полем стратегічного прориву в майбутнє / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2006. – 13 черв. (№ 43/44). – С. 5.
Про виступ В. Г. Кременя на спільному засіданні Президії АПН України та вченої ради Вінницького національного технічного університету, в якому наголошено на системності досліджень у галузі освітньої діяльності, виробленні методологічних та філософських засад вищої освіти.
1649. **Ткаченко, Л.** На шляху до сучасного інформаційного суспільства / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2006. – 13–20 груд. (№ 49/50). – С. 2–4.
Про виступ В. Г. Кременя на міжнародній науковій конференції з використання інформаційно-телекомунікаційних технологій, що відбулася в жовтні 2006 р. на базі Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.
1650. **Ткаченко, Л.** Наукова співпраця між Києвом і Москвою поглиблюється / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2006. – 24 лип. (№ 56/57). – С. 2.
Про візит президента АПН України, академіка НАН України і АПН України В. Г. Кременя до Москви й підписання двосторонньої угоди про співпрацю між Академією педагогічних наук України та Російською академією освіти.
1651. **Ткаченко, Л.** Об'єднання зусиль для розвитку освіти / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2006. – 21 лип. (№ 54/55). – С. 3 : фот.
*Про відвідання членами Президії АПН України на чолі з її президентом В. Г. Кременем Маріупольського державного гуманітарного університету та підписання договору про співпрацю.
На фот.: Володимир Шевченко, Костянтин Балабанов, Василь Кремень.*
1652. **Шпиталь, І.** Перечитуймо Сухомлинського. Осмислюймо Сухомлинського. Впровадjuймо ідеї Сухомлинського в життя! / Іван Шпиталь // Освіта України. – 2006. – 17 листоп. (№ 86). – С. 5 : фот.
*Про виступ президента АПН України В. Г. Кременя на XIII Всеукраїнських педагогічних читаннях «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю: культурологічні виміри шкільної й педагогічної освіти».
На фот.: В. Коцур, О. Савченко, В. Кремень.*
1653. **Шулікін, Д.** Без науки університету немає / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 1 груд. (№ 90). – С. 4 : фот.
*Про вступне слово президента АПН В. Г. Кременя під час відкриття загальних зборів академії, присвячених методологічним засадам трансформації вищої освіти України в контексті Болонського процесу.
На фот.: О. Ляшенко, І. Зязюн, В. Кремень та ін.*

1654. **Шулікін, Д.** Безпека здоров'я дітей / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 11 квіт. (№ 27). – С. 5.
Про відкриття президентом АПН України В. Г. Кременем круглого столу «Здоров'я дітей в небезпеці» (Київ) за участю членів президії АПН України, керівників та науковців Інституту гігієни і медичної екології Академії медичних наук України. Учений наголосив на необхідності створення передумов здорового середовища, навчання дітей зберігати власне здоров'я.
1655. **Шулікін, Д.** В авторській школі Миколи Гузика розвивають індивідуальні здібності кожної дитини / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 27 жовт. (№ 81). – С. 8–9.
Під час відкриття засідання президії АПН України, присвячене проблемі компетентісного підходу до навчання, зокрема в авторських школах президент АПН України В. Г. Кремень висловив думку щодо ролі особистості в розвитку суспільства та в історії загалом.
1656. **Шулікін, Д.** За програмою «Навчання заради майбутнього» підготують 45 тисяч учителів / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 5 груд. (№ 91). – С. 2 : фот.
Про відвідання президентом АПН України В. Кременем та першим заступником міністра освіти і науки України А. Гуржієм Міжнародного освітнього форуму «Нові горизонти інформаційно-комунікаційних технологій в освіті».
1657. **Шулікін, Д.** Нова зміна педагогічного флагмана / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 5 верес. (№ 66). – С. 4 : фот.
Про виступ президента АПН України В. Г. Кременя перед першокурсниками Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

2007

1658. **Академія визначає пріоритети** // Пед. газета. – 2007. – Груд. (№ 12). – С. 1.
Про звітну доповідь президента АПН України, академіка В. Г. Кременя «Про діяльність АПН України у 2002–2007 рр.» на звітно-виборних загальних зборах АПН України (15–16 листопада 2007 р.).
1659. **Булавко, В.** Євген Березняк: Я завжди сповідував і сповідаю працю... / Віталій Булавко // Освіта України. – 2007. – 28 берез. (№ 24). – С. 1–2.
Про презентацію тритомника «Вибрані педагогічні праці» Євгена Березняка. Президент АПН України В. Кремень у своєму виступі відзначив багатогранність Євгена Березняка як людини, яка все своє життя присвятила освіті й педагогічній праці, напруження якої сприяють формуванню демократичної, самобутньої особистості.
1660. **Виговська, О.** Василь Кремень – найактивніший автор нашого журналу / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 3. – С. 40–41 : фот.
1661. **Вітаємо!** // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 2.
Привітання від колективу Київського міського будинку вчителя В. Г. Кременя із 60-річним ювілеєм.
1662. **Долганова, Л.** У душі повинні бути Бог і Україна / Лілія Долганова // Освіта України. – 2007. – 3 квіт. (№ 25). – С. 4.
Про відзначення 125-річчя з дня народження українського вченого, громадського та церковного діяча Івана Огієнка на пленарному засіданні АПН України. У вступному слові президент АПН України В. Г. Кремень наголосив на багатій духовній спадщині Івана Огієнка, моральне самовизначення якого спиралося на істинно глибоку релігійність і відданість ідеї соборності України.
1663. **Долганова, Л.** Українські та канадські освітяни працюватимуть разом / Лілія Долганова // Освіта України. – 2007. – 6 квіт. (№ 26/27). – С. 2.
Про зустріч президента АПН України В. Кременя та завідувача кафедри розвитку української громади й міжнародних відносин університету ім. П. Куля, директора Українського центру засобів і розвитку Коледжу імені Грента МакЮена (провінція Альберта, Канада) Уолтера Романа Петришина.

1664. **З ювілеєм Вас, вельмишановний Василю Григоровичу!** // Освіта України. – 2007. – 21 черв. (№ 46/47). – С. 2.
Привітання Президії АПН України з нагоди 60-річчя В. Г. Кременя.
1665. **[Загальні збори Національної академії наук України, 19 квітня 2008 р.]** // Вісн. НАН України. – 2007. – № 6. – С. 3–8.
Про загальні збори НАН України, на яких постановою «Про підготовку до відзначення 90-річчя від часу заснування Національної академії наук України» затверджено склад Комісії НАН України з підготовки і проведення заходів щодо відзначення 90-річного ювілею НАН України. У складі Комісії – академік НАН України В. Г. Кремень.
1666. **Звітно-виборча конференція УРМ** [Електронний ресурс] // Українська Рада Миру : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2007. – Режим доступу: <http://www.peacesouncil.org.ua/ua/archive/zvtno-viborcha-konferentsiya-urm.html> (дата звернення: 17.02.17). – Назва з екрана.
Про звітно-виборчу конференцію Української Ради Миру, що відбулася 12 грудня 2007 р. Академіка НАН України, президента АПН України, президента товариства «Знання» В. Г. Кременя обрано до складу Президії Ради Миру.
1667. **Коваленко, О.** Здобутки і перспективи вітчизняної педагогіки : заг. збори АПН України / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2007. – 3 квіт. (№ 25). – С. 4.
Про звітну доповідь президента АПН України В. Г. Кременя, який наголосив на необхідності приділяти більше уваги талановитій молоді, приймати до аспірантури творчих педагогів, випускників, які ще на студентській лаві виявили науковий потенціал.
1668. **Кремень Василь Григорович** : [біогр. довідка] // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довід. / Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко [та ін.] ; Ін-т гуманіст. дослідж. Укр. акад. наук]. – Київ, 2007. – С. 767–768 : фот.
1669. **Василь Кремень: погляд зблизка** / уклад. С. М. Малиношевська. – Харків : Лібуркіна Л. М., 2007. – 39 с.
У виданні подано публікації з ролевецької преси, присвячені В. Г. Кременю.
1670. **Нагородження почесною відзнакою УРМ** [Електронний ресурс] // Українська Рада Миру : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2007. – Режим доступу: <http://peacesouncil.com.ua/ua/archive/nagorodzhennya-pochesnoyu-vdznakoju-urm.html> (дата звернення: 17.02.17). – Назва з екрана.
Про нагородження почесною відзнакою Української Ради Миру I ступеня Кременя Василя Григоровича – члена її Президії, академіка НАН України, президента Академії педагогічних наук, президента товариства «Знання».
1671. **Ніколаєнко, С.** Президенту Академії педагогічних наук України Кременю Василю Григоровичу / С. Ніколаєнко // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 1.
Привітання від міністра освіти і науки України С. Ніколаєнка з нагоди 60-річчя В. Г. Кременя.
1672. **Новообране керівництво АПН України** // Пед. газета. – 2007. – Груд. (№ 12). – С. 1.
Про обрання на звітно-виборних загальних зборах АПН України (15–16 листопада 2007 р.) президентом академії дійсного члена НАН і АПН України, доктора філософських наук, професора В. Г. Кременя. Академіка включено до складу Президії АПН України.
1673. **Основні результати діяльності Академії педагогічних наук України у 2002–2007 роках** : матеріали до звітно-виборних заг. зборів АПН України, 15–16 листоп. 2007 р. / АПН України ; [упоряд. П. Б. Полянський]. – Київ : Пед. думка, 2007. – 126 с.
Про видання монографій академіка В. Г. Кременя «Україна: проблеми самоорганізації: критика історичного досвіду», «Україна: проблеми самоорганізації: десятиліття соціальної трансформації» та підручників для вищої школи «Соціологія», «Філософія: Логос. Софія. Розум» за результатами наукового дослідження «Теоретичні засади розвитку педагогічної та історико-педа-

- гогічної науки в Україні», проведеного Відділенням теорії та історії педагогіки АПН України. – С. 12.
- Про кадровий потенціал АПН України, яку очолює президент академії В. Г. Кремень – повний кавалер ордена «За заслуги».* – С. 91.
1674. **Патон, Б. Є.** Президенту Академії педагогічних наук України академіку НАН і АПН України В. Г. Кременю / Б. Є. Патон // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 2.
- Привітання від президента НАН України Б. Є. Патона з нагоди 60-річчя В. Г. Кременя.*
1675. **Про відзначення державними нагородами з нагоди Дня науки** : указ Президента України від 16 трав. 2007 р. № 411 // Уряд. кур'єр. – 2007. – 23 трав. (№ 89). – Орієнтир. – С. 2–3.
- Про нагородження орденом «За заслуги» I ступеня В. Г. Кременя, президента АПН України, доктора філософських наук, академіка АПН України і НАН України.*
1676. **Про освіту – ювілейно!** : [15–17 лют. 2007 р. у столич. Палаці спорту відбулась Десята Ювілейна міжнар. виставка навч. закл. «Сучасна освіта в Україні – 2007»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 1/2. – С. 216–218 : фот.
- Про відкриття виставки міністром освіти і науки України С. М. Ніколаєнком та президентом АПН України В. Г. Кременем.* – С. 216.
1677. **Про підготовку та проведення в Україні VI чемпіонату Європи з футболу серед студентів** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів 8 листоп. 2007 р. № 958-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2007. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/958-2007-%D1%80?test=Up9Mf3o6rft_CUF82ZiePnC3XH14Fos80msh8le6 (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету з підготовки та проведення в Україні VI чемпіонату Європи з футболу серед студентів – В. Г. Кремень, президент АПН України, голова Студентської спортивної спілки України.*
1678. **Про утворення Організаційного комітету з підготовки та участі спортсменів України в Олімпійських, Юнацьких Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, Всесвітніх універсиадах, чемпіонатах світу та Європи** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів 16 січ. 2007 р. № 13-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2007. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/13-2007-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
- У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, президент АПН України, голова Студентської спортивної спілки України.*
1679. **Рябокоть, Л.** Василь Кремень: Зараз об'єктивних показників роботи вчителя немає / Людмила Рябокоть // День. – 2007. – 8 лют. (№ 22). – С. 12.
- Про підписання між Інститутом педагогіки АПН України й Українським центром оцінювання якості освіти угоди про науково-методичну співпрацю.*
- У своєму виступі президент АПН України Василь Кремень зазначив: «Значення тестів бачу не тільки в тому, щоб зробити більш справедливим вступ до вищих навчальних закладів (хоча і це важливо), а в тому, щоб більш справедливо оцінити, як працюють окремі школи, як працюють окремі вчителі».*
1680. **Рябокоть, Л.** Педагогічна і психологічна науки в Україні: проблеми і перспективи / Людмила Рябокоть // Пед. газета. – 2007. – Груд. (№ 12). – С. 2.
- Про доповідь президента АПН України В. Г. Кременя «Якісна освіта в контексті сучасних вимог» на науковій сесії «Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні» до 15-річчя АПН України, в якій розглянув профільне навчання в старшій школі, якість навчальних програм та проблему переходу до толерантної педагогіки.*
1681. **Сачков, Л. С.** Вельмишановний Василю Григоровичу! / Л. С. Сачков // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 2.
- Привітання від Центрального комітету Профспілки з нагоди 60-річчя В. Г. Кременя.*

1682. **Соловийов, В.** Створено нову асоціацію / В. Соловийов // Освіта України. – 2007. – 11 трав. (№ 36). – С. 15.
Про створення у Навчально-методичному центрі Міністерства аграрної політики України «Асоціації виробників і постачальників засобів навчання», президентом якої обрано В. Кременя, виконавчим директором – М. Хоменка.
1683. **Ткаченко, Л.** Освіта збереже Україну / Л. Ткаченко // Освіта. – 2007. – 18–25 лип. (№ 29/30). – С. 4–5.
*Про VIII Міжнародну науково-практичну конференцію «Освіта і доля нації» і виїзне засідання президії АПН України та виступ В. Г. Кременя.
На фот.: Василь Кремень дарує Музею Г. С. Сковороди свій підручник «Філософія». – С. 4 ; Виступ Василя Кременя. – С. 5.*
1684. **Ткаченко, Л.** Осердечення суспільства / Л. Ткаченко // Освіта. – 2007. – 11–18 квіт. (№ 17/18). – С. 8 : фот.
Про Сухомлинівські читання в Переяслав-Хмельницькому державному педагогічному університеті та виступ В. Г. Кременя.
1685. **Ткаченко, Л.** Твій славний син, Україно! : (до 60-річчя президента АПН України Василя Григоровича Кременя) / Лідія Ткаченко // Інформатика та інформ. технології в навч. закл. – 2007. – № 4. – С. 113–121 : фот.
На фот.: Василь Григорович Кремень. – С. 113 ; Васильку 10 місяців ; Батьки В. Г. Кременя: Григорій Мусійович і Варвара Іванівна. – С. 114 ; Однокурсники. У центрі В. Г. Кремень; У житті як на довгій ниві. – С. 115 ; Майбутній вчений-філософ; Заступник декана філософського факультету по роботі з іноземними студентами КДУ ім. Т. Г. Шевченка. – С. 116 ; Зустріч Василя Кременя з Михайлом Горбачовим у Карлових Варах ; Заступник Глави Адміністрації Президента України, керівник Управління внутрішньої політики із колективом управління, 1997. – С. 117 ; Народні депутати Леонід Кравчук і Василь Кремень. – С. 118 ; Василь Кремень з Борисом Патonom і Володимиром Шинкаруком. – С. 119 ; Зустріч із Папою Римським Іоанном Павлом II ; Спілкування земляків у час прем'єрства Віктора Ющенка. – С. 120 ; Василь Кремень з працівниками Відділення теорії та історії педагогіки АПН України. – С. 121.
1686. **Ткаченко, Л.** Філософія Василя Кременя: Слово про вчителя / Л. Ткаченко // Голос України. – 2007. – 22 черв. (№ 109). – С. 7 : фот.
*Про життєвий шлях «міністра трьох скликань», академіка НАН України і АПН України, президента АПН України В. Г. Кременя.
На фот. : В. Г. Кремень з матір'ю.*
1687. **Ткаченко, Л.** Час Василя Кременя : до 60-річчя від дня народж. / Л. Ткаченко // Упр. освітою. – 2007. – Серп. (№ 16). – С. 1–2 : фот.
Про Василя Григоровича Кременя – науковця і громадського діяча, міністра трьох скликань, депутата Верховної Ради України, його внесок у розвиток вітчизняної освіти в пострадянський період, коли він розвивав позиції щодо освіти і науки як пріоритетних галузей у стратегічних напрямках розвитку суспільства.
1688. **Ткаченко Л.** Я твій син, Україно! / Л. Ткаченко // Освіта. – 2007. – 20–27 черв. (№ 26/27). – С. 6–7 : фот.
Нарис про життя і діяльність В. Г. Кременя.
1689. **Указом Президента України Віктора Ющенка** [за вагомих особистий внесок у розвиток вітчизняної науки, зміцнення науково-технічного потенціалу України, підготовку наукових кадрів, багаторічну плідну наукову діяльність нагороджено орденом «За заслуги» I ступеня В. Г. Кременя – президента АПН України, доктора філософських наук, професора, академіка НАН і АПН України] // Освіта. – 2007. – 20–27 черв. (№ 26/27). – С. 1 : фот.
1690. **60-річчя академіка НАН України В. Г. Кременя** // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2007. – № 7. – С. 64–65.
Про трудову та наукову діяльність В. Г. Кременя.

1691. **Шулікін, Д.** На часі створення нової редакції Закону України «Про вищу освіту» / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2007. – 12 січ. (№ 1/2). – С. 2.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у засіданні Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки, на якому обговорювалося законодавче забезпечення розвитку вищої освіти в Україні. Учений окреслив проблеми, пов'язані із приєднанням до Болонського процесу, зокрема визначення місця ВНЗ І–ІІ р. а. у системі вищої освіти, становлення системи зовнішнього тестування.
1692. **Як сформулювати європейця – мають сказати науковці Інституту проблем виховання АПН України** / підгот. Лідія Ткаченко // Освіта. – 2007. – 18–25 квіт. (№ 19). – С. 2–3 : фот.
Про виступ Василя Кременя на квітневому засіданні Президії АПН України, присвяченому роботі Інституту проблем виховання та перспективам його розвитку. На фот.: Доловідає директор Інституту проблем виховання Іван Бех. У Президії президент Василь Кремень і головний учений секретар АПН України Олександр Лященко. – С. 2 ; Василь Кремень, президент АПН України. – С. 3.

2008

1693. **Андрущенко, В.** Роздуми про освіту : Статті. Нариси. Інтерв'ю : наук.-попул. вид. / Віктор Андрущенко. – 2-ге вид., допов. – Київ : Знання України, 2008. – 819 с. : фот. – Бібліогр.: с. 695–712 (303 назви).
Про президента АПН України В. Г. Кременя, науковця і давнього друга В. П. Андрущенка. – С. 6, 390, 536.
На фот.: В. Г. Кремень на Перших «Шинкаруківських філософських читаннях» у Переяслав-Хмельницькому в 1998р. – С. 12 1-ї кольор. вклейки між с. 128 і 129 ; В. Г. Кремень і товариство «Інтелект нації». – С. 2 2-ї кольор. вклейки між с. 256 і 257 ; Міністр освіти і науки України В. Кремень на зустрічі у Посольстві України в Афінах (Греція). – С. 2 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; В. Г. Кремень на XXI конференції міністрів освіти країн Європи в Афінах (Греція) 2003 р. – С. 3 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; Міністр освіти і науки України В. Г. Кремень з ректором Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова В. П. Андрущенкою і президентом НАН України Б. Є. Патоном. – С. 13 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; В. Г. Кремень на ешануванні президента НАН України Б. Є. Патона як почесного доктора Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова 2004 р. – С. 14 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; В. Г. Кремень на підписанні Угоди про співробітництво з Міністром соціальної політики та праці України Михайлом Папівим 2004 р. – С. 15 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; Міністр освіти і науки України В. Г. Кремень вручає Почесну грамоту МОН України ректору НПУ ім. М. П. Драгоманова В. П. Андрущенкою. – С. 10 3-ї кольор. вклейки між с. 576 і 577 ; В. Г. Кремень на відкритті Міжнародної наукової конференції «Слов'янська педагогіка». – С. 12 5-ї кольор. вклейки між с. 704 і 705 ; В. Г. Кремень з давніми друзями: академіком В. П. Андрущенкою та академіком І. А. Зязюном. – С. 13 5-ї кольор. вклейки між с. 704 і 705.
1694. **Бобир, О.** Педагогічна спадщина Костянтина Ушинського у світлі сьогодення : виїзне засід. Президії АПН України / О. Бобир // Пед. газета. – 2008. – Трав. – черв. (№ 5/6). – С. 4 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у Всеукраїнській науково-практичній конференції «К. Д. Ушинський: актуальні проблеми української освіти і педагогічної науки», що відбулася в Чернігівському державному педагогічному університеті імені Т. Г. Шевченка.
1695. **Вища освіта України в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 1991–2006 рр.** : наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Л. О. Пономаренко та ін. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – Київ : Пед. думка, 2008. – 487 с.
Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 173.

1696. **Гуревич, Р.** Інформаційно-комунікаційні технології в освіті – виклик XXI століття : міжнар. наук.-практ. конф. / Р. Гуревич // Пед. газета. – 2008. – Трав. – черв. (№ 5/6). – С. 6 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, перспективи», що проходила у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського на базі Інституту математики, фізики і технологічної освіти.
1697. **Дічек, Н.** Геній досвіду : до 120-річчя з дня народж. Антона Макаренка / Наталія Дічек // Пед. газета. – 2008. – Берез. (№ 3). – С. 4–5 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в урочистих зборах, присвячених ювілею Антона Макаренка.
На фот.: Урочисті збори, Василь Кремень у президії. – С. 5.
1698. **Завальнюк, О. М.** Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка у добу незалежної України / О. М. Завальнюк, О. Б. Комарницький. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2008. – 765 с. : фот.
Про роль В. Г. Кременя у розв'язанні питання щодо відновлення на базі Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету класичного Кам'янець-Подільського державного університету імені Івана Огієнка. – С. 41–42 : фот.
Відомості про В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 740.
1699. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2007 рік / АПН України.** – Київ : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 288 с.
Про результати проведеного академіком В. Г. Кременем у 2007 р. дослідження «Людиноцентризм як складова філософії освіти». – С. 9.
Про загальні звітно-виборні збори АПН України, на яких проаналізовано наукову й організаційну діяльність академії за звітний період (2002–2007 рр.). Про обрання президентом АПН України дійсного члена НАН і АПН України В. Г. Кременя. – С. 108–109, 137.
Про наукову сесію «Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні», присвячену 15-річчю АПН України, на якій з доповіддю «Якісна освіта в контексті сучасних вимог» виступив президент АПН України В. Г. Кремень. – С. 110.
Про нагородження працівників АПН України державними і відомчими нагородами, зокрема кавалером ордена «За заслуги» трьох ступенів став президент академії В. Г. Кремень. – С. 141.
Про журнал «Педагогіка і психологія», головним редактором якого є В. Г. Кремень. – С. 151.
Відомості про опубліковані праці В. Г. Кременя. – С. 206.
1700. **Зінченко, В.** Міністри освіти незалежної України : [про Петра Таланчука (1991–1994), Михайла Згуровського (1994–1999), Василя Кременя (1999–2005), Станіслава Николаєнка (2005–2007), Івана Вакарчука (2007–2010)] / В. Зінченко // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2008. – № 1. – С. 12–14 : фот.
1701. **Іван Андрійович Зязюн: педагог, вчений, філософ** : біобібліогр. покажч. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Штома Л. Н., Пономаренко Л. О. ; наук. ред.: Ничкало Н. Г., Рогова П. І.]. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ, 2008. – 98, [1] с. – (Серія «Академіки АПН України»; вип. 14).
Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 86.
1702. **Клименко, І.** Європейська інтеграція освіти та науки : міжнар. конф. / Ірина Клименко // Пед. газета. – 2008. – Груд. (№ 12). – С. 1–2 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в III Міжнародній науково-практичній конференції «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору».
1703. **Кремень Василь Григорович** // Академія педагогічних наук України : інформ. довід. / АПН України. – Київ, 2008. – С. 7 : фот.

1704. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Івано-Франківськ, 2008. – Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/uk/pochesni-doktory-pochesni-profesory-universytetu/82-pochesni-doktory-pochesni-profesory-universytetu/pochesni-doktory-universytetu-2008/1564-kremen-vasyl-hryhorovych> (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень – почесний доктор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника з 2008 р.
1705. **Василь Григорович Кремень – філософ, учений, освітянин, державний діяч** : бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І. ; вступ. ст. Л. І. Ткаченко ; наук. ред. П. І. Рогова]. – 2-ге вид., допов. – Київ : Т-во «Знання» України, 2008. – 166, [1] с. : фот. – (Серія «Академіки АПН України» ; вип. 12).
У бібліографічному покажчику представлено науковий доробок В. Г. Кременя, доктора філософських наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка і президента АПН України.
1706. **Василію Кременю вручені відзнаки почесного доктора Далівського університету** [Електронний ресурс] // Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Северодонецьк, 2008. – Режим доступу: <http://snu.edu.ua/en/?p=1499> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Президент АПН України, доктор філософських наук, професор, академік НАН України Василь Кремень відвідав Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. Під час ознайомлення з однією з найсучасніших в Україні навчальною телестудією Василь Кремень дав інтерв'ю, в якому, зокрема, зазначив: «Ваш університет вирізняється від абсолютної більшості університетів тим, що у вас гармонійно поєднані конкретно технічні, природознавчі та гуманітарні спеціальності. Це дуже важливо, оскільки відбувається взаємовплив факультету на факультет. Таким чином створюється більш гармонійне середовище для формування фахівця будь-якої спеціальності». Центральним заходом візиту стало засідання вченої ради університету, на якому оголошено рішення вченої ради від 27 березня 2008 р. про присвоєння Василію Кременю звання почесного доктора Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. У рішенні зазначається, що Василь Григорович Кремень є видатним ученим у галузі соціоанітарних наук, державним діячем. З колективом університету його еднають плідні й ефективні наукові, освітньо-управлінські та духовні стосунки.
1707. **Кузнецов, Ю.** 15 років наукової дружби / Юрій Кузнецов // Пед. газета. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 4 : фот.
Про досвід співпраці АПН України та академічних і навчальних закладів Польщі, презентацію праці В. Г. Кременя «Філософія освіти» у Посольстві України у Варшаві.
1708. **Луговий, В.** Болонський процес у вищій школі України / Володимир Луговий, Микола Євтух, Іван Полюшук // Пед. газета. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 5 : фот.
Про спільне засідання Президії АПН України, Ради ректорів вищих навчальних закладів III і IV р. а. Запорізької області та вченої ради Запорізького національного технічного університету, на якому виступив президент АПН України В. Г. Кремень щодо адаптації вищої школи України до стандартів європейського простору вищої освіти.
1709. **На порядку денному – профільне навчання** : заг. збори АПН // Пед. газета. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 1 : фот.
Про відкриття загальних зборів АПН України президентом АПН України В. Г. Кременем.
1710. **Одинадцята міжнародна виставка навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2008»** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 1. – С. 109–111 : фот.
Про відкриття Міжнародної виставки першим заступником міністра освіти і науки О. П. Гребельником та президентом АПН України В. Г. Кременем.

1711. **Онищенко, О.** Ювілей Павли Рогової / Олексій Онищенко, Тетяна Добко // Бібл. вісн. – 2008. – № 1. – С. 46–48.
Про роль президента АПН України В. Г. Кременя у створенні державної галузевої книгозбірні – Державної науково-педагогічної бібліотеки України.
1712. **Почесні доктори університету** [Електронний ресурс] // Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Івано-Франківськ, 2008. – Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/uk/pochesni-doktory-pochesni-profesory-universytetu/82-pochesni-doktory-pochesni-profesory-universytetu/pochesni-doktory-universytetu-2008/1564-kremen-vasyl-hryhorovych> (дата доступу: 17.02.17). – Назва з екрана.
Кремень В. Г. – почесний доктор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника з 2008 р.
1713. **Про затвердження нового складу Організаційного комітету з підготовки та проведення в Україні VI чемпіонату Європи з футболу серед студентів** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 11 черв. 2008 р. № 818-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2008. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/818-2008-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1714. **Про затвердження нового складу Організаційного комітету з підготовки та участі спортсменів України в Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, Всесвітніх універсиадах, чемпіонатах світу та Європи** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів від 22 лют. 2008 р. № 314-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2008. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/314-2008-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1715. **Про Міжвідомчу комісію з питань подолання демографічної кризи та розвитку трудових ресурсів потенціалу при Раді національної безпеки і оборони України** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 15 квіт. 2008 р. № 361/2008 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2008. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/361/2008> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Міжвідомчої комісії – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1716. **Про новий склад Наглядової ради Національної академії державного управління при Президентові України** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 22 груд. 2008 р. № 1189/2008 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2008. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1189/2008> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Наглядової ради – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1717. **Про підготовку та відзначення 90-річчя заснування Національної академії наук** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів 20 серп. 2008 р. № 1125-р // Верховна Рада України : офіц. вебпортал. – Текст. дані. – Київ, 2008. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1125-2008-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з підготовки та відзначення 90-річчя заснування Національної академії наук – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1718. **Про підготовку та відзначення 60-річчя Товариства «Знання»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів 17 верес. 2008 р. № 1241-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2008. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1241-2008-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету – Кремень В. Г., президент АПН України, президент Товариства «Знання».

1719. **Про склад Наглядової ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 5 трав. 2008 р. № 413/2008 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст дані. – Київ, 2008. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/413/2008> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Наглядової ради – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1720. **Про утворення Науково-експертної колегії з проблем соціально-економічного розвитку при Кабінеті Міністрів України** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів від 26 берез. 2008 р. № 234 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст дані. – Київ, 2008. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/234-2008-%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Науково-експертної колегії – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1721. **Розквіт на берегах Дніпра храм мудрості, краси, добра** : про святкування 90-річчя Дніпропетров. нац. ун-ту ім. Олеся Гончара / Інформ.-аналіт. агентство ДНУ ім. О. Гончара // Освіта. – 2008. – 5–12 листоп. (№ 43/44). – С. 3 : фот.
*Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в урочистостях.
На фот.: Вручення мантії «Почесного доктора Дніпропетровського національного університету» В. Г. Кременю.*
1722. **Романовський, О.** Крок у майбутнє: проблеми формування національної еліти : IV Кримські пед. читання / Олександр Романовський, Світлана Сисоєва // Пед. газета. – 2008. – Лип. (№ 7). – С. 4 : фот.
Про президента АПН України В. Г. Кременя, який очолив наукову спільноту учасників Кримських педагогічних читань від АПН України.
1723. **Світлана Олександрівна Сисоєва** : бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Г. М. Семендяєва ; наук. ред. П. І. Рогова]. – Київ, 2008. – 96 с. – (Ювіляри АПН України ; вип. 26).
Про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 64.
1724. **В. О. Сухомлинський. Бібліографія: 2001–2008 рр.** : бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд. Л. М. Заліток ; наук. консультант О. В. Сухомлинська ; [наук. ред. П. І. Рогова]. – Київ : Богданова А. М., 2008. – 195 с. – (Серія «Видатні педагогіки світу» ; вип. 3).
Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 185.
1725. **Сучасна освіта в Україні** : підведено підсумки Одинадцятої міжнар. виставки навч. закл. // Пед. газета. – 2008. – Берез. (№ 3). – С. 1–2 : фот.
Про Міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2008», яку відкрили перший заступник міністра освіти і науки України О. П. Гребельник та президент АПН України В. Г. Кремень.
1726. **Ткаченко, В. М.** Кремень Василь Григорович / Ткаченко В. М. // Енциклопедія історії України / НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2008. – Т. 5 : Кон – Юо. – С. 321 : фот.
1727. **Ткаченко, Л.** Академії педагогічних наук України – 15 років / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2008. – № 1/2. – 2-га с. обл. : фот.
*Про доповідь президента АПН В. Г. Кременя на науковій сесії «Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні», присвяченій 15-річчю з дня заснування АПН України.
На фот. 1: Василь Кремень ознайомлює учасників сесії з п'ятитомним науково-педагогічним виданням «Педагогічна і психологічна науки в Україні».*
1728. **Ткаченко, Л.** Буквар із 30-річним стажем / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2008. – Верес. (№ 9). – С. 1 : фот.
Про презентацію виставки «Сучасному українському Букварю – 30 років», у відкритті якої взяв участь президент АПН України В. Г. Кремень.
1729. **Ткаченко, Л.** Інформація з усіх галузей освіти і науки – у першій «Енциклопедії освіти» / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2008. – Трав. – черв. (№ 5/6). – С. 1 : фот.
Про презентацію видання «Енциклопедія освіти», головним редактором якої є академік НАН України і АПН України Василь Кремень.

1730. **Ткаченко, Л.** Крок вперед у поступу педагогічної науки України / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2008. – № 6. – 2-га с. обл. : фот.
Про презентацію наукового видання «Енциклопедія освіти», головним редактором якого є академік НАН України і АПН України В. Г. Кремень, що вийшло у видавництві «Юрінком інтер».
1731. **Ткаченко, Л.** Моральність у ставленні до дитини / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2008. – 19-26 листопа. (№ 45/46). – С. 7–9 : фот.
Про виступ академіка НАН України і АПН України В. Кременя на III Міжнародних і XV Всеукраїнських педагогічних читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: ідеї, пошуки, перспективи». У вступному слові вчений наголошує на ідеї моральності у ставленні до дитини у творчій спадщині В. О. Сухомлинського та необхідності запозичення прийомів навчальної і виховної діяльності не лише з його теоретичного, а й методичного доробку.
1732. **Ткаченко, Л.** Піднятися до Сухомлинського : до ювілею Василя Сухомлинського / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2008. – Жовт. (№ 10). – С. 1 : фот.
Про III Міжнародні і XV Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: ідеї, пошуки, перспективи», що відбулися в Кіровограді – Павлиші – Києві. Відкрив читання президент АПН України В. Г. Кремень.
1733. **Ткаченко, Л.** Поступ педагогічної науки / Лідія Ткаченко // Уряд. кур'єр. – 2008. – 18 черв. (№ 110). – С. 20.
Про презентацію наукового видання «Енциклопедія освіти», головним редактором якого є академік НАН України і АПН України В. Г. Кремень.
1734. **Товариству «Знання» України – 60 років** // Наука і сусп-во. – 2008. – № 9/10. – С. 24.
Про урочисте засідання, присвячене 60-річчю Товариства «Знання» України, яке відкрив і провів академік НАН України, президент АПН України В. Г. Кремень 26 вересня 2008 р. у Київському міському будинку вчителя.

2009

1735. **Алла Михайлівна Богуш – академік АПН України** : бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Айвазова Л. М. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : [б. в.], 2009. – 116 с. – (Серія «Академіки АПН України» ; вип. 16).
Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 93.
1736. **Бойко, О.** Щоб і тіло і душа / Оксана Бойко // Освіта. – 2009. – 16–23 верес. (№ 41). – С. 3 : фот.
Про святкування Дня фізкультури та спорту, під час якого відбулось відкриття спорткомплексу «Ні-їтвр» Київського університету права НАН України. Перед учасниками свята виступив президент АПН України В. Г. Кремень.
1737. **Відкрито центр професій** // Пед. газета. – 2009. – Жовт. (№ 10). – С. 5 : фот.
В Інституті професійно-технічної освіти АПН України за підтримки Товариства технічного співробітництва Німеччини у рамках українсько-німецького проекту «Реформа професійно-технічної освіти України з урахуванням енергоефективності» відбулося відкриття Центру сучасних професій і технологій навчання за участі президента АПН України В. Г. Кременя.
1738. **Два погляди на «Білу книгу національної освіти»** / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Верес. (№ 9). – С. 1–3 : [5] фот. – (Артеківські діалоги – 2009).
Про участь президента АПН В. Г. Кременя в роботі II Міжнародного освітнього форуму «Артеківські діалоги».
1739. **XXIV Всесвітня зимова універсіада** // Пед. газета. – 2009. – Лют. (№ 2). – С. 2 : фот.
Про участь у зимових студентських іграх у Харбіні української делегації на чолі з першим заступником міністра освіти і науки України О. П. Гребельником та президентом АПН України В. Г. Кременем.

1740. **Для модернізації освіти необхідна ефективна співпраця** / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Квіт. (№ 4). – С. 4–5.
Про обговорення звітної доповіді президента АПН України В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України.
1741. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2008 рік** / АПН України. – Київ : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 329 с.
Про дослідження теми «Людиноцентризм як складова філософії освіти» академіком В. Г. Кременем. Завдання національної системи освіти й виховання на сучасному етапі розвитку українського суспільства полягає, на думку вченого, у необхідності схарактеризувати буття людини в її особистісній унікальності через актуалізацію педагогічного впливу на неї з метою максимального розвитку її творчих можливостей. – С. 10.
Про загальні збори АПН України та звітну доповідь президента АПН України академіка В. Г. Кременя, в якій зазначено, що вся наукова діяльність академії зосереджувалася на інноваційній освітній політиці, теоретико-методологічному обґрунтуванні розвитку педагогічної і психологічної наук, дослідженні теоретичних, дидактичних та методичних засад розвитку освіти як цілісної неперервної системи, модернізації змісту навчання відповідно до нової структури школи, забезпеченні якісного психологічного супроводу навчально-виховного процесу на різних освітніх рівнях, створенні й впровадженні нових засобів та технологій навчання і виховання. – С. 122.
Про методологічний семінар «Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі», на пленарному засіданні якого у виступі президента АПН України В. Г. Кременя розглянуто проблеми трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації. – С. 126.
Про організацію і проведення круглого столу на тему «Законодавче забезпечення інтеграції дослідницької і освітньої складових діяльності вищої школи в Україні», у роботі якого взяв участь президент АПН України В. Г. Кремень. – С. 127.
Про видання «Енциклопедія освіти» як результат наполегливої праці науковців України на чолі з АПН України, головним редактором якого є президент академії В. Г. Кремень. – С. 127.
Про спільне засідання Президії АПН України, вченої ради Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка та учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «К. Д. Ушинський і актуальні проблеми педагогічної науки і освіти», присвячене 185-річчю К. Д. Ушинського, що відбулося в Чернігівському державному педагогічному університеті. Із доповіддю «Ідеї К. Д. Ушинського в контексті сучасної епохи» виступив В. Г. Кремень. – С. 130.
Про перебування делегації АПН України на чолі з президентом В. Г. Кременем у Республіці Польща з метою участі в презентації наукових праць українських і польських учених «Філософія освіти», «Професійна освіта в Польщі та Україні в світлі змін» та Десятого польсько-українського щорічника «Професійна освіта: педагогіка і психологія». – С. 181.
Про методологічний семінар АПН України «Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи», проведений Відділенням загальної середньої освіти. На пленарному засіданні виступив із доповіддю президент АПН України В. Г. Кремень. – С. 198.
Відомості про основні наукові праці В. Г. Кременя. – С. 243, 254–255, 281.
1742. **Кращі освітяни 2008 року** : [перелік номінантів] // Освіта. – 2009. – 7–14 січ. (№ 1/2). – С. 5–7.
Про президента АПН України В. Г. Кременя, визнаного кращим освітянином року, лауреата відзнаки «Засвіти вогонь». – С. 6.
1743. **Кремень Василь Григорович** // Флагмани освіти і науки України : кращі освітяни та науковці України : [довід.-біогр. вид.]. – Київ, 2009. – С. 272–273 : фот.

1744. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] – почесний професор Університету // Київський університет імені Бориса Грінченка : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2009. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/component/sobipro/?pid=54&sid=307:&catid=&Itemid=10> (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана. *Рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 26 березня 2009 р. (протокол № 3) президенту АПН України, доктору філософських наук, професору, академіку НАН України В. Г. Кременю присвоєно звання почесного професора за значний особистий внесок у розвиток національної педагогічної науки, сприяння в підготовці педагогічних кадрів та науково-методологічну підтримку діяльності університету.*
1745. **Курбатов, С.** Знайти людину : спроби розв'язання проблем людини сучасною філософією освіти / Сергій Курбатов, Лідія Ткаченко // Освіта. – 2009. – 16–23 груд. (№ 52). – С. 6 : фот.
Про науково-практичну конференцію «Філософія людиноцентризму: теорія, методологія, практика» в Інституті обдарованої дитини АПН України (15 грудня 2009 р.), на якій обговорювалася монографія президента АПН України В. Г. Кременя «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору».
1746. **Курбатов, С.** Концепція університету світового класу: Шанхайська версія : міжнар. конф. / Сергій Курбатов, Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2009. – Листопад. (№ 11). – С. 1–2 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в III міжнародній конференції з питань створення університету світового класу, що відбулася 2–4 листопада в м. Шанхай (КНР) на базі Інституту вищої освіти Шанхайського університету Хіа Тон.
На фот.: Василь Кремень з учасниками конференції. – С. 1.
1747. **Луговий, В.** Інститут вищої освіти: підсумок зробленого, осмислення нових завдань / Володимир Луговий, Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 4 : фот.
Про відкриття зборів колективу Інституту вищої освіти, присвячених 10-й річчю заснування, які відбулися в Київському будинку вчителя, та привітання В. Г. Кременем учасників і гостей.
1748. **Магістрів з авіонавтики готуємо разом** // Пед. газета. – 2009. – Черв. (№ 6). – С. 5.
Про відвідання української делегацією на чолі з президентом АПН України В. Г. Кременем Політехнічного університету м. Турин (Італія).
1749. **Михайличенко, А.** Відкриття «Центру енергоефективності» / А. Михайличенко // Проф.-техн. освіта. – 2009. – № 1. – С. 19.
Про відкриття Центру енергоефективності, в якому серед почесних гостей узяв участь президент АПН України В. Г. Кремень.
На фот.: Василь Кремень серед учасників відкриття Центру в Інституті професійно-технічної освіти АПН України (11 лютого 2009 р.). – 1-ша і 2-га с. обл.
1750. **Нагороджено переможців проекту «Добро починається з тебе»** // Пед. газета. – 2009. – Трав. (№ 5). – С. 1.
Про участь у пленарному засіданні Національного благодійного форуму «Добро починається з тебе», що відбулося 21 травня 2009 р. в Київській дитячій академії мистецтв, почесних гостей, серед яких – президент АПН України В. Г. Кремень.
1751. **Наукова школа академіка Олексія Чебікіна** / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського; [упоряд. І. М. Пивоварчик; наук. ред. О. А. Копусь]. – Одеса : Друк. дім, 2009. – 94, [1] с. : 37 с. кольор. іл. – (Наук.-док. серія кн. «Наукові школи Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського»).
На фот. між с. 64–65: Академік Олексій Чебікін ознайомлює президента АПН України В. Г. Кременя із системою викладання в університеті; Зустріч академіків В. П. Андрущенко, В. Г. Кременя, О. Я. Чебікіна з академіком Російської академії В. В. Рубцовим та обговорення проблем розвитку сучасної психологічної освіти, м. Москва; Академік Олексій Чебікін ознайомлює президента АПН України

- В. Г. Кременя з експериментом, що проводиться у Південному науковому центрі АПН України.*
1752. **Науково-практична конференція з нагоди 135-річчя учительських курсів та 70-річчя Інституту** [Електронний ресурс] // Інститут післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2009. – Режим доступу: http://ippo.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1260 (дата звернення: 6.10.16). – Назва з екрана.
Про науково-практичну конференцію «Становлення цілісної системи підготовки і підвищення кваліфікації педагогічних працівників у м. Києві» й урочистості з нагоди 135-річчя заснування курсів підвищення кваліфікації вчителів та 70-річчя створення Київського міського інституту удосконалення вчителів, проведені в Інституті післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка. Зі знаменною датою освітян привітав президент НАПН України, академік НАН України, доктор філософських наук, професор В. Г. Кремень. Ректор університету В. О. Оганеєв ухвалив рішення вченої ради університету про присвоєння В. Г. Кременю звання почесного професора Київського університету імені Бориса Грінченка та вручив йому професорську мантію.
1753. **Національна академія педагогічних наук України** // Науковий потенціал України. Київський літопис XXI століття. – Київ, 2009. – С. 10–30.
Про В. Г. Кременя – президента АПН України, дійсного члена НАН України та АПН України. – С. 10–11.
1754. **Новий призов на службу майбутнього** // Освіта. – 2009. – 26 серп. – 2 верес. (№ 39/40). – С. 2 : фот.
*Про урочистості з нагоди посвяти у студенти першокурсників Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, що відбувалися в Національному палаці мистецтв «Україна». Серед почесних гостей – голова наглядової ради університету, президент АПН України В. Г. Кремень.
На фот.: В. Г. Кремень перед мікрофоном.*
1755. **Пам'яті видатного вченого** // Політ. менеджмент. – 2009. – № 5. – С. 171.
Про V Курасівські читання, присвячені 70-річчю від дня народження зногого вченого, фундатора Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, академіка Івана Кураса, які відбулися 6 жовтня 2009 р. З доповіддю на читаннях виступив президент АПН України В. Г. Кремень.
1756. **Питання Національної ради з питань науки, інновацій та сталого розвитку України** [Електронний ресурс]: указ Президента України від 4 листоп. 2009 р. № 899/2009 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2009. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/899/2009> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Національної ради – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1757. **Про відзначення 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова** [Електронний ресурс]: розпорядж. Кабінету Міністрів від 17 лип. 2009 р. № 822-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2009. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1104/2010-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Організаційного комітету з відзначення 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1758. **Про затвердження складу президії ВАК та її секції** [Електронний ресурс]: розпорядж. Кабінету Міністрів від 22 квіт. 2009 р. № 430-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2009. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/430-2009-%D1%80> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі президії ВАК – В. Г. Кремень, президент АПН України.

1759. **Профілактика ВІЛ/СНІДу в профтехосвіті** // Пед. газета. – 2009. – Черв. (№ 6). – С. 1 : фот.
Про підписання президентом АПН України В. Г. Кременем і представником Німецького товариства технічного співробітництва (GTZ), керівником проекту з профілактики ВІЛ/СНІДу в Східній Європі Торстеном Бреціною Меморандуму про співпрацю в рамках проекту «Профілактика ВІЛ/СНІДу в Східній Європі» між Німецьким товариством технічного співробітництва та Академією педагогічних наук України.
1760. **Рапіна, Л.** Освіта і кар'єра – 2009 / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Квіт. (№ 4). – С. 2 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у відкритті щорічної Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – Абітурієнт 2009».
1761. **Рапіна, Л.** Освіта часів української революції: 20 січня в Пед. музеї України відкрито Всеукр. виставка «Освітній ренесанс доби Української революції» / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Січ. (№ 1). – С. 1 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у відкритті виставки «Освітній ренесанс доби Української революції».
1762. **Рапіна, Л.** Роль університету в регіональному розвитку : виїзне засід. АПН / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 1–2 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у виїзному засіданні АПН України.
1763. **Рапіна, Л.** Центр енергоефективності – в Інституті профтехосвіти / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Лют. (№ 2). – С. 1 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в урочистому відкритті Центру енергоефективності Інституту професійно-технічної освіти АПН України в межах українсько-німецького проекту «Реформа професійної освіти з урахуванням енергоефективності».
1764. **Рапіна, Л.** Шкільний учитель виграє битву за майбутнє України / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Трав. (№ 5). – С. 1 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя на Міжнародній науковій конференції «1020 років шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи», що відбулась у Київському міському педагогічному університеті імені Б. Д. Грінченка. Президент АПН України наголосив на проблемі людиноцентризму в освітній діяльності української школи у зв'язку з переходом до демократичної й толерантної педагогіки.
1765. **Сігасва, Л.** Наукова співпраця вчених-педагогів України і Польщі / Лариса Сігасва, Лідія Ткаченко // Освіта. – 2009. – 27 трав. – 3 черв. (№ 21/22). – С. 8–9 : фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в Міжнародній науково-практичній конференції під патронатом ЮНЕСКО «Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції». Це – проект АПН України, який був здійснений у співпраці з Інститутом педагогічної освіти та освіти дорослих АПН України на базі Житомирського державного університету імені Івана Франка.
На фот. 1: Відкриття конференції. Справа наліво: Василь Кремень, Петро Саух, Тадеуш Левовицький, Нелля Ничкало, Світлана Сисоєва. – С. 8.
1766. **Ткаченко, Л.** Спільною мовою освіти – до єдиного освітнього простору / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2009. – № 11. – 2-га с. обкл. : 4 фот.
Про Міжнародний семінар «Інтернаціоналізація пострадянської університетської освіти», яким розпочався другий етап проекту «Імплементация західних освітніх стандартів у пострадянських країнах», що триває в рамках українсько-шведських міжнародних зв'язків. На заході президент АПН України В. Г. Кремень підтвердив готовність академії бути теоретичним майданчиком для опрацювання найсучасніших технологій у сфері міжнародної академічної співпраці.
На фот. 1: Василь Кремень, Лі Бенніч-Бьоркман та Сергій Курбатов.

1767. **Філософія освіти** : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / [авт. кол.: Т. Андрущенко, В. Бех, Ю. Бех та ін.; за заг. ред. В. Андрущенка, І. Предборської]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 328 с.
Про аксіологічну парадигму управління освітою В. Г. Кременя, що ґрунтується на використанні цінностей як основного інструмента організації та регуляції навчально-виховного процесу. – С. 302.
Про синергетичну парадигму управління освітою В. Г. Кременя. – С. 303.
1768. **Віктор Ющенко, Іван Вакарчук та Василь Кремень зустрілися з лідерами ЗНО** // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 1.
Про зустріч високих посадових осіб, у тому числі президента АПН України В. Г. Кременя, із кращими учасниками зовнішнього незалежного оцінювання.

2010

1769. **Андрущенко, В.** Управління педагогічним університетом : Статті. Доповіді. Звіти : 2003–2010 рр. : наук. вид. / Віктор Андрущенко ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 944, [7] с. : фот.
Про академіка НАН України, президента НАПН України, голову наглядової ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова В. Г. Кременя. – С. 5.
На фот.: В. Г. Кремень. – С. 5, 29, 307, 311, 519, 520, 710, 714.
1770. **Баукова, У.** Гуманізм освіти: любов – це джерело виховання / Ульяна Баукова // Пед. газета. – 2010. – Лип. (№ 7). – С. 2 : фот.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на українсько-турецькій філософсько-педагогічній конференції «Григорій Сковорода і Фетхуллах Гюлен: своєчасність традиції гуманізму».
На фот.: Василь Мадзігон, Василь Кремень, Володимир Сергійчук і Гарун Токак.
1771. **Виговська, О.** Тринадцята міжнародна виставка навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2010» / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 1. – С. 46–50.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відкритті виставки «Сучасна освіта в Україні – 2010».
1772. **Визначено пріоритетні завдання Академії на 2010 рік** / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Квіт. (№ 4). – С. 2 : [5] фот.
Про загальні збори НАПН України, на яких зі звітною доповіддю виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.
1773. **Відкриття музейної експозиції** [Електронний ресурс] // Київський університет імені Бориса Грінченка : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2010. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podijji/142-2010-04-15-10-29-07.html> (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.
Про урочисте відкриття в корпусі ректорату Київського університету імені Бориса Грінченка музейної експозиції, присвяченої життєвому та творчому шляху Бориса Грінченка, видатного українського письменника, педагога, вченого, критика, мовознавця, лексикографа, етнографа, активного громадського діяча кінця ХІХ – початку ХХ століття, сподвижника, який своєю діяльністю зміг об'єднати всю Україну. В урочистому відкритті музейної експозиції взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
1774. **Головне – якість і конкурентоспроможність вищої освіти** / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Трав. (№ 5). – С. 3 : фот.
Про розширену колегію МОН України, що відбулася в Харкові, з розглядом питання розвитку вищої освіти в нашій державі та участь президента НАПН України В. Г. Кременя в обговоренні доповіді міністра освіти і науки України.
1775. **Горська, С.** Всесвіт дитячої душі : нотатки нашого спецкора з І всеукр. з'їзду пед. працівників дошк. освіти / Світлана Горська // Освіта. – 2010. – 10–17 листоп. (№ 46). – С. 2.

- Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на з'їзді педагогічних працівників дошкільної освіти. Академік розглянує проблему особистісно орієнтованого навчання, методології дитиноцентризму, залучення іноземного досвіду, необхідності належного рівня матеріально-технічного забезпечення галузі, поліпшення підготовки кадрів для дошкільних закладів.*
1776. **Долганова, Л.** Громадянська культура й визнання професії вчителя / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2010. – Черв. (№ 6). – С. 1, 3.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у 23-ій сесії Установчої конференції міністрів освіти країн-членів Ради Європи.
1777. **Долганова, Л.** 23 сесія установчої конференції міністрів освіти країн-членів Ради Європи / Лілія Долганова // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 4. – С. 190 : фот.
У складі української делегації на конференції у м. Любляни (Республіка Словенія) – президент НАПН України В. Г. Кремень.
1778. **Долганова, Л.** НАПН України і «Майкрософт Україна» продовжують співпрацю / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2010. – Квіт. (№ 4). – С. 1 : фот.
Про робочу зустріч президента НАПН України В. Г. Кременя з представниками ТОВ «Майкрософт Україна».
1779. **Долганова, Л.** Розмаїття дитячих талантів / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2010. – Трав. (№ 5). – С. 2 : фот.
Про III Всеукраїнську виставку-фестиваль «Обдаровані діти України», в урочистому відкритті якої взяв участь президент НАПН України Василь Кремень.
1780. **Долганова, Л.** Україна – Корея: співпраця в освіті / Лілія Долганова // Освіта України. – 2010. – 2 лют. (№ 9). – С. 2 : фот.
Про зустріч президента АПН України В. Г. Кременя з экс-послом Республіки Корея в Україні професором Сеульського університету Хо Сун Чьол.
1781. **Долганова, Л.** УМО та корейський університет планують співпрацювати / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2010. – Січ. (№ 1). – С. 3 : фот.
Про зустріч президента АПН України Василя Кременя з экс-послом Республіки Корея в Україні, професором Сеульського університету Хо Сун Чьол.
1782. **Загальна середня освіта в Україні: 12 чи 11 років?** / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Черв. (№ 6). – С. 1–3 : фот.
Про парламентські слухання «Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання».
На фот.: Василь Кремень на парламентських слуханнях. – С. 1.
1783. **Звіт про роботу Національної академії педагогічних наук України за 2009 рік** / НАПН України. – Київ : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 342 с.
Про роботу Відділення загальної педагогіки та філософії освіти, зокрема про завершене у 2009 р. дослідження академіка В. Г. Кременя «Людиноцентризм як складова філософії освіти», в якому визначено освіту як багатомірну і багатофункціональну систему, побудовану на цивілізаційних засадах, як складову переходу від індустріального до науково-інформаційного суспільства, висунуто й обґрунтовано принципи інтелектуального й духовного розвитку особистості в поєднанні з цінностями освітнього процесу як важливими морально-духовними константами європейського та українського суспільства. – С. 11.
Про звітну доповідь президента НАПН України, академіка В. Г. Кременя, в якій зазначено, що вся діяльність академії спрямовувалась на наукове і методичне забезпечення перетворень в усіх ланках національної освіти, розвиток педагогічної та психологічної наук, власне інституційне вдосконалення. – С. 131.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в пленарному засіданні методологічного семінару, на якому предметом обговорення стало питання «Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України». – С. 134.

- Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у виїзному засіданні Президії НАПН України на базі Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомилинського.* – С. 137.
- Про публікації в науково-теоретичному та інформаційному журналі НАПН України «Педагогіка і психологія», головним редактором якого є В. Г. Кремень.* – С. 178.
- Про українську делегацію, очолювану президентом НАПН України В. Г. Кременем, яка відвідала Політехнічний університет у Турині. Візит здійснено в рамках проекту Європейського Союзу TEMPUS.* – С. 201.
- Про методологічний семінар НАПН України «Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України», проведений Відділенням вищої освіти, на пленарному засіданні якого виступив В. Г. Кремень.* – С. 212.
- Відомості про публікації В. Г. Кременя.* – С. 267–268, 300.
1784. **Камінецький, Я.** Центр досліджень з професійної педагогіки відзначив 15-річчя / Ярослав Камінецький, Лариса Кубська // Пед. газета. – 2010. – Лют. (№ 2). – С. 4.
Про виступ президента АПН України В. Г. Кременя на III Всеукраїнському педагогічному конгресі і VII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні освітні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців».
1785. **Кафедра педагогічної творчості, 1989–2009** : інформ.-бібліогр. покажч. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [уклад.: Н. В. Гузій, Л. В. Савенкова, Т. В. Шестакова та ін. ; за заг. ред. Н. В. Гузій]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 39 с.
Про видання президента НАПН України В. Г. Кременя. – С. 36.
1786. **Квітка, Д.** ТОП-10 : Особистості, які зробили вагомий внесок у розвиток сучасної української освіти : [Лілія Гриневич, Іван Вакарчук, Ігор Лікарчук, Василь Кремень, Станіслав Николаєнко, Олексій Онищенко, Петро Таланчук, Володимир Полохало] / Д. Квітка // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2010. – № 12. – С. 86–88.
1787. **Коваленко, О.** Про наукову діяльність Національної академії педагогічних наук України за 2009 рік та завдання на 2010 рік : заг. збори НАПН України / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2010. – 23 берез. (№ 23). – С. 4–5 : фот.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя зі звітною доповіддю «Посилювати методологічний, науково-методичний супровід європейської інтеграції національної освіти України» на загальних зборах НАПН України.
1788. **Коваленко, О.** Дмитро Табачник: статус і місце кожної держави визначається її інтелектуальним потенціалом / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2010. – 18 трав. (№ 35/36). – С. 1–2 : фот.
Про урочисте засідання до Дня науки, що відбулося в конференц-залі Комітету України з питань науково-технічного та інноваційного розвитку, на якому виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот.: Василь Кремень. – С. 1.
1789. **Короденко, М.** Відбулося засідання оновленої колегії МОН / Максим Короденко // Освіта України. – 2010. – 20 квіт. (№ 29). – С. 2 : фот.
Про представлення міністром МОН України Д. В. Табачником дійсних членів колегії МОН України, у тому числі президента НАПН України В. Г. Кременя.
На фот.: Василь Кремень, Леонід Сачков.
1790. **Короденко, М.** «Знання» – людям / Максим Короденко // Освіта України. – 2010. – 19 січ. (№ 5). – С. 1 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя – президента Товариства «Знання» на II пленумі правління товариства.
1791. **Короденко, М.** Василь Кремень: сучасна дитина має право на сучасну освіту / Максим Короденко // Освіта України. – 2010. – 1 черв. (№ 41/42). – С. 2.
Про конференцію «Яка школа потрібна Україні?», організовану НАПН України напередодні Дня захисту прав дитини, на якій виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.

1792. **Короденко, М.** Оновлення підручників і програм / Максим Короденко // Освіта України. – 2010. – 16 лют. (№ 13). – С. 1–3 : фот.
Про засідання колегії МОН України, на якому розглядалося питання оновлення підручників і програм з української мови. Президент АПН України В. Г. Кремень виступив за варіативність підручників, наклад яких є не меншим ніж 300 тис. примірників.
1793. **Коротяєв, Б.** Освіта – точка відліку / Борис Коротяєв // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 4. – С. 166–173.
Про працю В. Г. Кременя «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору». – С. 167.
1794. **Курбатов, С.** Елітна освіта в Україні та у світі / Сергій Курбатов, Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2010. – 24 груд. (№ 95). – С. 5 : фот.
*Про круглий стіл «Елітна освіта в Україні та світі в дзеркалі університетських рейтингів», що став фінальним у проекті «Університетські рейтинги в Україні», який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень. У виступі вчений наголосив на необхідності розширення наукових досліджень України, спільних для світового освітнього простору, і зазначив, що НАПН України бере активну участь у розробленні теоретико-методологічного підґрунтя формування систем рейтингування вітчизняних ВНЗ.
На фот.: Василь Кремень, Сергій Курбатов.*
1795. **Курбатов, С.** Університетські рейтинги: pro et contra : круглий стіл / Сергій Курбатов, Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 3.
Про круглий стіл «Елітна освіта в Україні та світі в дзеркалі університетських рейтингів» – фінальний у проекті «Університетські рейтинги в Україні», який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.
1796. **Литвин, В.** 25 червня – День народження Василя Кременя, президента Національної академії педагогічних наук України / Володимир Литвин, Володимир Полохало, Леонід Сачков, Леонід Губерський // Освіта. – 2010. – 23–30 черв. (№ 29/30). – С. 2 : фот.
Вітання В. Г. Кременя до дня народження від Голови Верховної Ради України, голови Комітету з питань науки і освіти, голови Профспілки працівників освіти і науки України, ректора КНУ ім. Тараса Шевченка.
1797. **Володимир Іларіонович Луговий – віце-президент НАПН України, директор Інституту вищої освіти НАПН України** : матеріали до бібліогр. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пєєва С. П., Айвазова Л. М. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – Київ : Т-во «Знання» України, 2010. – 63 с. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 17).
Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 53.
1798. **Ляшенко, О.** Сучасна школа має готувати випускників з інноваційним мисленням і культурою / Олександр Ляшенко, Олександр Рудяков // Пед. газета. – 2010. – Жовт. (№ 10). – С. 3 : фот.
*Про відкриття В. Г. Кременем Міжнародного кримського педагогічного конгресу «Інновації в освіті».
На фот.: Василь Кремень відкриває засідання.*
1799. **Міжнародна виставка «Сучасні навчальні заклади – 2010»** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 2. – С. 58–6 : фот.
Про урочисте відкриття 17–19 березня 2010 р. у Київському Палаці дітей та юнацтва міжнародної виставки, на якій серед почесних гостей присутній президент НАПН України В. Г. Кремень.
1800. **[Міністр освіти і науки України Дмитро Табачник та Президент НАПН України Василь Кремень вітають ветеранів-освітян з 65-ю річницею Перемоги]** // Рідна шк. – 2010. – № 6. – 1-ша с. обкл. : фот.
1801. **Найбільшим державним пріоритетом має стати дошкільна освіта** / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Листоп. (№ 11). – С. 4 : фот.

- Про доповідь президента НАПН України В. Г. Кременя на I Всеукраїнському з'їзді педагогічних працівників дошкільної освіти, що відбувся 5 листопада 2010 р. у Києві.*
1802. **Науковці України XX–XXI століть** : метабібліографія / Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України. – Київ : [б. в.], 2010. – 475, [1] с.
Зі змісту: Кремень Василь Григорович, доктор філософських наук (1991), академік НАПН (1995), НАНУ (2000) : [перелік біобібліографічних видань, присвячених вченому]. – С. 160.
1803. **Невтомний освітянин** : до 60-річчя наук.-дослід. і пед. шляху Івана Жерносека // Пед. газета. – 2010. – Верес. (№ 9). – С. 3 : фот.
Про відкриття виставки, присвяченої творчому доробку колишнього директора Центрального інституту вдосконалення вчителів, колишнього члена колегії Міністерства освіти УРСР Івана Жерносека, на якій був присутній Василь Кремень.
1804. **Нові шляхи у професійній і вищій освіті** // Пед. газета. – 2010. – Жовт. (№ 10). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на Міжнародному семінарі з освітньої політики «Нові шляхи в професійній та вищій освіті: чи могла би професійно орієнтована освіта сприяти забезпеченню України висококваліфікованою робочою силою?».
1805. **Онищенко, О.** Освіта: зміст і якість : що пропонують академіки? / Оксана Онищенко // День. – 2010. – 26 берез. (№ 53). – С. 7.
*Про щорічні підсумкові збори Академії педагогічних наук України.
Президент АПН України В. Г. Кремень, відкриваючи збори, привітав колег із наданням академії статусу Національної згідно з Указом Президента України від 24 лютого 2010 р. Наголосив на тому, що всі зусилля науковців спрямовані на модернізацію вітчизняної освіти в контексті європейського вибору. Дослідження охопили увесь спектр важливих для суспільства питань: інноваційні технології, система контролю й оцінювання знань, структура профільної школи, реформування вищої школи, розвиток інклюзивної, післядипломної та дистанційної освіти.*
1806. **Освіта для суспільства: роль учителя** : конф. міністрів освіти країн-членів Ради Європи // Освіта України. – 2010. – 11 черв. (№ 44). – С. 1–2 : фот.
*У складі української делегації на міжнародній конференції у м. Любляна (Словенія) – президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот.: Василь Кремень, Дмитро Табачник, президент Словенії Данило Тюрк. – С. 1.*
1807. **Освіта і сучасні цивілізаційні зміни** : заг. збори НАПН України / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Листоп. (№ 11). – С. 1–3 : [7] фот.
*Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на загальних зборах Національної академії педагогічних наук України, який розглянув три аспекти: 1) вплив сучасних цивілізаційних змін на місце освіти в суспільстві; 2) вимоги до фахівця і корективи в освіті для підготовки людини до конкурентного життя; 3) зміни в освітньому просторі під впливом цивілізаційних процесів.
На фот. 1: Володимир Голуб, Василь Мадзігон, Василь Кремень, Дмитро Табачник, Володимир Луговий у президії. – С. 1.*
1808. **Володимир Пашенко** : бібліогр. показ. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : ПНПУ, 2010. – 147 с. : фот. – (Серія: Науковці університету).
Про видання президента НАПН України В. Г. Кременя див. «Іменний показник». – С. 144.
1809. **Порохняк, К.** Формувати інноваційну людину : закликань Василь Кремень у контексті підготовки фахівців аграрної сфери / Катерина Порохняк // Освіта. – 2010. – 7–14 квіт. (№ 17/18). – С. 7 : [2] фот.
Про участь В. Г. Кременя в обговоренні Угоди про співпрацю між НАПН України та Міністерством аграрної політики України. У своєму виступі вчений порушив питання підготовки інноваційного професіонала.

1810. **Почесні професори** [Електронний ресурс] // Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Одеса, 2014. – Режим доступу: <http://www.pdpu.edu.ua/universitet/pochesni-profesori> (дата звернення: 04.10.16). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень – почесний професор Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського (рішення вченої ради від 30 серпня 2010 р., протокол № 1).
1811. **Пріоритети освітньої політики** : колегія МОН // Пед. газета. – 2010. – Серп. (№ 8). – С. 1–3 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні розширеної колегії МОН України, що відбулося в Палаці культури НТУ України «КПІ».
На фот.: В. Г. Кремень під час виступу. – С. 1.
1812. **Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України** від 16 вересня 2009 року № 997 [«Про утворення Національної ради із сталого розвитку України»] [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів від 25 серп. 2010 р. № 723 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2010. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/723-2010-%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Національної ради із сталого розвитку України – В. Г. Кремень, президент НАПН України.
1813. **Про Громадську гуманітарну раду** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 2 квіт. 2010 р. № 469/2010 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2010. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/469/2010> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Громадської гуманітарної ради – В. Г. Кремень, президент НАПН України.
1814. **Про Державну премію України в галузі освіти** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 30 верес. 2010 р. № 929/2010 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2010. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929/2010> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Комітету з Державної премії України в галузі освіти – В. Г. Кремень, президент АПН України.
1815. **Про єдиний в Україні Інститут духовного розвитку та його директора – Галину Шевченко** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 3. – С. 92 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у святкових урочистостях.
На фот. : В. Г. Кремень, президент НАПН України з Г. Шевченко.
1816. **Профільне навчання в старшій школі: шляхи розвитку** : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Стельмах Н. А., Айвазова Л. М. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – Київ : [б. в.], 2010. – 185 с.
Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 173.
1817. **Рапіна, Л.** Діалог двох учителів : XVII Всеукраїнські Сухомлинівські і VIII Всеукраїнські Захаренківські педагогічні читання на Черкащині : [пед. читання відбулися 18–19 трав. в м. Черкаси та с. Сахнівка Черкас. обл.] / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Трав. (№ 5). – С. 1 : фот. ; Черв. (№ 6). – С. 4 : фот.
Про заключний виступ В. Г. Кременя на педагогічних читаннях, в якому президент НАПН України окреслив першочергові завдання, що постали перед українським суспільством.
1818. **Рапіна, Л.** Рада Європи вивчає мовну освіту в Україні / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Жовт. (№ 10). – С. 1.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на зустрічі в МОН України з експертами Ради Європи з питань моніторингу мовної освіти.
1819. **Рапіна, Л.** Цьогорічні підсумки і плани на 2011 / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 1 : фот.

- Про чергове засідання Президії НАПН, що відбулося 16 грудня 2010 р. за участю президента НАПН України В. Г. Кременя.*
На фот.: Едуард Помиткін, Василь Мадзігон, Василь Кремень.
1820. **Рапіна, Л.** Як модернізувати підготовку вчителів : візніе засідання НАПН України : [про спільне засід. Президії НАПН України і вченої ради Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки на тему «Модернізація підготовки педагогічних кадрів в університеті в умовах євроінтеграції»] / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Лип. (№ 7). – С. 1–2 : фот.
Про вручення Василем Кременем найвищої відзнаки академії – Золотої медалі Костянтина Ушинського провідним ученим Волинського національного університету в галузі педагогіки.
Про доповідь Василя Кременя перед викладачами та вчителями щодо виховання дитини XXI століття.
1821. **Регейло, І.** Програма спільної діяльності міністерства і академії: підсумки реалізації / Ірина Регейло, Тетяна Куліш // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 2 : фот.
Про чергове засідання Президії НАПН України за участю президента НАПН України Василя Кременя, на якому підбито підсумки виконання Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2008–2010 рр., затвердженої постановою Колегії МОН України і Президії НАПН України, та визначено пріоритети співпраці на наступні роки.
На фот.: Василь Мадзігон, Євген Суліма, Василь Кремень, Володимир Луговий.
1822. **Розпочато роботу над новим держстандартом** // Освіта України. – 2010. – 16 листоп. (№ 85). – С. 1–2 : фот.
Про створення комітету на чолі з президентом НАПН України В. Г. Кременем для підготовки нової редакції Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, удосконалення змісту та структури шкільної освіти.
На фот.: Дмитро Табачник та Василь Кремень. – С. 1.
1823. **Рудько, С.** Зібралися, щоб звірити досягнення : міжнар. виставка «Сучасні навчальні заклади – 2010» / Світлана Рудько, Віталій Сокол // Освіта. – 2010. – 17–24 берез. (№ 13/14). – С. 4–5 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у церемонії урочистого відкриття виставки «Сучасні навчальні заклади – 2010».
На фот.: Виступає Василь Кремень. – С. 4.
1824. **Семенченко, Н.** Міністри освіти і науки України / Наталя Семенченко // Освіта в Україні / Наталя Семенченко. – Київ, 2010. – С. 114–123 : фот.
Про оцінку діяльності В. Г. Кременя як міністра освіти і науки України (1999–2005 рр.). – С. 116–117.
На фот.: Василь Григорович Кремень. – Кольор. вклейка між с. 232–233.
1825. **Солодовник, О.** Україна – п'ять років у Болонському процесі : [круглий стіл, присвяч. впровадженню Болонського процесу] / Олена Солодовник // Освіта України. – 2010. – 15 черв. (№ 45). – С. 5 : фот.
На фот.: Дмитро Табачник, Валерій Гець, Леонід Губерський, Василь Кремень.
1826. **Таланова, Ж.** Всеукраїнський інформаційний день Програми Темпус / Жанна Таланова // Пед. газета. – 2010. – Січ. (№ 1). – С. 6.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в семінарі «Всеукраїнський інформаційний день Програми Темпус».
1827. **Таланова, Ж.** Стан і проблеми участі України в Болонському процесі / Жанна Таланова // Пед. газета. – 2010. – Черв. (№ 6). – С. 6.
Про круглий стіл «Стан та проблеми участі України в Болонському процесі», що відбувся 1–2 червня 2010 р. в НАПН України, який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот.: Василь Кремень, Дмитро Табачник, Клаудія Фішер.
1828. **Ткаченко, Л.** АПН України в інформатизації освіти / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2010. – № 3. – С. 75–76.

- Про чергове засідання Президії академії, на якому розглядалися питання щодо дослідження проблем створення електронних навчальних ресурсів для загальноосвітньої школи. В. Г. Кремень у своєму виступі наголосив, що АПН України має охопити дослідженнями напрямки від методологічного обґрунтування інформатизації освіти, підготовки людини і суспільства до життєдіяльності в нових умовах до практичного втілення ідей у навчальних і методичних розробках.*
1829. **Ткаченко, Л.** Виникнення нового мислення : НАПН України як фактор інформатизації сусп-ва / Лідія Ткаченко // Упр. освітою. – 2010. – Трав. (число 10). – С. 10–12 : фот.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя під час чергового засідання Президії академії, на якому розглядалися питання щодо дослідження проблем створення електронних навчальних ресурсів для загальноосвітньої школи.
1830. **Ткаченко, Л.** Інформаційна культура у суспільстві знань / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2010. – 3–10 берез. (№ 11). – С. 4-5 : фот.
*Про засідання Президії АПН України і виступ на ньому В. Г. Кременя, який наголосив, що основне завдання академії полягає в організації та здійсненні досліджень проблем створення електронних навчальних ресурсів і прогнозування освітньої політики щодо розроблення й впровадження нових інформаційних технологій в освіті.
На фот.: Василь Кремень. – С. 4.*
1831. **Ткаченко, Л.** Україна – Польща: проблеми підготовки вчителя / Л. Ткаченко // Освіта України. – 2010. – 14 трав. (№ 33/34). – С. 6 : фот.
Про збірник «Освітні парадигми та підготовка вчителів» за редакцією академіка НАПН України Василя Кременя, іноземного члена НАПН України Тадеуша Леоновича, члена-кореспондента НАПН України Світлани Сисоєвої, видання якого здійснено в Польщі до наукової конференції «Освітні парадигми та підготовка вчителя».
1832. **Лідія Іванівна Ткаченко – науковець, журналіст** : бібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Айвазова Л. М., Ніколюк Л. І., Пєєва С. П., Пономаренко Л. О., Стельмах Н. А. ; наук. ред. Рогова П. І.] – Київ : [Інформ. системи], 2010. – 144 с. – (Серія «Ювіляри НАПН України» ; вип. 30). *Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик».* – С. 121.
1833. **Тринадцята міжнародна виставка навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2010»** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 1. – С. 46–49 : фот.
Про відкриття 24–26 лютого 2010 р. у Київському Палаці дітей та юнацтва міжнародної виставки, на якій серед почесних гостей присутній президент АПН України В. Г. Кремень.
1834. **У ЄС шукають нові шляхи розвитку професійної освіти** // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 3.
*Про участь В. Г. Кременя в роботі конференції «Зміцнення зв'язків з ринком праці – пошук нових шляхів розвитку професійної освіти у сучасну епоху», що відбулася в Турині (Італія).
Про виступ В. Г. Кременя на пленарному засіданні з доповіддю «Взаємозв'язок освітніх маршрутів і потреб у професійних кваліфікаціях: досвід України».*
1835. **Україна наукова = Science in Ukraine** : довід.-імідж. вид. Т. 2. Національна академія педагогічних наук України / [авт.-упоряд. Болгов В. В.]. – Київ : Укр. акад. геральдики, товар. знаку та логотипу, 2010. – 159 с. : фот.
*Про обрання дійсного члена АПН України В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України 17–18 грудня 1997 р. президентом академії. – С. 4.
Кремень Василь Григорович – президент академік НАПН України : [біогр. довідка]. – С. 7 : фот. На фот.: Зустріч глави держави з випускниками ; Відзначення 90-річчя НАН України з Б. Є. Патоном.
Василь Григорович Кремень – у складі Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України. – С. 18.*

1836. **Українська та рідні мови в школах національних меншин** // Пед. газета. – 2010. – Січ. (№ 1). – С. 2 : [3] фот.
Про грудневе засідання Президії АПН України, на якому розглянуто результати дослідження Інституту педагогіки АПН України проблем науково-методичного забезпечення навчання української мови та рідних мов у школах національних меншин України.
На фот. 1: Василь Мадзігон, Василь Кремень, Володимир Луговий.
1837. **Фесик, О.** Як модернізувати підготовку вчителя : віізне засідання НАПН України / Олеся Фесик, Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Лип. (№ 7). – С. 1–2 : фот.
Про віізне засідання Президії НАПН України спільно з вченою радою Волинського Національного університету імені Лесі Українки під головуванням президента НАПН України В. Г. Кременя.
На фот.: Волинський національний університет імені Лесі Українки віітає учасників віізного засідання на чолі з В. Г. Кременем. – С. 1.
1838. **Філоненко, С.** Майбутнє – за інноваціями в сучасній освіті / Світлана Філоненко // Віче. – 2010. – № 21. – С. 25 : фот.
Про Другу виставку-презентацію «Інноватика в освіті України», організовану Міністерством освіти і науки України, Академією педагогічних наук України та компанією «Виставковий Світ». Письмові привітання учасникам заходу надіслали президент Національної академії педагогічних наук В. Кремень, президент Малої академії наук С. Довгий, директор Інституту інноваційних технологій та змісту освіти МОН України О. Удод та ін.
1839. **Шевнін, О.** Освітня-аграрії стажуватимуться в Академії педнаук / Олексій Шевнін // Освіта України. – 2010. – 23 квіт. (№ 30). – С. 4 : фот.
Про обговорення підготовки Угоди про співробітництво Мінагрополітики України й НАПН України, в якому взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот.: Представники обох сторін: Володимир Шевченко, Микола Хоменко, Тетяна Іщенко, Василь Кремень, Нелля Ничкало.
1840. **Шулікін, Д.** Доповнено список підручників, що видаватимуться за держзамовленням / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2010. – 1 черв. (№ 41/42). – С. 2 : фот.
Про чергове засідання колегії МОН України під головуванням Д. В. Табачника, на якому присутній президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот.: Борис Жебровський, Максим Луцький, Василь Кремень, Леонід Сачков.
1841. **Шулікін, Д.** Зменшити термін навчання і підвищити якість освіти / підгот. Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2010. – 15 черв. (№ 45). – С. 1–3 : фот.
Про обговорення у Верховній Раді проблеми запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні, в якому взяли участь керівники МОН України, НАПН України, зокрема президент НАПН України В. Г. Кремень, ректори вищих навчальних закладів, представники громадських організацій.
На фот.: Василь Кремень серед учасників парламентських слухань. – С. 2.
1842. **Ювілей основної вищої педагогічної школи України** // Пед. газета. – 2010. – Січ. (№ 1). – С. 1 : [3] фот.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в урочистостях з нагоди 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
На фот. 2: Василь Кремень, Валерій Геєць та Юрій Богуцький.

2011

1843. **Академія розширює міжнародну співпрацю** / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2011. – Січ. (№ 1). – С. 2 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у засіданні Президії НАПН України, яка розглянула питання про міжнародне наукове співробітництво НАПН України у 2008–2010 рр.

1844. **Роман Антонович Арцишевський** : біобібліогр. покажч. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т соц. наук, Наук.-метод. центр світоглядної освіти молоді ; [упоряд. і авт. вступ. слова І. Я. Коцан]. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 58, [1] с.
Про основні віхи життя і творчості професора Р. А. Арцишевського, його відеук про талановитого філософа, науковця і державного діяча В. Г. Кременя. На фот.: Р. А. Арцишевський на зустрічі з В. Г. Кременем, 2008 р. – С. 58.
1845. **Володимир Павлович Бех** : біобібліогр. покажч. / МОН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [уклад.: Л. В. Савенкова, Н. І. Тарасова]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – 170 с. : фот. – (Серія «Вчені НПУ ім. М. П. Драгоманова».)
На фот. (зліва направо): В. П. Бех, В. П. Андрущенко, Святійший Патріарх Філарет, В. Г. Кремень на прийомі у Його Святості Філарета (2009 р.). – С. 165.
1846. **Микола Самійлович Вашуленко – мовознавець, учений, методист** : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка ; [упоряд.: Айвазова Л. М., Пєєва С. П., Пономаренко Л. О., Стельмах Н. А. ; наук. ред.: Рогова П. І., Пономаренко Л. О.]. – Київ : [б. в.], 2011. – 138 с. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 19).
Відомості про публікації В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 122.
1847. **Виговська, О.** День української освіти в Росії : НАПН у Москві / Ольга Виговська, Тетяна Годєцька // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 4. – С. 49–58 : фот.
Про нагородження президента НАПН України В. Г. Кременя золотою медаллю Російської академії освіти. – С. 50.
1848. **Відкриття пам'ятника Борису Грінченку** [Електронний ресурс] // Київський університет імені Бориса Грінченка : [офіц. портал]. – Текст дані. – Київ, 2011. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podiji/608-vidkrittja-pamjatniku.html> (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.
Про урочисте відкриття пам'ятника Борису Грінченку, що відбулося 22 серпня 2011 р. у сквері поряд із адміністративним корпусом Київського університету імені Бориса Грінченка по вул. Вороського 18/2. У церемонії відкриття пам'ятника взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
1849. **Гончаренко, С.** Кремень Василь Григорович / Гончаренко С. // Український педагогічний енциклопедичний словник / Семен Гончаренко. – Вид. 2-ге, допов. й випр. – Рівне, 2011. – С. 244.
1850. **Горська, С.** Ім'я на прапорі університету і в бронзі на столичній площі / С. Горська // Освіта. – 2011. – 31 серп. – 7 верес. (№ 35/36). – С. 11 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відкритті пам'ятника Борису Грінченку.
1851. **Діалог між Україною й Туреччиною продовжується** // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 3–4.
Про виступ Президента НАПН України В. Г. Кременя на другому етапі Міжнародної наукової конференції «Двадцять років діалогу взаєморозуміння і взаємодії між незалежною Україною й Туреччиною».
1852. **Дні освіти і науки України в Росії** : міжнародна співпраця // Пед. газета. – 2011. – Верес. (№ 9). – С. 1 : фот.
Про Дні освіти і науки України в Російській Федерації та нагородження президента НАПН України В. Г. Кременя золотою медаллю Російської академії освіти.
1853. **Довбищенко, В.** Цілісний погляд на освіту і її розвиток / Володимир Довбищенко // Пед. газета. – 2011. – Лют. (№ 2). – С. 1, 3 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в Міжнародній виставці навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2011».
1854. **Долганова, Л.** Готувати лідерів покликані університети / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 1 : фот.

- Про робочу зустріч, яку провели президент НАПН України Василь Кремень і віце-президент НАПН України Володимир Луговий з Маршаллом Крістенсенсом, доктором історичних наук, президентом і засновником Фонду сприяння освіті, ректором і засновником Казахсько-американського вільного університету.*
1855. **Долганова, Л.** Нагороди від «Українського літопису» / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 3 : фот.
- Про історико-культурний проект «Український літопис», у рамках якого відбулися урочистості з нагоди 20-ї річниці підтвердження на Всенародному референдумі Акту проголошення незалежності України. Пам'ятними знаками нагороджено першого Президента України Леоніда Кравчука, академіка НАН України і НАПН України, президента НАПН України Василя Кременя, доктора юридичних наук і професора, заслуженого юриста України Василя Костицького.*
- На фот.: Вручення нагороди Василю Кременю.*
1856. **Дубровін, С.** Духовність, культура, освіта / Сергій Дубровін // Віче. – 2011. – № 5. – С. 31 : фот.
- Про чотирнадцяту Міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2011», учасників і гостей якої привітав президент НАПН України В. Г. Кремень.*
1857. **Дубровін, С.** Куди піти вчитися? / Сергій Дубровін // Віче. – 2011. – № 7. – С. 58 : фот.
- Про Другу міжнародну виставку «Сучасні навчальні заклади – 2011», у церемонії урочистого відкриття якої взяв участь президент НАПН України В. Кремень.*
1858. **Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2010 році** / НАПН України. – Київ : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2011. – 367 с.
- Про започатковане академіком В. Г. Кременем у 2010 р. дослідження на тему «Філософія людиноцентризму як основа формування творчої особистості суспільства знань». – С. 12.*
- Про звітну доповідь президента НАПН України академіка В. Г. Кременя на загальних зборах НАПН України у березні 2010 р., у якій зазначено, що основні зусилля академії спрямовувалися на забезпечення якості досліджень, розроблення методологічних, науково-методичних засад організації, функціонування, розвитку усіх освітніх рівнів відповідно до людиноцентристської концепції формування успішної, конкурентоздатної людини інноваційного типу в контексті національного самовизначення та європейської інтеграції українського суспільства, глобалізаційних викликів. – С. 128.*
- Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на третій сесії загальних зборів НАПН України з питань сучасних цивілізаційних змін. – С. 123.*
- Про методологічний семінар 17 листопада 2010 р. «Соціально-психологічні чинники взаємодії суспільства та освіти», пленарне засідання якого відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень. – С. 136.*
- Про проведення 1–2 червня 2010 р. круглого столу «Стан та проблеми участі України в Болонському процесі», який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень. У своєму виступі вчений наголосив на важливості публічного обговорення проблем реформування вищої освіти України відповідно до положень Болонського процесу із залученням широкої освітянської громадськості. – С. 136–137.*
- Про виїзне засідання Президії НАПН України на базі Волинського національного університету імені Лесі Українки з обговорення питання модернізації підготовки педагогічних кадрів в університеті в умовах євроінтеграції. Головував на засіданні президент НАПН України В. Г. Кремень, який зазначив, що в Україні потрібно виховувати дитину XXI ст., а це потребує від педагогів якісної праці, постійного вдосконалення не лише знання дисципліни, а й людських якостей школярів. – С. 139–140.*
- Про публікації в журналі «Педагогіка і психологія», головним редактором якого є В. Г. Кремень. – С. 181.*

- Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у зустрічі, що відбулася в рамках співпраці з Радою Європи 5 жовтня 2010 р. з її експертами, під час якої обговорено стан іншомовної політики в системі загальної середньої освіти та вироблено рекомендації для поліпшення якості й практичного спрямування мовної освіти в Україні.* – С. 193.
- Про видання польською мовою наукової праці В. Г. Кременя «Філософія освіти».* – С. 198.
- Про виступ В. Г. Кременя на пленарному засіданні методологічного семінару «Безперервна професійна освіта в контексті європейської інтеграції: теорія, досвід, прогноз» та участь у методологічному семінарі «Соціально-психологічні чинники взаємодії суспільства та освіти».* – С. 218.
- Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в круглому столі «Поліфункціональна діяльність директора сучасного навчального закладу в умовах інноваційних перетворень».* – С. 232.
- Відомості про опубліковані праці В. Г. Кременя.* – С. 279, 315.
1859. **Знання – фундамент життя. Василь Кремень** // 100 особистостей України, 1991–2011 / Ігор Шаров. – Київ, 2011. – С. 232-233 : фот.
Про основні дати життя вченого, посади, які він займає, його наукові звання, відомі праці, державні нагороди.
1860. **Інформаційно-комунікаційні технології у навчальному процесі** // Пед. газета. – 2011. – Лип. (№ 7). – С. 1–2 : [2] фот.
Про розширене засідання Президії НАПН України, Ради ректорів вищих навчальних закладів Одеського регіону, вченої ради Одеської національної академії зв'язку імені О. С. Попова та Управління освіти і науки Одеської міської ради в Одесі, яке відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот. 1: В. Г. Кремень з учасниками візного засідання.
На фот. 2: М. І. Бурда, В. І. Луговий, В. Г. Кремень, П. П. Воробієнко.
1861. **Календар знаменних і пам'ятних дат Сумщини на 2012 рік** / Упр. культури і туризму Сумської облдержадмін., Обл. універс. наук. б-ка; [упоряд. О. К. Линник]. – Суми : [б. в.], 2011. – 45 с. : фот., мал. – Бібліогр. у кінці ст.
Про ювілейну дату – 65 років від дня народження президента НАПН України В. Г. Кременя. – С. 6.
1862. **Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки на 2012 рік** / упоряд.: Л. І. Ніколюк, Л. О. Дубова; наук. ред.: П. І. Рогова, Л. О. Пономаренко // Шк. б-ка плюс. – 2011. – Листоп. (№ 21/22). – С. 3–62; Шк. світ. – 2011. – Груд. (№ 45). – С. 3–96.
Про В. Г. Кременя – розділ III «Науковці НАПН України – ювіляри 2012 р.».
1863. **Кардинальні завдання інформатизації освіти** // Пед. газета. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 2 : фот.
Про загальні збори НАПН України «Інформатизація освіти в Україні: стан, проблеми, перспективи», що відбулися в Інституті педагогіки під головуванням президента НАПН України В. Г. Кременя.
1864. **Качалова, А.** XIV конкурс шкільних газет стане міжнародним / Анастасія Качалова // Пед. газета. – 2011. – Лют. (№ 2). – С. 2 : фот.
Про підтримку президентом НАПН України В. Г. Кременем проведення конкурсу.
1865. **Олександр Васильович Киричук – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, заслужений працівник освіти України** : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; [упоряд.: Пєєва С. П., Пономаренко Л. О., Стельмах Н. А.; наук. ред. Рогова П. І.]. – Київ : [б. в.], 2011. – 82 с.
Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 71.
1866. **Коваленко, О.** Проект закону «Про вищу освіту» вже підготовлений / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2011. – 14 січ. (№ 3/4). – С. 1–2 : фот.
Про засідання президії Співки ректорів вищих навчальних закладів України з обговорення проекту Закону України «Про вищу освіту», в якому взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.

1867. **Кращі освітяни 2010 року** // Освіта. – 2011. – 5–12 січ. (№ 1). – С. 4.
Президента НАПН України В. Г. Кременя визнано кращим освітянином року, лауреатом відзнаки «Засвіти вогонь».
1868. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Черкаси, 2011. – Режим доступу: <https://www.cdu.edu.ua/mij-universitet/portret-chnu/pochesni-doktory-i-profesory/140-kremen-vasyl-hryhorovych.html> (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.
Кремень В. Г. – Почесний професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.
1869. **Кремень Василь Григорович** // Флагмани освіти і науки України : [довід.-біогр. вид. / упоряд.: Г. І. Захарченко, Р. В. Захарченко]. – Київ, 2011. – С. 329 : фот.
1870. **Кузьмінський, А.** Педагогічна наука на тлі подій і явищ ХХІ століття : [про IV Укр.-пол. форум «Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття», що відбувся 23–25 трав. 2011 р. в Черкас. нац. ун-ті ім. Богдана Хмельницького] / Анатолій Кузьмінський // Рідна шк. – 2011. – № 10. – С. 3–7 : фот.
*Про склад офіційної української делегації, яку очолює В. Г. Кремень.
Про присвоєння президенту НАПН України В. Г. Кременю звання «Почесний професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького». – С. 4.
На фот.: Анатолій Кузьмінський і Василь Кремень.*
1871. **Кузьмінський, А.** Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття / Анатолій Кузьмінський, Олена Біда, Людмила Швидка [та ін.] // Пед. газета. – 2011. – Черв. (№ 6). – С. 1–3 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у IV Українсько-польському форумі «Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття».
1872. **Курбатов, С.** Королівство Швеція: враження українського науковця / Сергій Курбатов // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 6.
Про тісні зв'язки Національної академії педагогічних наук України з науковою громадою Швеції та візит до скандинавського королівства президента НАПН України В. Г. Кременя і віце-президента НАПН України В. І. Лугового.
1873. **Курбатов, С.** Університетська освіта ХХІ століття / Сергій Курбатов // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 3 : [3] фот.
*Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у Міжнародній науковій конференції «Інтернаціоналізація пострадянського університету», яка відбулася на базі НАПН України.
На фот. 2: Президент НАПН України Василь Кремень та заступник аташе з питань культури Посольства США в Україні Тімоті Стендарт.*
1874. **Лошакова, О.** Ювілей найстарішого університету Донбасу / Олена Лошакова // Пед. газета. – 2011. – Берез. (№ 3). – С. 1–2 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відзначенні 90-річчя Луганського національного університету імені Т. Шевченка.
1875. **Матеріали III Всеукраїнського з'їзду працівників освіти** / МОНмолоді та спорту. – Київ ; [Чернівці] : Букрек, 2011. – 382, [1] с.
*Відомості про включення В. Г. Кременя до складу Робочої групи з опрацювання питань щодо забезпечення проведення Всеукраїнського з'їзду працівників освіти. – С. 12.
В. Г. Кремень у списку делегатів III Всеукраїнського з'їзду працівників освіти. – С. 299.*
1876. **Національна доповідь НАПН України** // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 1.
Національна академія педагогічних наук України видала «Національну доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні» за загальною редакцією президента НАПН України В. Г. Кременя.

1877. **Нелля Григорівна Ничкало – академік НАПН України** : біобібліогр. покаж. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Штома Л. Н. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – 2-ге вид., допов. – Київ : [б. в.], 2011. – 210, [1] с. : фот.
Праці президента НАПН України В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 175.
1878. **Німецька асоціація освіти дорослих збрала освітян 32 країн** // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 3.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в XIII Німецькій конференції з питань освіти дорослих на тему «Безперервна освіта для всіх».
1879. **Нові горизонти української освіти** : колегія / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 1 : фот.
Про розширене засідання колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 26 серпня 2011 р. в Київському інституті міжнародних відносин КНУ ім. Тараса Шевченка, в якому взяли участь міністр освіти і науки, молоді та спорту Дмитро Табачник, президент НАПН України Василь Кремень.
1880. **Плахтій, В.** Проблеми полікультурності в українсько-польському проєкті : міжнар. співпраця / Валентина Плахтій // Пед. газета. – 2011. – Квіт. (№ 4). – С. 1, 3 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в Міжнародній науково-практичній конференції «Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти» на базі Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.
На фот. (зліва направо): Світлана Сисоєва, Інна Шоробура, Тадеуш Лєвовицький, Василь Кремень, Лілія Бернадські, Олександра Савченко.
1881. **Повестка засідання Бюро Президиума Российской академии образования, 14 сентября 2011 г.** [Електронний ресурс] // Российская академия образования. – Текст. дан. – М., 2011. – Режим доступу: <http://www.raop.ru/index.php?id=1002> (дата звернення: 5.04.12). – Загл. с екрана.
Про нагородження В. Г. Кременя Золотою медаллю Російської академії освіти «За досягнення в науке».
1882. **Президія Української Ради Миру** [Електронний ресурс] // Українська Рада Миру : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2011. – Режим доступу: <http://www.peacescouncil.org.ua/ua/presidium/prezidyia.html> (дата звернення: 17.02.17). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень у складі Президії Української Ради Миру.
1883. **Програма III Міжнародного семінару молодих вчених «Проєктна активність викладача у формуванні духовно-моральної культури молоді XXI століття»** / Акад. міжнар. співробітництва з креативної педагогіки, Вінниц. соц.-екон. ін-т ун-ту «Україна», Вінниц. філія ун-ту сучас. знань, Житомир. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. – Вінниця, 2011. – С. 2.
Про доповідь В. Г. Кременя «Людиноцентризм як стратегія національного освітнього простору». – С. 2.
1884. **Профессиональное становление личности, проблемы и перспективы** [Електронний ресурс] // Абитуриентам.ком : [новостной образоват. портал] / Хмельниц. нац. ун-т. – Текст. дан. – Хмельницький, 2011. – Режим доступу: <http://abiturientam.com/hnu/1050-news.html> (дата звернення: 4.10.16). – Загл. с екрана.
Про VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи», що проходила 24–26 жовтня 2011 р. в Хмельницькому національному університеті. Під час пленарного засідання відбулась урочиста церемонія нагородження лауреатів громадської відзнаки срібною медаллю «Василь Зеньковський». За значний особистий внесок у розвиток філософської науки срібну медаль вручено В. Г. Кременю.
1885. **Проценко, П. П.** Всеукраїнський семінар-совещание по професійній підготовке сварщиков / П. П. Проценко // Автоматическая сварка. – 2011. – № 9. – С. 60–61 : фот.

Про Всеукраїнський семінар-нараду на тему «Сучасні підходи до професійної підготовки кваліфікованих кадрів для зварювального виробництва. Впровадження в навчально-виробничий процес державного стандарту з професії „Зварювальник”», що відбувся 5 червня 2011 р. на базі Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України.

У заході взяли участь президент НАН України Б. Є. Патон, президент НАПН України В. Г. Кремень та ін.

1886. **V Міжнародні наукові читання, присвячені пам'яті академіка С. Я. Батишева** : Безперервна професійна освіта в умовах інформаційного суспільства: досвід, проблеми, шляхи реалізації : програма, 7–10 верес. 2011 р., [Київ–Миколаїв] / НАПН України, Рос. акад. освіти, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова [та ін.]. – Київ ; Миколаїв : [б. в.], 2011. – 88 с.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відкритті V Міжнародних наукових читань, присвячених пам'яті академіка С. Я. Батишева. – С. 3–4, 7–8.

1887. **П'ять років становлення Інституту професійно-технічної освіти** // Пед. газета. – 2011. – Квіт. (№ 4). – С. 2 : фот.

Про привітання президентом НАПН України В. Г. Кременем ювілярів.

На фот.: В. Кремень спілкується з науковцями перед початком конференції.

1888. **Рапіна, Л.** Родоначальник академії : Ін-ту педагогіки виповнилося 85 років / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2011. – Груд. (№ 12). – С. 1 : фот.

Про урочистості, присвячені ювілею Інституту педагогіки, та виступ президента НАПН України В. Г. Кременя.

1889. **Рябокоть, Н.** Підписано угоду з Національним університетом оборони / Наталія Рябокоть // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 1 : фот.

Про урочисту церемонію підписання Угоди «Про наукове співробітництво між Національною академією педагогічних наук України та Національним університетом оборони України», в якій узяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.

1890. **Сіпко, К.** Неупізнаність – через неувважність оточення / Кирило Сіпко, Олена Шунько // Пед. газета. – 2011. – Жовт. (№ 10). – С. 5 : фот.

Про серію міжнародних науково-практичних семінарів «Сучасний погляд на обдарованість та розвиток талантів», які започатковано з ініціативи Інституту обдарованої дитини, Малої академії наук, за підтримки Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Національної академії педагогічних наук України.

На фот.: Олександр Буров, Тревор Дж. Теббс, Василь Кремень, Володимир Камишин.

1891. **Створено асоціацію ректорів педагогічних університетів Європи** // Пед. газета. – 2011. – Верес. (№ 9). – С. 2 : фот.

Про Європейський форум ректорів педагогічних університетів та його підтримку від НАПН України, зокрема президентом НАПН України В. Г. Кременем.

1892. **Таланова, Ж.** Європейський освітній простір: перспективи для України / Жанна Таланова // Пед. газета. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 3 : фот.

Про VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору», пленарне засідання якої розпочав президент НАПН України В. Г. Кремень.

На фот.: В. Г. Кремень серед учасників-доповідачів міжнародної конференції.

1893. **Увага одеситів!** [Електронний ресурс] // Управління освіти та науки Одеської міської ради : офіц. сайт. – Текст. дані. – Одеса, 2011. – Режим доступу: <http://www.dorono.od.ua/index.php?action=news&id=568> (дата звернення: 04.04.12). – Назва з екрана.

Про відкриття В. Г. Кременем розширеного засідання Президії Національної академії педагогічних наук України, Ради ректорів вищих навчальних закладів Одеського регіону, вченої ради Одеської національної академії зв'язку ім. О. С. Попова, управління освіти та науки Одеської міської ради «Теорія

і практика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі», що відбулося 16 червня 2011 р. у м. Одесі.

1894. **Хроніка наукового життя Інституту професійно-технічної освіти** // Наук. вісн. Ін-ту проф.-техн. освіти НАПН України. Проф. педагогіка : [зб. наук. пр.] / Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України]. – Київ, 2011. – № 2. – С. 101–104.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на V Міжнародних наукових читаннях «Безперервна професійна освіта в умовах інформаційного суспільства: досвід, проблеми, шляхи реалізації», присвячені пам'яті академіка С. Я. Батишьева.
1895. **Чотирнадцята міжнародна виставка навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2011»** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 3. – С. 4–5 : фот.
Про освітнянський форум, який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.
1896. **Шануємо історію. Примножуємо традиції. Крокуємо в майбутнє** : [про урочистості з нагоди 90-річчя Черкас. нац. ун-ту ім. Богдана Хмельницького] // Рідна шк. – 2011. – № 10. – 2-га с. обкл. : фот.
На 3 фот.: Василь Кремень серед учасників IV Українсько-польського форуму.
1897. **Олександр Васильович Шестопалюк. Ректор. Учений. Педагог** : до 60-річчя від дня народж. : бібліогр. покажч. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Бібліотека ; [уклад.: Т. В. Мірохіна, Т. М. Баланюк]. – Вінниця : Вінниц. газета, 2011. – 90, [1] с. – (Серія «Педагоги Вінниччини»).
Відомості про наукові праці президента НАПН України В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 89.
На фот.: О. В. Шестопалюк з міністром освіти України В. Г. Кременем (2003 р.). – С. 69.

2012

1898. **Балабанов, К.** Маріупольський державний університет сприяє формуванню позитивного іміджу України у світі / Костянтин Балабанов // Віче. – 2012. – № 1. – С. 42–43 : фот.
Про діяльність Маріупольського державного університету, який відзначив 20-річчя від дня заснування. Вітання з ювілеєм університету надійшли від почесного професора МДУ Дімітріса Хрістофіаса, Кабінету Голови уряду Ізраїлю, президента НАПН України Василя Кременя та ін.
За вагомий внесок у розвиток вищого навчального закладу звання «Почесний професор Маріупольського державного університету» присвоєно 20 видатним ученим, відомим державним і громадським діячам. Серед них – президенти Грецької Республіки Костантінос Стефанопулос (1997 р.) і Каролос Папуляс (2008 р.), а також президент НАПН України Василь Кремень (2006 р.), віце-президент НАН України Іван Курас (2001 р.) та ін.
1899. **Богданова, Т.** Концептуально про головне : члени Акад. пед. наук обговорили основ. аспекти підвищ. якості всіх рівнів освіти / Тетяна Богданова // Освіта України. – 2012. – 19 листоп. (№ 47). – С. 6 : фот.
Про Загальні збори НАПН України на тему «Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах», що відбулися 8 листопада 2012 р. Основною подією зборів стала ґрунтовна доповідь президента НАПН України Василя Кременя.
1900. **Варшавські зустрічі науковців України та Польщі** / матеріал надано Від-ням проф. освіти і освіти дорослих НАПН України // Рідна шк. – 2012. – № 6. – 2-га с. обкл. : фот.
Про перебування української делегації на чолі з президентом НАПН України Василем Кременем у Польщі 17–18 травня 2012 р. та презентацію книги вченого «Філософія антропоцентризму в освітній перспективі» польською мовою.
1901. **Вертіль, О.** 100 тисяч на відродження храму / Олександр Вертіль // Уряд. кур'єр. – 2012. – 5 жовт. (№ 181). – С. 6 : іл.
Про благодійний фестиваль «Ми діти твої, рідний краю!», що відбувся в селі Попівка Конотопського району на Сумщині й залишиться в духовному літописі

- краю яскравою сторінкою. Завдяки благодійній справі, до якої долучилися численні учасники й гості. Серед них – президент НАПН України, почесний громадянин Конотопського району Василь Кремень, академік Віктор Андрущенко інші земляки.
1902. **Виговська, О.** Перехрестя людського визнання : освітан. пензлем про лідера Академії : [до 65-літ. ювілею президента НАПН України, академіка НАН і НАПН України В. Г. Кременя] / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 3. – С. 9–11.
1903. **Виговська, О.** Разом з академією 13-й рік поспіль / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 102–105 : фот.
Про президента НАПН України, академіка НАН України і НАПН України, голову редакційної ради журналу «Директор школи, ліцею, гімназії» В. Г. Кременя, підтримку ним проекту «Педагоги-новатори в Україні».
1904. **Вища освіта України в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 2007–2011 рр.** : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Ін-т вищ. освіти; [упоряд.: Пономаренко Л. О. та ін. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – Київ : Нілан-ЛТД, 2012. – 663 с.
Про опубліковані праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 635.
1905. **Галата, С.** Школярі нарощуват: нашу молодь чекають в ун-тах України і світу / Світлана Галата // Освіта України. – 2012. – 19 листоп. (№ 47). – С. 10 : фот.
Про XXII Міжнародну спеціалізовану виставку «Освіта та кар'єра – 2012» в Українському домі. Під час відкриття заходу виступив президент НАПН України Василь Кремень.
1906. **Горська, С.** Квінтесенція / Світлана Горська // Освіта. – 2012. – 28 берез. – 4 квіт. (№ 16). – С. 3 : фот.
Про XXI Міжнародну виставку «Освіта та кар'єра – 2012» в Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» (29–31 березня 2012 р.), в урочистому відкритті якої взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень. У вітальному слові В. Г. Кременя наголосив, що нинішня виставка стала майданчиком для підбиття підсумків 2011 р. освіти та інформаційного суспільства й платформою для обміну досвідом між українськими та зарубіжними колегами-освітянами. Зазначив, що кожна освітянська виставка засвідчує значимість і пріоритетність освіти в нашій країні в сучасних умовах.
1907. **Довбищенко, В.** Академія презентує інноваційні розробки / Володимир Довбищенко // Пед. газета. – 2012. – Лют. (№ 2). – С. 1 : фот.
Про XV Ювілейну міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2012», на якій з вітальним словом до учасників і гостей звернувся президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот.: В. Г. Кремень з учасниками виставки біля стенда Національного медичного університету імені О. Богомольця.
1908. **Доценко, П.** Ідеї Сухомлинського в Китаї / Параска Доценко // Пед. газета. – 2012. – Груд. (№ 12). – С. 1 : фот.
Про перебування делегації НАПН України на чолі з її президентом В. Г. Кременем у КНР на запрошення Чжецзянського педагогічного університету (КНР, м. Цзиньхуа, провінція Чжецзянь) для участі в роботі міжнародної конференції, присвяченої 20-річчю встановлення дипломатичних відносин між Україною та Китайською Народною Республікою. На конференції, присвяченій педагогіці Василя Сухомлинського та її поширенню в КНР, з доповіддю «Василь Сухомлинський та сучасна педагогічна наука» виступив Василь Кремень.
1909. **Ефективність розвитку університету** // Пед. газета. – 2012. – Жовт. (№ 10). – С. 3.
Про Другу міжнародну науково-практичну конференцію «Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України» у

- Київському національному університеті технологій та дизайну. На пленарному засіданні виступив президент НАПН України Василь Кремень.
1910. **Життєві миттєвості Василя Кременя** // Пед. газета. – 2012. – Черв. (№ 6). – С. 2 : фот.
На фот.: Перший сімейний відпочинок, 1977 р. ; Василь Григорович з матір'ю Варварою Іванівною ; Продовження роду. З онукою Юлією ; Підписання угоди ; У колі однокурсників ; Під час офіцерських зборів у військовій частині біля Батурина, 1970 р. ; Спортивний забіг у Київському національному педагогічному університеті імені М. Драгоманова, 2003 р. ; Із Президентом США Біллом Клінтоном.
1911. **За економічну ефективність освіти взяли академіки** // Освіта України. – 2012. – 12 листоп. (№ 46). – С. 2.
Про Загальні збори НАПН України, що відбулися 8 листопада 2012 р. Тема зборів – «Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах». З однойменною доповіддю виступив президент НАПН України Василь Кремень.
1912. **Засенко, В.** Канадський досвід в освіті України : [про укр.-канад. проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні», 2008–2013 рр.] / В'ячеслав Засенко, Світлана Калашнікова, Параска Доценко // Пед. газета. – 2012. – Черв. (№ 6). – С. 1 : фот.
Про зустріч президента НАПН України В. Кременя із президентом Канадського бюро міжнародної освіти Карен МакБрайд.
На фот.: Василь Кремень, Світлана Калашнікова, Володимир Луговий під час зустрічі з Карен МакБрайд.
1913. **Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2011 році** / НАПН України. – Київ : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 347 с.
Про видану за результатами досліджень учених НАПН України наукову працю «Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні» (за загальною редакцією президента НАПН України В. Г. Кременя), де здійснено всебічний аналіз стану і розвитку національної освіти за 20-річний період незалежності України та запропоновано науково обґрунтовані шляхи модернізації вітчизняної освіти в контексті глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації. – С. 6, 119.
Про роботу Відділення загальної педагогіки та філософії освіти, зокрема про завершене у 2011 р. дослідження академіка В. Г. Кременя «Філософія людиноцентризму як основа формування творчої особистості „суспільства знань”», у якому ідею людиноцентризму розглянуто як провідний чинник розвитку творчої особистості в сучасному суспільстві знань, визначено й охарактеризовано засади підготовки творчої особистості, здатної до інноваційної діяльності в сучасному інформаційному просторі. – С. 12–13.
Про вручення на Загальних зборах НАПН України (17 березня 2011 р.) президентом НАПН В. Г. Кременем дипломів нагородження за підсумками щорічного конкурсу на кращу наукову роботу, опубліковану в 2010 р. – С. 117–119.
Про підбиття підсумків роботи другої сесії Загальних зборів НАПН України президентом НАПН В. Г. Кременем. На зібранні (10 листопада 2011 р.) вченими НАПН України обговорено проблему «Інформатизація освіти в Україні: стан, проблеми, перспективи». – С. 120.
Про візні засідання Президії НАПН України в червні 2011 р. – спільне засідання Президії НАПН України, Ради ректорів Одеського регіону та Вченої ради Одеської національної академії зв'язку ім. О. С. Попова. Предметом обговорення було питання «Теорія і практика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі». Головував на засіданні В. Г. Кремень – президент НАПН України, який відкрив засідання вступним словом, наголосивши на актуальності проблеми інформатизації освіти. – С. 125.

- Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у спільному засіданні Президії НАПН України і Вченої ради Інституту педагогіки НАПН України «Інститут педагогіки і розвиток педагогічної науки в Україні», присвяченому 85-річчю Інституту педагогіки НАПН України (22 грудня 2011 р.). – С. 125–127. Відомості про праці В. Г. Кременя. – С. 224–225, 237–238, 254, 267, 326.*
1914. **Знову по колу?** : попри підтримку освітян, шлях важливого законопроекту до сесійної зали виявився складним і тривалим // Освіта України. – 2012. – 16 січ. (№ 3). – С. 6 : фот.
Про перше в 2012 р. засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, присвячене проектам Закону України «Про вищу освіту». В обговоренні законопроектів узяв активну участь президент НАПН України Василь Кремень.
1915. **Ілляш, І.** Президент критично проаналізував економічну ефективність освіти, або Про шість основних суперечностей під час підготовки фахівців / Іван Ілляш // Голос України. – 2012. – 26 груд. (№ 246). – С. 10.
Про доповідь президента НАПН України Василя Кременя на чергових Загальних зборах академії (8 листопада 2012 р.) «Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах».
На фот.: Василь Кремень.
1916. **Інтелектуальна еліта зібралася в Туркменістані** : укр. делегація взяла участь у VII Форумі твор. і наук. інтелігенції держав-учасниць СНД : [за матеріалами прес-служби МОНмолодьспорту] // Освіта України. – 2012. – 29 жовт. (№ 44). – С. 6.
Про VII Форум творчої і наукової інтелігенції держав – учасниць Співдружності незалежних держав, що відбувся 15–16 жовтня 2012 р. в туркменській столиці Ашгабаті. Членом української офіційної делегації на форумі був президент НАПН України Василь Кремень.
1917. **Калашнікова, С.** Якість – необхідна умова європейської інтеграції вищої освіти України / Світлана Калашнікова, Жанна Таланова // Пед. газета. – 2012. – Жовт. (№ 10). – С. 1–2 : фот.
Про міжнародну науково-практичну конференцію «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу» (25–26 жовтня 2012 р., м. Київ), присвячену механізмам реалізації положень Бухарестського комюніке 2012 р. На конференції виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.
1918. **Китайсько-українська зустріч** / прес-служба НАПН України // Пед. газета. – 2012. – Верес. (№ 9). – С. 3 : фот.
Про зустріч з делегацією Китайської Народної Республіки в Президії НАПН України 18 вересня 2012 р. Мета зустрічі – ознайомлення зі структурою, кадровим складом, фінансуванням, діяльністю та перспективами розвитку НАПН України, а також обговорення питань двосторонньої співпраці, основних напрямів і перспектив її розвитку, укладення угоди про співпрацю. Національну академію педагогічних наук України представляли її президент Василь Кремень, перший віце-президент Володимир Луговий, віце-президент Андрій Гуржій, академік-секретар відділення загальної педагогіки та філософії освіти Ольга Сухомлинська.
1919. **Красовська, О.** «Усе це пече до болю!» / Ольга Красовська // Віче. – 2012. – № 7. – С. 50–52 : фот.
Про парламентські слухання «Освіта в сільській місцевості: кризові тенденції та шляхи їх подолання». У своєму виступі президент НАПН України В. Г. Кремень зазначив, що «органам влади на місцях треба мати сміливість і відповідальність разом із сільськими громадами прийняти рішення про доцільність існування того чи іншого навчального закладу... Потрібно реалізувати як мінімум три завдання. Перше – завершити здійснення започаткованої урядом країни у 2003 р. програми «Шкільний автобус». Друге – передбачити приведення в нормальний стан шляхів між селами. І третє – провести організаційні зміни в освіті, зокрема через створення освітніх округів та здійснення управління ними на громадсько-державних засадах».

1920. **Кращі освітяни 2011 року** : [перелік номінантів] // Освіта. – 2012. – 4–11 січ. (№ 1/2). – С. 7–10.
За монографію «Філософія людиноцентризму в освітньому просторі» президента НАПН України В. Г. Кременя визнано кращим освітянином року, лауреатом відзнаки «Залиш мені в спадщину думку найвищу». – С. 8.
1921. **Кремень Василь Григорович** : біогр. довід. // Освіта України. – 2012. – 25 черв. (№ 26). – С. 5.
1922. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Всеукраїнський прес-центр : Укрінформ. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: http://presscenter.ukrinform.ua/vip_gallery.php?photo_id=395 (дата звернення: 04.04.12). – Назва з екрана.
1923. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Офіційна Україна сьогодні : Інтернет-довідник. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://dovidka.com.ua/user/?code=44058> (дата звернення: 04.10.16). – Назва з екрана.
1924. **Кремень Василь Григорович, президент НАПН України** [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/structure/leadership/president/> (дата звернення: 30.11.16). – Назва з екрана.
1925. **Василь Григорович Кремень** – філософ, учений, освітянин, державний діяч : біобіогр. покажч. / [упоряд.: Пономаренко Л. О., Пєєва С. П., Айвазова Л. М. ; наук. ред. Рогова П. І.] ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомилинського. – 3-тє вид., допов. – Київ : Т-во «Знання» України, 2012. – 295 с. : портр. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 20).
1926. **Василію Кременю – 65** : на чолі цивілізаційних перетворень України / ред. часопису «Управління освітою», Лідія Ткаченко // Упр. освітою. – 2012. – Серп. (№ 16). – С. 3.
1927. **Кузьмінський, А.** Нові здобутки науково-педагогічної співпраці України та Польщі / Анатолій Кузьмінський // Порівнял. проф. педагогіка. – 2012. – № 1. – С. 160–162.
Про участь української делегації на чолі з президентом НАПН України В. Кременем у заходах, присвячених науковій співпраці України та Польщі, що відбулися 17–18 травня 2012 р. у Варшаві.
У Посольстві України в Республіці Польща В. Кремень вручив медаль «Ушинський К. Д.» професору Є. Куніковському, а також вручив Почесні грамоти НАПН України та оголосив подяки НАПН України польським науковцям-педагогам: професорам Т. Александеру, А. Богаю, М. Сліві, іноземному члену НАПН України, професору Х. Беднарчику, президенту Комітету педагогічних наук ПАН Б. Сліверському, заступнику голови цього Комітету, іноземному члену НАПН України С. Квятковському та ін.
У Посольстві України відбулася також презентація книги В. Кременя «Filozofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni» («Філософія антропоцентризму в освітньому просторі»). З дотриманням польської традиції презентації Василію Кременю урочисто вручено його монографію, видану польською мовою.
В Академії спеціальної педагогіки імені М. Гжегожевської відбулася конференція, присвячена підсумкам міжнародного наукового конкурсу «Науковий дебют – 2011. Сталий розвиток». У виступі В. Кременя висловлено філософські думки й настанови для молодшої генерації майбутніх науковців.
На засіданні Сенату Академії спеціальної педагогіки імені М. Гжегожевської у Варшаві В. Кремень вручив депутату Європейського парламенту Є. Бузеку медаль «Григорій Сковорода» з подякою за плідну співпрацю на науковій ниві, зокрема, за патронат над IV українсько-польським форумом «Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку XXI століття». Водночас В. Кремень об'єктивно схарактеризував сучасні проблеми розвитку вищої школи в Україні, зупинився на проблемних питаннях і висвітлив своє бачення подальшої співпраці науковців обох країн.

1928. **Кузьмінський, А.** Три зустрічі у Варшаві : [про міжнар. наук. співробітництво України і Республіки Польща] / Анатолій Кузьмінський // Пед. газета. – 2012. – Трав. (№ 5). – С. 2 : фот.
Про перебування української делегації на чолі з президентом НАПН України В. Кременем у Республіці Польща 17–18 травня 2012 р.
У Посольстві України В. Кремень вручив медаль «Ушинський К. Д.» професору Є. Куніковському. Відбулася також презентація книги В. Г. Кременя «Filozofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni» («Філософія антропоцентризму в освітньому просторі»).
В Академії спеціальної педагогіки імені М. Гжегожевської на конференції, присвяченій підсумкам міжнародного наукового конкурсу «Науковий дебют – 2011. Сталий розвиток», В. Г. Кремень у доповіді висловив філософські думки й настанови для молодшої генерації майбутніх науковців.
На засіданні Сенату Академії спеціальної педагогіки імені М. Гжегожевської у Варшаві В. Кремень вручив Є. Бузеку, депутату Європейського парламенту, медаль «Григорій Сковорода» та виступив із доповіддю, в якій схарактеризував сучасні проблеми вищої школи в Україні.
На фот.: Ф. Шльосек, Є. Бузек, Я. Лащик, В. Кремень, С. Квятковський.
1929. **Куліненко, Л. Б.** Філософія концептуальних змін в освіті у філософсько-педагогічній творчості В. Г. Кременя / Куліненко Л. Б. // Політологічний вісник : [зб. наук. пр. / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Тараса Шевченка]. – Київ, 2012. – [Вип.] 66. – С. 150–156. – Бібліогр.: 7 назв.
1930. **Кух, Л.** В плеяді інтелектуалів / Людмила Кух // Освіта. – 2012. – 3–10 жовт. (№ 43/44). – С. 4.
Про II Міжнародну науково-практичну конференцію «Наукова еліта у розвитку держав», що проходила 9–10 жовтня 2012 р. в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова. Викладено виступ президента НАПН України, доктора філософських наук, професора В. Г. Кременя. Під час конференції презентовано книгу В. Г. Кременя «Філософія антропоцентризму в освітньому просторі», представлену вперше польською мовою.
1931. **Кух, Л.** Модернізація з науковою складовою / Людмила Кух // Пед. газета. – 2012. – Жовт. (№ 10). – С. 3 : фот.
Про II Міжнародну науково-практичну конференцію «Наукова еліта у розвитку держав» (9–10 жовтня 2012 р., НПУ ім. М. П. Драгоманова). З привітальним словом на адресу учасників виступив президент НАПН України Василь Кремень.
1932. **Лозяна, О.** Виставка збирає друзів / Олександра Лозяна // Віче. – 2012. – № 5. – С. 49 : фот.
Про XV ювілейну міжнародну виставку «Сучасна освіта в Україні – 2012». В урочистій церемонії відкриття брали участь Голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти М. Луцький, перший заступник міністра освіти і науки, молоді та спорту України Є. Суліма, президент Національної академії педагогічних наук України В. Кремень та ін.
1933. **Меншун, В.** Наші вітання / Валентина Меншун // Трибуна. – 2012. – № 5/8. – С. 8–9 : 2 фот.
Вітання президенту Товариства «Знання» України В. Г. Кременю з нагоди ювілею – 65-річчя з дня народження від правління Товариства «Знання», редакції журналу «Трибуна».
На 1 фот.: В. Г. Кремень з мамою – Варварою Іванівною. – С. 8.
На 2 фот.: В. Г. Кремень з дружиною – Любов'ю Олексіївною. – С. 8.
1934. **Міхно, О.** Педагогічному музею України – 110 років / Олександр Міхно // Освіта України. – 2012. – 19 листоп. (№ 47). – С. 2 : фот.
Про ювілейну виставку «Педагогічному музею України – 110 років», урочисте відкриття якої відбулося 14 листопада 2012 р. З вітальним словом на відкритті виставки виступив президент НАПН України Василь Кремень.

1935. **Набок, М.** Міжнародна стандартна класифікація освіти в Україні / Микола Набок // Пед. газета. – 2012. – Листопад. (№ 11). – С. 5 : фот.
Про методологічний семінар «Концептуальні основи запровадження в Україні Міжнародної стандартної класифікації освіти (2011 р.)», що відбувся 7 листопада 2012 р. у конференц-залі Інституту педагогіки НАПН України. Семінар відкрив президент НАПН України Василь Кремень.
1936. **Науковий простір академіка Олександри Савченко** / НАПН України, Ін-т педагогіки НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Кодлюк Я. П., Довга Т. Я., Заліток Л. М., Покусова О. С.]. – Київ : Богданова А. М., 2012. – 309 с., 16 с. іл.
Праці за редакцією В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 306. Фотографії з В. Г. Кременем див. «Кольорова вклейка». – С. 280–281.
1937. **Національній академії педагогічних наук України – 20 років** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – 1-ша, 4-та с. обкл. : фот.
На фот. 1-ї с. обкл.: Президент НАПН України В. Г. Кремень. На фот. 4-ї с. обкл.: Академіки НАПН – співзасновники, члени редакційної ради та автори журналу «Директор школи, ліцею, гімназії».
1938. **Освіта не має кордонів** : Дні освіти і науки Рос. Федерації в Україні // Пед. газета. – 2012. – Верес. (№ 9). – С. 1 : фот.
Про засідання круглого столу «Проблеми і перспективи сучасного розвитку освіти», що відбувся в рамках Днів освіти і науки Російської Федерації в Україні 14 вересня 2012 р. в Національній академії педагогічних наук України. Виступ президента НАПН України В. Г. Кременя присвячено 20-річчю НАПН України та співпраці з Російською академією освіти.
1939. **Освітні заклади готові до нового навчального року** // Рідна шк. – 2012. – № 8/9. – С. 3 : фот.
Про засідання колеги МОНмолодьспорту України, присвячене питанням готовності навчальних закладів до 2012–2013 н. р. та особливостям запровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти (28 серпня 2012 р., Київ). У заході взяв участь президент НАПН України Василь Кремень. У своєму виступі В. Кремень наголосив, що Національна академія педагогічних наук України активно співпрацює з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України щодо науково-методичного забезпечення переходу української школи на новий зміст освіти. Відповідно до Плану спільної діяльності на 2011–2013 рр. науковці академії долучилися до оновлення державних стандартів для початкової ланки освіти, основної і старшої школи, створення нових навчальних програм та підручників.
1940. **Основні результати діяльності Національної академії педагогічних наук України у 2007–2012 роках** : матеріали до звітно-вибор. Заг. зборів НАПН України 5 квіт. 2012 р. / НАПН України. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 111 с. : табл.
Про діяльність президента НАПН України В. Г. Кременя. – С. 6, 18, 49, 50, 81, 83, 84, 93.
1941. **Перше вересня – свято знань і єднання** / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2012. – Серп. (№ 8). – С. 1–2 : фот.
Про виступ Василя Кременя на колеги МОНмолодьспорту, що відбулась 28 серпня 2012 р. у київській ЗОШ № 78, з питання науково-методичного забезпечення переходу української школи на новий зміст освіти. На фот.: Виступ Василя Кременя. – С. 1.
1942. **Позашкільна освіта України (2007–2011 рр.)** : наук.-допом. бібліогр. покажч./ НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Центр творчості дітей та юнацтва «Шевченківець»; [упоряд.: Доркена А. М. та ін.; наук.ред. Заліток Л. М.]. – Київ : Нілан-ЛТД, 2012. – 101 с. – (До 20-річчя НАПН України).
Праці за редакцією В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 96.

1943. **Президент Академії у вирах шкільного новаторства** : [про президента НАПН України В. Г. Кременя, голову Ради проекту «Педагоги-новатори в Україні», та його підтримку директорів-новаторів] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 3. – 4-та с. обл. : фот.
1944. **Президент НАПН України В. Г. Кремень став почесним доктором Національного авіаційного університету** [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України. – Текст. дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/press/releases/82/> (дата звернення: 30.11.16). – Назва з екрана.
1945. **Президенту НАПН України вручено орден Ярослава Мудрого** // Пед. газета. – 2012. – Лип. (№ 7). – С. 2 : фот.
Про вручення ордена князя Ярослава Мудрого V ступеня президенту НАПН України, академіку НАН України і НАПН України В. Г. Кременю за значний особистий внесок у державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток України, вагомі трудові здобутки та високий професіоналізм.
1946. **Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Конституції України** : указ Президента України від 27 черв. 2012 р. № 417/2012 // Офіц. вісн. Президента України. – 2012. – № 21. – С. 19.
За значний особистий внесок у державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток України, вагомі трудові здобутки та високий професіоналізм указом Президента України нагороджено Василя Григоровича Кременя – президента НАПН України, академіка НАН України і НАПН України, орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня.
1947. **Про економічну ефективність освіти** / прес-служба НАПН України // Освіта. – 2012. – 14–21 листоп. (№ 48/49). – С. 4–5.
Про Загальні збори НАПН України, що відбулися 8 листопада 2012 р. На фот.: Президент НАПН України В. Г. Кремень у президії.
1948. **Про Конституційну Асамблею** : указ Президента України від 17 трав. 2012 р. № 328/2012 // Офіц. вісн. Президента України. – 2012. – № 19. – Ст. 404 ; Офіц. вісн. України. – 2012. – № 39. – Ст. 1449.
У складі Конституційної Асамблеї – В. Г. Кремень, президент НАПН України, академік НАН України, доктор філософських наук, професор (за згодою).
1949. **Про підготовку щорічних послань Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 13 лип. 2012 р. № 138/2012-рп // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/138/2012-rp> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі робочої групи з підготовки щорічних послань Президента України – В. Г. Кремень, президент НАПН України.
1950. **Про утворення робочої групи з питань розроблення системних пропозицій стосовно удосконалення законодавства щодо порядку застосування мов в Україні та проекту Державної програми всебічного розвитку і функціонування української мови** : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 3 верес. 2012 р. № 671-р // Уряд. кур'єр. – 2012. – 20 верес. (№ 170). – С. 13.
У складі робочої групи – В. Г. Кремень, президент НАПН України.
1951. **Прокопенко, І.** Дитиноцентризм у педагогічній творчості академіка В. Г. Кременя / Іван Прокопенко // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : наук. зб. / МОНмолодьспорту України, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань, 2012. – Вип. 40. – С. 320–323. – Бібліогр.: 5 назв.
1952. **РАО і НАПН: високий рівень взаємин** // Освіта. – 2012. – 12–19 верес. (№ 39/40). – С. 2.
Про зустрічі учених РАО з ученими НАПН України, що відбулися 14 вересня 2012 р. в Національній академії педагогічних наук України в рамках Днів освіти

- і науки Російської Федерації в Україні. Перед зібранням гостей і науковців НАПН виступив президент НАПН України В. Г. Кремень з доповіддю «20 років Національній академії педагогічних наук України та співпраці з Російською академією освіти».*
1953. **Рапіна, Л.** Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2012. – Листоп. (№ 11). – С. 1 : фот.
*Про Загальні збори НАПН України, що відбулися 8 листопада 2012 р. З основною доповіддю виступив президент НАПН України Василь Кремень.
На фот.: Президент НАПН В. Г. Кремень у президії.*
1954. **Рапіна, Л.** Педагогічна і медична академії співпрацюють з «Відкритим світом» : [підписання Меморандуму між президентом НАПН України, Президентом НАМН України з керівником нац. проекту «Відкритий світ»] / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2012. – Січ. (№ 1). – С. 1 : фот.
В. Г. Кремень про доцільність проекту «Відкритий світ», який розв'язав питання забезпечення учнів 5–9 класів (понад 1,5 млн дітей) доступом до навчання з використанням новітніх технологій за умов збереження здоров'я підростаючого покоління.
1955. **Павла Іванівна Рогова – вчений-бібліотекознавець, педагог, директор Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського :** біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І., Стельмах Н. А., Білоцерківець І. П. ; наук. ред. Пономаренко Л. О.]. – Київ : Нілан-ЛТД, 2012. – 268 с. – (Серія «Ювіляри НАПН України» ; вип. 31) (Серія «Майстри бібліотечної справи України» ; вип. 1).
Відомості про праці президента НАПН України В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 228.
1956. **Рудько, С.** Інноватика в сучасній освіті / Світлана Рудько, Віталій Сокол, Леся Харитонова // Освіта. – 2012. – 17–24 жовт. (№ 45). – С. 1–2.
Про IV Національну виставку-презентацію «Інноватика в сучасній освіті» (16 жовтня 2012 р., м. Київ, виставковий центр «КиївЕкспоПлаза»). Привітання учасникам виставки надіслав президент НАПН України Василь Кремень.
1957. **Рудько, С.** Лідери – лауреати / Світлана Рудько, Віталій Сокол // Освіта. – 2012. – 28 берез. – 4 квіт. (№ 16). – С. 4–5 : фот.
Про III Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти – 2012» (1–3 березня 2012 р., м. Київ), на якій президент НАПН України В. Г. Кремень вручив нагороди переможцям рейтингового виставкового конкурсу – вищим навчальним закладам III–IV рівнів акредитації: Гран-прі «Лідер вищої освіти України», «Лідер післядипломної освіти України», «Лідер міжнародної діяльності» та «Лідер наукової діяльності».
1958. **Рудько, С.** Справжній триумф професіоналів / Світлана Рудько, Віталій Сокол // Освіта. – 2012. – 7–14 берез. (№ 11/12). – С. 2–3 : фот.
*Про III Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти – 2012» у Виставковому центрі КиївЕкспоПлаза (1–3 березня 2012 р.). На урочистому відкритті форуму президент НАПН України В. Г. Кремень виступив з вітальною промовою, наголосивши, що виставка стане майданчиком для обміну досвідом між усіма її учасниками, приверне увагу до проблем в освітній галузі та надасть значимості освіті в суспільстві.
На фот.: президент НАПН України В. Г. Кремень (другий праворуч).*
1959. **Сазоненко, Г.** 20 років Національній академії педагогічних наук України... / Ганна Сазоненко // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 110.
Про вітання з ювілейною датою від директора Українського гуманітарного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка Ганни Сазоненко академікам НАПН України, зокрема Василю Григоровичу Кременю.

1960. **«Сучасна освіта в Україні – 2012». Є чим пишатися** / підгот. за матеріалами прес-служби МОНмолодьспорту // Освіта України. – 2012. – 20 лют. (№ 8). – С. 3 : фот.
Про XV Ювілейну міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2012», у відкритті якої взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
1961. **Сучасник, який за життя побудував собі пам'ятник** : [до 65-літ. ювілею президента НАПН України, академіка НАН і НАПН України В. Г. Кременя] / Віктор Андрущенко [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 3. – С. 10–11.
1962. **Табачник, Д.** Заходи, що формують освітянську політику. Спільні здобутки і плани міністерства й академії / Дмитро Табачник // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 4–7 : фот.
На фот.: Президент НАПН України В. Г. Кремень у президії. – С. 7.
1963. **Ткаченко, Л.** А парад ідей триває : [про держ. і громад. діяча, вченого-філософа і педагога Василя Кременя] / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2012. – 20–27 черв. (№ 27). – С. 4–5 : фот.
1964. **Ткаченко, Л.** Академік мудрості та людяності : Василь Григорович Кремень – учений, державний і громадський діяч – відзначає своє 65-річчя / Лідія Ткаченко // Голос України. – 2012. – 26 черв. (№ 116). – С. 5.
1965. **Ткаченко, Л.** Зустрічі вчених у рамках Днів освіти і науки Російської Федерації в Україні / Лідія Ткаченко // Справи сімейні. – 2012. – № 9. – С. 24 : фот.
Про виступ В. Г. Кременя на зустрічі делегації вчених Російської академії освіти в рамках Днів освіти і науки Російської Федерації в Україні з ученими НАПН України, що відбулася 14 вересня 2012 р.
На фот.: академіки В. І. Луговий, С. Д. Максименко, В. Г. Кремень, С. В. Дармодехін.
1966. **Ткаченко, Л.** На чолі цивілізаційних перетворень України : до 65-річного ювілею В. Г. Кременя / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2012. – № 6. – С. 74–76.
1967. **Товариство «Знання» України: хроніка роботи** // Трибуна. – 2012. – № 5/8. – С. 12.
Про засідання президії правління Товариства «Знання» України під головуванням її президента академіка НАН України, президента НАПН України В. Г. Кременя.
1968. **Топузов, О.** Одинадцятий випуск «Проблем сучасного підручника» / Олег Топузов, Віталій Лапінський // Пед. газета. – 2012. – Лют. (№ 2). – С. 6 : фот.
Про конференцію, яку відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень, присвячену виходу одинадцятого випуску за 2011 р. збірника наукових праць «Проблеми сучасного підручника» – єдиного в Україні педагогічного наукового видання, присвяченого актуальним питанням теорії і практики сучасного підручникотворення.
1969. **Триває обговорення законопроектів про вищу освіту** / за матеріалами сайта МОНмолодьспорту України // Пед. газета. – 2012. – Січ. (№ 1). – С. 2.
Про перше засідання Комітету Верховної ради України з питань науки і освіти, на якому розглянуто проекти Закону України «Про вищу освіту». У своєму виступі президент НАПН України В. Г. Кремень зазначив, що нові реалії потребують нового закону, який би зберіг усе найкраще в чинній законодавчій базі і врахував нові вимоги та умови.
1970. **Сава Христофорович Чавдаров** : до 120-річчя від дня народж. : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Песева С. П., Айвазова Л. М. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – Київ : Нілан-ЛТД, 2012. – 128, [2] с. – (Серія «Видатні педагоги світу» ; вип. 8).
Праці за редакцією президента НАПН України В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 99.
1971. **Чітко, по-діловому** : заг. звітно-виборчі збори НАПН України [«Про діяльність Національної академії педагогічних наук України в 2011 р. та в період 2007–2012 рр. і завдання перспективного розвитку»] // Освіта. – 2012. – 11–18 квіт. (№ 17/18). – С. 3 : фот.
Про обрання президентом НАПН України В. Г. Кременя.
На фот.: виступає В. Г. Кремень.

1972. **Шулікін, Д.** Як увімкнути фонтан ідей? / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2012. – 22 жовт. (№ 43). – С. 7.
Про II Міжнародну науково-практичну конференцію «Наукова еліта у розвитку держав» (9–10 жовтня 2012 р., НПУ ім. М. П. Драгоманова). З вітальним словом до учасників звернувся президент НАПН України Василь Кремень.
1973. **Яворська, Л.** Нові тенденції мультилінгвізму / Леся Яворська // Пед. газета. – 2012. – Листоп. (№ 11). – С. 4.
Про презентацію видання «Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі», приурочену до 20-річчя Британської Ради в Україні. Презентація відбулася 9 листопада 2012 р. в День української мови і писемності в Інституті соціальної і політичної психології за участю президента НАПН України В. Г. Кременя.
1974. **Янукович, В.** Шановний Василю Григоровичу! : [привітання з 65-річчям від дня народж. від Президента України] / В. Янукович // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 3. – 1–2-га с. обл. : фот.

2013

1975. **Академічний форум медіаосвітян** // Пед. газета. – 2013. – Квіт. (№ 4). – С. 4.
3 квітня 2013 р. НАПН України провела методологічний семінар «Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив». Відкрив захід президент НАПН України Василь Кремень, який окреслив проблеми і можливості освіти в сучасних умовах.
1976. **Бідюк, Н.** Особистісний розвиток педагога в умовах суспільства знань / Наталія Бідюк // Пед. газета. – 2013. – Груд. (№ 12). – С. 5 : фот.
Про участь В. Кременя в VII Міжнародній науково-практичній конференції «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи» в Хмельницькому національному університеті.
1977. **Бурда, М.** Програма спільної діяльності МОН України та НАПН України: підсумки реалізації та перспективи подальшої співпраці / Михайло Бурда // Пед. газета. – 2013. – Жовт. (№ 10). – С. 1–2 : фот.
На фот. 1-ї с.: Президент НАПН України В. Г. Кремень.
1978. **Васянович, Г.** Спільні пошуки: Україна – Польща (інформація про V науковий форум: «Інтердисциплінарність педагогіки і її дисциплін») / Григорій Васянович // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2013. – № 5. – С. 259–264.
Про науковий форум, що відбувся в Кракові 24–26 вересня 2013 р. Українську делегацію на форумі очолює президент НАПН України В. Г. Кремень.
1979. **Визнання лідерів** // Освіта. – 2013. – 23–30 жовт. (№ 46). – С. 1 : фот.
*Про участь В. Г. Кременя в V Національній виставці-презентації «Інноватика в сучасній освіті», яка проходила в м. Києві 22–24 жовтня 2013 р.
На фот.: В. Кремень (у центрі).*
1980. **Вітасмо з нагородою!** // Пед. газета. – 2013. – Січ. (№ 1). – С. 2 : фот.
*Про вітання директору ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського Роговій Павлі Іванівні від колективу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з високою державною нагородою – орденом княгині Ольги III ступеня.
На фот.: директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського П. І. Рогова, президент НАПН України В. Г. Кремень.*
1981. **Всеукраїнська науково-філософська конференція «Гуманітарні інновації, їх особливості та роль в сучасному житті суспільства». 17–18 травня 2013 р. :** присвяч. 20-й річниці Лабораторії постнекласичної методології при ЦГО НАН України // Totallogy-XXI. Постнекласичні дослідження. – 2013. – № 30. – С. 7–16.
Про виступ на пленарному засіданні конференції президента НАПН України В. Г. Кременя з доповіддю «Формування інноваційної людини як пріоритетне завдання сучасної освіти».

1982. **Семен Устимович Гончаренко** : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Стельмах Н. А., Айвазова Л. М. ; наук. ред. Заліток Л. М.]. – Київ : Нілан-ЛТД, 2013. – 195, [4] с. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 21). – На пошану пам'яті Семена Устимовича Гончаренка. *Праці за редакцією В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик».* – С. 174.
1983. **Горська, С.** В родину творчих / Світлана Горська // Освіта. – 2013. – 28 серп. – 4 верес. (№ 38). – С. 5 : фот.
Про урочистості в Київському національному університеті технологій і дизайну 30 серпня 2013 р. з нагоди посвяти в студенти. З привітальним словом до учасників свята звернувся президент НАПН України, доктор філософських наук, професор Василь Кремень.
1984. **Горська, С.** Висока оцінка звернень / Світлана Горська // Освіта. – 2013. – 23–30 жовт. (№ 46). – С. 2 : фот.
Про нагородження лауреатів Державної премії України в галузі освіти, що відбулося 25 жовтня 2013 р. в МОН України. У номінації «Наукові досягнення у галузі освіти» відзначено Державною премією результати багаторічних ґрунтовних фундаментальних досліджень авторського колективу науковців Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та НАПН України. У складі авторського колективу: Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. П. Андрущенко та ін. За їх авторства створено цикл наукових праць із семи томів «Філософія освіти: пошук пріоритетів».
1985. **Горська, С.** Мозковий центр галузі: ритмічність і впевненість / Світлана Горська // Освіта. – 2013. – 3–10 квіт. (№ 17). – С. 2–3 : фот.
Про Загальні збори НАПН України, присвячені підсумкам діяльності установи в 2012 р. та завданням на 2013 р. Науковці обговорювали виголошену президентом НАПН України В. Г. Кременем звітну доповідь та представили головні напрацювання за основними напрямками досліджень.
1986. **Горська, С.** Рішуче відторгнення віджитого / С. Горська, О. Коноваленко, М. Сидорчук // Освіта. – 2013. – 6–13 листоп. (№ 47). – С. 6–7 : фото.
Про доповідь президента НАПН України В. Г. Кременя на загальних зборах НАПН України, у якій він наголосив на концептуальних засадах проекту концепції Національної стандартної класифікації освіти, розробленої вченими НАПН України. На фот. 1: В. Кремень, Д. Табачник. На фот. 2: В. Кремень (третій ліворуч).
1987. **Горська, С.** Україна – Канада: нові напрями взаємодії / Світлана Горська // Освіта. – 2013. – 6–13 лют. (№ 7). – С. 2–3 : фото.
Про семінар «Зміцнення українсько-канадського партнерства у сфері вищої освіти», що відбувся 11 лютого 2013 р. в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. У семінарі взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
1988. **День студента – 2013** // Освіта України. – 2013. – 18 листоп. (№ 46). – С. 6 : фот.
Фоторепортаж з Кабінету Міністрів України, де 17 листопада 2013 р. вітали найкращих представників українського студентства. На фот. 1: В. Г. Кремень (перший ліворуч). На фот. 6: В. Г. Кремень (перший ліворуч).
1989. **Державна премія – педагогам** // Освіта України. – 2013. – 28 жовт. (№ 43). – С. 2 : фот.
Про присудження Державної премії України в галузі освіти 2013 р. На фот.: В. Г. Кремень (третій ліворуч).
1990. **Державні нагороди студентам-спортсменам** // Освіта. – 2013. – 24–31 лип. (№ 34). – С. 3 : фот.
У Клубі Кабінету Міністрів України відбулася урочиста зустріч з чемпіонами та призерами XXVII Всесвітньої літньої Універсиади 2013 р., що проходила

- в м. Казані. У заході взяв участь президент спортивної студентської спілки України, президент НАПН України Василь Кремень.
На фот.: В. Г. Кремень серед учасників заходу.
1991. **Довбищенко, В.** Інноватика в сучасній освіті / Володимир Довбищенко // Пед. газета. – 2013. – Жовт. (№ 10). – С. 2 : фот.
Про V Національну виставку-презентацію «Інноватика в сучасній освіті» що відбувалася 22–24 жовтня 2013 р. у Виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза». Учасників і гостей виставки привітали перший заступник МОН України Євген Суліма та президент НАПН України Василь Кремень.
1992. **Домалевська, Т.** Винахідники / Таміла Домалевська // Освіта. – 2013. – 12–19 черв. (№ 29). – С. 6 : фот.
Про Всеукраїнський звіт-огляд переможців регіональних фестивалів технічної творчості учнів професійно-технічних навчальних закладів.
На фот.: президент НАПН України В. Г. Кремень серед учасників заходу.
1993. **Досвід Великої Британії у професійній підготовці** // Пед. газета. – 2013. – Квіт. (№ 4). – С. 5 : фот.
Про перебування президента НАПН України Василя Кременя у складі української делегації експертів і роботодавців у Великій Британії у рамках проекту «Професійні вміння і ринок праці».
На фот.: президент НАПН України В. Г. Кремень (четвертий ліворуч).
1994. **Доценко, П.** Обговорено перспективні напрями українсько-канадського партнерства / Параска Доценко // Пед. газета. – 2013. – Лют. (№ 2). – С. 2 : фот.
Про роботу круглого столу «Зміцнення українсько-канадського партнерства задля розвитку освіти». Українську сторону представляли президент НАПН України В. Кремень, перший віце-президент В. Луговий, віце-президент А. Гуржій та ін.
1995. **За великі досягнення** // Освіта. – 2013. – 2–9 січ. (№ 1/2). – С. 2 : фот.
Про вручення Державних премій у галузі науки і техніки. У заході взяв участь президент НАПН України, заступник голови Комітету з державних премій В. Кремень.
На фот.: Василь Кремень (другий ліворуч).
1996. **Завершальний етап підвищення кваліфікації ректорів** // Пед. газета. – 2013. – Листоп. (№ 11). – С. 4 : фот.
Про участь В. Кременя в Програмі підвищення кваліфікації ректорів ВНЗ України.
1997. **Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2012 році** / НАПН України. – Київ : [б. в.], 2013. – 300 с.
Про роботу Відділення загальної педагогіки та філософії освіти, зокрема про дослідження В. Г. Кременя «Філософія людиноцентризму як основа формування творчої особистості „суспільства знань”». Результати дослідження опубліковано у монографії «Синергетика в освіті: аспект людиноцентризму», підручнику «Філософія» та в 14 наукових статтях. – С. 8–9.
Про загальні звітно-виборні збори НАПН України 5 квітня 2012 р., на яких В. Г. Кремень доповів про діяльність НАПН України в 2011 р. і в період 2007–2012 рр. та завдання перспективного розвитку. Президентом НАПН України обрано дійсного члена НАН і НАПН України В. Г. Кременя. – С. 98.
Про другу сесію Загальних зборів НАПН України (8 листопада 2012 р.), на якій з доповіддю «Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах» виступив В. Г. Кремень. – С. 100.
Про позачергове засідання Президії НАПН України, що відбулося 11 жовтня 2012 р., з порядком денним: «Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених НАПН України на наукові дослідження» 11 жовтня 2012 р. За підсумками обговорення виступив президент НАПН України В. Г. Кремень. – С. 106.
Про участь академіка В. Г. Кременя в науково-практичних конференціях, семінарах, наукових засіданнях, круглих столах. – С. 108.
Відомості про опубліковані праці В. Г. Кременя. – С. 185, 186, 190.

1998. **Зібрання ректорів педагогічних університетів Європи** // Пед. газета. – 2013. – Трав. (№ 5). – С. 2 : фот.
Про Другий форум Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи що відбувся у м. Франкфурт-на-Майні (Німеччина), на якому з доповіддю виступив президент НАПН України Василь Кремень.
1999. **Зустріч президента НАПН України з експертами з питань освіти** // Пед. газета. – 2013. – Черв. (№ 6). – С. 2.
Про зустріч президента НАПН України Василя Кременя зі старшим консультантом з питань оцінювання Стівеном Маклафліном та консультантом з питань оцінювання Компанії з міжнародного бізнесу та технічного консультування Стівеном Веббером.
2000. **Зушик, Ю.** Огляд освітянських «військ» / Юрій Зушик // Освіта України. – 2013. – 28 січ. (№ 4). – С. 4 : фот.
Про колежію Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України з участю НАПН України з питань стану освіти.
2001. **Іноватика в сучасній освіті**: П'ята Нац. виставка-презентація // Освіта. – 2013. – 6–13 листоп. (№ 47). – С. 10–11 : фот.
Про відкриття 22 жовтня 2013 р. у виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» П'ятої Національної виставки-презентації «Іноватика в сучасній освіті». З привітальним словом до присутніх звернувся президент НАПН України Василь Кремень, який наголосив на тому, що проведення освітніх виставок відкриває нові можливості перед її учасниками.
2002. **Концептуальні засади національної стандартної класифікації освіти** // Пед. газета. – 2013. – Листоп. (№ 11). – С. 1 : фот.
Про участь В. Кременя у Загальних зборах НАПН України 31 жовтня
2003. **Кращі освітяни 2012 року** // Освіта. – 2013. – 2–9 січ. (№ 1/2). – С. 7–11.
Освітянську відзнаку «Засвіти вогонь» присуджено президенту НАПН України Василю Кременю.
2004. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Енциклопедія Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://eu.univ.kiev.ua/departments/inshi-pidrozdzily-filosofs%60kogo/kremen%60-vasy%60-grygorovych/?sphrase_id=22229 (дата звернення: 04.10.16). – Назва з екрана.
2005. **Кух, Л.** Планетарний почерк драгоманівців / Людмила Кух // Освіта. – 2013. – 13–20 берез. (№ 13). – С. 2–3 : фот.
Про презентацію проекту Педагогічної Конституції Європи для іноземних дипломатичних представництв в Україні та громадськості держави 11 березня 2013 р. Асоціацією ректорів педагогічних університетів Європи та національним педагогічним університетом імені М. П. Драгоманова в Колонному залі імені М. Лисенка Національної філармонії України. Зі словами підтримки і реалізації проекту виступив президент НАПН України Василь Кремень.
2006. **Луговий, В.** Європейська інтеграція в контексті Болонського процесу / Володимир Луговий, Світлана Калашникова // Пед. газета. – 2013. – Листоп. (№ 11). – С. 3 : фот.
Про участь В. Кременя в II Міжнародній науково-практичній конференції «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу», що відбулася 7 листопада 2013 р. у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.
На фот.: Василь Кремень, Леонід Губерський Ендрю Разбаш, Юрій Коровайченко.
2007. **Луцький, О.** Освітня реформа як відчайдушний крок / Олексій Луцький // Віче. – 2013. – № 23. – С. 44–47 : фот.
Про парламентські слухання на тему «Доступність та якість загальної середньої освіти: стан і шляхи поліпшення».
Президент НАПН України Василь Кремень відзначив факт позитивних зрушень у системі середньої освіти і як результат – успіхи, про що свідчать міжна-

родні порівняльні дослідження. Промовець наголосив на потребі оновлення законодавчої бази галузі, яке важливо розпочати з підготовки цілісного системного закону «Про освіту». На думку вченого, до пріоритетів у діяльності загальноосвітніх навчальних закладів і оцінювання їх якості слід віднести вміння учня творчо й критично мислити, самостійно здобувати нові знання й використовувати їх у практичній діяльності, здатність навчатися протягом усього життя.

Насамкінець Василь Кремень запропонував цікаву ідею: віднести вчительську спеціальність до категорії творчих і здійснювати добір вступників до педагогічних навчальних закладів, окрім іншого, на основі тесту на потенційну здатність абітурієнта бути вчителем.

2008. **Малород, А.** І можливість зустрітися поглядом / Аліна Малород // Освіта. – 2013. – 18–25 верес. (№ 41). – С. 9 : фот.
Про презентацію підготовленої співробітниками Педагогічного музею виставки «Розвиток творчої особистості дитини», присвячену В. О. Сухомлинському. На фот.: Василь Кремень серед учасників заходу.
2009. **Міжнародна конференція «Українська національна ідея: вчора, сьогодні, завтра»** [Електронний ресурс] // Українська Рада Миру : [офіц. портал]. – Текст дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://www.peacecouncil.org.ua/ua/archive/mzhnarodna-konferentsiya-ukrayinska-natsionalna-deyavchora-sogodn-zavtra.html> (дата звернення: 01.03.17). – Назва з екрана.
Про участь делегації Української Ради Миру в Міжнародній конференції Федерації єсесвітнього миру, що відбулася 8 жовтня 2013 р. «Українську національну ідею: вчора, сьогодні, завтра» представив президент НАПН України, член Президії УРМ Василь Кремень.
2010. **Науковий дебют – 2012** // Пед. газета. – 2013. – Квіт. (№ 4). – С. 6 : фот.
Про міжнародну конференцію «Науковий дебют – 2012. Сталий розвиток», що відбулася у Варшаві 19 квітня 2013 р. Присутній на заході президент НАПН України Василь Кремень особливу увагу приділив проблемам євроінтеграції України.
2011. **Наше талановите майбуття** // Освіта. – 2013. – 13–20 листоп. (№ 1). – С. 1.
Про участь президента НАПН України Василя Кременя у зустрічі з представниками обдарованої молоді напередодні Дня студента.
2012. **Наші футболісти – найкращі** // Освіта України. – 2013. – 8 січ. (№ 48). – С. 11 : фот.
Про нагородження переможців і призерів III Спортивних ігор України серед вищих навчальних закладів, Українського огляду-конкурсу на найкращий стан фізичного виховання і спорту у ВНЗ, IV Спортивних ігор школярів України та III Всеукраїнської спартакіади учнів професійно-технічних навчальних закладів 2012 р. Нагороджували переможців перший заступник міністра освіти і науки, молоді та спорту України Євген Суліма, президент Спортивної студентської спілки України Василь Кремень і голова Комітету з фізичного виховання та спорту МОНмолодьспорту України Євген Баженок.
2013. **Новий план дій** // Освіта України. – 2013. – 4 листоп. (№ 44). – С. 2 : фот.
Про підписання нової програми спільної діяльності МОН України і НАПН України під час загальних зборів НАПН України. За словами В. Кременя, цей документ академія розглядає як один із основоположних у своїй діяльності.
2014. **Обґрунтовано, емоційно, конструктивно** // Освіта. – 2013. – 23–30 жовт. (№ 46). – С. 3.
Про парламентські слухання «Доступність та якість загальної середньої освіти: стан і шляхи поліпшення», що відбулися у Верховній Раді України 23 жовтня 2013 р. У виступі президент НАПН України В. Г. Кремень зазначив, що питання доступності та якості освіти є ключовою проблемою не лише освітньої системи, а й усього суспільного життя.

2015. **Обдаровані діти України дивували сокирами та пропелерами** [Електронний ресурс] // Педагогічна преса : освіт. портал. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/57487-obdarovani-dity-ukrajinu-divuvaly-sokyramy-ta-propeleramy.html> (дата звернення: 01.02.13). – Назва з екрана.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відкритті VI Всеукраїнської виставки-фестивалю «Обдаровані діти України», яке відбулося 31 травня 2013 року у Київському палаці дітей та юнацтва.
2016. **Онищенко, О. С.** Відділення історії, філософії та права Національної академії наук України / О. С. Онищенко // Вісн. НАН України. – 2013. – № 11. – С. 101–116 : фот.
*У статті викладено діяльність Відділення історії, філософії та права Національної академії наук України від 1918 р. до сьогодні. Ряд провідних учених Відділення стали лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки, зокрема академік В. Г. Кремень (2005 р., за шеститомне видання «Енциклопедія етнокультурознавства», у співавторстві).
На фот.: лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки 2004 р. з президентом НАН України академіком Б. Є. Патоном, міністром освіти і науки України С. М. Ніколаєнком, президентом Академії педагогічних наук України академіком В. Г. Кременем (Київ, 2005 р.). – С. 115.*
2017. **Особливості вступної кампанії-2013** // Пед. газета. – 2013. – Лип. (№ 7). – С. 1 : фот.
Про участь В. Г. Кременя в нараді з керівниками регіональних рад ректорів ВНЗ щодо перебігу вступної кампанії – 2013, яка відбулася 11 липня 2013 р. у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.
2018. **[Педагогічна Україна відзначає ювілей Василя Сухомлинського]** // Освіта. – 2013. – 11–18 верес. (№ 40). – С. 3 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в урочистому зібранні науково-педагогічної громадськості м. Києва і Київської області присвяченому 95-й річниці від дні народження Василя Сухомлинського, що відбулося 17 вересня 2013 р. у Київському міському будинку вчителя.
2019. **Підписано Педагогічну Конституцію Європи** // Освіта. – 2013. – 29 трав. – 5 черв. (№ 26). – С. 3 : фот.
Про Другий Форум ректорів педагогічних університетів Європи, що відбувся 23–25 травня 2013 р. у м. Франкфурт-на-Майні (Федеративна Республіка Німеччина). Під час проведення Форуму членами Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи прийнято стратегічний документ, який визначає духовну платформу формування нового вчителя для об'єднаної Європи XXI століття – «Педагогічна Конституція Європи». З ґрунтовною доповіддю на підтримку проекту виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.
2020. **Про новий склад робочої групи з підготовки щорічних послань Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України** [Електронний ресурс] : розпорядж. Президента України від 24 верес. 2013 року № 306/2013-рп // Верховна Рада України : офіц. вебпортал. – Текст. дані. – Київ, 2017. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/306/2013-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 26.01.17). – Назва з екрана.
У складі Робочої групи – В. Г. Кремень, президент НАПН України.
2021. **Рапіна, Л.** Дороговказ для української освіти / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2013. – Верес. (№ 9). – С. 1 : фот.
Про урочисте засідання «Велич духу», присвячене 95-річчю від дня народження видатного українського педагога В. О. Сухомлинського, що відбулося в Київському міському будинку вчителя. Зібрання привітав президент НАПН України В. Г. Кремень.
2022. **Рапіна, Л.** Ідеї Ушинського живі для майбутнього / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2013. – Черв. (№ 6). – С. 1, 4–5 : [5 фот.].
Про візне засідання Президії НАПН України і науково-практичну конференцію «Ідеї К. Д. Ушинського в розвитку вітчизняної науки», що відбулося 7–8 червня

- 2013 р. у Чернігівському національному педагогічному університеті імені Т. Шевченка. Пленарне засідання відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.
*На фот. 1-ї с.: президент НАПН України В. Г. Кремень (на передньому плані).
 На фот. 3 4-ї с.: президент НАПН України В. Г. Кремень у кабінеті директора Седнівської школи (другий зліва).
 На фот. 5-ї с.: президент НАПН України В. Г. Кремень у музеї Пантелеймона Куліша, хутір Мотронівка (у центрі).*
2023. **Рапіна, Л.** Усмішка Миколи Ярмаченка / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2013. – Січ. (№ 1). – С. 1 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Кременя у відкритті бронзового погруддя першого президента академії Миколи Дмитровича Ярмаченка в Президії НАПН України.
2024. **Рудько, С.** Визнання лідерів / Світлана Рудько, Віталій Сокол, Леся Харитонова // Освіта. – 2013. – 6–13 берез. (№ 1). – С. 2–3 : фот.
Про Четверту Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти – 2013», що відбулася 28 лютого – 2 березня 2013 р. у Виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза». У церемонії урочистого відкриття взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
2025. **Семенов, О.** Інтердисциплінарність педагогіки: наукова дискусія польських та українських учених / Олена Семенов // Пед. газета. – 2013. – Жовт. (№ 10). – С. 5 : фот.
Про участь В. Г. Кременя в V Міжнародному польсько-українському науковому форумі «Інтердисциплінарність педагогіки та її субдисциплін» що проходить 23–26 вересня в Педагогічному університеті імені Комісії національної освіти у м. Кракові відповідно до угоди про українсько-польську співпрацю.
2026. **Система ПТО потребує науково-методичного супроводу** : результати діяльності Ін-ту проф.-техн. освіти НАПН України за 2008–2012 рр. // Пед. газета. – 2013. – Квіт. (№ 4). – С. 4.
Про засідання Президії НАПН України, на якому розглянуто звіт про науково-організаційну діяльність Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Засідання відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.
2027. **Скулиш Є.** На шляху інноваційного розвитку / Євген Скулиш // Віче. – 2013. – № 3. – С. 30–33 : фот.
Про Національну академію Служби безпеки України, що 27 січня 2013 р. відзначила 21-шу річницю від дня створення. Протягом навчального року для курсантів, слухачів і студентів проведено 14 зустрічей із ветеранами, керівниками спецслужби різних років, а також ученими – президентом НАПН України, академіком НАН і НАПН України В. Кременем, директором Інституту вищої освіти НАПН України, академіком НАПН України В. Луговим, директором Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих, академіком НАПН України І. Зязюном та ін.
2028. **1000 учнів з усієї України показали свої таланти** // Пед. газета. – 2013. – Черв. (№ 6). – С. 2 : фот.
Про VI Всеукраїнську виставку-фестиваль «Обдаровані діти України». На фот.: Президент НАПН України В. Г. Кремень (третій ліворуч).
2029. **Українсько-польська наукова співпраця: реалії і перспективи** // Пед. газета. – 2013. – Серп. (№ 8). – С. 1–2 : фот.
*На фот. 1-ї с.: Президент НАПН України В. Г. Кремень (у центрі).
 На фот. 2-ї с.: Відкриття IV Українсько-польського форуму. У центрі: Василь Кремень, Павло Коваль.*
2030. **Яків Феофанович Чепіга (Зеленкевич) – видатний педагог, психолог, громадський діяч** : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомилинського; [упоряд.: Лисиця Н. В., Айвазова Л. М., Бублик Н. М., Стель-

мах Н. А. ; наук. ред.: Рогова П. І., Пономаренко Л. О.] – Київ : Нілан-ЛТД, 2013. – 135, [8] с. – (Серія «Видатні педагоги світу» ; вип. 9).

Праці за редакцією В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 101.

2031. **Школа на шляху вдосконалення** / підгот.: Дмитро Шулікін, Максим Короденко // Освіта України. – 2013. – 28 жовт. (№ 43). – С. 8–9 : фот.
Про парламентські слухання на тему «Доступність та якість загальної середньої освіти: стан і шляхи поліпшення». Про стратегічні напрями розвитку української школи, її здобутки, результати і перспективи співпраці НАПН і МОН доповів президент НАПН В. Кремень.
2032. **Шулікін, Д.** Якість освіти підвищуватимуть на всіх «фронтах»: значна роль у цьому процесі належить і Нац. акад. пед. наук / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2013. – 8 квіт. (№ 14). – С. 4.
Про загальні збори НАПН України, на яких розглянуто шляхи співпраці Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України з НАПН України. На фот.: Президент НАПН України В. Г. Кремень на загальних зборах.

2014

2033. **Академія запрошує на Форум «Європейський Союз – Україна: освіта дорослих»** [Електронний ресурс] // Педагогічна преса: офіц. портал. – Текст. дані. – [Київ : б. в.], 2014. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/110976-akademiya-zarposhuje-na-forum-evropejskij-soyuz-ukrajina-osvita-doroslyh.html> (дата звернення: 03.12.16). – Назва з екрана.
У статті подано регламент роботи форуму «Європейський Союз – Україна: освіта дорослих», що відбудеться 4–6 листопада 2014 р. в рамках Міжнародних днів освіти дорослих в Україні. У роботі форуму заплановано участь президента НАПН України В. Г. Кременя.
2034. **Балабан, М.** Школам – тепло, особливим дітям – турботу, вченим – гроші / Марина Балабан // Освіта України. – 2014. – 27 січ. (№ 3/4). – С. 4 : фот.
Про засідання Колегії Міністерства освіти і науки України, під час якого розглянуто питання впровадження енергозберезувальних технологій в загальноосвітніх навчальних закладах, діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій, а також призначення стипендій Кабінету Міністрів України молодим ученим. На фот.: В. Г. Кремень серед учасників засідання.
2035. **В Київському університеті імені Бориса Грінченка відбулись урочистості з нагоди Посвяти першокурсників у студенти** [Електронний ресурс] // Київський університет імені Бориса Грінченка : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/struktura/pidrozdzili/2012-11-23-07-23-58/2011-07-12-12-57-40/tematychni-zakhody/2468-v-kyivskomu-universyteti-imeni-borysa-hrunchenka-vidbulys-urochystosti-z-nahody-posviaty-pershokursnykiv-u-studenty.html> (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.
Про урочистості з нагоди посвяти першокурсників у студенти Київського університету імені Бориса Грінченка та початку нового 2014/2015 навчального року, що відбулися 28–30 серпня 2014 р. Серед почесних гостей свята – доктор філософських наук, професор, президент НАПН України Василь Кремень, який звернувся до юних грінченківців, їхніх батьків і гостей з найкращими побажаннями успіхів у навчанні, професійному та особистісному зростанні.
2036. **В умовах війни і нового закону** / підгот. Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2014. – 6 жовт. (№ 37). – С. 4 : фот.
Про засідання президії Спільки ректорів вищих навчальних закладів України. На фот.: В. Г. Кремень серед учасників зустрічі.
2037. **Василенко, О.** Освіта дорослих – ключ до XXI століття / Олена Василенко // Пед. газета. – 2014. – Трав. (№ 5). – С. 1 : фот.
Про Першу міжнародну науково-практичну конференцію «Освіта дорослих у контексті сталого розвитку». З привітальним словом виступив президент НАПН України В. Кремень.

2038. **Від освіти залежить майбутнє України** // Пед. газета. – 2014. – Берез. (№ 3). – С. 1.
Про урочисте відкриття П'ятої міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2014», що відбулося 18 березня 2014 р. у виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза». Президент НАПН України Василь Кремень у своєму виступі перед громадою звернув увагу на важливість громадянського і патріотичного виховання молоді.
2039. **Галата, С.** Освіта, у якій є майбутнє / Світлана Галата // Освіта України. – 2014. – 14 квіт. (№ 14). – С. 4 : фот.
Про загальні збори НАПН України, на яких обговорювалися питання пріоритетів НАПН України, співпраці з МОН України та профільним парламентським комітетом.
На фот.: В. Г. Кремень (другий праворуч в першому ряду).
2040. **Галата, С.** Спілка ректорів: завдання на п'ятирічку / Світлана Галата // Освіта України. – 2014. – 1 груд. (№ 45). – С. 6 : фот.
Про загальні збори Спілки ректорів України.
На фот.: В. Г. Кремень (перший ліворуч).
2041. **Горська, С.** Академічна свобода: чи всі до неї готові? / Світлана Горська // Освіта. – 2014. – 3–10 верес. (№ 37). – С. 2–3 : фот.
Про обговорення нового Закону України «Про вищу освіту» на робочій нараді ректорів ВНЗ з різних регіонів України разом з керівництвом галузі у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.
На фот. 8 : В. Г. Кремень (перший праворуч).
2042. **Горська, С.** Єднаймося в славетній родині / Світлана Горська // Освіта. – 2014. – 15–22 жовт. (№ 43). – С. 6 : фот.
Про молодіжну освітньо-патріотичну акцію «Єднаймося в славетній родині», організовану до 10-річного ювілею Інституту екології, економіки і права та в рамках святкування 180-річчя флагамена педагогічної освіти, що відбулася у НПУ ім. М. П. Драгоманова.
Президент НАПН України В. Кремень назвав причини, що дали можливість посісти університету чільне місце серед численних ВНЗ України.
2043. **Горська, С.** На порозі змін: необхідність зробити крок / Світлана Горська // Освіта. – 2014. – 20–27 серп. (№ 34). – С. 2–3 : фот.
Про засідання Колегії МОН України «Про підсумки розвитку дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти у 2013/2014 навчальному році та завдання на 2014/2015 навчальний рік». Захід відбувся 22 серпня 2014 р. під головуванням міністра освіти і науки С. Квіта в режимі відеоконференції з областями. У залі засідань були присутні члени Колегії, зокрема, голова Комітету Верховної Ради України з питань науки та освіти Л. Гриневич, президент НАПН України В. Кремень, голова ЦК Профспілки працівників освіти і науки України Г. Труханов, науковці, ректори ВНЗ.
В. Кремень акцентував на тому, що «слід сприяти формуванню загальнонаціональної державницької самоідентифікації, а не регіонального патріотизму, як це було в тому ж Криму, в тому ж Донбасі і в інших регіонах».
2044. **Горська, С.** Освітні інновації / Світлана Горська // Освіта. – 2014. – 15–22 жовт. (№ 43). – С. 1 : фот.
Про урочисте відкриття Шостого Міжнародного форуму-презентації «Інноватика в сучасній освіті», що відбулося 21 жовтня 2014 р. у Київському Палаці для дітей та юнацтва. У церемонії відкриття взяли участь президент НАПН України Василь Кремень, начальник відділу університетської освіти Департаменту вищої освіти МОН України Алла Рибалко та ін.
2045. **Гринів, О.** До питання про ствердження української національної ідеї (роздуми над монографією В. Г. Кременя «Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум». – К. : Грамота. 2007. – 576 с.) / Олег Гринів // Наука і сусп.-во. – 2014. – № 11/12. – С. 19–23.

2046. **Довгоочікуваний Закон «Про вищу освіту» набув чинності** // Пед. газета. – 2014. – Верес. (№ 9). – С. 1 : фот.
*Про нараду з питань імплементації Закону «Про вищу освіту» для керівників вищих навчальних закладів України, що відбулася 6 вересня 2014 р. в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.
 На фот. 2: В. Г. Кремень (другий ліворуч).*
2047. **Дубровін, С.** Самоцінність освіти / Сергій Дубровін // Віче. – 2014. – № 21. – С. 68.
*Про VI Міжнародний форум-презентацію «Інноватика в сучасній освіті». У церемонії урочистого відкриття форуму взяли участь та оглянули експозиції президент НАПН України Василь Кремень, начальник відділу університетської освіти департаменту вищої освіти МОН України Алла Рибалко, директор компанії «Виставковий Світ» Світлана Рудько та виконавчий директор освітанських заходів компанії «Виставковий Світ» Віталій Сокол.
 Василь Кремень у своєму виступі зазначив: «У сучасному світовому просторі йде боротьба, тому треба бути національно єдиними, патріотично налаштованими. Бо саме єдина нація зможе відстояти свої інтереси, а у нашому випадку – і самостійність та незалежність країни. А коли нація відчуває самоцінність освіти, тоді вона непереможна».*
2048. **Затверджено план роботи на 2015 рік** // Пед. газета. – 2014. – Груд. (№ 12). – С. 2 : фот.
*Про засідання Президії НАПН України 18 грудня 2014 р., на якому розглянуто результати дослідження «Інформаційно-технологічне забезпечення професійної підготовки сучасного вчителя».
 На фот.: В. Г. Кремень (у центрі).*
2049. **Захарін, С.** Чи потрібна поголовна вища освіта? / Сергій Захарін // Дзеркало тижня. – 2014. – 25 квіт. – 16 трав. (№ 15). – С. 2.
Про думку президента НАПН України В. Кременя щодо необхідності здобуття загальної вищої освіти.
2050. **Звіт про наукову роботу Національної академії педагогічних наук у 2013 році** / НАПН України. – Київ, 2014. – 386 с.
*Про дослідження «Філософія людиноцентризму як основа формування творчої особистості «суспільства знань»», проведене президентом НАПН України, академіком В. Г. Кременем у 2013 р. – С. 11.
 Про другу сесію Загальних зборів НАПН України 13 жовтня 2013 р. З доповіддю «Глобалізація та методологія модернізації національної освіти» виступив В. Г. Кремень. – С. 139–140.
 Про обговорення змін до Статуту на Загальних зборах відділень, що відбулися 28 жовтня 2013 р. За підсумками обговорення виступив В. Г. Кремень. – С. 141.
 Про участь академіка В. Г. Кременя в науково-практичних конференціях, семінарах, наукових засіданнях, круглих столах. – С. 141, 143, 191.
 Відомості про опубліковані праці В. Г. Кременя. – С. 259.*
2051. **Знаходимо нестандартні рішення** // Освіта. – 2014. – 24 верес.–1 жовт. (№ 39/40). – С. 1 : фот.
*Про засідання Колегії МОН України, на якому розглянуто питання облаштування студентів та викладачів з Донецької та Луганської областей.
 На фот.: Василь Кремень серед членів Колегії.*
2052. **Зустріч Василя Кременя з професором Яном де Груфом** // Пед. газета. – 2014. – Верес. (№ 9). – С. 2 : фот.
*Про зустріч президента НАПН України Василя Кременя з професором Яном де Груфом – головою Європейської асоціації з освітнього права та політики. Під час зустрічі В. Кремень ґрунтовно проаналізував стан освіти в Україні.
 На фот.: Василь Кремень та Ян де Груф.*
2053. **Зустріч з представниками Британської Ради в Україні** // Пед. газета. – 2014. – Жовт. (№ 10). – С. 2 : фот.

- Про зустріч президента НАПН України В. Кременя з представниками Британської Ради в Україні: незалежним освітнім консультантом і директором компанії Pat Killingley Education Ltd Петом Кіллінглі і менеджером освітніх програм Британської Ради в Україні Людмилою Таценко, що відбулася 1 жовтня 2014 р.*
2054. **Інноватика в сучасній освіті** // Освіта України. – 2014. – 27 жовт. (№ 40). – С. 2 : фот.
Про VI Міжнародний освітній форум «Інноватика в сучасній освіті».
На фот.: В. Г. Кремень серед учасників форуму.
2055. **[Інформація про Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти»]** / підгот. Сергій Дубровін // Віче. – 2014. – № 6. – С. 1.
Про Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти – 2014». У своєму виступі президент НАПН України Василь Кремень звернув увагу на важливість громадянського й патріотичного виховання молоді, назвав виставку не лише майданчиком для демонстрації здобутків, а й ефективним освітянським плацдармом, де можна розв'язати нагальні освітянські питання.
2056. **Квіт, С. Сергій Квіт:** «Співпрацю посилимо» / С. Квіт // Освіта. – 2014. – 2–9 квіт. (№ 13/14). – С. 1 : фот.
Звернення міністра освіти і науки С. Квіта до учасників загальних зборів НАПН України, що відбулися 4 квітня 2014 р. під головуванням президента НАПН України В. Кременя.
2057. **Консолідація і децентралізація: прийнято резолюцію** [Електронний ресурс] // Педагогічна преса : офіц. портал. – Текст. дані. – [Київ], 2014. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/96758-konsolidatsiya-i-detsentralizatsiya-prinyato-rezolyutsiyu.html> (дата звернення: 03.12.16). – Назва з екрана.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в загальнонаціональному університетському форумі «Консолідація суспільства і децентралізація влади: моделі, перспективи, ризики».
2058. **Корошенко, М.** Початок шляху : вища освіта отримала новий вектор розвитку / Максим Корошенко // Освіта України. – 2014. – 15 верес. (№ 35). – С. 8.
Про участь президента НАПН України В. Кременя в нараді з питань імплементації Закону «Про вищу освіту України» (6 вересня 2014 р.), під час якої він виступив з ініціативою щодо навчання керівників ВНЗ.
2059. **Кухар, В.** Академік НАНУ Валерій Кухар: Уряд ігнорує пропозицію шести президентів національних академій наук [Електронний ресурс] / [Валерій Кухар] // ZN.UA. – Текст. дані. – [Київ], 2014. – Режим доступу: http://dt.ua/UKRAINE/akademik-nanu-valeriy-kuhar-uryad-ignoruye-propozyciyu-shesti-prezidentiv-nacionalnih-akademiy-nauk-143833_.html (дата звернення 09.01.17). – Назва з екрана.
Про утворення Національної ради з питань науки і технологій та участь президента НАПН України В. Кременя в колективному зверненні до Прем'єр-міністра України А. Яценюка, в якому наголошено, що формуванням і реалізацією державної політики у сфері науки, інновацій та інформатизації має займатися центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом з підпорядкуванням безпосередньо Кабінету Міністрів України.
2060. **«Локомотив» розвитку суспільства** // Освіта України. – 2014. – 24 листоп. (№ 44). – С. 2 : фот.
Про загальні збори Спілки ректорів України.
На фот.: В. Г. Кремень серед членів президії (перший ліворуч).
2061. **Марченко, Н.** Принципи гуманізації і гуманітаризації освіти у наукових пошуках А. Г. Погрібного та їх розвиток у працях українських учених / Наталія Марченко // Вища освіта України. – 2014. – № 1. – С. 106–111. – Бібліогр.: 15 назв.
Про дослідження людиноцентризму та гуманітаризації освіти в працях В. Г. Кременя.
2062. **«Ми переможемо у війні, подолаємо перешкоди, які стоять перед нашою освітою», – Сергій Квіт** [Електронний ресурс] // Педагогічна преса : офіц.

- портал. – Текст. дані. – [Київ], 2014. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/105890-105890.html> (дата звернення: 03.12.16). – Назва з екрана.
Про засідання Колегії Міністерства освіти і науки України в режимі відеоконференції з областями «Про підсумки розвитку дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти в 2013/2014 навчальному році та завдання на 2014/2015 навчальний рік», у якому взяв участь президент НАПН України В. Г. Кременя.
2063. **Навчити дорослих** // Освіта України. – 2014. – 10 листоп. (№ 42). – С. 2 : фот. *Про участь президента НАПН України, президента Товариства «Знання» України В. Кременя в роботі форуму «Європейський Союз: освіта дорослих». На фот.: В. Г. Кремень серед учасників форуму.*
2064. **Наглядова рада** [Електронний ресурс] // Луганський національний університет імені Тараса Шевченка : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Старобільськ, 2014. – Режим доступу: http://luguniv.edu.ua/?page_id=3141 (дата звернення: 10.10.16). – Назва з екрана.
Президент НАПН України В. Г. Кремень – член наглядової ради Луганського національного університету імені Тараса Шевченка згідно з наказом від 01.12.2014 р. № 1029/1-ЗД.
2065. **НАПН України та Інститут з міжнародного співробітництва німецької асоціації народних університетів обговорили перспективи співпраці** // Пед. газета. – 2014. – Лип. – серп. (№ 7/8). – С. 1 : фот. *Про зустріч президента НАПН України Василя Кременя з регіональним директором Представництва DVV International по Україні, Білорусі, Молдові Анітою Якобсоне з метою обговорення питань подальшої співпраці в реалізації завдань задля розвитку сфери освіти дорослих. На фот.: Аніта Якобсоне та Василь Кремень.*
2066. **Науковці, бізнесмени та потенційний Президент наглядатимуть за «Львівською політехнікою»** [Електронний ресурс] // Педагогічна преса : офіц. портал. – Текст. дані. – [Київ], 2014. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/96678-naukovtisi-biznesmeni-ta-potentsijnyj-prezident-slidkuvatymut-za-lvivskoyu-politehnikoyu.html> (дата звернення: 03.12.16). – Назва з екрана.
Про затвердження нового складу Наглядової ради Національного університету «Львівська політехніка», до якого включено президента НАПН України В. Г. Кременя.
2067. **Нові наукові кадри** // Освіта України. – 2014. – 27 січ. (№ 3/4). – С. 2 : фот. *Про засіданні Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України. На фот.: В. Г. Кремень серед учасників засідання.*
2068. **Освіта поза політикою**. Міжнародна виставка визначила найкращих [Електронний ресурс] // Педагогічна преса : офіц. портал. – Текст. та електрон. дані. – [Київ], 2014. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/1460-osvita-pozu-politykoju-mizhnarodna-vystavka-vuznachyla-najkraschyh.html> (дата звернення: 03.12.16). – Назва з екрана.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відкритті виставки «Сучасні заклади освіти – 2014» 18 березня 2014 р. в м. Києві. На фот.: В. Г. Кремень під час урочистого відкриття виставки.
2069. **Освітня обговорили нагальні питання розвитку української освіти** // Без Бар'єрів. – 2014. – 16 черв. (№ 11). – Текст статті доступний в Інтернеті: <http://bbnews.com.ua/2014/06/27/osvityany-obgovoryly-nagalni-pytannya-rozvytku-ukrayinskoji-osvity/> (дата звернення: 04.10.16).
Про Всеукраїнську нараду з питань загальної середньої освіти, що відбулася в МОН України. До обговорення нагальних питань освіти долучилися заступник міністра освіти і науки України Павло Полянський, голова Комітету Верховної Ради України з питань науки та освіти Лія Гриневич, президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень та понад 300 учасників з регіонів і представників громадськості.

- У виступі Василь Кремень наголосив, що старша школа має бути профільною та готувати глобальну людину. Загалом освіта має орієнтуватися на дитину, її задатки та потреби.*
2070. **Особистість у сучасному світі** : III Всеукр. психол. конгрес // Пед. газета. – 2014. – Груд. (№ 12). – С. 1 : фот.
*Про III Всеукраїнський психологічний конгрес з міжнародною участю «Особистість у сучасному світі», що відбувся на базі НАПН України, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України та Центру практичної філософії.
На фот.: В. Г. Кремень (у центрі).*
2071. **Петрушенко, М.** Молодь і університети шукають одне одного : навчання вдома і за кордоном: конкуренція чи взаємодоповнення / Микола Петрушенко, Олександр Лепетуха // Уряд. кур'єр. – 2014. – 20 листоп. (№ 216). – С. 7.
Про щорічну міжнародну спеціалізовану виставку «Освіта та кар'єра» та виставку закордонних навчальних закладів «Освіта за кордоном». Наведено думку президента НАПН України В. Кременя щодо актуальності таких заходів.
2072. **Петрушенко, М.** Охоронна грамота проти суб'єктивності чиновника : М-во освіти і науки вивіряє шлях реформування за участі суспільства / Микола Петрушенко // Уряд. кур'єр. – 2014. – 29 трав. (№ 95).
Про неформальну зустріч педагогів і представників громадськості в Міністерстві освіти і науки України, мета якої – внесення пропозицій до плану реформування галузі. Під час зустрічі президента НАПН України В. Кременя наголосив на необхідності впровадження 12-річної освіти.
2073. **Петрушенко, М.** Чому університети приміряються до «академічного капіталізму» : педагоги шукають шляхи підвищення ефективності економіки інноваційного розвитку вищої освіти / Микола Петрушенко // Уряд. кур'єр. – 2014. – 22 серп. (№ 153). – С. 10. – Із змісту: Умови мають відповідати завданням.
Про IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України», що проходила в Київському національному університеті технологій та дизайну, її участь у ній президента НАПН України В. Кременя. У своєму виступі він акцентував увагу на економічній ефективності освіти та засобах для її посилення.
2074. **Рапіна, Л.** Посилювати реальний інноваційний вплив на освіту і все суспільство / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2014. – Квіт. (№ 4). – С. 1–2 : фот.
*Про загальні збори НАПН України, на яких з доповіддю про діяльність НАПН України виступив В. Кремень.
На фот.: В. Г. Кремень (перший ліворуч).*
2075. **Ревенко, С.** ПолтНТУ отримав гран-прі в номінації «Профорієнтаційна робота серед молоді» [Електронний ресурс] / Світлана Ревенко // Педагогічна преса : офіц. портал. – Текст. та електрон. дані. – [Київ], 2014. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/113220-polntnu-otrymav-gran-pri-u-nominatsiyi-proforiyentatsijnarobota-sered-molodi.html> (дата звернення: 03.12.16). – Назва з екрана.
*Про участь Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка в XXVI міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – День студента 2014» та виставці закордонних навчальних закладів «Освіта за кордоном».
В урочистому відкритті виставки взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень. Він наголосив, що тільки ті країни, які обирають освіту як пріоритет, можуть претендувати на передові позиції.*
2076. **Рудько, С.** Майдан досягнень / Світлана Рудько, Віталій Сокол, Леся Харитонova // Освіта. – 2014. – 20 жовт. – 5 листоп. (№ 45/46). – С. 8–9 : фот.
Про шостий Міжнародний форум «Інноватика в сучасній освіті», що відбувся в Києві 21–23 жовтня 2014 р. Привітання форуму надіслали Голова Верховної

- Ради О. Турчинов, міністр освіти і науки України С. Квіт, президент НАПН України В. Кремень.
На фот. 1: В. Г. Кремень серед учасників Форуму.
2077. **Рудько, С.** Рейтинги і лідери / Світлана Рудько, Віталій Сокол, Леся Харитоновна // Освіта. – 2014. – 5–12 листоп. (№ 47). – С. 10–12 : фот.
Про шостий Міжнародний форум-презентацію «Інноватика в сучасній освіті». Під час урочистого відкриття начальник відділу університетської освіти Департаменту вищої освіти МОН України А. Рибалко та президент НАПН України В. Кремень вручили переможцям конкурсів нагороди «Національне визнання наукових досягнень».
На фот. 2, 3: В. Г. Кремень вручає нагороди.
2078. **Семінар «Автономія та відповідальність ВНЗ»** [Електронний ресурс] // Педагогічна преса : офіц. портал. – Текст. та електрон. дані. – [Київ], 2014. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/112726-seminar-avtonomiya-ta-vidpovidalnist-vnz.html> (дата звернення: 03.12.16). – Назва з екрана.
Про роботу семінару «Автономія та відповідальність ВНЗ», проведеного НАПН України за підтримки Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, Міністерства освіти і науки України та у співпраці з учасниками робочої групи з розроблення Закону України «Про вищу освіту», що відбувся 10 жовтня 2014 р. та участь у ньому президента НАПН В. Г. Кременя. Подано онлайн-трансляцію семінару.
2079. **Семінар для керівників ВНЗ щодо імплементації Закону України «Про вищу освіту» транслюється онлайн** [Електронний ресурс] // Педагогічна преса : офіц. портал. – Текст. дані. – [Київ], 2014. – Режим доступу: <http://pedpresa.ua/109177-seminar-dlya-kerivnykiv-vnz-schodo-implimentatsiji-zakonu-ukrajiny-pro-vyschu-osvitu-translyujetsya-onlajn.html> (дата звернення: 03.12.16). – Назва з екрана.
Про семінар для керівників ВНЗ III і IV рівнів акредитації «Автономія та відповідальність ВНЗ», що відбувся 10 жовтня 2014 р. за участю президента НАПН України В. Г. Кременя.
2080. **Семінари для керівників університетів «Автономія та відповідальність ВНЗ»** // Пед. газета. – 2014. – Жовт. (№ 10). – С. 1 : фот.
Про серію семінарів «Автономія та відповідальність ВНЗ», ініційованих Національною академією педагогічних наук України за підтримки Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, Міністерства освіти і науки України та у співпраці з учасниками робочої групи з розроблення Закону України «Про вищу освіту». Перший та другий семінари цієї серії відбулися 10 та 21 жовтня 2014 р.
На фот.: В. Г. Кремень (другий ліворуч).
2081. **Сидорчук, М.** Освіта дорослих: виклик часу / Марина Сидорчук // Освіта. – 2014. – 5–12 листоп. (№ 47). – С. 9 : фот.
Про Форум «Європейський Союз – Україна: освіта дорослих», що відбувся в рамках Міжнародних днів освіти в Україні 4–6 листопада 2014 р. у Форумі взяв участь президент НАПН України В. Кремень.
На фот. 1: В. Г. Кремень серед учасників Форуму.
2082. **Сидорчук, М.** Платформа втілення ідей / Марина Сидорчук // Освіта. – 2014. – 18–25 черв. (№ 27). – С. 3 : фот.
Про Міжнародний освітній конгрес, що відбувся 12–14 червня 2014 р. у НПУ ім. М. П. Драгоманова. Обговорювалися актуальні питання розвитку освіти і науки, розширення міжнародного партнерства. Президент НАПН України В. Кремень у своєму виступі наголосив на важливості конгресу, адже стратегія розвитку освіти – це ключова проблема сьогодні не тільки власне освіти, а й майбутнього суспільства.
На фот. 3: В. Г. Кремень (перший ліворуч).

2083. **Ткаченко, Л.** Щоб задатки розцвіли : наук.-пед. супровід обдарованості: успіхи й перспективи / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2014. – 20–27 серп. (№ 34). – С. 4 : фот. *Про засідання Президії НАПН України, на якому заслухано результати наукових досліджень щодо інтелектуального розвитку обдарованих дітей засобами Інтернет-технологій в Інституті обдарованої дитини НАПН України. Підбиваючи підсумки, президент НАПН України В. Кремень зазначив, що «поширення досліджень на різні вікові групи призведе до того, що Інститут поступово займатиметься обдарованістю як загальним поняттям про сильні сторони практично кожної людини, про що власне й зазначає філософія людиноцентризму».*
2084. **13922 Кременія** (13922 Kremenia) [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Текст. дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/13922_Кременія (дата звернення: 14.04.17). – Назва з екрана. *Про відкриття 19 вересня 1985 р. астероїду головного поясу 13922 Кременія (13922 Kremenia) українськими астрономами Л. І. Черних і М. С. Черних, який названо на честь Василя Григоровича Кременя.*
2085. **У кризових суспільствах освіта дорослих має бути трансформативною:** форум «Європейський Союз–Україна: освіта дорослих» в НАПН України / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2014. – Листоп. (№ 11). – С. 1, 4–5 : фот. *Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у форумі «Європейський Союз – Україна: освіта дорослих», що відбувся 5 листопада 2014 р.*
2086. **У найскладніших умовах** / підгот. Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2014. – 1 верес. (№ 33). – С. 7 : фот. *Про засідання Колегії МОН України, присвячене проблемам розвитку дошкільної, середньої, позашкільної і професійно-технічної освіти. На фот.: В. Г. Кремень серед учасників засідання.*
2087. **Фахова дискусія** / підгот. Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2014. – 1 верес. (№ 33). – С. 8. *Про участь президента Національної академії педагогічних наук України В. Г. Кременя в засіданні Колегії Міністерства освіти і науки України та його пропозиції щодо проблемних питань розвитку загальної середньої та професійно-технічної освіти.*
2088. **Форум «Європейський Союз – Україна: освіта дорослих» у НАПН України** // Проф.-техн. освіта. – 2014. – № 4. – 2-га с. обл. : фот. *Про підписання В. Кременем, А. Якобсоне, В. Кушерцем угоди про співпрацю між НАПН України, Товариством «Знання» України та Представництвом німецької неурядової організації «Німецьке об'єднання народних університетів» DVV International в Україні 5 листопада 2014 р. На фот.: В. Г. Кремень під час підписання угоди.*
2089. **Шулікін, Д.** Лідери галузі / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2014. – 24 берез. (№ 12). – С. 6 : фот. *Про участь президента НАПН України В. Кременя в V Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2014». В. Кремень закликав усіх освітян ухвалити звернення, в якому засуджуються агресивні дії Росії щодо України.*
2090. **Buzek, J.** Laudacja ku czci Profesora Wasyla Kremienia = Високоповажаний Василю Григоровичу! / Jerzy Buzek // Społeczeństwo i Edukacja / Instytut Studiów Międzynarodowych i Edukacji. – Warszawa, 2014. – № 13 (1). – S. 11–17. – Текст. пол. і укр. *Урочиста промова экс-голови Європейського парламенту, євродепутата від Республіки Польща, професора Єжи Бузека з нагоди присвоєння звання Почесного доктора Вищої менеджерської школи у Варшаві в 2014 р. президенту НАПН України Василю Кременю.*
2091. **Profesor doktor habilitowany Wasyl Grygorowicz Kremień, Prezydent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy** = Василь Григорович Кремень, президент Національної академії педагогічних наук України // Społeczeństwo

і Edukacja / Instytut Studiów Międzynarodowych i Edukacji. – Warszawa, 2014. – № 13 (1). – S. 7–10. – Текст. пол. і укр.

Про Василя Григоровича Кременя – видатного українського вченого у галузі соціальної філософії, політології, філософії освіти, педагогіки, розвитку людської особистості, автора багатьох фундаментальних досліджень, відомого організатора освіти і науки, державного, політичного і громадського діяча.

2092. **Професор dr hab. Wasyl Grygorowicz Kremień** [Zasobów elektronicznych] // Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie : [oficjalny portal]. – Warszawa, 2014. – Tryb dostępu: <http://wsm.warszawa.pl/uczelnia/profesor-honorowy-wsm/wasyl-kremien> (дата одwołання: 02.03.17). – Назва екранова.
Президенту НАПН України Василю Кременю присвоєно звання Почесного доктора Вищої менеджерської школи у Варшаві.

2015

2093. **Акцент на відповідальність** / [матеріал підгот.:] Світлана Горська, Марина Сидорчук // Освіта. – 2015. – 1–8 квіт (№ 16). – С. 4–5 : [9] фот.
Про загальні збори НАПН України, під час яких оприлюднено результати діяльності наукової установи за 2014 р. та окреслено завдання на 2015 р.
На фот.: В. Г. Кремень і Л. М. Гриневич.
2094. **Васянович, Г.** Зустріч відкритих сердець / Григорій Васянович // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 3.
Про доповідь президента НАПН України В. Г. Кременя на VI Українсько-польському науковому форумі «Освіта для сучасності», в якій визначено основні проблеми української системи освіти, що стримують розвиток суспільства та особистості в ньому.
2095. **Виставка «Трагічні скрижалі української науки», 22 грудня 2015 р.** [Електронний ресурс] // Товариство «Знання» України : [офіц. портал]. – Електрон. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://znannya.org.ua/index.php/multimedia/osvitne-video/1244-vistavka-tragichni-skrizhali-ukrajinskoji-nauki-22-gradnya-2015-r> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Про відкриття президентом Товариства «Знання» України, президентом НАПН України, академіком НАН України Василем Кременем у Виставковій залі Київського планетарію виставки «Трагічні скрижалі української науки».
2096. **Виставка-презентація «Післядипломна педагогічна освіта в контексті сучасних цивілізаційних змін»** [Електронний ресурс] // Освітня столиця : Київ. міська орг. Профспілки працівників освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://profspilka.kiev.ua/publikacii/novyny/3914-vistavka-prezentacija-pslyadiplomna-pedagogchna-osvta-v-kontekst-suchasnih-civlizacionih-zmn.html> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Про відкриття I Всеукраїнської виставки-презентації «Післядипломна педагогічна освіта в контексті сучасних цивілізаційних змін», організованої Національною академією педагогічних наук України та Державним вищим навчальним закладом «Університет менеджменту освіти» НАПН України.
У привітальному слові президент НАПН України Василь Кремень зазначив, що післядипломна педагогічна освіта – це надзвичайно важлива ланка освітньо-наукової діяльності в Україні, яка зі швидким розвитком інноваційних процесів у суспільстві потребує нових підходів її модернізації. Сучасна освітня парадигма стимулює появу творчих новаторських ідей та пошук більш досконалих систем навчання.
2097. **Вища освіта України в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 2012–2013 рр.** : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 3 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Філімонова Т. В., Холта С. М. та ін. ; наук. ред. Березівська Л. Д.]. – Київ, 2015. – 341 с.
Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 318.

2098. **Відбулося спільне засідання Президії НАПН України, колеґії департаменту освіти і науки та вченої ради КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»** [Електронний ресурс] // Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://kyiv-oblosvita.gov.ua/7493-vidbulosya-spilne-zasidannya-prezidiji-napn-ukrajini-kolegiji-departamentu-osviti-i-nauki-ta-vchenoji-radi-kvnz-kor-akademiya-nepererвної-osviti> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
- Про спільне засідання Президії Національної академії педагогічних наук України, колеґії департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та вченої ради КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти», що відбулося 13 жовтня 2015 р. Привітав учасників засідання президент НАПН В. Г. Кремень. Він висловив вдячність адміністрації області за розуміння й підтримку освіти, створення умов для реалізації педагогічних ініціатив, висловив сподівання на подальшу плідну співпрацю між науковими структурами НАПН України та освітньою системою Київської області.*
- Визначною подією стало підписання Меморандуму про співробітництво між Національною академією педагогічних наук України та департаментом освіти і науки Київської обласної державної адміністрації. У документі, який підписали президент НАПН України В. Г. Кремень та в.о. директора департаменту освіти і науки Київської облдержадміністрації В. Б. Рогова, задекларовано напрями співробітництва щодо впровадження педагогічних інновацій у загальній середній та позашкільній освіті.*
2099. **Вісімнадцята Нарада партнерів Альянсу Програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні (Альянс USETI)** [Електронний ресурс] // Київський університет імені Бориса Грінченка : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podiji/2903-visimnadtsiata-narada-partneriv-aliansu-prohramy-spryannia-zovnishnomu-testuvanniu-v-ukraini-alians-useti.html> (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.
- Про участь президента НАПН України Василя Кременя в Нараді партнерів Альянсу Програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні, що відбулася в залі Президії НАПН України 24 березня 2015 р.*
2100. **VIII Міжнародна науково-практична конференція і XXII Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості»** [Електронний ресурс] // Комуніальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія неперервної освіти» : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Херсон, 2015. – Режим доступу: <http://academy.ks.ua/?p=6051> (дата звернення: 10.10.16). – Назва з екрана.
- Про роботу VIII Міжнародної науково-практичної конференції і XXII Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості». Провідною метою заходу стало вивчення та популяризація педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського, використання його гуманістичних ідей у процесі формування морально-ціннісних якостей особистості та розвитку творчих здібностей дитини.*
- З привітальним словом до учасників конференції звернувся: В. І. Січова – перший заступник голови Херсонської обласної державної адміністрації, В. Г. Кремень – президент НАПН України, доктор філософських наук, професор, дійсний член НАН України, дійсний член НАПН України, О. Я. Савченко – Голова Української асоціації імені Василя Сухомлинського, головний науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України та ін.*
- У рамках заходу відбулася зустріч слухачів курсів підвищення кваліфікації з ректором КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» А. М. Зубком та почесними гостями конференції: А. С. Путіловим – головою Херсонської обласної державної адміністрації, В. Г. Кременем – президентом НАПН України та ін.*

2101. **VIII Міжнародна науково-практична конференція «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи»** [Електронний ресурс] // Хмельницький національний університет : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Хмельницький, 2015. – Режим доступу: <http://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?r =8&p=20260> (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.
Про VIII Міжнародну науково-практичну конференцію «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи», що проходила 10–11 листопада 2015 р. на базі Хмельницького національного університету. У роботі конференції взяв участь В. Г. Кремень – доктор філософських наук, професор, дійсний член НАПН України і НАН України, президент НАПН України, президент Товариства «Знання» України.
2102. **Вятровські, З.** Рівень наукового заходу значно вищий за попередній / Зигмунт Вятровські // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 3.
Про VI Українсько-польський науковий форум «Освіта для сучасності», головними ініціаторами та організаторами якого стали В. Г. Кремень, Н. Г. Ничкало, Ф. Шльосек та ін.
2103. **Гичан, К.** Хто був найкращим міністром освіти в незалежній Україні? [Електронний ресурс] / Катерина Гичан // 112.ua : [офіц. сайт інформ. агентства]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://ua.112.ua/statji/khto-buv-naikrashchym-ministrom-osvity-v-nezalezhnii-ukraini-245204.html> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Для того щоб оцінити перспективи майбутнього, корисно озирнутися у минуле. У ретроспективі натрапити на чимало новацій, що здавалися унікальними (як, наприклад, ЗНО, запроваджене на початку 1990-х), і персоналій, що є визначальними для реформ не тільки минулого, а й нинішнього і майбутнього. Два экс-міністри освіти не втратили колишнього авторитету і сьогодні продовжують свій реформаторський шлях. Насамперед можна згадати президента НАПН України Василя Кременя. Протягом чотирьох років (31.12.1999–4.02.2005) він очолював Міністерство освіти і науки України і сьогодні продовжує брати активну участь у процесі реформування освіти.
2104. **Горська, С.** Безмежжя обдарувань / Світлана Горська // Освіта. – 2015. – 11–18 берез. (№ 12/13). – С. 3 : [2] фот.
Про експозицію робіт талановитих вихованців позашкільних навчальних закладів України в рамках виставки «Мистецьке джерело», яку презентовано в Президії НАПН України. На відкритті виставки з привітальним словом виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот. 1: Василь Кремень відкриває виставку.
2105. **Горська, С.** Професійна освіта і поняття освітньої послуги / Світлана Горська // Освіта. – 2015. – 28 жовт. – 4 листоп. (№ 43/44). – С. 2–3 : [12] фот.
Про загальні збори НАПН України, присвячені концептуальним засадам розвитку професійної освіти. У доповіді В. Г. Кремень наголосив на значенні та головних завданнях професійної освіти як запоруки самореалізації кожної особистості.
На фот. 3: В. Г. Кремень під час виступу. – С. 2.
2106. **Горська, С.** У спорі постане істина : нові законопроекти для галузі: робота триває / Світлана Горська // Освіта. – 2015. – 20–27 трав. (№ 22/23). – С. 1–2 : [9] фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в громадській презентації законопроектів «Про освіту» та «Про професійну освіту», що відбулася в Міністерстві освіти і науки України.
На фот.: В. Г. Кремень, П. Б. Полянський, Л. М. Гриневич, В. І. Луговий. – С. 1.
2107. **Горська, С.** Яким має бути зміст шкільної освіти: погляд науковців / Світлана Горська // Освіта. – 2015. – 11–18 берез. (№ 12/13). – С. 3 : фот.
Про презентацію в Президії НАПН України науково-аналітичної доповіді НАПН України «Про зміст загальної середньої освіти», ініціатором створення якої став президент НАПН України, академік В. Г. Кремень.
На фот. (зліва направо): О. Ляшенко, В. Кремень, С. Максименко, О. Топузов.

2108. **20 жовтня у Києві розпочав роботу Сьомий міжнародний форум «Інноватика в сучасній освіті» та Друга міжнародна виставка закордонних навчальних закладів «World Edu»** // Освіта. – 2015. – 14–21 жовт. (№ 42). – С. 1 : [3] фот.
На фот. 1, 2: В. Г. Кремень на урочистому відкритті заходу.
2109. **Досвід Великої Британії: підготовка лідерів вищої освіти** // Пед. газета. – 2015. – Лип. – серп. (№ 4). – С. 3 : фот.
*Про перебування президента НАПН України В. Г. Кременя у складі української делегації експертів у Великій Британії для ознайомлення з досвідом підготовки лідерів вищої освіти.
На фот.: В. Г. Кремень (четвертий ліворуч).*
2110. **Дубровін, С.** Інноватика в сучасній освіті / Сергій Дубровін // Віче. – 2015. – № 21. – С. 64 : фот.
*Про VII Міжнародний форум «Інноватика в сучасній освіті», організований за підтримки Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, компанії «Виставковий Світ». Масштабний комплексний захід у галузі освіти об'єднав виставку національних навчальних закладів «Інноватика в сучасній освіті» та другу виставку закордонних навчальних закладів і міжнародних представництв World Edu.
Президент НАПН України, академік НАН України Василь Кремень під час відкриття форуму зазначив, що основним завданням українських освітян є формування сучасної людини з інноваційним типом мислення, інноваційною культурою та здатністю до інноваційної діяльності, а також набуття навичок та умінь отримувати інформацію, навчатися впродовж життя уміло користуватися новими знаннями. Ключовою ланкою нині є якість вищої освіти, науково-дослідна співпраця в міжнародному обшарі, утворення цілісного науково-освітнього простору країни з метою виховання громадянина – патріота України, особистості професіонала, готової до відповідей на цивілізаційні виклики глобального інноваційного світу.*
2111. **Євроінтеграція України: посилення наукового забезпечення всіх ланок освітньої галузі** : репортаж із заг. зборів НАПН України / підгот. Оксана Проценко // Учитель початкової шк. – 2015. – № 4. – С. 3–4 : фот.
Про загальні збори НАПН України, на яких президент НАПН України Василь Кремень зробив короткий огляд досягнень і прогалин у роботі академії та окреслив пріоритети її діяльності на 2015 р. Зазначив, що особливо увагу слід приділити піднесенню на новий рівень національно-патріотичного, громадянського і морального виховання дітей та молоді.
2112. **Засідання президії правління Товариства «Знання» України 3 лютого 2015 р.** [Електронний ресурс] // Товариство «Знання» України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://znannya.org.ua/index.php/novini-znannya/841-zasidannya-prezidiji-pravlinnya-tovaristva-znannya-ukrajini-3-lyutogo-2015-g> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Про засідання президії правління Товариства «Знання» України, на якому В. Г. Кремень вручив директору науково-просвітницького центру «Київський планетарій» Чурюмову Климю Івановичу медаль НАПН України «Григорій Сковорода».
2113. **Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2014 році** / НАПН України. – Київ : [НАПН України], 2015. – 408 с.
Про дослідження «Філософія людиноцентризму як основа формування творчої особистості «суспільства знань» (академік В. Г. Кремень), спрямоване на теоретико-методологічне обґрунтування процесів становлення нових підходів до освіти. Важливим його результатом стало визначення провідних тенденцій та характеристика сутності філософії людиноцентризму, як багатofункціональної освітньо-виховної системи, що поєднує інтелектуальний і духовний розвиток творчої соціально активної особистості за рахунок максимального вияву її творчих можливостей. – С. 15.

- Про виступ на другій сесії загальних зборів НАПН України президента НАПН України В. Г. Кременя, який зазначив, що проблема якості української освіти і надалі буде в центрі уваги Національної академії педагогічних наук України. Якісна освіта – це відкрита освіта, здатна до інновацій та цивілізаційних викликів. Закликав членів НАПН України і присутніх до активного використання в науковій діяльності мережевих комунікацій як нового типу суспільних відносин, що дасть змогу досягнути конкурентоспроможної якості освіти в Україні. – С. 147.
- Про методологічний семінар 3 квітня 2014 р. «Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації», який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень. – С. 148.
- Про методологічний семінар 29 жовтня 2014 р. на тему «Концептуальні засади професійного розвитку особистості в умовах інтеграційних процесів». Пленарне засідання відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень. – С. 149.
- Про підписання міністром освіти і науки України С. М. Квітом та президентом Національної академії педагогічних наук України В. Г. Кременем Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2014–2016 роки. – С. 174.
- Про публікації президента НАПН України В. Г. Кременя з актуальної наукової педагогічної, філософсько-освітньої та суспільно значущої тематики на шпальтах освітянської преси. – С. 254–255.
- Відомості про опубліковані праці В. Г. Кременя. – С. 270, 295, 296, 313, 322.
2114. **Інтеграція освіти і науки** // Пед. газета. – 2015. – Листоп. – груд. (№ 6). – С. 3.
 Про методологічний семінар «Інтеграція освіти і науки – необхідна умова інноваційного розвитку країни», що відбувся в НАПН України. Пленарне засідання розпочав президент НАПН України В. Г. Кремень, наголосивши на важливості цієї проблеми.
2115. **Квятковські, С. М.** Тематика зустрічі – сучасність і світ майбутнього / Стефан М. Квятковські // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 3 : фот.
 Про VI Українсько-польський науковий форум «Освіта для сучасності».
 На фот.: В. Г. Кремень і С. М. Квятковські біля тимчасового пам'ятного знака загиблим на Інститутській вулиці.
2116. **Кириленко, М.** Лесиному вишу – три чверті віку [Електронний ресурс] / Максим Кириленко // Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Луцьк, 2015. – Режим доступу: <http://eenu.edu.ua/uk/articles/lesinomu-vishu-tri-chverti-viku> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
 Про урочистості з нагоди 75-річчя Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Президент НАПН України, Doctor Honoris Causa університету Василь Кремень зробив короткий екскурс в історію вишу й констатував його стрімкий злет і грандіозну роботу щодо підготовки нових кадрів, зазначив, що в цьому – величезна заслуга і працівників, і ректора.
2117. **Концептуальні засади розвитку професійної освіти** // Пед. газета. – 2015. – Листоп. – груд. (№ 6). – С. 1 : фот.
 Про доповідь президента НАПН України В. Г. Кременя на Загальних зборах НАПН України, в якій наголошено, що питання розвитку в Україні професійної освіти конкурентоспроможної якості є одним з найважливіших як у реформуванні національної освітньої сфери, так і суспільства країни в цілому.
 На фот.: В. Г. Кремень під час виступу.
2118. **Кремень: Учиться 12 лет будут дети, которые пойдут в первый класс в 2015 году** [Електронний ресурс] // MIGnews : [офіц. сайт Інтернет-издания]. – Текст. дан. – Киев, 2015. – Режим доступа: <http://mignews.com.ua/sofitya/inukraine/5751041.html> (дата ображення: 7.10.16). – Загл. с екрана.
 Президент НАПН України В. Г. Кремень підтримав рішення про перехід на 12-річну систему шкільної освіти в Україні. Про це він повідомив під час «Великого ефіру з Орловською» на телеканалі NewsOne. За словами президента

- НАПН України, збільшиться тривалість початкової школи – до п'яти років, також буде чотирирічна середня і трирічна старша школа. «А ось старша школа повинна стати профільною школою, тобто дитина повинна вже навчатися у відповідності зі своїми здібностями і талантами, які він в собі розпізнає до цього часу за допомогою батьків і вчителів», – сказав В. Г. Кремень.
2119. **Кремень Василь Григорьевич** [Електронний ресурс] // Российская академия образования. – Текст. дан. – М., 2015. – Режим доступа: <http://rusacademedu.ru/akademiya/inostrannye-chleny-rac/?p=%D0%9A> (дата обращения: 5.10.16). – Загл. с экрана.
- В. Г. Кремень – іноземний член Російської академії освіти, обраний 27 квітня 2001 р.
2120. **Василь Кремень: «Майбутній фахівець мусить бути розвиненою самодостатньою особистістю»** [Електронний ресурс] // Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://www.npu.edu.ua/index.php/ua/podii/3537-vasyl-kremen-maibutnii-fakhivets-musyt-buty-rozvinenoiu-samodostatnoiu-osobystistiu> (дата звернення: 06.10.16). – Назва з екрана.
- Про VI Українсько-польський форум «Освіта для сучасності», організований Національною академією педагогічних наук України і Комітетом педагогічних наук Польської академії наук, що відбувся 14–16 вересня 2015 р. на базі Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.*
- На першому пленарному засіданні з доповіддю «Освіта, особистість і соціальний поступ» виступив президент НАПН України Василь Кремень, який зазначив: «Розвиток техніки й технологій суттєво розширив і динамізував інформаційно-комунікативне середовище, в якому живе сучасна людина. Щоденно людина вступає в безліч різноманітних контактів. І для того, щоб бути самою собою, а тим більше ефективно діяти в сучасному світі, людина має адекватно почувати себе в кожному із цих контактів, зберігаючи власну тотожність. Вона має бути розвиненою самодостатньою особистістю, здатною бути самостійним і відповідальним суб'єктом сучасного інформаційно-комунікативного середовища».*
- Академік переконаний, що готувати глобалістську людину, але патріота України – це завдання є вкрай актуальним: «Глобалізація – це не лише зближення націй, народів, утворення спільного економічного простору, єдиного неба тощо, а нерідко – загострення суперництва, а то й протиборства народів. Особливо це відчувають народи, які відносно недавно поновили власну державність і стали суб'єктами світового простору. Це стосується й України, яка піддана навіть прямій агресії – з боку Росії».*
- Високими нагородами Драгоманівського університету та Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи, яку очолює Віктор Андрущенко, нагороджено голову Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Лілію Гриневич, президента НАПН України Василя Кременя та польських колег і друзів вишу.*
2121. **Василь Кремень: «Потрібно вже зараз готуватися до майбутніх Універсіад»** [Електронний ресурс] // Комітет з фізичного виховання Міністерства освіти і науки України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://www.osvitasport.org/mizhnarodni-zmagannya/litnya-vseshvitnya-universiada-2015/item/4389-vasil-kremen-potribno-vzhe-zaraz-gotuvatisya-do-maybutnih-universiad.html> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
- Президент Спортивною студентської спілки України Василь Кремень підбив підсумки виступів наших спортсменів: «Закінчився останній день змагань на Універсіаді. Україна має вісім золотих, сімнадцять срібних і шість бронзових медалей і впевнено посідає восьме місце серед 163 команд країн світу. Потрібно вже зараз розпочинати готуватися до нових змагань – літня Універсіада 2017 р. (Тайвань), зимова – на початку 2017 р. (Алма-Ати, Казахстан)».*

- В. Г. Кремень наголосив, що основа тут – добре налагоджена фізкультурно-спортивна справа в університетах.*
2122. **Куніковські, Є.** Ідеали виховання, культурно-освітній вимір, освіта як цінність... / Єжи Куніковські // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 3.
Про VI Українсько-польський науковий форум «Освіта для сучасності», на якому виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.
2123. **Єжи Куніковські – почесний доктор НАПН України** // Пед. газета. – 2015. – Берез. – квіт. (№ 2). – С. 3 : фот.
*Про присвоєння звання «Почесний доктор Національної академії педагогічних наук України» професору звичайному, доктору хабілітованому, керівнику кафедри безпеки життєдіяльності Природничо-гуманістичного університету в Седльцах Єжи Куніковські (Республіка Польща).
На фот.: Єжи Куніковські, Василь Кремень.*
2124. **Володимир Іларіонович Луговий – перший віце-президент НАПН України** : матеріали до біобібліографії (2010–2015 рр.) / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; [упоряд.: Самчук Л. І., Стельмах Н. А.]; наук. ред. Березівська Л. Д.]. – Київ : Ін-т обдар. дитини, 2015. – 76 с. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 25).
Відомості про публікації президента НАПН України В. Г. Кременя див. «Імненний покажчик». – С. 67.
2125. **Львівщина запрошує на дні освіти дорослих** // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 7 : фот.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на прес-конференції в Укрінформі, який наголосив на необхідності формувати по суті знаннєву, інноваційну людину – з інноваційним типом мислення, інноваційним типом культури і здатну до інноваційного типу діяльності.
2126. **Наука на роздоріжжі** : поки що жоден із чотирьох запропонованих законопроектів не став пріоритетним для розгляду парламентом у першому читанні / підгот.: Т. Моїсєєва, Т. Усенко // Уряд. кур'єр. – 2015. – 7 жовт. (№ 186). – С. 5.
Про слухання Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки, на яких обговорювалася нова редакція закону «Про наукову та науково-технічну діяльність». У роботі слухань узяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
2127. **Наші здобутки на XXVIII Всесвітній літній універсіаді** // Пед. газета. – 2015. – Лип. – серп. (№ 4). – С. 3 : [3] фот.
*Про перебування як президента Спортивної студентської спілки України президента НАПН України В. Г. Кременя в Республіці Корея у складі спортивної делегації України під час XXVIII Всесвітньої літньої універсіади.
На фот. 3: В. Г. Кремень (у центрі).*
2128. **Ничкало, Н.** Кожний форум – це наукова та життєва школа / Нелля Ничкало // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 4 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в роботі VI Українсько-польського наукового форуму «Освіта для сучасності».
2129. **Ніжинському державному університету імені Миколи Гоголя – 210** // Освіта. – 2015. – 14–21 жовт. (№ 42). – С. 3.
Про святкування 210-ї річниці від дня заснування Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Привітання з нагоди ювілею ВНЗ надійшло від президента НАПН України В. Г. Кременя.
2130. **Освіта є соціальною цінністю, тому має бути загальнодоступною та якісною** [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/usi-novini/novini/2015/05/28/osvita-e-soczialnoyu-czinnistyju,-тому-mae-buti-zagalnodostupnoyu-ta-yakisnoyu,-sergij-kvit/> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.

- Про громадську презентацію законопроектів «Про освіту» і «Про професійну освіту», що відбулася 27 травня 2015 р. в МОН України. На презентації був присутній президент НАПН України Василь Кремень.*
2131. **«Освіта для сучасності»** // Освіта. – 2015. – 16–23 верес. (№ 36/37). – С. 1 : фот.
Про VI форум українських і польських науковців «Освіта для сучасності», який провели Національна академія педагогічних наук України і Комітет педагогічних наук Польської академії наук на базі Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова 14–16 вересня 2015 р. У форумі взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень, який виступив з доповіддю «Складова європейської інтеграції».
На фот.: В. Г. Кремень у президії.
2132. **Освіта сьогодні – наше все завтра!** / підгот. Сергій Дубровін // Віче. – 2015. – № 7. – С. 63 : фот.
Про Шосту міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти – 2015», яку організувала й провела компанія «Виставковий Світ» за підтримки та участю МОН України й НАПН України.
Виставку відкрили та взяли участь у подальших заходах президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, директор департаменту професійно-технічної освіти МОН України Вячеслав Супрун, заступник директора департаменту вищої освіти Міністерства освіти і науки Микола Фоменко, директор компанії «Виставковий Світ» Світлана Рудько та виконавчий директор освітянських заходів компанії «Виставковий Світ» Віталій Сокол.
2133. **Основа успіхів – наука й інновації** // Освіта. – 2015. – 23–30 верес. (№ 38/39). – С. 4 : [2] фот.
Про науково-інноваційну діяльність Київського національного університету технологій і дизайну.
На фот. 2: В. Г. Кремень під час урочистостей з нагоди 85-річчя від дня заснування Київського національного університету технологій і дизайну.
2134. **Пазюра, Н. Незабутні дні** / Наталія Пазюра // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 4 : фот.
Про VI Українсько-польський науковий форум «Освіта для сучасності».
На фот.: В. Г. Кремень (третій праворуч).
2135. **Підсумки проведення Сьомого міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті» та II Міжнародної виставки «World Edu – 2015»** [Електронний ресурс] // Вища освіта : інформ.-аналіт. портал про вищу освіту в Україні і за кордоном. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/novyny/podiyi/8560-pidsumky-provedennja-somogo-mizhnarodnogo-forumuinnovatyka-v-suchasnij-osviti-ta-ii-mizhnarodnoyi-vystavky-world-edu-2015> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Про урочисте відкриття форуму, в якому взяв участь і привітав учасників та гостей президент НАПН України Василь Кремень.
2136. **Побудувати конкурентоспроможну систему освіти** // Пед. газета. – 2015. – Берез. – квіт. (№ 2). – С. 1 : фот.
Про загальні збори НАПН України, на яких розглянуто діяльність академії у 2014 р. та завдання на 2015 р. З доповіддю виступив президент НАПН України В. Г. Кремень, який зазначив, що сьогодні необхідно зробити все можливе для того, щоб українська освіта розвивалася з урахуванням національних інтересів і європейських стандартів.
На фот.: П. Б. Полянський, В. І. Луговий, В. Г. Кремень, Л. М. Гриневич, Л. В. Губерський.
2137. **Почесна відзнака Академії** [Електронний ресурс] // Комунальний вищий навчальний заклад Київської обласної ради «Академія неперервної освіти» : [офіц. сайт]. – Біла Церква, 2015. – Режим доступу: <http://www.xn--80aamewp7k6b.com.ua/karta>

- sajtu-2/nashi-proekty/pochesna-vidznaka-akademiyi/ (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
- Про нагородження президента НАПН України В. Г. Кременя почесною відзнакою КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти» «Медаль „М. І. Пирогов – пошечитель Київського навчального округу”» (наказ від 15.12.2015 р. № 414-о, протокол вченої ради від 15.12.2015 р. № 9).*
2138. **Презентація здобутків** // Освіта. – 2015. – 11–18 берез. (№ 12/13). – С. 1 : фот. *Про VI Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти – 2015», у якій взяв участь і виступив із привітальним словом президент НАПН України В. Г. Кремень, який зазначив, що особливу увагу слід приділити педагогічному вихованню патріотизму громадян.*
2139. **Президент НАПН України В. Г. Кремень вручає Золоту медаль «Григорій Сковорода» Наталії Миколаївні Дем'яненко, професору, завідувачу кафедри педагогіки і психології вищої школи НПУ ім. М. П. Драгоманова** // Освіта. – 2015. – 20–27 трав. (№ 22/23). – С. 3 : фот. *На фот.: В. Г. Кремень і Н. М. Дем'яненко під час вручення нагороди.*
2140. **Про виконання Програми спільної діяльності МОН України і НАПН України на 2014–2016 роки** // Пед. газета. – 2015. – Листоп. – груд. (№ 6). – С. 3 : фот. *Про засідання Президії НАПН України, на якому обговорювалося питання щодо виконання Програми спільної діяльності МОН України і НАПН України на 2014–2016 рр. На фот.: В. Г. Кремень під час засідання Президії НАПН України.*
2141. **[Про наукову та науково-організаційну діяльність Інституту спеціальної педагогіки НАПН України за 2011–2015 рр. та перспективи його розвитку]** [Електронний ресурс] // Інститут спеціальної педагогіки : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: http://ispukr.org.ua/ukn/17/17_00/150923.html (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана. *Про засідання Президії Національної академії педагогічних наук України, на якому розглядалось питання «Про наукову та науково-організаційну діяльність Інституту спеціальної педагогіки НАПН України у 2011–2015 рр. та перспективи його розвитку».* *Президент НАПН України В. Г. Кремень, підсумовуючи обговорення, відзначив високу соціальну значущість діяльності Інституту, позитивно оцінив науково-дослідну та експериментальну діяльність установи, високий рівень науково-вдаєвничої діяльності, а також висловив пропозицію щодо співпраці Інституту спеціальної педагогіки з іншими установами НАПН з метою участі в міжнародній проектній діяльності.*
2142. **Про підготовку та відзначення у 2015 році 130-річчя заснування Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 16 листоп. 2015 р. № 1430-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1430-2015-%D1%80> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана. *У складі організаційного комітету з підготовки та відзначення в 2015 р. 130-річчя заснування Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» – В. Г. Кремень, президент НАПН України.*
2143. **Про проведення VI Українсько-польського форуму «Освіта для сучасності» в Україні** [Електронний ресурс] : наказ Нац. акад. пед. наук України та М-ва освіти і науки України від 30.06.2015 р. № 32/684 // Парус Інтернет-Консультант : інформ.-аналіт система по законодавству України. – Текст. дані. – [Україна], 2015. – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=09NNW073DD> (дата звернення: 10.10.16). – Назва з екрана. *Слієголовою організаційного комітету з підготовки і проведення VI Українсько-польського/Польсько-українського наукового форуму 14–16 вересня 2015 р. «Освіта для сучасності» обрано В. Г. Кременя, президента НАПН України.*

2144. **Проектна діяльність набуває актуальності** // Пед. газета. – 2015. – Берез. – квіт. (№ 2). – С. 3 : фот.
Про семінар «Міжнародна технічна допомога та менеджмент проектів».
На фот.: Андрій Гуржій, Василь Кремень, Аніта Якобссоне.
2145. **Рапіна, Л.** І Всеукраїнська виставка педагогічної післядипломної освіти / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2015. – Трав. – черв. (№ 3). – С. 2 : фот.
Про участь В. Г. Кременя у відкритті виставки-презентації «Післядипломна педагогічна освіта в контексті сучасних цивілізаційних змін». У вступному слові президент НАПН України В. Г. Кремень наголосив, що післядипломна педагогічна освіта є надзвичайно важливою ланкою в системі освіти України. На його думку, у майбутньому Університет менеджменту освіти НАПН України й обласні інститути післядипломної педагогічної освіти мають стати суб'єктами створення можливостей для постійного підвищення кваліфікації кожним освітянином.
2146. **Розпочав роботу Другий Національний Конгрес з паліативної допомоги** [Електронний ресурс] // Національна академія державного управління при Президентові України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ. 2015. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/?lang=ukr&tip=osn&filtername=&page=2&tipn=News&newsid=351&typeview=1&PageNumber=14> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Про Другий Національний Конгрес з паліативної допомоги, який відбувся 1–3 жовтня 2015 р. у м. Києві. В урочистому відкритті Конгресу взяв участь президент НАПН України Василь Кремень.
2147. **Рудько, С.** Відзнаки окрилюють / Світлана Рудько, Віталій Сокол, Леся Харитонова // Освіта. – 2015. – 15–22 квіт. (№ 17/18). – С. 8–9 : [3] фот.
У церемонії нагородження переможців рейтингових виставкових конкурсів у рамках VI Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2015» взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот.: В. Г. Кремень під час нагородження. – С. 9.
2148. **Рудько, С.** На інтелектуальному ринзі : підсумки Сьомого міжнар. форуму «Інноватика в сучасній освіті» та II Міжнар. виставки «World Edu – 2015» / Світлана Рудько, Віталій Сокол, Леся Харитонова // Освіта. – 2015. – 28 жовт. – 4 листоп. (№ 43/44). – С. 4 : [3] фот.
Про Другу міжнародну виставку закордонних навчальних закладів «World Edu», у відкритті якої взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
2149. **Рудько, С.** Підсумки конкурсів / Світлана Рудько, Віталій Сокол, Леся Харитонова // Освіта. – 2015. – 2–9 груд. (№ 47/48/49). – С. 10–11 : фот.
У церемонії нагородження переможців виставкового конкурсу, який пройшов в рамках Другої міжнародної виставки закордонних навчальних закладів «World Edu», взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот.: В. Г. Кремень під час нагородження.
2150. **Рыбалка, В. В.** Личность в философии и педагогике человекоцентризма В. Г. Кременя / В. В. Рыбалка // Теории личности в отечественной философии, психологии и педагогике : пособие / В. В. Рыбалка. – Київ ; Житомир, 2015. – С. 564–588.
2151. **Слухання щодо нової редакції Закону України «Про освіту»** // Пед. газета. – 2015. – Трав. – черв. (№ 3). – С. 1.
Про слухання в Комітеті Верховної Ради з питань науки та освіти на тему «Про підготовку проекту нової редакції Закону України «Про освіту»: концептуальні засади».
Виступаючи перед учасниками слухань, президент НАПН України В. Г. Кремень наголосив на тому, що модель професійної середньої освіти за академічним і професійним спрямуванням, передбаченим концепцією нового закону про освіту, заслуговує на однозначну підтримку.

2152. **Тименко, В.** Міжнародні дні освіти дорослих на Львівщині / Володимир Тименко, Параска Доценко // Пед. газета. – 2015. – Листоп. – груд. (№ 6). – С. 4 : фот.
Про круглий стіл «Розвиток громадянських компетентностей дорослих в Україні: проблеми і перспективи», який відбувся в рамках Міжнародних днів освіти дорослих на Львівщині. З вступним словом виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фот.: В. Г. Кремень (другий праворуч).
2153. **Ткаченко, Л.** Його думки спонукають нас / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2015. – 28 жовт. – 4 листоп. (№ 43/44). – С. 10–11 : фот.
Про VIII Міжнародну науково-практичну конференцію і XXII Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості», що відбулася в Херсонській академії неперервної освіти. Виступ президента НАПН України В. Г. Кременя містить філософський аналіз творчості українського педагога-мислителя.
На фот.: В. Г. Кремень серед учасників заходів. – С. 11.
2154. **Ткаченко, Л.** Прес-конференція до Днів освіти дорослих в Україні–2015 / Лідія Ткаченко // Справи сімейні. – 2015. – № 10. – С. 20–21.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на прес-конференції «Освіта дорослих як суспільна потреба в Україні», в якому наголошено на важливості освіти дорослих в Україні, оскільки Україна перебуває в перехідному, постсоціалістичному періоді, і є потреба динамічно, активно сприйняти ті реалії, за якими живе світ.
На фот.: Олександр Сліваковський, Василь Кремень, Олег Смірнов, Аніта Якобсене.
2155. **Ткаченко, Л.** Реформа загальноосвітньої школи: підтримка громадськості / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2015. – Січ. – лют. (№ 1). – С. 1–2 : фот.
Про круглий стіл у Президії НАПН України, на якому основну увагу приділено обговоренню структури 12-річної школи.
На фот.: виступає В. Г. Кремень.
2156. **Ткаченко, Л.** Творити людину для життя і діяльності у суспільстві вільних людей / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 6 : фот.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в роботі Міжнародної науково-практичної конференції і XXII Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості». В. Г. Кремень виступив на пленарному засіданні з доповіддю «Самоусвідомлення – це передусім самопізнання, без якого неможливе самовиховання».
2157. **Ткаченко, Л.** Флагман морської освіти / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2015. – 23–30 груд. (№ 51/52). – С. 6–7 : [6] фот.
Про історію та сьогодення Херсонської державної морської академії (ХДМА).
На фот. 2: президент НАПН України Василь Кремень і ректор ХДМА Володимир Ходаковський.
2158. **У Києві відкрилася Шоста Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти – 2015»** [Електронний ресурс] // Вища освіта : інформ.-аналіт. портал про вищу освіту в Україні і за кордоном. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://vuz.org.ua/novyny/podiyi/7484-u-kyevi-vidkrylasja-shosta-mizhnarodna-vystavka-suchasni-zaklady-osvity-2015> (дата звернення: 06.10.16). – Назва з екрана.
Про Шосту Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти – 2015», організаторами якої є Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук та компанія «Виставковий світ». У церемонії урочистого відкриття виставки взяв участь президент НАПН України Василь Кремень.
У виступі він наголосив на тому, що в умовах інформаційного суспільства освіта має стати основою у формуванні людини XXI ст. «Сьогодні формується інформаційне суспільство, і освіта має формувати глобалістичну людину, що зможе жити у віртуальному світі так само, як і в реаль-

ному», – зазначив президент НАПН України Василь Кремень. При цьому особливу увагу слід приділяти педагогічному вихованню патріотизму громадян, і Міністерство освіти і науки України разом з Національною академією педагогічних наук ведуть роботу з імплементації та розвитку цих двох напрямів у системі освіти.

2159. **Україна – Польща: взаємодія на шляху євроінтеграції** : репортаж з укр-пол. форуму / підгот.: Юлія Журлакова, Оксана Проценко // Учитель початкової шк. – 2016. – № 10. – С. 3–4.

Про VI форум українських і польських науковців «Освіта для сучасності». З доповіддю «Освіта, особистість і соціальний поступ» виступив президент НАПН України Василь Кремень, в якій названо принципи, що мають стати визначальними для української освіти: дитиноцентризм, компетентнісний підхід, надання реальної автономії кожному навчальному закладу і свободи вчителю.

2160. **Урочисте відкриття виставки «Педагогіка добра академіка Івана Зязюна»** [Електронний ресурс] // Педагогічний музей України Національної академії педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: http://pmu.in.ua/exhibitions/vistavka_pedagogika_dobra_yuzun/ (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.

Про урочисте відкриття 3 березня 2015 р. у Педагогічному музеї України виставки «Педагогіка добра академіка Івана Зязюна», що присвячена 77-річчю від дня народження видатного філософа-педагога, державного діяча, великого українця і чудової людини – академіка Івана Андрійовича Зязюна (1938–2014). Відкрив виставку президент НАПН України Василь Кремень, який у вступному слові окреслив основні життєві віхи І. А. Зязюна та акцентував увагу на провідних педагогічних ідеях ученого-педагога.

2161. **IV Міжнародна конференція «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу»** [Електронний ресурс] // Київський національний університет імені Тараса Шевченка : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://www.univ.kiev.ua/news/7073> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.

Про IV Міжнародну конференцію «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу», що відбулася в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. У роботі конференції взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.

2162. **Шевченко єднає Україну** [Електронний ресурс] // Університет сучасних знань : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://www.umk.edu.ua/ua/podij/467-shevchenko-ednae-ukrajinu> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.

Про Всеукраїнську науково-просвітницьку, культурно-мистецьку акцію, організаторами якої виступили Товариство «Знання» України, Університет сучасних знань, Національна спілка письменників України та ін. Метою акції є проведення протягом 2015–2016 рр. низки всеукраїнських заходів, спрямованих на виховання в громадян суспільства почуття гордості за свій народ і свою державу, формування атмосфери злагоди, розуміння необхідності співпраці всіх вілок влади, діалогу різних політичних сил, зміцнення економічної могутності, культурного й духовного розвитку країни, утвердження її міжнародного авторитету.

Президент НАПН України, президент Товариства «Знання» України, академік НАН України Василь Кремень, відкриваючи акцію, наголосив на важливому значенні українських символів, що зберігалися й оберігалися упродовж багатьох тисячоліть, були оберегами народу і по-новому відроджуються сьогодні. В усьому світі, там, де є українці, з'являються й українські рушники, що стали сакральним символом України. У своєму вступному слові він зазначив, що Гімн України, який супроводжував внесення рушника, уперше

прозвучав 150 років тому, а авторові музики Михайлові Вербицькому минає в ці дні 200 років від дня народження.

Василь Кремень від імені дружини Президента Петра Порошенка Марини Порошенко вручив нагороди вишивальницям – викладачам Університету сучасних знань.

2163. **Шинкаруківські читання** [Електронний ресурс] // Університет сучасних знань : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://www.umk.edu.ua/ua/arkhiv/127-novini-arkhiv-ukr/564-shinkarukivski-chitannya> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
- Про Міжнародну науково-практичну конференцію на тему «Стан і перспективи самореалізації людини в Україні: десяти Шинкаруківські читання», що відбулася 14 травня 2015 р. у Товаристві «Знання» України. Учасників конференції привітали академік НАН України і НАПН України, Герой України, ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Леонід Губерський, доктор філософських наук, академік НАН України, президент НАПН України, заслужений діяч науки і техніки, президент Товариства «Знання» України Василь Кремень, академік НАН України, директор Інституту філософії імені Г. С. Сковороди Мирослав Попович, академік НАПН України, ректор Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова Віктор Андрущенко.*
2164. **Шльосек, Ф.** Співпраця науковців спирається на конкретні дії / Франтішек Шльосек // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 3.
- Про співпрацю наукових осередків у Польщі й Україні, видання Василя Кременя, Івана Зязюна та інших науковців, праці яких перекладено польською мовою.*
2165. **Шоста міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти – 2015»** [Електронний ресурс] // Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://kyiv-oblsvita.gov.ua/5800-shosta-mizhnarodna-vstavka-suchasni-zakladi-osviti-2015> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
- Про роботу Шостої міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2015», організаторами якої є МОН України, НАПН України та компанія «Виставковий світ». 12 березня 2015 р. відбулася церемонія її урочистого відкриття, у якій взяли участь президент НАПН України В. Г. Кремень, директор департаменту професійно-технічної освіти МОН України В. В. Супрун та заступник директора департаменту вищої освіти МОН України М. М. Фоменко.*
2166. **VI Українсько-польський науковий форум «Освіта для сучасності»** // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 1 : фот.
- Про VI Українсько-польський науковий форум «Освіта для сучасності». На першому пленарному засіданні із доповіддю «Освіта, особистість і соціальний поступ» виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.*
2167. **Щербак, О.** Надважлива співпраця / Ольга Щербак // Пед. газета. – 2015. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 4.
- Про зустріч педагогів Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка з польською делегацією на Майдані Незалежності при покладанні квітів до пам'ятника Небесній Сотні, що відбулася в рамках VI Українсько-польського наукового форуму «Освіта для сучасності». Президент НАПН України В. Г. Кремень розповів про події того часу, коли загинули українські патріоти в ім'я незалежності України.*
2168. **Якубовська, М.** Аксиологічні засади педагогічних інновацій сучасної освіти (на основі досліджень В. Г. Кременя) / Марія Якубовська // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2015. – № 4/5. – С. 7–18. – Бібліогр.: 11 назв.

2169. **Акіменко, А.** «Калнишева рада» : на Сумщині вшанували пам'ять останнього кошового Запорозької Січі / Алла Акіменко // День. – 2016. – 22 лип. (№ 128/129). – С. 15.

Про всеукраїнське козацьке свято «Калнишева рада», присвячене 325-річчю від дня народження останнього кошового отамана Запорозької Січі Петра Калнишевського.

Президент НАПН України, член Ради сумського земляцтва В. Г. Кремень під час спілкування з кореспондентом «Дня» розповів: «Мені було дуже приємно приїхати на відзначення 235-річчя від дня народження Петра Калнишевського. «Калнишева рада», як на мене, подія, що має загальноукраїнське значення. По-перше, ми вшановуємо саму особистість Петра Калнишевського, людини героїчної, яка пожертувала власним життям заради утвердження цінностей України. По-друге, ми віддаємо шану українському козацтву, яке було одним із найактивніших суспільних сил, що сприяли ідентифікації себе й округи як українських. Сьогодні ми повинні ще більше усвідомлювати відповідальність кожного в умовах, коли є загроза не просто втратити частину території України, а втратити державність узагалі. І це вимагає ще інтенсивнішого формування патріотичної складової. Патріотизм сьогодні є не просто самоціллю, це шлях до виживання нації, виживання держави».

2170. **Безена, І. М.** Всеукраїнський клуб «Директор школи» [Електронний ресурс] / І. М. Безена // Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Дніпро, 2016. – Режим доступу: <http://www.doippo.dp.ua/1909-vseukrajinskij-klub-direktor-shkoli.html> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.

Про засідання Всеукраїнського клубу «Директор школи» за участю Асоціації керівників шкіл України, відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України, Всеукраїнського фонду «Крок за кроком», що відбулося 22 квітня 2016 р. у м. Києві. З доповідями виступили президент НАПН України В. Г. Кремень, директор Інституту педагогіки НАПН України О. М. Топузов, президент Асоціації керівників шкіл України, науковий співробітник відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України О. М. Онанець та ін.

2171. **Велика педагогічна рада працівників освіти Києва і Київської області** [Електронний ресурс] // Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://kyiv-oblosvita.gov.ua/8998-gjhkhjjkjbj-hjjkkl> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.

Про педагогічну раду «Стратегічні вектори модернізації системи освіти у 2016/17 н.р.» для освітян м. Києва та Київської області, що відбулася 22 серпня 2016 р. у приміщенні Київського університету імені Бориса Грінченка. У роботі ради взяли участь почесні гості з наукових установ і закладів освіти та колеги з інших країн. Зокрема, міністр освіти і науки України Лілія Гриневич презентувала концепцію національної школи та акцентувала увагу на реформуванні галузі освіти. Президент НАПН України Василь Кремень окреслив стратегічні вектори модернізації системи освіти. Повідомив, що з 23 серпня розпочинаються онлайн-наради для вчителів з різних предметів.

2172. **Визначаючи параметри нової школи** // Освіта. – 2016. – 26 жовт. – 2 листоп. (№ 45/46). – С. 2 : [3] фот.

Про Загальні збори НАПН України, на яких обговорювалося питання стратегічних пріоритетів розвитку загальноосвітньої школи України. Відбулося вручення вченим державних нагород та відзнак НАПН України. На фот. 2.: В. Г. Кремень під час вручення нагород.

2173. **Галата, С.** Розвантаження програм: робимо разом / Світлана Галата // Освіта України. – 2016. – 11 лип. (№ 26/27). – С. 8–9 : фот.
Про круглий стіл у Міністерстві освіти і науки України, присвячений розвантаженню проєктам початкової школи. В. Г. Кремень у своєму виступі підтримує цю ініціативу, але застеріг від вилучення «цеглинок», без яких не можна буде побудувати будинок пізнання.
2174. **Горлач, П.** Всеукраїнський форум педагогічних працівників позашкільної освіти «Позашкільна освіта в умовах децентралізації» / Поліна Горлач // Рідна шк. – 2016. – № 11/12. – С. 64–66 : фот.
Про форум, що відбувся під патронатом МОН України, НАПН України, НПУ ім. М. П. Драгоманова та Міжнародної асоціації позашкільної освіти. З привітальним словом до учасників заходу звернувся президент НАПН України В. Г. Кремень. Він зазначив, що нині в усьому світі максимальна увага приділяється розвитку особистості, формуванню якомога потужнішого людського капіталу. І саме позашкільна освіта має відігравати головну роль у розвитку особистості дитини.
2175. **Горська, С.** Відгук на зміни / Світлана Горська // Освіта. – 2016. – 6–13 квіт. (№ 13/14). – С. 4–5 : фот.
Про загальні збори НАПН України, на яких президент НАПН України В. Г. Кремень підбив підсумок діяльності академії за 2015 р. та визначив завдання на 2016 р.
2176. **Горська, С.** Де новатор – там і зміни / Світлана Горська // Освіта. – 2016. – 13–20 квіт. (№ 15). – С. 2 : фот.
*Про засідання, присвячене 10-річчю Всеукраїнського щорічного проєкту «Педагого-новатори в Україні», що втілюється журналом «Директор школи, ліцею, гімназії» спільно з НАПН України.
У ювілейному засіданні взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень, який, звертаючись до присутніх, високо оцінив роль інноваційної діяльності в освіті.*
2177. **Горська, С.** Траєкторія руху від науковців / Світлана Горська // Освіта. – 2016. – 31 серп. – 7 верес. (№ 36/37). – С. 2–3 : фот.
*Про презентацію «Національної доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні», що відбулася 5 вересня 2016 в НАПН України. У заході взяли участь президент НАПН України В. Г. Кремень, перший віце-президент НАПН України В. І. Луговий, віце-президент НАПН України А. М. Гуржій, академіки-секретарі та вчені секретарі відділень НАПН України, учені наукових установ академії.
У своїй доповіді В. Г. Кремень висвітлив своє бачення основних принципів державної освітньої політики. Зокрема, за його словами, вона має бути полісуб'єктною, діяльною, системною, послідовною, науково обґрунтованою, міжнародно узгодженою.*
2178. **Горська, С.** Українське слово – сходу України / Світлана Горська // Освіта. – 2016. – 16–23 берез. (№ 11/12). – С. 3 : фот.
Про участь президента Товариства «Знання» України, академіка НАН України, президента НАПН України В. Г. Кременя в прес-конференції, що відбулася 18 березня 2016 р. в Українському національному інформаційному агентстві «Укрінформ». Обговорювалося питання: «Люди Донбасу і національно-патріотична свідомість: чи можливі зрушення в культурно-просвітницькому аспекті».
2179. **Лілія Гриневич: Закон «Про освіту» дасть зелене світло для навчання впродовж життя** [Електронний ресурс] // Вища освіта : інформ.-аналіт. портал про вищу освіту в Україні і за кордоном. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/novyny/osvita/9607-zakon-pro-osvitu-dast-zelene-svitlo-dlja-navchannja-vprodovzh-zhyttja-lilija-grunevych> (дата звернення: 06.10.16). – Назва з екрана.
Про зустріч з Представництвом Інституту з міжнародного співробітництва Німецької асоціації народних університетів в Україні (DVV International), що відбулася в Міністерстві освіти і науки України. Президент Національної

- академії педагогічних наук Василь Кремень зазначив, що для розвитку освіти для дорослих в Україні потрібно вдосконалити законодавчу базу. Зокрема, Закон «Про освіту» – це лише перший крок, адже це рамковий документ, що введе в обіг відповідне поняття і вже зараз потрібно думати над напрацюванням проекту Закону «Про освіту для дорослих».
2180. **Гуржій Андрій Миколайович** : (до 70-річчя від дня народж.) : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Страйгородська Л. І. та ін. ; наук. ред. Добко Т. В.]. – Київ, 2016. – 141 с. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 26).
Відомості про праці В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 114.
2181. **Дічек, Н.** Дорогою пошуку істини : до ювілею академіка Ольги Сухомлинської / Наталія Дічек, Наталія Антонєць // Освіта. – 2016. – 28 верес. – 5 жовт. (№ 41/42). – С. 6 : [3] фот.
Про академіка НАПН України, доктора педагогічних наук, професора, академіка-секретаря відділення загальної педагогіки і філософії освіти НАПН України, заслуженого діяча науки і техніки України, кавалера ордена княгині Ольги III ступеня О. В. Сухомлинську.
На фот. 2: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська.
2182. **Драч, І. Ф.** Рух до України / Іван Федорович Драч // Вісн. НАН України. – 2016. – № 9. – С. 49–52 : фот.
На фот.: Микола Жулинський, Іван Драч і Василь Кремень перед початком засідання ювілейної сесії Загальних зборів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук України, присвяченої 25-ї річниці незалежності України.
2183. **Дубровін, С.** Весняні оглядини надбань освітянської сфери [Електронний ресурс] / Сергій Дубровін // Віче : [сайт журн.]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://www.viche.info/news/5856/> (дата звернення: 07.10.16).
Про Сьому міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти» та Третю міжнародну виставку закордонних навчальних закладів World Edu. У відкритті взяли участь і привітали учасників та гостей виставки перший заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Олександр Співаковський, президент Національної академії педагогічних наук Василь Кремень та інші посадовці. Під час урочистої церемонії відбулося нагородження переможців рейтингових виставкових конкурсів.
2184. **Думка експертів: Чи доцільно об'єднувати університети в регіонах?** [Електронний ресурс] // Вища освіта : інформ.-аналіт. портал про вищу освіту в Україні і за кордоном. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://vuz.org.ua/statti/9447-dumka-ekspertiv-chy-dotsilno-obednuvaty-universytety-v-regionah> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
У матеріалі зібрано думки відомих представників освітньої галузі для того, щоб кожен міг із ними ознайомитись та сформуувати власну думку стосовно доцільності чи недоцільності укрупнення вищих навчальних закладів у регіонах. Президент НАПН України В. Г. Кремень вважає, що проблема поєднання вузів заслуговує на увагу. «У нас у невеликих обласних, а то й районних центрах на сусідніх вулицях по кілька університетів. Вузкопрофільних, з карликовими кафедрами, відсутньою наукою, викладачами-багатостаночниками і т. д., що зумовлює низький рівень підготовки студентів. На їх основі слід створити потужні регіональні університети, надати їм статусу національного», – наголосив Василь Григорович.
2185. **«Завдяки вам, дорогі студенти, Україна має прекрасне майбутнє»** [Електронний ресурс] // Сумська державна обласна адміністрація : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Суми, 2016. – Режим доступу: <http://sm.gov.ua/uk/arkhiv/1/11429-zavdyakuyam-dorohi-studenty-ukrayina-maye-prekrasne-maybutnye.html> (дата звернення: 06.10.16). – Назва з екрана.

- Про привітання президентом НАПН України, Почесним професором Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка Василем Кременем студентів та викладачів університету з Днем знань. «Сумщина – це мій рідний дім, і ваш університет я вважаю своїм, хоча і не навчаюся тут, – розповів Василь Кремень. – Я завжди говорю, що вчительська робота – одна із найважливіших. Тому, шановні студенти, несіть гордо своє звання «вчитель», навчайтесь заради України і для України».
2186. **Загальні збори національних академії наук України, присвячені 25-й річниці Незалежності України** // Світогляд. – 2016. – № 5. – С. 1 : [3] фот.
 Про ювілейну сесію Загальних зборів НАН України та національних галузевих академії наук України, присвячену 25-й річниці Незалежності України.
 На фот. 2: В. Г. Кремень у президії зборів.
2187. **Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України за 2015 рік** / НАПН України. – Київ : [НАПН України], 2016. – 384 с.
 Про результати дослідження «Людина і знання у сучасній цивілізації: теоретико-методологічні засади», проведеного академіком В. Г. Кременем у 2015 р. – С. 15.
 Про Звітні загальні збори НАПН України, які відбулися 3 квітня 2015 р. Зі звітною доповіддю виступив президент НАПН України В. Г. Кремень, який зупинився на узагальнених підсумках роботи академії у 2014 р. та на стратегічних питаннях подальшої роботи на 2015 р. – С. 152.
 Про методологічний семінар на тему «Громадянськість української молоді: виклики, здобутки, перспективи», який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень, наголосивши на важливості проблеми громадянськості української молоді. – С. 153.
 Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в роботі методологічного семінару на тему «Інтеграція освіти і науки – необхідна умова інноваційного розвитку країни». – С. 154.
 Відомості про публікації В. Г. Кременя. – С. 262, 265.
2188. **Змагання лідерів** // Освіта. – 2016. – 6–13 квіт. (№ 13/14). – С. 3 : фот.
 Про Сьому міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти» та Третю міжнародну виставку закордонних навчальних закладів «World Edu».
 На фот.: В. Г. Кремень серед учасників і гостей виставки.
2189. **Зустріч з професором Шарлем Уолгутером** // Пед. газета. – 2016. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 3 : фот.
 Про зустріч президента НАПН України В. Г. Кременя з професором з порівняльної педагогіки та міжнародної освіти Північно-Західного університету Південної Африки Шарлем Уолгутером, що відбулася в Інституті педагогіки НАПН України.
2190. **Короденко, М.** Вступ до ВНЗ: результати і перспективи / Максим Короденко // Освіта України. – 2016. – 12 верес. (№ 36). – С. 8–9 : фот.
 Про круглий стіл з представниками Спілки ректорів вищих навчальних закладів України, на якому обговорювалися особливості перебігу вступної кампанії 2016 р. У роботі круглого столу взяли участь віце-прем'єр-міністр України Вячеслав Кириленко, міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, президент НАПН України Василь Кремень та ін.
2191. **Короденко, М.** Дискусії довкола бюджету / Максим Короденко // Освіта України. – 2016. – 26 верес. (№ 38). – С. 4 : фот.
 Про чергове засідання Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України, на якому розглянуто низку важливих питань у сфері освітньої та наукової діяльності, зокрема питання видатків на освіту в проекті бюджету 2017 р. У засіданні взяли участь міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, перший заступник міністра освіти і науки Володимир Ковтунець, президент НАПН України Василь Кремень та ін.

2192. **Короденко, М.** Зворотний зв'язок / Максим Короденко // Освіта України. – 2016. – 25 квіт. (№ 16). – С. 6 : фот.
Про загальні збори Спілки ректорів вищих навчальних закладів України, на якому був присутній президент НАПН України В. Г. Кремень.
2193. **Короденко, М.** Колегія МОН: осучаснення вищої освіти та виклики ЗНО з іноземної мови / Максим Короденко // Освіта України. – 2016. – 11 лип. (№ 26/27). – С. 6 : фот.
Про засідання Колегії Міністерства освіти і науки України, на якому обговорювалося питання «Про стан імплементації Закону України „Про вищу освіту”».
На фот.: В. Г. Кремень під час чергового засідання Колегії МОН України.
2194. **Короденко, М.** НАПН: загартування змінами / Максим Короденко // Освіта України. – 2016. – 4 квіт. (№ 13). – С. 9 : фот.
Про загальні збори НАПН України та звітну доповідь президента НАПН України В. Г. Кременя, в якій підбито підсумки роботи та окреслено пріоритетні напрями діяльності академії. За словами В. Г. Кременя, академія вбачає своє завдання в тому, аби максимально підтримати зміни в освіті й суспільстві.
2195. **Короденко, М.** «Розвантаження» – затверджено : Колегія М-ва освіти і науки затвердила оновлені та «розвантажені» навч. програми для учнів 1–4 кл. / Максим Короденко // Освіта України. – 2016. – 15 серп. (№ 32). – С. 4 : фот.
Про презентацію оновлених навчальних програм для учнів 1–4 класів, що відбулася на Колегії МОН України. Президент НАПН України і член Колегії В. Г. Кремень підтримує запропоновані зміни до програм і наголосив, що необхідно зробити все можливе, щоб підготувати вчителів до цих змін.
2196. **Краці освіти 2015 року** // Освіта. – 2016. – 6–13 січ. (№ 1/2). – С. 6–11.
Про визнання крацім освітнянином року, лауреатом відзнаки «Лиш храм збудуй» президента НАПН України Василя Кременя за ініціювання та ефективну організацію низки масштабних наукових проєктів спрямованих на новаторські дослідження трансформацій смисло-життєвих орієнтацій молоді в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів.
2197. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кремень_Василь_Григорович (дата звернення: 04.10.16). – Назва з екрана.
2198. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Львівський державний університет фізичної культури : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://www.ldufk.edu.ua/index.php/pochesni-doktori.html> (дата звернення: 06.10.16). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень – Почесний доктор Львівського державного університету фізичної культури (7 червня 2016 р.).
2199. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Народна освіта : електрон. наук. фах. вид. / Комун. вищ. навч. закл. Київ. облради, «Академія неперервної освіти», Міжнар. освіт. фонд ім. Ярослава Мудрого, Нац. акад. пед. наук України. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: http://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=772 (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.
Подано інформацію про президента НАПН України В. Г. Кременя.
2200. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/UA/Sites/PersonalSite/PersonalSite/default.aspx?ffn1=Email&fft1=Eq&ffv1=KremenVN1947> (дата звернення: 06.10.16). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень – член Президії Національної академії наук України, академік НАН України за спеціальністю: філософія; дата обрання – 7 квітня 2000 р.
2201. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Портал сучасних педагогічних ресурсів. – Текст. дані. – Донецьк, [2016]. – Режим доступу: http://intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_personalias_kremen_vg/ (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.

2202. **Кремень Василь Григорович, президент НАПН України** [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/structure/leadership/president/> (дата звернення: 04.10.16). – Назва з екрана.
2203. **Круглий стіл у рамках проекту Еразмус+** // Пед. газета. – 2016. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 3 : фот.
Про круглий стіл «Інтеграція вищої освіти і наукових досліджень задля підвищення якості вищої освіти», організований Національним Еразмус+ офісом в Україні з МОН України, НАПН України та за підтримки Виконавчого агентства з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури ЄС, EACEA (м. Брюссель, Бельгія). Президент НАПН України В. Г. Кремень відкрив засідання та наголосив на важливості входження вищої освіти України в європейський освітній простір і міжнародній співпраці в рамках програми Еразмус+.
2204. **Курбатов, С. В.** Дискурс філософії освіти у працях Василя Кременя / С. В. Курбатов // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2016. – № 1. – С. 3–12.
2205. **Лекція професора Василя Кременя для слухачів Центрального інституту ППО УМО НАПН України** [Електронний ресурс] // Товариство «Знання» України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://znannya.org.ua/index.php/35-storinka-vasilya-kremenya/1590-lektsiya-profesora-vasilya-kremenya-dlya-slukhachiv-tsentralnogo-institutu-ppo-umo-napn-ukrajini> (дата звернення: 06.10.16). – Назва з екрана.
Про лекцію президента НАПН України Василя Кременя 15 вересня 2016 р. у Президії НАПН України для слухачів Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти УМО НАПН України на тему «Фундаментальні трансформації освіти в умовах сучасних цивілізаційних змін», у якій доповідач розкрив основні вимоги до сучасної освітньої діяльності в координатах глобалізації, євроінтеграції, розвитку українського суспільства.
2206. **Луцька, А.** Професійна освіта: бути чи не бути?.. / Алла Луцька // Голос України. – 2016. – 20 лип. (№ 135). – С. 4.
*Про парламентські слухання на тему «Професійна освіта як складова забезпечення кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення», що відбулися.
 Президент НАПН України Василь Кремень окреслив тему фінансового забезпечення і наголосив на важливості розроблення й запровадження сучасних механізмів фінансового забезпечення професійної освіти. Він зазначив, що має бути створена сучасна система податкових і фінансово-кредитних механізмів для залучення державою коштів роботодавців приватного сектору в розвиток професійної освіти. Потрібно відпрацювати механізм багатоканального й різнорівневого фінансування, пільгового оподаткування підприємств, що здійснюють фінансове і матеріальне забезпечення розвитку професійної освіти і навчання.*
2207. **Матат, Д.** Розглянути і затвердити / Дарина Матат // Освіта України. – 2016. – 19 верес. (№ 37). – С. 4–5 : фот.
*Про засідання колегії Міністерства освіти і науки України, на якому розглянуто підсумки вступної кампанії та рівень забезпечення шкіл навчальною літературою.
 На фот.: В. Г. Кремень під час засідання Колегії.*
2208. **Ми об'єдналися заради дітей** // Освіта. – 2016. – 26 жовт. – 2 листоп. (№ 45/46). – С. 3 : фот.
Про Всеукраїнський форум педагогічних працівників позашкільної освіти на тему «Позашкільна освіта в умовах децентралізації». У форумі взяли участь міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, президент НАПН України Василь Кремень.

2209. **Михалик, Л.** Він репрезентував Україну світові... : до 175-річчя від дня народж. Михайла Драгоманова / Людмила Михалик // Рідна шк. – 2016. – № 11/12. – С. 78.
Про заходи з нагоди 175-річчя від дня народження видатного вченого, педагога і громадського діяча М. П. Драгоманова. З привітальним словом до громади звернувся президент НАПН України В. Г. Кремень.
2210. **Міжнародні дні освіти дорослих у Запорізькій області** // Пед. газета. – 2016. – Листоп. – груд. (№ 6). – С. 4 : фот.
Про Міжнародні дні освіти дорослих, що відбулися 6–8 жовтня 2016 р. в Запорізькій області. Президент НАПН України В. Г. Кремень привітав учасників заходу, наголосив на тому, що освіта дорослих стає важливою ланкою в досягненні конкурентоспроможності людини.
2211. **Модернізація української освіти в контексті її європейської та світової інтеграції** : репортаж із заг. зборів НАПН України / підгот. Оксана Проценко // Учитель початкової шк. – 2016. – № 4. – С. 3–4.
Про загальні збори НАПН України. Пленарне засідання відкрив президент НАПН України Василь Кремень. У доповіді підбито підсумки діяльності академії у 2015 р. та окреслено завдання на 2016 р.
2212. **Мозковий штурм концепції** // Освіта. – 2016. – 28 верес. – 5 жовт. (№ 41/42). – С. 2 : [2] фот.
*Про засідання Асоціації ректорів педагогічних університетів України на тему «Педагогічна освіта в контексті становлення нової школи: виклики та перспективи». Головною темою обговорення став проект «Нова школа. Простір освітніх можливостей». У засіданні взяли участь міністр освіти і науки Лілія Гриневич та президент НАПН України Василь Кремень.
На фот. 2: В. Г. Кремень (другий праворуч) серед учасників засідання.*
2213. **МОН закликає освітан та громадськість долучитися до обговорення концепції Нової української школи** // Уряд. кур'єр. – 2016. – 23 серп.
*Про серпневу конференцію працівників освіти Києва та Київської області «Велика педагогічна рада» в Київському університеті імені Бориса Грінченка. У заході взяли участь міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, голова Київської обласної державної адміністрації Максим Мельничук, заступник голови Київської міської державної адміністрації Ганна Старостенко та президент НАПН України Василь Кремень.
Василь Кремень зауважив, що втілення концепції Нової української школи має базуватися на сучасних педагогічних розробках та враховувати виклики глобалізованого світу.
«Хочу наголосити, що відповідальність за те, як буде розвиватися країна у наступні 25 років уже лежить на нас. Якщо за попередні чверть століття країну будували переважно ті, кого вчили ще радянські вчителі, то відтепер більшу відповідальність несуть вчителі незалежної України. Сьогодні ми бачимо, що реформа системи освіти базується на принципі дитиноцентризму, разом із тим ми не повинні забувати, що готуємо людину до гостро конкурентного глобального світу», – зазначив Василь Кремень.*
2214. **Наконечна, О.** Маємо готувати інноваційну людину з інноваційним мисленням [Електронний ресурс] / Ольга Наконечна, Денис Рудень // Національний університет біоресурсів і природокористування України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://nubir.edu.ua/node/19302> (дата звернення: 04.10.16). – Назва з екрана.
Про семінар-навчання для керівників факультетів, ННІ, завідувачів кафедр та провідних учених Національного університету біоресурсів і природокористування України, присвяченого стану розвитку вітчизняної освіти і науки. Гостями університету стали президенти двох галузевих академій: педагогічної – Василь Кремень та аграрної – Ярослав Гадзало.

У своєму виступі Василь Кремень наголосив на тому, що освіта і наука повинні мати абсолютну державну пріоритетність. Це обумовлено прямою залежністю всього від рівня розвитку людини, який, у свою чергу, залежить від науки, що продукує знання, та освіти, яка їх олюднює. Прикро, але ситуація з пріоритетністю в нашій країні не на користь освіти і науки. Маємо чи не найменшу кількість науковців, суттєве недофінансування наукових досліджень. Дещо краща ситуація з освітою. В. Кремень зазначив, що маємо добрі показники за охопленістю населення освітою, зокрема середньою, практично повністю. І Україна за цим критерієм, який також входить до складу Індексу людського розвитку, посідає відносно високі місця.

Далі мова йшла про проблеми освіти. За словами доповідача, основна проблема у тому, що не вдалося повністю реформувати освіту в контексті підготовки людини до життя, діяльності, яка її очікує. Ще одна – недостатнє усвідомлення суспільством і державою пріоритетності цих сфер.

Оскільки світ вступив в інноваційний тип прогресу, характеризується швидкою змінюваністю життя, то, щоби підготувати людину, слід змінити навчальний процес. Маємо готувати інноваційну людину з інноваційним мисленням. Серед іншого він рекомендував навчити вчитися, використовувати інформацію на практиці, викладати знання, що діють. Навчання має бути максимально наближеним до здібностей людини. Таке суспільство динамічно розвиватиметься, бо кожен його член виконуватиме ефективно свою діяльність. Зростання інформаційних комунікацій потребує від кожного бути самодостатнім, самостійним і ефективним у житті. Ураховуючи, що розвиток країни залежить від зовнішнього спілкування, маємо формувати глобалістську людину, але, наголосив Василь Кремень, патріота України.

2215. **Наукові розробки Національної академії педагогічних наук України, рекомендовані до впровадження** : [зб. анот. переліку наук. розробок] / НАПН України. – Київ : [НАПН України], 2016. – 110 с.

Відомості про рекомендовані до впровадження наукові розробки, підготовлені В. Г. Кременем. – С. 4.

2216. **Науково-практична конференція «Європейський вимір українських освітніх реформ»** [Електронний ресурс] // Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://www.undip.org.ua/info/4124/> (дата звернення: 04.10.16). – Назва з екрана.

Про науково-практичну конференцію на тему «Європейський вимір українських освітніх реформ», що відбулася 2 березня 2016 р. за ініціативи Інституту педагогіки НАПН України в партнерстві з Інститутом модернізації змісту освіти та Академією інноваційного розвитку освіти. З вітальним словом виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.

Під час роботи конференції презентовано електронну освітню мережу «Академія інноваційного розвитку освіти». Участь у професійній освітній спільноті «AIPO» – це можливість користування кращими вітчизняними та адаптованими зарубіжними інноваційними проектами, обговорення ініціатив, обмін досвідом. Першим зареєстрованим користувачем освітнього ресурсу став В. Г. Кремень.

2217. **Національна доповідь про стан та перспективи розвитку освіти в Україні** : реф. огляд матеріалів доп. у контексті актуал. завдань серед. освіти / уклад. О. І. Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2016. – № 4/6. – С. 20–47.

Про презентацію видання «Національна доповідь про стан та перспективи розвитку освіти в Україні», підготовлену до 25-річчя від Дня незалежності України. Представляючи працю наукового колективу, президент НАПН України В. Г. Кремень наголосив, що «Національна доповідь є одним із ґрунтовних документів, де ми намагалися підсумувати те, що зроблено, показати проблеми

- на шляху розвитку нашої освіти, і безумовно, наше бачення змін, які треба здійснити в освіті».
- У статті також репрезентовано матеріали, які характеризують стан і перспективи розвитку середньої освіти, виховання сучасного юного покоління, що є особливо актуальними для керівників шкіл, ліцеїв, гімназій України.
2218. **Осипчук, Н.** Об'єднуємо драгоманівців / Наталія Осипчук // Освіта. – 2016. – 12–19 жовт. (№ 43/44). – С. 2–3 : фот.
Про урочистості з нагоди 175-літнього ювілею М. П. Драгоманова. У своїй доповіді президент НАПН України В. Г. Кремень розглянув постать М. П. Драгоманова як педагога, теоретика і практика освітянської справи та наголосив, що він розвивав ідеї просвітництва, значну увагу приділяв проблемам виховання молодого покоління.
2219. **Питання Комітету з Державної премії України в галузі освіти** : указ Президента України від 29 лип. 2016 р. № 315/2016 // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 61. – Ст. 2076.
В. Г. Кремень, президент НАПН України – заступник голови Комітету з Державної премії України в галузі освіти.
2220. **Почесні доктори університету** [Електронний ресурс] // Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Дніпро, [2016]. – Режим доступу: <http://www.dnu.dp.ua/view/doctors> (дата звернення: 04.10.16). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень – почесний доктор Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, обраний рішенням вченої ради 2008 р.
2221. **Прашко, О.** Соціально-педагогічне проектування розвитку обдарованості / Олена Прашко // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2016. – № 4/6. – С. 154–159.
Про засідання Президії НАПН України, на якому обговорювалося питання щодо соціально-педагогічного проектування розвитку обдарованості. Президент НАПН України В. Г. Кремень наголосив на актуальності та необхідності такої роботи, висловив побажання більш тісної співпраці медицини і академії у питаннях збереження здоров'я підростаючого покоління.
2222. **Презентація книги Василя Кременя «Любитове – моє рідне село»** [Електронний ресурс] // Сумська обласна рада : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Суми, 2016. – Режим доступу: <https://sorada.gov.ua/novyny-mistsevyh-rad/19-konotopaska-rajonnaprada/16101-2016-03-10-07-39-32.html> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Про презентацію книги В. Г. Кременя «Любитове – моє рідне село», що відбулася в с. Козацьке Конотопського району. Під час презентації у теплій і доброзичливій атмосфері відбулось ділове спілкування. За словами В. Г. Кременя, освітянська галузь в Україні повинна розвиватись в європейському напрямі, молодь необхідно виховувати в любові до Батьківщини.
2223. **Презентація «Національної доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні»** // Пед. газета. – 2016. – Верес. – жовт. (№ 5). – С. 1, 2.
Про презентацію «Національної доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні», участь у якій взяли виконавці наукового проекту під керівництвом президента НАПН України В. Г. Кременя: перший віце-президент НАПН України В. І. Луговий, віце-президент НАПН України А. М. Гуржій, а також академіки-секретарі відділен, директори наукових установ НАПН України, вчені. У своєму виступі В. Г. Кремень детально охарактеризував основні питання «Національної доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні».
2224. **Презентація Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка** [Електронний ресурс] // Київський університет імені Бориса Грінченка : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podijji/4058-prezentatsiia-fakultetu-prava-ta-mizhnarodnykh-vidnosyn-kyivskoho-universytetu-imeni-borysa-hrinchenka.html> (дата звернення: 05.10.16). – Назва з екрана.

- Про презентацію Факультету права та міжнародних відносин КУ ім. Бориса Грінченка, що відбулася 22 серпня 2016 р. Серед почесних гостей – президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень.*
2225. **Президія правління Товариства «Знання» України (Виконавчо-розпорядчий орган)** [Електронний ресурс] // Товариство «Знання» України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://znannya.org.ua/index.php/organ-upravlinnya/prezidiya-pravlinnya-tovaristva-znannya-ukrajini> (дата звернення: 04.10.16). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень – президент Товариства «Знання» України, президент НАПН України, академік НАН України.
2226. **Про новий склад Комісії державних нагород та геральдики** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 15 трав. 2015 р. № 271/2015 : [станом на 05.10.2016 р.] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/271/2015> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
У складі Комісії – В. Г. Кремень, президент НАПН України, академік НАН України.
2227. **Про склад Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 18 черв. 2015 р. № 345/2015 : [станом на 20.07.2016 р.] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/345/2015> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
У складі Комітету – В. Г. Кремень, президент НАПН України, академік НАН України.
2228. **Розпочала роботу Сьома Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти – 2016»** [Електронний ресурс] // Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://kyiv-oblosvita.gov.ua/8288-rozpochala-robotu-soma-mizhnarodna-vistavka-suchasni-zakladi-osviti-2016> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Про Сьому Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти – 2016», організаторами якої є МОН України, НАПН України та компанія «Виставковий світ». Згідно з програмою виставки 17 березня 2016 р. відбулася церемонія її урочистого відкриття, у якій взяли участь народний депутат України та член освітнього комітету Верховної Ради України О. В. Співаковський, президент НАПН України В. Г. Кремень, директор Інституту модернізації змісту освіти Н. Б. Вяткіна.
2229. **Рудько, С.** Потужний ресурс / Світлана Рудько, Віталій Сокол, Леся Харитонова // Освіта. – 2016. – 9–16 листоп. (№ 47). – С. 6–7 : фот.
Про Восьмий міжнародний форум «Інноватика в сучасній освіті», в урочистому відкритті якого взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень, який привітав учасників й гостей виставки.
2230. **Стан загальної середньої освіти в Україні** // Пед. газета. – 2016. – Листоп. – груд. (№ 6). – С. 1 : фот.
*Про Загальні збори НАПН України, на яких розглядалося питання стратегічних пріоритетів розвитку загальноосвітньої школи України.
На фот.: В. Г. Кремень у президії Загальних зборів.*
2231. **Створена відповідно до нового закону Рада президентів академій наук України провела перше засідання** [Електронний ресурс] // Вища освіта : інформ.-аналіт. портал про вищу освіту в Україні і за кордоном. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/novyny/podiyi/9083-stvorena-vidpovidno-do-novogo-zakonu-rada-prezydentiv-akademij-nauk-ukrayiny-zibralas-na-pershe-zasidannja> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Про засідання Ради президентів академій наук України, що відбулося 23 березня 2016 р. в Президії НАН України. У роботі Ради взяв участь президент НАПН України, академік НАН України В. Г. Кремень.

2232. **Сухомлинська Ольга Василівна.** **Бібліографія** : бібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Заліток Л. М., Покусова О. С. ; наук. ред. Березівська Л. Д.]. – Київ, 2016. – 138 с. *Відомості про праці президента НАПН України В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик».* – С. 116–117.
2233. **У Верховній Раді розглядали проблеми професійної освіти** / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2016. – Трав. – черв. (№ 3). – С. 1 : фот.
Про парламентські слухання «Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення».
У виступі В. Г. Кременя акцентував увагу на таких питаннях, як удосконалення законодавчої бази професійної освіти, створення оптимальної мережі закладів професійної освіти, розвиток партнерства і запровадження сучасних механізмів фінансового забезпечення професійної освіти, підвищення престижності професійної освіти в суспільстві, удосконалення науково-методичного супроводу професійної освіти і підготовки.
2234. **У всеукраїнському конкурсі «РАЗОМ!» освітяни Луганщини здобули найбільшу кількість нагород** [Електронний ресурс] // Департамент освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації : [офіц. сайт]. – Северодонецьк, 2016. – Режим доступу: <http://oblosvita-lg.gov.ua/> у-всеукраїнському-конкурсi-razom-o/ (дата звернення: 10.10.16). – Назва з екрана.
Про підсумки відкритого конкурсу «РАЗОМ! Партнерство навчальних, культурно-освітніх закладів, соціальних служб і родин», які підбито 28 вересня 2016 р. в залі засідань Президії НАПН України. У заході взяли участь президент НАПН України Василь Кремень, академік-секретар відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України Нелля Ничкало та ін.
2235. **Українська антарктична станція «Академік Вернадський» відзначає 20-річчя** [Електронний ресурс] // Новини Полтавщини : [офіц. сайт обл. комун. інформ. агентства]. – Текст. дані. – Полтава, 2016. – Режим доступу: <http://np.pl.ua/2016/02/ukrajinska-antarktychna-stantsiya-akademik-vernadskiy-vidznachaje-20-richchya/> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
Про інформаційний телеміст із Антарктикою з нагоди 20-річчя Української антарктичної станції «Академік Вернадський». У телемості взяли участь заступник міністра освіти і науки України Максим Стріха, президент НАПН України Василь Кремень, директор Національного антарктичного наукового центру МОН України Валерій Литвинов, академіки НАН України.
2236. **Університет сучасних знань** [Електронний ресурс : офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://www.umk.edu.ua/ua/pro-universitet/filijni-ta-regionalni-pidrozdili/38-vinnitsya> (дата звернення: 07.10.16). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень – президент НАПН України, президент Товариства «Знання» України, академік НАН України, доктор філософських наук, член піклувальної ради Університету сучасних знань.
2237. **Хомич, Л.** Конкурс «РАЗОМ!..» живиться ідеями небайдужих / Лідія Хомич // Рідна шк. – 2016. – № 11/12. – С. 24–25 : фот.
Про конкурс «Разом! Партнерство навчальних, культурно-освітніх закладів, соціальних служб і родин». Від імені орекомітету вручено спеціальні відзнаки конкурсу президенту НАПН України, академіку В. Г. Кременю і академіку-секретарю Відділення професійної освіти НАПН України, академіку НАПН України Н. Г. Ничкало, за підтримки яких відбувся цей захід.
2238. **Шулікін, Д.** В умовах децентралізації / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2016. – 14 листоп. (№ 45). – С. 8–9 : фот.
Про Всеукраїнський форум педагогічних працівників позашкільної освіти «Позашкільна освіта в умовах децентралізації», який організовано МОН України спільно з НАПН України, Національним педагогічним університетом ім. М. П. Драгоманова та громадською організацією «Міжнародна асоціація

- позашкільної освіти». З привітальним словом до учасників форму звернувся В. Г. Кремень.*
2239. **Шулікін, Д.** Про держзамовлення і підтримку науки / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2016. – 6 черв. (№ 22). – С. 10 : фот.
*Про засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, на якому розглядалося питання підготовки до проведення вступної кампанії 2016 р. та формування державного замовлення на підготовку фахівців.
На фот.: В. Г. Кремень під час засідання профільного парламентського комітету.*
2240. **Шулікін, Д.** Про докторів філософії і фінансування ЗНО / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2016. – 16 трав. (№ 18/19). – С. 7 : фот.
*Про засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, на якому розглянуто питання ліцензування освітньої діяльності на освітньо-науковому рівні вищої освіти дофінансування ЗНО.
На фот.: В. Г. Кремень під час засідання профільного парламентського комітету.*
2241. **Шулікін, Д.** Про розгляд законопроектів і стратегічні питання / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2016. – 23 трав. (№ 20). – С. 5 : фот.
*Про засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, на якому розглянуто законопроекти і стратегічні питання державного замовлення, підвищення якості природничо-математичної освіти.
На фот.: В. Г. Кремень під час засідання профільного парламентського комітету.*
2242. **Шулікін, Д.** Професійна освіта: проблеми та шляхи вирішення / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2016. – 6 черв. (№ 22). – С. 8–9 : фот.
Про парламентські слухання на тему: «Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення». Президент НАПН України В. Г. Кремень у своєму виступі наголосив, що настає час, коли потрібна комплексна державна політика щодо цієї важливої сфери освіти та сучасний науково-методичний її супровід. На його переконання, одним із важливих аспектів реформи професійної освіти є удосконалення її законодавчої бази.
2243. **Ювілейна сесія Загальних зборів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук України, присвячена 25-й річниці незалежності України** / підгот. О. О. Мележик // Вісн. НАН України. – 2016. – № 9. – С. 3–7 : фот.
*Про ювілейну сесію Загальних зборів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук України, присвячену 25-й річниці незалежності України, що відбулася 23 серпня 2016 р. в приміщенні конференц-залу НАН України.
Про здобутки вітчизняної академічної науки розповів президент НАПН України, академік НАН України і НАПН України Василь Григорович Кремень.*

**ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ
УКРАЇНИ, У ПІДГОТОВЦІ ЯКИХ БРАВ УЧАСТЬ В. Г. КРЕМЕНЬ
ЯК НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ
І МІНІСТР ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Закони України

1999

1. Про внесення змін до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» : Закон України від 21 трав. 1999 р. № 696-XIV // Голос України. – 1999. – 16 черв. (№ 108). – С. 9 ; Уряд. кур'єр. – 1999. – 26 черв. (№ 118). – С. 13.
2. Про внесення змін до статті 16 Закону України «Про професійно-технічну освіту» : Закон України від 13 трав. 1999 р. № 652-XIV // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 26. – С. 519.
3. Про загальну середню освіту : Закон України від 13 трав. 1999 р. № 651-XIV // Голос України. – 1999. – 23 черв. ; Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1999. – № 15. – С. 6–31 ; Початкова шк. – 1999. – № 8. – С. 1–11 ; Освіта України. – 1999. – 23 черв. (№ 25).
Те саме // Освіта України : нормативно-правові документи. – Київ, 2001. – С. 103–126.

2000

4. Про внесення змін до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» : Закон України від 23 берез. 2000 р. № 1613-III // Уряд. кур'єр. – 2000. – 26 квіт. – Орієнтир. – С. 12–14.
5. Про позашкільну освіту : Закон України від 22 черв. 2000 р. № 1841-III // Голос України. – 2000. – 1 серп. (№ 137). – С. 4–6.
Те саме // Освіта України : нормативно-правові документи. – Київ, 2001. – С. 229–250.

2001

6. Про внесення змін до статті 61 Закону України «Про освіту» : Закон України від 13 груд. 2001 р. № 2887-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 11. – С. 239–240 ; Директор шк. – 2002. – № 10. – С. 7.
7. Про дошкільну освіту : Закон України від 11 лип. 2001 р. № 2628-III // Голос України. – 2001. – 2 серп. (№ 136). – С. 10–12 ; Освіта України. – 2001. – 12 серп. (№ 33). – С. 3–6.
Те саме // Освіта України : нормативно-правові документи. – Київ, 2001. – С. 63–86.
8. Про освіту : Закон України із змінами і допов. : [станом на 2001 р.] // Освіта України : норм.-прав. документи : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти. – Київ : Міленіум, 2001. – С. 11–38.
9. Про охорону дитинства : Закон України від 26 квіт. 2001 р. № 2402-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 30. – С. 604–614 ; Голос України. – 2001. – 6 черв. (№ 98). – С. 10–12 ; Директор шк. – 2002. – Лют. (№ 8). – С. 7–10 ; Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 981.
Те саме // Права дитини : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти / МОН України, Представництво ЮНІСЕФ в Україні. – Київ, 2001. – С. 24–39.
Те саме // Права дитини: від витоків до сьогодення : зб. текстів, метод. та інформ. матеріалів. – Київ, 2002. – С. 230–248.
10. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю : Закон України // Голос України. – 2001. – 27 лип. (№ 132). – С. 4.

2002

11. Закон України «Про вищу освіту» : наук.-практ. коментар / [авт. кол.: Гончаренко Владлен Гнатович, Левківський Казимир Михайлович, Лисенков Сергій Леонідович та ін.] ; за заг. ред. Кременя В. Г. – Київ : СДМ-Студіо, 2002. – 323 с.
12. Про вищу освіту : Закон України від 17 січ. 2002 р. №2984-III // Вища шк. – 2002. – № 6. – С. 74–120 ; Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 20. – С. 506–536 ; Голос України. – 2002. – 5 берез. (№ 43). – С. 10–15 ; Освіта. – 2002. – 20–27 лют. (№ 12/13). – С. 5–12 ; Освіта України. – 2002. – 26 лют. (№ 17). – С. 2–8 ; Уряд. кур'єр. – 2002. – 15 трав. (№ 86). – С. 1–16.

2003

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України : Закон України від 22 трав. 2003 р. № 860-IV // Голос України. – 2003. – 24 черв. (№ 115/116). – С. 21 ; Уряд. кур'єр. – 2003. – 20 черв. (№ 112). – С. 10. – Внесено зміни до законів України «Про професійно-технічну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про позашкільну освіту».
14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань професійно-технічної освіти : Закон України від 11 верес. 2003 р. № 1158-IV // Голос України. – 2003. – 16 жовт. (№ 195). – С. 18–19 ; Освіта України. – 2003. – 17 жовт. (№ 78). – С. 2, 6, 8 ; Проф.-техн. освіта. – 2003. – № 4. – С. 2–5 ; Уряд. кур'єр. – 15 жовт. (№ 193). – Орієнтир. – № 39. – С. 1–4.
15. Про внесення зміни до Закону України «Про вищу освіту» : Закон України // Голос України. – 2003. – 22 лип. (№ 134). – С. 21 ; Уряд. кур'єр. – 2003. – 23 лип. (№ 134). – Орієнтир. – № 27. – С. 10–11.
16. Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» : Закон України від 20 листоп. 2003 р. № 1316-IV // Уряд. кур'єр. – 2003. – 17 груд. (№ 238). – Орієнтир. – № 46. – С. 10–12 ; Голос України. – 2004. – 13 січ. (№ 5). – С. 16.
17. Про внесення змін до Закону України «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх» : Закон України від 3 квіт. 2003 р. № 673-IV // Голос України. – 2003. – 13 трав. (№ 86). – С. 21 ; Уряд. кур'єр. – 2003. – 25 квіт. (№ 78). – С. 10.
18. Про загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004–2008 роки : Закон України від 18 листоп. 2003 р. № 1281-IV // Голос України. – 2003. – 16 груд. (№ 239). – С. 14–15 ; Уряд. кур'єр. – 2003. – 17 груд. (№ 238). – Орієнтир. – № 46. – С. 4–9.
19. Про захист суспільної моралі : Закон України від 20 листоп. 2003 р. № 1296-IV // Голос України. – 2004. – 13 січ. (№ 5). – С. 14–15 ; Уряд. кур'єр. – 2003. – 26 груд. (№ 245). – С. 11–12.
20. Про охорону дитинства : Закон України за станом на 20 трав. 2003 р. – Київ : Парлам. вид-во, 2003. – 24 с. – (Серія «Закони України»).

2004

21. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (у сфері вищої освіти) : Закон України від 14 груд. 2004 р. № 2229-IV // Голос України. – 2005. – 11 січ. (№ 3). – С. 11 ; Уряд. кур'єр. – 2005. – 19 січ. (№ 9). – Орієнтир. – № 3. – С. 4–5.
22. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання земельних ділянок працівникам культури, освіти та охорони здоров'я, що проживають у сільській місцевості : Закон України від 20 квіт. 2004 р. № 1694-IV // Голос України. – 2004. – 30 груд. (№ 249). – С. 24 ; Уряд. кур'єр. – 2004. – 30 груд. (№ 250). – Орієнтир. – № 48. – С. 1–2.
23. Про забезпечення молоді, яка отримала вищу або професійно-технічну освіту, першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю : Закон України від

- 4 листоп. 2004 р. № 2150-IV // Уряд. кур'єр. – 2004. – 24 листоп. (№ 224). – Орієнтир. – № 45. – С. 1–2.
24. Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів : Закон України від 9 верес. 2004 р. № 1994-IV // Освіта. – 2004. – 20–27 жовт. (№ 45). – С. 2.

2005

25. Про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» : Закон України від 3 лют. 2005 р. № 2414-IV // Голос України. – 2005. – 25 лют. (№ 36). – С. 8 ; Право України. – 2005. – № 4. – С. 137 ; Уряд. кур'єр. – 2005. – 2 берез. (№ 39). – Орієнтир. – С. 1.
26. Про внесення змін до Закону України «Про позашкільну освіту» : Закон України від 2 черв. 2005 р. № 2626-IV // Голос України. – 2005. – 6 лип. (№ 121). – С. 14 ; Уряд. кур'єр. – 2005. – 2 лип. (№ 120). – С. 14.
27. Про внесення змін до Сімейного кодексу України щодо Центру з усиновлення дітей : Закон України від 16 листоп. 2005 р. № 3097-IV // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 51. – Ст. 3170.
28. Про внесення змін до статті 35 Закону України «Про вищу освіту» : Закон України від 4 листоп. 2005 р. № 3074-IV // Голос України. – 2005. – 1 груд. (№ 228). – С. 5. *Зміни щодо затвердження складу Наглядової ради національних вищих навчальних закладів.*
29. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13 січ. 2005 р. № 2342-IV // Голос України. – 2005. – 8 лют. (№ 23). – С. 6–8 ; Уряд. кур'єр. – 2005. – 2 лют. (№ 19). – Орієнтир. – № 5. – С. 1–7.
30. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей : Закон України від 2 черв. 2005 р. № 2623-IV // Голос України. – 2005. – 25 черв. (№ 116). – С. 17.

**Нормативно правові документи
Міністерства освіти і науки України
(2000–2005 рр.)**

2000

1. Про виконання постанови Кабінету Міністрів України від 12.04.2000 р. № 646 «Про затвердження Інструкції з обліку дітей і підлітків шкільного віку в Україні» : наказ М-ва освіти і науки України від 29.06.2000 р. № 252 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 14. – С. 26–32.
2. Про внесення доповнень до Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів України : наказ М-ва освіти і науки України від 19.07.2000 р. № 331 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 17. – С. 23–24.
3. Про внесення змін до наказу Міносвіти України від 12.08.99 р. № 292 «Про запровадження Закону України «Про загальну середню освіту» : наказ М-ва освіти і науки України від 28.02.2000 р. № 36 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 8. – С. 15–18.
4. Про забезпечення економічних інтересів і соціального захисту працівників соціальної сфери села та вирішення окремих питань, що виникли в процесі проведення земельної реформи : наказ М-ва освіти і науки України від 12.05.2000 р. № 131 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 11. – С. 3–6.
5. Про затвердження Положення про вище професійно-технічне училище та центр професійно-технічної освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 20.06.2000 р. № 225 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 17. – С. 24–32.
6. Про затвердження Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 14.12.2000 р. № 588 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0925-00> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
7. Про затвердження Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні» [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 13.12.2000 р. № 584 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0924-00> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
8. Про затвердження Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 06.09.2000 р. № 434 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 22. – С. 3–7.
9. Про затвердження Положення про конкурсний відбір навчальних закладів для організації професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітних за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття [Електронний ресурс] : наказ М-ва праці та соц. політики України і М-ва освіти і науки України від 31.08.2000 р. № 218/417 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0623-00> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
10. Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 07.11.2000 р. № 522 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.

11. Про затвердження Положення про похвальний лист «За високі досягнення у навчанні» та похвальну грамоту «За особливі досягнення у вивченні окремих предметів» [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 11.12.2000 р. № 579 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0923-00> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
12. Про затвердження Положення про республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні та Київський і Севастопольський міські інститути післядипломної педагогічної освіти [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 17.11.2000 р. № 538 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0651-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
13. Про затвердження Тимчасового положення про індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 05.09.2000 р. № 430 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2000. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0669-00> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
14. Про затвердження Типового положення про центри практичної психології і соціальної роботи : наказ М-ва освіти і науки України від 14.08.2000 р. № 385 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 18. – С. 3–10.
15. Про ключові проблеми розвитку загальної середньої, дошкільної, позашкільної, професійно-технічної освіти в контексті послання Президента України до Верховної Ради України «Україна: поступ у XXI століття. Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000–2004 роки», Програми діяльності Кабінету Міністрів України «Реформи заради добробуту» : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 17.08.2000 р. № 2/1–2 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 21. – С. 3–31. – Дод. № 1 : Концепція 12-річної загальної середньої освіти (проект). – С. 10–31.
16. Про надання молодим громадянам пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти у вищих навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 13.06.2000 р. № 200 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 14. – С. 15–21.
17. Про Науково-методичну раду з питань освіти Міністерства освіти і науки : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 27.07.2000 р. № 1/3-19 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 19. – С. 8–14.
18. Про організаційно-методичні заходи щодо впровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 06.09.2000 р. № 435 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 19. – С. 27–32.
19. Про реалізацію Комплексного плану заходів щодо розвитку загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості в 1999–2005 роках : наказ М-ва освіти і науки України від 17.05.2000 р. № 141 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 11. – С. 7–8.
20. Про стан і тенденції розвитку вищої освіти у контексті реалізації завдань, визначених Посланням Президента України до Верховної Ради України «Україна: поступ у XXI століття. Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000–2004 роки» та Програмою діяльності Кабінету Міністрів України «Реформи заради добробуту» : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 10.10.2000 р. № 5/3-4 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 24. – С. 3–14.
21. Про стан та перспективи розвитку системи науково-технічної інформації : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 08.11.2000 р. № 6/2-16 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 24. – С. 16–20.

2001

22. Меморандум про співпрацю між Міністерством освіти і науки України та Представництвом Microsoft в країнах СНД від 09.10.2001 р. [Електронний ресурс] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_170 (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
23. Про виконання указу Президента України від 8 травня 1996 року № 322/96 «Про основні напрями реформування професійно-технічної освіти в Україні»: рішення колегії М-ва освіти і науки України від 12.04.01 р. № 4/5-3 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 12. – С. 3–9.
24. Про внесення змін до Положення про психологічну службу системи освіти України [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 07.06.2001 р. № 439 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0570-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
25. Про забезпечення розвитку психологічної служби в системі освіти України: наказ М-ва освіти і науки України, АПН України від 15.08.01 р. № 592/33 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 15–19.
26. Про заборону тютюнопаління в навчальних закладах освіти та установах Міністерства освіти і науки України: наказ М-ва освіти і науки України від 12.02.01 р. № 57 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 5. – С. 32; Директор. шк. – 2001. – Квіт. (№ 13). – С. 15.
27. Про запровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів (слухачів) з професійної підготовки у професійно-технічних закладах: наказ М-ва освіти і науки України від 14.06.01 р. № 459 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 20. – С. 13–25; Проф.-техн. освіта. – 2001. – № 3. – С. 27–34.
28. Про затвердження Інструкції про переведення та випуск учнів навчальних закладів системи загальної середньої освіти усіх типів та форм власності: наказ М-ва освіти і науки України від 05.01.01 р. № 44 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 7. – С. 17–24.
29. Про затвердження Положення про апробацію навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 12.06.2001 р. № 447 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0543-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
30. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 12.04.2001 р. № 291 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0379-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
31. Про затвердження Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти: наказ М-ва освіти і науки України від 14.12.2000 р. № 588 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 1. – С. 3–12.
32. Про затвердження Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовуються в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України: наказ М-ва освіти і науки України від 20.04.01 р. № 330 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 10. – С. 3–12.
33. Про затвердження Положення про Комітет з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 02.07.2001 р. № 491 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0587-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.

34. Про затвердження Положення про піклувальну раду загальноосвітнього навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 05.02.01 р. № 45 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 8. – С. 23–27.
35. Про затвердження Положення про професійне навчання працівників на виробництві [Електронний ресурс] : наказ М-ва праці та соц. політики України і М-ва освіти і науки України від 26.03.2001 р. № 127/151 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0315-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
36. Про затвердження Положення про республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні та Київський і Севастопольський міські інститути післядипломної педагогічної освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 17.11.2000 р. № 538 // Упр. освітою. – 2001. – Груд. (№ 23). – С. 9–10.
37. Про затвердження Порядку державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 24.07.2001 р. № 553 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0678-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
38. Про затвердження Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів і свідоцтва Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 07.06.2001 р. № 440 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0546-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
39. Про затвердження Примірного положення про асоційовані школи ЮНЕСКО в Україні : наказ М-ва освіти і науки України від 31.01.01 р. № 32 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 23. – С. 28–32.
40. Про затвердження Примірної інструкції з безпеки для кабінету (лабораторії) фізики навчального закладу загальної середньої освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 29.12.2000 р. № 639 // Фізика. – 2001. – Жовт. (№ 30). – С. 7.
41. Про затвердження Рекомендацій щодо порядку використання державної символіки в навчальних закладах України : наказ М-ва освіти і науки України від 07.09.2000 р. № 439 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 5. – С. 28–31.
42. Про затвердження розмірів посадових окладів (ставок заробітної плати) працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ : наказ М-ва освіти і науки України від 29.03.01 р. № 161 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 12. – С. 9–32 ; Освіта України. – 2001. – 11 квіт. (№ 15/16). – С. 1–2.
43. Про затвердження студентського та учнівського квитків державного зразка [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 29.05.2001 р. № 428 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0510-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
44. Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України : наказ М-ва освіти і науки України від 19.02.01 р. № 74 // Освіта України. – 2001. – 28 берез. (№ 13). – С. 6–7.
45. Про «Концепцію інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл» : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 27.04.01 р. № 5/8–21 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 13. – С. 3–10.
46. Про Науково-методичну раду з питань освіти Міністерства освіти і науки України : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 27.07.2000 р. № 1/3–19 // Директор шк. – 2001. – Квіт. (№ 15). – С. 9.

47. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 р. № 946 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад» : наказ М-ва освіти і науки України від 28.07.2000 р. № 353 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 6. – С. 3–20.
48. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 р. № 1262 «Про внесення змін до Положення про загальноосвітній навчальний заклад» : наказ М-ва освіти і науки України від 15.10.01 р. № 681 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 21. – С. 32.
49. Про організацію Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 07.03.01 р. № 111 // Освіта України. – 2001. – 25 квіт. (№ 17). – С. 1–2.
50. Про підсумки проведення Всеукраїнського конкурсу на створення підручників, навчально-наочних та навчально-методичних посібників з екології : наказ М-ва освіти і науки України від 25.01.01 р. № 27 // Освіта України. – 2001. – 7 лют. (№ 6). – С. 2, 16.
51. Про Порядок визначення кандидатур для призначення стипендії Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України і М-ва фінансів України від 03.10.2001 р. № 669/454 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2001. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0896-01> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
52. Про прийом дітей до 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 06.05.01 р. № 365 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 11. – С. 29–30.
Про прийом дітей з 6 років до 1-го класу.
53. Про проведення Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у 2002 році : наказ М-ва освіти і науки України від 08.11.01 р. № 731 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 24. – С. 11–23.
54. Про програмне та навчально-методичне забезпечення початкової школи в період переходу на нову структуру та зміст навчання : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 12.04.01 р. № 4/6-19 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 13. – С. 11–17.
55. Про стан практичної підготовки студентів у вищих навчальних закладах : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 05.07.01 р. № 7/2-18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 21. – С. 3–11.
56. Про стан програмно-методичного забезпечення навчального процесу та його вплив на рівень фундаментальної підготовки студентів у вищих навчальних закладах різних форм власності і підпорядкування : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 22.12.2000 р. № 8/3-18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 8. – С. 3–12.
57. Про Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів на 2001/2002 – 2004/2005 навчальні роки : наказ М-ва освіти і науки України від 25.04.01 р. № 342 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки. – 2001. – № 9. – С. 16–32.
58. Про Типові навчальні плани початкової школи з українською мовою та мовами навчання національних меншин : наказ М-ва освіти і науки України від 28.02.01 р. № 658 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 6. – С. 20–25.
59. Про Типові навчальні плани спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов та предметів художньо-естетичного циклу : наказ М-ва освіти і науки України від 16.07.01 р. № 516 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 21. – С. 17–31.
60. Про удосконалення методичної роботи в системі професійно-технічної освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 12.12.2000 р. № 582 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 8. – С. 12–23 ; Проф.-техн. освіта. – 2001. – № 1. – С. 27–30.

61. Про хід виконання Комплексного плану заходів щодо розвитку загальної середньої освіти в 1999–2012 роках, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 1999 року № 348 : наказ М-ва освіти і науки України від 3.04.01 р. № 171 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 11. – С. 17–26.

2002

62. Про вдосконалення інтеграційних процесів військової і цивільної освіти та їх вплив на патріотичне виховання молоді : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 11.04.02 р. № 3/2-4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 12. – С. 20–22.
63. Про виконання рішення колегії міністерства з питання визначення пріоритетних напрямів розвитку позашкільної еколого-натуралістичної роботи згідно з Законом України «Про позашкільну освіту» : наказ М-ва освіти і науки України від 18.07.02 р. № 417 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 21. – С. 21–23.
64. Про внесення змін до Положення про психологічну службу системи освіти України : наказ М-ва освіти і науки України від 07.06.01 р. № 439 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 13–15.
65. Про внесення змін та доповнень до Інструкції про порядок плати за користування підручниками в загальноосвітніх школах : наказ М-ва освіти і науки України від 08.01.02 р. № 4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 5/6. – С. 59–60.
66. Про впровадження відкритого професійно-технічного навчання на основі модульної технології [Електронний ресурс] : наказ М-ва праці та соц. політики України і М-ва освіти і науки України від 09.04.2002 р. № 187/243 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2002. – Режим доступу:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0398-02> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
67. Про Всеукраїнський огляд-конкурс методичних кабінетів відділів (управлінь) освіти міських рад та районних державних адміністрацій на кращу організацію методичної роботи з педагогічними кадрами : наказ М-ва освіти і науки України і АПН України від 11.07.02 р. № 396/48 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 21. – С. 23–28.
68. Про забезпечення розвитку психологічної служби в системі освіти України : наказ М-ва освіти і науки України і АПН України від 15.08.01 р. № 592/33 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 15–19.
69. Про започаткування роботи щодо запровадження у навчальних закладах курсу з основ інтелектуальної власності та підготовку за державним замовленням фахівців з інтелектуальної власності : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 20.06.02 р. № 6/3-16 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 20. – С. 16–19.
70. Про застосування Закону України «Про загальну середню освіту» щодо розширення мережі та організації навчально-виховного процесу в гімназіях, ліцеях, колегіумах : [лист М-ва освіти і науки України від 28.10.02 р. № 1/9-472] // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 24. – С. 15–23.
71. Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи : наказ М-ва освіти і науки України і АПН України від 12.07.02 р. № 401/52 // Початкова шк. – 2002. – № 8. – С. 2.
72. Про затвердження Орієнтовного положення про організацію і проведення виховної роботи в професійно-технічних навчальних закладах Міністерства освіти і науки України : наказ М-ва освіти і науки України від 16.04.02 р. № 257 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 12. – С. 23–28.

73. Про затвердження Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад : наказ М-ва освіти і науки України від 20.02.02 р. № 114 // Освіта України. – 2002. – 28 трав. (№ 42). – С. 4–5.
74. Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 20.12.2002 р. № 732 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2002. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0009-03> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
75. Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності : наказ М-ва освіти і науки України від 07.11.2000 р. № 522 // Дошк. виховання. – 2002. – № 3. – С. 24–28.
76. Про затвердження Положення про молодіжний трудовий заїгн [Електронний ресурс] : наказ Держ. ком. України у справах сім'ї та молоді, М-ва праці та соц. політики України і М-ва освіти і науки України від 15.02.2002 р. № 31/105/95 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2002. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0326-02> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
77. Про затвердження Положення про центр, будинок, клуб еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, станцію юних натуралістів : наказ М-ва освіти і науки України від 10.05.02 р. № 292 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 21. – С. 3–21.
78. Про затвердження Порядку державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 24.07.01 р. № 553 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 3–8.
79. Про затвердження Примірного статуту загальноосвітнього навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 29.04.02 р. № 284 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 23. – С. 12–32.
80. Про затвердження Тимчасового положення про професійний лицей : наказ М-ва освіти і науки України від 17.10.02 р. № 587 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 23. – С. 3–12.
81. Про затвердження Типового положення про центр ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів [Електронний ресурс] : наказ М-ва праці та соц. політики України, М-ва освіти і науки України, М-ва охорони здоров'я України і Фонду України соц. захисту інвалідів від 10.07.2002 р. № 313/395/248/92 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2002. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0920-02> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
82. Про Концепцію загальноосвітньої середньої освіти (12–річна школа) : постанова спільн. засід. колегії М-ва освіти і науки України і Президії АПН України від 12.11.01 р. № 12/5–2 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 2. – С. 2–22.
83. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 28 березня 2002 р. № 378 «Про затвердження Програми розвитку позашкільних навчальних закладів на 2002–2008 роки» : наказ М-ва освіти і науки України від 17.04.02 р. № 258 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 11. – С. 3–13.
84. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 28 березня 2002 р. № 379 «Про затвердження Державної програми «Вчитель» : наказ М-ва освіти і науки України від 16.04.02 р. № 256 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 10. – С. 3–32.
85. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 979 «Про затвердження зразків документів про професійно-технічну освіту» : наказ

- М-ва освіти і науки України від 27.08.01 р. № 607 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 25–31.
86. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 1134 «Про затвердження нормативів чисельності студентів, аспірантів, докторантів, здобувачів наукового ступеня кандидата наук, слухачів, інтернів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у вищих навчальних закладах III і IV рівня акредитації та вищих навчальних закладах післядипломної освіти державної форми власності : наказ М-ва освіти і науки України від 23.10.02 р. № 604 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 24. – С. 8–15.
  87. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 1135 «Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти» : наказ М-ва освіти і науки України від 01.10.02 р. № 539 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 22. – С. 20–26.
  88. Про організацію Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 18.01.02 р. № 29 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 7. – С. 23–29.
  89. Про підготовку науково-педагогічних кадрів через аспірантуру і докторантуру у вищих навчальних закладах : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 23.05.02 р. № 5/4-5 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 13. – С. 5–9.
  90. Про підсумки застосування психолого-педагогічної системи «Розвивальне навчання» (Ельконіна Д. Б., Давидова В. В. та інших) у загальноосвітніх навчальних закладах України : наказ М-ва освіти і науки України від 24.07.2001 р. № 552 // Початкова освіта. – 2002. – Листоп. (№ 42). – С. 2–3.
  91. Про проведення Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості : наказ М-ва освіти і науки України і М-ва культури і мистецтва України від 30.01.02 р. № 51/52 // Освіта України. – 2002. – 5 лют. (№ 11). – С. 4, 6.
  92. Про роботу відокремлених структурних підрозділів вищих навчальних закладів : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 23.05.02 р. № 5/2-4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 13. – С. 9–13.
  93. Про стан розробки та впровадження стандартів вищої освіти : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 25.04.02 р. № 4/5–19 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 13. – С. 3–4.
  94. Про упорядкування системи ліцензування [навчальних закладів (освітніх послуг)] : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 11.04.02 р. № 3/3–6 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 12. – С. 3–20.

2003

95. Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства у XXI столітті : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.02.03 р. № 2/3-4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 8. – С. 3–14.
96. Про внесення змін до Порядку видачі випусникам позашкільних навчальних закладів свідоцтв про позашкільну освіту : наказ М-ва освіти і науки України від 24.03.03 р. № 161 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 9. – С. 18–19.
97. Про впровадження студентського та учнівського квитків єдиного зразка та виготовлення окремих документів про освіту : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.11.02 р. № 11/7-10 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 1. – С. 6–7.
98. Про Всеукраїнський огляд-конкурс на кращий стан фізичного виховання в навчальних закладах України : наказ М-ва освіти і науки України від 05.05.03 р. № 272 // Фіз. виховання в шк. – 2003. – № 3. – С. 10–14.

99. Про додаткові заходи щодо поліпшення взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування : наказ М-ва освіти і науки України від 07.05.03 р. № 275 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 10. – С. 29–30.
100. Про затвердження Інструкції про порядок конкурсного приймання дітей (учнів, вихованців) до гімназій, ліцеїв, колегіумів, спеціалізованих шкіл (шкіл-інтернатів) : наказ М-ва освіти і науки України від 19.06.03 р. № 389 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 23. – С. 16–21.
101. Про затвердження Концепції профільного навчання в старшій школі : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 25.09.03 р. № 10/13 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 24. – С. 3–15.
102. Про затвердження Орієнтовних критеріїв оцінки діяльності загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 06.06.03 р. № 352 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 22. – С. 21–32.
103. Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс учнівської творчості [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України, М-ва культури і мистецтв України і Держ. ком. України у справах сім'ї та молоді від 29.08.2003 р. № 585/529/875 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0779-03> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
104. Про затвердження Положення про визнання іноземних документів про освіту [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України 20.08.2003 р. № 563 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0878-03> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
105. Про затвердження Положення про загальноосвітню школу-інтернат та загальноосвітню санаторну школу-інтернат : наказ М-ва освіти і науки України від 12.06.03 р. № 363 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 22. – С. 3–20.
106. Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах : наказ М-ва освіти України від 20.12.02 р. № 732 // Сільська шк. України. – 2003. – Берез. (№ 8/9). – С. 6–8 ; Шк. світ. – 2003. – Черв. (№ 22/24). – С. 60.
107. Про затвердження Положення про мережу освітянських бібліотек МОН України та АПН України : наказ М-ва освіти і науки України, АПН України від 30.05.03 р. № 334/31 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 21. – С. 27–32.
108. Про затвердження Положення про порядок здійснення моніторингу виконання інноваційних проектів за пріоритетними напрямками діяльності технологічних парків [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України 17.04.2003 р. № 245 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0575-03> (дата звернення: 20.04.17). – Назва з екрана.
109. Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 31.08.01 р. № 616 // Упр. шк. – 2003. – Січ. (№ 2). – С. 2–9.
110. Про затвердження Положення про центр, будинок, клуб, бюро туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді, туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді, станцію юних туристів : наказ М-ва освіти і науки України від 19.12.02 р. № 730 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 7. – С. 16–32.
111. Про затвердження Порядку та умов надання платних послуг бюджетними науковими установами [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України, М-ва

- фінансів України, М-ва економіки та з питань європ. інтеграції України від 01.12.2003 р. № 798/657/351 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1169-03> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
112. Про затвердження Примірного положення про відділ (управління) освіти виконавчого комітету міської ради : наказ М-ва освіти і науки України від 01.04.03 р. № 192 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 9. – С. 20–29.
113. Про затвердження Примірного положення про приймальну комісію вищого навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 25.03.03 р. № 169 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 11. – С. 3–12.
114. Про затвердження Примірного статуту дошкільного навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 24.04.03 р. № 257 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 12. – С. 3–16.
115. Про затвердження Типових навчальних планів для організації профільного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 20.05.03 р. № 306 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 10. – С. 18–29.
116. Про затвердження Типових переліків навчально-наочних посібників, технічних засобів навчання та обладнання загального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів (2-ге видання, доповнене) : наказ М-ва освіти і науки України від 20.06.02 р. № 364 // Хімія. Біологія. – 2003. – Серп. (№ 43/44). – С. 1–7.
117. Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України : наказ М-ва освіти і науки України від 07.04.03 р. № 212 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 10. – С. 3–18.
118. Про затвердження форм державних статистичних спостережень з питань загальної середньої освіти та інструкцій щодо їх заповнення [Електронний ресурс] : наказ Держ. ком. статистики України і М-ва освіти і науки України від 14.04.2003 р. № 105/234 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0360-03> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
119. Про затвердження форми ліцензії, додатка до ліцензії на освітню діяльність та порядку їх оформлення [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 24.11.2003 р. № 781 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1154-03> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
120. Про Комплексну програму заходів щодо залучення обдарованої учнівської молоді до наукових досліджень та розвитку Малої академії наук України : наказ М-ва освіти і науки України від 12.09.03 р. № 619 // Директор шк. – 2003. – Груд. (№ 45). – С. 15–16.
121. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2003 року № 1377 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей, які можуть бути усиновлені, осіб, які бажають усиновити дитину, та здійснення нагляду за дотриманням прав дітей після усиновлення» : наказ М-ва освіти і науки України від 11.09.03 р. № 614 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 24. – С. 15–26.
122. Про підсумки проведення за новою процедурою акредитації та подальші шляхи її вдосконалення : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.11.02 р. № 11/3–6 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 2. – С. 3–6.
123. Про положення про Всеукраїнський конкурс навчальних програм і підручників для загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 05.05.03 р. № 269 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 23. – С. 21–30.

124. Про поставки комп'ютерних класів : наказ М-ва освіти і науки України від 23.09.02 р. № 524 // Упр. шк. – 2003. – № 5. – С. 11.
125. Про постанову Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 305 «Про затвердження Положення про дошкільний навчальний заклад» : наказ М-ва освіти і науки України від 25.03.03 р. № 164 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 8. – С. 14–26.
126. Про постанову Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 306 «Про затвердження Положення про навчально-виховний комплекс «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад» : наказ М-ва освіти і науки України від 25.03.03 р. № 165 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 9. – С. 14–18.
127. Про постанову Кабінету Міністрів України від 16 січня 2003 року № 31 «Про затвердження Програми «Шкільний автобус» : наказ М-ва освіти і науки України від 04.02.03 р. № 51 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 11. – С. 26–29.
128. Про проведення педагогічного експерименту щодо впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 24.04.03 р. № 5/5-4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 11. – С. 13–20.
129. Про реалізацію міжнародних проектів з реформування професійно-технічної освіти в Україні : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 24.04.03 р. № 5/5-3 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 11. – С. 21–23.
130. Про розроблення єдиних зразків каліграфічного письма цифр, українських і російських букв та їх з'єднань : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 18.07.03 р. № 8/2-19 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 23. – С. 8–15.
131. Про стан впровадження нових інформаційних технологій для науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.11.02 р. № 11/4-18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 2. – С. 6–14.
132. Про стан забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах педагогічними та науково-педагогічними кадрами : наказ М-ва освіти і науки України від 03.07.03 р. № 7/1–18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 23. – С. 3–8.
133. Про стан навчально-методичного забезпечення початкової школи в період переходу на новий зміст, структуру та 12-річний термін навчання : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 31.10.02 р. № 10/6-19 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 1. – С. 15–23.
134. Про стан роботи щодо запобігання правопорушенням, посадовим зловживанням, хабарництву в системі освіти : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.11.02 р. № 11/2-5 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 6. – С. 3–6.
135. Про формування здорового способу життя дітей та молоді і заборону тютюнопаління в навчальних закладах та установах Міністерства освіти і науки України : наказ М-ва освіти і науки України від 10.09.03 р. № 612 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 20. – С. 29–30.
136. Про хід виконання заходів Міністерства освіти і науки України цільової комплексної програми «Фізичне виховання – здоров'я нації» : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 13.12.02 р. № 12/3-22 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 6. – С. 6–12.

137. Стан травматизму учасників навчально-виховного процесу за останні 5 років, створення безпечних умов праці та навчання в установах і закладах освіти : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 13.12.02 р. № 12/4-10 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 2. – С. 14–24.

2004

138. Підвищення ефективності вищої освіти і науки як дійового чинника розвитку та інтеграції в європейське співтовариство : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 27.02.04 р. № 3/1-4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 7. – С. 3–15.
139. Про апробацію «Інструкції про організацію і проведення контролю в умовах семестрової системи оцінювання навчальних досягнень учнів 5–11 (12) класів загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 25.06.04 р. № 540 // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2004. – № 4. – С. 102–104.
140. Про вдосконалення національної системи підготовки спеціалістів у сфері інтелектуальної власності : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 23.04.04 р. № 5/8-16 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 11. – С. 24–27.
141. Про вдосконалення профілактики та оздоровлення дітей з порушенням зору : наказ М-ва охорони здоров'я та М-ва освіти і науки України від 09.03.04 р. № 121/185 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 12. – С. 13–22.
142. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.02.04 р. № 88 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу навчальних програм та підручників для 5–12 класів відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» : наказ М-ва освіти і науки України від 02.12.04 р. № 911 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 23/24. – С. 55.
143. Про внесення змін до Переліку напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 01.12.2004 р. № 893 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0109-05> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
144. Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 15.10.04 р. № 797 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 61–62.
145. Про внесення змін до Положення про порядок надання Фондом загальнонообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття послуг з професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації : наказ М-ва праці та соц. політики України і М-ва освіти і науки України від 19.04.04 р. № 89/314 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 19. – С. 316–317.
146. Про внесення змін до Порядку державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 16.08.04 р. № 658 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 24–29.
147. Про внесення змін до Правил складання та подання заявки на винахід та заявки на корисну модель [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 26.02.2004 р. № 154 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0332-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
148. Про внесення змін до Типового положення про центр професійної, медичної та соціальної реабілітації інвалідів : наказ М-ва праці та соц. політики, М-ва освіти

- і науки України і М-ва охорони здоров'я України від 13.04.04 р. № 84/299/192 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 18. – С. 65–67.
149. Про внесення змін до Умов прийому до вищих навчальних закладів України : наказ М-ва освіти і науки України від 13.05.04 р. № 390 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 20. – С. 63.
150. Про Всеукраїнський огляд-конкурс кабінетів охорони праці професійно-технічних навчальних закладів [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 06.09.2004 р. № 702 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0133-05> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
151. Про заборону тютюнопаління в навчальних закладах і установах Міністерства освіти і науки України і затвердження заходів щодо проведення антинікотинової інформаційно-освітньої та профілактичної роботи серед дітей, учнівської та студентської молоді : наказ М-ва освіти і науки України від 08.11.04 р. № 855 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 23/24. – С. 56–59.
152. Про затвердження заходів Міністерства освіти і науки України щодо реалізації положень і завдань Державної програми розвитку і функціонування української мови на 2004–2010 роки : наказ М-ва освіти і науки України від 14.11.03 р. № 759 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 1/2. – С. 60–64.
153. Про затвердження Концепції розвитку економічної освіти : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 04.12.03 р. № 12/7-4 // Освіта України. – 2004. – 23 січ. (№ 6). – С. 4–5.
154. Про затвердження Концепції художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах та Комплексної програми художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 25.02.04 р. № 151/11 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 10. – С. 3–32.
155. Про затвердження Положення про бібліотеку професійно-технічного навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 24.12.03 р. № 848 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 8. – С. 24–31.
156. Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс на кращу науково-методичну розробку з питань позашкільної освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 06.10.04 р. № 674 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 4. – С. 458–464.
157. Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс навчальних програм та підручників для загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 12.02.04 р. № 108 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 5. – С. 25–32.
158. Про затвердження Положення про Всеукраїнську військово-спортивну гру «Патріот» : наказ М-ва освіти і науки України, М-ва оборони України і М-ва України у справах сім'ї та молоді від 05.04.04 р. № 274/112/10 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 17. – С. 129–132.
159. Про затвердження Положення про Всеукраїнську координаційно-методичну раду з питань розвитку дитячо-юнацького туризму, краєзнавства й екскурсій : наказ М-ва освіти і науки України від 11.05.04 р. № 379 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 21. – С. 216–218.
160. Про затвердження Положення про Вузли державної інформаційно-виробничої системи для інформаційного та документарного забезпечення фізичних і юридичних осіб даними з питань освіти (ІВС «ОСВІТА») [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 15.12.2004 р. № 939 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1669-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.

161. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : наказ М-ва освіти і науки України від 21.01.04 р. № 40 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 15. – С. 241–253.
162. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України і М-ва України у справах сім'ї, дітей та молоді від 21.09.2004 р. № 747/460 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1278-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
163. Про затвердження Положення про електронні наукові фахові видання [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України, Нац. акад. наук України і Вищ. атестац. комісія України від 30.09.2004 р. № 768/431/547 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1329-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
164. Про затвердження Положення про кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій навчання загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 20.05.04 р. № 407 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 8–19.
165. Про затвердження Положення про Комісію з розгляду заяв про отримання дозволу на провадження діяльності в районі дії Договору про Антарктику [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 04.03.2004 р. № 176 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0329-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
166. Про затвердження Положення про навчальний центр при установі виконання покарань : наказ М-ва освіти і науки України і Держ. департаменту України з питань виконання покарань від 26.02.04 р. № 153/32 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 11. – С. 92–97.
167. Про затвердження Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 20.07.04 р. № 601 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 30–39.
168. Про затвердження Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 11.08.04 р. № 651 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 44–47.
169. Про затвердження Положення про порядок організації та проведення апробації електронних засобів навчального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 02.06.04 р. № 433 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 20–24.
170. Про затвердження Положення про стипендію Державного департаменту інтелектуальної власності МОН України студентам вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю 7(8).000002 «інтелектуальна власність» : наказ М-ва освіти і науки України від 15.04.04 р. № 311 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 19. – С. 264–266.
171. Про затвердження Положення про центральну та республіканську (Автономна Республіка Крим), обласні, Київську та Севастопольську міські, районні (міські) психолого-медико-педагогічні консультації : наказ М-ва освіти і науки України і АПН України від 07.07.04 р. № 569/38 // Психолог. – 2004. – Жовт. (№ 38). – С. 3–4 + Психолог-вкладка. – С. 1–15.
172. Про затвердження Положення про щорічну премію Державного департаменту інтелектуальної власності в галузі науки [Електронний ресурс] : наказ М-ва

- освіти і науки України від 01.06.2004 р. № 430 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0742-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
173. Про затвердження Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 23.12.2004 р. № 34 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0026-05> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
174. Про затвердження Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або реальної загрози його вчинення: наказ Держ. ком. України у справах сім'ї та молоді, М-ва внутр. справ України, М-ва освіти і науки України і М-ва охорони здоров'я України від 16.01.04 р. № 5/34/24/11 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 4, ч. 2. – С. 580–585; Психолог. – 2004. – Трав. (№ 19). – С. 4–8.
175. Про затвердження Правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 02.12.2004 р. № 903 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0044-05> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
176. Про затвердження Примірного положення про батьківські комітети (ради) загальноосвітнього навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 02.06.04 р. № 440 // Директор шк. – 2004. – Верес. (№ 35). – С. 27–29.
177. Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004–2005 роки : наказ М-ва освіти і науки України від 23.01.04 р. № 49 // Освіта. – 2004. – 11–18 лют. (№ 8). – С. 6–7.
178. Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів 12-річної школи : наказ М-ва освіти і науки України від 23.02.04 р. № 132 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 6. – С. 3–32.
179. Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа) : наказ М-ва освіти і науки України від 03.11.04 р. № 849 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 23/24. – С. 13–28.
180. Про затвердження Типового положення про культурно-освітній центр національних меншин України [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України і Держ. ком. України у справах національностей та міграції від 06.10.2004 р. № 778/49 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1352-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
181. Про затвердження Типової базисної структури навчальних планів для підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 13.04.04 р. № 295 // Освіта України. – 2004. – 20 трав. (№ 39). – С. 4–5.
182. Про заходи на виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» від 14 січня 2004 р. № 24 : наказ М-ва освіти і науки України від 02.02.04 р. № 80 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 1/2. – С. 3–4.
183. Про назви, печатки, штампи, вивіски загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]: наказ М-ва освіти і науки України від 17.02.2004 р. № 120 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. –

Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0248-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.

184. Про організаційні заходи, спрямовані на виконання Комплексної програми забезпечення загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів сучасними технічними засобами навчання з природничо-математичних і технологічних дисциплін» (постанова Кабміну від 13 липня 2004 р. № 905) : наказ М-ва освіти і науки України від 20.08.04 р. № 669 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 19/20. – С. 15–30.
185. Про організаційні заходи щодо запровадження зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 21.09.04 р. № 745 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 19/20. – С. 31–38.
186. Про організацію діяльності регіональних психолого-медико-педагогічних консультацій : наказ М-ва освіти і науки України від 17.08.04 р. № 661 // Психолог. – 2004. – Жовт. (№ 38). – С. 2–3.
187. Про постанову Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 848 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку» : наказ М-ва освіти і науки України від 19.07.04 р. № 598 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 23/24. – С. 3–12.
188. Про проведення державної акредитації фізичних та юридичних осіб на право проведення наукової та науково-технічної експертизи [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 12.01.2004 р. № 12 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0110-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
189. Про проведення огляду, відомчої реєстрації та перереєстрації музеїв при навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України : наказ М-ва освіти і науки України від 25.02.04 р. № 150 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 12. – С. 22–26.
190. Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу [у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації] : наказ М-ва освіти і науки України від 23.01.04 р. № 48 // Освіта. – 2004. – 11–18 лют. (№ 8). – С. 4–5.
191. Про систему організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи в дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 21.07.03 р. № 486 // Початкова освіта. – 2004. – Листоп. (№ 43). – С. 2–3.
192. Про стан і перспективи розвитку психологічної служби системи освіти України : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 23.04.04 р. № 5/6-3 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 11. – С. 13–23.
193. Про стан реалізації ступеневої вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту» : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 04.12.03 р. № 12/5-18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 9. – С. 3–16.
194. Про стан фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах України у відповідності до існуючої нормативно-правової бази : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 25.03.03 р. № 4/3-22 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 11. – С. 3–13.
195. Про створення при Міністерстві освіти і науки України Ради з представників громадських організацій та засобів масової інформації : наказ М-ва освіти і науки України від 28.09.04 р. № 762 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 62–63.

Рада з представників громадських організацій та засобів масової інформації при Міністерстві освіти і науки України створюється на виконання указу Президента України «Про забезпечення умов для більш широкої участі громадянськості у формуванні та реалізації державної політики» від 31 липня 2004 р. № 854 та з метою координації заходів, пов'язаних із забезпеченням проведення консультацій з громадськістю у процесі формування та реалізації державної політики у сфері освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності.

196. Про Типові навчальні плани початкової школи з навчанням українською та мовами національних меншин : наказ М-ва освіти і науки України від 01.03.04 р. № 162 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 8. – С. 19–23 ; Початкова шк. – 2004. – № 4. – С. 3–4.
197. Про утворення Реєстру комп'ютерних програм [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 29.11.2004 р. № 888 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2004. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1569-04> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.

2005

198. Про внесення змін і доповнень до Умов прийому до вищих навчальних закладів України [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 02.02.2005 р. № 72 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2005. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0165-05> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
199. Про Всеукраїнський огляд-конкурс методичних кабінетів професійно-технічних навчальних закладів на кращу організацію методичної роботи з педагогічними кадрами : наказ М-ва освіти і науки України від 14.09.04 р. № 727 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 3. – С. 3–10.
200. Про запровадження електронної пошти у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації : наказ М-ва освіти і науки України від 29.12.04 р. № 985 // Сільська шк. – 2005. – 12 січ. (№ 1/2). – С. 2.
201. Про запровадження звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 28.01.05 р. № 55 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 4/6. – С. 95–96.
202. Про затвердження Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти в Україні та її інтеграції в європейський простір : наказ М-ва освіти і науки України від 31.12.04 р. № 988 // Освіта. – 2005. – 12–19 січ. (№ 2/3). – С. 2–3.
203. Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс творчих учнівських робіт «Вчитель – моє покликання» [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 21.01.2005 р. № 34 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2005. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0193-05> (дата звернення: 21.04.17). – Назва з екрана.
204. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт і дітей позбавлених батьківського піклування : наказ М-ва освіти і науки України, М-ва України у справах сім'ї, дітей та молоді від 21.09.04 р. № 747/460 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 1/2. – С. 49–64.
205. Про затвердження Положення про кабінет охорони праці професійно-технічного навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 18.08.04 р. № 664 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 3. – С. 27–32.
206. Про затвердження Порядку передавання закладами охорони здоров'я та навчальними закладами дітей, усиновлених громадянами України та іноземцями :

- наказ М-ва освіти і науки України і М-ва охорони здоров'я України від 22.12.04 р. № 959/634 // Освіта України. – 2005. – 28 січ. (№ 8). – С. 1, 5.
207. Про затвердження Правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 02.12.04 р. № 903 // Інформатика. – 2005. – Лют. (№ 8). – С. 21–24.
208. Про затвердження Примірної інструкції з охорони праці під час виконання токарних робіт для учнів професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 17.12.03 р. № 832 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 3. – С. 10–18.
209. Про затвердження Примірної інструкції з охорони праці під час виробничого навчання за професією слюсар з ремонту автомобілів для учнів професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 18.08.04 р. № 663 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 3. – С. 18–26.
210. Про проведення апробації електронних засобів навчального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 22.10.04 р. № 813 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 1/2. – С. 25–40.
211. Про реалізацію спільного проекту МОН, Представництва ООН в Україні та Всеукраїнської асоціації комп'ютерних клубів «Розвиток доступу до сучасних інформаційно-комунікаційних технологій населення на основі партнерства між школами та комп'ютерними клубами» : наказ М-ва освіти і науки України від 13.12.04 р. № 935 // Освіта України. – 2005. – 4 січ. (№ 1/2). – С. 1.
212. Про фінансування оздоровлення та відпочинку учнів професійно-технічних навчальних закладів із числа дітей соціально незахищених категорій : наказ М-ва освіти і науки України від 17.12.03 р. № 947 // Освіта України. – 2005. – 4 січ. (№ 1/2). – С. 2.

**В. Г. КРЕМЕНЬ –
РЕДАКТОР ТА ЧЛЕН РЕДАКЦІЙНИХ КОЛЕГІЙ
ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ**

1. **Вихователь-методист дошкільного закладу** : щоміс. спец. журн. / [засн.: ТОВ «Міжнародний центр фінансово-економічного розвитку – Україна»]; редкол.: Бех І. Д., Білецька Л. Л. ... Кремень В. Г. [та ін.]. – 2008, серп. – . – Київ : Аванпост-прим, 2008–2016. – Виходить 12 разів на рік. – Член редкол. з 2009 р.
2. **Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часопис / засн.: МОН України, НАПН України, Ін-т вищ. освіти НАПН України, Держ. інформ.-виробн. підприємство вид-во «Педагогічна преса»; голов. ред. Віктор Андрущенко; редкол.: Меланія Аствацатрян, Віль Бакіров ... Василь Кремень [та ін.]. – 2001– . – Київ : Пед. преса, 2001–2016. – Виходить 4 рази на рік.
3. **Вища школа** : наук.-практ. вид. / засн.: МОН України; голов. ред. К. М. Левківський; редкол.: К. С. Абдієв, В. П. Андрущенко ... В. Г. Кремень [та ін.]. – 2001, січ. – . – Київ : Знання, 2001–2016. – З 2001 р. до 2007 р. виходив 6 разів на рік, з 2008 виходить 12 разів на рік. – Голов. ред. з 2001 р. по 2004 р.
4. **Генеза: Філософія. Історія. Політологія** : наук. та громад.-політ. журн. / засн.: Вид-во «Генеза», Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова; редкол.: Віктор Андрущенко, Ярослав Грица ... Василь Кремень [та ін.]. – 1994– . – Київ : Генеза, 1994–2006. – Член редкол. з 1997 р. по 2000 р.
5. **Гуманітарні науки** : наук.-практ. журн. / засн.: Респ. вищ. навч. закл. «Кримський гуманітарний університет» (м. Ялта), Держ. інформ.-виробн. підприємство вид-во «Педагогічна преса»; голов. ред., голова редкол. Олександр Глузман; редкол.: Джоао Соуса Андраде, Віктор Андрущенко ... Василь Кремень [та ін.]. – 2000, черв. – 2013. – Київ : Пед. преса, 2001–2013. – Виходив двічі на рік.
6. **Директор школи, ліцею, гімназії** : всеукр. наук.-практ. рец. журн. / засн.: МОН України, НАПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, Всеукр. центр ім. М. Пирогова; голов. і наук. ред. Ольга Виговська; ред. рада: Василь Кремень (голова), Віктор Андрущенко, Анаїда Аміхрян [та ін.]. – 1999, листоп. – . – Київ : Віпол, 2000–2016. – Виходить 6 разів на рік. – Голова ред. ради з 2000 р.
7. **Журнал для батьків** : наук.-попул. журн. / засн. компанія «СОЦИС», співзасн.: АПН України, МОН України; ред. рада: В. Г. Кремень (голова ред. ради), Г. О. Балл, М. С. Вашуленко [та ін.]. – 1997, трав. – . – [Рівне : Рівнен. друк.], 1998–2001. – Виходив 4 рази на рік.
8. **Іноземні мови в навчальних закладах** : наук.-метод. журн. / засн.: МОНмолоді та спорту України, Держ. інформ.-виробн. підприємство вид-во «Педагогічна преса»; голова ред. ради Георгій Крючков; ред. рада: Надія Басай, Петро Бех ... Василь Кремень [та ін.]. – 2002, квіт. – . – Київ : Пед. преса, 2002–2011. – Виходив 6 разів на рік. – Член ред. ради з 2002 р. до 2011 р.
9. **Історія. Філософія. Релігієзнавство** : наук. журн. / засн.: Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка, вид-во «Антросвіт»; керівник вид. проекту Казимир Антоневський; голов. ред. Анна Антоневська, редкол.: Анатолій Конверський, Володимир Борисенко ... Василь Кремень [та ін.]. – 2007– . – Київ : [б. в.], 2008–2009. – Виходив 4 рази на рік.
10. **Людина і політика** : укр. соц.-гуманітар. наук. журн. / засн.: Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Укр. центр політ. менеджменту, Інформ.-вид. підприємство «Поліс-К»; шеф-ред. Андрущенко Віктор Петрович; голов. ред. Волинка Григорій Іванович; члени редкол.: Андрусишин Б. І.,

- Бабкіна О. В. ... Кремень В. Г. – 1998– . – Київ, 1999–2016. – Виходить 6 разів на рік.
11. **Мистецтво та освіта** : наук.-метод. журн. / засн.: Ін-т проблем виховання НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України ; редкол.: Рагозіна В. В. (голова) [та ін.]. – 1996, жовт. – . – Київ : Пед думка, 1996–2016. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 1999 р. до 2015 р.
  12. **Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації** : укр. наук. журн. / засн.: Ун-т «Україна», Всеукр. асоц. політ. наук ; редкол.: Андрущенко Віктор Петрович, Андрусишин Богдан Іванович ... Кремень Василь Григорович [та ін.]. – 2005, груд. – . – Київ : Ун-т «Україна», 2005–2016. – Виходить 4 рази на рік.
  13. **Освіта та розвиток обдарованої особистості** : щоміс. наук.-метод. журн. / засн.: НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України ; шеф-ред. Володимир Камишин : голов. та наук. ред. Ніна Федорова ; редкол.: Аніщенко Наталія Вікторівна, Балл Георгій Олексійович ... Кремень Василь Григорович [та ін.]. – 2012– . – Київ : Ін-т обдар. дитини НАПН України, 2012–2016. – Виходить 12 разів на рік. – Член редкол. з 2012 р.
  14. **Освіта України** : газета : офіц. вид. М-ва освіти і науки України / засн.: МОН України, НАПН України, Профспілка працівників освіти і науки, ДІВП Вид-во «Педагогічна преса» ; голов. ред. Максим Короденко. – 1996– . – Київ : Пед. преса, 1996–2016. – Виходить щотижня. – Член ред. ради з трав. 1998 р. до 2000 р.
  15. **Освітologia = Oświatologia** : пол.-укр. щоріч. укр.-пол. / засн.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Вища пед. школа Спілки польських вчителів (м. Варшава, Республіка Польща) ; за ред. Віктора Огнев'юка, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої ; наук. рада: Василь Кремень [та ін.]. – 2012– . – Варшава ; Київ : Едельвейс, 2012–2016. – Виходить щорічно. – Член наук. ради з 2012 р.
  16. **Пам'ять століть. Планета** : іст. наук. і літ. журн. / засн.: МОН України, Нац. пед. ун-т ім. Михайла Драгоманова, Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», Ген. дирекція з обслуговування інозем. представництв, Іст. клуб «Планета» ; шеф-ред. Бех В. ; ред. рада: Віктор Андрущенко, Богдан Андрусишин ... Василь Кремень [та ін.]. – 1996, лип. – . Київ, 1996– . – Виходить 6 разів на рік.
  17. **Педагогіка і психологія. Вісник НАПН України** : наук.-теорет. та інформ. вісн. / засн.: НАПН України, держ. інформ.-виробн. підприємство вид-во «Педагогічна преса» ; редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.), О. І. Ляшенко (заст. голов. ред.), Л. А. Рапіна (відп. секр.) [та ін.]. – 1993, верес. – . – Київ : Пед. преса, 1993–2016. – Виходить 4 рази на рік. – Голов. ред. з 1998 р.
  18. **Педагогіка толерантності** : громад. психол.-пед. цоквартальник укр. та рос. мовами / засн.: Київ. громад. освіт.-вид. центр «Полікультурний світ» ; голов. ред. Береговий Я. Л. ; редкол.: Берсенев В. А., Бех І. Д. ... Кремень В. Г. [та ін.]. – 1997, лют. – . – Київ : В. О. Захаренко, 1997–2016. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 1998 р.
  19. **Порівняльна професійна педагогіка** : наук. журн. / засн.: НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Хмельниц. нац. ун-т, Центр порівняльної проф. педагогіки ; наук. рада: Кремень В. Г. (голова), Матвієнко О. В., Ничкало Н. Г. [та ін.] ; голов. ред. Бідюк Н. М. – 2011, берез. – . – Київ ; Хмельницький : Хмельниц. нац. ун-т, 2011–2016. – Виходить 4 рази на рік. – Голова наук. ради з 2011 р.
  20. **Постметодика** : журнал / засн.: Департамент освіти і науки Полтав. облдержадмін., Полтав. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. М. В. Остроградського ; голова ред. ради В. В. Зеленюк ; редкол.: Г. Є. Аляєв, О. А. Білоусько ... В. Г. Кремень [та ін.]. – 1993, берез. – . – Полтава : АСМІ, 1993–2016. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 1999 р.
  21. **Практична філософія** : наук. фах. журн. / засн.: Благодійна орг. «Центр практичної філософії», Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України ; редкол.:

- Андрущенко Віктор Петрович (голов. ред.), Бех Володимир Павлович ... Кремень Василь Григорович [та ін.] – 1999– . – Київ : [Благодійна орг. «Центр практичної філософії»], 1999–2016. – Виходить 4 рази на рік.
22. **Психологічні перспективи** : [журнал] / засн.: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т соц. та політ. психології НАПН України; ред. рада: Микола Слюсаревський (голова ред. ради), Ігор Коцан ... Василь Кремень та ін.] – 2001– . – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2001–2016. – Виходить 2 рази на рік. – Член ред. ради з 2001 р. до 2014 р.
  23. **Рідна школа** : щоміс. наук.-пед. журн. / засн. МОН України; голов. ред. Анжеліна Пугач; громад. рада: Віктор Андрущенко, Олена Биковська ... Василь Кремень [та ін.] – 1922, трав. – . – Київ : Рідна шк., 1992–2016. – Виходить 12 разів на рік. – Член ред. ради з квіт. 1998 р. до берез. 2015 р., член громад. ради з квіт. 2015 р.
  24. **Сільська школа** : щоміс. газета / засн.: Вид-во «Педагогічна преса»; голов. ред. Марія Корюненко; ред. рада: Голуб Володимир, Заїка Віктор ... Кремень Василь [та ін.] – 2000, трав. – . – Київ : Пед. преса, 2000–2011. – Виходила двічі на місяць. – Член ред. ради до берез. 2010 р.
  25. **Соціогуманітарні проблеми людини** : журнал / засн.: МОН України, НАПН України, Захід. наук. центр НАПН України і М-ва освіти і науки України; голов. ред. В. П. Мельник; ред. рада: В. Андрущенко, Ю. Бобало ... В. Кремень [та ін.] – 2005, січ. – . – Київ : Ін-т соціогуманітар. проблем людини, 2005–2015. – Виходить 2 рази на рік. – Член ред. ради з 2010 р.
  26. **Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія** : щокв. наук.-практ. журн. / засн.: Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут», Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Укр. інж.-пед. акад.; голов. ред. Романовський О. Г.; координац. рада: Кремень В. Г. (голова) [та ін.] – 2000, серп. – . – Харків : НТУ «ХПІ», 2000–2016. – Виходить 4 рази на рік.
  27. **Трибуна** : всеукр. громад.-політ. і теорет. журн. Т-ва «Знання» України і Нац. спілки журналістів України / засн.: Т-во «Знання» України, Нац. спілка журналістів України; голов. ред. Меншун В. І.; редкол.: Андрущенко В. П., Беспалько Л. В. ... Кремень В. Г. [та ін.] – 1965, трав. – . – Київ : Преса України, 2012–2016. – Виходить 12 разів на рік.
  28. **Український науково-медичний молодіжний журнал** : наук.-практ. вид. / засн.: Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця МОЗ України; голова редкол. Амосова К. М.; редкол.: Антоненко М. Ю., Бардов В. Г. ... Кремень В. Г. [та ін.] – 1993– . – Київ : КІМ, 1993–2016. – Виходить 4 рази на рік.
  29. **Український педагогічний журнал = Ukrainian educational journal** : фах. період. вид. Ін-ту педагогіки НАПН України / засн. Ін-т педагогіки НАПН України; наук. рада: Кремень В. Г., Гриневич Л. М., Гуржій А. М. [та ін.]; редкол.: О. М. Топузов (голов. ред.), М. В. Головка (заст. голов. ред.) ... Л. Д. Березівська [та ін.] – 2015, січ. – . – Київ, 2015–2016. – Виходить 4 рази на рік. – Член наук. ради з 2015 р.
  30. **Учитель** : щоміс. наук.-пед. журн. / засн.: вид. підприємство «Деміур»; шеф-ред. Іван Шербатенко; редкол.: Микола Євтух, Василь Кремень, Василь Мадзігон [та ін.] – 1998, січ. – 2000. – Київ : Преса України, 1998–2000. – Член редкол. з 1999 р. по 2000 р.
  31. **Філософія і сучасність** : наук.-теорет. і практ. журн. / засн.: Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв; редкол.: В. Г. Кремень [та ін.] – 2008– . – Харків : [б. в.], 2008–2016. – Виходить щоквартально.
  32. **Філософія освіти = Philosophy of Education** : наук. часопис / засн.: Ін-т вищої освіти НАПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова; голов. співред. Віктор Андрущенко, Віл'ям Макбрайд; наук. рада: Джо Бішоп, Володимир Г. Буданов ... Василь Кремень [та ін.] – 2005, верес. – . – Київ : Університет кн., 2005–2016. –

- У 2006 р. виходив 3 рази на рік, з 2007 р. виходить 2 рази на рік. – Член редкол. з 2005 р. до 2007 р., член ред. ради з 2008 р. до 2011 р., член наук. ради з 2012 р.
33. **Філософія спілкування: філософія, психологія, соціальна комунікація** : наук.-практ. філос. журн. / засн.: Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка ; координац. рада: Кремень В. Г., Мазоренко Д. І., Бакиров В. С. [та ін.]; редкол.: Заветний С. О., Пономарьов О. С., Моїсєєва Н. І. [та ін.]. – 2008, серп. – . – Харків : Миська друк., 2008–2016. – Виходить щорічно. – Голова координац. ради з 2008 р.
  34. **Філософська думка = Philosophical Thought** : укр. наук.-теорет. часопис / засн.: НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; голов. ред.: Мирослав Попович, Сергій Пролєєв ; наук. рада: Віктор Андрущенко, Ігор Бичко ... Василь Кремень [та ін.]. – 1927, січ. – . – Київ : Академперіодика, 1927–2016. – Виходить 6 разів на рік.
  35. **Шкільна бібліотека плюс** : наук.-метод. часопис / засн.: Благод. фонд сприяння розвитку освіти ім. Б. Грінченка ; ред. рада: Василь Кремень, Сергій Максименко, Іван Бех [та ін.]. – 2003, трав. – . – Київ, 2003–2016. – Виходить двічі на місяць.
  36. **Education and Pedagogical Sciences = Освіта та педагогічна наука** : журнал / засн. Держ. закл. «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»; редкол.: Курило В. С. (голов. ред.) [та ін.]; члени ред. ради: Буріан Вальтер, Бур'ян М. С. ... Кремень В. Г. [та ін.]. – 1922– . – Старобільськ : Вид-во Держ. закл. «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 1922–1931, 2001–2016. – Виходить 6 разів на рік. – Член ред. ради з 2012 р.
  37. **Ruch pedagogiczny** : rocznik : [Суспільство і освіта : часопис Міжнар. дослідж. у галузі гуманітар. наук] / Wyższa szkoła pedagogiczna ZNP ; rada naukowa: Tadeusz Lewowicki (przewodniczący), Wojciech Kojs, Wasyl G. Kremień [i in.]. – 1912– . – Warszawa, 1912–2016. – Член наук. ради з 2012 р.
  38. **UNIVERSITATES = Университеты. Наука и просвещение** : науч.-попул. ежекв. журн. / учредитель: Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина, Ассоц. выпускников, преподавателей и друзей Харьк. нац. ун-та им. В. Н. Каразина ; осн. и первый глав. ред. И. Е. Тарапов ; ред. совет: Бакиров В. С. (пред.), Астахова В. И. ... Кремень В. Г. [и др.]. – 2000, март. – . – Харьков : Ред. газеты «Вечерний Харьков», 2000–2016. – Выходит ежекв. – Член ред. совета с 2000 г.

НАУКОВО-ДОПОМІЖНИЙ АПАРАТ

Іменний покажчик ¹

- Абдієв К. С.** [3]
Абизов В. Є. 50
Авраменко О. Б. 797
Авшенюк Н. М. 1245
Адрюг А. К. 973
Айвазова Л. М. 1735, 1797, 1816, 1832, 1846, 1925, 1970, 1982, 2030 (упоряд.)
Акіменко А. 1437, 2169
Аксьонова О. П. 700
Александр Т. 1927 (перс.)
Александров В. П. 366 (рец.)
Алексєенко Т. Ф. 791
Алещенко М. І. 796
Аляев Є. Є. [20]
Аміхранян А. [6]
Амосова К. М. [28]
Ананьев А. М. 972
Ангельський О. В. 883
Андрате Д. С. [5]
Андрос Є. І. 816 (упоряд.)
Андрусишин Б. І. 774, 862, 960, 1039, 1121, 1237, 1274 (ред.); [10], [12], [16]
Андрущенко А. 193
Андрущенко В. П. 83, 85, 101, 136, 189, 244, 249, 250, 292, 443, 552, 605, 608, 623, 633, 698–701, 763, 792–797, 881–883, 885, 892, 971–973, 1030, 1057, 1202, 1266, 1693, 1767, 1769, 1961; 83, 85, 101, 147, 187, 349, 443, 485, 552, 603, 604, 605, 608, 612, 615, 623, 675, 676, 677, 679, 680, 681, 698–701, 732, 739, 758, 765, 766, 768, 774, 778, 792–797, 852, 853, 861, 862, 881–883, 960, 971–973, 1032, 1033, 1039, 1044, 1056, 1066, 1115, 1116, 1119, 1121, 1125, 1136, 1153, 1181, 1182, 1190, 1199, 1232, 1235, 1237, 1239, 1242, 1274, 1767 (ред.); 291, 349 (авт.-уплряд.); 625 (рец.); 663, 1566, 1693, 1751, 1845, 1901, 1984, 2120, 2163 (перс.); [2], [3] [4], [5], [6], [10], [12], [16], [21], [23], [25], [27], [32] [34]
Андрущенко І. Ф. 699
Андрущенко Т. В. 443, 732, 739, 1767
Анікін Д. О. 1189, 1241, 1277 (ред.)
Аніщенко О. В. 1245
Аніщенко В. М. 791
Аніщенко Н. В. [13]
Антипенко В. П. 424, 541 (ред.)
Антошевська А. [9]
Антошевський К. [9]
Антоненко М. Ю. [28]
Антонець Н. 2181
Антонович Є. А. 611(ред.)
Ануфрієв Л. О. 612, 681, 778, 1044, 1242 (ред.)
Артюшина М. В. 1234 (упоряд.)
Арцишевський Р. А. 536 (ред.); 1844(перс.)
Астахова В. І. [38]
Аствацатрян М. 1182 (ред.); [2]
Атанасов В. 1487 (перс.)
Афанасенко В. С. 189, 250, 290, 365
Бабак В. 603, 604 (ред.)
Бабин І. І. 962 (авт.-упоряд.)
Бабич А. О. 484 (ред.)
Бабкіна О. В. 1125, 1190 (ред.); [10]
Баб'як М. 971
Багно Ю. М. 1057
Багров М. В. 698
Бажан О. Г. 1135 (ред.)
Баженов Є. 2012 (перс.)
Базилевич В. Д. 534 ; 534 (ред.)
Базовкин Е. Г. див. Базовкін Є. Г.
Базовкін Є. Г. 19, 20, 26, 29, 36, 37, 40, 44, 48
Байдак Л. 22
Бакиров В. В. див. Бакіров В. С.
Бакіров В. С. 443, 485, 603, 604, 676, 677, 679, 765, 766, 852, 853, 1032, 1033, 1115, 1116, 1119, 1181, 1182, 1232 (ред); [2], [33], [38]
Балабан М. 2034
Балабанов К. 1898; 1651 (перс.)
Баланюк Т. М. 1897 (уклад.)
Балл Г. О. [7], [13]
Балута І. М. 1194 (ред.)
Балурко В. С. 967, 1129 (ред.)
Бандальєр Г. 1624
Барабаш О. Д. 792

¹ У квадратних дужках [ ] зазначено номери позицій з розділу «В. Г. Кремень – редактор та член редакційної колегії періодичних видань».

Бардов В. Г. [28]
 Бартош С. В. **850** (ред.)
 Басай Н. [8]
 Батишев С. Я. **935, 1886, 1894** (перс.)
 Баукова У. **1770**
 Беднарський Х. див Беднарчик Х.
 Беднарчик Х. **395, 1927** (перс.); **627, 628** (ред.); [29]
 Безгін І. **434** (ред.)
 Безена І. М. **2170**
 Безлюдя Д. М. **55**
 Беляєв Ю. І. **795**
 Бенніч-Бьоркман Лі **1766** (перс.)
 Береговий Я. Л. [18]
 Березівська Л. Д. **2097, 2124, 2232** (ред.); [29]
 Березняк Є. С. **675; 1571, 1659** (перс.)
 Бернадські Л. **1880** (перс.)
 Берсенев В. А. [18]
 Беспалько Л. В. [27]
 Бех В. П. **732, 739, 1767; 1845** (перс.); [16], [21]
 Бех І. Д. **662, 701, 885, 886; 680** (ред.); **1692** (перс.); [1], [18], [35]
 Бех П. [8]
 Бех Ю. **732, 739, 1767**
 Белікова В. В. **881**
 Белова Л. **1438**
 Биков В. Ю. **680, 1083, 1152; 1156, 1184, 1273** (ред.)
 Биковська О. [23]
 Бичко І. [34]
 Бібік Н. М. **680**(ред.);
 Біда О. **1871**
 Бідюк Н. М. **1976; [19]**
 Білан А. Д. **761**
 Білейчук Я. Я. **772** (авт.-упоряд.)
 Білецька Л. Л. [1]
 Білий О. В. **704**
 Білик О. О. **924**
 Білоус А. О. **36, 37**
 Білоусько О. А. **103** (рец.); [20]
 Білоцерківець І. П. **1955** (упоряд.)
 Бінько І. **82**
 Бішоп Д. [32]
 Бобало Ю. [25]
 Бобир О. **1694**
 Богай А. **1927** (перс.)
 Богданова Т. **1899**
 Богданович І. І. **887**
 Богущкий Ю. **1842** (перс.)
 Богуш А. М. **1735** (перс.)
 Бойко О. **1736**
 Бойченко М. І. **552, 605; 349** (авт.-упоряд.); **798** (рец.)
 Болгов В. В. **801, 1609** (авт.-упоряд.)
 Боллобаш Я. Я. **416, 419, 1310; 865, 959, 1041, 1045, 1126** (ред.); **962** (авт.-упоряд.)
 Бондаренко В. **61, 66**
 Бондаренко В. Д. **55**
 Борисенко В. [9]
 Боровська Н. **1311**
 Бородін Є. І. **686, 783**(ред.)
 Бородюк Н. **212**
 Бочкарьов В. **367**
 Бреціна Т. **1759** (перс.)
 Бржестовська Л. О. **357** (ред.)
 Брінклі Р. **1506** (перс.)
 Брушлинский А. В. **17**
 Бублик Н. М. **2030** (упоряд.)
 Буган Ю. В. **882**
 Будак В. Д. **793; 935, 1236** (ред.)
 Буданов В. Г. [32]
 Бузек Є. **2090; 1927, 1928, 2090** (перс.)
 Бузкова П. **1551** (перс.)
 Булавко В. **1312, 1313, 1324, 1380, 1546, 1607, 1619, 1626, 1627, 1659; 4** (підгот.)
 Бульвінська О. **608**
 Бурда М. І. **1086, 1977; 823** (секр.); **1860** (перс.)
 Буріан В. [36]
 Буркова Л. В. **1189, 1241, 1277** (ред.)
 Буrows О. **1890** (перс.)
 Бур'ян М. С. [36]
Вавринчук М. П. 695, 789 (ред.)
 Вакарчук І. О. **676, 677, 679, 765, 766, 779, 852** (ред.); **1700, 1768, 1786** (перс.)
 Валевський О. **57**
 Варава В. **707**
 Васай Н. [8]
 Василаделько В. Ф. **1548; 350, 396, 417** (упоряд.)
 Василенко О. **2037**
 Васянович Г. П. **1978, 2094; 879** (ред.)
 Вачевський М. В. **486; 486** (ред.)
 Вашуленко М. С. **1325; 1846** (перс.); [7]
 Веббер С. **1999** (перс.)
 Вебер М. **983; 983** (перс.)
 Величко А. Г. **330**
 Вербицький М. **2162** (перс.)
 Вергун В. А. **433** (ред.)
 Вертіль О. **1901**
 Ветров С. **584**
 Виговська О. **593, 594, 1029, 1660, 1771, 1847, 1902, 1903; 2217** (упоряд.); [6]

Вільш І. **374, 450, 557, 819, 898** (ред.)
Власенко Ф. П. **1139, 1140**
Власова О. І. **861**(ред.)
Вовк В. С. **357** (ред.)
Возіанов О. Ф. **773** (ред.)
Волга Л. **156**
Волинка Г. І. **[10]**
Волович В. І. (В. І.) **83, 85, 136, 244, 246, 290, 364, 365, 487, 703**
Волощук І. **1708**
Воробйов Є. М. **267**
Воробієнко П. П. **1861** (перс.)
Ворона В. **1485**
Воронкова В. Г. **249**
Вяткіна Н. Б. **2228** (перс.)
Вятровскі З. **2102; 890** (рец.)

Гавриш О. 190, 204
Гаврішко В. Д. **874, 1052** (ред.)
Гадзало Я. **2214** (перс.)
Гаевский Б. А. **34**
Гайдай Т. В. **534**
Гайдуків Л. Ф. **188**
Гайжуніс А. **1119, 1232** (ред.)
Галата С. **1905, 2039, 2040, 2173**
Галковська Т. **386**
Гамрецький І. С. **542** (ред.)
Гаркуша О. М. **620, 692** (ред.)
Гармаш А. А. **962** (авт.-упоряд.)
Гегель Г. В. Ф. **1166** (перс.)
Геєц В. М. див. Геєць В. М.
Геєць В. М. **441; 1825, 1842** (перс.)
Гергель О. **163, 195, 257, 1327–1329, 1381, 1436**
Гичан К. **2103**
Гінек Й. **1119, 1232** (ред.)
Гладишев В. В. **1156, 1184, 1273** (ред.)
Глузман О. **[5]**
Глушко В. А. **1543** (перс.)
Годєцька Т. І. **1847**
Гожик П. Ф. **1629**
Голенко В. М. **691** (ред.)
Голікова О. **383**
Головащенко С. **8**
Головко М. В. **[29]**
Головченко Г. Т. **287, 364, 487, 624**
Голод Р. **792** (рец.)
Голуб В. **1807** (перс.); **[24]**
Голубев К. **1382**
Гончар О. **1509** (перс.)
Гончаренко В. Г. **284**
Гончаренко С. У. **1294, 1849;** (ред.); **1982** (перс.)

Горбачов М. С. **1685** (перс.)
Горбик Л. **201**
Горбунова Л. **623**
Горенко І. **1441**
Горенко О. **294** (рец.)
Гориславець В. **182**
Горлач М. І. (Н. І.) **101, 244, 246, 287, 624, 702, 703; 83, 85, 101, 136, 189, 244, 246, 287, 364, 365, 435** (ред.)
Горлач П. **2174**
Горська С. **1775, 1850, 1906, 1983–1987, 2041–2044, 2093, 2104–2107, 2175–2178**
Гоч П. В. **1051** (ред.)
Гражевська Н. І. **534**
Гребельник О. П. **1710, 1725, 1739** (перс.)
Гресь В. А. **656**
Григоренко В. **155, 1314, 1330, 1331**
Григор'єв О. **1465** (перс.)
Григорович Н. **109**
Гримчак Ю. М. **477** (ред.)
Гриневич Л. **1786, 2043, 2069, 2093, 2106, 2120, 2136, 2171, 2179, 2190, 2191, 2208, 2212, 2213** (перс.); **[29]**
Гринів О. **2045**
Грица Я. **[4]**
Грінченко Б. **1773, 1848, 1850** (перс.)
Громовий В. **707**
Груф Я. де **2052** (перс.)
Губенко О. В. **152**
Губерський Л. В. **187, 188, 889, 978, 1063, 1138, 1796; 187, 349, 350, 417, 433, 678, 1066, 1116, 1136, 1138, 1153, 1181, 1199, 1235** (ред.); **940, 1266, 1825, 1984, 2006, 2136, 2163** (перс.)
Гудзик К. **118**
Гудратян С. **1483** (перс.)
Гузар З. Т. **479** (ред.)
Гузик М. **1655** (перс.)
Гузій Н. В. **1785** (упоряд.); **1785** (упоряд.)
Гуревич Р. С. **1696;** (ред.)
Гуржій А. М. **363, 366, 372; 423, 1245** (ред.); **1656, 1918, 1994, 2144, 2177, 2180, 2223** (перс.); **[29]**
Гуц І. **1341** (перс.)
Гхош М. **66** (ред.)
Гюлен Ф. **1770** (перс.)

Гавел В. 59 (перс.)

Давиденко Л. І. 966 (ред.)
Дамянов І. **1579** (перс.)

Даниленко В. Я. **878** (ред.)
Данило Галицький **1409** (перс.)
Данилюк Ю. З. **424, 425, 427, 429, 431, 477, 478, 483, 541, 543, 546, 551, 618, 619, 684, 687** (ред.)
Дармодехін С. В. **1965** (перс.)
Девідсон Д. **1490** (перс.)
Демидко В. М. **425** (ред.)
Дем'яненко Н. М. **2139** (перс.)
Денисенко Л. **317**
Держко І. З. **786** (ред.)
Десятов Т. **1607** (перс.)
Дзюба І. М. **1624** (перс.)
Дідківська І. **1486**
Дічек Н. **1697, 2181**
Дмитренко К. **1549, 1631**
Дмитренко Т. Т. **690** (ред.)
Дмитриченко М. Ф. **1234** (ред.)
Добко Т. В. **1711; 2180** (ред.)
Довбищенко В. **1853, 1907, 1991**
Довга Т. Я. **1936** (упоряд.)
Довгий С. О. **247; 1838** (перс.)
Долганова Л. **296, 319, 709, 1487, 1550–1552, 1632, 1662, 1663, 1776–1781, 1854, 1855**
Домалевська Т. **1992**
Доркену А. М. **1942** (упоряд.)
Дорогунцов С. **423** (ред.)
Дорошенко Ю. **74**
Доценко П. **1908, 1912, 1994, 2152**

Драгоманов М. П. **1634, 2209, 2218** (перс.)
Драч І. Ф. **2182; 2182** (перс.)
Дронова Н. **403**
Дубова Л. О. **1862** (упоряд.)
Дубровін С. **1856, 1857, 2047, 2055, 2110, 2132, 2183**
Дулуб В. Г. **483** (ред.)
Дуткевич П. **66** (ред.)

Евграшина М. 201

Євтух В. 294 (рец.)
Євтух М. Б. **804, 1708 ; 607, 853, 1032, 1033, 1115** (ред.); **[30]**
Єресько О. **932**
Єрмоленко А. М. **1056** (ред.)
Єрьомін М. **1548** (перс.)
Єсипенко Д. М. **63, 79** (ред.); **1543** (перс.)

Жаров В. О. 247
Жебровський Б. М. **150, 892; 1643, 1840** (перс.)
Жегналек К. **1611** (перс.)

Жерносек І. **893, 1803** (перс.)
Жованик О. **170**
Жовта І. **295, 320, 331, 390, 1383–1388, 1442–1450, 1488–1496, 1553–1567, 1578, 1622, 1645**
Жулинський М. Г. **1339, 2182** (перс.)
Журлакова Ю. **2159**

Завальнюк О. М. 1698
Заветный С. А. див. Заветный С. О.
Заветный С. О. **752, 755, 827, 888, 911, 1089, 1143, 1206; [33]**
Заїка В. **[24]**
Зайковська О. А. **545** (ред.)
Зайцев Ю. О. **1132**
Зайчук В. О. **761; 283** (ред.); **1316** (перс.)
Заліток Л. М. **1724, 1936, 2232** (упоряд.); **1942, 1982** (ред.)
Зарічанська О. **303, 321, 338**
Засенко В. **1912**
Заставний Р. **805**
Засульський М. **923**
Захаренко О. А. **1817** (перс.)
Захарін С. **2049**
Захарченко Г. І. **916, 1869** (упоряд.)
Захарченко В. М. **1186** (авт.-упоряд.); **1196** (ред.)
Захарченко Р. В. **916, 1869** (упоряд.)
Згуровський М. **379; 1700** (перс.)
Здіюрок С. **57**
Зеленюк В. В. **[20]**
Зеньковський В. **1884** (перс.)
Зінченко В. **1700**
Золотарьова Е. **1567**
Зоц В. **490, 496**
Зубко А. М. **2100** (перс.)
Зущик Ю. **2000**
Зюлковський М. **1505** (перс.)
Зязюн І. А. **132, 292, 662, 721; 132, 374, 450, 537, 557, 614, 682, 780, 781, 819, 866, 898, 965, 987, 1037, 1054** (ред.); **638, 1182, 1244, 1278, 1653, 1693, 1701, 2160, 2164** (перс.)
Зязюн Л. **623; 2027** (перс.)

Иващенко В. П. 330

Івакін Г. Ю. 1668
Іванцов О. **157, 409**
Івченко Т. **444**
Івшина Л. **157, 409**
Ілляш І. **1915**
Ільїн В. В. **442, 554, 625, 756, 757, 884, 889, 974, 977, 978, 1139–1141**

Іноземцев В. А. **481** (ред.)
Іоаннідіс У. **1482** (перс.)
Іщенко Т. **1839** (перс.)

Калакура Я. 1497
Калашнікова С. А. **1912, 1917, 2007; 1186** (авт.-упоряд.); **1912** (перс.)
Калнишевський П. **2169** (перс.)
Кальницький М. Б. **1668**
Камишин В. **1890** (перс.); **[13]**
Камінецький Я. **1784**
Кант І. **1179** (перс.)
Карлов Я. С. **360**
Картунов О. **294** (рец.)
Карцев С. М. **548** (ред.)
Каташов А. І. **633**
Качалова А. **1864**
Квіт С. **2056; 2043, 2062, 2076, 2113** (перс.)
Квітка Д. **1786**
Квятковський С. М. **2115; 1927, 1928, 2115** (перс.)
Кириленко В. **2190** (перс.)
Кириленко М. **2116**
Кирилук О. І. **868, 1128** (ред.)
Кирилук Ф. М. **1125, 1190, 1242** (ред.)
Киричук О. В. **1865** (перс.)
Кисельник В. В. **360**
Кіллінглі П. **2053** (перс.)
Кім Йонг Хван **1386** (перс.)
Кінах А. К. **1440** (перс.)
Клименко І. **1702**
Клінтон Б. **1910** (перс.)
Коблянская І. Г. **705**
Коваленко О. **72, 94, 137, 372, 464, 821, 1498, 1568, 1578, 1608, 1633, 1667, 1787, 1788, 1866; 440** (рец.)
Коваль П. **2029** (перс.)
Ковальчук Л. В. **873** (ред.)
Ковбасюк Ю. В. **1187** (ред.)
Ковтунець В. **2191** (перс.)
Кодлюк Я. П. **1936**(упоряд.)
Козлакова Г. **615**
Козяр М. М. **537, 1037** (ред.)
Кокін С. А. **1195** (ред.)
Колесніченко О. **1634**
Колодний А. **63, 79, 133, 236, 286** (ред.)
Коляда І. **1200** (рец.)
Комарніцький О. Б. **1698**
Конверський А. Є. **[9]**
Кондрук В. П. **547** (ред.)
Коноваленко О. С. **151, 158, 160, 1001, 1452, 1986**

Кононенко П. П. **150; 300** (ред.)
Копусь О. А. **721, 1751** (ред.)
Корнєєв В. П. **1629; 440** (рец.)
Коровайченко Ю. **2006** (перс.)
Короденко М. **906, 907, 1157, 1255, 1789–1792, 2031, 2058, 2190–2195; [14]**
Королюк В. А. **788** (ред.)
Королюк В. М. **550** (ред.)
Корольов Б. І. **293** (рец.)
Короненко С. **321**
Коротяєв Б. **1793; 798** (рец.)
Корсак К. В. **615, 1038**
Корсак Ю. К. **1038**
Корчевна І. **141**
Корюненко М. **153, 298, 370, 454, 489, 568, 570, 745, 1315, 1323–1334, 1389–1396, 1453–1456, 1569–1571, 1622; [24]**
Косенко А. П. **968** (ред.)
Костицький В. **1855** (перс.)
Коцан І. Я. **1844; 1844** (упоряд.); **[22]**
Коцур В. **1652** (перс.)
Кравченко Є. П. **350, 396, 417** (упоряд.)
Кравчук Л. М. **1685, 1855** (перс.)
Крамущенко Л. В. **132**
Красовська О. **1919**
Красовська С. **1570**
Кремень В. І. **1501, 1685, 1686, 1910, 1933** (перс.)
Кремень Г. М. **1685** (перс.)
Кремень Л. В. **1933** (перс.)
Кремінський Б. **1338**
Кривко М. П. **1133** (ред.)
Кривонос І. Ф. **132**
Крістенсен М. **1854** (перс.)
Круглов М. П. **872** (ред.); **1137** (орг. ком.)
Крючков Г. **[8]**
Куадрос М. Р. **1577** (перс.)
Кубська Л. **1784**
Кудряченко А. І. **704, 887; 294** (рец.); **704, 887** (ред.)
Кузнецов Ю. **275, 454, 489, 1339, 1340, 1499, 1707**
Кузьмінський А. І. **1870, 1871, 1927, 1928; 656** (ред.); **1870** (перс.)
Кукушкін О. Н. **330**
Кулагін Ю. І. **249** (ред.)
Куліненко Л. Б. **1929**
Кулініч М. **294** (рец.)
Куліш П. **2022** (перс.)
Куліш Т. **1821**
Куніковський Є. **2122; 1927, 1928, 2123** (перс.)

Курас І. Ф. (И. Ф.) **248; 54, 80, 415** (ред.); **1755, 1898** (перс.)
Курбатов С. В. **1138, 1231, 1745, 1746, 1794, 1795, 1872, 1873, 2204; 1766, 1794** (перс.)
Курило В. С. **798** (рец.); **[36]**
Куренна Т. В. **1187** (упоряд.)
Кухар В. **2059**
Куцева Е. **1500**
Кучма Л. Д. **269; 1554** (перс.)
Кушерець В. І. **1575; 1543** (перс.);
Кушерець К. **2088** (перс.)
Кушнір М. **983**(пер.)

Ланчковський С. В. 785 (ред.)
Лапінський В. **1968**
Латишева Л. С. **482** (ред.)
Лашик Я. **1928** (перс.)
Левенець Ю. А. див. Левенець Ю. А.
Левенець Ю. А. **763, 1030** (рец.)
Левківський К. М. **284; 245, 438** (відп. за вип.); **[3]**
Левовицький Т. **986, 1058; 172, 374, 450, 557, 743, 760, 780, 819, 828, 848, 880, 890, 898, 958, 991, 1020, 1025, 1054** (ред.); **890** (рец.); **1016, 1613, 1765, 1831, 1880** (перс.); **[15], [37]**
Левченко В. **175**
Ленин В. И. **3, 6** (перс.)
Леонов О. А. **1601** (перс.)
Лепетуша О. **2071**
Лещенко З. **1400**
Лещик О. **254**
Линник О. К. **1861** (упоряд.)
Лисенков С. Л. **284**
Лисиця Н. В. **2030** (упоряд.)
Литвин В. М. **1796; 291** (авт.-упоряд.); **418, 964, 1128, 1130–1135, 1192–1194, 1280** (ред.)
Литвинов В. **2235** (перс.)
Лікарчук І. Л. **423** (упоряд.); **1391, 1786** (перс.)
Лімарчук С. В. **871** (ред.)
Ліховий І. Д. **1624** (перс.)
Ліщинер Л. **1341**
Лобовик Б. **63** (ред.)
Лозяна О. **1932**
Лошакова О. **1874**
Луканська А. **1254**
Лук'янова Л. **1222**

Луговий В. І. **927, 936, 1196, 1708, 1747, 2006; 552, 605, 608, 615, 623, 683, 701, 758, 771, 776, 790, 864, 885, 1043, 1245** (ред.); **1186** (авт.-упоряд.) **1797, 1807, 1821, 1836, 1854, 1860, 1872, 1912, 1918, 1965, 1994, 2027, 2106, 2123, 2136, 2177** (перс.)
Луцька А. **2206**
Луцький М. Г. **860** (ред.); **1840, 1932** (перс.)
Луцький О. **2007**
Любар О. О. **313, 326, 327, 351, 446, 447, 451, 458, 466, 473** (упоряд.)
Ляпунов О. М. **1646, 1653** (перс.)
Ляшенко К. І. **392**
Ляшенко О. І. **932, 1653, 1798; 1692, 2107** (перс.); **[17]**

Мадзігон В. М. 486, 823, 936; 607, 610, 611, 616, 683, 771, 790, 885, 1043, 1189, 1241, 1277 (ред.); **1770, 1807, 1819, 1821, 1836** (перс.); **[30]**
Мазараки А. А. див. Мазараки А. А.
Мазараки А. А. **850; 535** (ред.)
Мазоренко Д. І. (Д. І.) **888; [33]**
Мазур Л. **1074**
Макаренко А. С. **635, 1697** (перс.)
МакБрайд К. **1912** (перс.); **[32]**
Маклафлін С. **1999** (перс.)
Максименко С. Д. **102; 100, 775, 863, 1040, 1122, 1185, 1238, 1275** (ред.); **933, 1965, 2107** (перс.); **[35]**
Максимович М. **1585** (перс.)
Максимович О. **209**
Малиношевська С. **1209, 1501, 1576; 1669** (упоряд.)
Малород А. **2008**
Маначинський О. **25**
Маноха І. П. **1031** (ред.)
Манько В. **609** (ред.)
Марченко Л. **230, 370, 1402, 1571, 1577–1580, 1610, 1611, 1636, 1641, 2061**
Масол Л. **505**
Матат Д. **2207**
Матвієнко О. В. **[19]**
Мацьків П. **1403**
Машталер А. А. **1114**
Мележик О. О. **2243**
Мельник В. П. **[25]**
Мельник Л. Г. **441, 705; 441, 448** (ред.)
Мельничук М. **2213** (перс.)

Меншун В. І. **348, 381, 404, 661, 924, 1009, 1342, 1502, 1503, 1642, 1933; 1543** (перс.); [27]
Митко А. **515**
Михайленко М. **608, 1463**
Михайличенко А. **1749**
Михалик Л. **2209**
Михальченко М. І. (Н. І.) **763, 1030; 1007, 1618** (перс.)
Мищенко М. Д. див. Міщенко М. Д.
Мінецька І. **1464, 1504, 1581, 1582, 1612, 1643**
Мірохіна Т. В. **1897** (упоряд.)
Міхельсон О. **157**
Міхно О. **1934**
Міщенко М. Д. **20, 27, 29, 32, 33, 44, 77**
Мовчан В. **1316**
Моїсєєва Т. **2126**
Моїсєєва І. П. **1639** (упоряд.)
Моїсєєва Н. І. [33]
Молчанова Ю. О. **1187** (упоряд.)
Момот І. М. **431** (ред.)
Мороз О. О. **1628** (перс.)
Мостова Т. **98, 108, 110, 113, 318, 1297, 1317, 1318**

Набок М. 1935
Нагірна А. **574**
Наконечна О. **2214**
Нгубане Б. **1444** (перс.)
Небоженко В. **27, 33**
Неділько С. М. **429** (ред.)
Недужко Ю. В. **602**
Нестеренко Г. О. **698–700, 768, 792–797, 881–883, 971–973** (ред.)
Ничкало Н. Г. **1222, 1583, 1613 2128; 374, 450, 557, 819, 847, 898, 935, 1234, 1239, 1267, 1701** (ред.); **423, 1583** (упоряд.); **919, 1142, 1607, 1765, 1839, 1877, 2102, 2234, 2237** (перс.); **1223** (наук. консультант); [19]
Ніколаєнко С. М. **439, 488, 497, 1671; 357** (упоряд.); **439, 613** (ред.); **1628, 1676, 1700, 1786, 2016** (перс.)
Ніколюк Л. І. **1462, 1639, 1705, 1832, 1862, 1955** (упоряд.)
Нісімчук А. С. **761**
Новацький Т. В. **942** (перс.)
Нох А. **1550** (перс.)

Овдієнко Н. 645
Овчаренко С. М. **1280** (ред.)
Огієнко І. **1662** (перс.)

Огнев'юк В. **1058; 437** (ред.); **1059** (упоряд.); **1752** (перс.); [15]
Олексієнко Б. М. **102**
Олійник В. В. **48, 776, 864** (ред.)
Олійник М. **1508**
Ольга, княгиня Київська **1980, 2181** (перс.)
Онанець О. М. див. Онаць О. М.
Онаць О. М. **175; 2170** (перс.)
Онищенко О. **947, 1805; 1618, 1786** (перс.)
Онищенко О. С. **1711, 2016; 350, 417** (ред.)
Онкович Г. **552, 605**
Онышків Ю. **643**
Осипов Г. В. **17**
Осипчук Н. **1344–1346, 1405–1408, 2218**

Пабат В. В. 503
Павленко Ю. В. **1668**
Павко А. І. **964** (рец.)
Павло ІІ **847, 1685** (перс.)
Павловські Е. **1611** (перс.)
Павлюк В. І. **622, 876** (ред.)
Павлюк В. І. **1193** (ред.)
Падалка О. С. **1223** (наук. консультант)
Падун Н. **423** (упоряд.)
Пазинюк В. С. **471** (рец.)
Пазиніч С. М. **361, 529, 556, 626, 629, 747, 753, 838, 1005, 1072; 292** (рец.); **878** (ред.); **1211** (перс.)
Пазюра Н. **2134**
Паладій М. **315**
Панасюк В. В. **536, 879** (ред.)
Панок В. Г. **152**
Панчук Н. **1614**
Папієв М. **1566** (перс.)
Папуляс К. **1898** (перс.)
Парахонський Б. **25, 31**
Пасемко І. **1468**
Патон Б. Є. (Б. Е.) **359, 434, 1674; 773** (ред.); **632, 1010, 1601, 1685, 1693, 1835, 1885, 2016** (перс.)
Пащенко В. **1808** (перс.)
Пелих Ю. Г. **1130** (ред.)
Петришин У. Р. **1663** (перс.)
Петрушенко М. **2071–2073**
Печера С. **399**
Пєєва С. П. **1797, 1832, 1846, 1865, 1925, 1970** (упоряд.)
Пехота О. М. **292** (рец.); **1236** (ред.)
Пивоваров Г. **62**
Пивоварчик І. М. **721, 1751** (упоряд.)

Пирогов Г. С. **330**
 Пирогов М. І. **2137** (перс.)
 Пирожков С. І. **32, 38; 37** (керівник); **850** (рец.)
 Пігоров Г. **194**
 Пінчук Є. А. **849**
 Плахтій В. **1880**
 Плющ І. С. **269**
 Побігай Л. **18**
 Погрібний А. Г. **2061** (перс.)
 Подлесная В. Г. **448** (перс.)
 Подолян І. **370**
 Подолян Л. **947, 1571**
 Подставкіна А. **1484**
 Покусова О. С. **1936, 2232** (упоряд.)
 Полисаєв О. П. **762**
 Полохало В. **825, 1796; 764** (ред.); **1786** (перс.)
 Полуріз В. І. **249, 362** (ред.)
 Полушкина В. **224**
 Полянський П. Б. **1673** (упоряд.); **2069, 2106, 2136** (перс.)
 Помиткін Е. **1819** (перс.)
 Пономаренко В. С. **1081** (перс.)
 Пономаренко Л. О. **919, 1846, 1862, 1955, 2030** (ред.); **1639, 1695, 1701, 1705, 1735, 1816, 1832, 1846, 1865, 1904, 1925, 1955, 1970, 2097** (упоряд.)
 Пономарьов О. С. **529, 556, 626, 629, 747, 752, 753, 755, 827, 838, 911, 1005, 1072, 1089, 1143, 1206; [33]**
 Попович М. В. **772** (ред.); **2163** (перс.); **[34]**
 Поповкін В. **25**
 Порохняк К. **1809**
 Порошенко М. **2162** (перс.)
 Порошенко П. **2162** (перс.)
 Постоловський Р. М. **794**
 Похресник А. **615**
 Прашко О. **2221**
 Предборська І. **732, 739, 1767** (ред.)
 Приятельчук А. О. **187**
 Прокопенко І. Ф. **1201, 1951; 936** (перс.)
 Пролєєв С. В. **625, 884; [34]**
 Просін В. В. **430** (ред.)
 Протасова Н. Г. **1187** (упоряд.)
 Проценко О. **2111, 2159, 2211**
 Проценко П. П. **1885**
 Пугач А. В. **346, 726, 1002; [23]**
 Путілов А. С. **2100** (перс.)

Рагозіна В. В. [11]
 Радкевич В. О. **917** (ред.)

Разбаш Е. **2006** (перс.)
 Рапіна Л. **1019, 1373, 1374, 1390, 1540, 1738, 1740, 1747, 1760–1764, 1772, 1774, 1782, 1801, 1807, 1817–1820, 1837, 1843, 1879, 1888, 1941, 1953, 1954, 2021–2023, 2074, 2085, 2145, 2233; [17]**
 Рашкевич Ю. М. **1196**
 Ревенко С. **2075**
 Регейло І. **1617, 1821**
 Резніков П. П. **361**
 Реєнт О. П. **294** (рец.); **355, 356, 426, 428, 430, 432, 479–482, 484, 542, 544, 545, 547–550, 617, 620–622, 685, 686, 688–696, 782–789, 867–877, 966–969, 1048–1053, 1129** (ред.)
 Решетилова О. **644**
 Рибалко А. **2044, 2047, 2077** (перс.)
 Рибалко В. К. **85, 136, 244, 246** (ред.)
 Риженко А. В. **432, 551** (ред.)
 Римаренко Ю. **134, 186; 80, 134, 186** (ред.)
 Різак І. М. **355, 426** (ред.)
 Рішняк І. **1248** (перс.)
 Рогова В. Б. **2098** (перс.)
 Рогова П. І. **717, 1711, 1955, 1980** (перс.); **919, 1695, 1701, 1705, 1723, 1724, 1735, 1797, 1816, 1832, 1846, 1862, 1865, 1877, 1904, 1925, 1970, 2030** (ред.); **1462** (відп. за вип.)
 Розумовський К. **1531** (перс.)
 Романенко А. **1618**
 Романенко В. П. **283** (ред.)
 Романовський О. Г. **1722; 292** (рец.); **354, 422, 476, 540, 614, 682, 781, 866, 965, 1046, 1127, 1191, 1244, 1278, 1279** (ред.); **[26]**
 Роменець В. А. **1017, 1047** (перс.)
 Рубцов В. В. **1751** (перс.)
 Руденко В. Д. **905**
 Рудень Д. **2214**
 Рудич Ф. М. **248, 471; 248** (ред.); **294** (рец.); **1618** (перс.)
 Рудько С. **1823, 1956–1958, 2024, 2076, 2077, 2147–2149, 2229; 2047, 2132** (перс.)
 Рудяков О. **1798**
 Рыбалка В. В. **2150**
 Рыбалко В. К. див. Рибалко В. К.
 Рябов В. **1643** (перс.)
 Рябов С. Г. **77**
 Рябоконт Л. **157, 197, 569, 598, 1600, 1679, 1680**
 Рябоконт Н. **1889**

- Савенкова Л. В. 1785, 1845** (упоряд.)
 Савченко О. Я. (А. Я.) **721, 975, 976; 610, 616, 678, 680, 1031** (ред.); **1632, 1652, 1880, 1936, 2100** (перс.)
 Садиков О. В. **480** (ред.)
 Сазоненко Г. С. **1959; 165** (ред.)
 Самчук Л. І. **1223, 2124** (упоряд.)
 Саух П. Ю. **772** (ред.); **1765** (перс.)
 Сачков Л. **168, 1681, 1796; 1563, 1789, 1840** (перс.)
 Свіженко В. **372**
 Селецький П. **340**
 Семендяєва Г. М. **1723** (упоряд.)
 Семенченко Н. **1824**
 Семиволос П. **261, 1375, 1429–1431**
 Семиноженко В. П. **826**
 Сендюков С. **4**
 Сененюг О. **2025**
 Серб М. **818** (авт.-упоряд.)
 Сергієнко П. П. **49**
 Сергійчук В. **1770** (перс.)
 Сидорчук М. **1986, 2081, 2082, 2093**
 Синявська І. М. **544** (ред.)
 Сисоєва С. О. **1058, 1722; 780, 828, 848, 880, 958, 991** (ред.); **1059** (упоряд.); **1723, 1765, 1831, 1880** (перс.); **[15]**
 Ситник П. К. **21, 24, 27, 31, 33, 77**
 Сігаєва Л. **1765**
 Сіпко К. **1890**
 Січова В. І. **2100** (перс.)
 Скиба М. Є. **742** (перс.)
 Сковорода Г. С. **992, 1000, 1179, 1298, 1411, 1770, 1927, 1928, 2112, 2139** (перс.)
 Скопенко В. **1439** (перс.)
 Скоропадський П. **1517** (перс.)
 Скулиш Є. **2027**
 Слабошпицький М. Ф. **321**
 Сліва М. **1927** (перс.)
 Сліверський Б. **1927** (перс.)
 Слюсаревський М. М. **100, 775, 863, 1040, 1122, 1185, 1238, 1275** (ред.); **[22]**
 Смірнов О. **2154** (перс.)
 Сміт Р. Г. **1383** (перс.)
 Смолій В. **964** (ред.)
 Сніщарьова Д. **1479, 1541**
 Сокол В. **1823, 1956–1958, 2024, 2076, 2077, 2147–2149, 2229; 2047, 2132** (перс.)
 Солдатенко В. Ф. **1128, 1130–1135, 1192–1195, 1280** (ред.)
 Соловей С. А. **549, 621, 787** (ред.)
 Соловійов В. **1682**
 Солодовник О. **1088, 1825**
- Сліваковський О. В. **1222; 2154, 2183, 2228** (перс.)
 Спірідонова Л. М. **617, 867, 1049** (ред.)
 Стародубов К. Ф. **359** (перс.)
 Старостенко Г. **2213** (перс.)
 Стебло Л. В. **1195** (ред.)
 Стельмах Н. А. **1223, 1816, 1832, 1846, 1865, 1955, 1982, 2030, 2124** (упоряд.)
 Стендарт Т. **1873** (перс.)
 Степанкова Т. **66** (ред.)
 Степко М. Ф. **416, 419, 439; 245, 438** (відп. за вип.); **437, 438, 613, 758** (ред.)
 Стефанопулос К. **1898** (перс.)
 Страйгородська Л. І. **2180** (упоряд.)
 Стріха М. **2235** (перс.)
 Стрюк А. І. **427** (ред.)
 Стус Д. **590**
 Суліма Є. М. **865, 1041, 1063, 1201; 1045, 1126** (ред.); **1821, 1932, 1991, 2012** (перс.)
 Супрун В. В. **2132, 2165** (перс.)
 Суржик Л. **161**
 Суржик О. **1431, 1432**
 Сухомлинская О. В. див. Сухомлинська О. В.
 Сухомлинский В. А. див. Сухомлинський В. О.
 Сухомлинська О. В. **886, 975, 976; 1724** (наук. консультант); **1918, 2181, 2232** (перс.)
 Сухомлинський В. О. **97, 99, 108, 125, 130, 462, 567, 975, 976, 1156, 1184, 1220, 1318, 1510, 1652, 1684, 1724, 1731, 1732, 1817, 1908, 2008, 2018, 2021, 2100, 2153, 2156** (перс.)
 Сухоруков А. **366** (рец.)
 Сытник П. К. див. Ситник П. К.
- Табачник Д. В. 56, 73, 294, 343, 363, 366, 825, 826, 923, 927, 1962; 418, 764, 860, 959, 962** (ред.); **1137** (орг. ком.); **1492, 1788, 1789, 1800, 1806, 1807, 1822, 1825, 1827, 1840, 1879, 1986** (перс.)
 Таланова Ж. В. **1196, 1826, 1827, 1892, 1917**
 Таланчук П. **1700, 1786** (перс.)
 Таран Ю. **194**
 Тарапов І. Е. **[38]**
 Тарасова Н. І. **1223, 1845** (упоряд.)
 Тарутіна З. Є. **1038**
 Тащенко Л. **2053** (перс.)
 Тверезовська Н. **609** (ред.)
 Теббс Т. Дж. **1890** (перс.)

Терепищій С. О. **671**(ред.)
Терехов І. О. **694** (ред.)
Тесленко І. **1003, 1004**
Тименко В. **2152**
Тимошенко В. **380**
Ткаченко В. М. **56, 67, 70, 73, 84, 103, 178, 294, 343, 585, 666, 749, 886, 912, 938, 946, 1059–1061, 1107, 1258, 1726; 415** (рец.)
Ткаченко Л. І. **310, 1433, 1434, 1480, 1542, 1619–1621, 1647–1651, 1683–1688, 1692, 1705, 1727–1733, 1745, 1746, 1765, 1766, 1794, 1795, 1828–1831, 1926, 1963–1966, 2083, 2153–2157; 1200** (рец.); **1832** (перс.)
Ткаченко П. **1481**
Товажнянський Л. Л. **379;354, 422, 476, 540, 614, 682, 781, 866, 965, 1046, 1127, 1191, 1244, 1279** (ред.)
Токак Г. **1770** (перс.)
Толстоухов А. В. **349** (авт., керівник проекту)
Томенко М. В. **656**
Топузов О. М. **1968; 2107, 2170** (перс.); **[29]**
Тоуфігі Дж. **1552** (перс.)
Третяк О. Л. **543, 618, 687, 784, 869** (ред.)
Тронько П. Т. **140** (перс.); **355, 356, 424–432, 477–484, 541–551, 617–622, 684–696, 782–789, 867–877, 966–969, 1048–1053, 1129** (ред.)
Троценко О. **380**
Труханов Г. **2043** (перс.)
Тумаркіна І. **201**
Турчинов О. **2076** (перс.)
Тюрк Д. **1806** (перс.)

Удовина О. М. 1048 (ред.)
Удод О. А. **1838** (перс.)
Леся Українка **1413** (перс.)
Умрихіна Т. В. **684, 685, 782** (ред.)
Уолгутер Ш. **2189** (перс.)
Урупа М. М. **428** (ред.)
Усенко Т. **2126**
Ушинський К. Д. **631, 1077, 1694, 1741, 1820, 1927, 1928, 2022** (перс.)

Фандєєв О. 157
Федоренко Є. **1468** (перс.)
Федорова Н. **[13]**
Фесик О. **1837**
Ф'єскі П. **1327** (перс.)
Філарет **1845** (перс.)

Філімонова Т. В. **2097** (уроряд.)
Філіпенко А. С. **1138** (ред.)
Філіппов В. **1485, 1496** (перс.)
Філоненко С. **1838**
Фішер К. **1827** (перс.)
Фоменко М. М. **2132, 2165** (перс.)
Фомін В. В. **1050** (ред.)
Фролов О. М. **546, 689** (ред.)

Харитоновна Л. 1956, 2024, 2076, 2077, 2147–2149, 2229
Хатамі М. **1439** (перс.)
Хилько М. І. **1125, 1190, 1242** (ред.)
Хлебнікова Т. **1602–1604**
Хо Сун Чьол **1780, 1781** (перс.)
Ходаковський В. **2157** (перс.)
Хоменко В. М. **696, 877, 969, 1053** (ред.)
Хоменко М. **1682, 1839** (перс.)
Хомич Л. **2237**
Хопта С. М. **2097** (упоряд.)
Хрістофіас Д. **1898** (перс.)
Хунов Ю. А. **1131** (ред.)

Ціватий В. 294 (рец.)

Чабан А. Ю. 356, 875 (ред.)
Чавдаров С. Х. **1970** (перс.)
Чебікін О. Я. **721, 1751** (перс.)
Челпанов Г. І. **1031, 1118** (перс.)
Чепіга (Зеленкевич) Я. Ф. **2030** (перс.)
Черненко М. А. **688, 870** (ред.)
Чернець В. Г. **134, 186; 134, 186** (ред.)
Черних Л. І. **2084** (перс.)
Черних М. С. **2084** (перс.)
Черниш В. О. **478, 619** (ред.)
Чиж І. **303**
Чижевський Б. Г. **357** (упоряд.)
Чурюмов К. І. **2112** (перс.)

Шаблій А. 916 (наук. консультант)
Шайгородський Ю. **1007** (упоряд.)
Шаран П. **35**
Шаров І. **278, 411, 504, 901, 1461, 1574, 1635, 1859**
Шаталов В. Ф. **492** (перс.)
Швидка Л. **1871**
Шевнін О. **1839**
Шевченко В. **804, 1323; 1651, 1839** (перс.)
Шевченко Г. **804, 1815** (перс.)
Шевченко Т. Г. **2162** (перс.)
Шевчук Ф. Н. **693** (ред.)
Шеремет Г. **409**
Шеремет Ю. А. **672** (ред.)

Шестакова Т. В. **1785** (упоряд.)
Шестопалюк О. В. **1897** (перс.)
Шиловцев Ю. **47**
Шинкарук В. Д. **416, 419; 779** (ред.)
Шинкарук В. І. **1166; 269, 494, 728, 754, 810, 816, 861, 908, 956, 1066, 1136, 1166, 1235, 1685, 1693, 2163** (перс.)
Шкляр Л. Є. **294** (рец.)
Шльосек Ф. **2164; 601, 759, 760, 952, 1106** (ред.); **890, 1611, 1632, 2102** (пер.); **1069, 1120, 1928** (перс.)
Шоробура І. **1880** (перс.)
Шпиталь І. **1652**
Шрамко Я. В. **881**(ред.)
Штома Л. М. **919, 1223, 1701, 1877** (упоряд.)
Шулікін Д. **1175, 1623, 1645, 1653–1657, 1691, 1840, 1841, 1972, 2031, 2032, 2036, 2086, 2087, 2089, 2238–2242**
Шумілін В. А. **422, 540** (ред.)
Шуньо О. **1890**

Щербак О. **2167; 1607** (перс.)
Щербань М. **253**
Щербатенко І. **[30]**

Ющенко В. **1622, 1685, 1689, 1768** (перс.)

Яворська Л. **1973**
Яговдик І. О. **1134** (ред.)
Якобсене А. **1222; 2065, 2088, 2144, 2154** (перс.)
Якобсене А. див. Якобсене А.
Яковлева М. Б. **935** (ред.)
Якубовська М. **2168**
Янукович В. **1974**
Ярмаченко М. Д. **1296; 675** (ред.); **2023** (перс.)
Ярослав Мудрий **1945, 1946** (перс.)
Яроцький П. **79, 133, 236, 286** (ред.)
Яценюк А. П. **2059** (перс.)
Ящик П. **321, 369, 1381, 1453, 1455, 1545** (перс.)
Яцуба В. Г. **359**

Bednarczyk H. див. Беднарчик Х.
Bratczuk A. **890** (пер.)
Buzek J. див. Бузек Є.

Kojs W. **[37]**
Kopsztejn M. **759** (ред.)

Lewowicki T. див. Левовицький Т.

Nikitorowicz J. **991** (ред.)
Nikolajenko S. див. Ніколаснко С.
Nyczkalo N. див. Ничкало Н.

Pawlo II, Jan див. Павло II

Rodiuk I. **600, 627** (пер.)

Solak A. **1267** (ред.)
Sysojewa S. див. Сисоєва С. О.
Sysojewej S. див. Сисоєва С. О.
Szaroty Z. **1106** (ред.)
Szeligiewicz-Urban D. **759** (ред.)
Szlosek F. див. Шльосек Ф.

Wiatrowski Z. див. Вятровскі З.

Zimny J. **847** (ред.)

**Абетковий покажчик
назв праць В. Г. Кременя
та праць за редакцією вченого**

- Академік Василь Кремень: У революції – юне обличчя 444**
Академіки АПН [України] в очікуванні загальних зборів 295
Академія і формування національної системи освіти 104
Академія має достатній науковий потенціал, щоб модернізувати освіту 459
Академія педагогічних наук має бути Академією розвитку людини 489
Академія педагогічних наук України: перші здобутки і перспективи 557
Аксіологічний зміст спрямованості національної освіти в Україні 891
Актуальна подія 892
Актуальні проблеми етики і культури спілкування 1143
Актуальні проблеми філософії соціального управління 629
«Алло, Кремень слухає...» 137
Антарктика: зберегти еталон середовища 367
Артеківські діалоги – 2009 707
Архітектоніка сучасного суспільного організму 105
- Барометр – к ненастью 21**
Без прийняття змін до Закону «Про вищу освіту» держава зазнає інтелектуальних втрат 296
Без реформи освіти не розбудуємо державу 106, 138
Без риторики – до прагматичного партнерства 22
Біла книга національної освіти України 708, 791; 791 (ред.)
Біла книга самодостатньої особистості 709
Біля витоків синергетичного мислення 980
Болонський процес: зближення, а не уніфікація 297, 368
Будь-які зміни завжди сприймаються по-різному 190
Бути директором сільської школи складніше, ніж раніше 981
- В його творах – життя дороговкази 982**
В Україні такої енциклопедії з освіти не було 630
В умовах прийому до ВНЗ є зміни 298
Вагомий внесок 893
Важкі уроки століття 415 (рец.)
Важлива умова подальшого розвитку людини або духовно-моральний вимір людиноцентризму 710
Вдалося забезпечити випереджальний характер досліджень 1064
Макс Вебер – творець «духу капіталізму» 983
Веління часу – плекати національну гордість у молоді 86, 107
Вельмишановне товариство, професорсько-викладацький склад, співробітники університету, студенти – всі учасники нашого зібрання! 631
Вельмишановний Борисе Євгеновичу! 632
Взаємозв'язок і взаємовідношення феноменів інтелекту і інтелектності 711
Вибори до Верховної Ради України: досвід та уроки 36
Вибори: чи є вибір? 712
Вибрані педагогічні праці [Є. С. Березняка] 675 (ред.)
Виклик часу: до концепції стратегічного розвитку України 38
Вимога часу – модернізація освіти 299

Вимоги – умови – результати – зміни **1065**
Виникнення і сутність глобалізації **1141**
Виростити демократичне покоління **490**
[Виступ В. Г. Кременя на парламентських слуханнях з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні у Верховній Раді України, 21 вересня 2005 р.] **491**
Виступ В. Г. Кременя на телеканалі Тоніс **1247**
[Виступ В. Кременя на урочистому засіданні з нагоди Міжнародного дня толерантності, 15 листоп. 2001 р.] **191**
Виступ В. Г. Кременя під час вшанування Івана Рішняка **1248**
Виступ В. Г. Кременя, президента Національної академії педагогічних наук України **799**
[Виступ на V з'їзді профспілки працівників освіти і науки України] **139**
[Виступ на слуханнях «Удосконалення законодавчого забезпечення розвитку вищої освіти в Україні в контексті підготовки нової редакції Закону України «Про вищу освіту» у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти, 18 червня 2008 р.] **713**
[Виступ на четвертому Міжнародному конкурсі з української мови ім. Петра Яцика] **369**
[Виступ на VI Всеукраїнських педагогічних читаннях «Василь Сухомлинський і сучасність», Харків] **108**
[Виступ президента НАПН України Василя Кременя на 1-й Всеукраїнському з'їзді педагогічних працівників дошкільної освіти України] **806**
[Виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на слуханнях у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти «Про стан та законодавче забезпечення фінансування наукової і науково-технічної діяльності в Україні»] **1145**
Виступ президента Національної академії педагогічних наук України В. Г. Кременя [на парламентських слухання у Верховній Раді України 23 жовтня 2013 р. на тему «Доступність та якість загальної середньої освіти: стан і шляхи поліпшення»] **1144**
Вища галузева наукова установа України **558**
Вища освіта в соціокультурних змінах сучасності **559**
Вища освіта в Україні **439; 439** (ред.)
Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи **764** (ред.)
Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства у XXI столітті **251, 300**
Вища освіта і наука: пріоритетні сфери розвитку суспільства у XXI столітті **301**
«Вища освіта стає обов'язковим етапом у житті людини» **252**
Вища освіта України: теорет. та наук.-метод. часопис **603, 604, 676–679, 765, 766, 852, 853, 1031–1033, 1115, 1116, 1181, 1182** (ред.)
Вища освіта України і Болонський процес **416** (ред.)
Вища освіта України: стан та тенденції **184** (ред.)
Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Автономна Республіка Крим **698; 698** (ред.)
Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Волинська область **768** (ред.)
Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Дніпропетровська область **881; 881** (ред.)
Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Житомирська область **699; 699** (ред.)
Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Запорізька область **700; 700** (ред.)
Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область **792; 792** (ред.)
Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Київська область **1057; 1057** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Львівська область **971; 971** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Миколаївська область **793; 793** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Одеська область **972; 972** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Рівненська область **794; 794** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область **882; 882** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Херсонська область **795; 795** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Хмельницька область **796; 796** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Черкаська область **797; 797** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернівецька область **883; 883** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернігівська область **973; 973** (ред.)

Від діалектики до людини: філософський концепт В. І. Шинкарука **1066**

Від інерційної до інноваційної освіти: контекст модернізації НАПН України **1146**

Від «кіоскової» психології – до освіти протягом життя **302**

Від сучасності – до майбутнього **1202**

Від учителя до академіка **140**

Від учителя залежить майбутнє України **445**

Від учительського інституту до національного університету **1137** (органітет)

Відверті запитання, чіткі відповіді **253**

Відданість науці, істині, духовності **800**

Віддаючи пріоритет освіти й науці **141**

Відзнака Шаталова **492**

Відзначаємо свої ювілеї плідною працею: 50 років за 10 років! **633**

Відкрита студія **303**

[Відповіді на запитання журналістів] **370**

Відтворення кваліфікованих трудових ресурсів країни залежить від ефективного функціонування професійно-технічної освіти **304**

Вітальна телеграма (до 195-річчя Ніжинського педуніверситету ім. М. Гоголя) **142**

Вітальне слово Василя Кременя [з нагоди започаткування журн. «Порівняльно-педагогічні студії»] **714**

[Вітальне слово з нагоди 90-річчя Інституту педагогіки НАПН України] **1249**

[Вітальне слово організаторам і учасникам виставки «Іноватика в освіті України»] **715**

[Вітальне слово організаторам і учасникам Чотирнадцятої міжнародної виставки «Сучасна освіта в Україні – 2011»] **894**

[Вітальне слово президента НАПН України В. Г. Кременя організаторам і учасникам Двадцять другої міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – 2012»] **984**

[Вітальне слово президента НАПН України Василя Кременя з Днем науки] **1067, 1068**

[Вітальне слово президента НАПН України Василя Кременя з 70-річчям від дня народження польського вченого-педагога, професора, доктора хабілітованого Франтішека Шльосека] **1069**

[Вітальне слово президента НАПН України В. Г. Кременя організаторам та учасникам Четвертої Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2013»] **1070**

[Вітальне слово президента НАПН України В. Г. Кременя учасникам і організаторам Четвертої Національної виставки-презентації «Інноватика в сучасній освіті»] **985**

[Вітальне слово учасникам, гостям і організаторам Сьомої Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Третьої Міжнародної виставки закордонних навчальних закладів «World Edu»] **1250**

[Вітальне слово учасникам, гостям і організаторам Тридцятої міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2016»] **1251**

Вітальне слово читачам збірника наукових праць «Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи» **716**

Вітальне слово читачам наукового журналу «Порівняльна професійна педагогіка» **895**

Вітальне слово читачам польсько-країнського/українсько-польського щорічника «Професійна і неперервна освіта» **1252**

[Вітання директору ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського Павлі Іванівні Роговій з урочистою подією – 10-річчям від дня заснування бібліотеки] **717**

[Вітання президента НАПН України Кременя Василя Григоровича організаторам, учасникам та гостям виставки «Сучасні заклади освіти – 2015»] **1203**

[Вітання президента НАПН України Кременя Василя Григоровича учасникам, відвідувачам й організаторам Сьомого міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті»] **1204**

Вітання президента НАПН України Кременя Василя Григоровича учасникам та гостям Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітації «Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі» (15–16 жовтня 2015 р.) **1205**

[Вітання президента НАПН України, президента Товариства «Знання» В. Г. Кременя з Новим роком та Різдом Христовим] **1147**

Вітчизняне краєзнавство: стратегічні орієнтири сучасної освітньої парадигми **896**

Віхи просвітництва : до 60-річчя заснування Т-ва «Знання» України **634**

Влада сірості: утопія та реальність передвиборних обіцянок **493**

«Возлюби... і самого себе» **143**

Воспоминания родных, близких, коллег, учеников об академике К. Ф. Стародубове **359**

Все життя я ставлю собі надзавдання **109**

Вступ [до зб. наук. пр. «Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи»] **986**

Вступ [до монографії «Гуманітарна педагогічна парадигма вищої освіти»] **552**

Вступ [до монографії «Синергетика і освіта»] **1139**

Вступне слово [до кн. «Еліта: витоки, сутність, перспектива»] **884**

Вступне слово [до кн. «Освіта України : норм.-прав. док.»] **192**

Вступне слово [до кн. «Профтехосвіта України, ХХ століття»] **371**

[Вступне слово] [до кн. «Україна наукова»] **801**

Вступне слово [до монографії «Синергетика і творчість»] **1140**

Вступне слово [до монографії «Феномен інновації: освіта, суспільство, культура»] **625**

[Вступне слово на загальних зборах АПН України] **87**

Вступне слово президента АПН України **718**

Вступне слово про академіка В. І. Шинкарука **494**

Входження людини у світ науки і культури в умовах глобалізації **987**

Вчитель у нас – це духовна і соціальна опора і учня, і суспільства **110**

Гідну відповідь викликам ХХІ століття **495**

Главное, чтобы ребенок учился самостоятельно мыслить **193**

Глибинні ідеї Антона Макаренка **635**

Глобалізм і культура **1141**

Глобалізаційний вимір раціональності **560**
Глобалізаційні виклики національній ідентичності й освітні перспективи **802**
Глобалізація та методологія модернізації національної освіти **1071**
Головний капітал України – її науковий потенціал **372**
Готовність до змін **803**
Готувати еліту прориву **194**
Гуманітарна педагогічна парадигма вищої освіти **552; 552, 605** (ред.)
Гуманітарна політика для України: стратегічний вибір **57**
Гуманітарна політика: звична і несподівана **897**
Гуманітарний аспект процесу державотворення в Україні **65**
Гуманітарний вісник **1118** (ред.)
Гуманітарні вектори перспектив вищої школи **1072**

20 лет НАПН и сотрудничеству с Российской академией образования 988

XXI сторіччя: нова освітня політика **305**
12-річка і професійна освіта **1148**
Дванадцять балів проти принижень та зневіри **254**
XXVII Консультативна нарада країн-Договору про Антарктику (КНДА) в Кейптауні (Південно-Африканська Республіка) **367**
Демографічна ситуація **66**
Держава та українське суспільство: стан і проблеми соціогуманітарного розвитку **66**
Десятиріччя суспільної трансформації **294**
10 років Державній науково-педагогічній бібліотеці ім. В. О. Сухомлинського **719**
10 років Науково-дослідному Інституту духовного розвитку людини **720**
Деякі питання формування особистості професіонала в контексті вимог сучасного суспільства **561**
Дистанційна освіта – перспективний шлях розв'язання сучасних проблем розвитку професійної освіти **306**
Дитиноцентризм – провідна лінія сучасної освіти **636**
Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи **771** (ред.)
Діалог із сучасністю: абсолютне звучання **1073**
Дійовий фактор суспільного розвитку та інтеграції в європейське співробітництво **373**
Діти мають бути самостійними **496, 562**
Для максимальної самореалізації людини **989**
Для чого навчання, що не формує особистість? **563**
До інноваційної освіти: контекст модернізації НАПН України **1149, 1150**
[До читачів журналу] **111**
До читачів польсько-українського, українсько-польського щорічника «Освітологія» **990**
До читачів польсько-українського, українсько-польського щорічника «Професійна освіта: педагогіка і психологія» **374**
До ювілею Галини Шевченко: постать жінки-керівника у вітальних словах вчених, колег, учнів і друзів **804**
Добрий початок – половина успіху **195**
Долаючи консерватизм та безпідставний популізм **1074**
Домінанти вчительського фаху **112**
Донецька область : [привітання освітянам Донец. обл. з високими здобутками] **375**
[Доповідь і відповіді на запитання на дні уряду у Верховній Раді України «Про стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні, 11 березня 2003 р.»] **307**
Доповідь міністра освіти і науки України Василя Григоровича Кременя на II Всеукраїнському з'їзді працівників освіти, 8 жовтня 2001 р. **196**

Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя [на дні уряду у Верховній Раді України, 8 червня 2004 р.] **376**

Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя на підсумковій колегії МОН [України] 16 серпня 2002 року **255**

Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя на підсумковій колегії Міністерства освіти і науки України 21 серпня 2003 року **308**

Доповідь міністра освіти і науки України В. Кременя на 32-й Генеральній конференції ЮНЕСКО **309**

[Досвід освітян м. Тернополя – увазі педагогічної громади України] **805**

II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовтня 2001 року **233, 283** (ред.)

Другий український педагогічний конгрес **536** (ред.)

Думка академіка **310**

[Думки Василя Кременя щодо розбудови освіти в Україні] **497**

Думки на межі літ **311**

Духовні вектори спілкування **1206**

Духовність і культура суспільства визначаються розвитком освіти **991**

Духовність нації: перші кроки до полілогу **144**

Духовно-моральний вимір людиноцентризму **898**

Екзистенційні виміри філософсько-антропологічного пізнання: творча спадщина В. Шинкарука 956 (ред.)

Екзистенція «серця» як пролог філософії людиноцентризму **992**

Ексклюзивне інтерв'ю з В. Г. Кременем про духовність та релігію **144**

Еліта: витоки, сутність, перспектива **884; 884** (ред.)

«Еліта, інтелігенція – провідники нації» **113**

Еліта: пролегомени **884**

Енергія інтелекту **899**

Енциклопедія етнокulturознавства **134, 186; 134, 186** (ред.)

Енциклопедія освіти **637; 680** (ред.)

Етнокulturні «сюжети» нових законопроектів України **58**

Етнокulturознавство **606** (ред.)

Європа як універсум 59

Європейські педагогічні студії. Педагогічні науки. Філософські науки. Освітня політика. Менеджмент освіти **1119, 1232** (ред.)

Єдність завдань модернізації і стабільності – запорука розвитку вищої школи в Україні **145**

Єдність завдань реформування й забезпечення стабільності – запорука розвитку вищої освіти **147**

Єдність завдань реформування й забезпечення стабільності – запорука розвитку вищої школи **146**

Житомирський державний університет імені Івана Франка 772 (ред.)

Життєве кредо Івана Зязюна... **638**

Жодний національний рух не гарантує демократичної політики **67**

Журнал, що єднає науку і практику **1253**

Журналу «Професійно-технічна освіта» **88**

Журналу «Українська література в загальноосвітній школі» **114**

З виступів делегатів з'їзду 806

З доповіді міністра В. Г. Кременя [на засіданні підсумкової колегії МОН України про підсумки 2001/2002 навчального року та завдання на новий навчальний рік, 16 серп. 2002 р.] **256**

«За межею пішохідної доступності до шкіл – 245 тисяч дітей» **197**

За покликом душі **721**

«Забезпечимо пріоритетність освіти заради дітей, заради країни» **148**

Забезпечувати рівний доступ до якісної освіти **377**

Завдання академії – максимально сприяти модернізації освіти в Україні **900**

Загальноцивілізаційні зміни **446**

Загрози національній безпеці в гуманітарній сфері **68**

Заключне слово В. Кременя, президента АПН України [на розширеному засіданні Президії АПН України, 12 трав. 1999 р.] **115**

Заключне слово Міністра освіти і науки України В. Г. Кременя [на Всеукраїнському з'їзді працівників освіти] **198**

Заключне слово Президента АПН України Василя Кременя на загальних зборах АПН України **199**

Закон України «Про вищу освіту» **284** (ред.)

Запорука конкурентоспроможності **498**

Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання **860** (ред.)

Заради миру на землі **378**

Засадничі положення державної освітньої політики **149**

Захист права дітей на якісну освіту **499**

Зберегти в освіті все те добре, що маємо, і разом з тим досягти якісно нового її стану **200**

[Звернення до наукової і освітньої громадськості України щодо національної єдності, спільних зусиль, спрямованих на розвиток України як європейської держави] **1151**

Звернення [до учасників міжнародної конференції «Українознавство і питання розвитку української освіти»] **150**

Звернення учасників Всеукраїнської наради ректорів вищих технічних навчальних закладів «Вища технічна освіта України і Болонський процес», м. Харків, 17–18 берез. 2004 року **379**

Здобутки та перспективи середньої освіти **312**

Зміни, яких потребує освіта та освітня діяльність **1075**

Зміст освіти й дидактична стратегія **116, 313, 447**

Зміцнювати науковий фундамент освітньої модернізації **993**

Знай, люби і бережи природу **380**

«Знання»: традиції і сучасність (1948–2004) **350, 417** (ред.)

Знання – фундамент життя. Василь Кремень **901**

Золота книга української еліти **235** (ред.)

Зробити людину успішною й забезпечити системний прогрес суспільства **500**

Зроблено чимало. А могли б більше **381**

Изучать жизнь без предвзятости 1

Индивидуализация личности и коллективность **5**

Индивидуальное и коллективное: антиподы или стороны одной медали? **2**

Инновационный человек как цель современного образования **1076**

История философии **246; 246** (ред.)

«... І світло совісті ознаменує поступ» 151
 «... І універсальність підготовки випускника, і його адаптованість до ринку праці» 314
 Ідейно-теоретичні джерела і генезис поглядів В. І. Леніна на колективістську сутність соціалізму 6
 Ідеологія і цілісність української держави 23
 Ідея університету: сучасний дискурс 1138
 Із виступу на IV з'їзді товариства «Знання» України 382
 Інноваційна людина і сучасна освіта 1077
 Інноваційна людина: Україна на шляху європейської інтеграції 564
 Інноваційна людина як мета сучасної освіти 1078
 Інноваційна освіта в суспільстві знань 1079
 Інноваційна, самодостатня людина як мета інноваційної освіти 501
 Інноваційний вектор в освіті як виклик часу 807
 Інноваційний стиль мислення людини як вимога часу 808
 Інноваційні аспекти освітньої діяльності 1080
 Інноваційні завдання сучасного етапу інформатизації освіти 1152
 Інноваційні перетворення як передумова сучасного прогресу 722
 Інноваційні проекти філософсько-освітньої діяльності 1059
 Інноваційність і освіта 502, 723, 994
 Інноваційність людини як вимога часу 809
 Інноваційність у науці і освіті 1120 (ред.)
 Інноваційність як вимога часу 810
 Інновація в контексті науки і освітньої практики 639, 811
 Інновація – його кредо 1081
 Інновація – alter ego глобалізації 902
 Інтеграція педагогічної науки та освіти як ключовий фактор формування людини знаннєвого суспільства 640
 Інтелект нації: роздуми про роль інтелігенції в державотворенні України 1207
 Інтелект працює краще, якщо він надійно захищений 315
 Інтелект – сила, потрібна всім... 1082
 Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності 486
 Інтелектуальна еліта в контексті людиноцентризму 812
 Інтелектуальна еліта як умова суспільства знань: проблеми становлення 903
 Інтелігенція в контексті соціального розвитку держави 503
 [Інтерв'ю з В. Г. Кременем про глобалізацію освіти...] 504
 Інтерв'ю з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем 383, 505
 Інтерв'ю з міністром освіти і науки Василем Григоровичем Кременем 152
 [Інтерв'ю під час перебування у Бучанській школі-інтернаті] 153
 Інтерв'ю редакторів педагогічних видань з міністром освіти і науки України Василем Кременем 316
 Інтересам дошкілля – увагу держави 904
 Інформатизація освіти – провідний напрям підвищення результативності навчального процесу 905
 Інформаційне середовище в контексті людиноцентризму 641
 Інформаційне середовище – криза культури чи нове буття? 813
 Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства 506, 642
 Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи 537, 1037, 1233 (ред.)
 Історія релігії в Україні 63, 79, 133, 236, 286 (ред.)
 Історія української школи і педагогіки 351, 473 (ред.)

- К обществу знаний – через совершенствование системы образования 441, 448**
«К сожалению, у нас есть еще школы, где никто из преподавателей компьютера в глаза не видел. Но мы стараемся изменить положение» **201**
- Кавалерійська атака чи виважені кроки? **24**
- Категорії особистості та професіоналізму в сучасному просторі **724**
- Категорії «простір» і «середовище»: особливості модельного подання та освітнього застосування **1083**
- Качественное образование: требование XXI века **507**
- Київської національний університет імені Тараса Шевченка **418** (ред.)
- Київському національному університету імені Тараса Шевченка – 170 років **384**
- Класичний університетський підручник з історії економічних учень **534** (рец.)
- Ключова роль у розвитку людського потенціалу **814**
- Ключові завдання: утвердження пріоритетності і модернізація освіти **202**
- Ключові проблеми розвитку загальної середньої, дошкільної, позашкільної та професійно-технічної освіти **154**
- Когнітивно-аксіологічний концепт культури в умовах сучасної глобалізації **995**
- «... Кожен етап освіти – частинка життя людини» **565**
- Кожна дитина повинна мати можливість для всебічного розвитку **257**
- Коллективность и индивидуальность: судьба одной из ключевых социалистических идей **3**
- Коллективность и индивидуальность: цивилизационный срез проблемы **7**
- Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації **1183** (ред.)
- Компетентісний принцип освіти: «навчитися жити разом» **886, 1059**
- Консолідаційна парадигма модернізації України **1153–1155**
- Консолідація України на основі платформи толерантності **1156**
- Конспект на майбутнє **203**
- «Конституція провела історичну межу» **69**
- Концептуальні засади національної стандартної класифікації освіти **1084, 1085**
- «Концептуальні засади підвищення економічної ефективності освіти України в сучасних умовах» **996–999, 1086**
- Концептуальні засади професійного розвитку особистості в умовах євроінтеграційних процесів **1234** (ред.)
- Концептуальні засади розвитку професійної освіти **1208**
- Концепції сучасного природознавства **360**
- Кордоцентризм Г. С. Сковороди як передумова філософії людиноцентризму **1000**
- Креатив філософії освіти в синергії сучасного знання **1141**
- Креативи інноваційного стилю мислення: реалії і сподівання **725**
- Васи́лий Креме́нь: «Буть лидером, а не пастухом» **566**
- Васи́лий Креме́нь: «В этом году абитуриентам будет разрешено поступать в несколько вузов одновременно» **155**
- Васи́лий Креме́нь: «Демократия не там, где демократично избрана власть, а там, где общество исповедует ее ценности» **643**
- Васи́лий Креме́нь отменит сессию **317**
- Васи́ль Креме́нь: «А Україна приростатиме потужним інтелектом» **1001**
- Васи́ль Креме́нь: «Біла книга національної освіти України – перший крок до започаткування традиції періодичного моніторингу, прогнозування тенденцій і пректування практичних заходів у контексті реформування вітчизняної сфери освіти» **726**
- Васи́ль Креме́нь: «Будь-які зміни завжди сприймаються по-різному» **204**
- Васи́ль Креме́нь: В XXI столітті життя ставить нові вимоги перед самою людиною **644**

Василь Кремень: «Використовувати знання у практичній діяльності» **1222**

Василь Кремень: Відмова від 12-річної освіти була кон'юнктурним, популістським рішенням **1157**

Василь Кремень: Головне завдання сучасного етапу розвитку освіти – це приведення її у відповідність із потребами людини XXI століття **385**

Василь Кремень – за педагогіку толерантності **1209**

Василь Кремень: «Завдання – сумістити національні інтереси і європейські стандарти» **1210**

Василь Кремень закликав об'єднатися всім, щоб піднятися на ту висоту, яка відповідала б XXI століттю **205**

Василь Кремень: «...і індустрія електронного навчання» **1087**

Василь Кремень: «Любов і повага до людини в суспільстві починається з дитиноцентризму в освіті» **567**

Василь Кремень: «Людина розумна у XXI столітті – це людина, яка постійно навчається» **645**

Василь Кремень: Має бути утверджена нова методологія ставлення до інвалідів – вони такі самі, як і всі люди **310**

Василь Кремень: «Ми, дорослі, маємо пам'ятати про дітей кожного дня, а не тільки в свята» **153**

Василь Кремень: Модернізація освіти – сьогодні і завтра **318**

Василь Кремень: На ринку праці в ціні не липовий диплом, а професіоналізм **157**

Василь Кремень: На часі наукове осмислення інноваційної педагогічної освіти та її впровадження **1088**

Василь Кремень: Найбільша проблема нашої освіти – це нездатність дитини застосовувати знання на практиці **906**

Василь Кремень: Нам треба розпізнати сутність дитини **727**

Василь Кремень: «Нова школа буде максимально зорієнтована за здібності й бажання учня» **1254**

Василь Кремень: «Освіта, підготовка молоді до життя завжди були і є найактуальнішими завданнями сучасності» **1002**

Василь Кремень: Переходячи до дванадцятирічки, необхідно суттєво змінити нашу школу **1255**

Василь Кремень: Результати роботи системи освіти минулого року дають можливість сподіватися на розвиток усіх освітянських напрямів **319**

Василь Кремень: Робота АПН спрямована на те, щоб освіта в Україні була на європейському рівні **568**

Василь Кремень: Студентів, відрахованих з політичних мотивів, поновлено **386**

Василь Кремень: Сучасна освіта сформує інноваційну людину **1158**

Василь Кремень: «Траєкторія мого життя не була випадковою» **569**

Василь Кремень: У нас поки що авторитарна педагогіка, характерна не лише для середньої, а й для вищої школи **1003**

Василь Кремень: Цього року вперше повною мірою виконується програма комп'ютеризації сільських шкіл **320**

Василь Кремень: Часто можна почути: є школа – є село, нема школи – нема села. Але хоч спитати: школа існує для села чи для дитини? **907**

Василь Кремень: Я з дитинства хотів стати порядною і самодостатньою людиною **570**

Василь Кремень: Homo Sapiens, людина розумна – це за великим рахунком, людина, яка постійно навчається **1004**

Кримськотатарська проблема і шляхи її вирішення **25**

Критика історичного досвіду **294**

Культурні знання – запорука майбутнього **117**

Культ знань і освіти має стати складовою української національної ідеї **118**
Культура **66**
Культура спілкування і духовний розвиток соціуму **1089**
Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти **958** (ред.)

Лебедючий проханець і філософ – речі несумісні 1211

Ленинська концепція соціалістического строительства и перестройка **4**
Лист міністру **387**
Логіка **361**
Логіко-методологічні проблеми сучасної філософії **1005**
Луганська область **206**
Любити до глибини кишені **321**
Любитове – моє рідне село **1200**
Людина в суперечностях «відкритого» світу **1090**
Людина в трансформаціях «економізму»: реальність і перспективи **1006**
Людина в трансформаціях «економізму»: утопії і реальність **908**
«Людина ХХІ століття навчається все життя» **322**
Людина і освіта у вимірах економічної цивілізації **508, 571**
Людина і світ **187; 187** (ред.)
Людина «маси» чи свідомо творчість мас?! **815**
Людина перед викликом глобалізації: творчість, людина, освіта **625**
Людина розумна у ХХІ столітті – це людина, яка постійно навчається **646**
Людина через призму суспільства **39**
Людина як суб'єкт творчої діяльності **1159**
Людина як суб'єкт творчої діяльності: інноваційний аспект **1142**
Людина, яка зробила сама себе **1007**
Людиновимірна сутність філософських поглядів академіка В. І. Шинкарука **728**
Людиновимірний смисл філософських поглядів В. І. Шинкарука **816**
Людиноцентризм в освіті: сучасний напрям розвитку духовності нації **509, 572**
Людиноцентризм в освіті: філософія нових підходів **510**
Людиноцентризм в освітній діяльності: традиції і нові вимоги **511**
Людиноцентризм – основа національної доктрини розвитку освіти в Україні **388**
Людиноцентризм у контексті філософії національної ідеї **573**
Людиноцентризм як домінанта вирішення нагальних проблем сучасної філософії освіти **512**
Людиноцентризм як домінанта соціокультурних вимірів людського буття **861** (ред.)
Людиноцентризм як стратегія національного освітнього простору **909**
Людиноцентризм як філософія творення українського суспільства **513**
Людська діяльність як об'єкт філософської рефлексії **910**
Людське спілкування як сфера філософської рефлексії **911**
Людський капітал формується завдяки педагогіці **1212**

«Майбутнє – за індивідами, які активно мислять, які зуміють умонтуватися в системи штучного розуму» 574

Мала енциклопедія етнодержавознавства **64** (ред.)
Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Стан та перспективи само-реалізації людини в Україні. Десять Шинкаруківські читання», 14 трав. 2015 року **1235** (ред.)
Матеріали ІІІ Всеукраїнського з'їзду працівників освіти **959** (ред.)
Методологічні засади модернізації освітянської галузі України **323**
Методологічно і науково забезпечувати розвиток інноваційної освіти **1091, 1092, 1093**

«Ми всі повинні усвідомлювати пріоритет знань» **156**
Ми зацікавлені у співпраці з неурядовими аналітичними центрами **324**
Ми повинні готувати інноваційну людину з інноваційним типом мислення **1256**
«Ми повинні якнайшвидше зробити все можливе для зміни авторитарної педагогіки „педагогікою толерантності”» **258**
Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент **607** (ред.)
Мігранти: в чужій далекій стороні **912**
Міжнародні відносини та зовнішня політика, 1980–2000 роки **188**
Місія університету: історична ретроспектива та сучасний стан **1138**
Міст через «цивілізаційний розлам» : Ким ми були? Ким ми є? Ким ми хочемо бути? **514**
Модернізація вищої школи України в контексті принципів Болонської декларації **389**
Модернізація змісту вищої природничої і технічної освіти в умовах переходу до нанотехнологій **1038** (ред.)
Модернізація освіти **291**
Модернізація освіти в контексті інноваційних тенденцій розвитку суспільства **729**
Модернізація освіти – важливий чинник соціального, економічного і політичного розвитку України **207**
Модернізація освіти на новому етапі інформатизації **1008**
Модернізація системи вищої освіти: соціальна цінність і вартість для України **608** (ред.)
Модернізація системи освіти як важливий чинник інноваційного розвитку держави **325**
Модернізація України: консолідаційна парадигма **1160**
Модернізація української системи освіти як теоретико-філософська і практична проблема **849** (наук. консультант)
Модернізуємо систему освіти заради держави і кожного її громадянина **1009**
Молодь і майбутнє України **913**
Молодь як сьогодні і майбутнє України **914**
«Мы не должны идти в Европу как бедные родственники!» **647**

На міцному фундаменті стоїть педагогічна наука **575**

Навчання передки із запитом життя **1094**
Навіщо навчатися 12 років? **817**
Найближчими роками треба подвоїти фінансування вищої освіти України **390**
[Найвагоміші здобутки, перспективні завдання та плани НАПН України] **915**
«Нам треба подивитись дітям в очі» **158**
Напутнє **89**
Наука і освіта – фундамент розбудови інформаційного суспільства України **159**
Наука продукує нові знання, освіта їх олюднює **648**
Наукова діяльність АПН України в 2006 році та завдання на 2007 рік **576**
Наукова та організаційна діяльність АПН за звітний період **259**
Наукове забезпечення вищої освіти України в XXI столітті **208**
Наукове забезпечення освіти **449**
Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні **450**
Наукове підґрунтя навчального року **1257**
Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки **1184, 1236, 1273** (ред.)
Науковий потенціал України. Київський літопис XXI століття **773** (ред.)
Науковий часопис Національного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22, Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін **774, 862, 960, 1039, 1121, 1237, 1274** (ред.)
Наукові студії із соціальної та політичної психології **775, 863, 1040, 1122, 1185, 1238, 1275** (ред.)

Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття **291**
 Науково-технічний розвиток **66**
 Національна академія педагогічних наук України **818, 916, 917**
 Національна доктрина розвитку освіти **260**
 Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні **885, 1245; 885, 1245** (ред.)
 Національна доповідь щодо вступу України в Болонський процес **438** (відп. за вип.)
 Національна ідентичність – неблаганна вимога часу **730**
 Національна освіта як соціокультурне явище **119, 326, 451**
 Національний освітній глосарій: вища освіта **962, 1186** (ред.)
 Національні меншини (шляхи розв'язання проблем) **60**
 Національно-духовне в контексті глобально-раціонального **918**
 Наш гість – Василь Кремень **515**
 «Наши страны может разъединить только собственная глупость» **209**
 «Не бачу альтернативи змін» **261**
 Не модно вчитись «на когось»: освіта в контексті суспільства знань **516**
 «Не могу уявити своє життя і свою діяльність поза турботою про освіту» **262**
 Нелля Григорівна Ничкало – провідний вчений у галузі професійної педагогіки **919**
 Неперервна освіта – стратегічний ресурс **210**
 Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз **292; 292** (ред.)
 Нести знання народу **1095**
 Нова доба нового прагне діла **160**
 Новий етап модернізації вищої освіти: осучаснення і оновлення **577**
 Нових наукових звершень в ім'я України! **1010**
 Нові вимоги до людини і освіти **578**
 Нові вимоги до освіти, до вчителя **452**
 Нові вимоги до якісної освіти **517**
 Нові технології навчання **538, 1041** (ред.)
 Нові часи – нові знання, нові підходи **391**
 Новий Україні – освічене громадянське суспільство **731**
 Новый министр образования и науки определяет приоритеты **161**

О виновности и политической ответственности 1161
 О состоянии и направлениях развития высшей школы в Украине **162**
 О состоянии и перспективах развития высшего образования Украины **211**
 «Обговорення завершено. Огляд починаємо. А процес – триває» **453**
 Обращение Национальной академии педагогических наук Украины к учёным Российской академии образования **1162**
 Олюднення знань **392**
 Організаторам і учасникам Другої Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2011» **920**
 Організаторам, учасникам, гостям виставки «Сучасна освіта в Україні – 2012» **1011**
 Організаторам, учасникам, гостям виставки «Сучасні заклади освіти – 2012» **1012**
 Орієнтири на майбутнє: Росія – Україна – Білорусь: чи можливий східнослов'янський трикутник? **51**
 Орієнтири на перспективу **70**
 Освіта без рожевих окулярів **212**
 Освіта в XXI столітті стає пріоритетом у будь-якому суспільстві, в будь-якій державі **263**
 Освіта в контексті соціокультурних змін **649**
 Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін **579, 650, 819**
 Освіта в контексті сучасних цивілізаційних тенденцій та історичних викликів **732**

Освіта в контексті цивілізаційних змін : освіта – XXI століття **820**
Освіта в процесах самоорганізації «відкритих» систем: принципи і перспективи **1097**
Освіта в спонтанності сучасної цивілізації: синергетичний контекст **1013**
Освіта в структурі цивілізаційних змін **921**
Освіта в структурі цивілізаційних змін: актуальні проблеми **821, 922**
Освіта в Україні **213, 327**
Освіта в Україні: стан і перспективи розвитку **214**
Освіта в умовах інноваційного розвитку суспільства **822**
Освіта: виклики сьогодення **923**
Освіта XXI століття – на шляху реформ **264**
Освіта для сучасності **1239** (ред.)
Освіта дорослих **1187** (ред.)
Освіта дорослих в умовах суспільства знань (передмова) **1213**
Освіта дорослих: німецький набуток **924**
Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи **776, 864, 963, 1042, 1123, 1188, 1241** (ред.)
Освіта зорієнтована на перспективу **163**
Освіта і глобалізація **1141**
Освіта і інтелігенція **651**
Освіта і майбутнє України: точки перетину **1214**
Освіта і наука в Україні **245** (відп. за вип.)
Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати **440**
Освіта і наука визначають авторитет держави **265, 266, 328**
Освіта і наука: інноваційний аспект **925**
Освіта і наука: творчий потенціал державо- і культуротворення **291**
Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи) **293, 318**
Освіта і наука – фундамент соціально-економічного та науково-технологічного розвитку **164**
Освіта і система виховання повинні переорієнтуватися на формування у людей інноваційного типу мислення **518**
Освіта і суспільство в парадигмі синергетичного мислення **1014**
Освіта і сучасні цивілізаційні зміни **823, 824**
Освіта й інтелект: роздуми про інтелігенцію **652**
Освіта має визначити розвиток духовності й культури **926**
Освіта наших дітей **90**
Освіта, особистість і соціальний поступ **1215, 1216**
Освіта повинна готувати справжніх фахівців і свідомих патріотів **454**
Освіта у викликах сучасності: синергетичний аспект **1163**
Освіта у вимірах методології синергетики **1015**
Освіта у спонтанності розвитку цивілізації **1098**
Освіта України в контексті знання суспільства **455**
Освіта України в умовах глобалізації або – зміни котрі назріли **267**
Освіта України за роки незалежності: стан, факти, події **240** (ред.)
Освіта України : інформ.-аналіт огляд **238** (ред.)
Освіта України : норм.-прав. док. **239** (ред.)
Освіта: ціннісні орієнтири мережевого суспільства **1096**
Освіта як соціальний капітал **653**
Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія **1058; 1058** (ред.)
Освітній процес у вимірах синергетичного аналізу **1164**
Освітнологія **1059; 1059** (рец.)
Освітня діяльність і інтелект: проблеми формування національної інтелігенції **654**
Освітня ідеологія і політика в Україні і світі **120**

Освітня політика у контексті соціал-демократичних цінностей **329**
Освітнянський простір: варіанти розвитку шкільної освіти **825**
Освітнянський простір і соціальна робота в Україні: сучасна парадигма взаємодії **393**
Освітнянський простір: точки уваги педагогічної громади **826**
Освітнянські керівники про актуальне: міркування, переконання, погляди **927**
Освітнянські керівники у помаранчевій революції: від школи до МОНУ **456**
Освітнянські обрії: реалії та перспективи **609** (ред.)
Основи етнодержавознавства **80** (ред.)
Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство **624**
Основні вектори філософії спілкування **827**
Основні завдання Академії педагогічних наук **268**
Основні завдання на виконання рішень II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти та Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні» **215**
Основні засади розвитку вищої освіти в Україні в контексті Болонського процесу **419** (ред.)
Основні напрямки трансформації політичної системи України **61**
Основные направления дальнейшего осуществления социально-политических и экономических реформ в России **17**
Особистісно розвивальне навчання як науковий пріоритет **91, 121**
Особистість в освітній системі **457**
Особистість в освітньому просторі сучасної цивілізації **928**
Особистість у сучасній цивілізації **733**
Особистість учителя в сучасних соціокультурних контекстах **580**
От диалектики к человеку **1165**
От формально-бюрократической коллективности к коллективности демократической **16**
Охорона здоров'я **66**
Охорона інтелектуальної власності в Україні **247**

[Пам'яті В. І. Шинкарука] 269

Парадигма инноватизации и программы подготовки элиты прорыва **330**
Параметри освіти у викликах сучасного мислення **1167**
Партии Украины: кто есть кто? **40**
Партия власти, возможно, будет социал-демократической **52**
Педагогические проблемы формирования экономической личности **655**
Педагогіка **1201**
Педагогіка вищої школи **701; 701** (ред.)
Педагогіка духовності **794**
Педагогічна і психологічна науки в Україні **610, 1043** (ред.)
Педагогічна майстерність: новаторська ідея **132** (рец.)
Педагогічна наука: час методологічної рефлексії **92, 122**
Педагогічна освіта в контексті цивілізаційних змін **581**
Педагогічна освіта в сучасному суспільстві **582**
Педагогічна освіта в Україні: сучасні проблеми і перспективи **828**
Педагогічна освіта України – важливий чинник підвищення ефективності навчання **458**
Педагогічна синергетика: понятійно-категоріальний синтез **1099**
Педагогічний поступ Херсонського краю **795**
Педагогічні здобутки Миколаївщини **793**
Педагогічні здобутки Черкаського краю **797**
Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи **611, 1189, 1241, 1277** (ред.)
Педагогічні надбання Івано-Франківщини **792**

Педагогічні розписи Поділля **796**
Перебудова і колективістська сутність соціалізму **8**
Передмова [до монографії «Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія»] **1058**
Передмова [до кн. «Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи»] **734**
Передмова [до кн. «Політологія : підруч. для студентів вищих навч. закл. освіти»] **249**
Передмова [до кн. «Психологія на перетині тисячоліть»] **93**
Передмова [до підруч. «Педагогіка вищої школи»] **701**
Передне слово [до біобібліогр. покажч. «Тадеуш Левовицький – учений, педагог, громадський діяч»] **1016**
Передне слово [до зб. ст. «Психологія вчинку : шляхами творчості В. А. Роменця»] **1017**
Передне слово [до кн. «Академік із Сахнівки»] **656**
Передне слово [до кн. «Перспективні освітні технології»] **165**
Перспективи розвитку освіти на 25 років **216**
Перший крок щодо профілізації старшої школи буде зроблено наступного навчального року **331**
Першочергові проблеми АПН України **459**
Підвищення ефективності вищої освіти і науки як дієвого чинника суспільного розвитку та інтеграції в європейське співтовариство **332**
Підвищувати конкурентоспроможність вітчизняної освіти в умовах глобалізації **929**
Підготовка вчителя в умовах переходу загальноосвітньої школи на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання **333**
Підготовка вчителя у контексті сучасних вимог до розвитку особистості **583**
Підготовка творчої індивідуальності як основне завдання освітньої системи XXI століття **166**
Підняти освіту не можна, не піднявши авторитет учителя **94**
Підсумки минулого навчального року, завдання на рік новий **334**
Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти в Україні **335**
Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002–2003 навчальному році та завдання на 2003–2004 навчальний рік **336**
Плідна співпраця **930**
Побудова сучасної школи – справа її керівників **931**
Погоду диктує Сибір ?.. **41**
Політологія: наука о політике **101**
«Політику розширення доступу до вищої освіти слід продовжувати» **394**
Політична безпека України: концептуальні засади та система забезпечення **82**
Політична енциклопедія **964** (ред.)
Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку **248**
Політична стратегія України: порівняльні перспективи **42, 53**
Політичне рішення: механізм прийняття **50**
Політичні партії в дзеркалі громадської думки **26**
Політичні партії України: порівняльний аналіз програмних документів **19**
Політологічний вісник **612, 681, 778, 1044, 1125, 1190, 1242** (ред.)
Політологія **249; 362** (авт.-упоряд.)
Політологія: наука про політику **189, 702; 250, 287** (ред.),
Полум'яний виступ Василя Кременя викликав овацію учасників виставки **1168**
Попереду велика робота! **95**
Посилювати методологічний, науково-методичний супровід європейської інтеграції національної освіти України **829**
Постулати філософсько-освітньої діяльності **1100**
Поступ до нової філософії освіти в Україні **270**

Потенціал освіти в трансформаціях суспільства знань **1114** (наук. консультант)
Праці з філософії політики **49** (рец.)
Презентація досвіду роботи переможців конкурсу «Первоцвіт» **932**
Президентів Польсько-Українського товариства, професору, доктору хабілітованому Хенрику Беднарському **395**
Прекаріат: крик «червоного півня» **1258**
Приватні школи потрібні суспільству **584**
Привітання від президента Національної академії педагогічних наук України Кременя Василя Григоровича [учасникам IV Міжнародної науково-практичної конференції «Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України», 3 жовтня 2014 р., м. Київ] **1169**
Привітання [з нагоди виходу в світ першого номера наук. й громад.-інформ. журн. «Вісник Українського відділення Міжнародної академії наук вищої школи»] **337**
[Привітання з нагоди 45-річчя з дня заснування журналу «Трибуна»] **735**
[Привітання з ювілеєм Сергія Дмитровича Максименка, академіка НАПН України, директора Інституту психології ім. Г. С. Костюка] **933**
Привітання організаторам та учасникам XI Міжнародної конференції «Культурологічні та патріотичні аспекти формування духовності майбутнього фахівця» **1170**
Примножуймо вічну силу знань! **396**
Приреченість на корпоративізм? **585**
Пріоритет інтелекту **291**
«Пріоритет науки й освіти в Україні» **1259**
Пріоритети реформування української школи у дослідженнях Академії **519**
Пріоритети розвитку освіти України на початку XXI століття **271**
Пріоритетність вітчизняної освіти **167**
Пріоритетність та фінансування освіти **168**
Про «Дитиноцентризм», або Чому освіта України потребує структурних змін **736**
Про діяльність АПН України у 2002–2007 рр. **657**
Про діяльність НАПН України у 2013 р. та завдання на 2014 р. **1171**
Про доробок освітян Донеччини **737**
Про дотримання загальноприйнятих норм моралі в діяльності засобів масової інформації **338**
Про зміст загальної середньої освіти **1243** (ред.)
Про консолідацію нації і модернізацію України **1172**
Про модернізацію країни **658**
Про наукову діяльність АПН України в 2007 році та завдання на 2008 рік **659**
Про наукову діяльність АПН України у 2005 році та завдання на 2006 рік **520**
Про наукову та організаційну діяльність АПН України в 1998–2002 рр. **272**
Про підсумки роботи загальноосвітніх та професійно-технічних закладів у 2001/2002 навчальному році та основні завдання на новий навчальний рік **273**
Про підсумки роботи загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів у 2000–2001 навчальному році та основні завдання на новий навчальний рік **217**
Про підсумки розвитку освіти у 2003–2004 навчальному році та завдання на 2004–2005 рік щодо забезпечення рівного доступу до здобуття якісної освіти **397**
Про результати діяльності НАПН України у 2015 р. та завдання на 2016 р. **1260**
Про світочів освіти **738**
Про світочів освіти і проект «Педагоги-новатори в Україні» **660**
Про стан освіти в Україні та Національну доктрину її розвитку **218**
Про товариство «Знання» України та питання, на які наші читачі хотіли б почути розумну відповідь розумної людини **661**
Про ціннісні засади і цілі розвитку **934**

Проблеми довкілля **66**
Проблеми освіти **242, 288, 353, 420, 421, 474, 475, 539, 613, 779, 865, 1045, 1126** (ред.)
Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції **780** (ред.)
Проблеми професійної підготовки сучасного виробничого персоналу в педагогічній науці **935**
Проблеми профтехосвіти мають далеко не галузевий характер **339**
Проблеми соціального середовища **66**
Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти **354, 422, 476, 540, 614, 682, 781, 866, 965, 1046, 1127, 1191, 1244, 1278, 1279** (ред.)
Проблеми якості вищої освіти **615** (ред.)
Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти **616** (ред.)
Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін **1173, 1174, 1217**
Проблеми якості української освіти в нинішніх умовах і на перспективу **1218**
Проблеми диалектики колективності и індивідуальності соціалістической мысли и современность **15**
Прогресивні технології навчання – основа для підготовки конкурентоспроможних фахівців **535** (рец.)
Проект сучасної освіти: інноваційна людина **1101**
Іван Прокопенко святкує подвійний ювілей **936**
Професійний розвиток особистості – ключове завдання в умовах євроінтеграції **1219**
Професійні якості вчителя і виклики XXI століття **521**
Професійній освіті потрібна цілісна, ефективна державна політика і сучасний науковий супровід **1261**
Профільна школа: як досягти перспективи **830**
Профільне навчання: шлях до ефективної реалізації **831**
Профільність, але в триріччі, а не в класичній школі **832**
Профтехосвіта виконує надзвичайно важливу функцію **398**
Профтехосвіта України: XX століття **423** (ред.)
Процеси модернізації та інтеграції в освітньому просторі **460**
Пружний крок **219**
Психологічні перспективи (ред.)
Психологія вчинку: шляхами творчості В. А. Роменця **1047**
Психологія професійної діяльності офіцера **102**
Психолого-педагогічна наука в ідеологічній проекції **96, 123**
Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія **100** (ред.)
Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі **683** (ред.)
ПТО: роль сьогоднішня, а що завтра? **586**
5 повних циклів людського життя – відмінні результати Віктора Андрущенка **662**

Раціональність як діяльнісний феномен школяра 124
Реабілітовані історією **355, 356, 424–432, 477–484, 541–551, 617–622, 684–696, 782–789, 867–877, 966–969, 1048–1053, 1128–1135, 1192–1195, 1280** (ред.)
Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України **790** (ред.)
Результат має бути затребуваним **587**
«Результати звіряємо зі світом» **937**
Релігія **66**
Ресурс влади **71**
Ресурси освітніх змін **220**

Реформа освіти – запорука майбутнього держави **169**
Реформування освіти: позиція виважена, кроки впевнені **170**
[Рецензія на кн.: Недужко, Ю. В. Тисячоліття Хрещення Руси-України. Відзначення світовою громадськістю всесвітньо-історичної події / Ю. В. Недужко. – Луцьк, 2003. – 196 с.] **602**
Рівний доступ до якісної освіти **399**
Розвитку духовності немає альтернативи **400**
Розвиток вищої освіти в незалежній Україні **1018**
Розвиток освіти України в контексті загальноцивілізаційних змін **461, 553**
Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992–2002 **289** (ред.)
Розвиток педагогічної освіти України та її інтеграція в європейський освітній простір **401**
Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси **886**
Розколота ідентичність: Україна перед викликами глобалізму **938**
Розроблення освітніх програм **1196** (ред.)
Розуміти пріоритетність вітчизняної освіти **171**
Роки наполегливої роботи Академії **1019**
Рушій поступу – інтелект **340**

Самоорганізований соціум: парадигма людиноцентризму 1102

Самоусвідомлення – це передусім самопізнання, без якого неможливе само-
виховання **1220**
Світ знання: людина, наука, освіта **1246**
Свобода мисли и раскрепощение личности **9**
Середня освіта вимагає нової структури **1175**
Сила «рози вітрів» чи жорсткість керманіча? **10**
Синергетика в контексті творчих інтенцій розвитку освіти **1139**
Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму **974**
Синергетика і освіта **1139; 1139** (ред.)
Синергетика і освіта: людина в процесах самоорганізації «відкритих систем» **939**
Синергетика і творчість **1140; 1140** (ред.)
Синергетика як методологічна парадигма сучасної освіти **1020**
Синергетична модель розвитку освіти В. Г. Кременя **739**
Синергетична модель розвитку освіти: філософський аспект **1021**
Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення **833, 1059**
Синергетичне мислення – вимога часу **1022**
Система освіти **66**
Система освіти в Україні: сучасні тенденції і перспективи **172, 221, 292**
Складова європейської інтеграції **1221**
Скоординувати діяльність педагогічної преси на користь освіти **274**
Скоро комп'ютер заговорить українською мовою **275**
Слово до читача [кн. «Біла книга національної освіти України»] **791**
Слово про ректора **940**
Слово про ювіляра [В. П. Андрущенко – ректора НПУ ім. М. П. Драгоманова] **663**
Слово про ювіляра [академіка Н. Г. Ничкало] **1142**
Слово учасникам [першого в 2012 р. засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, що присвячувалося проектам Закону України «Про вищу освіту»] **1023**
Смисл, мета і традиції сучасної філософії освіти **941**
Смисл і цінності в системі гуманітарного знання **740**
Соборна Україна в цілісному світі **43**
Солідаризм: європейський досвід суспільної консолідації для України **704**

Социально-экономические проблемы информационного общества **441**
Соціалістичною аж ніяк не назвеш **11**
Соціальний розвиток дитини в системі освіти **173**
Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи **878, 970** (ред.)
Соціально-політична ситуація в Україні на кінець 1992 року: стан і тенденції розвитку **27**
Соціально-політична ситуація в Україні: поступ п'яти років **55**
Соціально-політична ситуація в Україні: стан і тенденції розвитку (середина 1993 року) **20, 44**
Соціально-філософське дослідження трансісторичності міфологічного освоєння світу **762** (наук. консультант)
Соціологія **83, 487, 703**
Спадщина Василя Сухомлинського в контексті нової філософії **97, 125**
Свідоповідь міністра освіти і науки В. Г. Кременя **402**
Співпраця Академії і шкіл: єдині завдання – спільний доробок **1024**
Співчуття **942**
Спогади про майбутнє **664**
Сравнительная политология **35** (реф.)
Сталинская деформация коллективности социализма: сущность и истоки **12**
Стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні **341; 357** (ред.)
Стан і шляхи розвитку вищої освіти України **174**
Стан освітньої діяльності має визначати майбутнє держави і кожного її громадянина **1103**
Стандарт життя в цивілізації **1222**
Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи **1054** (ред.)
Становлення національної системи вищої освіти в Україні в контексті загальної тенденції цивілізаційного розвитку **135**
«Створюємо освіту майбутнього» **403**
Стратегії розвитку України: виклики часу та вибір **37**
Стратегічні напрями модернізації освіти і науки України **404**
Стратегія і перспективи розвитку освіти в Україні **222**
Стратегія інноваційного розвитку України **741**
Структурна модернізація освіти в контексті цивілізаційних змін **943**
Студент і викладач – повноправні партнери **405**
Студентських місць стане ще більше. Умови прийому покращаться **342**
Суспільство знань і якісна освіта **588**
«Суспільство знань» у вимірах сучасних цивілізаційних викликів **1262**
В. А. Сухомлинский в размышлениях современных украинских педагогов **975**
Василий Александрович Сухомлинский и современная педагогическая наука **975**
Василь Олександрович Сухомлинський і сучасна педагогічна наука **976**
В. О. Сухомлинский у роздумах сучасних українських педагогів **976**
Сучасна освіта в контексті реформування **126**
Сучасна освіта в контексті цивілізаційних викликів **1176**
Сучасна освітня політика у контексті соціал-демократичних цінностей **406**
Сучасна українська філософія: традиції, інновації (ред.)
Сучасна філософія освіти і педагогічна наука **276**
Сучасна філософія освіти і проблеми формування національної еліти **407**
Сучасна філософія освіти як визначальний фактор авторитету соціальної держави **408**
Сучасне філософське антропологічне знання в контексті викликів доби **1199** (ред.)
Сучасний навчальний процес як синергетична система **1058**
Сучасні педагогічні технології: дидактично-інформаційний аспект **761** (наук. керівник)

Сучасні проблеми філософії педагогічної освіти **127**
Сучасні світові тенденції і розвиток освіти **522**
Сучасні цивілізаційні зміни і нові вимоги до вчителя **523**
Сфера, яка формує людину **72**
Сходження до апогею **128**
США: крок до зближення **45**

Творити життя на основі свободи і відповідальності 462

«Творити культ знань» **175**
Творчі пошуки ювіляра на науково-педагогічній ниві **742**
Тези доповіді президента АПН України Василя Кременя «Про діяльність АПН України у 2002–2007 роках» на загальних звітно-виборних зборах 15 листопада 2007 року **589**
Теорія та практика юридичної освіти **1055**
Тест для міністра **409**
Тест на виживання: глобалізаційні виклики національній ідентичності **834**
Технологічні парки: світовий та український досвід **363**
Товариство «Знання» – не рудимент минулого, а діюча і корисна структура **129**
Толерантність як імператив мультикультурного світу **944**
Толерантність як імператив: національна ідентичність в добу глобалізації **945, 946**
Торговля. Історія, цивілізація, мораль **850** (рец.)
Точка зору на пріоритети освітянської політики **835**
Трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації **665, 743**
Трансформації особистості в суперечностях епохи **836**
Трансформації смислових кодів освіти і культури в нелінійності соціального буття **1104**
Трансформаційний потенціал класичної моделі університету **1263**
Треба творити таку школу, щоб «учні шанували своїх учителів, але й учителі їх не зневажали» **176**
Третій український педагогічний конгрес **879** (ред.)

У фокусі двох десятиліть 947

У якому суспільстві живемо? **18**
Удосконалення законодавства – основа розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності **410**
Удосконалення законодавчого забезпечення розвитку вищої освіти в Україні в контексті підготовки нової редакції Закону України «Про вищу освіту»: слухання у Комітеті Верхов. Ради України з питань науки і освіти, 18 черв. 2008 р. **713**
Удосконалення національної системи освіти **177**
Удосконалювати психолого-педагогічний супровід освітніх реформ **744**
Україна: из прошлого в будущее **28**
Україна разделенная в себе: от Леонидии к Виктории **1030** (рец.)
Україна сьогодні **29**
Украинско-российские отношения: сущность и перспективы **54**
Украинско-российские политические отношения: деструктивные факторы **46**
Україна: альтернативи поступу **56, 73, 343**
Україна в геополітичному просторі: об'єктивні тенденції і суб'єктивні очікування **30**
Україна в Європі: контекст міжнародних відносин **887**
Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього **704**
Україна в контексті світ-системного аналізу **887**
Україна в міжнародних відносинах кінця ХХ століття **188**
Україна: з учора – в завтра **73**

Україна і Росія: сфери конфронтації і співробітництва **31**
Україна: ідентичність у добу глобалізації **1060, 1061**
Україна: Куди йдемо? Кого підтримуємо? На що чекаємо? **32**
«Україна має бути незалежною і демократичною **98**
«Україна може приростати лише освітою...» **590**
Україна на порозі XXI століття: уроки реформ та стратегія розвитку **243** (ред.)
Україна нагадує велосипедиста, який упаде, коли зупиниться **74**
Україна: осягнення ідентичності **463**
Україна: політична стратегія **248**
Україна – Польща: неперервна освіта в умовах полікультурності **745**
Україна: проблеми самоорганізації **294**
Україна розділена в собі: від Леонідії до Вікторії **763** (рец.)
Україна: сучасне майбутнього, сучасне минулого **666**
Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації **84, 103, 178**
Українська дипломатична енциклопедія **433** (ред.)
Українська освіта в добу глобалізації **277**
Українська освіта в історичних викликах XXI століття **1059**
Українська освіта в контексті загальноцивілізаційних змін **524**
Українська фалеристика. З історії нагородної спадщини **434** (ред.)
«Українська школа готує особистість» **464**
Українській педагогічній академії – 15 років **591**
Українсько-канадське партнерство з проблем розвитку спеціальної освіти **667, 668**
Українсько-польська співпраця – складова європейської інтеграції України **1223**
Україну обрано до Міжнародного бюро освіти **344**
Усвідомлюючи відповідальність за розвиток людини, консолідацію нації та європейську інтеграцію України **1224**
Устойчивое развитие: теория, методология, практика **705**
Учасникам, відвідувачам і організаторам Двадцять дев'ятої міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2016» **1264**
Учасникам, відвідувачам та організаторам П'ятої Виставки-презентації «Інноватика в сучасній освіті» **1105**
Учасникам, відвідувачам та організаторам VI Міжнародного форуму-презентації «Інноватика в сучасній освіті» **1177**
Учасникам, гостям і організаторам Двадцять шостої міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2014» **1178**
Учасникам, організаторам і гостям VIII міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті» **1265**
Учасникам проекту [«Реформування ПТО в Україні»] **223**
Учитися життя **278, 411**
Учитись быть умным **224**

Феномен інновацій 746, 837
Феномен інновації: освіта, суспільство, культура **625, 837; 625** (ред.)
Феномен університету в контексті глобальних трансформацій **1231** (наук. консультант)
Філософія **85, 364; 364** (ред.)
Філософія общения **888**
Філософія чело́векоцентризма в стратегіях освітнього пространства **1062**
Фізична культура в школі: проблеми і перспективи **279**
Філософія **136, 365, 977, 1063; 136, 244, 365** (ред.)
Філософія і політика **34** (рец.)

Філософія і проблеми сучасності **747**
Філософія інноваційного типу світового розвитку **838**
Філософія інноваційної людини у вимірах її самодостатності й цінності **748**
Філософія історичного дискурсу в час політизації історії та історизації політики **749**
Філософія: історія, суспільство, освіта **889, 978**
Філософія: Логос. Софія. Розум **554**
Філософія людиноцентризму в контексті проблем освіти **1059**
Філософія людиноцентризму в освітньому просторі **798**
Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Філософія людини і освіта **979**
Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору **706, 750**
Філософія людиноцентризму: науково-методичний супровід НАПН національної освіти України **839**
Філософія людиноцентризму у контексті проблем освіти **525, 669, 1059**
Філософія людиноцентризму у світлі національної ідеї **751**
Філософія людиноцентризму – шлях змін і розвитку **948**
Філософія людиноцентризму як теоретична складова національної ідеї **465, 526**
Філософія: мислителі, ідеї, концепції **442**
Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум **555, 739**
Філософія освіти **466, 1141**
Філософія освіти в синергії сучасного буття **1267**
Філософія освіти XXI століття **280, 345, 732**
Філософія освіти: еліта й інтелігенція **670**
Філософія освіти у спадщині великого педагога **99, 130**
Філософія політики **349** (авт.-упоряд.); **349** (ред.)
Філософія самоідентифікації країни в контексті її майбутнього **840**
Філософія управління **556, 626**
Філософія як життя в освіті **1266**
Філософське осмислення феномену спілкування **752**
Філософський дискурс освітнього знання **1059**
Філософський підхід до аналізу проблем сучасності **753**
Філософський погляд на перспективи соціокультурного буття людини **841**
Філософський словник соціальних термінів **443; 443, 485** (ред.)
Філософські засади трансформації вищої освіти в Україні на початку XXI століття **623** (ред.)
Філософські інтуїції Г. Сковороди і завдання модернізації української освіти **1179**
Філософські погляди В. І. Шинкарука: людиновимірна сутність **754**
Філософські проблеми гуманітарних наук **1056**
Філософські проблеми людського спілкування **755**
Філософсько-методологічні засади модернізації освіти **949**
Філософсько-освітня діяльність: інноваційні аспекти **1025**
Філософсько-освітня діяльність у вимірах інноваційних проєктів **842**
Філософсько-освітня діяльність у контексті міждисциплінарності **1106**
Фінансова криза – етап ствердження фінансової цивілізації **756**
Фінансова криза – пролог нового світового порядку? **757**
Формирование духовной культуры молодежи: проблемы, поиски, решения **13**
Формування глобального конкурентоспроможного людського капіталу – найважливіше завдання професійної освіти **1125**
Формування особистості в умовах розвитку української державності **131**
Формування особистості професіонала в контексті вимог XXI століття **467, 468**
Формування професійної траєкторії учня починається зі школи **592**
Формувати людину інноваційної культури **527**

Формувати професійну траєкторію учня **469**
Форум: роль сьогоднішня, а що завтра? **593**

Хто є Хто в Україні, 1997 81 (ред.)

«Це дійсно видатне видання» 843

Цілісність світу і перебудова **14**

Ціннісні орієнтації та світоглядні позиції людини у контексті сьогодення. VIII Шинкаруківські читання **1066; 1136** (ред.)

Ціннісні орієнтири мережевого суспільства **1107**

Ціннісні смисли освітнього процесу в синергетиці пізнання **1140**

Цього року абітурієнтам буде дозволено вступати до кількох вищих навчальних закладів одночасно **179**

Час вимагає учителя з новими якостями 528

Час непопулярних змін [в освіті] **1026**

Через модернізацію освіти до оновлення і згуртування нації **225**

Через пріоритетний розвиток освіти, виховання до динамічного національного прогресу **180**

Чи буде підвищено заробітну плату з 1 січня 2002 року **226**

Чи можливий баланс сил?: Парламентські вибори та референдум в Росії: деякі уроки та висновки **47**

Чи не повертаємося ми до паперотворчості як показника роботи вчителя? **227**

Чи нині наукові академії так само потрібні, як і раніше? **1226**

Чи передбачається підвищення зарплати начальникам і спеціалістам відділів освіти? **228**

Чи правильна практика відключення навчальних закладів від енергопостачання? **229**

«Чим більше мов ти знаєш, тим більше ти людина» **62**

Чим допомагає мені рідна школа сьогодні **594**

Чому ж на зарплату освітян не вистачило коштів? **181**

Чому і що потрібно змінювати в українській освіті? **1027**

Чому ми бідні, якщо такі освічені? **1227**

Чому освіта? **844**

Чому робота старшої піонервожатої не входить до педагогічного стажу? **230**

Что думают люди о сегодняшнем дне **33**

Шановні видавці й читачі Українського педагогічного журналу! 1228

Шановні друзі! [вітальне слово в кн. «Обдарована молодь України»] **671**

Шановні друзі! [привітання в кн. «Флагман сучасної освіти України»] **672**

Шановні колеги! : [вступ. слово до монографії «Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку»] **758**

Шановні колеги! Дорогі друзі! : [привітання з 90-річчям наук.-пед. журн. «Рідна школа»] **1028**

Шановні організатори і учасники Другої виставки «Інноватика в освіті України»! **845**

Шановні читачі! [передмова в кн. «Енциклопедія освіти»] **673; 673** (ред.)

16 запитань міністрів освіти і науки Василю Кременю **346**

Шість років звершень і сподівань **75**

Шість років пошуків і сподівань **76**

Школа не повинна «стриножувати» дитину **1029**

Шлях до стабілізації: збалансування корпоративних інтересів **595**

Шлях до сучасної школи **1268**

Шляхи інноваційного розвитку України **366**
Шляхи модернізації вищої освіти України **412**
Шляхи підвищення політичної стабільності **77**
Шляхи розвитку сучасної філософії інженерної освіти **529**
Штрихи до портрета майбутньої Верховної Ради... **48**
Штрихи до різновидів освіти **281**
Шукати шляхи модернізації освіти: Це повинні робити усі: і керівники навчальних закладів, і підприємці **347**

Що робить державу успішною в пору глобалізації? 1108

Що таке сучасний світогляд учня **231**

Щоб відстояти національний інтерес у світовій конкуренції **470**

Ювілей національного самоствердження 78

Энергия интеллекта как проявление одаренности 950

Я-концепція академіка Неллі Ничкало у вимірі професійного розвитку особистості 1142

«Я считаю, что вузы негосударственной формы собственности имеют все основания с оптимизмом смотреть в будущее» **182**

Як готуватимемо.. духовних батьків людства? Розвиток педагогічної освіти України та її інтеграція в європейський освітній простір **413**

Як нам реорганізувати освіту **951**

Як я обираю свою майбутню професію **414**

«Яка Ваша оцінка передбачуваного фінансування освіти і науки в майбутньому бюджеті 2003 року?» **282**

Який патріотизм потрібен сьогодні Україні? **846**

Якісна освіта в контексті загальноцивілізаційних змін **596**

Якісна освіта – вимога сьогодення **1229**

Якісна освіта – вимога сьогодення: проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін **1230**

Якісна освіта: вимоги XXI століття **530**

Якісна освіта для всіх молодих людей: виклики, тенденції і пріоритети **437** (ред.)

Якісна освіта і нові вимоги часу **597, 1059, 1109**

Якісна освіта: методологічні аспекти сучасного розуміння **791**

Якісна освіта: сучасні виміри **598**

Якісна освіта: сучасні вимоги **531**

Якісна освіта формує майбутнє держави і її громадян **232**

Якісна освіта як вимога XXI століття **599**

Якість освіти і сучасні вимоги до людини **674**

Якість освіти – основа розвитку **532**

Якість освіти. Як ми її вдосконалюємо **348**

Якомога більше громадян України зможуть здобути кваліфіковану вищу освіту, бо саме від рівня інтелектуалізації залежить майбутнє **183**

Якою має бути сучасна школа? **1269**

Яку людину має готувати освіта: на чому слід зосередити увагу, модернізуючи освітню діяльність **533**

Człowiek innowacyjny celem współczesnej edukacji 1180

Education in the Structure of Civilization Changes 1110

Edukacja w społeczeństwach wielokulturowych 991 (ред.)

Filozofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni 890

Filozofia edukacji 627, 628

Filozofia homocentryzmu Jana Pawła II 847

Higher education in Ukraine 488

High quality education and new requirement of time 1111

Humanism and informational paradigm of being of modern civilization 1270

Innovative Aspects in Educations 1112

Kształcenie nauczycieli w kontekście zmian cywilizacyjnych 600

Oddanie nauce, prawdzie, duchowości 952

Oświata jako główny warunek rozwoju zasobów ludzkich 759

Oświata w środowisku polietnicznym: kształtowanie obywatelskiej tożsamości w Ukrainie 760

Paradygmaty oświatowe i edukacja nauczycieli 828, 848, 880 (ред.)

Przemiany cywilizacyjne a nowe wymogi wobec nauczyciela 601

Salutatory Address to readers of the Polish-Ukrainian/Ukrainian-Polish annual «Continuous Professional Education» 1271

Synergetyczny model rozwoju edukacji jako odpowiedź wyzwaniom teraźniejszości 848

Transformational potential of a classic university model 1272

**Абетковий покажчик назв міжнародних
і всеукраїнських з'їздів, конференцій, семінарів,
круглих столів та інших заходів,
у яких брав участь В. Г. Кремень**

Автономія та відповідальність ВНЗ : семінар для керівників ВНЗ III і IV рівнів акредитації, 10 і 21 жовт. 2014 р., м. Київ **2078–2080** (перс.)
Артеківські діалоги – 2009 : II Міжнар. освіт. форум **1738** (перс.)

Безперервна професійна освіта в контексті європейської інтеграції: теорія, досвід, прогноз : методол. семінар, 2010 р. **1858** (перс.)

Безперервна професійна освіта в умовах інформаційного суспільства: досвід, проблеми, шляхи реалізації : V міжнар. наук. читання, присвячені пам'яті академіка Сергія Яковича Батишева, 7–10 верес. 2011 р., м. Київ, Миколаїв **935; 1886, 1894** (перс.)
Безперервна освіта для всіх : XIII нім. конф. з питань освіти дорослих, 2011 р. **1878** (перс.)

Велика педагогічна рада : серпнева конф. працівників освіти Києва та Київської обл., 18 серп. 2016 р., м. Київ **2213** (перс.)

Велич духу : урочисте засідання, присвячене 95-річчю від дня народж. В. О. Сухомлинського, 2013 р., м. Київ **2021** (перс.)

Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи : слухання у Ком. Верхов. Ради України з питань науки і освіти, 18 черв. 2008 р. **764** (ред.)

Вища освіта України та Болонський процес : міжнар. семінар **1464** (перс.)

Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору : III Міжнар. наук.-практ. конф. **1702** (перс.)

Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору : VI Міжнар. наук.–практ. конф., 2011 р. **1892** (перс.)

Вища технічна освіта на межі століть : конф. ректорів вищ. техн. навч. закл. країн Центральної, Східної Європи та СНД, 21–23 трав. 2001 р. **1430** (перс.)

Вища технічна освіта України і Болонський процес : Всеукр. нарада ректорів вищих техн. навч. закл., 17–18 берез. 2004 р., м. Харків **379, 389**

Відродження, оновлення й розвиток людини : Другий Міжнар. гуманітар. форум вчених і вчителів, 23–29 квіт. 2007 р., Автономна Республіка Крим **593**

Вісімнадцята Нарада партнерів Альянсу Програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні (Альянс USETI), 24 берез. 2015 р., м. Київ **2099** (перс.)

Всеукраїнська нарада вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації, 2003 р. **347**

Всеукраїнська нарада з питань дитинства, 2000 р. **1356**

Всеукраїнська нарада з питань загальної середньої освіти, 27 трав. 2014 р., м. Київ **2069** (перс.)

Всеукраїнська нарада завідуючих кафедрами гуманітарних дисциплін, 1997 р. **1301**

Всеукраїнська нарада ректорів педагогічних і класичних університетів з питань розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір, 29 верес. 2004 р., м. Харків **401, 413**

Всеукраїнська нарада-семінар з питань розвитку післядипломної педагогічної освіти **1315** (перс.)

Всеукраїнський зліт юних техніків **1441** (перс.)

Всеукраїнський звіт-огляд переможців регіональних фестивалів технічної творчості учнів професійно-технічних навчальних закладів, 2013 р. **1992** (перс.)

Всеукраїнський інформаційний день Програми Темпус : семінар **1826** (перс.)

Гарантії якості, європейська система передачі і накопичення кредитів та практика імплементації Болонського процесу в різних європейських країнах : міжнар. семінар **1547** (перс.)

Глобальні проблеми людства як фактор трансформації освітніх систем : V Міжнар. наук.-практ. конф.-семінар керівників ВНЗ та вчених-дослідників із проблем освіти, 1–3 лют. 2007 р., м. Харків **560**

Громадянськість української молоді: виклики, здобутки, перспективи : методол. семінар, 2015 р. **2187** (перс.)

Гуманізм та освіта : VIII міжнар. наук.-практ. конф., 19–21 верес. 2006 р., м. Вінниця **525**
Гуманітарні інновації, їх особливості та роль в сучасному житті суспільства : Всеукр. наук.-філос. конф., 17–18 трав. 2013 р., м. Київ **1981** (перс.)

Двадцять років діалогу взаєморозуміння і взаємодії між незалежною Україною й Туреччиною : Міжнар. наук. конф., 2011 р. **1851** (перс.)

23 сесія Установчої міжнародної конференції міністрів освіти, 4–5 черв. 2010 р., м. Любляни (Словенія) **1806** (перс.)

Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи : методол. семінар, 19 листоп. 2008 р., м. Київ **734; 771** (ред.); **1741** (перс.)

Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації : Друга міжнар. наук.-практ. конф., 18–20 черв. 2008 р., м. Львів **667, 668**

Дни образования и науки Российской Федерации в Украине, сент. 2012 г. **988**

Дні культури та мистецтва України у Республіці Білорусь, 1995 р. **1289** (перс.)

Довкілля для Європи : 5-та Всеєвроп. конф. міністрів охорони навколиш. середовища, 2002 р. **1473** (перс.)

Дороги і бездоріжжя у підготовці вчителя : пол.-укр. конф., 2005 р., м. Варшава (Польща) **1613** (перс.)

Доступність та якість загальної середньої освіти: стан і шляхи поліпшення : парлам. слухання, 23 жовт. 2013 р., м. Київ **1144; 2006, 2014, 2031** (перс.)

II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовт. 2001 р. **198, 202, 203, 213–215, 218, 226–229, 231, 327; 233, 239, 283** (ред.); **1431** (перс.)

Другий Міжнародний конкурс з української мови ім. Петра Яцика, 2002 р. **1453** (перс.)

Другий Національний Конгрес з паліативної допомоги, 1–3 жовт. 2015 р., м. Київ **2146** (перс.)

II Позачерговий пленум ЦК профспілки працівників освіти і науки, 2001 р. **1380** (перс.)

Другий український педагогічний конгрес, 3–4 листоп. 2005 р., м. Львів **524; 536** (ред.)

Другий форум Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи, 23–25 трав. 2013 р., м. Франкфурт-на-Майні (Німеччина) **1998, 2019** (перс.)

Другі міжнародні драгоманівські читання : наук. конф., 2006 р. **1634** (перс.)

«Дружба – 2003» : Міжнар. молодіж. фестиваль, 2003 р. **1536** (перс.)

Духовність народу і українська школа: фактори творення духовності : круглий стіл **400**

Духовність особистості і сучасні стратегії виховання : Міжнар. наук.-практ. конф., 5–7 лют. 2006 р. **526**

Евристичний потенціал мислення людини в інформаційному світі : Всеукр. наук.-практ. конф., 13 лист. 2013 р., м. Київ **1097**

Екзистенційні виміри філософсько-антропологічного пізнання: творча спадщина В. Шинкарука : Міжнар. наук.-практ. конф., 14 квіт. 2011 р., [м. Київ] **908**

Економіка України та шляхи її дальшого реформування : Всеукр. нарада економістів **1282** (перс.)

Еліта, обдарованість, людиноцентризм : Міжнар. наук. конф., 26 лют. 2010 р., м. Київ **812**

Елітна освіта в Україні та світі в дзеркалі університетських рейтингів : круглий стіл, 2010 р. **1794, 1795** (перс.)

Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України : Друга міжнар. наук.-практ. конф., 4 жовт. 2012 р., м. Київ **1909** (перс.)

Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України : IV Міжнар. наук.-практ. конф., 3 жовт. 2014 р., м. Київ **1169; 2073** (перс.)

Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу : Міжнар. наук.-практ. конф., 25–26 жовт. 2012 р., м. Київ **1917** (перс.)

Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу : II Міжнар. наук.-практ. конф., 7 листоп. 2013 р., м. Київ **2006** (перс.)

Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу : IV Міжнар. конф., 10 листоп. 2015 р., м. Київ **2161** (перс.)

Європейський вимір українських освітніх реформ : наук.-практ. конф., 2 берез. 2016 р., м. Київ **2216** (перс.)

Європейський Союз – Україна: освіта дорослих : форум до Міжнар. днів освіти дорослих в Україні, 4–6 листоп. 2014 р., м. Київ **1213; 2033, 2063, 2081, 2085** (перс.)

Єднаймося в славетній родині : молодіжна освітньо-патріотична акція, жовт. 2014 р., НПУ ім. М. П. Драгоманова (м. Київ) **2042** (перс.)

Забезпечення конституційних вимог щодо обов'язковості здобуття загальної середньої освіти дітьми і підлітками : Всеукр. нарада-семінар, 18–19 черв. 2002 р. **1456** (перс.)

Законодавче забезпечення інтеграції дослідницької і освітньої складових діяльності вищої школи в Україні : круглий стіл, 2008 р. **1741** (перс.)

Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання : парлам. слухання у Верховній Раді України, 9 черв. 2010 р. **799; 860** (ред.); **1782** (перс.)

Засідання колегії МОНмолодьспорту України, присвячене питанням готовності навчальних закладів до 2012–2013 н. р. та особливостям упровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти, 28 серп. 2012 р., м. Київ **1939** (перс.)

Засідання президії правління Товариства «Знання» України, 2012 р., м. Київ **1967** (перс.)

Засідання президії правління Товариства «Знання» України, 3 лют. 2015 р., м. Київ **2112** (перс.)

Засідання президії Спільки ректорів вищих навчальних закладів України з обговорення проекту Закону України «Про вищу освіту», 2011 р. **1866** (перс.)

Засідання Ради президентів академій наук України, 23 берез. 2016 р., м. Київ **2231** (перс.)

Засідання Сенату Академії спеціальної педагогіки імені М. Гжегожевської, трав. 2012 р., м. Варшава (Польща) **1928** (перс.)

Засідання Сенату Вищої Менеджерської Школи у Варшаві 11 квіт. 2014 р., м. Варшава (Польща) **1176**

Звітно-виборча конференція Української Ради Миру, 12 груд. 2007 р. **1666** (перс.)

Здоров'я дітей в небезпеці : круглий стіл, 2006 р., Київ **1654** (перс.)

Зміцнення зв'язків з ринком праці – пошук нових шляхів розвитку професійної освіти у сучасну епоху : конф., 2010 р., м. Турин (Італія) **1834** (перс.)

Зміцнення українсько-канадського партнерства у сфері вищої освіти : семінар, 11 лют. 2013 р., м. Київ **1987, 1994** (перс.)

Зустріч-нарада ректорів ВНЗ, проведена спільно МОН та АПН України у Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди, 29–30 верес. 2004 р. **452**

Інтеграція науки и образования – ключевой фактор построения общества, основаного на знаниях : междунар. симп., 25–27 окт. 2007 г., г. Киев **640**

Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників : Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 трав. 2015 р., м. Харків **1244** (ред.)

Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників : II Міжнар. наук.-практ. конф., 25–26 трав. 2016 р., м. Харків **1278** (ред.)

Ідеї К. Д. Ушинського в розвитку вітчизняної науки : наук.-практ. конф., 7–8 черв. 2013 р., м. Чернігів **2022** (перс.)

Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність: наук.-практ. конф., Київ, 22–23 листоп. 1996 р. **65**

Ідеологія та ідейно-політичні засади державного будівництва в Україні : наук.-практ. конф., 24–25 груд. 1992 р., М. Київ **23**

Інноватика в освіті України : виставка-презентація, 2009 р. **715**

Інноватика в освіті України : Друга виставка, 27–29 жовт. 2010 р. **845; 1838** (перс.)

Інноватика в сучасній освіті : IV Нац. виставка-презентація, 16–19 жовт. 2012 р., м. Київ **985**

Інноватика в сучасній освіті : V Нац. виставка-презентація, 22–24 жовт. 2013 р., м. Київ **1105; 1979, 1991, 2001** (перс.)

Інноватика в сучасній освіті : VI Міжнар. форум-презентація, 21–23 жовт. 2014 р., м. Київ **1177; 2044, 2047, 2054, 2076, 2077** (перс.)

Інноватика в сучасній освіті : VII міжнар. форум, 20–22 жовт. 2015 р., м. Київ **1204; 2108, 2110, 2135, 2148** (перс.)

Інноватика в сучасній освіті : VIII міжнар. форум, 25–27 жовт. 2016 р., м. Київ **1265; 2229** (перс.)

Інновації в освіті : міжнар. Крим. пед. конгрес, 2010 р. **1798** (перс.)

Інтеграція вищої освіти і наукових досліджень задля підвищення якості вищої освіти : Міжнар. круглий стіл, 22 верес. 2016 р., м. Київ **2203** (перс.)

Інтеграція освіти і науки – необхідна умова інноваційного розвитку країни : методол. семінар, 2015 р., м. Київ **2114, 2187** (перс.)

Інтердисциплінарність педагогіки і її дисциплін : V наук. форум, 24–26 верес. 2013 р., м. Краків (Польща) **1978, 2025** (перс.)

Інтернаціоналізація пострадянського університету : Міжнар. наук. конф., 20 трав. 2011 р. **1873** (перс.)

Інтернаціоналізація пострадянської університетської освіти : Міжнар. семінар, 2009 р. **1766** (перс.)

Інформаційне суспільство в Україні – стан, проблеми, перспективи : Міжнар. конгрес, 2000 р. **159; 1376** (перс.)

Інформаційний телеміст із Антарктикою з нагоди 20-річчя Української антарктичної станції «Академік Вернадський», 2016 р. **2235** (перс.)

Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : III міжнар. наук.-практ. конф., 12–14 листоп. 2012 р., м. Львів **1008; 1037** (ред.)

Інформація, аналіз, прогноз – стратегічні важелі ефективного державного управління : Всеукр. наук.-практ. конф., 23–24 трав. 2000 р. **164**

Інтер-преса. Українська журналістика–2004 : Перша міжнар. виставка ЗМІ, 5 черв. 2004 р. **403; 1582** (перс.)

Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації : методол. семінар, 3 квіт. 2014 р., м. Київ. **1183** (ред.); **2113** (перс.)

Консолідація суспільства і децентралізація влади: моделі, перспективи, ризики : загальнонац. унів. форум, 2014 р. **2057** (перс.)

Конституція України – основа модернізації держави і суспільства : наук. конф., 2001 р. **1418**

Конференція Всесвітнього консорціуму установ вищої аграрної освіти і досліджень у сільському господарстві, 2003 р. **1535** (перс.)

Конференція, присвячена виходу одинадцятого випуску за 2011 р. збірника наукових праць «Проблеми сучасного підручника», 2012 р. **1968** (перс.)

Конференція, присвячена підсумкам міжнародного наукового конкурсу «Науковий дебют – 2011. Сталий розвиток», трав. 2012 р., м. Варшава (Польща) **1927** (перс.)

Концептуальні засади професійного розвитку особистості в умовах інтеграційних процесів : методол. семінар, 29 жовт. 2014 р., м. Київ **2113** (перс.)

Концептуальні основи запровадження в Україні Міжнародної стандартної класифікації освіти (2011 р.) : методол. семінар, 7 листоп. 2012 р., м. Київ **1935** (перс.)

Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : Міжнар. конгрес зі спец. педагогіки, психології та реабілітації, 15–16 жовт. 2015 р., м. Київ **1205**

Кримські педагогічні читання: VI «Нові педагогічні технології в освіті та формування гуманітарно-технічної еліти» : Міжнар. наук.-практ. конф., 21–24 трав. 2013 р. **1127** (ред.)

Круглий стіл до Дня науки, 14 трав. 2004 р., м. Київ **372**

Круглий стіл Спілки ректорів вищих навчальних закладів України, 2 верес. 2016 р., м. Київ **2190** (перс.)

Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти : Міжнар. наук.-практ. конф., 13–15 квіт. 2011 р., м. Хмельницький **918; 1880** (перс.)

Культурологічні та патріотичні аспекти формування духовності майбутнього фахівця: XI Міжнар. конф., 21 берез. 2013 р., м. Бар Вінницької обл. **1170**

Людина в модифікаціях інформаційного світу: синергетичний аспект : Міжнар. наук.-практ. конф., 23 жовт. 2012 р., м. Київ **1021**

Людиноцентризм як домінанта соціокультурних вимірів людського буття. Шості Шинкаруківські читання : Всеукр. наук.-практ. конф., 26 квіт. 2010 р., м. Київ **810; 861** (ред.)

Людиноцентризм як основа гуманітарної політики України: освіта, політика, економіка, культура : Всеукр. конф., 22 лют. 2011 р. **903**

Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив : методол. семінар, 3 квіт. 2013 р., м. Київ **1975** (перс.)

Мистецьке джерело : виставка, 2015 р., м. Київ **2104** (перс.)

Міжнародна конференція, присвячена 20-річчю встановлення дипломатичних відносин між Україною та Китайською Народною Республікою, листоп. 2012 р., Чжецзянський педагогічний університет (Китай) **1908** (перс.)

Міжнародна нарада-семінар з актуальних проблем педагогічної освіти, 2006 р., м. Київ, Москва **1643** (перс.)

Міжнародна технічна допомога та менеджмент проектів : семінар, 2015 р. **2144** (перс.)

Міжнародний день толерантності : урочисте засідання, 15 листоп. 2001 р. **191**

Міжнародний освітній конгрес, 12–14 черв. 2014 р., м. Київ **2082** (перс.)

Міжнародні дні освіти дорослих, 6–8 жовт. 2016 р., Запорізька обл. **2210** (перс.)

Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання : з нагоди 100-річчя відкриття Г. І. Челпановим І-го Психологічного інституту, 16 квіт. 2013 р., м. Київ **1118** (ред.)

Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання (з нагоди 150-річчя з дня народження Г. І. Челпанова), 3–4 трав. 2012 р., м. Київ **1031** (ред.)

Мова та культура : круглий стіл, 21 лют. 2006 р., м. Київ **1624** (перс.)

Нарада-семинар голів комісій з вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, 2004 р. **1581** (перс.)

Нарада щодо імплементації Закону «Про вищу освіту» для керівників вищих навчальних закладів України, 6 верес. 2014 р., КНУ ім. Тараса Шевченка **2046** (перс.)

Наукова еліта у розвитку держав : II Міжнар. наук.-практ. конф., 9–10 жовт. 2012 р., м. Київ **1930, 1931** (перс.)

Науковий дебют – 2012. Сталий розвиток : Міжнар. конф., 19 квіт. 2013 р., м. Варшава (Польща) **1927, 1928, 2010** (перс.)

Неперервна освіта в умовах полікультурності : III Наук. форум пол. і укр. педагогів, трав. 2009 р. **745**

Нові горизонти інформаційно-комунікаційних технологій в освіті : Міжнар. освіт. форум, 2006 р. **1656** (перс.)

Нові політичні реалії України на рубежі тисячоліть : наук.-практ. конф. **1362**

Нові шляхи в професійній та вищій освіті: чи могла би професійноорієнтована освіта сприяти забезпеченню України висококваліфікованою робочою силою? : Міжнар. семінар із освіт. політики, 2010 р. **1804** (перс.)

Обдаровані діти України : III Всеукр. виставка-фестиваль, 2010 р., м. Київ **1779** (перс.)

Обдаровані діти України : VI Всеукр. виставка-фестиваль, 31 трав. 2013 р., м. Київ **2015, 2028** (перс.)

Освіта в сільській місцевості: кризові тенденції та шляхи їх подолання : парлам. слухання, 14 берез. 2012 р., м. Київ **1919** (перс.)

Освіта для сучасності : VI Укр.-пол. наук. форум, 14–16 верес. 2015 р., м. Київ **1215, 1216, 1221; 1239** (ред.); **2094, 2102, 2115, 2120, 2122, 2128, 2131, 2143, 2159, 2166** (перс.)

Освіта дорослих для свободи совісті і віри : VI Міжнар. тиждень освіти дорослих в Україні, 2005 р. **1619** (перс.)

Освіта дорослих у контексті сталого розвитку : Перша міжнар. наук.-практ. конф., 2014 р. **2037** (перс.)

Освіта за кордоном : міжнар. виставка закордон. навч. закл., 2014 р., м. Київ **2071** (перс.)

Освіта і доля нації : VIII Міжнар. наук.-практ. конф., 2006 р., м. Харків **579; 1683** (перс.)

Освіта і доля нації. I. Кант і Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : IV Міжнар. наук.-практ. конф., 26–27 верес. 2014 р., м. Харків **1179**

Освіта і доля нації: сквородинівська традиція і сучасна філософія освіти : XIII Міжнар. наук.-практ. конф., 28–29 верес. 2012 р., м. Харків **992**

Освіта і наука в Україні : Укр.-Нім. конф., лют. 2001 р., м. Бонн (Німеччина) **245** (відп. за вип.)

Освіта та кар'єра – Абітурієнт – 2004 : виставка **1561, 1567** (перс.)

Освіта та кар'єра – Абітурієнт – 2009 : Міжнар. спец. виставка **1760** (перс.)

Освіта та кар'єра – День студента 2014 : XXVI міжнар. спец. виставка, 13–15 листоп. 2014 р., м. Київ **1178; 2071, 2075** (перс.)

Освіта та кар'єра – День студента 2016, 17–19 листоп. 2016 р., м. Київ **1251**

Освіта та кар'єра – 2012 : XXI Міжнар. виставка, 29–31 берез. 2012 р., м. Київ **1906** (перс.)

Освіта та кар'єра – 2012 : XXII Міжнар. спец. виставка, 15–17 листоп. 2012 р., м. Київ **984; 1905** (перс.)

Освіта та кар'єра – 2016 : XXIX Міжнар. виставка, 14–16 квіт. 2016 р., м. Київ **1264**

Освіта: творчий процес чи соціальна технологія : Всеукр. наук.-практ. конф., 19 берез. 2014 р., м. Київ **1163**

Освітні та культурні ефекти критичного мислення: від класичного формату до сучасності : Всеукр. наук.-практ. конф., 22 жовт. 2014 р., м. Київ **1167**

Освітній ренесанс доби Української революції : Всеукр. виставка, 20 січ. 2009 р. **1761** (перс.)
Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти : Перша Всеукр. наук.-практ. конф., 2011 р. **886**
Освітнянські бібліотеки України. Історичні тенденції. Сучасний стан та перспективи розвитку : Всеукр. наук.-практ. конф., 2005 р., м. Київ **1623** (перс.)
Основні тенденції модернізації освітньої системи України : ювілейна наук. сесія АПН України, 19 груд. 2002 р. **345**
Особистість у сучасному світі : III Всеукр. психол. конгрес з міжнар. участю, 2014 р. **2070** (перс.)

Парламентські слухання з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні, 21 верес. 2005 р. 491

Парламентські слухання про вищу освіту, 13 трав. 2004 р. **402**
Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох : Міжнар. наук.-практ. конф., 1998 р. **97, 99**
Педагогіка добра академіка Івана Зязюна : виставка, 3 берез. 2015 р., м. Київ **2160** (перс.)
Педагогічна освіта в контексті становлення нової школи: виклики та перспективи : засідання Асоціації ректорів пед. ун-тів України, 2016 р., м. Київ **2212** (перс.)
Педагогічному музею України – 110 років : ювілейна виставка, 14 листоп. 2012 р., м. Київ **1934** (перс.)
I Всеукраїнський з'їзд педагогічних працівників дошкільної освіти, 5 листоп. 2010 р. **806, 904; 1775** (перс.)
Післядипломна педагогічна освіта в контексті сучасних цивілізаційних змін : I Всеукр. виставка-презентація, 2015 р., м. Київ **2096, 2145** (перс.)
Позашкільна освіта в умовах децентралізації : Всеукр. форум пед. працівників позашк. освіти, 28 жовт. 2016 р., м. Київ **2174, 2208, 2238** (перс.)
Політична опозиція: світовий досвід та українська практика : наук.-практ. конф. **1284** (перс.)
Поліфункціональна діяльність директора сучасного навчального закладу в умовах інноваційних перетворень : круглий стіл, 2010 р. **1858** (перс.)
Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України : політол. симпозиум, 1995 р. **61**
Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні : День уряду у Верхов. Раді України, 8 черв. 2004 р. **376**
Про підготовку проекту нової редакції Закону України «Про освіту»: концептуальні засади : слухання в Комітеті Верхов. Ради з питань науки та освіти, 20 трав. 2015 р., м. Київ **2151** (перс.)
Про підсумки 2000/2001 навчального року та завдання на новий навчальний рік : розширеній колегії Міністерства освіти і науки України, 2001 р. **1432** (перс.)
Про підсумки розвитку дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти у 2013/2014 навчальному році та завдання на 2014/2015 навчальний рік : засідання Колегії М-ва освіти і науки України, 22 серп. 2014 р., м. Київ **2043, 2062** (перс.)
Про проблеми розвитку професійно-технічної освіти та удосконалення законодавства : слухання у Ком. з питань науки і освіти Верхов. Ради України, 19 лют. 2003 р. **339**
Про стан і перспективи розвитку вищої освіти в Україні : парлам. слухання у Верхов. Раді України, 13 трав. 2004 р. **1578** (перс.)
Про стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні : День уряду у Верхов. Раді України, 11 берез. 2003 р. **307**

Про хід виконання постанови Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2000 р. № 1717 «Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання» : розширене засідання колегії облдержадміністрації, 2001 р., м. Чернівці **1391** (перс.)

Проблеми і перспективи сучасного розвитку освіти : круглий стіл в рамках Днів освіти і науки Російської Федерації в Україні, 14 верес. 2012 р., м. Київ **1938** (перс.)

Проблеми організації переходу на новий зміст та структуру загальної середньої освіти : Всеукр. нарада-семінар **1333** (перс.)

Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції : Міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 квіт. 2009 р., м. Київ, Житомир **729; 780** (ред.); **1765** (перс.)

Проблеми системних міждисциплінарних досліджень : семінар, 27 груд. 2006 р. **1640** (перс.)

Проблеми соборності України в ХХ столітті: круглий стіл, присвячений 75-річчю Акту Злуки УНР і ЗУНР, 1994 р. **43**

Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти : методол. семінар, 2006 р. **1631** (перс.)

Проектна активність викладача у формуванні духовно-моральної культури молоді ХХІ століття : III Міжнар. семінар молодих вчених, 2011 р., м. Вінниця **1883** (перс.)

Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення : парлам. слухання, 1 черв. 2016 р., м. Київ **2206, 2234, 2242** (перс.)

Професійна підготовка вчителів в умовах запровадження кредитно-модульної системи : Всеукр. наук.-метод. конф. **583**

Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : IV міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2007 р., м. Хмельницький **561**

Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : V міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 жовт. 2009 р., м. Хмельницький **724**

Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : VI міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2011 р. **928; 1884** (перс.)

Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : VII Міжнар. наук.-практ. конф., 22 жовтня 2013 р., м. Хмельницький **1976** (перс.)

Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : VIII Міжнар. наук.-практ. конф., 10–11 листоп. 2015 р., м. Хмельницький **2101** (перс.)

Профільне навчання: теорія і практика : методол. семінар АПН України, 2006 р. **513**

Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія: методол. семінар АПН України, 12 листоп. 1998 р. **96; 100** (ред.)

Психолого-педагогічні аспекти формування управлінського потенціалу сучасної молоді: теорія і практика : Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 21 жовт. 2015 р., м. Харків **1279** (ред.)

Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі : методол. семінар АПН України, 19 берез. 2008 р. **665; 683** (ред.); **1741** (перс.)

Психолого-педагогічні проблеми підготовки інженерно-педагогічних кадрів для закладів професійно-технічної освіти : Міжнар. наук. конф., 1999 р. **127**

Психолого-педагогічні аспекти формування управлінського потенціалу сучасної молоді: теорія і практика : Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 21 жовт. 2015 р., м. Харків **1279** (ред.)

В з'їзд профспілки працівників освіти і науки України, 2000 р. **139**

В Міжнародний конгрес українців, 2002 р. м. Чернівці **254**

П'яті Костюківські читання **93**

Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : методол. семінар АПН України, 2009 р. **718; 790** (ред.); **1783** (перс.)

Розвантаження програм початкової школи : круглий стіл, 2 лип. 2016р., м. Київ **2173** (перс.)

Розвивальне навчання в Україні: стан і перспективи : І Всеукр. наук.-практ. конф., 2000 р. **173**

Розвиток громадянських компетентностей дорослих в Україні: проблеми і перспективи : круглий стіл в рамках Міжнар. днів освіти дорослих, 6 жовт. 2015 р., м. Львів **2152** (перс.)

Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку XXI століття : IV Укр.-пол. форум, 23–25 трав. 2011 р., м. Черкаси **1871, 1896, 2029** (перс.)

Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні : наук. сесія до 15-річчя АПН України, 2007 р. **1699, 1727** (перс.)

Розвиток творчої особистості дитини : виставка, 17 верес. 2013 р., м. Київ **2008** (перс.)

Роль і місце педагогічних і фахових видань України в науково-методичному забезпеченні навчального процесу в закладах освіти : семінар-нарада голов. ред. пед. фахових видань України, 2002 р. **263, 265, 266, 274, 328**

Роль органів управління освітою в забезпеченні рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Всеукр. семінар **1555** (перс.)

Семінар-нарада начальників управління освіти, ректорів ВНЗ III–IV рівнів акредитації та інститутів післядипломної педагогічної освіти, 27 трав. 2003 р., м. Умань **333**

Синергетика і освіта : міжнар. наук.-практ. конф., 15 берез. 2012 р., м. Київ **1013**

Синергетика і творчість : всеукр. конф., 11 листоп. 2011 р. **939**

XVII Всеукраїнські Сухомлинівські і VIII Всеукраїнські Захаренківські педагогічні читання, 18–19 трав. 2010 р., м. Черкаси та с. Сахнівка Черкаської обл. **1817** (перс.)

Григорій Сковорода і Фетхуллах Гулен: своєчасність традиції гуманізму : укр.-турец. філос.-пед. конф. **1770** (перс.)

Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : II Міжнар. наук. конф., 15–16 квіт. 2010 р., м. Харків **842; 878** (ред.)

Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : Третя Міжнар. наук. конф., 13–14 трав. 2011., м. Харків **891; 970** (ред.)

Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : IV Міжнар. наук.-практ. конф., 25–26 квіт. 2013 р., м. Харків **1072**

Соціально-психологічні чинники взаємодії суспільства та освіти : методол. семінар, 17 листоп. 2010 р. **1858** (перс.)

Соціокультурні чинники розвитку інтелектуального потенціалу українського суспільства і молодь : конференція, 2001 р., м. Київ **221**

Сприяння якості освіти : круглий стіл міністрів освіти країн світу у рамках 32-ї Ген. конф. ЮНЕСКО (м. Париж) **322**

Стан і перспективи самореалізації людини в Україні: десяти Шинкаруківські читання : Міжнар. наук.-практ. конф., 14 трав. 2015 р., м. Київ **1235** (ред.); **2163** (перс.)

Стан та законодавче забезпечення фінансування наукової та науково-технічної діяльності в Україні : слухання в Ком. Верхов. Ради України з питань науки і освіти, 13 берез. 2013 р., м. Київ **1145**

Стан та проблеми участі України в Болонському процесі : круглий стіл, 1–2 черв. 2010 р. **1825, 1827, 1858** (перс.)

Стратегічні вектори модернізації системи освіти у 2016/17 н.р. : пед. рада, 22 серп. 2016 р., м. Київ **2171** (перс.)

Стратегія економічного та соціального розвитку України на 2000–2004 роки : наук.-теорет. конф., 2000 р. **1368** (перс.)

Василь Сухомлинський і сучасність : VI Всеукр. пед. читання, 1999 р., м. Харків **108; 1318** (перс.)

Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості : VIII Міжнар. наук.-практ. конф. і XXII Всеукр. пед. читання, 24–25 верес. 2015 р., м. Херсон **1220; 2100, 2153, 2156** (перс.)

Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю: вчимося толерантності : VII Міжнар. та XXI Всеукр. пед. читання, [25–26 верес. 2014 р., м. Миколаїв] **1184** (ред.)

Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: ідеї, пошуки, перспективи : III Міжнар. й XV Всеукр. пед. читання, 2008 р., Кіровоград – Павлиш – Київ **1731, 1732** (перс.)

Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю: культурологічні виміри шкільної й педагогічної освіти : XIII Всеукр. пед. читання, 2006 р., м. Переяслав-Хмельницький **567; 1652, 1684** (перс.)

Сучасна освіта в Україні – 2000 : Третя міжнар. виставка навч. закл., 2000 р. **1331, 1373**

Сучасна освіта в Україні – 2006 : виставка **1628** (перс.)

Сучасна освіта в Україні – 2007 : Десята Ювілейна міжнар. виставка навч. закл. **1676** (перс.)

Сучасна освіта в Україні – 2008 : Одинадцята міжнар. виставка навч. закл., 27–29 лют. 2008 р., м. Київ **1710, 1725** (перс.)

Сучасна освіта в Україні – 2010 : Тринадцята міжнар. виставка навч. закл. **1771, 1833** (перс.)

Сучасна освіта в Україні – 2011 : Чотирнадцята міжнар. виставка навч. закл. **894; 1853, 1895** (перс.)

Сучасна освіта в Україні – 2012 : XV Ювілейна міжнар. виставка навч. закл., 15–17 лют. 2012 р., м. Київ **981, 1011; 1907, 1932** (перс.)

Сучасна освіта України – 2004 : виставка **1569** (перс.)

Сучасне філософське антропологічне знання в контексті викликів доби : Міжнар. наук.-практ. конф., 18 квіт. 2014 р., м. Київ **1153; 1199** (ред.)

Сучасний погляд на обдарованість та розвиток талантів : серія міжнар. наук.-практ. семінарів, 2001 р. **1890** (перс.)

Сучасний стан вищої освіти в Україні: проблеми та перспективи : Всеукр. конф., 24–25 трав. 2000 р. **135**

Сучасні заклади освіти – 2010 : I Міжнар. виставка, 17–19 берез. 2010 р., м. Київ **1799, 1823** (перс.)

Сучасні заклади освіти – 2011 : II Міжнар. виставка, 2–4 берез. 2011 р., м. Київ **920; 1857** (перс.)

Сучасні заклади освіти – 2012 : III Міжнар. виставка, 1–3 берез. 2012 р., м. Київ **1012**

Сучасні заклади освіти – 2013 : IV Міжнар. виставка, 28 лют. – 2 берез. 2013 р., м. Київ **1070; 2024** (перс.)

Сучасні заклади освіти – 2014 : V міжнар. виставка, 18 берез. 2014 р., м. Київ **2038, 2055, 2068, 2089** (перс.)

Сучасні заклади освіти – 2015 : VI міжнар. виставка, 12–14 берез. 2015 р., м. Київ **1203; 2132, 2138, 2147, 2158, 2165** (перс.)

Сучасні заклади освіти – 2016 : VII міжнар. виставка, 17–19 берез. 2016 р., м. Київ **1250; 2183, 2188, 2228** (перс.)

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, перспективи : VIII Міжнар. наук.-практ. конф. **1696** (перс.)

Сучасні освітні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців : III Всеукр. пед. конгрес і VII Міжнар. наук.-практ. конф., 2009 р. **1784** (перс.)

Сучасні підходи до професійної підготовки кваліфікованих кадрів для зварювального виробництва. Впровадження в навчально-виробничий процес державного стандарту з професії «Зварювальник» : Всеукр. семінар-нарада, 5 черв. 2011 р., м. Київ **1885** (перс.)

Сучасному українському Букварю – 30 років : виставка, 2008 р. **1728** (перс.)

VII Міжнародний «Тиждень освіти для дорослих», 2006 р. **1626** (перс.)

VII Форум творчої і наукової інтелігенції держав – учасниць Співдружності незалежних держав, 15–16 жовт. 2012 р., м. Ашгабат (Туркменістан) **1916** (перс.)

Творча особистість у системі неперервної професійної освіти : Міжнар. наук. конф. 16–17 трав. 2000 р. **166**

Творчість як спосіб пізнання дійсності: синергетична парадигма : Всеукр. наук.-практ. конф., 20 берез. 2013 р., м. Київ **1090**

Теоретико-методологічні проблеми розвитку особистості в системі неперервної освіти : методол. семінар АПН України, 16 груд. 2004 р. **457**

Теорія та практика юридичної освіти : I Всеукр. наук.-практ. конф., 20 квіт. 2012 р., м. Київ **1055** (ред.)

120 років шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи : Міжнар. наук. конф., 2009 р., м. Київ **1764** (перс.)

Толерантність як соціогуманітарна проблема сучасності : III Міжнар. наук.-теорет. конф., 19–20 трав. 2011 р. **944**

Трагічні скрижалі української науки : виставка, 22 груд. 2015 р., м. Київ **2095** (перс.)

Треті Шинкаруківські філософські читання, 13 трав. 2006 р., м. Житомир **494**

III Всесвітній форум українців, 2001 р. **1420** (перс.)

III Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика **1455, 1545** (перс.)

Третій український педагогічний конгрес : [груд. 2009 р., м. Львів] **802; 879** (ред.)

Третя міжнародна конференція з питань створення університету світового класу, 2009 р. 2–4 листоп., м. Шанхай (КНР) **1746** (перс.)

32-га Генеральна конференція ЮНЕСКО, 2003 р., м. Париж **309, 344; 1520** (перс.)

Турбота про вчителя – надія на майбутнє : Всеукр. пед. форум, трав. 2005 р., м. Полтава **445; 1622** (перс.)

Україна и Россия в новом геополитическом пространстве : круглый стол, 1995 г. **54**

Україна на порозі XXI століття: уроки реформ та стратегія розвитку : наук. конф., 15–16 листоп. 2000 р. **207; 243** (ред.)

Українознавство і питання розвитку української освіти : міжнар. конф., 2000 р. **150**

Університетська освіта України XXI століття: проблеми, перспективи, тенденції розвитку : міжнар. наук.-практ. конф., 15–16 груд. 2000 р., м. Харків **174**

Управління національною освітою в умовах становлення і розвитку української державності: Всеукр. наук.-практ. конф. **1304**

Утвердження інноваційної моделі розвитку економіки України : наук.практ. конф., 2003 р., м. Харків **325**

К. Д. Ушинський і актуальні проблеми педагогічної науки і освіти : Всеукр. наук.-практ. конф., 2008 р., м. Чернівці **631; 1694, 1741** (перс.)

Українська національна ідея: вчора, сьогодні, завтра : Міжнар. конф., 8 жовт. 2013 р., м. Київ **2009** (перс.)

Філософія людиноцентризму: теорія, методологія, практика : наук.-практ. конф., 15 груд. 2009 р. **1745** (ред.)

Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи : II методол. семінар, 30 листоп. 2001 р. **1435** (перс.)

Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи : методол. семінар, 22 листоп. 2000 р. **147**

Філософія освіти XXI століття : наук. ювілейна сесія до 10-річчя АПН України, 2002 р. **258, 280**

Формування духовно-моральних цінностей у дітей та молоді : Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця **421, 475** (ред.)

Ціннісні орієнтації та світоглядні позиції людини у контексті сьогодення.
VIII Шинкаруківські читання : Міжнар. наук.-практ. конф., 18 черв. 2013 р., м. Київ **1066; 1136** (ред.)

IV з'їзд Товариства «Знання» України, 2004 р. **382, 391; 1604** (перс.)

Четвертий Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика, 2004 р. **369**

Элитное техническое образование : междунар. конф., 11–13 нояб. 2003 г., г. Москва **330**

Яка школа потрібна Україні? : конференція, 2010 р., м. Київ **1791** (перс.)

Tolerance as the Social and Humanitary Problem of the Modern World : III Міжнар. наук.-теорет. конф., 19–20 трав. 2011 р. **944**

World Edu : Друга міжнар. виставка закордон. навч. закл., 20 жовт. 2015 р., м. Київ **2108, 2135, 2148, 2149** (перс.)

World Edu : Третя міжнар. виставка закордон. навч. закл., 17–19 берез. 2016 р., м. Київ **1250**

World Edu : Четверта міжнар. виставка закордон. навч. закл., 25–27 жовт. 2016 р., м. Київ **2183, 2188** (перс.)

**Міжнародні угоди про співробітництво в галузі освіти і науки,
підписані Василем Григоровичем Кременем
на посаді міністра освіти і науки України або ж підготовлені
під його керівництвом**

<i>№</i>	<i>Країна</i>	<i>Міжурядові</i>	<i>Міжвідомчі</i>	<i>Дата підписання</i>
1.	Австрія		Меморандум про співробітництво між Міністерством культури і мистецтв України, Міністерством освіти України та Федеральним Міністерством освіти і культури Австрії	20.05.2004 р.
2.	Албанія		Угода про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти і науки Республіки Албанія	27.05.2003 р.
3.	Азербайджан		Угода між Міністерством освіти України та Міністерством освіти Азербайджанської Республіки про співробітництво в галузі освіти	16.03.2000 р.
4.	Афганістан	Угода між Урядом України та Урядом Перехідної Ісламської Держави Афганістан про співробітництво в галузі освіти		04.04.2004 р.
5.	Білорусь		Угода між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти Республіки Білорусь про співробітництво в галузі освіти	18.06.2001 р.
6.	Болгарія	Угода між Урядом України та Урядом Республіки Болгарія про взаємне визнання документів про освіту, наукові ступені і вчені звання	<p>Протокол між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти і науки Республіки Болгарія про Болградську гімназію ім. Г. С. Раковського</p> <p>Протокол про внесення змін до статті 5 Угоди між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти і науки Республіки Болгарія</p>	<p>27.06.2001 р.</p> <p>29.07.2000 р.</p> <p>04.06.2004 р.</p>
7.	Венесуела	Договір про дружні відносини і співробітництво між Україною і Венесуелою		13.11.2001 р.

№	Країна	Міжурядові	Міжвідомчі	Дата підписання
8.	Вірменія	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Вірменія про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту і вчені звання		01.03.2001р.
9.	В'єтнам	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Соціалістичної Республіки В'єтнам про взаємне визнання документів про освіту, наукові ступені і вчені звання	Угода між Міністерством освіти України і Міністерством освіти і підготовки кадрів Соціалістичної Республіки В'єтнам про співробітництво в галузі освіти і науки	04.11.2004 р. 11.02.2003 р.
10.	Гамбія	Угода між Урядом України та Урядом Республіки Гамбія про співробітництво у галузях економіки, освіти, науки і техніки		12.07.2001р.
11.	Республіка Екваторіальна Гвінея	Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Екваторіальна Гвінея про взаємне визнання документів про освіту	Угода про співробітництво в галузі освіти і науки між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти, науки і спорту Республіки Екваторіальна Гвінея	17.09.2004 р.
12.	Греція	Програма співробітництва в галузі освіти, науки і культури між Урядом України і Урядом Грецької Республіки на 2002–2005 роки		16.04.2002 р.
13.	Грузія	Угода між Кабінетом Міністрів України і Виконавчою Владою Грузії про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту і вчені (науково-педагогічні) звання		17.07.2002 р.

№	Країна	Міжурядові	Міжвiдомчі	Дата підписання
14.	Еквадор	Договір про дружні відносини і співробітництво між Україною і Республікою Еквадор		12.11.2001р.
15.	Естонія		Протокол про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти Естонської Республіки	04.02.2002 р.
16.	Ізраїль	Угода про співробітництво в галузі освіти між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль	Меморандум про наміри щодо співпраці між Міністерством освіти і науки України та Міністерством праці і соціальних справ Держави Ізраїль з метою здійснення довгострокової навчально-оздоровчої програми для дітей сиріт і дітей, які залишилися без батьківської опіки	09.04.2000 р. 23.07.2001 р.
17.	Іран	Програма співробітництва між Кабінетом Міністрів України та Урядом Ісламської Республіки Іран у сфері культури, освіти, науки, спорту, туризму, засобів масової інформації та молодіжного обміну на 2004–2006 рр.	Меморандум про взаєморозуміння зі співробітництва в галузі вищої освіти, науки, досліджень і технологій між Міністерством освіти і науки України і Міністерством науки, досліджень і технологій Ісламської Республіки Іран	24.04.2004 р. 09.03.2004 р.
18.	Іспанія	Програма співробітництва між Кабінетом Міністрів України та Урядом Іспанії в галузі освіти і культури та 2002–2004 роки		21.03.2002 р.

№	Країна	Міжурядові	Міжвiдомчі	Дата підписання
19.	Італія	Виконавча програма співробітництва між Кабінетом Міністрів України та Урядом Італійської Республіки в галузі освіти, культури та науки на 2003–2006 рр.		30.12.2003 р.
20.	Йорданія		Угода про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністерством вищої освіти Йорданії	23.04.2002 р.
21.	Казахстан	Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Казахстан про взаємне визнання і еквівалентність документів про освіту, наукові ступені і вчені звання		26.09.2001 р.
22.	Китай		Угода між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти Китайської Народної Республіки про співробітництво в галузі освіти і науки	18.06.2002 р.
23.	Корея		Домовленість про співробітництво в галузі освіти між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти Республіки Корея	13.06.2000 р.
24.	Куба		Угода про співробітництво в галузі освіти і науки між Міністерством освіти і науки України і Міністерством вищої освіти Республіки Куба	23.09.2002 р.
25.	Литва		Угода про співробітництво в галузі освіти і науки між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти і науки Литовської Республіки	19.03.2002 р.
26.	Лівія	Угода між Кабінетом Міністрів України та Вищим Народним Комітетом Великої Соціалістичної Народної Лівійської Арабської Джамахірії про взаємне визнання документів про освіту і наукові ступені		30.06.2003 р.

№	Країна	Міжурядові	Міжвiдомчі	Дата підписання
		Угода між Кабінетом Міністрів України та Вищим Народним Комітетом Великої Соціалістичної Народної Лівійської Арабської Джамахірії про співробітництво у сфері науки і технологій		14.10.2003 р.
27.	Ліван	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Ліван про співробітництво в галузі освіти і наукових досліджень		22.04.2002 р.
28.	Молдова	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Молдова про взаємне визнання і еквівалентність документів про освіту і вчені звання		18.05.2001 р.
29.	Монголія	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Монголії про взаємне визнання документів про освіту, наукові ступені і вчені звання	Угода між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти, культури і науки Монголії про співробітництво в галузі науки і освіти на 2002–2005 роки	22.09.2004 р. 01.07.2002 р.
30.	Перу	Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Перу про взаємне визнання документів про освіту і вчені звання		16.07.2004 р.
31.	Польща		Угода про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністерством національної освіти Республіки Польща	02.07.2001 р.
32.	Португалія	Угода між Україною та Португальською Республікою в галузі освіти, науки, культури, технологій, молоді, спорту та засобів масової інформації		25.10.2000 р.

№	Країна	Міжурядові	Міжвідомчі	Дата підписання
33.	Росія	<p>Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту і вчені звання</p> <p>Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про створення і функціонування філій вищих навчальних закладів України та території Російської Федерації та філій вищих навчальних закладів Російської Федерації на території України</p> <p>Протокол між Кабінетом Міністрів України і Урядом РФ про внесення змін до Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом РФ про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту і вчені звання від 26.05.2000 р.</p>		<p>26.05.2000 р.</p> <p>28.01.2003 р.</p> <p>28.01.2003 р.</p>
34.	Сирія		Угода між Міністерством освіти і науки України і Міністерством вищої освіти Сирійської Арабської Республіки про співробітництво в галузі освіти, науки технологій	07.10.2002 р.
35.	США	Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво в удосконаленні менеджмент-освіти у вищих навчальних закладах України		17.03.2003 р.

№	Країна	Міжурядові	Міжвідомчі	Дата підписання
36.	Таджикистан		Угода між Міністерством освіти і науки України і та Міністерством освіти Республіки Таджикистан про співробітництво в галузі освіти	09.04.2003 р.
37.	Туркменістан	Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Туркменістану про взаємне визнання документів про освіту, наукові (вчені) ступені та вчені звання	Угода між Міністерством освіти і науки України і та Міністерством освіти Туркменістану про співробітництво в галузі освіти	14.05.2001 р.
38.	Фінляндія		Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва в галузі освіти і науки між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти і культури Фінляндської Республіки	08.10.2003 р.
39.	Чехія		Угода між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти, молоді та спорту Чеської Республіки про співробітництво в галузі освіти і науки на 2003–2006 рр.	15.12.2003 р.
40.	ГУУАМ		Угода про співробітництво в галузі освіти між міністерствами освіти держав-учасниць ГУУАМ	04.07.2003 р.

Список скорочень

ЗНО – зовнішнє незалежне оцінювання

КНДА – Консультативна нарада країн-Договору про Антарктику

МАН ВШ – Міжнародна академія наук вищої школи

МОН України – Міністерство освіти і науки України

НАН Белоруси – Національная академія наук Белоруси

НАН України – Національна академія наук України

НАПН України – Національна академія педагогічних наук України

НІСД – Національний інститут стратегічних досліджень

НПУ ім. М. П. Драгоманова – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

ПРООН – Програма розвитку ООН

УМО – Університет менеджменту освіти

ХНУ ім. В. Н. Каразіна – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ЮНЕСКО – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури

ЗМІСТ

Від упорядників	9
<i>Ткаченко Л. І.</i> Особистість як чинник цивілізаційних перетворень	12
БІОГРАФІЧНІ НОТАТКИ З ЖИТТЯ В. Г. КРЕМЕНЯ	22
Основні дати життя й діяльності В. Г. Кременя.....	22
Родовід Кременя Василя Григоровича: поколінний розпис	25
Пряма гілка Кременя Василя Григорович	28
Пояснення до родоводу Кременя Василя Григоровича	29
ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ В. Г. КРЕМЕНЯ	30
ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ УЧЕНОГО	116
ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ УКРАЇНИ, У ПІДГОТОВЦІ ЯКИХ БРАВ УЧАСТЬ В. Г. КРЕМЕНЬ ЯК НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ І МІНІСТР ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ.....	236
Закони України.....	236
Нормативно-правові документи Міністерства освіти і науки України (2000–2005).....	239
В. Г. КРЕМЕНЬ – РЕДАКТОР ТА ЧЛЕН РЕДАКЦІЙНИХ КОЛЕГІЙ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ	257
НАУКОВО-ДОПОМІЖНИЙ АПАРАТ	261
Іменний покажчик	261
Абетковий покажчик назв праць В. Г. Кременя та праць за редакцією вченого	272
Абетковий покажчик назв міжнародних і всеукраїнських з'їздів, конференцій, семінарів, круглих столів та інших заходів, у яких брав участь В. Г. Кремень	298
<i>Додаток.</i> Міжнародні угоди про співробітництво в галузі освіти і науки, підписані Василем Григоровичем Кременем на посаді міністра освіти і науки України або ж підготовлені під його керівництвом	310
Список скорочень	317

CONTENTS

From compilers.....	9
<i>Tkachenko L. I.</i> Personality as a factor of civilizational transformations.....	12
BIOGRAPHY OF V. H. KREMEN.....	22
Main dates in V. H. Kremen's life and activity.....	22
Vasyl Hryhorovych Kremen's family tree.....	25
Vasyl Hryhorovych Kremen's direct branch.....	28
Explanation of Vasyl Hryhorovych Kremen's genealogy	29
V. H. KREMEN'S WORKS INDEX.....	30
LITERATURE ABOUT THE SCIENTIST'S LIFE AND WORK.....	116
LEGISLATIVE AND REGULATORY DOCUMENTS OF UKRAINE IN WORKING OUT OF WHICH V. H. KREMEN TOOK PART BEING A PEOPLE'S DEPUTY AND A MINISTER OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE.....	236
Laws of Ukraine.....	236
Regulatory and legal documents of the Ministry of education and science of Ukraine (2000–2005)	239
V. H. KREMEN AS AN EDITOR AND A MEMBER OF THE EDITORIAL BOARDS OF PERIODICALS	257
SCIENTIFIC AUXILIARY SYNTHESIS.....	261
Name index	261
Alphabetical index of V. H. Kremen's works and works edited by the scientist.....	272
Alphabetical index of international and all-Ukrainian congresses, conferences, seminars, round tables and other activities in which V. H. Kremen took part.....	298
<i>Appendix.</i> International cooperation agreements in the sphere of education and science signed by V. H. Kremen being a Minister of education and science of Ukraine, or worked out under his direction	310
List of abbreviations	317

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

Національна академія педагогічних наук України
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського

Серія «Академіки НАПН України»
Випуск 28

**ТВОРЧИЙ ДОРОБОК
ВАСИЛЯ ГРИГОРОВИЧА КРЕМЕНЯ
В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ
ОСВІТИ УКРАЇНИ**

Біобібліографічний покажчик

4-те видання, доповнене

Упорядники: *Самчук Лариса Іванівна,
Вербова Віта Василівна,
Горбенко Ніна Анатоліївна,
Деміда Євгенія Федорівна,
Мойсеюк Юлія Миколаївна*

Вступна стаття *Ткаченко Лідія Іванівна*
Науковий редактор *Березівська Лариса Дмитрівна*
Літературний редактор *Редько-Шпак Леслава Вікторівна*
Комп'ютерне верстування *Біткова А. В.*

Підписано до друку 6.06.2017 р. Формат 60x84 1/16. Папір офс. Друк офс.
Умов.-друк. арк. 18,6. Обл.-вид. арк. 39,0. Тираж 150 прим. Замовл. № 19.

Видавництво та друк – ТОВ “Видавництво “Знання України”.
03680, м. Київ, вул. Велика Васильківська (Червоноармійська), 57/3, к. 314.
Тел. 287-41-45, 287-30-97.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №217 від 11.10.2000 р.